

ကျွန်မဘဝပုံရိပ်
ပထမတွဲ

PERSONAL HISTORY

KATHARINE GRAHAM

ကျွန်မဘဝပုံရိပ် ^{၁၃/၁၂/၀၁}
ပထမတွဲ

PERSONAL HISTORY

Katharine Graham

လင်းဦးခင်
မြန်မာပြန်ဆိုသည်။

ပြည်သူ့ ဝေဖန်ရေးနှင့်
အစေရိကန်သုံး

ပထမအကြိမ်
၂၀၀၀ ခုနှစ်
အုပ်ရေ ၃,၀၀၀

ပုံနှိပ်သူနှင့်ထုတ်ဝေသူ
မစ္စတာ ရော်နာလ် ဂျေ ပို.စ်
ပုံနှိပ်သူမှတ်ပုံတင်အမှတ် - ၆၂၁
ထုတ်ဝေသူမှတ်ပုံတင်အမှတ် - ၄၈၅
ပြည်သူ့.ရေးရာဌာန
အမေရိကန်သံရုံး
၅၈၁၊ ကုန်သည်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

Copyright © 1997 by Katharine Graham. This translation
published by arrangement with Alfred A. Knopf, Inc.

ကျေးဇူးတင်လွှာ

စာရေးခြင်းဖြင့် အမှန်တကယ် အသက်မွေးသူ မဟုတ်ကြောင်း ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ သိနေသော်လည်း ဤစာအုပ်ကိုရေးရန် အစဦးကတည်းက ကျွန်မ စိတ်ဆန္ဒ အလွန်ပြင်းပြနေခဲ့ပါသည်။ စာမပြတ်ရေးလေ့ရေးထ ရှိသော သတင်းစာပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင်ကြီး ဝေါလ်တာ လစ်ပ်မဲန်း¹ ပြောဖူးသည့် စကားကို ကျွန်မ အမှတ်ရမိပါသည်။ စာရေးသည့်အလုပ်နှင့် ရက်သတ္တပတ် အနည်းငယ်ကြာမျှ ကင်းကွာသွားပြီးနောက် စာပြန်ရေးရသော အခါများ၌ သူ့အနေဖြင့်ပင် အဆင်ချောဖို့ မလွယ်ကူတော့ကြောင်း ကျွန်မကို တစ်ချိန်က ပြောဖူးသည်။ ဤစာအုပ်ကို တစ်ယောက်ယောက်နှင့် တွဲဖက်၍ ရေးခြင်းထက် ကျွန်မတစ်ယောက်တည်းရေးရလျှင် ကောင်းမည်လားဟု တွေးမိရာမှ ဝေါလ်တာ လစ်ပ်မဲန်း၏ စကားကို ကျွန်မပြန်၍ အမှတ်ရလာမိခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာအုပ်ကို ကျွန်မ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆန်သော စာတစ်အုပ်ဖြစ်အောင် ကျွန်မ ရေးလိုသည်။ စာအုပ်ပါ အကြောင်းရပ်များကို ကျွန်မကိုယ်တိုင် ပြောပြမှ ဖြစ်နိုင်မည့် အခြေအနေများကိုလည်း ကျွန်မ သိနေသည်။ အကယ်၍ ကျွန်မ ပြောပြရေးပြသည်များ ချောမောအောင်မြင်ပါက ယင်းအောင်မြင်မှုမှာ ကျွန်မ၏ သုတေသီ အက်ဗလင်း စမော²နှင့် ကျွန်မ၏ အယ်ဒီတာ ရောဘတ်ဂျေလီယက်စ်³ တို့ကြောင့်သာ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြစေလိုပါသည်။

အက်ဗလင်းသည် ဝေါရှင်တင် ပို.စ်ကုမ္ပဏီ⁴မှ ကျွန်မထံသို့ ရောက်လာသူဖြစ်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီ၌ ရုံးတွင်းသတင်းလွှာ ထုတ်ဝေရေး လုပ်ငန်း၊ ကျွန်မပြောရမည့် မိန့်ခွန်းစကားများအပါအဝင် မိန့်ခွန်းစကား များ ရေးသားပြုစုရန်အတွက် သုတေသနလုပ်ငန်းများကို စုစည်းဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ၏ ကိုယ်ပိုင် စာရွက်စာတမ်းများကို သူနှင့် အတူ စနစ်တကျ ပြန်လည်လေ့လာဖတ်ရှုနိုင်အောင် နှစ်ပေါင်းများစွာ စီစဉ် ထိန်းသိမ်းထားနိုင်သူဖြစ်၍ အက်ဗလင်းမှာ ပို၍အရေးပါအရာရောက်လာပါ သည်။ ကျွန်မဘဝအကြောင်းများကို ကျွန်မသိသလို သူလည်းသိနေသည်။ ကျွန်မ ရေးလိုက်သည်များကို သူကဖတ်၍ အရေးကြီးသည့် အသေးစိတ် အကြောင်းရပ်များကို ကျွန်မအား ပြန်လည်ပြောပြသည်။ ပယ်သင့်သည် များကို လိမ္မာပါးနပ်စွာ ပယ်ဖျက်ပေးသည်။ ကျွန်မ မေ့ကျန်နေသော သုတေသနအချက်အလက်များထဲမှ ဖြည့်စွက်သင့်သည်တို့ကို ဖြည့်စွက် ပေးသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မရေးချသမျှကို အက်ဗလင်းက ပုံဖော်ဖြည့်စွက် အသက်သွင်းပေးခဲ့သောကြောင့် အက်ဗလင်းသာ ရှိမနေခဲ့ပါက ဤစာအုပ် ပေါ်ထွက်လာနိုင်ဖွယ်ရာပင် ရှိမည်မဟုတ်ပါ။ ဤစာအုပ်ပြုစုသည့် လေး နှစ်တာကာလအတွင်း၌ အက်ဗလင်းသည် တော့ထံ မဲနဲဒလော့ဖ်⁵ထံမှ အကူအညီကိုလည်း အပြည့်အဝ ရရှိခဲ့ပါသည်။

အက်ဗလင်း ပြန်လည်ဖော်ပြရှင်းလင်းပေးသော အကြောင်းရပ် များထဲမှ အနည်းငယ်မျှကိုသာ ဤစာအုပ်၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့အနေဖြင့် ကလေးဘဝ ကျောင်းနေဖက်များ၊ တစ်သက်လုံး ခင် မင်ရင်းနီးခဲ့သူများမှသည် ပင်တဂွန်မှတ်တမ်းများ⁶၊ ဝေါတာဂိတ်⁷၊ ဝေါရှင် တင် ပို.စ်ကုမ္ပဏီတို့နှင့် ပတ်သက်ဆက်နွယ်နေကြသူများအထိ ပုဂ္ဂိုလ် ပေါင်းများစွာကို အကြိမ်ပေါင်း ၂၅၀ ကျော် လူတွေ့မေးမြန်းပြီးမှ ဤ စာအုပ်ကို ပြုစုခဲ့ရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ချန်လှပ်ထားခဲ့ ရသည့် အချက်အလက်အားလုံးကိုမူ ကျွန်မ၏ စိတ်ကူးမြင်ကွင်းထဲ၌ ထည့်

သွင်းသိမ်းဆည်းထားပါသည်။

စာအုပ်တစ်အုပ်အကြောင်း ပြောမိကြရာမှ ၁၉၇၈ ခုနှစ်က ကျွန်မစတင်တွေ့သိခဲ့ရသော ရောဘတ် ဂေါ့လီယက်ဗ်မှာ သည်နယူး ယောက်ကား^၈ မဂ္ဂဇင်းမှ နော့ဖ်^၉ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရေးလုပ်ငန်းသို့ ပြောင်းရွှေ့လာချိန်မှစ၍ ကျွန်မ၏ အယ်ဒီတာ ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ သူက ကျွန်မထံမှ စာမူများကို စေ့စေ့စပ်စပ် ဖတ်ပြီး ထပ်တလဲလဲပါနေသော အကြောင်းအရာများ၊ ငြီးငွေ့ဖွယ် အရေးအသားနှင့် ရှေ့နောက်အထားအသိုများကို အသေးစိတ်၍ နိုင်နင်းစွာ တည်းဖြတ်သုတ်သင်ပေးပါသည်။ မလိုအပ်ဟူသော သူ့မှတ်ချက်များကို ဘေးမျဉ်းကွက်လပ်ထဲ၌ ကျွန်မ မကြာခဏ တွေ့ရသည်။ ကျွန်မအထူးနှစ်ခြိုက်သော အကြောင်းအရာအချို့ကို သူက စာမျက်နှာအခက်အခဲကြောင့်ဟု အမြဲတမ်း အကြောင်းပြ၍ ဖယ်ထုတ်တတ်သည်။ ထိုအခါများတွင် ကျွန်မ တပူပူတဆူဆူ လုပ်တတ်သည်မှလွဲ၍ သူ့အက်ဗလင်းနှင့် ကျွန်မတို့ သုံးယောက်စလုံး၌ ဦးတည်ချက်များ တူညီနေတတ်ပါသည်။ အရေးကြီးတာလေး ကျန်ရစ်ခဲ့ပြီထင်တယ်ဟု ကျွန်မက တသသ ပြောလိုက်လျှင်ပင် ရောဘတ် ဂေါ့လီယက်ဗ်က ကျွန်မဆန္ဒကို လိုက်လျောတတ်သည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် သတင်းစာအာဘော်ကဏ္ဍ၏ အယ်ဒီတာလည်းဖြစ်၊ ကျွန်မ၏ ရောင်းရင်းကြီးလည်းဖြစ်သော မက်ဂ် ဂရင်းဖီးလ်ဒ်¹⁰ ၏ စာတည်းလုပ်ငန်း ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အကြံဉာဏ်ကောင်းများကို ကျွန်မများစွာ ရခဲ့ဖူးသည်အလျောက် မက်ဂ် ဂရင်းဖီးလ်ဒ်မှာ ကျွန်မ၏ သတင်းစာလုပ်ငန်းဘဝ အစိတ်အပိုင်းအတော်များများ၌ ကျွန်မ အားကိုးယုံကြည်ရသူတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မက်ဂ်သည် ကျွန်မ၏ လက်ရေးစာမူများကိုဖတ်ပြီး ထင်မြင်ချက်များ ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ သူနှင့်ကျွန်မမှာ စိတ်ကူးသဘောထား အယူအဆချင်း ဆင်တူနေတတ်သောကြောင့် လူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အခြေအနေအရပ်ရပ်အပေါ် အဆုံးအဖြတ်ပေးရာတွင်

ကျွန်မဘဝပုံရိပ်

လည်းကောင်း၊ ပြဿနာတစ်ခု၏ အလေးအပေါ့ အတိမ်အနက်ကို ချင့်တွက်သုံးသပ်ရာတွင်လည်းကောင်း အမြင်များ တူနေတတ်ပါသည်။
ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံသို့ သူရောက်သည်အချိန်မှစ၍ သူနှင့်ကျွန်မ မိတ်ဆွေ အဖြစ် ဆက်ဆံရေးမှာ စတင်ရှင်သန်ခိုင်မာလာခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မ၏ လက်ရေးစာမူကို ဖတ်ရှု၍ ဝေဖန်အကြံပြုခဲ့ကြသော အရေးကြီးပုဂ္ဂိုလ် ငါးဦးလည်း ရှိပါသေးသည်။ သူတို့ငါးဦးစလုံးက ကျွန်မ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ကူညီခဲ့ကြပါသည်။ သူတို့မှာ ကျွန်မ၏သမီးကြီး လာလီ¹¹၊ ကျွန်မ၏သားသုံးယောက် ဒေါ်နီ¹²၊ ဘီးလ်¹³နှင့် စတီးဖ်¹⁴ တို့ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ကို ပြုစုရသောကြောင့် ရှေးဟောင်းပစ္စည်းတန်ဖိုး အပေါ် မြတ်နိုးလေးစားစိတ်များ ကျွန်မရင်တွင်း၌ ပြန်လည်ရှင်သန် နိုးထ လာကြပါသည်။ ဖေဖေ၊ မေမေတို့နှင့် ကျွန်မ အပြန်အလှန် ရေးခဲ့သော ပေးစာများ၊ ကျွန်မခင်ပွန်းနှင့်ကျွန်မ ရေးခဲ့ကြသည့် ပေးစာများ၊ ကျွန်မ ကိုယ်တိုင် တေးမှတ်ခဲ့သည့် မှတ်တမ်းမှတ်ရာ မှတ်စုအတိုအထွာများ၊ ဝေါ် ရှင်တင် ပို.စံသတင်းစာနှင့် နယူးစံဝိခမ်ဂ္ဂဇင်းတာဝန်ခံများ၊ အယ်ဒီတာများ နှင့် ဆက်သွယ်ခဲ့သည့် အထောက်အထားများကို ကျွန်မ နာရီပေါင်းများစွာ အချိန်ယူပြီး မွေနှောက်လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်များက ကျွန်မတို့ တစ်တွေ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် စာရေးဆက်သွယ်ခဲ့ကြခြင်းကိုပင် ကျေးဇူးတင်နေမိသည်။ ယင်းပေးစာများနှင့် စာရွက်စာတမ်း မှတ်တမ်းမှတ် ရာ အများအပြားကို မူလလက်ရာမပျက် စုစည်းထိန်းသိမ်းထားခြင်းအတွက် ကျွန်မ၏ ဖခင်ထံတွင်လည်းကောင်း၊ ကျွန်မ၏ခင်ပွန်းဖီးလ်¹⁵ထံတွင်လည်း ကောင်း၊ ကျွန်မထံတွင် အတွင်းရေးမှူးနှင့် လက်ထောက်အဖြစ် နှစ် အတော်ကြာ ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ကွယ်လွန်သူ ပြိုင်စံရှား ချာလီ ပဲရာဒိုက်စ်¹⁶ အား ကျေးဇူးအထူးတင်ပါသည်။ ချာလီကား ပဲရာဒိုက်စ်ဟူသော သီချင်း ကိုဆိုလျက် တယ်လီဖုန်း စကားပြောခွက်ကို ကိုင်လေ့ရှိသူဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မ ရည်ညွှန်းကိုးကားသမျှ အခြားပေးစာများကို ရေးခဲ့ကြသူအားလုံး တို့အားလည်း ကျွန်မ ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

Post - The Washington Post : The First 100 Years (ဟောတင် မစ်ဖလင်းကုမ္ပဏီ¹⁷၊ ၁၉၇၇ ခုနှစ်) စာအုပ် ပြုစုသူ ချမ်မားစ် ရောဘတ်စ်¹⁸နှင့် ဖေဖေအတ္ထုပ္ပတ္တိဖြစ်သည့် *Eugene Meyer* (အဲလ်ဖရက် အေ နော့ဖ်¹⁹၊ ၁၉၇၄ ခုနှစ်) စာအုပ်ပြုစုသူ မာလို ပူဆေး²⁰ တို့၏ကျေးဇူးများလည်း ကြီးမားလှပါသည်။ ယင်းစာအုပ်များမှာ ဤစာအုပ် ပြုစုရာ၌ ခိုင်လုံသော ရည်ညွှန်းစာများဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မ၏ ရုံးအဖွဲ့သားများထဲမှ လစ်ဇ် ဟေးတင်²¹၏ စိတ်လက် ရှည်စွာ စိတ်နှစ်ကိုယ်နှစ် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သော နှစ်သုံးဆယ်ကျော်လုပ် အားကိုလည်း ကျွန်မ ထာဝရ ကျေးဇူးတင်နေရပါသည်။ လစ်ဇ်သည် ကျွန်မ၏ စာရွက်စာတမ်းအားလုံးနှင့် ကျွန်မ၏ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေး ဆိုင်ရာအချိန်အချက်မှန်သမျှကို ကြပ်မတ်စီစဉ်လျက် ရုံးလုပ်ငန်းကို ထိန်း သိမ်းစီမံနိုင်ခဲ့ရုံမျှမက ကျွန်မ၏ အိမ်မှုကိစ္စများကိုလည်း စနစ်တကျ စီမံ ပေးနိုင်ခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း သူနှင့် ကျွန်မမှာ နေရာများစွာ ၌ နှစ်ကိုယ်နှစ်စိတ် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ နောက်ဆုံး နှစ်နှစ်သို့ ရောက်မှ ကျွန်မ၏လက်ထောက် ဘယ်ရီ တန်းနော့ဖ်²²၏ အကူ အညီများကိုလည်း ကျွန်မ ရရှိခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မသည် ဝေါ်ရှင်တင်ပို.စ်ကုမ္ပဏီ၏ ဆက်သွယ်ရေးဌာန ဥက္ကဋ္ဌ ဂူယုံ (ချစ်ပဲ) နိုက်²³နှင့် ၁၅ နှစ်ကြာမျှ အနီးကပ် လုပ်ကိုင်ခဲ့ ရသည်ဖြစ်ရာ သူ၏ ထူးခြားသော စွမ်းဆောင်ရည်များကြောင့် ကျွန်မ၏ ပြည်သူ့အတွင်း ဝင်ဆန်.ဟောပြောမှုများအားလုံး အဆင်ပြေချောမွေ့ ခဲ့ပါသည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် သတင်းစာတိုက် သတင်းသုတေသနဌာနတွင် အသင့်အနေအထား၌ အစဉ်ရှိနေပြီး တိကျသော သတင်းအချက်အလက်

ကျွန်မဘဝပုံရိပ်

များကို အခါမလပ် ပေးနိုင်ခဲ့ကြသောကြောင့် ကျွန်မတို့ အစဉ်တစိုက် အားထားခဲ့ရသော ပုဂ္ဂိုလ်များအားလည်း ကျေးဇူးစကားဆိုပါရစေ။

ဤစာအုပ်ပြုစုရာတွင် ကျွန်မအား ကူညီခဲ့ကြသော နေ့ဖံ ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေရေးလုပ်ငန်းမှ ဆန်နီ မီတာ²⁴၊ ဂျိန်း ဖရိုမင်း²⁵၊ ဘီး လိုဗာဒ်²⁶ နှင့် ပေါလ် ဘိုဂတ်စ်²⁷ တို့အား ၎င်းတို့၏ စိတ်ဝင်တစား အားပေးထောက်ခံမှု များအတွက် လည်းကောင်း၊ ကယ်ရာလ် ကာဆင်²⁸၊ ဗာဂျီးနီးယား တန်²⁹၊ ကက်ဆန်ဒရာ ပါပတ်စ်³⁰ နှင့် ထရေစီ ကဲဘနစ်³¹ တို့အား ၎င်းတို့၏ ခေတ်မီဒီဇိုင်းနှင့် ရိုက်နှိပ်ထုတ် လုပ်မှုများအတွက်လည်းကောင်း၊ ကေသီ ဟူရီဂန်³²၊ လေလာ အက်ကား³³၊ ကေရင် မတ်ဂလာ³⁴၊ အေမီ ရှိုင်ဘီ³⁵ နှင့် ကန်း ရှန်ကဲဒါး³⁶ တို့အား ၎င်းတို့၏ ပူးပေါင်းတည်းဖြတ်မှုများအတွက်လည်း ကောင်း လှိုက်လှဲစွာ ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ပါ အကြောင်းအရာများနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မ၌ တာဝန်ရှိကြောင်း ဝန်ခံလိုပါသည်။ ကျွန်မသည် ပုဂ္ဂလိက လူမှုရေးလွတ် လပ်မှုကို အထူးသဖြင့် ကျွန်မအတွက် မဖော်ပြနိုင်လောက်အောင် အရေး ပါသော ကျွန်မ၏ သားသမီးများ၏ ပုဂ္ဂလိက လူမှုရေးလွတ်လပ်မှုကို တန်ဖိုးထားလေးစားလျက် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဆက်ဆံပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သားသမီးများ၏ ဘဝရေးရာကိစ္စများကို ကျွန်မအနေဖြင့် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့်လည်း ကျွန်မ၏ ဆုံးမသွန်သင်မှုအောက်တွင် အမြဲတမ်း လေးနက်ခိုင်မာစွာပင် ပုံစံကျသွားခဲ့ကြပါသည်။

ယနေ့တိုင် အသက်ရှင်ကျန်းမာလျက်ရှိသော ကျွန်မ၏အစ်မကြီး အယ်လစ်ဘက် လောရဲနဲ့³⁷ နှင့် ညီမငယ် ရသ် အက်ဘ်စတိန်း³⁸ တို့လည်း ဤ စာအုပ်ရေးရာ၌ တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ ပါဝင်လျက် ၎င်းတို့မှတ်မိသမျှ ဘဝပုံရိပ်များနှင့် ဝေဖန်အကဲဖြတ်မှုများ ပေးခဲ့ကြပါသည်။ ကွယ်လွန်သူ အစ်ကိုကြီး ဘီးလ် (တတိယမြောက် ယူဂျင်း မိုင်းယာ)³⁹ မှာ မကွယ်လွန်မီ

ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ကျွန်မအား အစဉ်တစိုက် စောင့်ရှောက်အားပေးခဲ့သောကြောင့် ဤစာအုပ် မပြုစုမီကတည်းက ကွယ်လွန်သွားခဲ့လင့်ကစား ၎င်းအပေါ် ကျွန်မ ထာဝစဉ် ကျေးဇူးတင်နေရပါသည်။

စာရေးရန် လက်တွန်းနေမှု၊ ရှည်လျားထွေပြားသော ဘဝခရီးတစ်ခုလုံးကို ပြန်ပြောင်းတွေးဆ သုံးသပ်ရာ၌ ခက်ခဲရှုပ်ထွေးနေမှုများကို ကြုံကြုံခံလျက် ဤစာအုပ်ကို ရေးသားခဲ့ရသဖြင့် ဤစာအုပ်မှာ ကျွန်မအတွက် အခက်အခဲ အကျပ်အတည်းနှင့် အာရုံကျက်စားရာ ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ စင်စစ် ကျွန်မ အလွန်အမင်း ခုံမင်နှစ်သက်သော လုပ်ငန်းမှာလည်း ဤလုပ်ငန်းမျိုးပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မအနေဖြင့် ဂုဏ်ပြုဖော်ပြရန် လိုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အမည်များကို စာအုပ်ထဲတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့ပါပြီ။ များစွာ ကျေးဇူးတင်ရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ကျွန်မ လျစ်လျူရှုမထားရစ်ခဲ့ပါ။ သို့သော် လိုအပ်ချက်အရပင် ပုဂ္ဂိုလ်များစွာတို့၏ အမည်များကို ချန်လှပ်ထားခဲ့ရပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ သူတို့သည် ကျွန်မဘဝ၏ စိတ်ကူးပုံရိပ်များနှင့် ကျွန်မ၏နှလုံးသားထဲ၌မူ ရှိနေကြမည်ဖြစ်ပါတော့သည်။

Notes

1. Walter Lipmann
2. Evelyn Small
3. Robert Gottlieb
4. The Washington Post Company
5. Todd Mendeloff
6. "Pentagon Papers"
7. Watergate
8. *The New Yorker*
9. Knopf
10. Meg Greenfield
11. Lally
12. Don
13. Bill
14. Steve
15. Phil
16. Charlie Paradise
17. Houghton Mifflin Co.
18. Chalmers Roberts
19. Alfred A. Knopf
20. Merlo Pusey
21. Liz Heyton
22. Barry Tonoff

23. Guyon (Chip) Knight
24. Sonny Mehta
25. Jane Friedman
26. Bill Loverd
27. Paul Bogaards
28. Carol Carson
29. Virginia Tan
30. Cassandra Papas
31. Tracy Cabanis
32. Kathy Hourigan
33. Leyla Aker
34. Karen Mugler
35. Amy Scheibe
36. Ken Schneider
37. Elizabeth Lawrentz
38. Ruth Apstein
39. Bill (Eugene Meyer III)

အခန်း (၁)

ကျွန်မ၏ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့သည် နယူးယောက်မြို့၊ ၂၃ လမ်းရှိ ပြတိုက်တစ်ခုတွင် ပထမဆုံးအကြိမ် ဆုံစည်းခဲ့ကြပါသည်။ ထိုနေ့မှာ ၁၉၀၈ ခုနှစ်၊ သမ္မတကြီးလင်းကင်း၏မွေးနေ့ ဖြစ်ပါသည်။ အသက် ၃၂ နှစ်သာရှိသေးသော ယူဂျင်းမိုင်းယာ^၁သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို မိမိသဘောအလျောက် လုပ်ကိုင်လာခဲ့သည်မှာ နှစ်အနည်းငယ်မျှသာ ကြာသေးသော်လည်း ဒေါ်လာသန်းနှင့်ချီ၍ စုဆောင်းမိထားပြီး ဖြစ်သည်။ အသက် ၂၁ နှစ်သာရှိပြီး မကြာမီကမှ ဘားနာဒ်တက္ကသိုလ်မှ ဘွဲ့ရခဲ့သူ အဂ္ဂနက်စ် အားနစ်^၂မှာ ထူးထူးခြားခြား လှပသူလေးဖြစ်သည်။ သူမသည် ကိုယ်ပိုင်ဝင်ငွေ ရှာဖွေရင်း နယူးယောက်ဆန်း^၃ သတင်းစာတွင် ဆောင်းပါးများရေး၍ မိဘကို ထောက်ပံ့နေပေသည်။ အနုပညာကို စိတ်ဝင်စားသည့် အလျောက် ပြခန်းတွင် ပြသထားသည့် ဂျပန်ပုံနှိပ်ပန်းချီပြပွဲသို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ သူမ၏ဝါသနာအထုံနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များမှာ ထိုခေတ်ထိုအချိန်က အမျိုးသမီးတစ်ယောက်အဖို့ သာမန်အဆင့်မျိုး မဟုတ်ပါပေ။

F-1

ကျွန်မဘဝပုံရိပ်

ဖေဖေသည် ဝေါလ်စထရိုလမ်းမကြီး⁴ တစ်လျှောက် ကားမောင်းလာစဉ် အက်ဂါခိုလာ⁵ ကို တွေ့သွားသည်။ ခိုလာသည် ဖေဖေရင်းနှီးသော အသံအကျွမ်းတစ်ယောက် ဖြစ်သော်လည်း သူ့ကို ဖေဖေက ဘဝင်မကျလှပေ။ သို့သော် ထိုနေ့က ခိုလာမှာ ချိနဲ့ အားငယ်နေပုံရသဖြင့် ဖေဖေက သူ့ကိုကားပေါ် တင်ခေါ်လိုက်သည်။ ဖေဖေက ဂျပန် ပုံနှိပ်ပန်းချီ ပြပွဲသို့ သွားမည့်အကြောင်း ပြောပြရာ ခိုလာလည်း ဖေဖေနှင့်အတူ ပြပွဲသို့ လိုက်ပါသွားလေသည်။

ဖေဖေနှင့် ခိုလာတို့ ပြခန်းထဲသို့ ဝင်သွားစဉ် ပြခန်းမှ ထွက်လာသော သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်နှင့် ဆုံမိကြသည်။ ထို သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်က “နံရပေါ်က ပန်းချီကားတွေထက်ကို ပိုကြည့်ကောင်းတဲ့ မိန်းကလေးတစ်ယောက် အထဲမှာ လျှောက်နေတယ်ဟေ့” ဟူ၍ အကဲဖြတ် အသိပေးသွားသည်။ ခိုလာနှင့် ဖေဖေတို့လည်း ပြခန်းထဲသို့ ရောက်ရောက်ချင်း ထိုမိန်းကလေးကို သတိထားကြည့်မိခဲ့သည်။ အရပ်အမောင်းကောင်းကောင်း၊ ရွှေရောင်ကေသာနှင့် အပြာရောင်မျက်လုံးပိုင်ရှင် နုပျိုလန်းဆန်းသူကလေး။ ကျန်းမာသန်စွမ်းပြီး သွက်လက်ဖျတ်လတ်သူ၊ ကိုယ်ပိုင် ယုံကြည်ချက်အပြည့်ရှိသူ မိန်းကလေး။ မေမေသည် ထိုခေတ် ထိုအခါက ဝတ်စားဆင်ယင်ခဲ့ပုံများကို မပြတ် အမှတ်ရနေတတ်သည်။ မေမေက သူ ဝတ်ဆင်ခဲ့သည့် ဝတ်စုံတို့သည်လည်း သူ့ဘဝခရီးတွင် တစ်ခန်းတစ်ကဏ္ဍမှ ပါဝင်ခဲ့ပါသည်ဟု ပြောလေ့ရှိပါသည်။ ထိုစဉ်က မေမေသည် မီးခိုးရောင် သိုးမွေးသက္ကလတ်ဝတ်စုံကိုဝတ်လျက် လင်းယုန်ငှက်တောင်ပံထိုးထားသော ရှဉ့်မွေးဦးထုပ်ကလေးနှင့် အလွန် ကျက်သရေရှိလှသဖြင့် လူတကာ၏ အာရုံကို ဖမ်းစားခဲ့လိမ့်မည် ဖြစ်သည်။ ဖေဖေလည်း မေမေကိုမြင်သည်နှင့် “ကျုပ်လက်ထပ်မယ် မိန်းကလေးဟာ သူပဲဗျ” ဟုပင် ခိုလာအား ပြောမိခဲ့သည်။

“မင်းတကယ်ပြောနေတာလား သူငယ်ချင်း” ဟု ခိုလာက မေး

သောအခါ “ငါ့ဘဝတစ်လျှောက်လုံးမှာ အခုလောက် ဘယ်တုန်းကမှ လေးလေးနက်နက် မခံစားမိခဲ့သေးပါဘူးကွာ” ဟု ဖေဖေက ဆိုသည်။ ခိုလာက ထိုမိန်းကလေးထံ ချဉ်းကပ်၍ စကားပြော ဆိုကြည့်ရန် ဖေဖေကို အကြံပေးတိုက်တွန်းသည်။ သို့သော် “ဘယ်ဖြစ်မလဲကွ၊ သူ့ကို နှောင့်ယှက်ရာ ကျသွားမှာပေါ့။ ပြီးတော့ အားလုံး ပျက်စီးသွားနိုင်တယ် သူငယ်ချင်း” ဟုဆိုကာ ဖေဖေက ငြင်းလိုက်သည်။ ဤသို့ဖြင့် သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်မှာ နောင်အခါ ထိုမိန်းကလေးနှင့် ပြန်ဆုံတွေ့သူက ကျန်တစ်ယောက်ကို မိတ်ဆက်ပေးရန် သဘောတူလိုက်ကြပါသည်။

ရက်သတ္တတစ်ပတ်ကြာသောအခါ ခိုလာက ဖေဖေအား “ဟိုကိစ္စ ဘယ်အခြေဆိုင်နေပြီဆိုတာ မင်းမှန်းနိုင်ရင် မှန်းစမ်းကွာ” ဟု တယ်လီဖုန်းဖြင့် မေးလာသည်။ “ဟိုမိန်းကလေးကို မင်းတွေ့ခဲ့ပြီလေ” ဟု ဖေဖေက ဖြေလိုက်ရာ “ဟုတ်တယ်ဟေ့၊ ငါသူနဲ့ တွေ့ခဲ့ပြီကွာ” ဟု ခိုလာက ပြောပြသည်။ ခိုလာမှာ အဂ္ဂနက်စ်နှင့် ဘားနာဒ်တက္ကသိုလ်ကျောင်းတက်ဖော်သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်၏အိမ်တွင် ပြုလုပ်သည့် မိတ်ဆုံစားပွဲတစ်ခုသို့ ရောက်သွားခဲ့သည်။ ထိုပွဲ၌ သည်မဲရီးဝီးဒိုး^၆ ပြဇာတ်တိုကလေးတစ်ခုကို အချင်းချင်း သရုပ်ဆောင်ကပြကြရာ ကျွန်မ၏မေမေက မြို့စားဒါနီလိုအဖြစ် ကပြရသည်။ ပွဲပြီးတော့ မေမေက မြို့စားအဆောင်အယောင် ချွတ်ပြီး ထွက်လာသောအခါမှ မေမေသည် ပန်းချီပြပွဲမှ မိန်းကလေးဖြစ်နေမှန်း ခိုလာ မှတ်မိသွားသည်။ ခိုလာလည်း သူ့ကိုယ်သူ မိတ်ဆက်၍ ဖေဖေနှင့် မိတ်ဆွေရင်းချာဖြစ်ပုံကို ပြောပြသည်။ သူတို့သုံးယောက် နေ့လယ်စာ အတူစားကြရန်လည်း ချိန်းဆိုလိုက်သည်။

ဖေဖေမိတ်ဆွေ ခိုလာသည် ယူဂျင်းနှင့် အဂ္ဂနက်စ်တို့ကို မိတ်ဆက်ပေးလိုက်ခြင်းဖြင့် သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက် ပြုလုပ်ခဲ့သော သဘောတူညီချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပေသည်။ ပြခန်းတွင် အဂ္ဂနက်စ်အား ယူဂျင်း ပထမဆုံးအကြိမ် တွေ့ခဲ့ပြီးနောက် နှစ်နှစ်တိတိအကြာ ၁၉၁၀

ပြည်နှစ် သမ္မတလင်ကွန်းမွေးနေ့၌ သူတို့ လက်ထပ်လိုက်ကြသည်။ ကျွန်မ၏ ရှည်လျားထွေပြားသော ဘဝအကြောင်းများကို ပြန်ပြောင်းတွေးတောကြည့်မိသောအခါများ၌ ကျွန်မဘဝတွင် နိမ့်တုံမြင့်တုံဖြင့် တဆတ်ဆတ်ခန့်၍နေသော အရာတစ်ခုမှာ ကုသိုလ်ကံနှင့် ကြုံကြိုက်မှု ဖြစ်နေကြောင်း တွေ့သိရပါသည်။ ယင်းသို့ အမျိုးမျိုးသော အကြောင်းအရာတို့ ကြုံကြိုက်တိုက်ဆိုင်ရာမှ အကျိုးတရားတို့ ပေါ်ထွက်လာကြခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မဖေဖေ၏ မျိုးရိုးမှာ ထင်ရှားသော ရဟူဒီမိသားစု ဖြစ်ပါသည်။ မျိုးဆက်အခြေအမြစ်မှာ ပြင်သစ်နိုင်ငံ အော်လ်ဆက် လော်ရိန်း⁷ ပြည်နယ်ရှိ မျိုးဆက်ပေါင်းများစွာမှ ဆင်းသက်လာခဲ့ပါသည်။ ယင်းမျိုးဆက်အိမ်ထောင်စုမှ ရဟူဒီတရားဟောဆရာနှင့် လူထုခေါင်းဆောင်များစွာတို့ ပေါ်ထွက်ခဲ့ကြပြီး ကျွန်မအဘိုး၏ အဘိုးတော်သူ ယာကော့ဗ် မိုင်းယာ⁸မှာ ပြင်သစ်သူရဲကောင်းဘွဲ့⁹ တံဆိပ် ချီးမြှင့်ခြင်း ခံရသူဖြစ်ပါသည်။ ရဟူဒီအထက်တန်းလွှာများ၏ ဆန်ဟီဒရင်¹⁰ ကောလိပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖေဘက်မှ ကျွန်မ၏အဘိုးကားမာ့ခဲ ယူဂျင်း မိုင်းယာ¹¹ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ယူဂျင်းဟုပင် ခေါ်ဝေါ်လေ့ရှိပါသည်။ ပြင်သစ်နိုင်ငံ စထရာဘိုး¹²မြို့တွင် ၁၈၄၂ ခုနှစ်၌ မွေးဖွားပြီး ဖခင်၏ ဒုတိယဇနီးမှ မွေးချင်း လေးယောက်အနက် အငယ်ဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ဖခင်ကွယ်လွန်သောအခါ မိခင်မှာ နွမ်းနွမ်းပါးပါး ကျန်ရစ်ခဲ့သဖြင့် ယူဂျင်းမှာ အသက် ၁၄ နှစ်အထိသာ ပညာသင်ယူခဲ့ရရှာသည်။ သို့သော် မွေးချင်းများ၏ လမ်းစဉ်အတိုင်း ယူဂျင်းလည်း အိမ်ထောင်စုကို ကူညီထောက်ပံ့ရန်အတွက် အလုပ်လုပ်ခဲ့ရသည်။ အဘိုး ယူဂျင်းသည် ပြင်သစ်နိုင်ငံနှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် စတိုးဆိုင် တစ်ဆိုင်စီ ဖွင့်လှစ်ထားသော ဘလမ်းညီအစ်ကို¹³ လက်အောက်၌ အလုပ်လုပ်ခဲ့ပြီး ဘလမ်းတစ်ယောက်နှင့်အတူ အမေရိက

သို့လိုက်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ အမေရိကသို့ အသွား ပဲရစ်မြို့၌ ရပ်နားစဉ် လာဇာ ဖရို¹⁴ ကုမ္ပဏီမှ အယ်လက်ဇန္ဒား လာဇာ¹⁵ က ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့မှ အပေါင်းအသင်းတစ်ယောက်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးပြန်ပါသည်။ အဘိုး ယူဂျင်း သည် ၁၈၅၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ဥရောပမှ နယူးယောက်မြို့သို့ အမြန်ဆုံး သင်္ဘောဖြင့် ထွက်ခွာခဲ့သည်။ နယူးယောက်တွင် မီးသင်္ဘော တစ်စီးသို့ ကူးပြောင်းစီးနင်းကာ ပနားမားနိုင်ငံသို့ ထွက်ခွာခဲ့သည်။ ပနားမား ကျွန်းဆက်ကို မီးရထားဖြင့် ဖြတ်ကျော်ပြီးနောက် အခြားမီးသင်္ဘော တစ်စီးဖြင့် ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့သို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့၏ လူဦးရေမှာ ငါးသောင်းဝန်းကျင်သာ ရှိပေသေးသည်။ အဘိုး ယူဂျင်းသည် ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့၌ နေထိုင်သည့် နှစ်နှစ်အတွင်း အင်္ဂလိပ် ဘာသာ စကားကို လေ့လာသင်ယူရင်း လေလံပွဲတစ်ခုတွင်လည်း အလုပ် လုပ် နေသဖြင့် ငွေအနည်းငယ် စုဆောင်းမိခဲ့ပါသည်။ ထိုလေလံပွဲတွင် ၁၈၆၁ ခုနှစ်အထိ အလုပ်လုပ်ပြီးနောက် လော့စ်အိန်ဂျလီစ်မြို့တော် သို့ ပြောင်းရွှေ့၍ လာဇာ၏ ညီအစ်ကိုဝမ်းကွဲတော်သူတစ်ယောက်၏ ကုန်စုံ ဆိုင်၌ စာရေးအဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ပြန်သည်။ အဘိုးယူဂျင်း၏ ပြောပြ ချက်အရ ထိုစဉ်က လော့စ်အိန်ဂျလီစ်မြို့၌ လူဦးရေ သုံးလေးသောင်းသာ ရှိပြီး အများစုမှာ နိုင်ငံခြားသားများ ဖြစ်ကြသည်။ တစ်မြို့လုံးတွင် အုတ် ဖြင့် ဆောက်လုပ်သော လူနေအိမ် လေးလုံးရှိ၍ ကျန်အိမ်များမှာလည်း အိမ်မိုးအုတ်ကြွပ်များ ကွဲအက်လျက်ရှိသည်။ မြေဖိုဖော့က်လုပ်ထားသော လမ်းများ မရှိသည့်အပြင် ရေဆိုးမြောင်းများလည်း မရှိပေ။ သောက်ရေနှင့် စိုက်ပျိုးရန်ရေကို တူးမြောင်းများမှ ရရှိပါသည်။ အဘိုးယူဂျင်းမှာ လော့စ် အိန်ဂျလီစ်မြို့တွင် နောက်ထပ် ၂၁ နှစ်အထိ နေထိုင်သွားခဲ့လေသည်။

အဘိုးယူဂျင်းသည် လော့စ်အိန်ဂျလီစ်မြို့ ကုန်စုံဆိုင်၏ နောက်ကျောဘက်အခန်းတွင် နေထိုင်လျက် ဆိုင်စာရေးနှင့် စာရင်းကိုင် အဖြစ် စတင်ဆောင်ရွက်ပါသည်။ သူ့အပေါ် လူအများ ယုံကြည်အား

ကိုးမှုနှင့် သူ၏ အသောက်အစားကင်းမှု ဂုဏ်သတင်းကြောင့် မိတ်ဆွေ အချို့က သူ့ထံတွင် ငွေများ စတင်၍ အပ်နှံလာကြပါသည်။ ဘဏ်တိုက် များ မရှိသေးသဖြင့် အဘိုး ယူဂျင်းသည် သုံးနှစ်အတွင်း၌ ထိုကုန်စုံဆိုင် ကြီး၏ အထွေထွေအစုရှယ်ယာဝင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာပါသည်။ ကုန်စုံဆိုင်ကြီးကိုလည်း သည်စီးတီးအောင်ပဲရစ်¹⁶အဖြစ် အမည်ပြောင်းလဲ လိုက်သည်။ ၁၀ နှစ်ခန့် ကြာသောအခါ ကုန်စုံဆိုင်ကြီးကို အဘိုး ယူဂျင်း နှင့် အကိုဖြစ်သူ ကောစတန်¹⁷တို့က စီမံအုပ်ချုပ်လာကြတော့သည်။ ထို အချိန်တွင် အဘိုး ယူဂျင်းကလည်း ငွေများကို စတင်ထုတ်ချေးနေပြီဖြစ်ရာ ဘဏ်တစ်ခု၏ ဒါရိုက်တာလူကြီးနှင့် လော့စ်အဲန်ဂျလီစ် ဆိုရှယ်ကလပ်¹⁸ စည်းရုံးရေးမှူးတာဝန်ကိုပါ ယူလာရပြန်သည်။ ကြီးကြပ်ထိန်းသိမ်းရေး ကော်မတီဝင်အဖြစ် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအတွက်လည်း အဘိုး ယူဂျင်းက ကူညီဆောင်ရွက်ပေးလာရပါသည်။ ထို့ပြင် မြို့တော် ရေရရှိရေးအတွက် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ပေးသူတစ်ယောက်အဖြစ် မြေယာအိုးအိမ်ကိစ္စများ၊ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုကိစ္စများ၌ ပါဝင်လာခဲ့ရပါသည်။ ပြင်သစ် ကောင်စစ်ဝန်ဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်တာဝန်များလည်း နှစ်ဆတိုးလာခဲ့ပါသည်။ ၁၈၆၇ ခုနှစ်တွင် အဘိုး ယူဂျင်းသည် ရဟူဒီ တရားဟောဆရာ တစ်ယောက်၏ ၁၆ နှစ်အရွယ် သမီး ဟဲရီးယက် နယူးမတ်¹⁹နှင့် လက်ထပ်လိုက်ပါသည်။ ခမ်းနားသော မင်္ဂလာညစာစားပွဲကြီးကို မင်္ဂလာအိမ်သစ်၌ တည်ခင်းကျွေးမွေးရာ ထိုစဉ်က လော့စ်အဲန်ဂျလီစ်မြို့ပြဒေသ၌ အသစ်အဆန်းဖြစ်နေသေးသော ရေခဲမုန့် ဖြင့် ဧည့်ခံခဲ့ပါသည်။

ဖေဖေကို ၁၈၇၅ ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားပါသည်။ ဖေဖေမှာ မည်နှင့် ဖေဖေအဘိုးနာမည်တို့ကိုယူပြီး ဖေဖေကို ယူဂျင်း အိုင်ဇက် မိုင်းယာ²⁰ဟု ခေါ်ကြပါသည်။ ဖေဖေမှာ မွေးချင်း ရှစ်ယောက်အနက် အစ်မကြီးသုံးယောက် ရှိ၊ စလီ²¹၊ အလစ္စ²²၊ ဖလောရဲနစ်²³နှင့်နောက်မှ မွေး သော ပထမဆုံး သားယောက်ျားလေးပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေအောက်မှ

ညီမလေးနှစ်ယောက်မှာ ရသ်²⁴ နှင့်အယ်လင်း²⁵ တို့ဖြစ်ပြီး ညီငယ်နှစ်ယောက်မှာ ဝေါလ်တာ²⁶ နှင့် အက်ဂါ²⁷ တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ အဘွား ဟဲရီးယက်မှာ အသက် ၃၂ နှစ်အရွယ်၌ သားသမီး ရှစ်ယောက်ကို မွေးဖွားပေးခဲ့ရသဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဆေးဝါးအခြေအနေနှင့် စိတ်ဓါတ်ကျဆင်းနေ၍လည်းကောင်း ကျန်းမာရေး အလွန်ချို့တဲ့ခဲ့ရှာသည်။ ထို့ကြောင့် ဖေဖေထက် အသက် ခြောက်နှစ်ပိုကြီးသော အစ်မအကြီးဆုံး ရှိ.စလီက အစ်မကြီးအမိအရာဟူသော စကားအတိုင်း ဖေဖေနှင့် ညီအစ်ကိုမောင်နှစ်မ တစ်ခုလုံးကို မိခင်သဖွယ် ပြုစုပေးခဲ့ပါသည်။ သူ့ခမျာ မောင်ငယ်ညီမငယ်ကလေး များကိုကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ရန်အတွက် ကျောင်းမှပင် ထွက်ခဲ့ရရှာပါသည်။

ယခုဖော်ပြသည့် ကနဦးအခြေအနေများကို သိရှိခဲ့ရ၍ ဖေဖေ၏ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကို ကျွန်မ အတော်အတန် နားလည် သဘောပေါက်ခဲ့ရပါသည်။ ဖေဖေ၏ ဖခင်မှာ ကျွန်မသိသရွေ့ စည်းစနစ် အလွန်ကြီးပြီး သားသမီးများအပေါ် အကြင်နာအယုအယ ပြတတ်သူမဟုတ်ပေ။ အစ်မကြီး ရှိ.စလီမှာ ချိုသာပြီး တွေးခေါ်စူးစမ်းတတ်သူဖြစ်သည့်အလျောက် ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်ဖြင့် မောင်ငယ် ညီမငယ်များကို အမိအရာမှနေ၍ စီမံအုပ်ထိန်းခဲ့ရသူဖြစ်သည်။ ခပ်တန်းတန်းနေတတ်သော ဖခင်၏ အရိပ်အာဝါသအောက်တွင် မိခင်အရင်းနှင့် အနီးကပ် နေခွင့် မရရှိခဲ့ကြရှာသော ဖေဖေတို့ မွေးချင်းတွေမှာ မိဘမေတ္တာကို ရသင့်သလောက် မရခဲ့ကြပေ။ ဖေဖေ ကိုယ်တိုင်သည်ပင် ဆက်ဆံရေး၌ ကောင်းလှသည်မဟုတ်။ တရင်းတနီး ဆက်ဆံလိုစိတ်များ ရှိပင်ရှိနေလင့်ကစား ဟန်အမူအရာ အသွင်ဖြင့် မည်သည့်အခါမျှ ပေါ်ထင်လာလေ့ မရှိပေ။

၁၈၈၄ ခုနှစ် စောစောပိုင်းတွင် ဖေဖေသည် မိဘများနှင့် အတူ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့သို့ ပြန်လည်ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်ရပြန်သည်။ ထိုစဉ်က ဆန်ဖရန်စစ္စကိုတွင် လူဦးရေ ၂၂၅,၀၀၀ ရှိနေပြီး ဖေဖေတို့အိမ်ထောင်

စုကြီးအတွက် လော့စ်အဲန်ဂျလီစ်မြို့မှာထက် ပိုမိုကောင်းမွန်သည် စာသင်
ကျောင်းနှင့် ဆေးရုံများ ရှိနေပေပြီ။ သူတို့ခေတ်က လော့စ်အဲန်ဂျလီစ်မြို့၏
ကနဦးပိုင်းကာလအခြေအနေများနှင့် ပတ်သက်၍ လူတိုင်း ပစ္စုတိုသေနတ်
ဆောင်ထားကြရပြီး ညစဉ်လိုလို တစ်ယောက်ယောက် အပစ်သတ်ခံရ
ကြောင်း ဖေဖေပြောပြခဲ့သည်များကို ကျွန်မ အမှတ်ရမိပါသည်။ ဖေဖေ
အဖေက လော့စ်အဲန်ဂျလီစ်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရသည်ကို ဘဝင်ကျ
ကောင်း ကျနေခဲ့မည်ဖြစ်သော်လည်း အသက် ရှစ်နှစ်သားအရွယ် ဖေဖေ
အတွက်မူ ယင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရခြင်းကြောင့် ခုခံတိုက်ခိုက်ရန်
အတွက် အသင့် လေ့ကျင့်ပြင်ဆင်ပြီးသား ဖြစ်သွားပါသည်။ ဖေဖေသည်
အထီးတည်း နေတတ်သော်လည်း ပြန်လှန်ခုခံတိုက်ခိုက်တတ်သူ တစ်
ယောက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကော်ရည်တင်၍ မီးပူထိုးထားသော အိတင်
ကော်လာပါသည့်အဝတ်အစားများကို မဝတ်မနေရ ဝတ်ဆင်ရသောကြောင့်
ကျောင်းတွင် ဖေဖေ၏ ပုံက အသွင်တစ်မျိုး ဆန်းနေပါသည်။ သက်ကြီး
ကျောင်းသားများက ငယ်ရွယ်သော ကျောင်းသားများကို စက်ဝိုင်းကြီး
တစ်ခုထဲ၌ သွင်းထားပြီး တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ထိုးကြိတ်တိုက်ခိုက်
ခိုင်းတတ်ကြရာ တစ်ယောက်ယောက် နှာခေါင်းသွေးထွက်ကျမှ ပွဲပြီးသွား
လေ့ရှိပါသည်။ နှာခေါင်းသွေးထွက်သူမှာလည်း ဖေဖေဖြစ်နေတတ်
ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဖေဖေအနေဖြင့် တိုက်ခိုက်ထိုးကြိတ်နည်း၊
ခုခံ ကာကွယ်နည်းများကို တတ်သိသွားပြီး ယင်းသို့ ကြမ်းတမ်းသော
အမှုအကျင့်များကို တတ်လာရပါမည်လားဟုဆိုကာ ဖခင်၏ အပြင်းအထန်
အပြစ်ပေးခြင်းကိုလည်း ခံခဲ့ရပါသည်။ ယင်းအတွေ့အကြုံများက နောင်
အခါ၌ မေမေကျန်းမာရေးအခြေအနေကြောင့် ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့မှ
အယ်လာမီဒါ²⁸မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြရသောအခါ ကစားကွင်းကို
အပိုင်စီးဗိုလ်ကျနေသော ဒေသခံ အနိုင်ကျင့်သူတစ်ယောက်ကို ဖေဖေက
အလဲထိုးကြိတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းအောင်မြင်မှုကြောင့် ဖေဖေမှာလည်း

ကျောင်းတွင်တစ်မျိုး၊ အိမ်တွင်တစ်ဖုံ ပြဿနာရှာတတ်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ အိမ်တွင် ဖေဖေက အစေခံခေါင်းဆောင်အား ဆန့်ကျင်ရန် ညီငယ်ညီမငယ်များကို ဦးဆောင်စည်းရုံးလေ့ရှိပြီး သူ့အစ်မကြီးနှင့် ညီမငယ်လေးများကို အထူးသဖြင့် အစ်မကြီး ရိုးစလီကို နောက်ပြောင် လေ့ရှိပါသည်။

အဘွား၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ အယ်လာမီဒါတွင် ထူးထူးခြားခြား တိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း မရှိသည့်အပြင် အယ်လာမီဒါသည် အဘိုးအတွက် လုပ်ငန်းခွင်နှင့် ဝေးလံနေ၍ မကြာမီ ဆန့်ဖရန်စစ္စကိုသို့ ပြန်၍ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ကြသည်။ ဖေဖေလည်း တတိယအကြိမ် မြောက် ပြောင်း၍ ပညာသင်ရပြန်ပါသည်။ ဖေဖေမှာ မျက်လုံးတွင် ဘေ့စ်ဘောမှန်ထား၍ ဘေ့စ်ဘော မကစားရန် အမေက တားမြစ်ထားသည်။ ဘောလုံးကစားခြင်း၊ အိမ်နားရှိ ရေကန်၌ လှေလှော်ရွက်တိုက် ကစားခြင်း တို့ကိုလည်း ကစားခွင့် မရတော့ပေ။ ဝါးကစားလေ့ကျင့်ခန်းများကိုမူ အမေက ခွင့်ပြုထားပါသည်။ နောင်အခါ ဟဲဗီးဝိတ်ချန်ပီယံဖြစ်လာမည့် ဂျင်းမ် ကောဘက်²⁹ထံတွင် လက်ငှေ့ထိုးနည်းကိုလည်း သင်ယူခွင့်ရရှိထားပါသည်။ သို့သော် ဖေဖေ၏ ဓါတ်ပုံတစ်ပုံနှင့်အတူ ဂျင်းမ် ကောဘက်၏ လက်ငှေ့သင်တန်းကြော်ငြာ သတင်းစာထဲပါလာချိန်မှစ၍ ဝါးကစား သင်တန်းရော၊ လက်ငှေ့ထိုးသင်တန်းကိုပါ တက်ခွင့် မရတော့ပေ။

ဖေဖေ၏ မိဘများ အိမ်ထောင်စုမှာ ပြန်လည်ပြုပြင်ရေး ရဟူဒီ အဖွဲ့အစည်းတွင် ပါဝင်၍ ရဟူဒီနှင့် ဟီးဘရူးသမိုင်း ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများကို သင်ယူလေ့လာခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော် ဖေဖေကမူ မည်သည့်ဘာသာကိုမျှ ဟုတ်ဟုတ်နိုးနိုး လက်ခံ ယုံကြည် ကိုးကွယ်သူ မဟုတ်ပေ။ ဖေဖေသည် ဇီယွန်နစ်ဝါဒီ³⁰ မဟုတ်သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ရဟူဒီလူမျိုး အကျိုးစီးပွားဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှုများ၌ ပါဝင် ဆောင်ရွက်လာခဲ့သည်။ သူ့ကိုယ်သူ အမေရိကန်နိုင်ငံသားအဖြစ် အခိုင်

အမာ ခံယူထားသူဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖေသည် ကျောင်းစာကို စိတ်မဝင်စားသော်လည်း ပြင်ပ စာအုပ်များကို အထူးလေ့လာ ဖတ်ရှုတတ်သူဖြစ်ပါသည်။ ဂရမ်မာ ကျောင်း၌ ဖေဖေ တတိယအဆင့်ဖြင့် စာမေးပွဲအောင်သောအခါ ပထမအဆင့်မရ၍ အဖေ၏ ဆူပူကြိမ်းမောင်းမှုကို ခံခဲ့ရပါသည်။ အမှန်မှာ အဖေဖြစ်သူ ကိုယ်တိုင်က ကျောင်းစာ၌ စိတ်မဝင်စားသော သားကို သူ၏ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အစည်းအဝေးများ၊ နိုင်ငံရေးနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေး ပွဲများသို့ သိမ်းသွင်းခေါ်ဆောင်ခဲ့ရာမှ ဖေဖေမှာ စီးပွားရေးကိစ္စ၌ စိတ်အား ထက်သန်လာခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖေကဲ့သို့ပင် ဖေဖေအစ်မကြီး ရှိ.စလီသည်လည်း စိတ်ဓါတ် ကြံ့ခိုင်ပြီး လွမ်းမိုးနိုင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ရှိ.စလီမှာ ဆစ်ဂ်မန်စတန်း³¹နှင့် လက်ထပ်ပြီး ရှိ.စလီအောက်ညီမ အလစ္စမှာ ဆစ်ဂ် မန်၏ အစ်ကို အဘရာဟမ်³²နှင့် လက်ထပ်ခဲ့ပါသည်။ ဆစ်ဂ်မန်စတန်း တို့ ညီအစ်ကိုမှာ လဗိုင်း စထရေ့စ်³³၏ တူများ ဖြစ်ပါသည်။ လဗိုင်း စထရေ့စ်သည် ရွှေတွင်းများကို သူ့ထက်ငါ ဦးအောင် အလှအယက် တူး ဖော်ကြသည့် ကာလက ထူထဲလေးလံသော ဒီနင်း³⁴ဖျင်စများကို ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့သို့ ယူဆောင်ရောင်းချခဲ့သူပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်က ဒီနင်း ဖျင်စများကို ရွက်ထည်တဲ ဆောက်ခြင်း၊ ဘောင်းဘီများ ချုပ်ဝတ်ခြင်း တို့ကြောင့် လဗိုင်းစထရေ့စ်မှာ လဗိုင်းစ်³⁵ အမှတ်တံဆိပ်ဖြင့် ကမ္ဘာကျော် အောင် ဘောင်းဘီများပါ ဖြန့်ချိရောင်းချလာနိုင်ခဲ့ပါသည်။ လဗိုင်း စထရေ့စ်သည် လူပျိုလူလွတ်ဖြစ်သဖြင့် သူ့လုပ်ငန်းကို စီမံလုပ်ကိုင် ပေးခဲ့ကြသော စတန်းညီအစ်ကိုတို့က လဗိုင်းစ်ကုမ္ပဏီကို အမွေဆက်ခံ ခဲ့ရပါသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းကို ဆစ်ဂ်မန်နှင့် ရှိ.စလီ၊ ၎င်းတို့မှ တစ်ဆင့် သမီး အလစ္စနှင့် ခင်ပွန်း ဝေါ်လ်တာ ဟက်စ်³⁶တို့၊ ၎င်းမှ သားစဉ်မြေးဆက် ဆက်လက်လွှဲပြောင်းလုပ်ကိုင်လာခဲ့ကြပါသည်။

ကျွန်မ၏ အဘိုးမှာ လာဇာ ဖရဲကုမ္ပဏီတွင် အစုရှယ်ယာ ပါဝင်ခွင့် ရသွားသဖြင့် ဆန်ဖရဲန်စစ္စကိုမြို့မှ ပြောင်းရွှေ့ဖို့ ဖြစ်လာပြန်ပါသည်။ ဆန်ဖရဲန်စစ္စကိုမြို့မှာ အကြီးဆုံး သမီးနှစ်ယောက်၏ ဌာနေဒေသလို ဖြစ်နေပြီဖို့ ဆန်ဖရဲန်စစ္စကိုမှ မထွက်ခွာသွားလိုတော့သော်လည်း ကုမ္ပဏီ အစုရှယ်ယာဝင်တစ်ဦး ဖြစ်ရသည့် အခွင့်အရေးမှာလည်း အလွန်ကုသိုလ် ကံထူးချက်တစ်ရပ်အဖြစ် အဘိုးက ယူဆထားသည်။ နောက်ဆုံးတွင် အဘိုးတို့ မိသားစုတစ်ခုလုံး ၁၈၉၃ ခုနှစ်၌ နယူးယောက်မြို့သို့ ပြောင်း ရွှေ့ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မဖေဖေမှာ အသက် ၁၇ နှစ် အရွယ်၊ ဘာကလေ³⁷မြို့ရှိ ကယ်လီဖိုးနီးယားတက္ကသိုလ်မှ ပထမနှစ် အောင်မြင် ထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေဘဝတွင် အမိနိုင်ငံကြီး၏ အံ့မခန်း ကျယ်ပြန့် ကြီးမားပြီး လူပေါင်း သုံးသန်းခွဲ နေထိုင်သည့် နယူးယောက်မြို့ကြီး၏ ဣဋ္ဌာရုံနှင့် မြို့ဆင်ခြေပုံးရပ်ကွက်များ၏ အနိဋ္ဌာရုံမြင်ကွင်းများ ကွာဟ ချက်တို့ကို ပထမဆုံးအကြိမ် မြင်တွေ့ခဲ့ရပါသည်။

ဖေဖေသည် လာဇာကုမ္ပဏီတွင် စာပို့လုလင်အဖြစ် ဝင် ရောက်လုပ်ကိုင်ရင်း အဖေခြေရာနင်းရန် ရည်မှန်းထားပါသည်။ ထိုအခိုက် ယေးလ်တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့် စာမေးပွဲကို ရက်သတ္တသုံးပတ်အတွင်း အားသွန် ကြိုးစားဖြေဆိုခဲ့ရာ အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေတွင် သိကျွမ်းသူ မရှိ သလောက် နည်းပါးလှသည့်အပြင် အနောက်ဘက်ပိုင်းဒေသမှ ရဟူဒီလူမျိုး ကျောင်းသားဆို၍ ဖေဖေတစ်ယောက်တည်း ဖြစ်နေပြန်ရာ အားကစား လေ့ကျင့်ချိန်မှအပ အချိန်ရှိသ၍ စာကိုသာဖိ၍ ကျက်မှတ်လေ့လာခဲ့ရရာ သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဖေဖေသည် လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဘက်တွင် ညံ့သလောက် ပညာရေးဘက်၌ ထူးချွန်ခဲ့ရာ တက္ကသိုလ် ပထမပိုင်း သင်တန်းများကိုတက်ရန် မလိုတော့ဘဲ နှစ်နှစ်အတွင်း ဘွဲ့ရ ခဲ့ပါသည်။ ကျောင်းသား ၂၅၀ ဦးတွင် ဖေဖေက အဆင့် ၁၉ ဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဘွဲ့ရချိန်တွင် ဖေဖေအသက် ၂၀ နှစ်ပင်

မပြည်သေးပေ။

ဘွဲ့ရပြီး မကြာမီမှာပင် ဖေဖေသည် ဂျာမနီ၊ အင်္ဂလန်နှင့် ပြင်သစ်နိုင်ငံများရှိ ဘဏ်များ၌ တစ်နှစ်ခွဲအချိန်ယူ၍ အလုပ်သင်အဖြစ် ပညာသင်ရန် ထွက်ခွာခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေ ပထမဆုံးရောက်ခဲ့သည့် ပဲရစ် မြို့တွင် လစာမဲ့ လုပ်ကိုင်ပေးခဲ့ရသော်လည်း လှပသော ပုလဲရင်ထိုး တစ်ခုကိုသာ ဆုအဖြစ် ရရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုရင်ထိုးကို ကျွန်မကလေးဘဝ အချိန်အထိ ဖေဖေ စွဲစွဲမြဲမြဲ ဝတ်ဆင်ခဲ့သည်ကို ကျွန်မ မှတ်မိနေပါ သေးသည်။ ဖေဖေသည် အသက် ၂၁ နှစ် ပြည့်သည်အထိ ဆေးလိပ် မသောက်သောကြောင့် သူ့ဖေဖေက ပေးထားသော ဒေါ်လာ ၆၀၀ ကို ဈေးကွက်လုပ်ငန်းတွင် စတင်မြှုပ်နှံလိုက်ပါသည်။ (နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာသောအခါ ကျွန်မတို့တစ်တွေကိုလည်း ဆေးလိပ်မသောက်ပါက ထိုကဲ့သို့ပင် ဆုငွေများပေးမည်ဟု ဖေဖေက ပြောခဲ့ပါသည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်း၌ ကျွန်မတို့တစ်တွေ ဖေဖေစကားကို အမှတ်မရကြတော့ပေ။ ကျွန်မတို့ မောင်နှမတစ်စုထဲ၌ အသက် ၂၁ နှစ် ရောက်သည့်တိုင်အောင် ဆေးလိပ်ကို စမ်းသပ်သောက်သုံးခြင်း မပြုသူ မရှိဟုပင် ဆိုရပါမည်။ စင်စစ် ဆေးလိပ်မသောက်ပါက ဖေဖေက ကျွန်မတို့ကိုပေးမည့် ဒေါ်လာ ၁,၀၀၀ ဆိုသည်မှာ ကျွန်မတို့အဖို့ သူရဲသော ဒေါ်လာ ၆၀၀ လောက် အဆ ပေါင်းများစွာ ခရီးမရောက်ဘဲ ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။)

ဖေဖေ အရွယ်ရောက်ပြီးနောက် ပထမဆုံး မိမိဘာသာ လွတ် လပ်စွာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ကို ဥရောပပြန်ရောက်မှ ရရှိခဲ့ပါသည်။ အဖေဖြစ်သူက လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်မှု ပေးသင့်သလောက် ပေးထားပြီဖြစ်၍ လာဇာကုမ္ပဏီသို့ ဝင်လာလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ထားသည်။ သို့သော် ဖခင်ဖြစ်သူ မျှော်လင့်သလို တစ်ခုမျှ ဖြစ်မလာခဲ့ပေ။ ဖေဖေသည် ရက် သတ္တတစ်ပတ် ၁၂ ဒေါ်လာရသည့် အလုပ်ကိုလုပ်ရင်း အတ္တများသော ယောက်ဖလောင်း ဂျော့ ဘလူမင်သော်³⁸ကိုလည်း ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးခဲ့

သည်။ ဘလူမင်သော်သည် နောင်အခါ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၌ အောင်မြင်ကျော်ကြားသော ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦး ဖြစ်လာပြီး ဖေဖေ အလွန်ချစ်သော အစ်မငယ် ဖလောရဲန့်စ်နှင့် လက်ထပ်ခဲ့ပါသည်။

ဘလူမင်သော်မိသားစုကို ကျွန်မ စတင်သတိပြုမိချိန်က သူတို့ မိသားစုသည် ဆောင်းရာသီတွင် နယူးယောက်၌ နေထိုင်ကြပြီး နွေရာသီတွင် ပြင်သစ်၌လည်းကောင်း၊ မြေထဲပင်လယ်ဒေသတွင်း ရွက်သင်္ဘောပေါ်၌လည်းကောင်း အပန်းဖြေနားနေလေ့ ရှိကြပါသည်။ ကြီးကျယ်ခမ်းနားသည့် သူတို့၏ နယူးယောက်မြို့နေအိမ်မှာ အိမ်တွင်း ရေကူးကန်ပါရှိပြီး ဘလောက်တစ်ဝက်ကို နေရာယူ ဆောက်လုပ်ထားပါသည်။ ဖလောရဲန့်စ်သည် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ပြင်သစ်မှ အဝတ်အထည်များကို အားပါးတရဝယ်ခြမ်းလာလေ့ရှိရာ နယူးယောက်မှ ပဲရစ်မြို့သို့ ထပ်သွားလည်သည့်အခါ အဝတ် သေတ္တာများကို အပေါ်ထပ်မှ ချလာရာ ယခင်နှစ်က ပြင်သစ်မှ ဝယ်လာသည့် မဖွင့်မဖောက်ရသေးသော အထည်များ အပြည့်ထည့်ထားသည့် သေတ္တာတစ်လုံးကို တွေ့ရလေ့ရှိပါသည်။ တစ်ကြိမ်တွင် ဖေဖေသည် အဝတ်အစားအပေါ် မေမေ စိတ်ဝင်စားတတ်ပုံနှင့် အဝတ်အစားအများအပြား ဝယ်ယူတတ်ပုံကို ဂျော့ ဘလူမင်သော်အား ပြောပြရင်း မေမေမှာ ဝတ်စုံတစ်မျိုးကို နှစ်ကြိမ် ဝတ်ဆင်လေ့ မရှိသလောက် ဖြစ်ခဲ့ကြောင်း ရယ်စရာ အရွန်းဖောက် ပြောလိုက်ရာ ဂျော့က “ယူဂျင်း ခင်ဗျား မိန်းမ ဝတ်စုံတစ်မျိုးကို နှစ်ကြိမ်ဝတ်ဖို့ မမျှော်လင့်ပါဘူး မှုတ်လား” ဟု အတည်ပြန်ပြောခဲ့ဖူးပါသည်။

ဖလောရဲန့်စ်မှာ ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက် အလွန်ပြေပြစ်လှသူဖြစ်ရာ တစ်နှစ်တွင် ခရစ္စမတ်ကတ်ပြားများ ပို့ရမည့်အစား သူမ၏ ခြေထောက်နှင့် ခြေမျက်စိ ပလာစတာပုံတူများကို ပေးပို့လာပါသည်။ သားတစ်ယောက်တည်း ထွန်းကားသော်လည်း မိခင်၏အလှ ပျက်စီးမည်ဖိုး၍ ဂျော့က ဖလောရဲန့်စ်ကို သားအား နို့တိုက်ခွင့် မပေးပါ။ သားလည်း ငယ်ငယ်

ရွယ်ရွယ်ဖြင့်ပင် သေဆုံးခဲ့ရှာသဖြင့် ဖလောရဲန့်စ် ယူကျုံးမရအောင် ခံစား
ခဲ့ရသည်။

ဖေဖေလည်း ဂျော့ ဘလူမင်သော်လ်အပေါ် ထားရှိသော
သဘောထားကြောင့်လော၊ တစ်ယောက်တည်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်တတ်
သည့် ဝါသနာ ကြောင့်လော မပြောတတ်၊ ဖခင်ဖြစ်သူ ချမှတ်ပေးထား
သော လမ်းကြောင်းအတိုင်း မလျှောက်တော့ပေ။ ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်မှု
အချို့ မအောင်မြင်သောအခါ ညပိုင်းတွင် ဥပဒေပညာကို လေ့လာသည်။
ငြီးငွေ့စရာ ဖြစ်ရသည်။ ကံအားလျော်စွာ ဝီလျံ အက်ဒွပ် ဟတ်ထံပိုး
လက်ကီ³⁹ ရေးသော ဘဝခရီး မြေပုံ⁴⁰ စာအုပ်ကို ဖတ်မိရာမှ လူ့ဘဝကို
အပိုင်းကဏ္ဍများဖြင့် ဆစ်ပိုင်း ခွဲခြားထားရမည်ဖြစ်ရာ ဘဝအဆစ်အပိုင်း
တစ်ခုချင်းသည် နောက်ကလိုက်လာမည့် ဘဝ အဆစ်အပိုင်းများ၏ ပဏာမ
နိဒါန်းများ ဖြစ်အောင် စီမံထားရမည်ဟူသော လမ်းညွှန်ချက်အတိုင်း သူ့
ဘဝကို စီမံချက်ဖြင့် အပိုင်းကဏ္ဍများ ခွဲခြားလိုက်ပါသည်။ ဘဝ၏ အနှစ်
၂၀ ကာလမှာ ကုန် လွန်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းပညာသင်ယူရမည့်
အပိုင်းကဏ္ဍပင် ဖြစ်ပါသည်။ အသက် ၂၀ မှ ၄၀ နှစ်အတွင်း ကာလသည်
ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုနှင့် တီထွင်စွမ်းဆောင်မှုအပိုင်းကဏ္ဍဖြစ်ပြီး ဖေဖေအနေ
ဖြင့် ယင်းကာလတွင် ကိုယ်ပိုင် အရည်အသွေးကို အပြီးအပိုင် ရယူရမည်
ဖြစ်ပါသည်။ လက်ထပ်၍ အိမ်ထောင်သည်ဘဝကို စတင်ထူထောင်
ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အသက် ၄၀ မှ ၆၀ နှစ်အထိကာလကား ယင်းကာလ
မတိုင်မီက စုဆောင်းရယူခဲ့သည်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရေးကဏ္ဍ
ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေအနေဖြင့် အသက် ၆၀ နှစ်တွင် လုပ်ငန်းမှ
အနားယူ၍ လူငယ်များကို ကူညီစောင့်ရှောက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖေသည် လာဇာလုပ်ငန်းခွင် အခြေအနေကိုလည်း ကောင်း၊
ဖခင်ဖြစ်သူကိုလည်းကောင်း ဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်သောအခါ သူ့ဘဝ
စီမံချက်များ အလွန်မှန်ကန်နေကြောင်း အသေအချာ သိရှိသွားပါသည်။

လာဇာအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းမှ ဗျူရိုကရေစီဝါဒကြောင့် လူကြီးပိုင်းက ဆုံးဖြတ်ချက်မှန်သမျှကို ချမှတ်ပြီး အလားအလာများစွာရှိသော ထက် မြက်သည် လူငယ်များကိုယ်တိုင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအပိုင်း မှာ အခွင့်အလမ်း နည်းပါးနေသည်။ ပဲရစ်မှ အစုရှယ်ယာဝင်များက ကုမ္ပဏီကို ထိန်းကိုင်ထားကြသည်။ ထိုစဉ်က ဖေဖေတွေ့ခဲ့သည့် မိန်းကလေးများထဲမှ ရှေ့နေ ဆမ်မြူယယ် အန်တာမိုင်းယာ⁴¹၏ သမီး အိုင်ရင်း အန်တာမိုင်းယာ⁴²ကိုမူ ဖေဖေ တကယ်ပင် စိတ်ဝင်စားခဲ့သည်။ မေမေ့ကို မတွေ့မီ အိုင်ရင်းနှင့် တွေ့ခဲ့စဉ်က ပွင့်ခဲ့သည့် မေတ္တာပန်းသည် ဖေဖေ၏ တစ်ခုတည်းသော ပထမဆုံး ပွင့်လန်းခဲ့သည့် မေတ္တာပန်းဟုပင် ကျွန်မ ထင်ပါသည်။ ထိုစဉ်က လာဇာကုမ္ပဏီမှ ရသည့်လစာဒေါ်လာ ၂၀၀ ဖြင့် အိုင်ရင်းကို ဇနီးတစ်ယောက်အဖြစ် ထောက်ပံ့နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။

ထိုအချိန်တွင် စီးကရက်မသောက်ခဲ့သောကြောင့် ဖခင်ထံမှ ဆုကြေး ရရှိထားသောငွေမှာ ဖေဖေ၌ ဒေါ်လာ ၅,၀၀၀ အထိ တိုးပွား လျက်ရှိရာ ယင်းငွေများကို မီးရထားလမ်း စတော့ဈေးကွက်တွင် ပုံအော မြှုပ်နှံထားခဲ့ရာ စုစုပေါင်း ဒေါ်လာ ၅၀,၀၀၀ အထိ တိုးပွားလာပြီ ဖြစ်ပါ သည်။ ထို့ကြောင့် လာဇာထွက်၍ မိမိဘာသာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက် တော့မည်အကြောင်း ဖခင်အား အသိပေးသည်။ စိတ်လှုပ်ရှားရသည့် အချိန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖခင်ဖြစ်သူက သဘောမကျလှ။ သို့သော် စတော့ ဈေးကွက်ထဲသို့ ခြေစုံပစ်ဝင်၍ လုပ်ကိုင်မည့် အကြောင်း ဖေဖေက ရှင်းပြသောအခါ သူ့အနေဖြင့် ဖေဖေအား အကူအညီပေးမည် မဟုတ် ကြောင်း သတိပေးသည်။ ဖေဖေက သူ့တွင် စုဆောင်းပြီးငွေ ဒေါ်လာ ၅၀,၀၀၀ ရှိနေ၍ နောက်ထပ် အကူအညီ မပါဘဲ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း ပြောသောအခါ ဘိုးဘိုးက “ယူဂျင်း... မင်း အလောင်းအစား လုပ်နေ တာနော်” ဟုသာ ပြောဆို သတိပေးခဲ့ပါသည်။

လာဇာမှ ထွက်ခဲ့ပြီး မကြာမီမှာပင် ဖေဖေ၏ ကိုယ်ပိုင်

ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ပထမဆုံး လုပ်ဆောင်ချက်မှာ အခက်တွေ့ပါတော့ သည်။ အယောင်ဆောင် ပွဲစားလုပ်ငန်းတစ်ခုကို ယုံကြည်မိ၍ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ဖေဖေနောက်တွင် ဘိုးဘိုးက ရပ်တည်ပေးခဲ့ပြီး ဖေဖေအပါအဝင် မိသားစုအတွင်း ကိုယ်ပိုင်စုဆောင်းငွေ ရှိထားသူများ အားလုံးစုပေါင်း၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံကြစေလိုကြောင်း ဖေဖေက ရှင်းလင်းပြောပြပါသည်။ မိသားစု ငွေ စုပေါင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများထဲတွင် ဖေဖေအထက်အစ်မ ဖလောရဲနဲ့ စ်၏ခင်ပွန်း ဘလူမင်သော်လည်း ပါဝင်လာသည်။

မွေးချင်းများ မူးစုပဲစု စုဆောင်းထားသမျှ ငွေအရင်းအနှီး ဖြင့် ခက်ခက်ခဲခဲ စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြပြီးနောက်မှ ဖေဖေသည် ပြန်လည် စဉ်းစားချင့်ချိန်လျက် လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးမှု စီမံကိန်းကို ရေးဆွဲပါသည်။ ထို့နောက် ၁၉၀၄ ခုနှစ်တွင် ယူဂျင်းမိုင်းယာအန်ကုမ္ပဏီ⁴³ အမည်ဖြင့် ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်းတစ်ခုကို တည်ထောင်လုပ်ကိုင်တော့သည်။ ဝေါလ်စထရီလမ်းမ ငွေကြေး အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းသို့လည်း တစ်စတစ်စ ဖြန့်ကြက်လုပ်ကိုင် နေသဖြင့် ၁၉၀၆ ခုနှစ်မှာပင် ဒေါ်လာသန်းပေါင်းများစွာ စုဆောင်းမိ လာခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ငွေကြေးလောကတွင် ထင်ရှားသည့် ဟယ်ရီမန်⁴⁴၊ မော်ဂင်⁴⁵ ကဲ့သို့သော လုပ်ငန်းရှင်များက ဖေဖေ၏လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ကို သတိပြုမိလာကြသည်အထိ ဖေဖေမှာ အောင်မြင်လာခဲ့ပါသည်။ “မိုင်းယာ ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သတိထားကြည့်နေ၊ ရှိသမျှ ငွေတွေအားလုံး သူ့လက် ထဲရောက်သွားလိမ့်မယ်” ဟု သူတို့အထဲမှ တစ်ယောက်က ဖေဖေ အကြောင်း ကြိုတင်ဟောကိန်းထုတ်ခဲ့ပုံကို ဖေဖေ ပြောပြ၍ ကျွန်မ သိခဲ့ ရပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဖေဖေ၏ အယူအဆမှာ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုတွင် ကုမ္ပဏီများကို စနစ်တကျ သုတေသနပြု၍ လေ့လာသည် လုပ်ငန်း ပါဝင်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပထမဆုံး အလေးအနက်ထားရသော စီးပွားရေး ဆန်းစစ်ချက်တစ်ရပ်လည်း

ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသည် ဖေဖေဘဝ တစ်သက်တာလုံးတွင်လည်း ဆုံး
ဖြတ်ချက် မချမီ အချက်အလက်များကို ရှာဖွေဆန်းစစ်ရမည်ဟူသော
လမ်းညွှန်တွန်းအားတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ စင်စစ် ယူဂျင်းမိုင်းယာ
အဲန်ကုမ္ပဏီမှာ ဝေါလ်စထရိုလမ်းမကြီး၏ ပထမဆုံး သုတေသနဌာနကလေး
တစ်ခုဟုပင် ဆိုနိုင်ပါသည်။ အချိန်ကြာမြင့်လာသည့်အလျောက် ဖေဖေ
လည်း စီးပွားရေး အခြေအနေများ ဆန်းစစ်ဝေဖန်သည့်လုပ်ငန်း၌ ပို၍
ကျင့်သားရလာခဲ့ပါ သည်။ ဈေးကွက်အတွင်း ပေါ်ပေါက်လာမည့် အခြေ
အနေနှင့် လှုပ်ရှားမည့် ဂယက်ကို ဖေဖေက ကြိုတင်ခန့်မှန်းတွက်ချက်
လာနိုင်သဖြင့် အခြေအနေ ဟန်ကျပုံ မပေါ်လျှင် ထွက်ထားလိုက်ပါသည်။
ဖေဖေသည် အမြတ်အစွန်းများစွာ ရရှိထားသော်လည်း အချိန်ကြီးတွင် စွန့်
စားလိုသော ဝါသနာကြောင့် နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် ဘေးကျပ်နံကျပ် ဖြစ်ခဲ့ရ
ဖူးလေသည်။

ဖေဖေသည် မိသားစုအပေါ်တွင် သံယောဇဉ်ကြီးသူဖြစ်၍ သူ၏
ဥစ္စာဓနအားလုံးမှာ သူ့မိဘအခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်ဖို့အတွက်
ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မိုင်းယာမိသားစုတစ်စုလုံးတွင် စုစုစည်းစည်းဖြင့် ကြိုးစား
ယှဉ်ပြိုင်လိုစိတ် ရှိနေပေသည်။ အထူးသဖြင့် ဖေဖေသည် အစ်မအကြီးဆုံး
ရို.စလီနှင့် အနီးကပ်နေလေ့ရှိပါသည်။ ၁၉၀၆ ခုနှစ်တွင် ဆန်ဖရန်
စစ္စကိုတစ်မြို့လုံး ပြင်းထန်သော မြေငလျင်ဒဏ်နှင့် မီးလောင်ကျွမ်းမှုဒဏ်
ခံရစဉ်က မြို့တွင်း တယ်လီဖုန်းများ ပြတ်တောက်သွားရာ ဖေဖေသည်
ဆန်ဖရန်စစ္စကိုသို့ ချက်ချင်းသွားရောက်ပြီး သူကူညီနိုင်မည့် နည်းလမ်း
များဖြင့် ကူညီခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေကား နယူးယောက်ဘူတာရုံတွင် ဒေါ်လာ
၃၀,၀၀၀ ကို ခါးပတ်ဆောင်ငွေအိတ်တွင်ထည့်ပတ်၍ လက်ဆွဲအိတ်တစ်လုံး၊
ပစ္စတို သေနတ်တစ်လက်ဖြင့် မီးရထားပေါ်သို့ တက်၍ လိုက်ပါသွားလေ
သည်။

မြေငလျင်နှင့် မီးဘေးမှ ရို.စလီ၊ အလစ္စနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစု

တို့ လွတ်မြောက်သွားခဲ့ကြပါသည်။ အလစ္စတို၊မိသာ၊စု ရှိ၊စလီထံတွင် နှစ်ရက်ခန့် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခဲ့ကြရာ အိမ်ထောင်စု နှစ်စု၊ စုစုပေါင်း လူဦးရေ ၂၈ ဦး ဖြစ်သွားတော့သည်။ မီးလွတ်ရာသို့ ရှောင်ပြေးကြရင်း ဖေဖေနှင့် ပြန်လည်ဆုံတွေ့ခဲ့ကြသည်။

ဖေဖေသည် ခပ်စောစောပိုင်းကတည်းက အနုပညာတွင် စိတ်ဝင်စားခဲ့သူဖြစ်သည့်အလျောက် ခူရာ နှင့် ဝှစ်စလာတို့၏ ပုံဖော်လက်ရာများ၊ အမေရိကန်စာရေးဆရာတို့၏ လက်ရေးစာမူများနှင့် သမ္မတလင်းကင်း၏ ပေးစာများကို စုဆောင်းသိမ်းဆည်းသူတစ်ယောက် ဖြစ်လာပါသည်။ ပန်းပုဆရာ ဂပ်စွန် ဘော့ဂလမ် ထုလုပ်နေသော သမ္မတလင်းကင်း၏ ဦးခေါင်းပုံ ပန်းပုရုပ်ကိုဝယ်ယူ၍ နိုင်ငံတော်သို့ ပေးလှူခဲ့ပါသည်။ ယင်းရုပ်တုကို ပန်းပုဆရာ၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်အရ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်အဆောက်အအုံ၌ မထားမီ အိမ်ဖြူတော်၌ ပြသရန် သမ္မတ သီရိဒိုရှစဗဲလ်ထံက လက်ခံသဘောတူခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေသည် ဤသို့ဖြင့် ဝေါရှင်တင်မြို့တော် သို့ ပထမဆုံး အကြိမ် ရောက်ရှိခဲ့ပြီး သမ္မတ ရုစဗဲလ်ထံနှင့် တွေ့ဆုံရခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေသည် အမြော်အမြင် ကြီးမားစွာဖြင့် အစ်မကြီး ရှိ၊စလီထံသို့ စာတစ်စောင် ရေးခဲ့သေးသည်။ စာထဲတွင် ဖေဖေတို့မိသာ၊စု နောက်ဆုံး ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော ဆိုးဝါးသည့် အဖြစ်မျိုးကို ကာကွယ်ပေးနိုင်မည့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအမံတစ်ခုကို သမ္မတကြီးအနေဖြင့် စီစဉ်ပေးသင့်ကြောင်း၊ သူ့အနေဖြင့် ပြဿနာများကို ကိုယ်တိုင် ဝင်ရောက်ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းပေးလိုကြောင်း၊ ယင်းပြဿနာများ ဆက်လက် ရှိနေဦးမည်ဖြစ်သော်လည်း သူ့အနေဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို စွန့်လွှတ်ပြီး သူ့မူလအစီအစဉ်အတိုင်း အစိုးရကိစ္စများတွင် တိုက်ရိုက်ပါဝင် စီမံဆောင်ရွက်ပေးသွားရန် ရှိကြောင်းဖြင့် ပါရှိခဲ့ပါသည်။

ဤသည်မှာ ၁၉၀၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ တစ်နေ့တွင် ပန်းချီပြခန်းသို့ လာရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သော ဖေဖေအကြောင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖေကော: အောင်မြင်သော စီးပွားရေးသမားတစ်ယောက်၊ အနုပညာ၌ စိတ်ဝင်စားသူ၊ လက်ရေးစာမူများကို အမြတ်တနိုး စုဆောင်းသိမ်းဆည်းသူ၊ ပြည်သူလူထု၏ စီးပွားရေးကိစ္စများကို အစဉ်အမြဲ တွေးတောကြံဆနေသူဖြစ်ပါသည်။ မိမိ ကြွယ်ဝချမ်းသာသော်လည်း ဆင်းရဲမွဲတေမှုပြဿနာများကို မေ့လျော့မထားပေ။ ဖေဖေ၌ အဆင့်မြင့်တန်ဖိုးများနှင့် စိတ်ကူးစိတ်သန်းများရှိသော်လည်း တစ်ဦးတည်း တွေးဆလုပ်ကိုင်တတ်သူ၊ စိတ်ဝါတ် အင်အားကောင်းသူ၊ လုပ်ငန်း၌ မွေ့လျော်သူဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေသည် ဖခင်နှင့်လည်းကောင်း၊ ယောက်ဖဖြစ်သူ ဂျော့ ဘလူမင်သော်နှင့်လည်းကောင်း ဆက်ဆံရေး မချောမွေ့လင့်ကစား မိသားစုအရေးကိစ္စ၌ အလွန်စိတ်ဝင်စားပါသည်။ ပင်ကိုစိတ်က ရှက်တတ်သော်လည်း ဒေါသကြီးပါသည်။ ကောလိပ်ကျောင်းနှင့် ဝေါလ်စထရီလမ်းမတွင် လူမျိုးရေးအရ ခွဲခွဲခြားခြားဆက်ဆံမှုနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရခြင်း၊ အခြား လူမှုရေးအရ အနှိမ်ခံခဲ့ရခြင်းတို့အတွက် ဖေဖေ၌ နာကြည်းမှု စိတ်ဝေဒနာ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်များ ရှိခဲ့ရမည်မှာ သေချာပါသည်။ သို့သော် ယင်းနာကြည်းမှုများကြောင့်ပင် ဖေဖေသည် စိတ်ဝါတ်ကြံ့ခိုင်သော၊ ရဲရင့်သော၊ စုစည်းတွေးတောနိုင်စွမ်းသော၊ တခံ့ကျပ်တည်တံ့ရှိသော၊ ကိုယ့်အားကိုးကိုးသော အောင်မြင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာရသည်ဟုဆိုလျှင်လည်း မှားအံ့မထင်ပါ။

၁၉၀၈ ခုနှစ်၊ ထိုဖေဖော်ဝါရီတစ်နေ့က နယူးယောက်မြို့၊ ပန်းချီပြခန်းအတွင်း ယူဂျင်းမိုင်းယာတွေ့ခဲ့သည့် လူးလာခေါက်တုံ့ လမ်းလျှောက်နေသော မိန်းကလေးမှာ အနုပညာလောကတွင် ခေတ်သစ်အယူအဆကို မြတ်နိုး၍ အနုပညာရှင်တစ်ဦးဟု သူ့ကိုယ်သူ သတ်မှတ်ထားသူ ဖြစ်ပါသည်။ သူမတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချထားပြီး ကိုယ်ပိုင်ယုံကြည်ချက်လည်း ရှိပါသည်။ သို့သော် သူမသည် ကိုယ့်အတွေးနှင့်ကိုယ် လုံးဝ ကျွန်ုပ်တို့ နေတတ်သူကလေး ဖြစ်နေပါသည်။ မေမေ့ကို ၁၈၈၇ ခုနှစ်တွင် နယူးယောက် စီးတီး၌ မွေးဖွားပြီး ဖေဖေနှင့် အလွန်ဆင်တူသည့် မျိုးရိုးစစ်မြစ်

ရှိသည်မှအပ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့မှာ ဆန်ကျင်သည့်အချက်များပြားစွာ ရှိနေတတ်ပါသည်။ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် သဟဇာတ မဖြစ်ကြ သောကြောင့်လည်း ဆက်ဆံရေး၌ အထစ်အငေါ့များ ရှိခဲ့ကြပါသည်။

မေမေ၏အဖေမျိုးရိုးမှာ ဂျာမနီနိုင်ငံမြောက်ပိုင်း ဟန်နိုဗာမြို့မှ လူသာရင် ခရစ်ယာန်ဘုန်းကြီးများ⁴⁶ ၏ မျိုးရိုးစဉ် ဖြစ်ပါသည်။ မေမေ အဖေမျိုးရိုးဖြစ်သည့် အားနစ်⁵⁵မိသားစုသည် ရုပ်ရည်သန်ပြန်ချောမောကြ ပြီး ထူးချွန်သူ၊ ထက်ထက်မြက်မြက် အလုပ်လုပ်တတ်သူများဖြစ်ကြပါသည်။ သို့သော် အရက်ကြိုက်တတ်သည့် ဉာဉ်ဆိုးတစ်ခုက ကပ်ပါနေပါသည်။ ကျွန်မမေမေ၏ အဘိုး ကားလ်အားနစ်⁴⁷ မှာ ဟန်နိုဗာ နောက်ဆုံးမင်းဆက်မှ ခရစ်ယာန် ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါး ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ၁၈၆၆ ခုနှစ်တွင် ပရပ်ရှားက ဟန်နိုဗာကို သိမ်းပိုက်သောအခါ သားများကို စစ်တပ်နှင့် ဝေးစေလို၍ သား ခုနစ်ယောက်စလုံးကို ဂျာမနီနိုင်ငံပြင်ပသို့ ပို့လွှတ် လိုက်ရာ သားခြောက်ယောက်မှာ အမေရိကသို့ ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် မေမေဘက်မှ ကျွန်မအဘိုးသည် နယူးယောက်မြို့သို့ ရောက် လာပြီး ရှေ့နေဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်မှာ ကျွန်မအဘွား လူစီဂျမစ်⁴⁸ နှင့်တွေ့ပြီး လက်ထပ်ခဲ့ကြပါသည်။ အဘွားလူစီဂျမစ်သည်လည်း ဂျာမနီ နိုင်ငံမြောက်ပိုင်းမှ ကုန်သည် လူတန်းစားမျိုးရိုးဖြစ်ပြီး ဘရီမင်⁴⁹မြို့ အနီး ရွာငယ်ကလေးတွင် နှစ်ပေါင်း ၃၀၀ ကျော်တိုင်တိုင် အစဉ်အဆက် နေထိုင် ခဲ့ကြပါသည်။

မေမေ သုံးနှစ်သမီးအရွယ်တွင် နယူးယောက်စီးတီး အပြင် ဘက်ရှိ ပယ်လ်ဟမ် ကုန်းမြင့်ဒေသသို့ မိသားစုနှင့်အတူ ပြောင်းရွှေ့နေ ထိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုစဉ်က မေမေကြီးပြင်းခဲ့သည့် ပတ်ဝန်းကျင်မှာ စိတ်ဓါတ်သန်ရှင်းစင်ကြယ်ပြီး စည်းကမ်းကြီးလွန်းလှသည့် အပြင် အချင်း ချင်း ရိုးစင်းခင်မင်စိတ်ရှိကြပုံကို မေမေ ရေးပြခဲ့ဖူးပါသည်။

ငယ်စဉ်ဘဝမှစ၍ တင်းကျပ်သော စည်းကမ်းဘောင်နှင့် နေထိုင်

ခဲရသောကြောင့်လည်း မေမေ၌ ခိုင်မာသော အရည်အသွေးကောင်းများ အရှိစွဲလာခဲ့ရာ ယင်းအမူအကျင့်များ(နံနက်စောစော နွေဆောင်းမရှောင် ရေအေးနှင့် ရေချိုးခြင်း အပါအဝင်)မှာ ဖေဖေနှင့် လက်ထပ်ပြီးသည့် နောက်ပိုင်းကာလများအထိ ပါလာခဲ့ပါသည်။

မေမေအသက် ခြောက်နှစ်၊ ခုနစ်နှစ်အရွယ်မှာပင် မေမေ ဖေဖေ ဖရက်ဒရစ်⁵⁰ မှာ မေမေဘဝအတွက် အရေးပါသူတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါ သည်။ အလုပ်ကြိုးစားသော ရှေ့နေတစ်ယောက်အဖြစ် မေမေတို့ မောင်နှမတစ်တွေကို ဂုဏ်မငယ်အောင် သိက္ခာရှိရှိ ထားနိုင်ခဲ့ပါသည်။ မေမေဘဝတွင် ငွေနှင့်ပတ်သက်၍ ပြောဆိုခြင်း မရှိခဲ့သည့်အတိုင်းပင် ကျွန်မတို့လက်ထက်တွင်လည်း မေမေသည် ငွေရေးကြေးရေးကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လုံးဝပြောဆိုခြင်း မပြုခဲ့ပေ။ ဤသို့ဖြင့် မေမေအပေါ်ဖိုးဖိုးက ဩဇာ လွှမ်း၍လာရာ မေမေ၌ အဖေစွဲစိတ်များ⁵¹ စွဲကပ်လာတော့သည်။ မေမေ ကလေးဘဝ အစဦးပိုင်းသည် ဖိုးဖိုးကြောင့်အလွန်ထင်ရှား တောက်ပ ခဲ့ပါသည်။ ဖိုးဖိုးသည် နံနက်နေထွက်ကိုကြည့်ရန် နံနက်စောစော လမ်းလျှောက်ထွက်လျှင် မေမေကို ခေါ်သွားတတ်ပါသည်။ တေးသီချင်း များ၊ ကဗျာများ၊ ပန်းချီ ပန်းပု အနုလက်ရာများအကြောင်းကိုလည်း ပြောပြပါသည်။ ဝဂ္ဂနာ⁵²၏တီးလုံး၊ အထူးသဖြင့် ဖိုးဇော်⁵³၏ တီးလုံး များ၏ အရသာကို အိမ်ကြီးတွင် ပတ်ချာလှည့်လျှောက်ရင်း ပြောရင်း သီဆိုပြတတ်ပါသည်။ မေမေ သက်ကြီးပိုင်းရောက်ချိန်တွင် ကျွန်မတို့နှင့် ပြဇာတ်အတူကြည့်ရန် သွားသောအခါများ၌ မေမေ ညည်းသံပေး၍ ခပ်မြူးမြူးသီဆိုတတ်သော တေးသွားကို ကျွန်မ ကောင်းကောင်း မှတ်မိနေ ပါသေးသည်။ စင်စစ် မေမေသည် ဖခင်အပေါ် အလွန်မြတ်နိုးသကဲ့သို့ ဖခင်ကလည်း မေမေကို ဖခင်၏မေတ္တာဖြင့် အလွန်ချစ်ခဲ့ပါပေသည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်းတွင် ဖိုးဖိုးသည် မိန်းမများနှင့် အပျော်ကျူးကာ အရက်ကို မပြတ်သောက်လာပါတော့သည်။ မိသားစု အသုံးစရိတ်

ငွေများကိုလည်း မရှင်းတော့ပေ။ ထိုအခါ မေမေက ဖခင်တစ်ယောက် သစ္စာဖောက် စွန့်ခွာသွားသည့် ဝေဒနာကို စတင်ခံစားလာခဲ့ရပါသည်။ ကလေးဘဝကတည်းက အချစ်ကြီးချစ်ခင်တွယ်တာခဲ့ရသော ယောက်ျား သား တစ်ယောက်၏နေရာတွင် မနှစ်မြို့ဖွယ် ပုံရိပ်တစ်ခုက ဝင်၍ နေရာ ယူကာ မေမေအား ကြီးကောင်ငင်ဘဝတစ်လျှောက်လုံး အိပ်မက်ဆိုးပမာ ခြောက်လှန့်လာခဲ့ပါတော့သည်။

မေမေနှင့် မေမေအထက် အစ်ကိုကြီးသုံးယောက်တို့မှာ ပုံမှန် ကျောင်းသင်ခန်းစာအပြင် ဂျာမန်ဘာသာနှင့် သင်္ချာဘာသာတို့ကို အိမ်တွင် သီးသန့်သင်ယူကြရပါသည်။ အတန်းတူဖြစ်သော ဘီးလ်နှင့် မေမေ တို့က အထက်တန်းကျောင်းသို့လည်းကောင်း၊ ဖရက်က ကောလိပ်သို့ လည်းကောင်း တက်ရမည့်နှစ်တွင် မေမေတို့မိသားစု နယူးယောက်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သည်။ အစိုးရ၏ အခမဲ့ပညာရေးစနစ်အရ ပညာသင်ယူ ခွင့်ရရန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ မေမေအနေဖြင့် နေရာသစ်၌ ပုံစံသစ်ဖြင့် လိုက် ဖက်ညီအောင် နေထိုင်ရတော့သည်။ ယောက်ျားကလေးများနှင့် ဖက်ပြိုင် ပြောဆိုမှုများကို ရပ်တန့်လိုက်ရတော့သည်။ မိန်းကလေး သီးသန့် ကျောင်းသို့ တက်ရတော့သည်။ အချင်းချင်း ယှဉ်ပြိုင်သင်ယူရသည့် မောရစ် အထက်တန်းကျောင်း⁵⁴သည် မေမေနှင့် လိုက်ဖက်လှပါသည်။ လက်တင်ဘာသာ၊ ဂရိဘာသာ၊ ရှေးဟောင်းသမိုင်း၊ သင်္ချာ၊ ပြင်သစ် ဘာသာ၊ အမေရိကန်စာပေနှင့် အင်္ဂလိပ်စာပေတို့ကို ထိုကျောင်းမှာပင် မေမေ သင်ယူဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

အထက်တန်းကျောင်း၌ ပညာသင်နေချိန်တွင် ဖေဖေနှင့် ဖိုးဖိုး တို့၏ ဆက်ဆံရေးမှာ ဆက်လက်ယှိယွင်းလျက် ရှိနေပါသည်။ ဖိုးဖိုး ကလည်း မိန်းမများနှင့် ဇာတ်လမ်းရှုပ်မြဲရှုပ်၊ အရက်ကို ပိုသောက်ကာ လုပ်ငန်းကို လျစ်လျူရှုလာရုံမျှမက အိမ်ထောင်စုတစ်ခုလုံးကိုပါ ဥပေက္ခာ ပြုလာတော့သည်။ အသုံးစရိတ် ကြေးများ တင်သည်ထက် တင်လာ၍

ဖွားဖွားက စိုးရိမ်လာသည်။ ယင်းအခြေအနေသည် မေမေဘဝကို စိတ်ပိုင်းအရ အရှိန်ပြင်းစွာ စိုးကဲရိုက်ခတ်လိုက်သော လှိုင်းလုံးကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုလှိုင်းလုံးကြီးသည် အရာရာကို ကျွမ်းထိုး မှောက်ခုံ ဖြစ်သွားစေရုံမျှမက ဖခင်တစ်ယောက်အပေါ် ထားရှိသော ဖေဖေ၏ ချစ်မြတ်နိုးစိတ်မှာလည်း ရှက်ကြောက်မှုအသွင်သို့လည်းကောင်း၊ ယင်းမှ မုန်းတီးမှုအသွင်သို့လည်းကောင်း ပြောင်းလဲသွားပါတော့သည်။ အဆိုးတကာ အဆိုးဆုံးမှာ မေမေအား စာသင်ရန် ဆုံးမသတိပေးထားပါလျက် ဖခင်တစ်ယောက်အနေဖြင့် မေမေ ကျောင်းမတက်သည်ကိုပင် ဂရုမစိုက်တော့ဘဲ အသုံးစရိတ်ကြေးများ ဝိုင်းဝန်းပေးဆပ်ရန်အတွက် မေမေကို အလုပ်လုပ်စေလိုသည့် သဘောထားပင်ဖြစ်သည်။ ဤသို့လျှင် ဖခင်ဖြစ်သူနှင့် ပတ်သက်၍ မေမေသည် ကာလကြာမြင့်စွာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ခံစားလာခဲ့ရလင့်ကစား ဖခင်ဖြစ်သူ၏အကြောင်းကို ကျွန်မတို့အား တစ်ခါတစ်ရံ ပြောပြသည့်အခါများတွင် မေမေသည် ဖခင်ဖြစ်သူ၏ ဆိုးကွက်များကို ပြောပြလေ့ မရှိပေ။ ထိုစဉ်က ဖခင်၏ ဆိုးသွမ်းချက်များကို မေမေမပြောမိခဲ့ခြင်းမှာ ဒွိဟစိတ်ကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယောက်ျားသားများအပေါ် တစ်ချိန်တည်း၌ ဆန့်ကျင်ဘက် သဘောထားနှစ်မျိုးဖြင့် ခံစားရှုမြင်တတ်သော မေမေ၏ အဇ္ဈတ္တအတွင်းစိတ်သဏ္ဍာန်သည် ယင်း အတွေ့အကြုံမှ အခြေခံ၍ အမှန်ပင် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ကြောင်းကို ကျွန်မ နောက်ဆုံးတွင် သိရှိလိုက်ပါသည်။ လိင်နှင့် ပတ်သက်သော သဘောထားတွေကို မေမေသည် တစ်ဖက်က လက်ခံထားသကဲ့သို့ အခြားတစ်ဖက်တွင် ပယ်ချပစ်တတ်သည့် အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ဖြစ်နေပါသည်။ သို့သော် ဗဟိုဒွိအသွင်အားဖြင့်ကား မေမေသည် သူ့စားပွဲပေါ်တွင် သူ့ဖေဖေ၏ ဓါတ်ပုံကို လူရည်သန့်တစ်ယောက်အဖြစ် အမြဲတမ်း ထားရှိပါသည်။

ဖခင်အရင်းအနေနှင့် စိမ်းသွားခြင်းသည် မေမေအဖို့ ကောင်းကျိုးထင်စေသော အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ဖန်တီးပေးပါသည်။ ကိုယ့်

အသုံးစရိတ်ကိုယ်ဘာသာကိုယ် ပေးဆပ်နိုင်ဖို့အတွက် ကောလိပ်ပညာ သင်ထောက်ပံ့ကြေးရအောင် ပို၍ ကြိုးစားရမည်ကို မေမေ သိလာပါသည်။ အလုပ်ကြိုးစားမှုက ဖခင်၏ ပျော့ညံ့ချက်တစ်ချို့မှာ မေမေ့၌ စွဲကပ်နေ မည်ကို ကြောက်ရွံ့သည်စိတ်အား တော်လှန်လိုက်နိုင်သည်။

၁၉၀၃ ခုနှစ်တွင် ပညာသင်ထောက်ပံ့ကြေးရ၍ မေမေ ဘားနားဒ် တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်ပါသည်။ ပထမတွင် သင်္ချာနှင့် ရူပဗေဒဘာသာ ရပ်ကို အလေးထားလေ့လာသော်လည်း နောင်အခါ ဒဿနိကဗေဒနှင့် စာပေပညာကို အထူးလေ့လာခဲ့ရာ မေမေ၏ ဟန်ပန်မှာ အလွန်လွတ်လပ် ပြီး မည်သူ့ကိုမျှ ဂရုမစိုက်သည့် စရိုက် အသွင်မျိုး ပေါ်လွင်လာသဖြင့် ပညာ သင်ထောက်ပံ့ကြေး ဆက်လက်ရရှိရေးအတွက် တာဝန်မဲ့ကျကျလွန်း သည်ဟု ထောက်ပံ့ကြေးရပ်ဆိုင်းခြင်း ခံခဲ့ရပေသည်။ မေမေ အနေဖြင့် ဘားနားဒ်၌ ဒုတိယနှစ် ဆက်တက်ဖို့အတွက် လိုအပ်သည့် ဒေါ်လာ ၁၅၀ ကို ရအောင်ရှာနိုင်ရန် ဇွဲတင်းပေးခဲ့သည်နှင့် တူခဲ့ပေသည်။ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး ၁၂ နာရီ အလုပ်လုပ်ခဲ့သည်။ နံနက်ခင်းနှင့် မွန်းလွဲပိုင်း အချိန်များတွင် ဘက်ပ်တစ္ဆေနေရာသီကျောင်း⁵⁵၌ ကျောင်းအုပ်ဆရာမ အဖြစ် တာဝန်ယူရပြီး ညနေ ၆ နာရီမှ ည ၁၀ နာရီအထိအချိန်မှာ ဟဒ်ဆင်ဂစ်လ်ဒ် စကြာညီတိုက်⁵⁶ကို တာဝန်ယူပေးရပါသည်။ သို့တိုင် အောင် အသုံးစရိတ်အားလုံး ကာမိဖို့ ဒေါ်လာ ၅၀ လိုနေပေသေးသည်။

မေမေအသက်မှာ ၁၇ နှစ်သာ ရှိပါသေးသည်။ မကြာမီ ကျောင်း သားများ ဆူပူရာတွင် မေမေက ဝင်၍ အောင်မြင်စွာ ထိန်းသိမ်းပေးလိုက် သဖြင့် တက္ကသိုလ်က မေမေအား ပညာသင်ထောက်ပံ့ကြေးများ ဆက်လက် ခံစားခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ ထိုအခါ မေမေအဖို့ စာသင်၍ အပိုဝင်ငွေ ရှာဖွေရန် မလိုတော့ဘဲ အိမ်ထောင်စုစရိတ်ကိုပါ ထောက်ပံ့ကူညီနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဖိုးဖိုးကား အိမ်ထောင်စု အသုံးစရိတ်ကို လုံးဝ မပေးတော့ပေ။ မေမေမှာ ကောလိပ်တွင် ဆက်လက်ပညာသင်ယူသွားနိုင်ပြီး ကျောင်းသားအများစု၏

အချစ်တော်ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ မေမေသည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကျေနပ်ပီတိဖြစ်သည့်စိတ်ဖြင့် နေတတ်လာပါသည်။ သို့သော် မေမေ၏ ဘဝအခြေအနေတို့က ကိုယ့်အတွေးနှင့်ကိုယ် ကျွန်ုပ်တို့နေတတ်သည့်ဘဝမှ မေမေ့ကို ဆွဲမထုတ်နိုင်သေးပေ။

မေမေ တက္ကသိုလ် နောက်ဆုံးနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ပညာ ထူးချွန်သော ကျောင်းသားများ၊ အထူးသဖြင့် ဝိဇ္ဇာဘာသာနှင့် စာပေ ပညာဘာသာရပ်မှ ကျောင်းသားများအပေါ် ချစ်ခင်စွဲလမ်းလာတတ်ပါသည်။ ယင်းစွဲလမ်းမှုမျိုးဖြင့် ယောက်ျားလေးအဖော်များလည်း အတော်ပင် များပြား လာခဲ့ပါသည်။

မေမေသည် အနုပညာ ချစ်မြတ်နိုးသည့်စိတ်ဖြင့် ဂျွန် ဒျူဝီ⁵⁷ အပေါ် စွဲလမ်းခဲ့ပါသည်။ ဂျွန် ဒျူဝီမှာ ကောလိပ်၏ ဒဿနိကဗေဒ အသင်းဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ရာ ကျောင်းတက်ဖော် ဒျူဝီ၏ သမီး အယ်ဗလင်းမှ တစ်ဆင့် ရင်းနှီးမှုရခဲ့ပါသည်။ ဒျူဝီကလည်း သမီးဖြစ်သူ၏ ကျောင်း နေဖက်သူငယ်ချင်း မေမေ့ကို အိမ်၌ မိသားစုထမင်းပိုင်းသို့ တရင်းတနိုး ဖိတ်ခေါ်ကျွေးမွေးပြုစုခဲ့ပါသည်။ ဒျူဝီရေးသမျှကို မေမေက ဖတ်ဖြစ် ခဲ့သည်။ ဘဝနေထိုင်နည်းဆိုင်ရာ ဒျူဝီ၏ အရေးအသားများကြောင့် မိမိ ကောလိပ်ကျောင်းသူဘဝ စိတ်ဓါတ်ကျဆင်းမှု၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲမှုနှင့် စိတ် ပျက်အားငယ်မှုများကို အတန်အသင့် ကြုံကြုံခံနိုင်လာခဲ့ကြောင်း နောင်အခါ မေမေ့ကိုယ်တိုင် ဝန်ခံပြောပြခဲ့ပါသည်။

မေမေက သတင်းစာတွင် သတင်းရေးသည့်အလုပ်ကို လုပ်တော့ မည်အကြောင်း အိမ်ကို တိုင်ပင်သောအခါ ဖွားဖွားက ငိုသည်။ ဖိုးဖိုးက သေတာကပဲ ကောင်းဦးမည်ဟု စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးဖြင့် ပြောပါသည်။ ထို ခေတ်က ပညာတတ် အမျိုးသမီးများသည် ကျောင်းဆရာမနှင့် စာရေး ဝန်ထမ်းအလုပ်များကိုသာ လုပ်လေ့ရှိရာ သတင်းစာတွင် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်နေသော အမျိုးသမီး ဒါဇင်ဝက်သာ ရှိပါသည်။ ထိုဒါဇင်ဝက်မှာ

လည်း စိတ်ကူးယဉ်ဝတ္ထုများကိုသာ ရေးသူက များပါသည်။ ထို့ကြောင့် မေမေအနေဖြင့် နယူးယောက်ဆန်း သတင်းစာတွင် အလွတ်သတင်း သမားအဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်းမှာ အလွန်ထူးခြားသော စွန့်စားမှု ကြီးတစ်ခု ဖြစ်နေပေသည်။ ပုဒ်ရေနှင့် အခကြေးငွေရရာ မေမေ၏ ပုံမှန်ဝင်ငွေမှာ ရက်သတ္တတစ်ပတ်လျှင် ဒေါ်လာ ၄၀ ရရှိနေရာမှ ၁၀ ဒေါ်လာ၊ တစ်ခါတစ်ရံ ၅ ဒေါ်လာ သို့ လျော့ကျသွားပါသည်။ မေမေက ဇွဲကောင်းကောင်းဖြင့် ကြိုးစား လုပ်ကိုင်သောကြောင့် မကြာမီမှာပင် “ဆန်း သတင်းစာ မိန်းကလေး”⁵⁸ အဖြစ် လူသိများလာတော့သည်။

တစ်နေ့တွင် မေမေသည် ဓါတ်ပုံရိုက်လို၍ ပဉ္စမရိပ်သာ အိမ်အမှတ် ၂၉၁ တွင် ပြသထားသော ခေတ်ပန်းချီပြခန်းသို့ ရောက်သွားရာ ဓါတ်ပုံကို အနုပညာပစ္စည်းတစ်ခုအဖြစ် ကြည့်မြင် ခံစားတတ်သည့် ဓါတ်ပုံဆရာ၊ ပန်းချီဆရာ တစ်စုနှင့် အသိအကျွမ်းဖြစ်သွားပါသည်။ ထိုအနုပညာသမားအုပ်စု၏ အတွေးအမြင်များကို စိတ်ဝင်စားလွန်း၍ လာရင်းတာဝန်ကို လျစ်လျူရှုကာ ထိုလူစုနှင့် ၆ နာရီကြာအောင် ထိုင်၍ စကားပြောခဲ့ပါသည်။ မေမေသည် အစွန်းရောက် နိုင်ငံရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသမားများကို မနှစ်မြို့သော်လည်း ပြခန်းတွင် တွေ့သော အနုပညာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အမြင်ရှိသည့် ထိုအနုပညာသမားများနှင့်မူ မိတ်ဆွေ အရင်းအချာပမာ ဖြစ်သွားခဲ့ပါသည်။ အထူးသဖြင့် အက်ဒဝပ်စတိုင်ချင်⁵⁹၊ မာရီရင် ဘက်ကက်⁶⁰၊ ကက်သရင်း ရိုဒ်စ်⁶¹ တို့နှင့် ရင်းနှီးခဲ့ပါသည်။ ဤသုံးဦးကို “ကရုဏာရှင်သုံးဦး”⁶² ဟူ၍ နောင်အခါ၌ ကျွန်မ နာမည် ပေးခဲ့ပါသည်။ အိမ်အမှတ် ၂၉၁ ပြခန်းမှ အနုပညာရှင်အုပ်စုမှာလည်း နောင်အခါ “၂၉၁” ဟူ၍ လူသိများလာခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ မေမေ၏ဘဝမှာ အနုပညာရေးရာကိစ္စများဖြင့် လန်းဆန်းစိုပြည်လာပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဖေဖေမှာ မေမေအား စိတ်ဝင်စားနေပြီဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် မေမေကို အတည်အတံ့ လက်ထပ်

ရန်အထိမူ မစဉ်းစားသေးပေ။ မေမေသည် ဥရောပဘက်သို့ သွားရန် ကြံစည်ထားသည်မှာ ကြာပေပြီ။ သို့သော် ချေးထားသော ဒေါ်လာ ၅၀၀ ဖြင့် အတူလိုက်လိုသော သူငယ်ချင်း နန်စီအတွက် စရိတ်မလုံမလောက် ဖြစ်နေရာ ခရီးမထွက်မီ နှစ်ရက်အလိုတွင်မှ မေမေက ချမ်းသာသော ရည်းစား (ဖေဖေ)ကို ဖွင့်ပြောခဲ့သည်။ ဖေဖေလည်း ချစ်သူအတွက် ခရီးဖော်အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ပါစေလိုသဖြင့် နန်စီအတွက် ငွေချေးပေးလိုက်ပါသည်။ မေမေနှင့် နန်စီတို့ ၁၉၀၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၄ ရက်နေ့တွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံသို့ ထွက်ခွာခဲ့ကြတော့သည်။

ဤသို့ဖြင့် အဂ္ဂနက်စ် အားနစ်(မေမေ)၏ ဥရောပသွားလိုသော ပြင်းပြသည် ဆန္ဒသည် ယူဂျင်း မိုင်းယာ (ဖေဖေ) အပါအဝင် အခြားသူငယ် အနည်းဆုံး နှစ်ယောက်၏ အကူအညီဖြင့် ပြည့်ဝသွားခဲ့ပါသည်။ ဥရောပကမ္ဘာသစ်ဆီသို့ ရောက်သွားသော အဂ္ဂနက်စ်သည် ပြတိုက်များ၊ ပြဇာတ်နှင့် ဘဲလေးကပွဲ၊ တေးဂီတနှင့် အော်ပရာကပွဲများကို စိတ်နှစ်ကိုယ်နှစ် ကြည့်ရှုလေ့လာခွင့် ရလေတော့သည်။ မကြာခဏ နာရီပေါင်းများစွာ တန်းစီ၍ ရုံဝင်လက်မှတ် ဝယ်ခဲ့ရပါသည်။ အဂ္ဂနက်စ်နှင့် နန်စီ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်မှာ ပဲရစ်မြို့တွင် တစ်လ ၃၆ ဒေါ်လာဖြင့် အခန်းလေးခန်းပါသော တိုက်ခန်းတစ်ခုကို ငှားရမ်းနေထိုင်ကြပါသည်။ အစားအသောက်၊ အဝတ်လျှော်စရိတ်နှင့် အခြားအသေးအဖွဲ့စရိတ်များ အပါအဝင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုတိုက်ခန်းမှာ မေမေတို့ ရောက်ပြီး မကြာမီပင် နိုင်ငံပေါင်းစုံမှ ကျောင်းသားများ ဆုံစည်းရာ နေရာတစ်ခု ဖြစ်သွားပါသည်။ အမျိုးသမီးတစ်ဦးက တစ်ပတ်တစ်ကြိမ်လာ၍ နေ့ဝက် အချိန်ယူကာ အဆောင် သန့်ရှင်းရေး လုပ်ပေးပါသည်။ သူ့ကို အပတ်စဉ် အပိုကြေး ငါးဆင့် အပါအဝင် ၃၅ ဆင့် ပေးရပါသည်။

အနုပညာနှင့် စာပေအသိုင်းအဝိုင်းထဲသို့ မေမေအား အရောက် တွန်းပို့ခဲ့သူမှာ စတိုင်ချင်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ စတိုင်ချင်မှာ ပြင်သစ်၌ မိသားစု

နှင့် အခြေချနေထိုင်သူဖြစ်ရာ ၎င်းကိုအကြောင်းပြုပြီး ထိုစဉ်က ပြင်သစ်က ပန်းချီဆရာများ၊ ပညာတတ် အများအပြားနှင့် မေမေ တွေ့ဆုံသိကျွမ်း ခဲ့ရပြန်ပါသည်။ စတိုင်ချင်သည် ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်မတို့ဘဝ တစ် လျှောက်လုံး မေမေအနားတွင် အမြဲတမ်း ရပ်တည်ခဲ့သူဖြစ်၍ မေမေသည် စတိုင်ချင်အပေါ် အထူးပင်လေးစားချစ်ခင်ခဲ့ပါသည်။ ဒါးရီးယပ် မီးလ် ဟော့ထ်⁶³နှင့် အဲရစ် ဆာတီ⁶⁴တို့ခေါင်းဆောင်သော ထိုခေတ် ခေတ်ပြိုင် ပြင်သစ်တေးဂီတ ပညာရှင်များ၊ ပီကာဆို⁶⁵စသော နာမည်ကျော် ပန်းချီ ဆရာများနှင့်လည်း ခင်မင်ခွင့်ရခဲ့ပါသည်။

အားကစားသင်တန်းတွင် ရက်သတ္တတစ်ပတ်လျှင် နှစ်ကြိမ်ကျ တွေ့လေ့ရှိသော မဒမ်ကျူရီ⁶⁶မှာ မေမေကို အရေးပေးဆက်ဆံ ခဲ့သူဖြစ်ပါ သည်။ မဒမ် ကျူရီကား မေမေ့ဘဝတွင် စံနမူနာယူရမည့် ပထမဆုံး အမျိုးသမီးပင်ဖြစ်ကြောင်း မေမေ အတွေးပေါက်ခဲ့ပါ သည်။

ပဲရစ်မြို့၌ နေထိုင်စဉ် ခင်မင်သိကျွမ်းခဲ့သူများအနက် အရေး ကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးမှာ ဘရန်ကူဆီ⁶⁷နှင့် ရီဒန်⁶⁸တို့ဖြစ်ပါသည်။ ဘရန် ကူဆီမှာ မေမေတစ်သက်တာနှင့် မေမေအိမ်ထောင်စု တစ်ခုလုံးအတွက် ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ရီဒန်မှာ ဖေဖေ ကိုယ်တိုင် ပဲရစ်ကို ဖြတ်သွားစဉ် မေမေနှင့် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သူဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးငယ်များကို အာရုံဝင်စားသူအဖြစ် နာမည်ကြီးသူဖြစ်ပါသည်။ တစ်နေ့၌ ရီဒန်က မေမေကို ပန်းချီရေးသည့် သူ့အလုပ်ခန်းထဲ၌ သော့ ခတ်လှောင်ပိတ်ထားပြီး တယ်လီဖုန်းကြိုးကိုပါ ဖြတ်ထားလိုက်ပါသည်။ မေမေအား ပွေဖက်မည်ပြုသောအခါ မေမေက သူ၏ အံ့ဖွယ် ပန်းချီ အနုပညာနှင့် သင်ကြားပို့ချချက်များကြောင့် သူ့အပေါ် လေးစားခင်မင် နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းခင်မင်မှုကို မဖျက်ဆီးရန် ဖျောင်းဖျ တောင်းပန် ရာ ရီဒန်က မေမေ့စကားကို ထူးထူးဆန်းဆန်းပင် ယုံကြည် လက်ခံခဲ့ပါ သည်။ ဘိုဒီးရှား⁶⁹ ရုပ်တု ထုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် မြင်းပေါ်တွင် လှံတံ

ကိုကိုင်ကာ ဝတ်လစ်စားလစ်ထိုင်လျက် ကိုယ်ဟန်ပြပေးရန် မေမေက
ငြင်းပယ်လိုက်သည့်အကြောင်းရင်းကို ရှိဒန် မသိနိုင်ဘဲ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

မေမေကား ပဲရစ်ကို စွဲမက်နေမိပေပြီ။ မေမေသည် လက်တင်
ရပ်ကွက်တွင်သာ နေထိုင်၍ နော်တာဒမ်း ဘုရားကျောင်းနှင့် ရှားထရာ
ဘုရားကျောင်းများသို့ သွားရောက်ဝတ်ပြုလျက် တေးသီချင်းများနှင့်
ပြင်သစ်ဘာသာကို လေ့လာပါသည်။ အနုပညာရပ်ဆိုင်ရာ ဟောပြောပွဲ
မှန်သမျှကို မလွတ်တမ်း တက်ရောက်ရင်း လူငယ်အတွေ့အကြုံနှင့် လူငယ်
ဘဝ၏ ပျော်စရာနယ်ပယ်ထဲတွင် ပျော်ပိုက်နေခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်က
မေမေခံယူခဲ့သော မြင့်မားသည့် တန်ဖိုးများ၊ ပညာသင်ကြားခြင်း၏
ကောင်းမြတ်သော အရသာ၊ အနုပညာနှင့် အတွေးအခေါ်လောက၌ ဖြစ်
ပေါ်တိုးတက်နေသမျှကို အပြင်းအထန် လိုချင်မက်မောမှု စသည်တို့ကို
ပဲရစ်မြို့၌ ရေးခဲ့သော မေမေ့နေ့စဉ်မှတ်တမ်း၌ တွေ့ရှိရပါသည်။

ထိုနေ့စဉ်မှတ်တမ်းထဲ၌ ဖေဖေအကြောင်းကို မေမေက
စိတ်ဝင်တစား မဖော်ပြပေ။ ဖော်ပြသောအခါ၌လည်း မေမေက သူ့ကိုယ်သူ
နှိမ့်ချ၍ ဖေဖေကို ချမ်းသာသော ရဟူဒီချစ်သူတစ်ယောက်အဖြစ် ဖော်
ညွှန်းထားလေ့ရှိပါသည်။ ဖေဖေထံသို့ ဥရောပမှ ရေးသည့် စာများအရ
သူငယ်ချင်း နန်းစီနှင့် အခြားအပေါင်းအသင်းများအား ငွေချေးသူအဖြစ်
လည်းကောင်း၊ လက်ဖဲဘဲခံ⁷⁰ကျောင်းသားအုပ်စုကို အစားအသောက်များ
အလှူပယ် ကျွေးမွေးထောက်ပံ့သူ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အသိအမှတ်
ပြုဖော်ပြခဲ့ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ပဲရစ်ရှိ မေမေထံသို့ ဖေဖေ တစ်ခါ
တစ်ရံရောက်သည့်အခါများတွင်လည်း အပေါင်းအသင်းအားလုံးကို ခေါ်
ထုတ်ပြီး ညစာကျွေးမွေးခဲ့သည့်အဖြစ်ကို အဓိကထားဖော်ကျူး၍ ဖေဖေ
အား ကြိုဆိုနှုတ်ဆက်ခဲ့ကြပါသည်။

မေမေသည် ဥရောပ၌ နေထိုင်သည့်ကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင်
ဖေဖေအား ချစ်သူရည်းစားတစ်ယောက်အဖြစ် အလေးအနက်ထား၍

စာရေးသားခြင်း လုံးဝ မရှိခဲ့ပေ။ သို့သော် နယူး ယောက်မြို့၌ နေထိုင်သော အော့တို မခ်ကဲလ်⁷¹ ဆိုသူ ဂျာမန်-အမေရိကန် အမျိုးသားထံသို့ မေမေက လက်ထပ်ရန် စေ့စပ်ထားသူတစ်ယောက်ပမာ စာတိုစာရှည်များ ရေးသားပေးပို့ခဲ့ပါသည်။ အော့တို မခ်ကဲလ်ထံ ပေးစာအားလုံးကို မေမေထံတွင် တွေ့ရသဖြင့် မခ်ကဲလ်က ထိုစာများကို မေမေအား ပြန်ပေးထားခဲ့သည်ဟု တွက်ဆရပါသည်။ မခ်ကဲလ်သည် မေမေထံသို့ လာမည်ဆိုပြီးမှ မလာဘဲ နေကာ ရှောင်သွားခဲ့ဟန်တူပါသည်။ သို့သော် မေမေအနေဖြင့် မခ်ကဲလ် အခြေအနေကို သတိမပြုမိဟန်ဖြင့် မခ်ကဲလ်ထံသို့ ယခင်အတိုင်း ချစ်မိုးစွေကာ ချစ်စာလွှာများ ဆက်လက်ပေးပို့နေခဲ့ပါသည်။ မေမေ၏စာများတွင် မိမိနေထိုင်ရသည့် ဘဝအခြေအနေနှင့် သူတို့ နှစ်ကိုယ်တူ တည်ဆောက်ရမည့် အနာဂတ်ဘဝအကြောင်း အသေးစိတ်ပင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ စာတစ်စောင်တွင် မေမေက သားမွေးအင်္ကျီဝယ်မည့်အစား သူတို့ ကိုယ်ပိုင်အိမ်တွင်းစာကြည့်တိုက်အတွက် ပထမပုံနှိပ်စာအုပ် တစ်စုံကိုပင် ဝယ်ယူထားကြောင်း မခ်ကဲလ်အား ပြောပြရှာသည်။ ယောက်ျားတစ်ယောက်၏ စိတ်အာရုံ မိမိထံမှ တိမ်းပါးသွေဖည်သွားသည့် အပြုအမူလက္ခဏာများကိုပင် မေမေသည် မရိပ်စား မသိရှိနိုင်တော့ပါတကား။

၁၉၀၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် နန်စီ နယူးယောက်သို့ ပြန်၍ မေမေလည်း အဆောက်အဦတစ်ခု၏ ခြောက်လွှာရှိ အခန်းတစ်ခန်းသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ပါသည်။ ထိုအခန်းတွင် ရေချိုးခန်းနှင့် အပူပေးစနစ် မရှိဘဲ ဖြစ်နေချေသည်။ စိန့် နီကာလပ်စ်⁷² အပါအဝင် မဂ္ဂဇင်းအချို့နှင့် ဆန်းသတင်းစာအတွက် ဝတ္ထုများရေးပို့ခြင်းဖြင့် မေမေအဖို့ ဥရောပတွင် နေထိုင်စရိတ် လုံလုံလောက်လောက် ရရှိနေပေသည်။ တစ်ခုသော နွေဦးပေါက်ရာသီ အိစတာပွဲတော် အားလပ်ရက်တွင် လန်ဒန်သို့ ရောက်သွားစဉ် တရုတ်ပန်းချီကား အမြောက်အမြားထားသည့် အခန်းလေးတစ်ခုထဲသို့ အမှတ်မထင် ဝင်ကြည့်မိရာ မေမေစိတ်သန္တာန်၌ တရုတ်ပန်းချီ

အပေါ် ပထမဆုံးအကြိမ် မြတ်နိုးသွားခဲ့မိပါသည်။ မေမေသည် ထိုအချိန်မှ စ၍ တရုတ်ပန်းချီကို တစိုက်မတ်မတ်နှင့်ထာဝရ စွဲစွဲလမ်းလမ်း တန်ဖိုးထား လာခဲ့တော့သည်။ ယင်းစွဲလမ်းစိတ်ကို ဘဝဖြင့် ပေါင်းစပ်၍ ရေဆုံးရေ ဖျား လေ့လာဖော်ထုတ်ရန်လည်း စိတ်ပိုင်းဖြတ်လိုက်ပါသည်။ စိတ်ပိုင်း ဖြတ်ထားသည့်အတိုင်း နောင်နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာသည်အထိ အကောင် အထည်ဖော် လှုပ်ရှားခဲ့ပါသည်။

မေမေသည် ဂျာမနီ၊ ဩစတြီးယားနှင့် အီတလီနိုင်ငံများသို့ လှည့်လည်သွားလာခဲ့ပြီးနောက် အိမ်သို့ပြန်ရောက်သောအခါ စိတ်ပျက်ဖွယ် ပြဿနာများနှင့် ကြုံတွေ့ပါတော့သည်။ မေမေအဖို့ သူမြတ်နိုးသည့် အနုပညာရှင်မိတ်ဆွေများအပေါ် ကြည်ညိုလေးစားစိတ်နှင့် ဖေဖေ၏ မေမေအပေါ် တစ်အားသစ်လာသော စိတ်ဝင်စားမှု၊ ထိုအားနှစ်ခု ယှဉ် ပြိုင်ပွဲတွင် မည်သည့်ဘက်သို့ ယိမ်းရပါမည်နည်း။ ထိုအချိန်တွင် သူ ချစ်သည့် မခက်လဲ သူ့အပေါ် စိတ်မဝင်စားတော့သည့်အဖြစ်ကို မေမေ သိထားပြီး ဖြစ်ရပေမည်။ မေမေမှာ ဖေဖေအပေါ် ပို၍ စိတ်ဝင်စားလာ တော့သည်။ တစ်နေ့ ဖေဖေနှင့်အတူ နေ့လယ်စာစားစဉ် ကိစ္စရပ်များကို ပြန်လည်စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် မိမိအနေဖြင့် ဥရောပသို့ ပြန်သွားရန် လိုအပ်မည်ထင်ကြောင်း ဖေဖေအား အသိပေးတိုင်ပင်သည်။ ဖေဖေက တက်ဖ်⁷³အစိုးရလက်ထက် ပေါ်ပေါက်လာသည့် ပြဿနာများကြောင့် စီးပွား ရေးအခြေအနေ ကျဆင်းလာနိုင်ကြောင်း၊ မိမိ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ငွေ သားအဖြစ် ပြောင်းလဲပြီး ဝေါလ်စထရိုလမ်းမ စီးပွားရေးအပြောင်းအလဲကို စောင့်ဆိုင်းနေကြောင်း၊ ထိုအတောအတွင်း မိမိအနေဖြင့် ကမ္ဘာတစ်ပတ် ခရီးထွက်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားပြီးဖြစ်၍ အားလပ်ရက်ယူမည့် အစီအစဉ်ကို မေမေ့ကို ပြောပြပါသည်။

“ရှင် ဘယ်လောက်အကြာကြီး ထွက်သွားမှာလဲဟင်” ဟု မေမေ က စိတ်ထိခိုက်စွာ တအံ့တဩမေးလိုက်ရာ ဖေဖေက “အနည်းဆုံး ခြောက်

လပေါ့” ဟု ပြောလိုက်ပါသည်။ ဤတွင် မေမေသည် မိမိထံမှ အချစ်ကို ဖေဖေအနေဖြင့် တစ်သက်လုံး မစောင့်စားနေနိုင်သည့်အဖြစ်ကို သိလိုက် သဖြင့် “ကျွန်မလည်း ရှင်နဲ့အတူ လိုက်ခဲ့မယ်” ဟု လျှင်မြန်စွာပင် တုံ့ပြန် လိုက်ပါသည်။ ဤတွင် ဖေဖေက “ကိုယ်သိပါတယ်၊ မင်းအတွက် လက် မှတ် ကိုယ်မှာရှိတယ်” ဟု ပြောလိုက်ပါ သည်။

ရက်သတ္တ သုံးပတ်ကြာသောအခါ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့ မေမေ အိမ်တွင် လက်ထပ်လိုက်ကြပါသည်။ ဖေဖေဘက်မှ မိသားစု၊ မေမေဘက်မှ မိသားစု နှစ်စုသာ ပါဝင်သော လူသာရင် ခရစ်ယာန် ဘာသာရေး ထုံးတမ်း နှင့်အညီ အလွန်ရိုးစင်းသည့် မင်္ဂလာပွဲတစ်ခုပါပေ။ ဖေဖေတို့ လက်ထပ် သတင်းကြောင့် မိတ်ဆွေများ အံ့ဩကုန်ကြသည်။ ဖေဖေက ၃၄ နှစ်၊ မေမေမှာ ၂၃ နှစ်သာ ရှိသေးသည်။ သူတို့ ဘာတွေလုပ်ကိုင်ရန်ကြံရွယ် ထားကြပါသနည်း၊ အထူးသဖြင့် ဖေဖေ၏စိတ်ကူးနှင့် ကြံရွယ်ချက်များမှာ မည်သည်တို့နည်း၊ မေမေက ဖေဖေကို လက်ထပ်ခြင်းမှာ အိမ်ထောင်စု ပြဿနာများမှ လွတ်မြောက်ရန်အတွက်လော၊ ကိုယ်ရေးလုံခြုံရန်အတွက် လော၊ ဖေဖေ၌ ငွေကြေးချမ်းသာ၍လော၊ မေမေကမူ ဖေဖေငွေများသည် သူ၏ အဆုံးအဖြတ်အပေါ် တစ်နည်းတစ်ဖုံ အရေးပါသည်ဟု ဆိုပါသည်။ မေမေ၏ ကိုယ်ရေးအကြောင်း မှတ်တမ်းစာအုပ်ထဲတွင် -

“မချမ်းသာတဲ့လူကို လက်ထပ်ဖို့ဆိုတာ ငါ့အတွက် မဖြစ်နိုင် ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် လင်ယောကျ်ားတစ်ယောက်ကို ငါကပေးရမယ့် ခန်းဝင်ပစ္စည်းဆိုလို့ ငါ့မှာ ငါ့ဖေဖေရဲ့ အကြွေးနဲ့ ငါ့အကြွေးတွေသာ ရှိနေလို့ပါပဲ။ ငါနဲ့ ငါ့ဖေဖေ ဆက်ဆံရေးမှာ အမြဲတမ်းရှိနေခဲ့တဲ့ အိပ်မက်ဆိုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ယူလျှင်ကို ငါဝန်ခံနိုင်တာတစ်ခုကတော့ အတွင်းစိတ် တင်းမာမှုမှ ငါကင်းလွတ်သွားခြင်းပဲဖြစ်တယ်။ ငါဟာ လောကထဲမှာ အထီးတည်း မဟုတ်တော့ဘူးဆိုတာကိုလည်း

ငါကောင်းကောင်းသိလိုက်တယ်။ ပြီးတော့ အကြွေးပိုနေတဲ့
ဒုက္ခက လွတ်မြောက်တဲ့ အကျိုးကျေးဇူးလည်း ရဦးမယ်။
စီးပွားရေး လွတ်လပ်ခြင်းရဲ့ အရေးပါမှုကို လူတွေ
လျှော့မထွက်စေချင်ဘူး”

ဟူ၍ ရေးခဲ့ပါသည်။

မေမေ၏ဘဝမှာ လုံခြုံစိတ်ချသွားရပြီဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေသည်
မင်္ဂလာဦးပျားရည်ဆမ်းခရီး မထွက်မီမှာပင် မေမေဖေဖေ ဖရက်ဒရစ်
အားနစ်၏ အကြွေးများကို ပေးဆပ်လိုက်ရုံမျှမက သေဆုံးချိန် (၁၉၁၃
ခုနှစ်) အထိ ရက်ရောစွာ ထောက်ပံ့ကူညီသွားခဲ့ပါသည်။ မေမေမိခင်
လည်း ဘဝလုံခြုံမှုရရှိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ၏ မေမေသည် သူ့နည်း
သူ့ဟန်ဖြင့် ဖေဖေကို သေတစ်ပန်သက်ဆုံး ချစ်ခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေကို
မေမေက လေးစားသည်။ ဖေဖေ၏ ကြံ့ရည်ဖန်ရည်စွမ်းဆောင်နိုင်အားနှင့်
ခေါင်းဆောင်မှုအရည်အသွေးများကို တန်ဖိုးထားသည်။ ဖေဖေကို မေမေ
လက်ထပ်ခဲ့ရသည့် အကြောင်းရင်းနှင့် မေမေအား ဖိစီးနေသော အတ္တ
အတွင်းသရုပ်အချို့ကို မေမေ၏ ဥရောပနေ့စဉ်မှတ်တမ်းထဲမှ အောက်ပါ
စာတစ်ပိုဒ်က ထင်ဟပ်ပြနိုင်လိမ့်မည်ထင်ပါသည်။

“ယူဂျင်း မိုင်းယာ ဂျူနီယာထံသို့ မွေးနေ့အမှတ်တရ
စာတစ်စောင် မနေ့က ရေးပို့လိုက်တယ်။ ငါ့ဘဝမှာ
အလေးနက်ဆုံးထားပြီး ရေးလိုက်တဲ့ စာတစ်စောင်ပါပဲ။
သူ့ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးတန်ဖိုးနဲ့ ပတ်သက်လို့ သူ့အပေါ်မှာ
ငါသံသယတွေ ဝင်နေရင် ဒီတစ်ချက်တည်းနဲ့ ပျောက်ပျက်သွား
ပါလိမ့်မယ်။ ကြီးမြတ်တင့်တယ်မှုဟာ ငါ့ဆီက သူလိုချင်နေတဲ့
အချက်ပါပဲ။ ဒါဟာ ငါ့အဖို့ လူတကာနဲ့ ဆက်ဆံရေးမှာ
စိတ်ချရတဲ့ တကယ်မှတ်ကျောက်ကောင်းတစ်ခု ဖြစ်တယ်”
ဖေဖေဘက်မှကြည့်ပါက မေမေကို လက်ထပ်၍ အိမ်ထောင်

ရှင်ဘဝဖြင့် နေထိုင်ရန် အဆင်သင့်ဖြစ်နေသည်။ ဓါတ်ပုံတွေထဲမှာ မေမေက အံ့ဩစရာကောင်းလောက်အောင် လှပနေပါသည်။ လူတကာ ပိုးပန်းမှု ခံရသော ပညာတတ် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပြတိုက်တွင် မေမေ့ကို စတွေ့စဉ်ကတည်းက ဖေဖေသည် တကယ်ပင် ခိုက်ကာ မေမေ့ကို အပိုင်ပိုးရန်၊ မေမေ့အပေါ် သည်းခံလိုက်လျှောရန် စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ရပေမည်။

ဖေဖေ၌ ရဟူဒီသွေး ပါနေခြင်းအတွက်မူ မေမေ အမှန်တကယ်ပင် စိတ်အနှောင့်အယှက် ဖြစ်ခဲ့ရမည်ဟု ကျွန်မ ထင်ပါသည်။ မေမေ့ဆွေမျိုးအသိုင်းအဝိုင်းသည် အင်အားတောင့်တင်းသော လူသာရင် ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်းသားများ ဖြစ်လင့်ကစား မေမေသည် ဘာသာရေး ကိုင်းရှိုင်းသူမဟုတ်ဘဲ ထိုအချိန်က မထင်မရှားဖြစ်နေသော ရဟူဒီဆန်ကျင်ရေး⁷⁴ အင်အားစုဘက်သို့ ယိမ်းခဲ့သည်။ ရဟူဒီနွယ်ဖြစ်ရသည့် ဖေဖေ၏ အားနည်းချက်ကို ဖေဖေ၌ရှိသော အခြားအားသာချက်များက လွှမ်းမိုးနေသည်ဟု မေမေ ယုံကြည်ဟန်တူပါသည်။

တစ်ကြောင်းမှာလည်း မေမေသည် ထိုစဉ်က အသက် အလွန်ငယ်ရွယ်ပြီး လက်တွေ့ကျကျ ကောင်းစွာ မတွေးဆတတ်သေးသည့်အပြင် မိသားစုပြဿနာများကို ကျောခိုင်းပြီး ကိုယ့်သဘောနှင့်ကိုယ် ဆောင်ရွက်တတ်သူ ဖြစ်နေပေရာ ဖေဖေ ရဟူဒီမျိုးနွယ် ဖြစ်ခြင်းအတွက် သူ့ကို မည်သို့မျှ ထိခိုက်လာလိမ့်မည် မဟုတ်ဟု မေမေ အတွေးပေါက်ခဲ့ဟန်တူပါသည်။ သူ့အနေဖြင့် ဖေဖေ့ကို လက်ထပ်လိုက်သောအခါ သူ့လိုပင် ဖေဖေ့ကိုလည်း ရဟူဒီလူမျိုးဟု လူတွေက မထင်ကြတော့ဟု မေမေက တွက်ကိန်းချခဲ့မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဖေဖေနှင့် လက်ထပ်ပြီးနောက် နယူးယောက်တွင် မမျှော်လင့်ဘဲ လူမှုရေးအရ ခွဲခွဲခြားခြား ဆက်ဆံပြုမူခြင်းခံရသောအခါ မေမေ အလွန်အမင်း စိတ်ထိခိုက်သွားခဲ့ရှာသည်။

ဤတွင် ဖေဖေ ယူကျွင်း မိုင်းယာကို လက်ထပ်ရန် ဆုံးဖြတ်
ခဲ့ရသည် အကြောင်းများစွာ မေမေ၌ ရှိရမည်ဟု ပြော၍ရပါသည်။
မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဖေဖေနှင့် လက်ထပ်လိုက်ခြင်းဖြင့် မေမေသည် လူတိုင်း
ကို အံ့အားသင့်သွားစေခဲ့ရုံမျှမက မေမေတို့အိမ်ထောင်သက် ခိုင်မြဲမည်
မဟုတ်ဟု အပိုင်တွက်သူတွေပင် ရှိလာခဲ့ပါသည်။ သို့သော် တစ်ခုတော့
ကျွန်မ ပြောဝံ့ပါသည်။ ကျွန်မ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့ လက်ထပ်၍ ပေါ်ပေါက်
လာသော ကြီးမားသော အခက်အခဲနှင့် ဖိစီးမှုများရှိလင့်ကစား သူတို့
လုံးဝ နောင်တမရကြပေ။

ကြင်စဉ်းဇနီးမောင်နှံ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့သည် ဖေဖေ နှစ်များ
မကြာမီက ဝယ်ယူထားသော နယူးယောက်မြို့ မောင် ကစွကို⁷⁵ ခြံထဲတွင်
ရက်သတ္တနှစ်ပတ်ကြာ နေထိုင်ကြပြီးနောက် ကမ္ဘာတစ်ခွင် ပျားရည်ဆမ်းခရီး
လှည့်ရန် ကွန်စတီကျူးရှင်းအမည်ရှိ ကိုယ်ပိုင်သံလမ်းပြေး ကားရထားဖြင့်
ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ ဖေဖေအတွက် အမျိုးသားအစေခံတစ်ယောက်နှင့်
မေမေအတွက် အမျိုးသမီးအစေခံ တစ်ယောက်တို့လည်း အတူပါလာခဲ့
ကြသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံကို ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရာ မော်နီတာနားပြည်နယ်
တစ်နေရာ၌ ဖေဖေ၏ ကြေးနီသတ္တုမိုင်းလုပ်ဖော်မိတ်ဆွေ ဘစ်ဘီးလ်
သော်မဆင်နှင့် တွေ့ရန် ခေတ္တရပ်နားကြသည်။ မေမေမှာ အလွန်လိုက်
ဖက်သော မင်္ဂလာလက်ဆောင်ပုလဲလည်ဆွဲတစ်ကုံးကို ဝတ်ဆင်ထားသည်။
ပုလဲလုံးများမှာ ကြီးလှသည်ဟု မဆိုနိုင်သော်လည်း မွေးပုလဲများခေတ်
မတိုင်မီက သဘာဝပုလဲများဖြစ်၍ အလွန်ရှားပါးသော ရတနာများပင်
ဖြစ်ပါသည်။ ထိုပုလဲလည်ဆွဲကို မေမေသည် ဘဝတစ်လျှောက်လုံး
ဆင်မြန်းသွားခဲ့ပါသည်။

ဇနီးမောင်နှံအသစ်စက်စက်နှစ်ဦးသည် ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့တွင်
ရက်သတ္တတစ်ပတ် ရပ်နားလျက် ကယ်လီဖိုးနီးယားပြည်နယ်ရှိ ဖေဖေ
ဘက်မှ ဆွေမျိုးများထံသို့ ဆွေပြုမျိုးပြု သွားရောက်ခဲ့ကြသည်။ ထို

အချိန်တွင် မေမေအတွက် အတူပါလာသော အစေခံအမျိုးသမီး အလုပ် ဆက်မလုပ်နိုင်တော့၍ ယောက်မ ရှိစလီက သူ့နာပြုဆရာမ တစ်ယောက် ကို မေမေအတွက် စီစဉ်ပေးပါသည်။ ဤနည်းဖြင့် မာဂရက် အယ်လင် ပါးဝါးလ်⁷⁶ ဆိုသော သူ့နာပြု အမျိုးသမီးကြီးတစ်ယောက်သည် ကျွန်မတို့ အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းသို့ ရောက်ရှိလာပါသည်။ ပါးဝါးလ်သည် ခရစ်ရှင် ဆိုင်းယင်း⁷⁷ ခရစ်ယာန်ဘာသာရေးဂိုဏ်းဝင်ဖြစ်ပြီး ကျွန်မတို့ မောင်နှမ တစ်တွေကို ငယ်စဉ်ကတည်းက အနှံ့အတာခံလျက် အစဉ်အဆက် ကြည့်ရှု ပြုစုခဲ့သဖြင့် သူ့ရောက်လာခြင်းအတွက် ကျွန်မတို့အားလုံး ကုသိုလ်ကံ အကောင်းဆုံး ဖြစ်ကြရသည်ဟုပင် ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဖေဖေနှင့်မေမေတို့ ပျားရည်ဆမ်းခရီးမှ ပြန်လာပြီး နယူး ယောက်၌ အခြေပြန်ချသောအခါ မေမေ၌ ကိုယ်ဝန်ရှိနေပါပြီ။ ဖေဖေက ဝေါလ်စထရိုလမ်းမကြီးသို့ ပြန်သွားသောကြောင့် မေမေအနေဖြင့် အိမ် ထောင်ရှင် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ဘဝကို နေတတ်အောင် လိုအပ်သလို ချိန်ညှိရတော့သည်။

မေမေအဖို့ ချမ်းသာကြွယ်ဝသည်ဘဝသို့ နေ့ချင်းညချင်း ရောက်လာပြီး အိမ်ထောင်ရေးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်နေရပြီဖြစ်ပါသည်။ တစ်ခါသော် ဒရိုင်ဘာမောင်းနှင်သည့် ကားဖြင့် ခရီးသွားစဉ် မေမေသည် သူ့ ကိုယ်သူ့ တကယ်ပင် ဟုတ်ပါလေစဟုပင် ပြန်လည်တွေးတောမိကြောင်း ကျွန်မကို ပြောပြဖူးပါသည်။ ဟုတ်လည်းဟုတ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် အိမ်ထောင်သက် ပထမပိုင်းနှစ်များတွင် မေမေမှာ အလွန်အခက်အခဲ ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ အိမ်ရာတည်ထောင်မှုမှ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် လင်နှင့် မယား၊ မိဘနှင့် သားသမီး ဆက်ဆံရေးကိစ္စများကို မေမေက စဉ်းစားလေ့ မရှိခဲ့ပေ။ နောင်တွင်လည်း ဤကိစ္စတွေကို မေမေ တွေးကြံစဉ်းစား နိုင်မည်ဟုလည်း ကျွန်မ မထင်ပါ။

အိမ်ထောင်သည်ဘဝကို မေမေက အမြဲတမ်း လိုက်နာရမည့်

စာချုပ်စာတမ်းတစ်ခုပမာ ယူဆထားပေရာ ထိုအတိုင်းပင် နေထိုင်ခဲ့ပါသည်။ သူ့တာဝန်မှာ သားသမီးပြုစုခြင်း၊ အိမ်ကို ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ လိုအပ်ပါက အိမ်ရှင်မတစ်ယောက်အဖြစ် အိမ်၌ ရှိနေခြင်းတို့ပင်ဖြစ်သည်ဟု မေမေက ယူဆထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုကိစ္စများပြီးလျှင် ယနေ့ခေတ် များစွာ သော အမျိုးသမီးတို့ပုံစံ အတိုင်း (ထိုခေတ်တွင် ခေတ်ရှေ့ပြေးနေသောပုံစံ) ပညာရှင်တစ်ယောက် အဖြစ် နေထိုင်လှုပ်ရှားတော့သည်။ မေမေသည် သူ့ဘဝတွင် သူ့လမ်းကြောင်းအတိုင်း သူ့လှုပ်ရှားနေသော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် မည်ကဲ့သို့ ခံစားရပုံကို ကိုယ်ရေးမှတ်တမ်းတွင် မေမေက ရှင်းပြခဲ့ပါသည်။

“ရုတ်တရက် ဖိစီးလာတဲ့ အိမ်ထောင်ရေးတာဝန်တွေကို ငါ သိသိသာသာ ဆန့်ကျင်တော်လှန်လိုက်တယ်။ အိမ်ထောင်သက် ပထမပိုင်းနှစ်အနည်းငယ်မှာတော့ တစ်လောကလုံးက ငါ့ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကို ပြားပြားဝပ်အောင် မတရားချိုးနှိမ်ပြီး အမျိုးသမီးဆိုတဲ့ ပုံစံခွက်ထဲ ထည့်သွင်းခံရတဲ့ အသွင်မျိုးနဲ့ ငါနေထိုင်ခဲ့တယ်။ လက်ထပ်ပြီးကြတဲ့ ကောလိပ်ကျောင်းနေဖက် သူငယ်ချင်းအတော်များများက သူတို့ ဝါသနာပါတဲ့ အသိပညာရေးလမ်းကြောင်းတွေကို စွန့်လွှတ်ပြီး သားသမီးကိစ္စ၊ စားရေးသောက်ရေးကိစ္စ၊ ဘဝမှာ ဟုတ်လှပြီလို့ အပေါ်ယံကြော အထင်ကြီးနှစ်သိမ်မှုတွေမှာပဲ နစ်မြုပ်သွားကြတယ်။ ဒီလိုအဖြစ်မျိုးကို ငါ မရောက်စေရဘူး။ ငါ့ဆန္ဒက ကျယ်ဝန်းတဲ့ မိသားစုနယ်ပယ်တစ်ခုကို တည်ဆောက်ချင်တယ်ဆိုပေမယ့် တစ်သီးတခြားအနေနဲ့လည်း ဘဝကို ငါဆက်နေသွားချင်သေးတယ်”

အိမ်ထောင်ရှင်ဘဝဖြင့် အထူးသဖြင့် အိမ်ထောင်သက် ပထမ

ပိုင်းကာလများတွင် မေမေသည် မကြာခဏ အလွန်အလွန် စိတ်ဆင်းရဲ ခဲ့မည်မှာ သေချာပါသည်။ မေမေသည် သူ့အလွန်အားထားသော စိတ် ကုဆရာဝန်ထံသို့လည်း ချဉ်းကပ်ခဲ့ပါသည်။ မေမေသည် တရုတ် အနုပညာနှင့် စာပေကို လေ့လာခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ “၂၉၁” အနုပညာ အုပ်စုနှင့် အဆက်အသွယ်လုပ်၍လည်းကောင်း၊ ခေတ်ပေါ်ပန်းချီ စု ဆောင်းရေးတွင် ပို၍ အာရုံစိုက်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း အိမ်ထောင်ရေးနှင့် မိခင်ဘဝဆိုင်ရာ ပြဿနာအားလုံးမှ လွတ်မြောက်အောင် ကြိုးပမ်း လာပါတော့သည်။ ထိုအချိန်တွင် စက်မှုလုပ်ငန်းရှင်နှင့် နာမည်ကျော် အနုပညာပစ္စည်း စုဆောင်းသူ ချားလ် လဲန် ဖရီးယား⁷⁸နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဖရီးယားသည် နောင်အခါ မေမေဘဝ၌ ဩဇာကြီးမားစွာ လွှမ်းမိုးခဲ့သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာပါသည်။ မေမေနှင့် ဖရီးယားတို့သည် တရုတ်ပန်းချီပြပွဲတစ်ခုတွင် စတင်တွေ့သိခဲ့ကြပြီး မေမေဝါသနာကို သိရှိသွားသော ဖရီးယားက ဒီးထရိုက်မြို့ရှိ သူ့စုဆောင်းထားသော ပန်းချီကားများကို လာရောက်ကြည့်ရှုရန် မေမေကို ဖိတ်ကြားခဲ့ပါသည်။ “လာမယ့် အပတ်မှာပဲ ကျွန်မကလေး မျက်နှာမြင်တော့မှာပါ။ ဒါပေမယ့် ကလေး မျက်နှာမြင်ပြီးတာနဲ့ အတတ်နိုင်ဆုံး စောစောလာခဲ့ပါမယ်” ဟု မေမေက ကတိပေးခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က မေမေမှိုက် အစောင့်အရှောက် အဖြစ် လိုက်ပါသွားသော ဖေဖေလည်း ဖရီးယားနှင့် မိတ်ဆွေဖြစ်ခဲ့ပါ သည်။

မေမေသည် ၁၉၁၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ကွယ်လွန်ချိန်အထိ ဖရီးယား၏ အကူအညီဖြင့် တရုတ်ပန်းချီပညာကို လေ့လာခြင်း၊ ပန်းချီ ကားစုဆောင်းခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ဖရီးယား၏ တရုတ်နိုင်ငံ ကိုယ်စားလှယ်ထံမှ ပို့လိုက်သော ပန်းချီကားများကို မေမေနှင့် ဖရီးယား တို့ မကြာခဏ ခွဲဝေယူတတ်ကြပါသည်။ မေမေသည် ကိုလမ်းဘီးယား တက္ကသိုလ်တွင် ၁၉၁၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၁၃ ခုနှစ်အထိ တရုတ်ဘာသာကို

လေ့လာသင်ယူခဲ့ပြီးနောက် မောင့် ကစွကိုခြံရို အိမ်ကြီးသို့ မကြာခဏ ဖိတ်ခေါ်ဆွေးနွေးလေ့ရှိခဲ့သော တရုတ် ရေးရာသုတေသီတစ်ဦး၏ အကူအညီဖြင့် နောက်ထပ် ငါးနှစ်အချိန်ယူ၍ တန်နှင့် ဆွန်မင်းဆက်များအပေါ် ကွန်ဖြူးဆီးယပ်စ်ဝါဒ၊ တာအို ဝါဒ၊ ဗုဒ္ဓဝါဒတို့ အကျိုးပြုခဲ့ပုံ စစ်တမ်း တစ်ခုအတွက် သုတေသနအချက်အလက်များ ရယူစုဆောင်းခဲ့ပါသည်။ ယင်းသုတေသနလေ့လာချက်များဖြင့် မေမေပြုစုရေးသားသည့် တရုတ်ဆေးပန်းချီများကို လီပုံမီယင်၏ အမြင်ဖြင့် ပြန်လည်ခံစားခြင်း⁷⁹ စာအုပ်ကို ၁၉၂၃ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ပါသည်။

သို့သော် ယင်းစာအုပ်အတွက် အထောက်အပံ့ အများဆုံး ပေးခဲ့သော ဖရီးယားမှာ ၁၉၁၉ ခုနှစ်ကပင် ကွယ်လွန်ခဲ့လေပြီ။ ဖရီးယား ဝေဒနာ ခံစားနေရသည့်ကာလတစ်လျှောက်လုံး မေမေ မပြတ်သွားရောက်ကြည့်ရှုအားပေးခဲ့ပါသည်။ သေဆုံးချိန်တွင် ဝေါရှင်တင်မြို့ရှိ ၎င်း၏ ပန်းချီပြခန်းအား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် အဖွဲ့ဝင် ငါးဦးကို တာဝန်ပေးခဲ့ရာ အဖွဲ့ဝင် နှစ်ဦးမှာ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့ ဖြစ်နေခဲ့ပါသည်။

စိတ်ပြေလက်ပျောက် နောက်ထပ်ထွက်ပေါက်တစ်ခုအဖြစ် ကိုလမ်းဘီးယားတက္ကသိုလ် ဇီဝဗေဒ၊ ဘောဂဗေဒနှင့် သမိုင်းဘာသာရပ်ဘွဲ့ လွန်သင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်လည်း မေမေက စာရင်းပေးထားလိုက်ပြန်သည်။ ဘွဲ့လွန်သင်တန်းများ တက်ရောက်နေစဉ်မှာပင် မေမေသည် ချားလ်စ်နှင့် မာရီဘီးယပ်ဒ်⁸⁰ တို့ ဇနီးမောင်နှံနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ပါသည်။ ချားလ်စ် ဘီးယပ်ဒ်အသိုင်းအဝိုင်း၊ ဂျွန် ချူဝီနှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များက လွတ်လပ်သော လူမှုသုတေသနလုပ်ငန်း ကျောင်းသစ်ကို စုပေါင်းတည်ထောင်ဖွင့်လှစ်သောအခါ မေမေက အလှူငွေ အတန်အသင့် ထည့်ဝင်သည့်အပြင် စိတ်ပညာသင်တန်းများကိုလည်း အကူအညီပေးခဲ့သည်။

ထိုအချိန်တွင် “၂၉၁” အနုပညာအုပ်စုနှင့် ပို၍ပင် အဆက်အသွယ်ကောင်းလျက် ရှိနေပေသည်။ ခေတ်ပေါ်ပန်းချီ၊ အထူးသဖြင့်

ပဲရစ်မြို့မှ မိမိလက်ရာ ရေးဆေးပန်းချီကားများကို ပေးပို့ခဲ့သည့် ဂျွန်
မာရင်း၏ ပန်းချီအယူအဆများ ရှင်သန်တိုးတက်ရေးအတွက် စတိုင်ချင်
နှင့် ဆွေးနွေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ မေမေသည် ၂၉၁ အမည်ဖြင့် ဂျာနယ်ကို
စတင် တည်ထောင်ရာတွင် ပါဝင်ခဲ့ပြီး အမေရိကတွင် ပထမဆုံး တပ်ဦး
စာစောင်အဖြစ် ထွက်လာသော ယင်းဂျာနယ်တွင် အယ်ဒီတာအဖြစ်
တာဝန်ယူခဲ့ပါသည်။ ယင်းအနုပညာလှုပ်ရှားမှုတွင် မေမေ ပါဝင်နေချိန်မှာ
ပထမဆုံးကလေး (ကျွန်မ၏ အစ်မ အကြီးဆုံး ဖလောရဲနစ်စ်) ကို မွေးဖွား
ပြီးသည့် အချိန်ဖြစ်ပါသည်။ ပထမကလေးကို မျက်နှာမြင်ပြီးနောက်၌
ကလေးကို ကိုယ်တိုင်နို့တိုက်မည်ဟု ဆိုခဲ့သော်လည်း မေမေ အိမ်သို့
ပြန်မလာခဲ့ပေ။ အိမ်တွင် ငိုနေသောကလေးကို ပါးဝါးလ်⁸¹က ဒိုင်ခဲ
ပြုစုခဲ့ရပါသည်။

မေမေ အခက်အခဲကြုံရသည့် အိမ်ထောင်သက် ပထမပိုင်းနှစ်
များထဲမှာပင် ဖေဖေလည်း လုပ်ငန်းအဆင်မပြေမှုအချို့နှင့် တွေ့လာရပါ
သည်။ ထိုစဉ်က ဖေဖေသည် မက်စီဝဲလ်ကာကိုထုတ်လုပ်သည့် ယူနိုက်
တက်စတိတ် မော်တော်ကုမ္ပဏီတွင် ရင်းနှီးငွေ အမြောက်အမြား ထည့်ဝင်
ထားပြီးဖြစ်သည်။ ယင်းကုမ္ပဏီ အခြေအနေမဟန်၍ ဖေဖေအကူအညီဖြင့်
မက်စီဝဲလ်မော်တော်ကုမ္ပဏီအမည်သို့ ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်း လုပ်ကိုင်ခဲ့ရာ
တွင်လည်း တွက်ခြေမကိုက်ဘဲ ဖြစ်နေပြန်သည်။ အရင်းအနှီးများလှသည့်
ကြေးနီလုပ်ငန်းမှလည်း အမြတ်အစွန်း ထွက်မလာသေး၍ ဖေဖေအဖို့
ပထမဆုံးအကြိမ် ငွေကြေးအကျပ်အတည်း ကြုံရတော့သည်။ ဖေဖေ
နှင့်မေမေ တို့ လမ်း ၇၀ နှင့် ပတ်ခဲရိပ်သာရှိ ခဲ့ထည်ကျယ်ဝန်းသည့် အိမ်
သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြသည်။ ငွေကြေးအကျပ်အတည်း ပြေလျော့
စေရန်အတွက် ထိုအိမ်ကြီးကို ရောင်းချပြီး စိန်ရက်ဂျစ်ဟိုတယ်⁸²
အဆောက်အဦအပေါ်ထပ်သို့ ရွှေ့ပြောင်းနေကြရပြန်ပါသည်။ တစ်ထပ်
လုံးကို ယူထား၍ မွဲတေသည့်အဆင့်ဟု မဆိုသာသော်လည်း ယင်းကဲ့သို့

နေထိုင်ရခြင်းသည်ပင် ဖေဖေ့ကို သိက္ခာချသည် ကောလာဟလသတင်း ဖြန့်စရာ အချက်တစ်ခု ဖြစ်၍လာပြန်ပါသည်။

မက်စ်ဝဲလ် မော်တော်ကုမ္ပဏီ၏ ဗဟိုသုတ်ခအခြေအနေများ ကို နောက်ဆုံးလွန်မြောက်သွားချိန်၌ ဖေဖေအတွက် အမြတ်အစွန်း အတော်အတန် ထွက်လာ၍ မော်တော်ကားလုပ်ငန်းကိုသာ ခံယူချက် အပြည့်ဖြင့် ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုနောက် ညီအစ်ကို ခုနစ်ဦး ဦးစီးလုပ်ကိုင်သည့် ဖစ်ရှားဘော်ဒီကုမ္ပဏီ^{၈၃}တွင် ရင်းနှီးငွေများ ထည့်ဝင် ထားပြန်သည်။ ယင်းကုမ္ပဏီကို ဂျင်နရယ်မော်တော်ကုမ္ပဏီ^{၈၄}သို့ ရောင်းချ လိုက်သောအခါ ဖေဖေမှာ ဂျင်နရယ်မော်တော်ကုမ္ပဏီ စတော့အများဆုံး ကို ပိုင်ဆိုင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်လောက်မှာပင် သိပ်အရေးကြီးလှသည့် အမှားတစ်ခု ကို ဖေဖေပြုမိခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေသည် မိတ်ဆွေဘားနာဒ်ဘာရိုရှီ^{၈၅}နှင့်အတူ အလားစကားဂျူနီ^{၈၆}ရွှေတွင်းလုပ်ငန်း၌ ငွေများရင်းနှီး မြှုပ်နှံထားသည်။ ရွှေတွင်း၏တန်ဖိုး အတက်အကျဖြစ်နေစဉ် အချို့ နေရာ၌ ရွှေကို မတွေ့ ရဘဲ ရေများကို တွေ့လာရပါသည်။ ဖေဖေသည် အကြောင်းကိစ္စတစ်ခု ကြောင့် ကျွန်မတို့ကလေးတွေအားလုံးအတွက် ရည်ရွယ်၍ ထိုရွှေတွင်း လုပ်ငန်း၌ အရင်းအနှီးထည့်သွင်းထားခြင်းဖြစ်ပြီး ယင်းအကြောင်းကိုလည်း ကျွန်မတို့ကို ပြောပြထားပါသည်။ ရွှေတွင်း၏ တန်ဖိုးမှာ နောက်ပိုင်းတွင် ကျသည်ထက် ကျဆင်းလာခဲ့ရာ နောက်ဆုံး၌ ရွှေတွင်းပါ ပျောက်သွားပါ တော့သည်။

ကြေးနီလုပ်ငန်း၊ မော်တော်ကားလုပ်ငန်းအပြင် နောက်ပိုင်း၌ ဓါတုပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ထည့်သွင်းထားသော ဖေဖေ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအားလုံးကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် ဖေဖေသည် ငွေကြေး အမြတ်အစွန်း ရရှိရေးအတွက်သက်သက်မဟုတ်ဘဲ စီးပွားရေး အခွင့် အလမ်းသစ်များ ဖန်တီးရာ၌လည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက်ပါ မျှော်

မှန်းထားကြောင်း သိသာထင်ရှားလှပါသည်။ မီးရထား သံလမ်းများ စတင်
အသုံးပြုစ မီးရထားသံလမ်းကို တီထွင်ထုတ်လုပ်သူ အီး အိပ်ချ် ဟယ်ရီမဲန်း⁸⁷
ကို ဖေဖေ အလွန်လေးစားခဲ့ပါသည်။ စက်မှုလုပ်ငန်းကြီးတစ်ခု ဖြစ်ထွန်း
ပေါ်ပေါက်နေချိန်၌ ဖေဖေအလိုလားဆုံးသော လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုမျိုးမှာ
ယင်းကဲ့သို့ သော ဆန်းသစ်တီထွင်မှုမျိုးများပင်ဖြစ်ပါသည်။ ပို.စ⁸⁸သတင်း
စာတွင် ဂျိမ်းစ် ရပ်ဆယ် ဝစ်ဂင်းစ်⁸⁹ အယ်ဒီတာအဖြစ်တာဝန်ယူစဉ်က ကိုယ်
လုပ်ချင်တာကို လုပ်ကိုင်နိုင်မည်ဆိုလျှင် မည်သည့်အရာကိုလုပ်မည်နည်းဟု
ဖေဖေက ၎င်းအား မေးခဲ့ဖူးသည်။ ဂျိမ်းစ် ရပ်ဆယ် ဝစ်ဂင်းစ်က ၎င်း
အနေဖြင့် သမိုင်းဖြစ်ရပ်များကို ရေးဖြစ်လိမ့်မည်ထင်ကြောင်း အဖြေပေး
လိုက်သောအခါ ဖေဖေက “ကျုပ်ကတော့ သမိုင်း မရေးဘူးဗျာ၊ သမိုင်းကို
အမြန်ဖန်တီးမယ်” ဟု ပြန်လည်ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။

ဖေဖေအဖို့ အိမ်ထောင်သက်တမ်း ပထမပိုင်းနှစ်များတွင် စီးပွား
ရေးလုပ်ငန်း ပြဿနာများအပြင် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဒုက္ခသုက္ခနှင့် ကြေကွဲဝမ်းနည်း
မှုများကိုပါ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါသည်။ အဆိုးဝါးဆုံးမှာ ဖေဖေတို့ မွေးချင်း ရှစ်
ယောက်အနက် အငယ်ဆုံးဖြစ်သော အက်ဒ်ဂါ သေဆုံးသွားသည့် ဖြစ်ရပ်
ကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ အက်ဒ်ဂါသည် တိုင်တန်းနှစ်⁹⁰သင်္ဘောကြီး နှစ်မြုပ်
စဉ်က ဇနီးနှင့် သမီးလေးတို့ကို နောက်ဆုံး အသက်ကယ်လှေထဲသို့ ထည့်
ပေးလိုက်ပြီးနောက် သင်္ဘောကြီးနှင့်အတူ နှစ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ပါ
သည်။ ထိုအချိန်မှာ အက်ဒ်ဂါ အသက် ၂၈ နှစ်သာ ရှိပါသေးသည်။
ဖေဖေမှာ အက်ဒ်ဂါထက်များစွာ အသက်ကြီး၍ အဖအရာဟု ဆိုနိုင်ပါ
သည်။ ဖခင်နေရာမှ သွန်သင်ဆုံးမခဲ့သူ ဖေဖေခမျာ ဝမ်းနည်းပူဆွေး
လျက်ဖြင့် ကိုယ်စိတ်နှလုံး ညှိုးချိုးသွားခဲ့ရပါသည်။ ဖေဖေ၌ တရင်းတနီး
ပေါင်းသင်းသူဟူ၍ များများစားစား မရှိလှပေ။ အက်ဒ်ဂါမှာ ထိုရှားရှား
ပါးပါးပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးအစားထဲက ဖြစ်ပါသည်။

အက်ဒ်ဂါအတွက် အကူအညီလိုသည်အခါတိုင်း မေမေက

သူ့နောက်မှာ ကြံ့ကြံ့ခံ၍ ရပ်တည်ပေးခဲ့ပါသည်။ သို့သော် မေမေသည် ကြီးမားလှသော အိမ်ဂေဟာကြီးတွေကို ထိန်းသိမ်းစီမံရသည့် အလုပ်ကို တစ်စတစ်စ မလိုလားဘဲ ဖြစ်လာပါသည်။ လူမှုရေးတာဝန်တွေကိုလည်း မနှစ်သက် မလိုလားပေ။ ကလေးမျက်နှာမြင်၍ ခံစားရသော နာကျင်မှု ဝေဒနာကို ကြောက်ရွံ့တုန်လှုပ်ခဲ့ရှာသည်။ ပထမဆုံး သမီးကြီး ဖလောရဲန့်စ်ကို မွေးဖွားစဉ်က မိန်းမတွေဟာ ဒုတိယကလေးကို ဘာပြုလို့ လိုချင်ကြရပြန်တာလဲဟု သားဖွားဆရာဝန်အား မေးမိသည်အထိ မိန်းမတွေ၏ အာဝေဏီကဒုက္ခကို မေမေအကြောက်ကြီး ကြောက်ခဲ့ပါသည်။ “ငါဟာ တာဝန်သိတဲ့ မိခင်တစ်ယောက် ဖြစ်လာပေမယ့် ချစ်သောမေမေ အဖြစ်ကိုတော့ ရောက်မလာနိုင်သေး” ဟု မေမေကိုယ်တိုင် ခံစားရေးသားထားခဲ့ဖူးပါသည်။

၁၉၁၄ ခုနှစ်တွင် မေမေက အစ်မလေး အယ်လစ္စဘက်ကို မွေးပေးပါသည်။ မေမေမှာ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး နွမ်းလျလျော့ရဲသွားခြင်း အတွက် မကျေမနပ်ဖြစ်လာပေရာ ဖေဖေက နိုင်ငံခြားသို့ အလည်အပတ် ထွက်ရန် ဖျောင်းဖျနှစ်သိမ့်ပါသည်။ မူလအစီအစဉ်မှာ ဖေဖေပါ အတူလိုက်ပါဖို့ဖြစ်သော်လည်း ပထမကမ္ဘာစစ်ဖြစ်ရန် စစ်ရိပ်စစ်ငွေများ သန်းလာသောကြောင့် အလွန်ကြီးမားသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို ကြီးကြပ်ရန်အတွက် နေရစ်ခဲ့ပါသည်။ အိမ်ထောင်ရှင်အဖြစ် မိသားစုဘဝ အခြေအနေနှင့် သဟဇာတမဖြစ် ကျင့်သား မရနိုင်ဘဲ စိတ်ဝါတ် အကျကြီးကျနေသော မေမေအနေဖြင့် ဥရောပသို့ တစ်ယောက်တည်း ယာယီခရီးထွက်ကာ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် ရေခြားမြေခြားမှ စာဖြင့် ဆက်သွယ်ကြရန် ဖေဖေနှင့်မေမေတို့ နှစ်ဦးသဘောတူလိုက်ကြပါသည်။ စင်စစ် မေမေတစ်သက်တာတွင် ကျွန်မတို့ ကလေးတစ်စုကို ကိုယ်တိုင် အနီးကပ် ပြောဆိုခြင်းထက် အဝေးမှ စာဖြင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုခြင်းက မေမေအတွက် ပိုမိုချောမွေ့လွယ်ကူခဲ့ကြောင်း ကျွန်မ တွေ့သိခဲ့ရပါသည်။

ဤနည်း ဤပုံ ဆက်ဆံရေးမျိုးကိုတော့ ရှိပါစေတော့ဟုသာ မေမေ့ကို ညှာတာစိတ်ဖြင့် ကျွန်မ မှတ်ယူထားလိုက်ပါသည်။

မေမေ သက်ကြီးပိုင်းသို့ ရောက်ရှိချိန် ကျွန်မလည်း လူလတ် ပိုင်းအရွယ်သို့ ရောက်လာသောတစ်နေ့တွင် မေမေသည် ၁၉၁၄ ခုနှစ် ပြည်ပ၌ရှိစဉ် ဖေဖေနှင့် အပြန်အလှန် ရေးခဲ့သောစာများကို ကျွန်မ လက်ထဲသို့ ဆိုင်းမပါပုံမဆင့် ထိုးအပ်လာပါသည်။ ဘာကြောင့် ဟူ၍ တော့ ကျွန်မ မသိ။ အကြောင်းကိစ္စတစ်ခုကြောင့်ဟု ယူဆရပါသည်။ မေမေနှင့် ဖေဖေအကြား တင်းမာမှုများကို ပေးစာတွေထဲ၌ ခံစားချက်ဖြင့် မြှုပ်ကွယ်ထားကြပါသည်။ စာများထဲ၌ နှစ်ယောက်သား ရင်ကြားမစေနိုင် သည့် အချက်များ၊ အတော်လေး သဘာဝ မကျသည့် ဖေဖေ၏ ဒေါသနှင့် သဝန်တုံ့မှု၊ မေမေ၏ ဆန့်ကျင်သော စိတ်ဓါတ်တို့ကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဖော်ပြရေးသားထားပါသည်။

ဖေဖေထံသို့ ၁၉၁၄ ခုနှစ်၊ မေလတွင် ရေးသောစာများမှာ မေမေ၏ ပထမဆုံးစာများပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဘရိမ်မြို့သို့ ဦးတည် ခုတ်မောင်းနေသော ဂျာမန်မီးသင်္ဘော ဗာတာလင်ပေါ်မှ ရေးပို့ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပထမဆုံးစာထဲတွင် သင်္ဘော စတင်မထွက်ခွာမီ အလွန် စောစီးစွာ သင်္ဘောဆိပ်မှ ဖေဖေ ဘာကြောင့်ထွက်ခွာသွားရသည်ကို မေမေက မေးထားပါသည်။ ယင်းအတွက် သူ့အလွန် ခံစားခဲ့ကြောင်းကို ဖော်ပြ၍ ကလေးများအား ဂရုစိုက်ရန်၊ သူ့နှလုံးသားကို ဖေဖေနှင့် ကလေး တွေထံ၌ ထားခဲ့ကြောင်းဖြင့် နိဂုံးချုပ်ထားပါသည်။ မေမေသည် ခင်ပွန်း သည်နှင့် ရင်သွေးငယ်များကို ခွဲ၍ထွက်ခွာလာရခြင်းအတွက် ခံစားခဲ့ရ သည့် အလွမ်းစိတ်ကို လျင်မြန်စွာပင် ဖြေဖျောက်နိုင်ခဲ့ဟန်တူသည်။ ဖေဖေ ထံသို့ ပို့သည့် နောက်စာတစ်စောင်ထဲ၌ သင်္ဘောပေါ်တွင် မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းများနှင့် ပတ်သက်သော မိမိ၏ နေထိုင်ဆက်ဆံရေး အကြောင်းများကို မေမေက အသေးစိတ် ဖော်ကျူးရေးဖွဲ့ပြန်ပါသည်။

“အချစ်ကို ခေတ္တထားပစ်ခဲ့ပေမယ့် ကိုယ့်အကြောင်းကို အချစ်က အကြင်နာများစွာနဲ့ စဉ်းစားတုန်းပဲလား။ ဒီခေတ်ကြီးဟာ အတွေးအခေါ် ပြောင်းလဲပစ်နေတဲ့ခေတ်မို့ အိမ်ထောင်ရှင်တွေရဲ့ ဆက်ဆံရေးမှာလည်း ပြောင်းလဲကြ ရမှာပါ အချစ်ရယ်။ ဒုက္ခသုက္ခတွေကို ကိုယ့်ခေါင်းထဲက ထုတ်ပစ်ပြီး ခုလို နေထိုင်ရတဲ့အခါမှာ ကိုယ့်အပေါ် စိတ်ချယုံကြည်စိတ်တွေ ကုန်ခန်းမသွားဘဲ ကိုယ့်ကို ချစ်နေဦး မယ်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်...”

မေမေ၏ ဥရောပခရီး အစိတ်အပိုင်း အတော်များများမှာ ဥရောပ တွင် ကျောင်းနေစဉ်က ဖန်တီးနေထိုင်ခဲ့သော အနုပညာဆန်သောဘဝကို ပြန်လည်ဖော်ဆောင်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ မေမေသည် အနုပညာပြခန်း၊ ပြပွဲများကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုပြီး ဘာလင်၊ ဗီယင်နာနှင့် ပဲရစ်မြို့များတွင် စာအုပ်နှင့် အနုပညာပစ္စည်းများကို ဝယ်ခြမ်းခဲ့ပါသည်။ မေမေသည် ပန်းချီဆရာ မဲရီးယက်စ် ဒီဇာယာစ်^{၅၁} နှင့်အတူ ခေတ်သစ်လွန် ပန်းချီလက်ရာ များကိုပင် လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ပီကာဆို ပန်းချီရေးရာတွင် နံရံကပ်စက္ကူ၊ သတင်းစာစက္ကူနှင့် အခြားအရာဝတ္ထုအပိုင်းအစများကို အသုံးပြုသည်ဟု ကြားသိဖူးသောကြောင့် အထူးသဖြင့် သူ့ပန်းချီလက်ရာများကို တွေ့သော အခါ စိတ်လှုပ်ရှား ထိတ်လန့်သွားရလေမလားဟု မေမေ အစက ထင်ခဲ့ မိသည်။ အံ့ဖွယ် အသက်ဝင်လှုပ်ရှားနေသော ပီကာဆို၏ပန်းချီ လက်ရာ များကို တွေ့ခဲ့ရသည်။ ဆေးတံတစ်ချောင်း၊ မှန်တစ်ချပ်၊ ပုလင်းတစ်လုံး နှင့် စပျစ်သီးအချို့ပါဝင်သော သက်ငြိမ်ပန်းချီကားကလေးတစ်ခုကို ဒေါ်လာ ၁၄၀ ဖြင့် ဝယ်ယူခဲ့သည်။ စပျစ်သီးများကို လွှစာမှုန့်ဖြင့် ဖန်တီးထားရာ တကယ့်ပန်းချီလက်ရာဟု မေမေက ဆိုပါသည်။

ဖေဖေဘက်မှာ အမြင်ဖြင့်ကြည့်ပါက ဥရောပသို့ ရောက်ပြီး မကြာမီမှာပင် မေမေသည် မဟာအမှားကြီးတစ်ခုကို လုပ်မိခဲ့ပါသည်။

မေမေအဆက်ဟောင်း အော့တို မခဲကဲလ်ကို အကြောင်းပြု၍ ဘာလင်မြို့တွင် ကျောင်းသူဘဝက စတွေ့ခဲ့သော အဲလ်ဖရက်ဗွန် ဟေမဲလ်^{၅၂} နေထိုင်သည့် တိုက်ခန်းသို့ လက်ဖက်ရည်သောက်ရန် မေမေတစ်ယောက်တည်း သွားရောက်မိခဲ့သည်ကိုစွဲ ဖြစ်ပါသည်။

မေမေသည် ထိုကိစ္စကို ဖေဖေအား အမှတ်မထင် ပြောပြရာတွင် ထိုအိမ်ခန်း၌ အိမ်စေ့များရှိနေ၍ ဖေဖေအနေဖြင့် ၎င်းအပေါ် စိတ်စနိုးစနောင့် မဖြစ်ရန်လည်း ဖြေသိမ့်ခဲ့ပါသည်။ မေမေထံမှ ထိုစာကို ရပြီးနောက် ဖေဖေပြန်စာနှစ်စောင်၌ကား ယောက်ျားတစ်ယောက် အိမ်ခန်းသို့ အဖော်မပါ တစ်ကိုယ်တည်း သွားရောက်ခဲ့ခြင်းအတွက် ပေါက်ကွဲလာသော ဖေဖေဒေါသများကို တွေ့ရပါသည်။

ထိုကိစ္စအတွက် မိမိဘက်မှ အခြေအနေကို ငဲ့ညှာသောအားဖြင့် မိမိအပေါ် အထင်မလွဲရန် မေမေက ကြေးနန်းဖြင့်တစ်တန် စာဖြင့်တစ်မျိုး ဖေဖေထံ ပေးပို့တောင်းပန်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် အကြောင်းမထူးခဲ့ပေ။ မေမေနှင့် ပတ်သက်သည့် အခြေအနေအသေးစိတ်မှာ အဓိကမဟုတ်၊ မေမေအပေါ် ဖေဖေက ယုံကြည်စိတ်ချဖို့သာ အဓိကဖြစ်ပါသည်။ မေမေ စဉ်းစဉ်းစားစား မလုပ်ခဲ့သော အခြားအရေးကိစ္စများကိုပါ ဖေဖေက ဖော်ထုတ်သည်။ ၎င်းအနေဖြင့် မေမေ၌ အစဉ်ရှိနေစေချင်သည့် လွတ်လပ်မှုကို မေမေက တလွဲအသုံးချနေကြောင်း၊ မေမေသာ ဂရုစိုက်ပါက မိမိ၏ အစဉ်းစားဉာဏ်ခေါင်းပါးမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ဆိုးဝါးသော အကျိုးဆက်ကို နားလည်သဘောပေါက်မည်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ပြန်ကြားခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့ ရေးပြီးနောက် “ဒီစာထဲမှာ ဟောပြောဆုံးမချက်တွေ၊ ဆရာလုပ်တာမျိုးတွေတော့ မပါဘူးထင်ပါတယ်” ဟုဆိုကာ အချစ်များစွာဖြင့် ဟူသော စာကြောင်းဖြင့် ထူးဆန်းစွာလက်မှတ်ထိုးထားခဲ့သည်။

ဗွန် ဟေမဲလ်ထံ သွားရောက်မိခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဖေဖေနှင့် အပြန်အလှန် အထင်အမြင်လွဲနေသော်လည်း မေမေသည် ဥရောပ ခရီးကို

ဆက်ရင်းဖေဖေထံသို့ စာများ ရေးမြဲရေးခဲ့ပါသည်။ မေမေက မိမိအနေဖြင့် အသက်ရှင်တည်တံ့မှုတစ်ခုလုံးကို ၁၀တွင် မြှုပ်နှံထားသော်လည်း ဖေဖေကမူ အလုပ်၌ မြှုပ်နှံထားကြောင်း၊ မိမိအနေဖြင့် ဖေဖေအား ဖေးမကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်း မရှိခဲ့သည်မှာ မှန်ကြောင်း၊ ယင်းမှာလည်း မိမိတစ်ဦးတည်း ချွတ်ယွင်းချက်ကြောင့် မဟုတ်ကြောင်း၊ ဖေဖေနှင့် နှစ်ယောက်ခြင်းတွေ့ဆုံရန် အလွန်အလွန် ခဲယဉ်းခဲ့ကြောင်း၊ ကိုယ်ပိုင် စိတ်ကြိုက်အိမ်ကလေးဖြင့် ခံခဲ့ထည်ထည် နေရမည်အစား ဈေးကွက် နေရာတွင် နေထိုင်ခဲ့ကြရကြောင်း ပြန်လည်ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ မေမေသည် ဖေဖေနှင့် နေထိုင်ခဲ့သည့် အိမ်၌ပင်လျှင် ဖေဖေနှင့် လွတ်လွတ်လပ်လပ် နေထိုင်ခွင့် မရခဲ့ပုံကို “ကိုကိုနဲ့ ကျွန်မ အမှန်တကယ် နေထိုင်တဲ့ အခန်းရယ် လို့ ရော ကျွန်မတို့ မှာ အိမ်ခန်းတစ်ခန်း သပ်သပ်ရပ်ရပ် မရှိခဲ့ပါဘူး” ဟူ၍ စာထဲ၌ ဖော်ပြခဲ့ရှာသည်။ ပြီးခဲ့သည့်နှစ်၌ မိမိစိတ်တွေ အပြင်းအထန် ဆောက်တည်ရာမရ ဖြစ်ခဲ့ပုံ၊ စိတ်ကျေနပ်မှု မရရှိခဲ့ပုံကိုလည်း မေမေက စာထဲတွင် ဖွင့်ဟပြောပြလျက် လောလောဆယ်၌ ဖေဖေ ကသိကအောင် ဖြစ်နေမှုကို မိမိခံစားကြည့်၍ရကြောင်း “ဒီအတွက် ကိုကိုကို အပြစ်မဆို ပါဘူး။ ကိုကိုကို ထားပစ်သွားတဲ့ မိန်းမတစ်ယောက်နဲ့ ပတ်သက်လို့ မျက်စိကန်းတဲ့ယောက်ျားမှာသာ ဒီလို ကသိကအောင် ခံစားရတာမျိုး ကင်းမဲ့ မှာဖြစ်ပါတယ်။ ကိုကိုကိုမှာတော့ ပြန်လာမယ့် မိန်းမတစ်ယောက်အတွက် ကသိကအောင် မဖြစ်ဘူးလို့ ထင်ပါတယ်” ဟူ၍ ရေးခဲ့သည်။

မေမေ၏ ဥရောပခရီးစဉ်တွင်း ဖေဖေထံ ရေးသောစာများ၌ ဖေဖေအား ကူညီသွားတော့မည်အကြောင်းနှင့် မိမိကိုယ်မိမိ ဝေဖန် ဆန်းစစ်ရန်ကိစ္စများ ပါဝင်သော်လည်း စင်စစ် အရာမထင်ခဲ့ပေ။ မေမေ ထံသို့ ဖေဖေ နောက်ဆုံးရေးလိုက်သောစာထဲ၌ မေမေသည် ပေးထားသည့် ကတိအတိုင်း မိမိထံသို့ စာများ မကြာခဏ မရေးခဲ့ကြောင်း၊ ယင်းမှာ လည်း မေမေသည် အစဉ်အမြဲ ရေးကြီးသုတ်မှာ ဖြစ်နေ၍ဖြစ်ကြောင်း၊

ထို့ကြောင့် မေမေအနေဖြင့် အနားယူပြီး ပြန်လာခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်စွာဖြင့်သာ အိမ်သို့ပြန်လာဖြစ်လိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ပြောကာ---

“စိတ်ပျော်ပျော်ထားပါကိုကို၊ ကိုကိုအတွက် ကျွန်မ ဘယ်နေရာကမဆို ဘာဖြစ်ဖြစ် ကူလုပ်ပေးမယ်ဆိုတာ သိထား နော်’ လို့ မင်းပြောခဲ့တယ်။ အဖိုးတန်တဲ့ အပြောကလေးပါပဲ။ ပြောသလိုလည်း မင်းလုပ်လိမ့်မယ်လို့ ကိုယ်မျှော်လင့်ထား ပါတယ်။ မင်းပြောထားတာကို ပြန်သတိရရင်ပေါ့။

အေးလေး၊ စေတနာက အဓိကပါပဲ” ဟူ၍ အဆုံးသတ်ခဲ့ပါသည်။

ဥရောပတွင် နေထိုင်ခဲ့သည့် နောက်ဆုံးရက်သတ္တပတ်ကာလမှာ မေမေအဖို့ စတိုင်ချင်မိသားစုနှင့် နေထိုင်ခဲ့ရသည့် နှစ်လဟူသော အချိန် ကာလထက်ပင် ရှည်လျားနေသယောင် ထင်ရပေသည်။ ဖေဖေနှင့် ကလေး များကို လွမ်းသည့်စိတ်က တစ်ချိန်လုံး စိုးကဲနေသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါ သည်။

ကြိုတင်ကတိပေးထားသည့်အတိုင်း ထိုနှစ်ဇူလိုင်လ ၃၁ ရက် နေ့တွင် ဒတ်ချ်မီးသင်္ဘောဖြင့် မေမေ အိမ်ပြန်လာခဲ့ပါသည်။ ထိုနေ့မှ ရက်သတ္တ နှစ်ပတ်အကြာ၌ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး စတင်ဖြစ်ပွားရာ မေမေ စီးလာသော ထိုမီးသင်္ဘောမှာ ပထမကမ္ဘာစစ်မဖြစ်မီ ဥရောပဒေသမှ နောက်ဆုံးထွက်ခွာခဲ့သော မီးသင်္ဘောဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုနောက် စစ်ဒဏ်ကို ရှောင်ဖယ်ရင်း စတိုင်ချင်မိသားစုလည်း အမေရိကသို့ ကူးလာပြီး မောင် ကစွကိုခြံထဲတွင် ဖေဖေ၊ မေမေတို့နှင့်အတူ နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။

အမေရိကသို့ပြန်လာစဉ် သင်္ဘောပေါ်၌ မေမေသည် သူ့ ဖေဖေ၏ တာဝန်ပျက်ကွက်မှုနှင့် တစ်ကိုယ်တော် အတွေးထဲ နစ်မြုပ် တတ်သည့် ပျော့ညံ့ချက်ကြောင့် အိမ်ထောင်တစ်ခုလုံးနှင့် မေမေဘဝပါ ပျက်စီးသွားခဲ့ပုံကို အိပ်မက်ဆိုး အခြောက်ခံရသူပမာ သိမြင်ခံစားခဲ့ရ

ပါသည်။ သူ့ဖေဖေလို မဖြစ်စေရဟုလည်း မေမေ သန့်ရှင်းချလိုက်
ပါသည်။ ဖေဖေနှင့် ကတောက်ကဆဖြစ်ကာ စာတွေ အပြန်အလှန်
ရေးခဲ့ခြင်းသည်ပင် ကောင်းသော အကြောင်းတရားတစ်ခုကဲ့သို့ ဖြစ်နေပြန်
ချေသည်။ မေမေကား ဖေဖေနှင့် မပြေလည်သော ဆက်ဆံရေးကို
ချောမွေ့အောင်လုပ်မည်ဟူသော အာမခံချက်အသစ်ဖြင့် တကယ်ပင်
ပြန်လာခဲ့ပါသည်။ သားသမီးဝန်တာကို ကြုံကြုံခံ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက်
အားဖြည့်နားနေခြင်းဟူ၍ပင် စာတစ်စောင်ကို မေမေက ရည်ညွှန်းရေးသား
ခဲ့ပါသည်။ မှန်လှပါသည်။ မေမေ၏အဆိုမှာ နှစ်နှစ်ကြာသည်အခါတိုင်း
တစ်ကြိမ်ကျ အကောင်အထည်ပေါ်လာခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ခဲ့ပေသည်။
အကြောင်းမှာ တစ်နှစ်အကြာ၌ ကျွန်မအစ်ကိုကြီး ဘီးလ်ကို မွေးဖွားပြီး
နောက် နှစ်နှစ်ကြာသောအခါ ၁၉၁၇ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၆ ရက်နေ့၌
ကျွန်မကို မွေးဖွားပေးခဲ့သောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

Notes

1. Eugene Meyer
2. Agnes Ernst
3. *New York Sun*
4. Wall Street
5. Edgar Kohler
6. The Merry Widow
7. Alsace-Lorraine
8. Yacob Meyer
9. Legion of Honor
10. Sanhedrin
11. Marc Eugene Meyer
12. Strasbourg
13. Blum Brothers
14. Lazard Freres
15. Alexandre Lazard
16. The City of Paris
17. Constant
18. Los Angeles Social Club
19. Harriet Newmark

20. Eugene Isaac Meyer
21. Rosalie
22. Elise
23. Florence
24. Ruth
25. Aline
26. Walter
27. Edgar
28. Alameda
29. Jim Corbett
30. Zionist
31. Sigmund Stern
32. Abraham
33. Levi Strauss
34. denim
35. Levi's
36. Walter Hass
37. Berkeley
38. George Blumenthal
39. William Edward Hartople Lecky
40. *The Map of life*
41. Samuel Untermeyer
42. Irene Untermeyer
43. Eugene Meyer and Company
44. Harriman
45. Morgan
46. Lutheran minister
47. Karl Ernst
48. Lucy Schmidt
49. Bremen
50. Frederick
51. Oedipus Complex

52. Wagner
53. Mozart
54. Morris High School
55. Baptist Summer School
56. Hudson Guild Lending Library
57. John Dewey
58. "Sungirl"
59. Edward Steichen
60. Marian Beckett
61. Katharine Rhoades
62. Three Graces
63. Darius Milhaud
64. Erik Satie
65. Picasso
66. Madame Curie
67. Brancusi
68. Rodin
69. Boadicea
70. Left Bank
71. Otto Merkel
72. "St. Nicholas"
73. Taft Administration
74. anti-Semitism
75. Mount Kisco
76. Margaret Ellen Powell
77. Christian Science
78. Charles Lang Freer
79. *Chinese Painting as Reflected in the Thought and Art of Li Lung-Mien*
80. Charles and Mary Beard
81. Powelly(မာဂရက် အယ်လင် ပဲးဝဲလ်ကို အိမ်တွင်ခေါ်သောနာမည်)
82. St. Regis Hotel
83. Fisher Body Company

84. General Motors
85. Bernard Baruch
86. Alaska Juneau
87. E.H. Harriman
88. *Post*
89. James Russell Wiggins
90. *Titanic*
91. Marius de Zayas
92. Alfred Von Heymel

အခန်း (၂)

ကျွန်မကို မမွေးဖွားမီ တစ်နှစ်တွင် ဖေဖေသည် နယူးယောက်၌ အစိုးရလုပ်ငန်းတာဝန်အချို့ တစ်ဝက်ပါသော လုပ်ငန်းကို စတင်လုပ်ကိုင် ပါသည်။ ၁၉၁၃ ခုနှစ်တွင် နယူးယောက်စတော့ဈေးကွက် အုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့ ၌ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ရွေးချယ်ခံရပြီး ငွေကြေး အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း ၎င်း ကိုယ်တိုင် လက်ခံကျင့်သုံးခဲ့သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်ရှင် သန်အောင် ပိုမိုအားဖြည့်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး၏ အန္တရာယ်သည် ဥရောပဒေသအတွင်းမှ ခြိမ်းခြောက်လာသောကြောင့် စတော့ဈေးကွက်အတွင်း ပေါ်ပေါက်လာသည့် မတည်ငြိမ်မှုများကို ဖေဖေ က ဝိုင်းဝန်းစိမ့်ထိန်းသိမ်းပေးခဲ့သည်။ ထို့နောက်တွင် အမေရိကန်နိုင်ငံ လည်း စစ်ထဲပါဝင်ရန် အကြောင်းများ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါသည်။

ဥပမာ ၁၉၁၄ ခုနှစ်တွင် ဥရောပမှ စစ်အန္တရာယ်သည် အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းကို ခြိမ်းခြောက်နေပေပြီ။ ထိုအချိန်က ဂျာမနီ နိုင်ငံထုတ် အထည်ဆိုးဆေး အနည်းဆုံး ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ကျွန်မတို့ ဆီသို့ ပေးပို့နေရသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေမှာ ဂျာမနီနိုင်ငံတွင်

ပညာသင်ခဲ့သော ဓါတုဗေဒပညာရှင် ဒေါက်တာ ဝီလျံ ကျရတ် ဘက်ကာစ်¹ အား ငွေများ ထုတ်ချေးပြီး စက်ရုံပစ္စည်းများနှင့် အလွန်လိုအပ်နေသော ဓါတ်ခွဲခန်းများ တည်ဆောက်စေပါသည်။ ၎င်း၏ အထည်ဆိုးဆေးလုပ်ငန်း စမ်းသပ်ထုတ်လုပ်ရေးကို ဆက်လက်လုပ်ကိုင်သွားနိုင်ရန်အတွက် ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၁၆ ခုနှစ်တွင် ဘက်ကာစ်၏ကုမ္ပဏီက အခြားကော်ပိုရေးရှင်း နှစ်ခုနှင့် ပူးပေါင်း၍ နေရှင်နယ် အန်နီလိုင်းနှင့် ဓါတုပစ္စည်းကုမ္ပဏီ² အဖြစ် တည်ထောင်ပါသည်။ စစ်ပြီး၍ နှစ်အနည်းငယ်ကြာသောအခါ ဖေဖေ၏ တိုက်တွန်းချက်ဖြင့် နေရှင်နယ် အန်နီလိုင်းနှင့် ဓါတုပစ္စည်းကုမ္ပဏီကို အခြားကုမ္ပဏီဟောင်း လေးခုနှင့် ထပ်မံပူးပေါင်းကာ မဟာမိတ် ဓါတုပစ္စည်းနှင့် ဆိုးဆေးကော်ပိုရေးရှင်း³ ဟူသော အမည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပြန်ရာ စီးပွားရေးကပ်ဆိုးကာလတစ်လျှောက် နှစ်တိုးများ မပြတ်ရရှိခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဖေဖေ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုများတန်ဖိုးသည် ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် ဒေါ်လာ ၄၃ သန်းအထိ တိုးပွားလာခဲ့သောကြောင့် နောင်အခါ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်⁴ သတင်းစာမှ အရှုံးကိုပင် ကုမ္ပဏီ နှစ်တိုးအမြတ်ငွေများဖြင့် ထေနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ငွေရေးကြေးရေး အခက်အခဲအမျိုးမျိုးနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော်လည်း မဟာမိတ် ဓါတုပစ္စည်းနှင့် ဆိုးဆေးကော်ပိုရေးရှင်းမှာ များစွာ ဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်လာသောကြောင့် ဖေဖေလည်း ပိုမိုချမ်းသာလာခဲ့ပါသည်။ ၁၉၁၅ ခုနှစ်တွင် ဖေဖေ၌ ဒေါ်လာသန်း ၄၀ နှင့် ၆၀ ဝန်းကျင်ခန့် ချမ်းသာနေပေပြီ။ သို့သော် ငွေကြေးရှာဖွေခြင်းသည် ဖေဖေ၏ မူလရည်မှန်းချက် မဟုတ်ပေ။ ဖေဖေသည် ဘဝတစ်လျှောက်လုံး၌ သူ့ရည်မှန်းချက်အတိုင်း သူ့ငွေများကို အများပြည်သူ အကျိုးစီးပွားအတွက် အသုံးပြုနိုင်အောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ လူမှုရေး အသင်းအဖွဲ့များကိုလည်း ကူညီထောက်ပံ့သည်။ မောင်ဆိုင်ခိုင်းဆေးရုံကြီး⁵ ၏ ဥက္ကဋ္ဌလည်း ဖြစ်သော ဖေဖေသည် စိတ်ဓါတ် ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးကို စိတ်ဝင်စား

သည်အလျောက် ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများ တည်ဆောက်ရေးအတွက် အထူး
အားပေးဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ပညာရင်နို့၊ သောက်စို့၊ ခဲသော အမိ
တက္ကသိုလ် ယေးလ်^၆တွင် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်မည့်
လူငယ်များအား လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ပေးရေးအတွက် ငွေပဒေသာပင်ကို
လည်း စိုက်ထူပေးခဲ့ပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် နိုင်ငံအစိုးရအတွက်
ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည့်အခွင့်အရေးများကို ဖေဖေ စတင်မျှော်တွေး တောင့်တ
လာပါသည်။ သမ္မတ ဝီလ်ဆင် အာဏာရနေသမျှကာလပတ်လုံး ဖေဖေ
အနေနှင့် ရီပတ်ဘလီကင်ပါတီဝင် တစ်ဦးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ရီပတ်
ဘလီကင် လှုပ်ရှားမှုများနှင့် ရီပတ်ဘလီကင်ပါတီ အကျိုးစီးပွားအတွက်
ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ချက်ချင်းလက်ငင်းရရှိမည့် အခွင့်
အလမ်းကို ဖေဖေ မမြင်ခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် ၁၉၁၆ ခုနှစ်တွင် သမ္မတ
ဝီလ်ဆင်အား ဆန့်ကျင်သည့် ချားလ်စ် အိဗန်စ် ဟျူးစ်^၇၏ ရွေးကောက်ပွဲ
လှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် အောင်မြင်မှု မရရှိခဲ့ပေ။

အမေရိကန်နိုင်ငံ စစ်ထဲသို့ ပါဝင်လာရမည်ဟု ကျိန်းသေ
တွက်ထားသော ဖေဖေသည် အစိုးရတာဝန် ထမ်းဆောင်ချင်လွန်းလှသော
ဆန္ဒကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲပြီး၍ မကြာမီမှာပင် သူ့မိတ်ဆွေများဖြစ်သည့်
တရားသူကြီးလွစ္စ ဘရဲန်ဒီးစ်^၈နှင့် ဘားနာဒ် ဘာရရှ် တို့ထံတွင်သာမက
သမ္မတ ဝီလ်ဆင်ထံသို့လည်း ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်တော့သည်။ ဖေဖေသည်
အထက်မှ ပေးအပ်သော တာဝန် အတိအကျ မရှိ။ လစာလည်း မည်မည်ရရ
မရရှိပါဘဲလျက် မျိုးချစ်စိတ်အပြည့်ဖြင့် ဝေါ်ရှင်တင်မြို့သို့ သွားရောက်ခဲ့ပါ
သည်။ ယင်းသို့ မြေစမ်းခရမ်းပျိုး လုပ်ကိုင်ရင်း ဖေဖေအား တာဝန်များ
ပြားစွာ ပေးအပ်လာကြရုံမျှမက သမ္မတ ခုနစ်ဆက်ကာလအတွင်း ကုန်ကြမ်း
ပစ္စည်းကုမ္ပဏီ^၉နှင့် အထွေထွေခဲယမ်းမီးကျောက်ဘုတ်အဖွဲ့^{၁၀}တာဝန်များ
မှစ၍ အဆင့်မြင့်အစိုးရတာဝန်များကိုပါ ပေးလာခဲ့ကြသည်။

၁၉၁၇ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းတွင် ဖေဖေ နယူးယောက်မှ ဝေါ်ရှင်

တင်သို့ ထွက်ခွာခဲ့ပါသည်။ ထိုနှစ် ဇွန်လတွင် ကျွန်မကို မျက်နှာ
မြင်ပြီးနောက် နွေရာသီ၌ မောင်ကစွကိုခြံမှာပင် မေမေ ရှိနေခဲ့ပါသည်။
မေမေသည် အောက်တိုဘာလတွင် ဝေါ်ရှင်တင်မြို့ ကေလမ်း^{၁၁}ပေါ်တွင်
ငှားရမ်းထားသော အိမ်ကြီးတစ်အိမ်၌ ဖေဖေနှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံ
ပါသည်။ ထိုအချိန်က ဝေါ်ရှင်တင်မြို့တော်ကြီးမှာ နမိုးနီးယား အဆုတ်
ရောင်ရောဂါများ ကူးစက်ပျံ့နှံ့နေသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဖေဖေနှင့်
မေမေတို့ ဝေါ်ရှင်တင်တွင် ခေတ္တသာ နေကြမည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊
မြို့တော်ကြီးသည် လူများအားကြီးသည်ဟူ၍လည်းကောင်း မရေမရာ
အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် နယူးယောက်တွင် ကျွန်မတို့ ကလေးတစ်စု
ကိုထား၍ လေးနှစ်ကြာအောင် ထွက်ခွာသွားကြတော့သည်။ ထိုလေး
နှစ်အနက် သုံးနှစ်မှာ ဝေါ်ရှင်တင်တွင် အနေများကြပြီး အခါအားလျော်စွာ
ကျွန်မတို့ထံ ပြန်လာတတ်ကြပါသည်။ ထူးဆန်းသည်မှာ သူတို့မည်မျှ
ကြာမှ ဝေါ်ရှင်တင်မှပြန်လာမည်ဟု မည်သည့်အခါမျှ ပြောမသွားနိုင်ခဲ့
ကြခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယခင်တစ်ခေါက် ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပြန်ရောက်
သည်မှစ၍ ဖေဖေသည် အစိုးရအလုပ် ဝင်လုပ်သည်အခါ မိမိ၏ အကျိုး
စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့် ငြိစွန်းလာမည်ကို စိုးရိမ်သဖြင့် စတော့ဈေးကွက်၏
အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတာဝန်မှလည်းကောင်း၊ ကုမ္ပဏီများစွာ၏ ဒါရိုက်တာ
လူကြီးအဖြစ်မှလည်းကောင်း နုတ်ထွက်လိုက်သည့်အပြင် စတော့အားလုံး
ကိုပါ ရောင်းချပစ်ခဲ့ပါသည်။ အမှန်မှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအစိုးရ
ငွေတိုက်နှင့် မိမိနီးနွယ်ပတ်သက်လာတော့မည့် အခြေအနေကို သိသော
ဖေဖေသည် ၁၉၁၇ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လကတည်းက သူ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု
ဆိုင်ရာ ဘဏ်လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးကို ဖျက်သိမ်းပစ်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားခဲ့ပြီး
ဖြစ်ပါသည်။ သူ့ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန်နှင့် သူ့အတွက် စတော့
အရောင်းအဝယ် လုပ်ပေးနေသူများ၊ အခွန်ဆောင်ပေးနေသူများအတွက်
ရုံးခန်းငယ်ကလေးတစ်ခုသာ ဖေဖေက ချန်ထားရစ်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၁၇ ခုနှစ်တွင် ၈၂၀ ပဉ္စမရိပ်သာ အပေါ်ဆုံးထပ် တစ်ထပ်လုံးနှင့် ၎င်းအောက်ထပ်တစ်ဝက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ ပိုင်ဆိုင်ထားပါသည်။ ဤနေရာကား ကျွန်ုပ်တို့၏ ဇာတိချက်ကြွေနေရာပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ မောင်နှမတစ်သိုက်သည် ပါးဝါးလီလီနှင့်အတူ ဤပဉ္စမရိပ်သာ၌ နေထိုင်လာခဲ့ကြရာ ကျွန်ုပ်တို့အစ်ကို ဘီးလ်ကို မွေးပြီးမှ ကလေးထိန်းဆရာမ အဲန်နာအော့ထ်¹² ရောက်လာပါသည်။ နယူးယောက်မှာ နေထိုင်ခဲ့သည့် အဖြစ်သနစ်တွေကို ကျွန်ုပ်တို့ မမှတ်မိတော့ပါ။ ကျွန်ုပ်တို့မှာ ထိုစဉ်က ကလေးမျှသာ ဖြစ်၍ အလွန်စောသေးသော ထိုအချိန်က မိဘနှင့် ကွဲကွာသွားခြင်း၊ ကလေး ထိန်းဖြင့် မိဘကိုယ်စား ပြုစုထိန်းကွပ်ခံခဲ့ရခြင်းများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျန်မွေးချင်းများလောက် မခံစားခဲ့ရပေ။ ကျွန်ုပ်တို့အထက်က မွေးချင်းများအပေါ် ယင်းအခြေအနေများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို စိတ်ကုဆရာဝန်တွေကသာ ခန့်မှန်းနိုင်ကြပေမည်။ သို့သော် အတော်အတန် ကြာမြင့်လာသောအခါ စိတ်ပညာရှင်တစ်ယောက် ဖြစ်ရေးအတွက် ကြိုးစားနေသော အစ်ကိုဘီးလ်မှာ ထိုစဉ်က မိဘနှင့် အချိန်အတန်ကြာ ခွဲခွာနေထိုင်ခဲ့ရသည့်အဖြစ်ကို စဉ်းစားမိရင်း စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေအားလည်း ထိုစောစောပိုင်းကာလက မိမိ၏ ရင်သွေးငယ်များကို နယူးယောက်တွင် မည်ကဲ့သို့ ထားရစ်နိုင်ခဲ့ရပုံကို စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုး မေးမြန်းခဲ့ပါသည်။ “သားတို့ မောင်နှမတွေ အားလုံး ကျောင်းတက်နေကြတာကြောင့်ပါ” ဟု မေမေက အကြောင်းပြ အဖြေပေးခဲ့ပါသည်။ သို့သော် မေမေနှင့် ဖေဖေတို့ ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပထမအကြိမ် သွားခဲ့စဉ်က ကျွန်ုပ်တို့အထက်မှာ (၂ နှစ်သား၊ ၄ နှစ်သမီး၊ ၆ နှစ်သမီး) အကြီးသုံးယောက်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့မှာ လသားအရွယ်သာ ရှိကြပါသေးသည်။

ဝေါ်ရှင်တင်မြို့တော်သို့ ရောက်သွားသောအခါ မေမေဘဝလည်း ရုတ်တရက် ပြောင်းလဲသွားပါတော့သည်။ ကောင်းသော ပြောင်းလဲ

ခြင်းဟု ဆိုရပါမည်။ ဝေါ်ရှင်တင်သည် ဖေဖေနှင့် မေမေတို့၊ နှစ်ယောက် စလုံးအတွက် နေရာသစ်ဖြစ်နေပေသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်တွင် ရဟူဒီ ဆန်.ကျင် ရေးစိတ်ဝါတ်များ နယူးယောက်လောက် မပြင်းထန်လှ။ ဝေါ်ရှင်တင်ကား မေမေအဖို့ ပန်းချီရေးသည် ကင်းဗတ်စ် ဖျင်စကျယ်ကြီးတစ်ခုပမာ ဖြစ်နေ ချေသည်။

မေမေသည် ယခင်ဝါသနာဟောင်းများ၊ အထူးသဖြင့် တရုတ် ပန်းချီနှင့် စာပေရေးရာကို ဝေါ်ရှင်တင်မြို့တော်တွင် ဇွဲနပဲ ကြီးမားစွာဖြင့် ဆက်လက်လေ့လာလိုက်စားပြန်ရာ ပထမကမ္ဘာစစ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လုံးဝ လုံးပမ်းဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိအောင် ဖြစ်ခဲ့ရပေသည်။ သို့သော် တစ်ဖက် တွင် ဝေါ်ရှင်တင်မြို့ လူမှုဘဝထဲသို့ စိတ်နှစ်ကိုယ်နှစ် ဝင်ရောက်လှုပ် ရှား နိုင်ခဲ့သောကြောင့် ဖေဖေလုပ်ချင်သည်ကိစ္စများကို ဝိုင်းဝန်းကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ချိန်၌ မေမေသည် နေ့စဉ် မှတ်တမ်းစာအုပ်အသစ် တစ်အုပ်ကို စတင်ရေးနေပြီဖြစ်ပါသည်။ ထိုစာအုပ် တွင် ဖေဖေအပေါ်၌ မေမေ အချစ်အကြင်နာ ကြီးမားပုံများကို အထင် အရှားတွေ့ရပါသည်။ ဖေဖေ၏ စွမ်းရည်သတ္တိများ၊ ထိုက်ထိုက်တန်တန် အသိအမှတ်ပြုခြင်း မခံရမည်အရေးကို မေမေ မကြာခဏ တွေးပူနေတတ် ပြီး ဖေဖေ၏ ဘဝတိုးတက်မြင့်မားလာမှုနှင့် ဖေဖေစွမ်းရည်သတ္တိအပေါ် ယုံကြည်မှုတို့ကိုလည်း အစဉ်တစိုက် မှတ်တမ်းပြုထားခဲ့ပေသည်။

မေမေသည် လူပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးမျိုးနှင့် မိတ်သစ်ဆွေသစ်များ ဝန်းကျင်တွင် ပျော်ပိုက်နေတတ်ပါသည်။ ညစာစားပွဲ၊ နေ့လယ်စာ စားပွဲ၊ လက်ဖက်ရည်ပွဲစသော လူမှုရေးဧည့်ခံပွဲများသို့ တစ်ဦးတည်းသော် လည်းကောင်း ဖေဖေနှင့်တွဲ၍သော်လည်းကောင်း အမြဲတမ်းလိုလို တက် ရောက်လေ့ရှိပါသည်။ မေမေ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းစာအုပ်ကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် မင်းစိုးရာဇာ အထက်တန်းလွှာများထဲ၌လည်း မေမေ ကောင်းစွာ ဝင်ဆံ့

ခဲ့ကြောင်း သိရပါသည်။ မေမေ၏ ရူပါရုံနှင့် သွက်လက်ချက်ချာမှုကို မိန်းမချင်းပင် ချီးမွမ်းပြောဆိုကြပေသည်။

မေမေသည် ပဲရစ်မြို့တွင် အပေါင်းအသင်းဆန်သကဲ့သို့ ဝေါ်ရှင်တင်မြို့၌လည်း ဘာရရုံ၊ ဘရန်ဒီဒီးစ်၊ ဖီးလစ်စ် ဖဲရန်ဖတ်တား¹³၊ အော်လီလာ ဝမ်ဒယ်လ်ဟုမ်းစ် ဂျူနီယာ¹⁴၊ အယ်လီဟူ ရုဒ်¹⁵၊ ချားလ်စ် အီဗန်စ် ဟျူးစ်၊ အိပ်ချ် ဂျီ ဝဲလ်စ်¹⁶၊ ရှီရီနီဗာစီ ဆပ်စထရီ¹⁷ စသော ထင်ရှားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများနှင့် တရင်းတနှီး တွေ့ဆုံခဲ့ရာ ဆပ်စထရီနှင့် ပရောပရည်ပင် လုပ်ခဲ့ဖူးပေသည်။ မိမိကိုယ်မိမိ ဆန်းစစ်မှု အလွန်ပြုတတ်သော မေမေ၏ ဒိုင်ယာရီစာအုပ်တစ်နေရာတွင် “ဒါပေမယ့် ငါ့မှာလည်း လူတစ်ယောက်ကို နှစ်ခြိုက်သွားပြီဆိုရင် အရူးအမူးကိုယ်ကိုယ်ကို တောက်ပချင်တဲ့ ပေါကြောင်ကြောင် စိတ်ခတ်မျိုးရှိတယ်၊ ဒီလို စိတ်ရူးစိတ်မိုက်မျိုးကို ဘယ်သူမှ မဖြည့်ဆည်းနိုင်ကြဘူး” ဟူ၍ ခံစားချက်ကို ဖော်ထုတ်ဝေဖန်ထားပါသည်။

ဖေဖေနှင့်မေမေသည် အဲလစ္စ ရစဗဲလ်ထ် လောင်းဝါသ်¹⁸နှင့် ခင်ပွန်းနှစ်ခံ¹⁹ တို့ကို ခင်မင်ကြသော်လည်း မေမေက အဲလစ္စ ရစဗဲလ်ထ် လောင်းဝါသ်၏ မတည်ငြိမ်သော စိတ်ခတ်နှင့် အပြောအဆိုကို မနှစ်မြို့ခဲ့ပေ။

မေမေသည် လူမှုရေးအသိုင်းအဝိုင်းထဲတွင် နှစ်မျောပျော်ပိုက်နေသည်ဟု ထင်ရသော်လည်း ဝေါ်ရှင်တင်မြို့ကြီးအကြောင်းနှင့် မြို့နေလူတန်းစားတို့အကြောင်း ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်များကို ဒိုင်ယာရီထဲ၌ ရေးမှတ်ထားတတ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ညစာစားပွဲများကို လူလူချင်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ပုံသဏ္ဍာန်တစ်ခုအဖြစ် မြင်လာ၍ မေမေ အလွန်အမင်း စိတ်ပျက်ခဲ့ပါသည်။

မေမေသည် ညစာစားပွဲများကို စိတ်ပျက်လက်ပျက်ဖြင့် ဆန်ကျင်ပြောဆိုသော်လည်း မိမိလျှောက်လှမ်းနေသော ဘဝခရီးလမ်း တစ်နံတစ်လျားတွင်မူ အလွန်ပျော်ပိုက်နေသူပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဂုဏ်ပကာသန

မက်မောသော လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းကို မေမေ ရွံ့မုန်းသွားပြီလော။

မိခင်ဘဝသည် မိခင်တို့ ပထမဦးစားပေး ရွေးချယ်ထားသော ဘဝ မဟုတ်ချေသေးဟုလည်း မေမေက သူ့ဒိုင်ယာရီတွင် ဖော်ညွှန်း ထားပြန်သည်။ ကျွန်မတို့ မောင်နှမတစ်တွေအကြောင်း တစ်ဦးချင်း ဖော်ပြပြီး တေးမှတ်ထားသည်များ ရှားလှပါသည်။ မေမေ ဒိုင်ယာရီထဲတွင် ကျွန်မနာမည် (အမည်ပထမအက္ခရာစာလုံး) ကို ပထမဆုံး ဖော်ပြထားသည့် အချိန်မှာ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ကျွန်မအသက် နှစ်နှစ်ခွဲအရွယ် တွင်ဖြစ်ပါသည်။

“ဒီအပတ် ငါ့အချိန်အချို့ကို ကလေးတွေ (ဘီးလ်နှင့်ကေ²⁰) နဲ့ ကုန်ခဲ့တယ်။ မနေ့ကမနက်စောစောစာစားတုန်းမှာ ‘ကေက ထွား ကျိုင်းတဲ့ အမျိုးသမီးကြီးဖြစ်လာလိမ့်မယ်ဟေ့’ လို့ ယူဂျင်းကပြောတော့ ဘီးလ် (၄ နှစ်ခွဲ) က ‘ညီမလေးက အမျိုးသမီးကြီးဖြစ်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ကတော်ဖြစ်မှာ ပါ’ လို့ ပြောလိုက်တယ်။ ကေက ‘ဟင့်အင်း ကတော် မဖြစ်ချင်ဘူး။ သမီး က အမျိုးသမီးပဲ ဖြစ်လာလိမ့်မယ်’ လို့ ပြန်ပြောတယ်”

ဂေါ်ရှင်တင်သို့ သားသမီးများ အလည်အပတ်ရောက်သည့် အကြောင်းနှင့် မိဘများအနေဖြင့် နယူးယောက်သို့ပြန်သည့် အကြောင်း များကို မေမေဒိုင်ယာရီထဲတွင် ကြိုးကြားကြိုးကြားတွေ့ရပါသည်။ ယင်းသို့ ဖော်ပြရာတွင် ကျွန်မတို့ မည်မျှအထိ ပညာသင်နေကြသည့်အကြောင်း၊ ပါးဝါးလိလီနှင့် မစ္စကံ ဆားတစ် အဲန် ကိုးလ်မင်း²¹ တို့ ပြုစုမှုအောက်တွင် ကျွန်မတို့ မည်မျှအထိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသည့်အကြောင်းများကို အသား ပေး ဖော်ပြထားပါသည်။ မစ္စကံ ကိုးလ်မင်းမှာ ကျောင်းဆရာမတစ်ယောက် ဖြစ်ပြီး နောင်အခါ ကလေးများအား စောစီးစွာ တေးဂီတ သင်ကြားမှု အစီ အစဉ်ကြောင့် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားလာခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ တေးဂီတ ပညာ သင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် ကလေးများ၏ စာရိတ္တထူထောင်ရေး၊ အိမ်တွင်းဘဝ နှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းဘဝအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေရမည်ဟု သူမက

ယုံကြည်သည်။ ကျွန်မ၏ အစ်မကြီးနှစ်ယောက်စလုံး မစွက် ကိုးလ်မင်း၏ နည်းစဉ်အတိုင်း တယောထိုး စတင်လေ့ကျင့်ခဲ့ကြရပါသည်။ ၁၉၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် မေမေက “မစွက်ကိုးလ်မင်းရဲ့ ကြီးကြပ်သင်ပြမှုကြောင့် ကလေးတွေ တိုးတက်လာကြပြီး ပျော်မြူးနေကြတာတွေ့ရတော့ ငါ ကြည်နူးရတယ်” ဟူ၍ ရေးမှတ်ထားပါသည်။

နယူးယောက်သို့ မေမေပြန်လာသောအခါများတွင် အသိ အကျွမ်းအချို့အိမ်သို့ လာတတ်သည်ဖြစ်ရာ ထိုအခါများတွင် ကျွန်မတို့ အထူးသဖြင့် အစ်မကြီး ဖလိုးနှင့် ဘစ္စတို့က ဧည့်သည်များကို တတ် သလောက်မှတ်သလောက် သီဆိုကပြလေ့ရှိပါသည်။ ယင်းသို့ နေထိုင် ခြင်းကိုပင် မေမေက ပျော်ရွှင်သော ကလေးဘဝ၏ အနှစ်သာရအဖြစ် ယူဆထားဟန်တူပါသည်။ မေမေသည် ကလေးတွေနှင့်အတူ အားလုံး ပျော်ရွှင် ကြည်နူးကြကြောင်းကို ထင်မြင်ချက်များဖြင့် ရေးမှတ်ထားသည်။ ကလေး၏ စွမ်းဆောင်ချက်၊ မြူးပျော်တက်ကြွမှုများဖြင့် ထုံမွန်းနေသည့် ဝန်းကျင်တွင် လူတိုင်း ဘဝင်ကျ ကျေနပ်နှစ်သိမ့်ကြသည်ဟုလည်း မေမေ က ဖော်ကျူးရေးမှတ်ထားသည်။ မေမေ၏ ယင်းထင်မြင်ချက်များသည်ပင် အရာရာကို မိမိမြင်စေချင်သည့်အတိုင်း ရှုမြင်တတ်သည့် မေမေ၏အရည် အသွေးကို ထင်ဟပ်ပြသနေကြပါသည်။

မိခင်ထံမှ နေ့စဉ်ရက်ဆက် ခံယူရမည့် ချစ်ခြင်းမေတ္တာကို ကျွန်မတို့ မရရှိသောအခါ ပါးဝါးလ်လီအပေါ်၌သာ ကျွန်မတို့ ပို၍ပို၍ ချစ်ခဲ့ရပါသည်။ ပါးဝါးလ်လီက ကျွန်မတို့ကို တယုတယ ပိုက်ထွေးသည်၊ နှစ်သိမ့်မှုပေးသည်၊ လူသား၏ တွေ့ထိမှုအရသာကို ခံစားစေသည်။ မေမေက မပေးသော မေတ္တာဓါတ်ကိုပင် ပါးဝါးလ်လီက ပေးပါသည်။ ပါးဝါးလ်လီ၌ အကြင်နာစိတ်နှင့် ဆင်ခြင်ဉာဏ်လည်းရှိသည်။ အဆုံးစွန် ဆိုရသော် ပါးဝါးလ်လီနှင့်နေရသည်မှာ ကျွန်မတို့ နွေးထွေးလုံခြုံမှု ရှိလှ ပါသည်။ ပါးဝါးလ်လီကလည်း ကျွန်မတို့နှင့်အတူ အမြဲရှိနေပြီး ကျွန်မ

တို့ပြဿနာတွေကို ချင့်ချင်ချိန်ချိန် ဖြေရှင်းပေးတတ်သည်။ သူ့လက်သုံးနည်းများက သမားရိုးကျ မဟုတ်သည့်တိုင်အောင် ကျွန်မတို့၏ နှလုံးသားတွေကို ပြင်းထန်သော ဝေဒနာဒဏ်မှ ပြေပျောက်သက်သာစေခဲ့ပါသည်။

မေမေကား ဒေါက်တာဆိုသော ဆရာဝန်များကို ယုံကြည်လှသည် မဟုတ်ပေ။ ကျွန်မ ငယ်ရွယ်စဉ်ကာလတစ်လျှောက်လုံး အိမ်သို့ ပင်ဖိတ်သည့် ဆရာဝန် တစ်ဦးတလေမျှ မတွေ့ခဲ့ဖူးပါ။ ပါးဝါးလ်လီမှာ ဘာသာရေး အလွန်ကိုင်းရှိုင်းသော ခရစ်စီယန်ဆိုင်ယင်း ခရစ်ယာန်ဘာသာရေးဂိုဏ်းဝင်တစ်ဦးဖြစ်သောကြောင့် နာဖျားမကျန်းဖြစ်မှုကို ဖျားနာသည်ဟု မယုံကြည်။ ကျွန်မတို့ အအေးမိနာစေးနေသည်ဟု သူ့ကိုပြောလျှင် “ကောင်းသွားမှာပါလို့ အောက်မေ့ထားလိုက်ပါကွယ်” ဟုသာ ပြောပါသည်။ သည်လိုနှင့် ကျွန်မတို့မှာ ရောဂါတွေနှင့် ထွေလာရတတ်ပါသည်။ ကျွန်မတွင် ပါးချိတ်ယောင်၍ ကျောင်းမတက်ဘဲ ခုတင်ပေါ်၌ နေ့ဝက်ခန့် နားနေခွင့် ရဖူးပါသည်။ ဘတ်စကက်ဘောကစားရာမှ လက်ချောင်းခေါက်ပြီး ရောင်ရမ်းလာစဉ်က မေမေက သူ၏ ဆွိဒ်ဒစ်ရှ်လူမျိုး အနှိပ်သည်အား ပြရန် ကျွန်မကို လွှတ်လိုက်ရာ ယင်းက ကျွန်မလက်ကို တစ်ချက်သာကြည့်ပြီး ဆရာဝန်အား ပြသရန် အကြံပြုသောကြောင့် ဝေဒနာ ပျောက်ကင်းခဲ့ပါသည်။ အထက်တန်းကျောင်း စတက်သည့် ပထမနှစ်က ဆောင်းရာသီတစ်ရာသီလုံး ကျွန်မ ချောင်းတဟွတ်ဟွတ်ဆိုးခဲ့ရာ နွေဦးပေါက်ရာသီရောက်မှ မေမေက အက်လဲန်တစ်စီးတီးမြို့ ဆိပ်ကမ်း ဟိုတယ်တစ်ခုသို့ ကလေးထိန်း အဲန်နာ အော့ထံနှင့် အတူ ကျွန်မကို ပို့၍ စနေ တနင်္ဂနွေနှစ်ရက် နေထိုင်စေခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ဟိုတယ်၌ မိုးအေးဒဏ် တစ်ချိန်လုံးမိပြီး ငွေလည်း ကုန်သွားပါသည်။ နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကြာလာသောအခါ အဆုတ်ရောဂါဖြင့် ကျွန်မ ဆေးစစ်ခံသည်တွင်မှ ကျွန်မ၏ ဘယ်ဘက်အဆုတ်မှ ဒဏ်ရာများမှာ တစ်ချိန်က

အဆုတ်ရောဂါ ခံစားခဲ့ရသည့် အထောက်အထားများဖြစ်ကြောင်း သိရ ပါတော့သည်။ ယခုတော့ ကျွန်မမှာ အဆုတ်ရောဂါ မရှိတော့ပါ။

ကံအားလျော်စွာပင် ကျွန်မမှာ အစဉ်သဖြင့် ကျန်းမာရေး ကောင်းမွန်ပြီး ကြံ့ခိုင်သန်စွမ်းလာခဲ့ပါသည်။ ပါးဝါးလံလီ၏ အတွေးအခေါ် အယူအဆက အရိုးထဲစွဲနေသဖြင့် ကျွန်မလည်း ရောဂါဝေဒနာ တစ်ခုခု ခံစားရပါက လျစ်လျူရှုထားတတ်ရာ အပယ်ကဝေဒနာ အသေးအဖွဲများ မှာ အလိုအလျောက် ပျောက်ကင်းသွားလေ့ရှိပါသည်။ ကျောင်းနေစဉ်နှစ် များတွင် ကျောင်းပျက်ရက် မရှိဘဲ ကျောင်းတက်ခဲ့ရာ ထိုစဉ်က ရောဂါပိုး များကို ပြန်ပွားပေးခဲ့မည်မှာ သေချာပါသည်။

ပါးဝါးလံလီလက်အောက်မှ လွတ်သောအခါ အဲန်နာ အော့ထံက ဆက်လက် ထိန်းကျောင်းသည်။ မစွအော့ထံသည် ပါးဝါးလံလီကဲ့သို့ အကွက်မစေ့သော်လည်း စေတနာအပြည့်ဖြင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပေး တတ်သည်။ မျက်နှာထားချိုသော်လည်း ကျွန်မတို့ ကြီးပြင်းလာသည့် အချိန်တွင် ကျွန်မတို့တစ်စုကို နိုင်အောင် မထိန်းနိုင်တော့ပေ။ ကျွန်မ တို့ငယ်စဉ်က ချစ်ခင်ကြောက်ရွံ့ရသူ နောက်တစ်ဦးမှာ မိသားစုပိုင်ကား ကို မောင်းသည့် အယ်လ် ဖီးလစ်ပ်²²ဖြစ်ပါသည်။ အိမ်တွင် ဖီးလ်ဟုပင် ခေါ်ကြသည်။ ဖီးလ်သည် ကျွန်မတို့၏ မိတ်ဆွေ၊ သွားဖော်လာဖက်၊ ကျွန်မတို့ကို ကြီးကြပ်ထိန်းသိမ်းသူနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးသူ ဖြစ်ပါသည်။

ဝေါ်ရှင်တင်တွင် ပထမတစ်နှစ် နေထိုင်ပြီးနောက် နွေရာသီ အနားယူရန်အတွက် မောင့် ကစွကိုခြံသို့ ကျွန်မတို့နှင့်အတူ မေမေ လိုက်လာပါသည်။ ထို့နောက် ဝေါ်ရှင်တင်သို့ပြန်၍ မစွစ်ကျော့ ဗန်ဒါ ဘစ်လ်ဒ်²³၏အိမ်တွင် နေထိုင်ပါသည်။ မစွစ် ဗန်ဒါဘစ်လ်ဒ်၏အိမ်မှာ ယမန်နှစ်ကအိမ်ထက် ပို၍ နေချင့်စဖွယ်ကောင်းလှပါသည်။ သည်တစ်ကြိမ် ကလေးတွေကို နယူးယောက်တွင် ထားရစ်ခဲ့ရသည့် အကြောင်းရင်းကို

F-5

ကျွန်မဘဝပုံရိပ်

ဒိုင်ယာရီတွင် “တစ်နိုင်ငံလုံး တုပ်ကွေးရောဂါ ကူးစက်ပြန့်ပွားနေလို့ အသေ အပျောက် အတော့်ကိုများတယ်။ ဝေါ်ရှင်တင်အခြေအနေကတော့ စိတ် ညစ်ညူး စရာပါပဲ။ ရောဂါသည်တွေလို လျစ်လျူရှုထားကြလို့ လူတွေ အတုံးအရုံး သေဆုံးကြရတယ်။ တာဝန်ခံမယ့်သူတွေ မရှိဘူး။ အလောင်း မြှုပ်ဖို့ ကျင်းတူးသူတွေတောင် မရှိတာကြောင့် နေရာတိုင်းမှာ လူသေ အလောင်း တွေ နဲ့ ပြည့် လို့။” ဟူ၍ မေမေ ရေးမှတ်ထားခဲ့သည်။

မေမေကား ဝေါ်ရှင်တင်တွင် အပေါင်းအသင်းအသစ်၊ ညစာ စားပွဲအသစ်များဆီသို့ တစ်ကျော့ပြန် ရောက်ခဲ့ပါသည်။ အမျိုးသမီးများ နေ့လယ်စာကလပ် စတင်ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ရာတွင် ပါဝင်ကူညီပြီး ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကလပ်ပထမအကြိမ် အစည်းအဝေး ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် “ကမ္ဘာစစ်ကြောင့် အထင်ပေါ်အကျော်ကြားဆုံး ဖြစ် လာသော ကမ္ဘာ့ခေါင်းဆောင် မည်သူလဲ” ဟူသော ခေါင်းစဉ်နှင့် စပ်လျဉ်း ၍ ဆွေးနွေးခဲ့ကြရာ မစ္စစ် ဟာဒ်က လီနင်ကိုလည်းကောင်း၊ မစ္စစ် ဟယ်ရီမန် က ဟူးဗား³⁴ကိုလည်းကောင်း ထင်ကြေးပေးခဲ့ကြသည်။ ရုရှား၏ ပိတ်ဆို့ မှုကို ရုပ်သိမ်းပေးရမည်ဟုလည်း ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ အဲလစ္စ လောင်း ဝေါ့သ်ကိုမူ ခပ်ပြောင်ပြောင်ပင် အစည်းအဝေးသို့ မဖိတ်ဘဲ ဖယ်ချန်ထား ခဲ့ကြပါသည်။

ဖေဖေမှာ ဝေါ်ရှင်တင်တွင် လိုအပ်သလို ကူညီဆောင်ရွက် ပေးနေစဉ်မှာပင် စက်ဘက်ဆိုင်ရာ စက်မှုလုပ်ငန်းများဘုတ်အဖွဲ့²⁴နှင့် စစ်ရေးချွေတာစုဆောင်းမှုကော်မတီ²⁵တို့မှ နုတ်ထွက်လိုက်ပြီး စစ်ဘက် ဘဏ္ဍာရေးကော်ပိုရေးရှင်း²⁶တွင် ၁၉၁၉ ခုနှစ် ၊ ဇန်နဝါရီလမှစ၍ ၂ကြိမ် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကော်ပိုရေးရှင်းလုပ်ငန်းများ ခေတ္တ ရပ်ဆိုင်းသွား၍ ဖေဖေရောမေမေပါ နယူးယောက်သို့ ပြန်လာကြပါသည်။ သို့သော် ဝေါ်ရှင်တင်၏ နိုင်ငံရေးအင်အားစုက ကျွန်မဖေဖေနှင့် မေမေ တို့ကို ညှို့ယူဆွဲငင်ထားပြီဖြစ်ပါသည်။

၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရိပ်တဲဘလီကင်အမတ်များ အရွေးခံရသောအခါ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းသော စစ်ဘက်ဘဏ္ဍာရေးကော်ပိုရေးရှင်းတွင် သမ္မတဟာဒင် ဖေဖေအား ၁၉၂၁ ခုနှစ် မတ်လ၌ စီမံခန့်ခွဲမှု ဒါရိုက်တာ လူကြီးအဖြစ် ရွေးချယ်လိုက်ကြပါသည်။ ယင်းတာဝန်အသစ်ကို နှစ်နှင့်ချီ၍ ဆောင်ရွက်ရတော့မည်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့လည်း ဖေဖေတို့ နှင့်အတူ ဝေါရှင်တင်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြရပါတော့သည်။

ဝေါရှင်တင်နှင့် အဆက်ပြတ်နေပြီးနောက် သည်တစ်ကြိမ်တွင် အစိုးရအပြောင်းအလဲပါ ဖြစ်ခဲ့သောကြောင့် မိမိတို့၏ အခြေအနေကို ပြန်လည်တည်ဆောက်ရန် လိုအပ်လာပါသည်။ သို့ဖြင့် မေမေသည် ဝေါရှင်တင်၏ လူမှုရေးလောကနှင့် နိုင်ငံရေးလောကထဲသို့ အားသစ် ခွန်သစ်ဖြင့် ခြေစုံပစ်၍ ဝင်လာတော့သည်။ ယခုတစ်ကြိမ် မေမေ၏ စိတ်သစ်ခွန်အားအသစ်များမှာ ဖေဖေယူကျွင်း အတွက်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေ၏ များစွာကျယ်ပြန့်လာသော အသင်းအဖွဲ့များအတွက်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအတွက် ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်အားနှင့် သတ္တိကောင်းရပါသည်ဟုလည်း မေမေက ဖွင့်ဟဝန်ခံခဲ့သည်။

ကျွန်ုပ်မ လေးနှစ်သမီးအရွယ်တွင် ဝေါရှင်တင်မြို့သည် ကျွန်ုပ်မ၏ နေရင်းအရပ်ဖြစ်နေပြီး နောင်အခါ၌လည်း ဝေါရှင်တင်သာ ကျွန်ုပ်မ၏ နေရင်းဒေသအစဉ်တစိုက် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ကနက်တီးကပ်ရိပ်သာ²⁷ရှိ မှောင်မဲနေသော အနီရောင် ဧရာမ အုတ်အဆောက်အဦတစ်ခုသို့ ပထမဆုံး ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြပါသည်။ ကျွန်ုပ်မ အစောဆုံး မှတ်မိသည်မှာ ထိုအိမ်ကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအိမ်ကြီးမှာ ဝိတိုရိယဘုရင်မလက်ထက်က ခဲညားသည် ဂေဟာအမျိုးအစားဖြစ်ပြီး ထမင်းစားခန်းတွင် ပန်းကွက် ဖော်ထားသော မှန်ကပ်ခန်းစွယ်ပြတင်းပေါက်တစ်ပေါက် ရှိပါသည်။ နေထိုင်ရသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ အလွန်နှစ်ခြိုက်ပျော်ပိုက်ကြပါသည်။ ထိုအိမ်ကို ဝုဒ်ဝါဒီ အဲန် လော့သ်ရော့ပ်²⁸ကုန်ပဒေသာစတိုးဆိုင်ပိုင်ရှင် ဝုဒ်ဝါဒီမိသားစု

ထံမှ ငှားရမ်းနေထိုင်ခြင်းဖြစ်ပြီး အိမ်ဘေးဝန်းကျင် မြေကွက်လပ်မှာ ဘလောက်တစ်ခုလုံး၏ အလျားအတိုင်း ကျယ်ဝန်းသဖြင့် ထိုနေရာမှာ နောင် အခါ ရပ်ကွက်ကစားကွင်းဖြစ်လာပါသည်။

ကျွန်မ၏ အနာဂတ်ဘဝရေးရာနှင့် ပတ်သက်၍ ဖေဖေနှင့် ပထမဆုံးအကြိမ် ဆွေးနွေးပြောဆိုခဲ့သည့်နေရာမှာ ထိုကနက်တီးကပ် ရိပ်သာ အိမ်ကြီးပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မမှာ ရှစ်နှစ်သမီးခန့် ရှိပါပြီ။ ကျွန်မ ကြီးပြင်းလာသောအခါ သူ၏အတွင်းရေးမှူးလုပ်ပါမည်လားဟု ဖေဖေက ကျွန်မကို အမြဲလိုလို မေးလေ့ရှိပါသည်။ အတွင်းရေးမှူး ဘာတွေ လုပ်သည်ကိုလည်း ကျွန်မ မသိသေးပါ။ သို့သော် အတွင်းရေးမှူး လုပ်ရ မည်ကိုတော့ မနှစ်ခြိုက်ပေ။ ကျွန်မ၌ ရသည့် မုန့်ဖိုးထဲမှ ငါးဒေါ်လာ ပြည်အောင်စုမှ ဖွင့်၍ရသည့် စုဘူးတစ်ခုရှိရာ လပေါင်းများစွာ ကြာ လာခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း ငါးဒေါ်လာ မပြည့်တတ်ပေ။ နောက်ဆုံး ငါး ဒေါ်လာပြည့်ရန် ငါးဆင့်သာ လိုတော့သည်အချိန်တွင် ကျွန်မကို ပိုက်ဆံ ငါးဆင့်ပေးပါရန် ဖေဖေထံ ချဉ်းကပ်၍ တောင်းမိပါသည်။ ထိုအခါ ဖေဖေက “ပေးပါမယ်၊ သမီးက ဖေဖေအတွင်းရေးမှူးလုပ်မယ် မဟုတ် လားဟင်” ဟု မေးလာပြန်သည်။ မတတ်သာသောအခါ စုဘူးကို ဖောက် ချင်လွန်းသည့်ဆန္ဒကြောင့် ဖေဖေဆန္ဒကို ကျွန်မလိုက်လျော့ခဲ့ပါသည်။

သားသမီးဦးရေ များပြားသော မိသားစုကြီးတွင် အကြီးဆုံးသော် လည်းကောင်း၊ အငယ်ဆုံးသော်လည်းကောင်း ဖြစ်ရသည်မှာ အဆိုးဝါး ဆုံးဖြစ်ကြောင်း အဆိုရှိပါသည်။ ဖျားရည်ဆမ်းခရီးတွင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ပြီး ၁၉၁၁ ခုနှစ်တွင် ပထမဆုံးမွေးသော သမီး ဖလောရဲန့်စ်ကား မိုင်းယာ မိသားစုတွင် ဂန္ထဝင်အလှမျိုးဖြင့် တည်ငြိမ်စွာ လှပသော တစ်ဦးတည်းသော သမီးဖြစ်ပါသည်။ ဖလောရဲန့်စ်သည် သွက်လက်သပ်ရပ်သားနားသလောက် အားနွဲ့လှသည်။ စာပေနှင့် အနုပညာကို ခံစားတတ်သည်။ စာတစ်အုပ်ကို

လက်ဖြင့်ကိုင်လျက် လဲလျောင်းဖတ်ရှုနေတတ်သည်။ မိုင်းယာ၏ သား သမီးတွေသည် ယှဉ်ပြိုင်အနိုင်ယူလိုသူသော်လည်းကောင်း၊ အားကစား ခုံမင်သူသော်လည်းကောင်း ဖြစ်ရမည်ဟု မေမေက မျှော်မှန်းသည်။ ဖလော ရဲနံစ်ကား လေ့ခွက်ချည်းကျန် အလံမလဲ့ ယှဉ်ပြိုင်အနိုင်ကြိုလိုသူမျိုးလည်း မဟုတ်။ အားကစားကိုလည်း စိတ်မဝင်စားပေ။ တေးဂီတကို လိုက်စားရာမှ နောင်အခါ အကကိုပါ စိတ်ဝင်စားလာခဲ့သည်။ မိခင် အဖြစ် အတွေ့အကြုံ မရှိခြင်း၊ မိခင်ဘဝကို စိတ်မဝင်စားခြင်းစသော မေမေဘက်မှ အားနည်း ချက်များကြောင့် ဖလောရဲနံစ်နှင့် မေမေတို့ ဆက်ဆံရေးမှာ မချော မမွေ့လှပေ။ ဖလောရဲနံစ် ၁၆ နှစ်သမီးအရွယ်တွင် ခိုးရာလိုက်ပြေးဖို့ ကြိုးစားရာ ယာဉ်မောင်း အယ်လ်ဖီးလ်ကြောင့် မအောင်မြင်ခဲ့။ ကျွန်မ ကလေးဘဝတစ်လျှောက်လုံးတွင် အစ်မကြီး ဖလောရဲနံစ်သည် စိတ်ဝင် စားဖွယ်ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်မနှင့်အသက်ခြင်း ကွာခြားလွန်းနေပါသည်။ ဖလောရဲနံစ်အဖို့ တွင်လည်း ကျွန်မတို့ ကြီးပြင်းလာကြချိန်အထိ ကျွန်မကို ရှိသည်ဟုပင် မထင်ခဲ့ပါချေ။

ဖလို့²⁹ နှစ်နှစ်သမီးအရွယ်တွင် ဘစ္စ³⁰ကို မွေးဖွားသည်။ ဘစ္စ၌ ဆန်ကျင်ပုန်ကန်လိုသော ဉာဉ်ဆိုးပါလာ၍လားမသိ၊ မေမေနှင့် ဖေဖေ အပေါ် ကျေနပ်သည်ဟူ၍ မရှိပေ။ တစ်နည်းနည်းဖြင့် ဆန်ကျင်ဘက် လုပ်တတ်လေ့ရှိပါသည်။ အသက်တော်တော်ငယ်သေးသည့် တစ်ကြိမ်တွင် မေမေအခန်းထဲမှ လည်ဆွဲ တစ်ကုံးကို အလစ်သုတ်ပြီး အပေါင်ဆိုင်တွင် ပေါင်ခဲဖူးရာ အပေါင်ဆိုင်က “ကလေးမ၊ မင်းရဲ့အမေကို လည်ဆွဲပြန်ပေး လိုက်ပါ” ဟု အပြောခံခဲ့ရဖူးသည်။

ဘစ္စသည် ယောက်ျားလေးအပေါင်းအသင်းများ အသိုင်းအဝိုင်း တွင်လည်း ရေပန်းစားသူဖြစ်ပါသည်။ အိမ်တွင် ပြုလုပ်လေ့ရှိသော ပါတီ ပွဲများသို့ ယောက်ျားလေးအဖော်များကို ဖိတ်ခေါ်လေ့ရှိပါသည်။ ဗာဆာ နှင့် ဘားနာဒ်တက္ကသိုလ်များသို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

၁၉၁၅ ခုနှစ်တွင် တတိယမြောက် ယူဂျင်းမိုင်းယာ³¹(အစ်ကိုကြီး ဘီးလ်) ကို မွေးဖွားပါသည်။ ကျွန်မတို့ မောင်နှမ မွေးချင်း ငါးယောက်တွင် တစ်ဦးတည်းသော ယောက်ျားလေးဖြစ်ရုံမျှမက သားယောက်ျားလိုချင်နေသော မေမေဆန္ဒလည်း ပြည့်သွား၍ ဘဝင်ကျဖွယ်ကောင်းလှပါသည်။ သို့သော် ဖေဖေ၏ သားသမီးများနှင့် အနီးကပ် မနေထိုင်နိုင်ခြင်းနှင့် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှု၊ မေမေ၏ ယောက်ျားများအပေါ် ခွခပ်ကျကျ ဆက်ဆံတတ်မှုတို့ကြောင့် ဘီးလ်၏ ဘဝလည်း မိသားစုအတွင်း၌ မလွယ်လှပေ။

သို့သော် အစ်ကိုကြီး ဘီးလ် ငယ်စဉ်ကတည်းကပင် အစ်မလေး ဘစွနှင့် တွဲမိသွားခဲ့ပါသည်။ ဘီးလ်သည်လည်း လူကြီးတွေကို အာခံရာတွင် ခေသူ မဟုတ်ပါပေ။ တစ်နေ့တွင် ကျွန်မတို့အားလုံး ရွက်လှေတစ်စင်းဖြင့် ခရီးထွက်ကြရာ ဘီးလ်က အိမ်စောင့်အဖြစ် နေရစ်ခဲ့သည်။ ဘီးလ်သည် လေယာဉ်အမောင်းသင်ပြီး လေသူရဲလိုင်စင်ပါ ရယူလိုက်သည်။ မေမေ ကိုလည်း သူ့မှာ မေမေတို့ကိုပြုဖို့ တစ်စုံတစ်ခုရှိပါသည်ဟု ပြောထားနိုင်သည်။ မေမေကမူ ဘီးလ်က လက်ထပ်စာချုပ်ပဲ ထုတ်ပြလေမည် လားဟူ၍ တွေးပြီး စိတ်လှုပ်ရှားနေပါသည်။ ထို့နောက် ဘီးလ်သည် မောင်ကစွကိုခြံထဲမှ အိမ်ကြီးကို ဝေဟင်မှ လေယာဉ်ဖြင့် ထိုးစိုက် ပျံသန်းပြခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မ မှတ်မိသရွေ့ ကျွန်မထက်ကြီးသော အစ်ကိုအစ်မများကို ကျွန်မအလွန်ချစ်ခင်ခဲ့ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဘစွနှင့် ဘီးလ်တို့ကို အခင်တွယ်ရခဲးဖြစ်ပါသည်။ သူတို့နှစ်ယောက်၏ လှုပ်ရှားမှုတွင် စွန့်စွန့်စားစား ပါဝင်ခွင့်ရခြင်းကို ကျွန်မ အလွန်အမင်း နှစ်ခြိုက် စွဲလမ်းခဲ့ရပါသည်။ ဘစွ၏ မိုးခါးရေသောက် မလုပ်တတ်သည့် စရိုက်ကိုလည်း ကျွန်မ အားကျ၍ မဆုံးနိုင်အောင် ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ ဘစွ၏ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အားကိုးယုံကြည်မှု၊ လွတ်လပ်စွာ သွားလာနေထိုင်မှု၊ မိသားစုအတွင်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း

ပြောဆိုခြင်းခံနိုင်စွမ်း ရှိမှုတို့ကို ကျွန်မ ဘဝင်ခိုက်အောင် နှစ်ခြိုက်
ခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်မ အနေဖြင့် ဥပဒေကို ချိုးဖောက်လိုသော်လည်း ထို
လုပ်ရပ်အတွက် လိုအပ်သည့် ဉာဏ်ရည်နှင့် သတ္တိ ကျွန်မတွင် မရှိပေ။
ထို့ကြောင့် တစ်စုံတစ်ရာ ဘာမျှ ပြန်မပြောဘဲ ရေလိုက်ငါးလိုက် နေထိုင်
မိခြင်းအတွက် ကျွန်မ အမြဲတမ်း ပြစ်တင်ခံခဲ့ရပါသည်။ ဘဇ္ဇက ဆန်ကျင်
ပုန်ကန်သောအခါ ကျွန်မက ဥပဒေကို လေးစားလိုက်နာသူဖြစ်နေတတ်
ပါသည်။ သူတို့သွားလေရာသို့ ကျွန်မကိုပါ ခေါ်သွားဖို့ တောင်းပန်
ရလွန်း၍ ကျွန်မမှာ သူတို့နှစ်ယောက်အတွက် အကုသိုလ်ကောင် တစ်
ကောင်လို ဖြစ်နေပါတော့သည်။

အဆိုးဆုံးမှာ ကျွန်မအသက် အလွန်ငယ်ရွယ်စဉ်အခါကပင်
ကျွန်မမှာ နှုတ်မလုံ စိတ်မချရဆုံး ကလေးတစ်ယောက် ဖြစ်နေခြင်းပင်
ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မကိုယ် ကျွန်မလည်း ဘာတွေလုပ်မိနေမှန်း
မသိပါ။ လူကြီးတွေ သိက္ခာကျအောင် မလုပ်တတ်သကဲ့သို့ ဖေဖေ
မေမေတို့ကို ချဉ်းကပ်လျက် ဗျက်နှာလိုမျက်နှာရလည်း မလုပ်တတ်။
လုပ်ရကောင်းမှန်းလည်း မသိပါ။ တစ်စုံတစ်ခုကို ကျူးလွန်မိနေမှန်း
ကျွန်မကိုယ်တိုင် မသိရိုး အမှန်ဖြစ်ပါသည်။ လူတွေ၏ ဘဝတွင် ကျွန်မ
ပါဝင်မှုမရှိသလောက် နည်းပါးလှသောကြောင့်လည်း လူတွေ၏ အပြုအမူ
များ လျှို့ဝှက်ချက်ဖြစ်သည်။ မဖြစ်သည်ကို ကျွန်မ မသိခဲ့၍ ပြောမိ
ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မ လေးနှစ်သမီးအရွယ်လောက်က ဘဇ္ဇ၊ ဘီးလ်၊
ဖလိုးတို့နှင့်အတူ မောင့်ကစွကိုခြံတွင် ပြဿနာတစ်ခုဖြစ်ပြီးနောက် သူတို့
သုံးယောက်က ကျွန်မကို ရေချိုးခန်းထဲထည့်ပြီး ပါးစပ်ကိုပါ တိပ်ဖြင့်
ပိတ်ထားခဲ့ကြဖူးပါသည်။ ကျွန်မဝမ်းပန်းတနည်း ငိုလိုက်ရသည် ဖြစ်ခြင်း။

မွေးချင်း ငါးယောက်အနက် စတုတ္ထမြောက်အဖြစ် မွေးဖွားလာ
သော ကျွန်မသည် မိဘနှင့်အတူတကွနေရခြင်း၏ စည်းကမ်းတင်းကျပ်
မှုမှလည်းကောင်း၊ တစ်မူထူးခြားသော သားသမီးပြုစုပျိုးထောင်မှုမှလည်း

ကောင်း ထူးဆန်းစွာ ကင်းလွတ်နေခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မထက် အသက် ပိုကြီးသော ကလေးများနှင့် နှိုင်းစာလျှင် ကျွန်မမှာ သူတို့ထက်ပို၍ မိဘနှင့်ဝေးသောအရပ်တွင် နေထိုင်၍ မိဘ၏ အုပ်ထိန်းမှုကို ခံခဲ့ရသူ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသည်ပင်လျှင် ကျွန်မအတွက် ကံကောင်းသည်ဟု ဆိုရ ပေမည်။ ယင်းသို့ တစ်ယောက်တည်း သီးခြားကြီးပြင်းလာရသောကြောင့် ကျွန်မထက် အသက်ပိုကြီးသော မွေးချင်းများ၏ နေထိုင်ခဲ့ရသည့် စည်း ကမ်းစည်းစနစ်ဘောင်များမှ ကျွန်မ လွတ်ကင်းခဲ့ရပါသည်။

ကျွန်မ ကြီးပြင်းလာချိန်တွင် ဖေဖေမေမေတို့နှင့် သားသမီး တွေအကြား သဘောထားကွဲလွဲမှုများ ပေါ်ပေါက်နေပြီဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေ မေမေတို့ အလုပ်တာဝန်ပိုမိုများပြားလာပြီး တစ်ဖက်တွင် အထူး အာရုံ စိုက်နေကြရုံသာမက ကျွန်မမှာလည်း နေသာသလို အစဉ်အမြဲ ရောင့်ရဲစွာ နေထိုင်ခဲ့ပါသည်။ ခုခံပြောဆိုမှုမရှိ၊ ပကတိ တည်ငြိမ်စွာ နေထိုင်တတ် သည့် ကျွန်မ၏ ထူးခြားသော သဘာဝကြောင့် နောင်အခါ အစ်မကြီး နှစ်ယောက်နှင့် အစ်ကိုကြီး ဘီးလ်တို့ထက် လွတ်လပ်မှုအရသာကို ကျွန်မ ပို၍ ခံစားရကြောင်း သိရှိလာခဲ့ရပါသည်။ သူတို့၏ ဆန်ကျင်ခုခံလိုသည့် စိတ်ဓါတ်က သူတို့အား မိသားစုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း ပို၍ အကျဉ်း အကျပ် ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မသည် မေမေမိခင် ဘဝသစ်မှ ရိုက်ခတ်ခဲ့သည့် အပြင်းထန် ဆုံးဒဏ်နှင့် မေမေသက်လတ်ပိုင်း စိတ်ပြောင်းလဲမှုဒဏ်တို့ကို သည်းမခံ ခဲ့ရပေ။ ညီမလေးရသ်မှာ ယင်းဒဏ်တို့ကိုလည်း ခံခဲ့ရရှာပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်မဘဝသည် မိသားစုထဲမှာပင် ကုသိုလ်ကံ တစ်မျိုးကောင်း နေကာ အားအင်တစ်မျိုး ရရှိနေပါတော့သည်။ သို့သော် ကျွန်မနှင့် သဘာဝချင်း ကွာခြားပြီး စိတ်ဝင်စားစရာတွေ ပေါများသည့် အစ်မကြီး၊ အစ်ကိုကြီးတွေနှင့်အတူ နေထိုင်ရသည့် ဘဝကို ကျွန်မ ထိုအချိန်က လိုလားတောင့်တခဲ့ပါသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ စိတ်ဓါတ်ရေးရာအရ ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ ပြုစုပျိုးထောင်ယူရရှိမှုမက မည်သည့်အခြေအနေကိုမဆို ရင်ဆိုင်နိုင်ရန် လည်း ပြင်ဆင်ထားရမည်ဖြစ်ရာ ကျွန်မအဖို့ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆက်ဆံမှု လမ်းညွှန် ပိုမိုလိုအပ်လာပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်မမှာ အမှန်တကယ် ချမ်းသာကြွယ်ဝသော ဘဝအခြေအနေ၌ စည်းကမ်းတင်းကျပ်သော ကျောင်းသင်ခန်းစာ၊ ခရီးသွားခြင်း၊ လေ့လာသင်ယူခြင်းများဖြင့် ကျင်လည်နေခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်မကို လက်တွေ့ကျကျ ချစ်ခင်မြတ်နိုးခဲ့သည့် တစ်ဦးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပါးဝါးလ်လီပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မအသက် ခုနစ်နှစ်လောက်တွင် ပါးဝါးလ်လီအား စိတ်ဓါတ်ရေးရာအားဖြင့် အားမကိုးတော့ပါ။ ကျွန်မ ကိုယ့်ခြေထောက်ပေါ်ကိုယ် ရပ်တည်နိုင်ပါပြီ။

မွေးချင်းများအနက် အငယ်ဆုံး ရှယ်ကို ၁၉၂၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် မောင့် ကစွကိုခြံ၌ မွေးဖွားခဲ့သည်။ ဧည့်ခန်းအတွင်းရှိ အိပ်ရာပေါ်တွင် အိပ်နေသော မွေးကင်းစ ကလေးအား ကျွန်မတို့ သွားကြည့်ကြသည်ကို မှတ်မိပါသည်။ ကလေးလေး အိမ်ကို ဘယ်လိုရောက်လာသည်၊ ဘယ်တုန်းက ရောက်လာသည်တို့ကို ကျွန်မ မမှတ်မိတော့။ ကွေးကွေးလေးဆုပ်ထားသော ကလေး၏ လက်ချောင်းလေးများကို ကြည့်ပြီး ကျွန်မ တအံ့တဩဖြစ်နေမိခဲ့ပါသည်။

ရှယ်ကို မွေးဖွားခြင်းသည် ကျွန်မနှင့် အစ်မကြီး အစ်ကိုကြီးတို့ ကင်းကွာနေခြင်းကို ပိုမိုခိုင်မာသွားစေခဲ့ပါသည်။ အစ်မကြီး အစ်ကိုကြီးတို့က ညီမလေး ရှယ်နှင့် ကျွန်မကို နှစ်ယောက်ပူးကလေးသူငယ်အဖြစ် မြင်နေကြသည်။ ရှယ်မှာ ချစ်စရာကောင်းလွန်းလှသဖြင့် သူ၏ရွှေရောင်ဆံပင်၊ မျက်လုံးပြာလေးတွေကို ကျွန်မ မနာလိုခဲ့။ ကျွန်မမှာ အသားညိုပြီး ပုပုဝဝလေး ဖြစ်နေပါသည်။ အိမ်တွင် မီးလောင်မှုဖြစ်ပွားပါက ကျွန်မတို့ အိမ်သားတွေအားလုံး ရှယ်အခန်းသို့သာ ဦးတည်ပြေး၍ ရှယ်ကို ပထမဆုံး ကယ်ဆယ်ကြမည်ဖြစ်ကြောင်းပြောပြီး အိမ်သားတွေကို စမ်းသပ်ကြည့်

ခဲဖူးရာ အားလုံးလက်ခံခဲ့ကြပါသည်။

လူကြီးတွေက ကျွန်မနှင့် ရုသ်ကို တွဲပေးထားလိုက်ပြီး ကျွန်မ တို့နှစ်ယောက်စလုံး ပါးဝါးလံလီ ပြုစုမှုအောက်၌ နေကြရပါသည်။ ကျွန်မ ၁၂ နှစ်သမီးအရွယ်တွင် အစ်မကြီးနှစ်ယောက်နှင့် အစ်ကိုဘီးလ်တို့မှာ သူတို့အခန်းနှင့်သူတို့ပင် နေနေကြပေပြီ။ ညတိုင်းလိုလို ညစာဝိုင်းသို့ စည်သည်လာရောက်လေ့ရှိရာ ကျွန်မနှင့် ရုသ်တို့အတွက် ညစာကို ခပ်စောစော စားထားရမြဲဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မထက် ကြီးသူများနှင့်ရောနှော နေခွင့်ရသည်အချိန် ကျွန်မ ကိုးနှစ်သမီးအရွယ်အထိ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့က ကျွန်မအထက်အကြီး သုံးယောက်ကို နွေရာသီရောက်တိုင်း ဥရောပသို့ လည်းကောင်း၊ အနောက်ဘက် ဒေသသို့ လည်းကောင်း အလည်အပတ် ခေါ်သွားလေ့ရှိပါသည်။ အားလုံးခရီးထွက်၍ ပျော်ရွှင်နေကြချိန်၌ ရုသ်နှင့် ကျွန်မမှာ မောင့် ကစွကိုခြံကြီး၌ ကလေးထိန်းနှင့်အတူ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြရမြဲ ဖြစ်ပါသည်။

ပဉ္စမမြောက်နှင့် နောက်ဆုံးကလေးဖြစ်သော ရုသ်ကား မိဘ၏ ပြုစုယုယမှုနှင့် ဂရုစိုက်မှုတို့ကို ပို၍ပင် မခံခဲ့ရရှာပေ။ ကလေးထိန်းနှင့် သူနာပြုဆရာမတို့လက်၌သာ ကြီးပြင်းခဲ့ရပါသည်။ ရုသ်နှင့် ကျွန်မတို့မှာ သီးခြားခွဲ၍ နေရသည်ကတစ်ကြောင်း၊ ကျွန်မက လေးနှစ် အသက် ပိုကြီးသည်ကတစ်ကြောင်းကြောင့် ကျွန်မမှာ ရုသ်၏ မိခင်အရာသို့ မဟုတ် ကြီးတော်အရာကဲ့သို့ ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ရုသ်သည် အလွန်ရှက်တတ်သော ကြောင့် စွာကျယ်ကျယ်လုပ်ရန်ဝေးစွာ စိတ်နှလုံး နူးညံ့သိမ်မွေ့လှပေသည်။ အများအားဖြင့် တစ်ကိုယ်တည်း နေထိုင်သွားလာလေ့ရှိရာမှ မြင်းစီး ဝါသနာထုံလာခဲ့ပါသည်။ သူ့အခင်မင်ဆုံးမှာ စပရင်ဂါ စပန်နီယယ်³² အမျိုးအစားခွေးကလေး ခရစ်ကက်³³နှင့် ကလေးထိန်းအဘွားတို့ ဖြစ်ပါ သည်။ ရုသ် ၁၅ နှစ်သမီးအရွယ်တွင် ခရစ်ကက် သေဆုံးသွားပြီး အဘွား ကိုလည်း ပြန်ပို့လိုက်ရာ ရုသ်မှာ အသည်းကွဲမတတ် ဆွေးရတော့သည်။

အောင်ထွက်သွားချိန်က ကျွန်မထံသို့ ရုသ်ရေးခဲ့သော စာထဲတွင် ---

“ညီမလေး အောင်ကို အရမ်းအရမ်းလွမ်းတယ်မမရယ်။
မေမေနဲ့ အောင် ဘယ်သူ့ကို ပိုချစ်သလဲလို့ တစ်ယောက်
ယောက်က မေးလာရင် မေမေ့ကိုပိုချစ်တယ်လို့ ပြောမိကောင်း
ပြောမိပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် အခြားဘယ်သူ့ကိုမှ
မပြောတဲ့ စကားတစ်ခွန်း မမကို ပြောပြမယ်။ ညီမလေးအောင်
ကို မေမေထက် ပိုချစ်ရပါတယ်မမရယ်။ မမစဉ်းစားကြည့်လေ။
အောင်နဲ့ သာဆိုရင် ညီမလေးအကြောင်းကိစ္စတွေအားလုံးကို
ဆွေးနွေးတိုင်ပင်လို့ ရပါတယ်။ မေမေနဲ့လည်း ဒီလောက်တော့
ပြောဆိုလို့ ရမှာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလိုပြောပြီးတာနဲ့ ညီမလေး
သိပ်စိတ်ပျက် အားငယ်ရမှာ မမရယ်...”

ဟူ၍ ဖွင့်ဟရေးပြခဲ့ရာပါသည်။

ရုသ် မည်ကဲ့သို့ ခံစားခဲ့ရသည်ကို ကျွန်မသာလျှင် ကောင်းစွာ
နားလည်သဘောပေါက်ပါသည်။ နောင်အခါ မေမေသည် ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်၌
ယင်းအဖြစ်အပျက်များကို ထည့်သွင်းဖော်ပြ၍ အမျိုးသမီးမဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်
သို့ ရောင်းချရန် ကြိုးစားခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က သမီးတစ်ယောက်၏ ပူဆွေး
မှုနှင့် ပြင်းထန်သော ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်များကို ယင်းကဲ့သို့ အသုံးပြုလိုက်
ခြင်းအတွက် မေမေအပေါ် ကျွန်မ အလွန်စိတ်ဆိုးခဲ့ပါသည်။ သို့သော်
မေမေက ထိုသို့ ဖော်ပြရေးသားချက်များကို ရုသ်အား ပြသခဲ့၍ ရုသ်က
လည်း ကျေနပ်ထားပါကြောင်း ကျွန်မကို အေးဆေးစွာပင် ပြောပြပါသည်။
ကျွန်မမှာ မေမေစကားကို မယုံကြည်သေး၍ မေမေက ၎င်း၏စကား
မှန်ကန်ကြောင်း သက်သေပြခဲ့ပါသည်။ မေမေကွယ်လွန်ပြီးနောက် ရုသ်နှင့်
ကျွန်မတို့ မေမေသတင်းစာများကို ပြန်၍ လှန်လှောကြည့်ရှုကြရာတွင်
ထိုဝတ္ထုတိုကလေးကို ပြန်လည်တွေ့ရှိခဲ့ရသဖြင့် ကျွန်မက မိုက်မဲစွာပင်
ဆုတ်ဖြစ်လိုက်ပါသည်။ ဝတ္ထုကို ပြန်တွေ့သည်နှင့် ကျွန်မ၏ ဒေါသများ

ပြန်ကြွလာသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်အတော်ကြာသော အခါတွင်မှ ထိုစဉ်က မေမေဝတ္ထုကို ကျွန်မဆုတ်ဖြုတ်လိုက်ခြင်းအတွက် ညီမလေး အနေဖြင့် ကျွန်မကို မကျေနပ်ကြောင်း၊ ထိုဝတ္ထုမှာ ကျွန်မအကြောင်း မဟုတ်ဘဲ သူ့အကြောင်းဖြစ်နေ၍ ကျွန်မက သူ့အပေါ် မနာလိုဟု သူ့ထင်ကြောင်း ကျွန်မအား ညီမလေးရသံက ပြန်ပြောင်း ပြောပြခဲ့ပါ သည်။ မိသားစုဆက်ဆံရေးမှာ နားလည်ဖို့ ခက်အောင်ပင် ရှုပ်ထွေးနက်နဲ လှပါသည်။

ကျွန်မ၏ ကလေးဘဝကာလသည် ဝေါ်ရှင်တင်မြို့နေအိမ်နှင့် မောင်ကစွကိုခြံထဲမှ နွေရာသီအိမ်ကြီးတို့တွင် ဗဟိုပြုခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန် က ဝေါ်ရှင်တင်မှ နယူးယောက်မြို့ကိုဖြတ်၍ မြို့ပြင်ဒေသ တို့သို့ ရှစ် နာရီကြာ မီးရထားစီးရပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မတို့မှာ ထိုခရီးကို ပုံမှန် သွားလေ့ရှိရာ မေမေနှင့်အတူ ကလေး ငါးယောက်၊ စာဝါငှက်အချို့နှင့် လက်ဆွဲအိတ်များ စုံစုံစေ့စေ့ ပါသွားလေ့ရှိပါသည်။ မြင်းများက သီးခြား သွားကြရသည်။

ကျယ်ဝန်းကြီးမားလှသည့် ကျေးလက်အိမ်ကြီးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ဒေသတစ်ခုလုံးမှာ လွမ်းမောဖွယ်ကောင်းလှပါသည်။ ဖေဖေသည် လူပျိုဘဝကတည်းက ခြံမြေတစ်ကွက်ကို ဝယ်ယူခဲ့ပြီးနောက် ဆက်လက် ၍ မြေကွက်များ ဝယ်ခဲ့ပြန်ရာ ဧကပေါင်း ၇၀၀ ခန့်အထိ လက်ဝယ် ရရှိလာခဲ့ပါသည်။ အများဆုံးကို ကျွန်မကလေးဘဝက ဝယ်ယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မူလက ထိုမြေကွက်ထဲတွင် လှပသော အိမ်ဟောင်းတစ်လုံး ရှိခဲ့ရာ မေမေနှင့် လက်ထပ်ပြီးနောက် ပိုမိုကျယ်ဝန်းသော အိမ်သစ် တစ်ဆောင် ထပ်မံဆောက်လုပ်ပြီး နေထိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

အိမ်သစ်ပုံစံကို ၁၉၁၅ ခုနှစ်တွင် ချားလ်စ် ပလက်က ရေးဆွဲ ပေးပါသည်။ ချားလ်စ် ပလက်မှာ မေမေမိတ်ဆွေ ဖရီးယား၏ ဝေါ်ရှင်

တင်မြို့ အိုရီယန်တယ် ပန်းချီပြခန်းကို တည်ဆောက်ခဲ့သော ဗိသု
ကာပညာရှင်ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေအနေဖြင့် ဝေါလ်စထရီလမ်းမသို့ ကား
ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ခရီးသည်တင် မီးရထားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အသွားအပြန် အဆင်
ပြေစေရန် ရည်ရွယ်၍ အိမ်သစ်ကို တစ်နှစ်ပတ်လုံး နေထိုင်နိုင်အောင်
ကျောက်တုံးများဖြင့် တည်ဆောက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ပြောင်းရွှေ့စိုက်ပျိုးထားသော ဧရာမသစ်ပင်များ ပတ်ချာ
ဝိုင်းလျက်ရှိသော အိမ်သစ်ကြီးသည် ယခင်အိမ်ဟောင်းကြီးကို ဆီးမိုး
ထားသည့် တောင်ကမူထိပ်ပေါ်တွင် တည်ရှိနေပါသည်။ အိမ်၏ အခြား
တစ်ဖက်တွင် နယူးယောက်စီးတီးသို့ ရေပေးသည့် ဘိုင်ရမ်ရေကန်ကြီးကို
လှမ်းမျှော်ကြည့်နိုင်သည်။ နွေရာသီရောက်တိုင်း ကျွန်မတို့ တစ်တွေ
လှေလှော် ငါးမျှားကြသည့်နေရာမှာလည်း ဤရေကန်ကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။
ယင်းခေတ်သစ် ဂန္ထဝင်ကျေးလက်ဂေဟာကြီးကို ကျွန်မတို့က ခြံကြီးဟု
ပင် အစဉ်ခေါ်ဝေါ်လေ့ ရှိခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေ မေမေတို့ကိုယ်တိုင် အစဉ်
လှုပ်ရှားနေသော ခြံကြီးအဖြစ် မှတ်ယူထားကြသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။
ခြံကြီးထဲတွင် ဝက်များ၊ ကြက်များ၊ ဂျာဆီနီ၊ စားနွားများ မွေးမြူထားသည်။
တောင်ကမူ ခြေရင်းတွင် ကျယ်ဝန်းသော သစ်သီးခြံတစ်ခြံနှင့် ပန်းဥယျာဉ်
တစ်ခုလည်း ရှိသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကျွန်မတို့ တစ်တွေမှာ နွားနို့၊
နို့၊ ထောပတ်၊ နို့မလိုင်များကို အလျှံပယ် စားသုံးနိုင်ခဲ့ကြသည့်အပြင်
နေ့စဉ် ပန်းတွေနှင့် သင်းပျံ့ဝေလွင်နေသော အိမ်ကြီး၌ ပျော်လိုက်ခဲ့ကြ
ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပန်းများကို ဝေါ်ရှင်တင်နေအိမ်သို့ပါ ပေးပို့ရပြီး ဆောင်း
ရာသီ၌ ခြံထွက်ပစ္စည်းအများအပြားကို ထရပ်ကားကြီးဖြင့် ဝေါ်ရှင်တင်သို့
တင်ပို့ကြပါသည်။ နွေရာသီတွင် ပန်းဥယျာဉ်ပြုစုရန် အလုပ်သမား
တစ်ဒါဇင်ခန့် လိုအပ်ပြီး အခြားခြံကိစ္စများ ဆောင်ရွက်ရန် အလုပ်သမား
တစ်ဒါဇင် လိုအပ်ပြန်ပါသည်။ ခြံအလုပ်သမားအားလုံး အိမ်ဟောင်းရှိ
လူပျိုဆောင်တွင် နေထိုင်ကြပါသည်။

အိမ်သစ်ကြီးသည် ကျယ်ဝန်းသော်လည်း ပုံစံမှာ ရိုးလှသည်။ အလွန်ခမ်းနားသည့်သဏ္ဍာန်ပေါ်လွင်သော်လည်း ရိုးရာစည်းကမ်းဘက် မယိမ်းသော ခံစားမှုကို ပေးပါသည်။ ပန်းရောင်နှင့် မီးခိုးရောင်ပါသော လိပ်သည်းကျောက်ဖြင့်လုပ်သည့် ကျောက်အုတ်ချပ်ကြီးများဖြင့် နှစ်နှစ် အချိန်ယူ၍ တည်ဆောက်ခဲ့ရပါသည်။

အိပ်ခန်းတိုင်း ကျယ်ဝန်းပြီး အိပ်ခန်းအတော်များများကို အိပ် ဆောင်ဝရန်တာဖြင့် တွဲဆက်ပေးထားသည်။ အိမ်တွင်းရေကူးကန်၊ ဘိုးလင်း ကစားကွင်းနှင့် တင်းနစ်ကွင်းများရှိသည်။ အိမ်မကြီး တစ်ဖက်ခန်းတွင် လှပသော ပန်းခြံတစ်ခုရှိရာ လိမ္မော်ပျိုးခင်းကြီး တစ်ခုက ပန်းခြံနှင့် အိမ်မ ကြီးကို ခွဲခြားပေးထားသည်။ ကြာပွင့်ကြီးများ ပွင့်လန်းနေသည့် ရေကန်၏ ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် ငှက်များရေဆော့ရန်အတွက် အီတာလျံကျောက် သားဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော ရေကန်ငယ်နှစ်ခုလည်း ရှိပါသည်။

အံ့ဩစရာအကောင်းဆုံးမှာ တစ်အိမ်လုံး အထပ်တိုင်းသို့ အသံ ရောက်အောင် ပြွန်များဖြင့် ဆက်သွယ်ပေးထားသည့် အော်ဂင်တူရိယာပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေသည် တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်း “ဘုရားသခင်သည် သင့်ထံသို့ နိုး၍နိုး၍လာပြီ” တေးသီကျုံးသံကို အကျယ်လောင်ဆုံး လွှတ်၍ ကျွန်မ တို့ကို အိပ်ရာမှ နိုးလေ့ရှိပါသည်။ “အားလုံး အိပ်ရာက ထကြ”ဟူ၍လည်း အသံကျယ်ကျယ်ဖြင့် အမိန့် ပေးသည်။ ကျွန်မတို့တွင် စန္ဒရားအကြီးစား တစ်လုံးလည်း ရှိပါသေးသည်။ ထိုစန္ဒရားကြီးနှင့် အော်ဂင်တို့ကို တွဲ၍ တီးမှုတ်နိုင်အောင် ဆက်ပေးထားရာ ကျွန်မတို့ သီဆိုတီးမှုတ်ကြသည့် စန္ဒရားတေးများ အလွန်များပြားလှပါသည်။ ထိုအထဲတွင် မေမေနှင့် အလွန် ရင်းနှီးသော မေမေမိတ်ဆွေ ပါဒီရူစကီး၏ တေးများလည်း အများအပြား ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ ကလေးမှတ်ဉာဏ်ဖြင့် စွဲစွဲမြဲမြဲ မှတ်မိနေသေးသော အဖြစ်တစ်ခုမှာ ထိုစဉ်က တစ်အိမ်လုံးတွင် ပျံ့လွင့်ခဲ့သော စန္ဒရားဆရာနှင့် သီချင်းရေးဆရာ လစ်ဇ်³⁴၏ တေးသံတစ်ခုကို နားဝင်ပီယံ ခံစားခဲ့ရသည့်

အတွေ့အကြုံပင် ဖြစ်ပါသည်။

အိမ်သစ်ကြီးကို အပြီးသတ် မွမ်းမံခြယ်သရာတွင် မေမေသည် ပညာရှင် သီးခြား မငှားရမ်းတော့ဘဲ သူ့မိတ်ဆွေ ဗိသုကာပညာရှင် ချားလ်စ် ပလက်နှင့် ပူးပေါင်း၍ မွမ်းမံတပ်ဆင်ဖြည့်ဆည်းခဲ့ခြင်းအတွက် ဂုဏ်ယူလေ့ရှိပါသည်။ သို့သော် မေမေနှင့် ချားလ်စ် ပလက်တို့ နှစ်ယောက်စလုံးမှာ အရပ်မြင်ကြသူများဖြစ်နေ၍ သူတို့ ရွေးချယ် ဖြည့်ဆည်းသော ပရိဘောဂနှင့် အခြားပစ္စည်းများမှာ ကျွန်မတို့နှင့် အချိုး သိပ်မပြေလှပေ။ ဖေဖေအရပ်မှာ မေမေထက် လက်မ အနည်းငယ် ပိုနိမ့်သဖြင့် ကုလားထိုင် အတော်များများတွင် ထိုင်ချလိုက်ပါက ဖေဖေခြေထောက်များ ကြမ်းပြင်နှင့် လွတ်နေတတ်ပါသည်။ အိပ်ရာအနီး စာဖတ်ခိုင်းလောက်အောင် အလင်းရောင်ရသော အခန်းမရှိ။ စားပွဲများနှင့် သင့်တော်သည့် ကုလားထိုင်များ၊ မီးများ မရှိသောကြောင့် သူ့အိပ်ခန်းတွင် စာဖတ်ရန် မီးမရှိကြောင်း ဖေဖေ ကျယ်လောင်စွာ ဆူပွက်ဖူးပါသည်။ နောင်အခါ မီးပွင့်တစ်လုံးကို ကိုယ်တိုင်ဝယ်ယူ တပ်ဆင်လိုက်ရသည်ဟု ကျွန်မထင်ပါသည်။ မေမေအိပ်ခန်းမှာ အလင်းရောင်ရော အချိုးအစားကျသော ကုလားထိုင်များပါ ရှိနေ၍ တစ်အိမ်လုံးတွင် တစ်ခန်းတည်းသော လှပ၍ နေချင့်စရာ ကောင်းသော အခန်းဖြစ်နေပေသည်။

မြေညီထပ်တွင် မိသားစု စုပေါင်းဝိုင်းထိုင်ပြီး စကားပြောနိုင်လောက်အောင် ကုလားထိုင် အလုံအလောက် ရှိသည့်အခန်းဟူ၍ ဖေဖေ စာကြည့်ခန်း အပြင်ဘက်ရှိ ဝရန်တာမှတစ်ပါး အခြားအခန်းများ မရှိပေ။ ထိုဝရန်တာအခန်းမှာ အမိုးမိုးထားသော်လည်း အကာအရံမရှိ။ ဟင်းလင်းပွင့်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်မတို့မှာ ဝရန်တာခန်းတွင် နေကြသည်ကများပြီး ဖေဖေစာကြည့်ခန်းထဲ၌သာ ညစာစားပြီးတိုင်း ဝိုင်းဖွဲ့စကားပြောတတ်ကြပါသည်။ ဤအခန်းထဲတွင်လည်း မီးလင်းမှီ တစ်ဖက် တစ်ချက်၌ ချထားသော ကုလားထိုင်နှစ်လုံးသာရှိပြီး ဖေဖေစားပွဲ၊ ကုလား

ထိုင်နှင့်ဆိုဖာတို့မှာ အခန်းထောင့်များသို့ ရောက်နေကြသောကြောင့် စကားဝိုင်းတွင် ပါဝင်သူများကိုယ်တိုင် အခန်းတွင်း မီးဖိုနားဆီသို့ ကုလား ထိုင်အပိုများ ကိုယ်စီသယ်၍ လာကြရပါသည်။

မေမေသည် အိမ်တွင်းအလှပြင်ဆင်မှုမ်းမံသူကို သီးခြားခေါ်၍ မသုံးသည့်အပြင် ၎င်းကိုယ်တိုင် စီစဉ်ပြင်ဆင်ထားသော အနေအထား ကိုလည်း မည်သည့်အခါမျှ ပြန်လည်ပြောင်းရွှေ့ပြင်ဆင်ထားခြင်း မရှိပေ။ ကျွန်မတို့ ညီအစ်မတစ်စု ကြီးပြင်းလာကြသောအခါ ကိုယ်အခန်းကိုယ် သဘောကျပြင်ဆင်မှုမ်းမံခွင့်ကို ရရှိခဲ့ကြပါသည်။ ကျွန်မသည် ပထမတွင် ရသံ၊ သူနာပြုဆရာမတို့နှင့် အတူနေထိုင်ပြီး နောင်အခါ ကလေးထိန်း ဆရာမနှင့်အတူ အခန်းတစ်ခန်းတွင် နေထိုင်ပါသည်။ ထိုအခန်းနှင့် ကပ်လျက်အခန်းမှာ ကစားခန်းဖြစ်ပါသည်။ ဖလိုး၊ ဘစ္စနှင့် ၎င်းတို့၏ ကလေးထိန်းဆရာမ တို့လည်း အလားတူ အခန်းတစ်ခန်းတွင် နေထိုင်ကြ ပါသည်။ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့အတွက်မူ ခန်းမကြီး အဆုံးနေရာ၌ ဆက်နေ သောအခန်းများ ထားရှိသည်။ ဘီးလ်နှင့် သူ့ဆရာမှာ တတိယထပ်တွင် နေထိုင်ကြသည်။

အိမ်တစ်အိမ်လုံးမှာ တရုတ်ပန်းချီကားကြီးများဖြင့် လှပခံ့ညား နေပါသည်။ အကြီးဆုံး ဧည့်ခန်းဆောင်ထဲ၌ကား မေမေစုဆောင်းထား သော ကြေးရုပ်တုများ၊ လှပသော ပန်းအိုးအချို့နှင့် အခြားပစ္စည်းပစ္စယ များကို စားပွဲတစ်လုံးပေါ်၌ တွေ့ရသည်။ မေမေစာဖတ်ခန်းအတွင်း မီးဖို အထက်ဘောင်နှင့် အခန်းတံခါးတို့တွင် ပန်းပုဆရာ ဘရန်ကူစီ၏လက်ရာ ရုပ်တုများကိုလည်းကောင်း၊ စာကြည့်တိုက်ထဲတွင် ဘရန်ကူစီ မောင့် ကစ္စကိုတွင် လာရောက်တည်းခိုနေထိုင်စဉ် ကိုယ်တိုင်လုပ်ပေးသွားသည့် သစ်သားခုံဖြင့်တင်ထားသော အဖြူရောင် ကြွေသားငှက်ရုပ်ကြီးကိုလည်း ကောင်း တွေ့ရပါသည်။ ပန်းပုရုပ်များ ထုလုပ်နေသော ဘရန်ကူစီကို ဝိုင်းဖွဲ့ထိုင်၍ ကြည့်နေကြသော ကျွန်မတို့အား သူက အလုပ်လုပ်ရင်း

စကားစမြည်ပြောခဲ့ပုံများကို ကျွန်မ မှတ်မိနေပါသေးသည်။

ညီမလေး ရသံနှင့် ကျွန်မတို့ကြီးပြင်းလာသောအခါ မိသားစု ထမင်းအတူစားလေ့ ရှိလာပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဖေဖေ ဝေါ်ရှင်တင်မှ ပြန်လာသော စနေ၊ တနင်္ဂနွေနေ့များတွင် မိသားစု တစ်ခုလုံး အတူတကွ စုစည်းစည်းဖြင့် စားသောက်ကြပါသည်။ အိမ်တွင် ထမင်းစားရန် အခန်း နှစ်ခန်းရှိရာ အိမ်သားများ ခါတိုင်းထက် ပိုမိုစုံလင်များပြားနေပါက ပိုမိုကျယ်ဝန်းပြီး ကြွေးသားခင်းထားသည့် အတွင်းဖက်ထမင်းစားခန်းတွင် စားကြပါသည်။ ဤထမင်းစားခန်းမှာ အထူး သီးသန့်ခန်းဖြစ်၍ တစ်ခါ တစ်ရံမှသာ သုံးလေ့ရှိပါသည်။ မိသားစုနှင့် သာမန်မိတ်ဆွေအပေါင်း အသင်းမျှဆိုလျှင် အပြင်ဘက် ထမင်းစားခန်းကိုသာ သုံးကြပါသည်။ အပြင်ဖက် ထမင်းစားခန်းထဲ၌ပင် လူ ၂၀ ဦးခန့် စားသောက်နိုင်ပေသည်။ စိမ်းဖန်ဖန်ရောင် ထမင်းစားပွဲကုလားထိုင်တစ်စုံ ပြင်ဆင်ထားပြီး ကြီးမားသော မှန်ပြတင်းပေါက်များမှ လှမ်းမျှော်ကြည့်ပါက တောင်ကုန်း ဆင်ခြေလျှောများနှင့် တောအုပ်များကို မြင်တွေ့ရပါသည်။ ဤထမင်း စားခန်းထဲတွင် တွေ့ရသော တစ်ခုတည်းသော ခြယ်သထားမှုမှာ ဘရန် ကူစီ ထုလုပ်ပေးသွားသော မေမေကိုယ်စားပြုသည့် ပန်းပုရုပ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ အနက်ရောင်ကြွေးသားဖြင့် ထုထားသော ယင်းစိတ္တဇ အလွန်ဆန်သည့် ရုပ်တုကို ဘရန်ကူစီက “အဖက်မတန် ဟန်မလုပ်သော ဧကရီ”³⁵ ဟု အမည်ပေးထားသည်။ မြင်သူတွေက ရုပ်တုကိုကြည့်၍ ရယ်ကြသည်။ မြင်းတစ်ကောင်၏ ယောင်အနံ့နေသော ခူးဆစ်နှင့် တူသည်ဟု လည်း ဆိုကြသည်။ ယင်းမေမေရုပ်တုကို ဘရန်ကူစီ၏ ပန်းပုလက်ရာပြပွဲ၌ တစ်ကြိမ် ပြသခဲ့ဖူးသည်တွင် ပြပွဲကြည့်ရှုသူတစ်ယောက်က “ဒါကြီးက ဘာကြီးမှန်းမသိဘူးဗျာ” ဟုပြောလိုက်ရာ အစ်မ အယ်လစ္စဘက်က “အဲဒါ ကျွန်မ မေမေပါရှင်” ဟု ပြန်ပြောပြခဲ့ရသည်ဆို၏။ ကျွန်မအနေဖြင့်မူ မေမေရုပ်တုကို ဘယ်အချိန်ကြည့်ကြည့် အမြဲတမ်း သူမတူအောင် ချော

မောလှပနေသည်ဟုပင် ထင်နေရပါသည်။

ကျွန်မအသက် ခပ်ငယ်ငယ်လောက်က ကျွန်မတို့အိမ်ထောင် စုတွင် အစေခံပေါင်း ၁၀ ယောက် ၁၂ ယောက်ခန့် ရှိခဲ့ပါသည်။ အများစုမှာ အချိန်အတော်ကြာအောင် နေထိုင်သွားကြသဖြင့် ရင်းနှီးခင်မင်သွားကြပြီး တစ်ခါတစ်ရံ ယုံကြည်စိတ်ချရသည် မိတ်ဆွေများပင် ဖြစ်သွားခဲ့ပါသည်။ အိပ်ခန်းတိုင်းတွင် လူခေါ်ခေါင်းလောင်း နှစ်လုံးစီ တပ်ပေးထားသော်လည်း ကျွန်မအနေဖြင့် တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ အသုံးမပြုခဲ့ရပါ။ အမနှစ်ယောက်နှင့် ဖေဖေမေမေတို့တော့ ခေါင်းလောင်းကို သုံးခဲ့ကြပေမည်။ အိမ်ထောင်စု ဝင်စာရင်းထဲတွင် ဒရိုင်ဘာဖီးလ်၊ မြင်းထိန်းနှင့်သူ၏လက်ထောက် တစ် ယောက်လည်း ပါဝင်ပါသေးသည်။ မြင်းထိန်းနှင့် သူ့လက်ထောက်တို့က မြင်း ရှစ်ကောင်၊ ကိုးကောင်ကို ပြုစုထိန်းကျောင်းကြရပါသည်။

အိမ်ရှိ အစေခံအားလုံးကို ခြံကြီးကြပ်ရေးမှူး ညွှန်ကမ်းမင်း³⁶က တာဝန်ခံ ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်၍ စကော့တစ်လူမျိုး ဥယျာဉ်မှူးကြီး ချားလ်စ် ရုသ်ဗင်³⁷က ဆက်လက်စီမံအုပ်ချုပ်ခဲ့ပါသည်။ ရုသ်ဗင်သည် ခြံထဲရှိ အဖြူရောင် ယာတဲကလေးတွင် သမီး ဂျိုးန့်၊ သားဂျော့တို့နှင့် အတူ နေထိုင်ပါသည်။ ကျွန်မတို့ မောင် ကစွကိုခြံထဲ၌ နေထိုင်စဉ် သူတို့ မောင်နှမမှာ ကျွန်မ၏ ကစားဖော်များ ဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။ မြင်းထိန်းနှင့် သူ့ဇနီးတို့က အခြားတဲတစ်လုံးတွင်နေပြီး ဒရိုင်ဘာ အယ်လ် ဖီးလစ်ပ်စ်တို့ လင်မယားက ကားဂိုဒေါင်အပေါ်ထပ်အခန်းတွင် နေကြပါသည်။ အယ်လ် ဖီးလစ်ပ်စ်၏သားတောမ်လည်း ရုသ်နှင့် ကျွန်မတို့၏ ကစားဖော်တစ် ယောက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့မှာ သစ်သီးခြံထဲတွင် သစ်သီးများခူး၍ ညနေပိုင်းအချိန်များ၌ မြက်ခြောက်တင်သည့် လှည်းများစီး၍ နံနက်ပိုင်းတွင် စာများကို လေ့ကျင့်သင်ယူ၍လည်းကောင်း မြူးတူးပျော်ရွှင်လျက် ရှိခဲ့ကြ ပါသည်။

ကျွန်မဘဝတစ်လျှောက်လုံးတွင် မောင် ကစွကိုခြံကြီးနှင့် စပ်

လျဉ်း၍ အမြင်နှစ်မျိုး စွဲထင်ကျန်ရစ်ခဲ့ပါသည်။ တစ်မျိုးမှာ ခြံကြီးကို ကျွန်မအလွန် နှစ်ခြိုက်စွဲလမ်းခဲ့ပြီး ငယ်စဉ်ကာလတစ်လျှောက်လုံး အပျော်ကြီးပျော်ပိုက်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းမှာ ခြံထဲ၌ အခြားကလေးများ ရှိနေသောကြောင့်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ကျွန်မအသက် ၁၂ နှစ်နှင့် ၁၈ နှစ်အတွင်းသို့ ရောက်လာသောအခါ ခြံနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်မတွင် ကလေးအတွေးအမြင်ဖြင့် ခြံကြီးကို ပျော်စရာအဖြစ် ယူဆနေနိုင်သေးသော်လည်း စင်စစ်ကျွန်မ၏ ကလေးဘဝနောက်ပိုင်းအချိန်များတွင် ကျွန်မဝန်းကျင်၌ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်း လုံးဝ မရှိခဲ့သဖြင့် ခြံကြီးထဲတွင် ကျွန်မ အထီးတည်း အပျင်းကြီးပျင်းရိနေခဲ့ရပါသည်။

ယင်းအဖြစ်ကို ကျွန်မ အသက်နည်းနည်းကြီးတော့မှ ကောင်းစွာ သိရှိလာခဲ့ပါသည်။ စနေ၊ တနင်္ဂနွေနှစ်ရက်နှင့် အခြား ရက်များတွင် ခြံထဲသို့ ဧည့်သည်များ လာရောက်ကြသော်လည်း ခြံအနီးဝန်းကျင်ဒေသနှင့် တွေ့ထိရသော လူမှုရေးဘဝမှာ လုံးဝ မရှိသလောက် ခေါင်းပါးနေသည်။ ထိုအချိန်က ဖေဖေနှင့် မေမေတို့မှာ ရဟူဒီဆန် ကျင်ရေးဒဏ်ကို ခံနေရကြောင်း နောက်မှ ကျွန်မသိခဲ့ပါသည်။ အမှန်မှာ အိမ်သစ်ကြီးကို စ၍ ဆောက်လုပ်စဉ်ကတည်းက လူမှုရေးအရ အနှိမ်ခံရတော့မည်ကို ဖေဖေတို့ သိထားခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ တကယ်တော့လည်း ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အိမ်များက ဖေဖေတို့ကို မည်သည့်အခါမျှ ဖိတ်ကြားခြင်း မရှိခဲ့ကြ။ ဒေသလူမှုရေးအသင်းထဲ၌ပင် အသင်းသားအဖြစ် ဖေဖေတို့ကို ထည့်သွင်းမထားခဲ့ကြပေ။ အသင်းရန်ပုံငွေပြတ်သွားသောအခါကျမှ အသင်းသို့ ဝင်ရန် ဖေဖေတို့ကို ချဉ်းကပ်လာကြသည်။ (ကျွန်မအထင် အသင်းအားထောက်ပံ့ရန် အတွက်သာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။) ကျွန်မကား ထိုအသင်းဆီသို့ လုံးဝ မသွားရောက်ခဲ့ပေ။ မြင်ပင် မမြင်ဖူးခဲ့ပါချေ။

ကျွန်မ၏ သားသမီးများသည်လည်း မောင့် ကစွဲကိုခြံကြီးကို တမ်းတမ်းစွဲဖြစ်နေကြသောကြောင့် မေမေကွယ်လွန်ချိန်အထိ ကျွန်မ

ကလေးများနှင့် အတူတကွသော်လည်းကောင်း၊ မိဘများထံ အလည်အပတ် သက်သက်သော်လည်းကောင်း မောင့် ကစွကိုသို့ ကျွန်မ အခေါက်ပေါင်း များစွာပင် ရောက်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ လှပကျယ်ဝန်းသည့် အိမ်ရှေ့ ခန်းမ ဆောင်ကြီးထဲ ဝင်လိုက်သည်နှင့် နာကြည်းသော ခံစားချက်များ ငါးမိနစ် ခန့် ဆူပွက်လာစမြဲဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မအဖို့ အသက်အရွယ် ပိုကြီးလေ၊ မောင့် ကစွကိုခြံကြီး၏ ပျင်းရိငြီးငွေ့ဖွယ် များကို မနှစ်မြို့လေ ဖြစ်လာခဲ့ရ သော်လည်း ကလေးဘဝ ငယ်ရွယ်စဉ်တုန်းကမူ ထိုခြံကြီးမှာ ကျွန်မ ၁၀ နှစ် သမီးအရွယ်က ဖေဖေထံသို့ ရေးခဲ့သည့်အတိုင်း သိပ်ပျော်စရာကောင်း သော အသိုက်အမြုံကြီးတစ်ခုပင် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မ ပဉ္စမတန်းသို့ ရောက်သည့်နှစ်တွင် ဝုဒ်ဝါဒိဂေဟာ³⁸ကို ရောင်းပြီး မက်ဆာချူးဆက်ရိပ်သာ³⁹ရှိ အနီရောင်အုတ်တိုက်တစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရသဖြင့် ကျောင်းနှင့်ပို၍ ဝေးသွားခဲ့ရပါသည်။ နေ့စဉ် နံနက် ၈ နာရီခန့်တွင် ရိပ်သာတစ်ခုလုံးကိုဖြတ်၍ တောင်ကုန်းအတက် လမ်းအတိုင်း ကျောင်းသို့ လမ်းလျှောက်သွားစဉ် ဘီးတပ် စက်တိမိနပ်ကိုပါ ကျွန်မ ယူသွားသောကြောင့် အိမ်အပြန်တွင် တောင်ကုန်း အဆင်းလမ်းကို စက်တိဖြင့် အသာလေး လှိမ့်ဆင်းလာနိုင်ခဲ့ပါသည်။

မက်ဆာချူးဆက်ရိပ်သာအိမ်တွင် နှစ်နှစ်နေထိုင်ပြီးနောက် ပြင်သစ်နိုင်ငံဆိုင်ရာ အမေရိကန်သံအမတ်ဟောင်း ဟန်နရီ ဝိုက်⁴⁰၏ အိမ်ကြီးသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြသည်။ ထိုနေရာမှာ ၁၆ လမ်း အပြင်ဘက်ရှိ ၁၆၂၄ ခရက်ဆင့် ပလေ့စ်⁴¹ဖြစ်ပါသည်။ ခရက်ဆင့် ပလေ့စ်သို့ ရောက်ရှိ ချိန်၌ ကျွန်မ သတ္တမတန်းတွင် ရောက်နေပေပြီ။ ဤအိမ်မှာ ဝေါ်ရှင်တင် မြို့တွင် ကျွန်မ တကယ်တမ်း ကြီးပြင်းလာရသည့် ဘူမိနက်သန် အိမ် ဂေဟာ အမှန်ဖြစ်သည်အပြင် မေမေသည်လည်း ဤအိမ်မှာပင် ဘဝ တစ်လျှောက်လုံး နောက်ဆုံးအချိန်အထိ နေထိုင်သွားခဲ့ပါသည်။

ခရစ်ဆင့်ပလေ့အိမ်ကို အပြီးအပိုင်ဝယ်သည့် ၁၉၃၄ ခုနှစ် မတိုင်မီ နှစ်အနည်းငယ်ကပင် ဖေဖေက ငှားရမ်းထားခဲ့သည်။ ၁၉၁၂ ခုနှစ်တွင် နာမည်ကျော် ဗိသုကာကြီး ဂျွန် ရပ်ဆာလ် ပုပ်⁴²ပုံစံ ရေးဆွဲစဉ် ကတည်းက အခန်းပေါင်း ၄၀ ပါရှိခဲ့ရာ အလွန်သားနားထည်ဝါပြီး ပုံစံ ကျသောအိမ်ကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့ အနေများပြီး သက်သောင့် သက်သာ အရှိဆုံးတစ်ခန်းမှာ ပင်မအထပ်ရှိ စာကြည့်တိုက်ပင် ဖြစ်ပါ သည်။ ဤအိမ်ကြီးတွင်လည်း ညီမလေးရသ်နှင့် ကျွန်မတို့ တစ်ခန်းတည်း နှစ်ယောက်အတူ နေကြရပြန်ပါသည်။ အစ်မကြီးနှစ်ယောက် ကောလိပ် ကျောင်းတက်ရန် ထွက်သွားသောအခါ ကျွန်မတစ်ယောက်တည်း သီးခြား တစ်ခန်း နေခွင့်ရပြီး အခန်းကိုလည်း စိတ်တိုင်းကျ မွမ်းမံပြင်ဆင်ခွင့်ရပါ သည်။ ကျွန်မက ခေတ်မီသော အခန်းဖြစ်စေချင်သည်ဟုပြော၍ ခေတ်မီ အထူးဒီဇိုင်းပညာရှင်က ပလပ်စတာမီးဖို ပြုလုပ်ပေးပြီး အဖြူရောင် ဆေးသုတ်လိုက်ပါသည်။ မီးဖိုအထက်ဘောင်ကိုလည်း မတပ်ဘဲ ထား လိုက်သည်။ တစ်ခန်းလုံးမှာ အော်ဒါမှာယူသည့် ခေတ်မီ ပရိုဘောဂပစ္စည်း များဖြင့် ဖြည့်ဆည်းထားသဖြင့် လှပတောက်ပြောင်နေပါတော့သည်။ ကျွန်မအခန်းကလွဲလို့ တစ်အိမ်လုံးမှာ သမားရိုးကျ အဖိုးတန်ပစ္စည်းများ ရှိပါသည်။ ချိပ်ဒေဒေပရိုဘောဂများ၊ ဆေးဇိန်၊ မာနေနှင့် ရေနွားတို့၏ ပန်းချီကားများ၊ ဘရန်ကူစီ၏ ပန်းပုလက်ရာနှစ်ခုနှင့် ရိုဒန်၏ ပန်းပု ရုပ်တုတစ်ခုတို့ကို စနစ်တကျ အလှပြု ချိတ်ဆွဲထားသည်။ အိမ်အပေါ် ထပ် ခန်းမတွင် မာရင်နှင့် ဝူးလ်ဝေါ့သ် ရေးဆွဲသည့် ရေဆေးပန်းချီကား များကိုလည်းကောင်း၊ အိမ်ရှေ့ဘက် ခန်းမထဲတွင် လှပသော တရုတ် ကန်လန်ကာကြီးတစ်ခု၊ ဗုဒ္ဓကြေးဆင်းတု တစ်ဆူ၊ ရွှေချထားသော ကြည့်မှန်တစ်ချပ်တို့ကိုလည်းကောင်း ဖြည့်ဆည်း မွမ်းမံထားပါသည်။ ကြည့်မှန်ကို နောင်အခါ၌ ၎င်းနှင့် ပုံစံတူ ကြည့်မှန်တစ်ခုရှိသည် အိမ်ဖြူ တော်သို့ ပေးပို့လိုက်ရပါသည်။

ခရုက်ဆင့် ပလေ့စ် အိမ်အဝန်းအဝိုင်းတို့က ကျွန်မ၏ မိတ်ဆွေအချို့ကို ခြောက်လှန့်ခဲ့ကြောင်း ထိုအချိန်က ကျွန်မ မရိပ်စားမိခဲ့ပါ။ အလွန်ကျယ်ဝန်းသော ထမင်းစားခန်းကြီးထဲတွင် ကျွန်မနှင့်ကလေးထိန်းဆရာမ အတူ ကျွန်မ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်သာ နေ့လယ်စာစားရာ၌ စားပွဲထိုးနှင့် အစေခံအမျိုးသမီး စုံစုံလင်လင် ကူညီကြပုံကို ထိုမိတ်ဆွေက ပြန်ပြောပြခဲ့ဖူးပါသည်။ မေမေအိမ်၌ရှိသော အခါများတွင် မေမေ့ကို စားဦးစားဖျား ကျွေးလေ့ရှိရာ မေမေကလည်း ချက်ချင်းဆိုသလို မြန်ဆန်စွာ စားသောက်လေ့ရှိသဖြင့် နောက်ဆုံးလူအား တည်ခင်း၍ မပြီးမီမှာပင် မေမေစားသောက်ပြီးသွားတတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နောက်ဆုံးမှ အစားအစာ လာထည့်ပေးသည့်ခုံကို “ငတ်မွတ် ထိုင်ခုံ”⁴³ ဟု ကျွန်မတို့က နာမည်ပေးထားပြီး ထိုခုံ၌ မထိုင်မီအောင် သတိထားကြပါသည်။ ကိုယ့်ထမင်းပန်းကန်ပြားကိုလည်း ကျန်လက်တစ်ဖက်ဖြင့် ဖုံးထားကြရပါသေးသည်။ သို့မဟုတ်ပါက ကျွန်မတို့ပါးစပ်မှ ဇွန်၊ ခက်ရင်းတွေ ထမင်း ပန်းကန်ပြားပေါ်သို့ ပြန်မရောက်မီ ပန်းကန်ပြားကို သိမ်းယူသွားတတ်ပါသည်။ ကျွန်မကား ယနေ့ထက်တိုင်အောင် ထမင်းကို မြန်မြန်စားကျင့်ရနေပေပြီ။ ကလေးဘဝက အမူအကျင့်တွေသည် ပျောက်ခဲ့ပါဘိခြင်း။

ကျွန်မ အထက်တန်းကျောင်း၌ ပညာသင်နေစဉ် မေရီ ဂျင့်ထရီ⁴⁴ ဆိုသော မိတ်ဆွေက ကျောင်းပိတ်ရက် စနေ၊ တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ကျွန်မအိမ်သို့ လိုက်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ထိုစဉ်က နံနက်စောစောစားရန် သူတစ်ယောက်တည်း အောက်ထပ်သို့ ဆင်းလာသည့် အတွေ့အကြုံကို မှတ်မိနေပေသေးသည်။ ကြီးမားကျယ်ဝန်းသော ထမင်းစားခန်းတွင် မေရီထိုင်ချမိသောအခါ စားပွဲထိုးက လာ၍စားလိုသည့်အစာကို မေးမြန်းပါသည်။ မေရီမှာ ထိတ်လန့်နေ၍ Grapenuts (ဂျုံဖြင့်ပြုလုပ်ထားသည့် နို့နှင့် ဆမ်းစားရတဲ့ နံနက်စာ)များကိုသာ စဉ်းစားမိတော့သည်။ စားပွဲထိုးလည်း

Grapenuts များကို သူ့ရှေ့သို့ လာချပေးပြီး သူ၏ထိုင်ခုံနောက်နား၌ စောင့်ဆိုင်းနေပါသည်။ Grapenuts များကို ကိုက်လိုက်တိုင်း ထွက်ပေါ်လာသောအသံများက အခန်းထောင့်တိုင်းမှ ပဲ့တင်သံ ပြန်လည်ရိုက်ခတ်လာသောကြောင့် သူ့ပို၍ပို၍ အထိတ်တလန့်ဖြစ်လာခဲ့ရပုံ၊ နောင်အခါ သူ့မိဘ ခရီးထွက်တိုင်း ကျွန်မနှင့်အတူ စနေ၊ တနင်္ဂနွေ ရက်ပေါင်းများစွာ လာရောက်နေထိုင်ခဲ့သော်လည်း နံနက်စောစောစာစားရန် မဆင်းတော့သည့်အကြောင်းများကို ကျွန်မအား ပြန်ပြောင်းပြောပြခဲ့ပါသည်။

ဝေါရှင်တင်မြို့ပေါ်တွင် နေထိုင်စဉ်ဖြစ်စေ၊ ခြံထဲသို့ ရောက်စဉ်ဖြစ်စေ၊ ကျွန်မတို့ အစဉ်အမြဲ အလုပ်များနေတတ်ကြပါသည်။ ကျောင်းချိန်ပြင်ပနှင့် နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်ကာလများ၌လည်း တင်းကျပ်သော သင်ခန်းစာအစီအစဉ်နှင့် စီမံကိန်းချပြီး အခြားလှုပ်ရှားမှုမျိုးစုံတွင် ကျွန်မတို့ ထာဝရ လုံးပမ်းနေကြရပါသည်။ ခြံကြီးကို ပတ်ထားသော လမ်းကြောပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ ဝေါရှင်တင်ရှိ ခရစ်ဥယျာဉ်ထဲတွင်လည်းကောင်း ကျွန်မတို့ မြင်းစီး၍ အချိန်များစွာ ဖြုန်းလေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ ကိုးနှစ်သမီးအရွယ်က ဝေါရှင်တင် အီးဗန်းစတား⁴⁵ သတင်းစာက ကျွန်မအား မြင်းစီးကျွမ်းကျင်သူအဖြစ် ဂုဏ်ပြု၍ မြင်းကလေး ပိဒ်ပေါ်တွင် ထိုင်လျက် ကျွန်မခါတ်ပုံတစ်ပုံကို သတင်းစာထဲ၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြပေးခဲ့ကြဖူးသည်။ အမှန်မှာ ပြောသလောက် ကျွန်မ မြင်းစီးအလွန်ကောင်းသူတစ်ယောက် မဟုတ်ပေ။ မြင်းစီးခြင်းကို အလွန်ခုံမင်လှသူလည်း မဟုတ်ပေ။ မြင်းစီးခြင်းမှာ အခြေအနေအရ ကျွန်မတို့၏ ပုံမှန်လှုပ်ရှားမှုတစ်ခုဖြစ်နေ၍ ကျွန်မအနေဖြင့်ပါဝင်လှုပ်ရှားနေရခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မတို့အတွက် တေးဂီတ သင်ခန်းစာများလည်း ရှိနေပါသည်။ ကိုယ်နေဟန်ထား အချိုးအဆစ် ပြေပြစ်စေဖို့ လေ့ကျင့်ခန်းများကိုလည်း အချိန်မှန် ပြုလုပ်ကြရပါသည်။

ကျွန်မတို့ နှစ်ကာလကြာမြင့်စွာ အတူနေထိုင်ရင်း ပြင်သစ် ဘာသာသင်ပေးသော ဆရာမတစ်ယောက်လည်း ရှိပါသည်။ ဆရာမသည် ကျွန်မတို့ ဆွေမျိုးထဲက မဟုတ်သော်လည်း ၎င်း၏အမည် နောက်ဆုံး စာလုံးမှာ ကျွန်မတို့နှင့် တူနေသည်။ သူ့ကို မဲဒ်မွိုင်ဆယ် ဂေဘရီယယ် မိုင်းယာ⁴⁶ ဟု ခေါ်ပါသည်။ စနေ၊ တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်း ပြင်သစ်လို ပြန်လှန် ရွတ်ဆိုပြခဲ့ကြရသဖြင့် နှစ်ပေါင်း ၇၀ နီးပါးကြာလာသည့် ယနေ့အချိန် တိုင်အောင် ပြင်သစ်စာပိုဒ်အချို့နှင့် ပုံပြင်ထဲက စကားအချို့ကို ကျွန်မ ပြင်သစ်လို ရွတ်ဆိုပြနိုင်ပါသေးသည်။

အားကစားလှုပ်ရှားမှုများသည်လည်း ကျွန်မတို့၏ နေ့စဉ် ပုံမှန်အစီအစဉ်၌ အဓိကနေရာမှ ပါဝင်နေပါသည်။ နွေရာသီအချိန်များတွင် အစ်ကိုကြီးကို လေတံခွန်လုပ်နည်း၊ ကစားနည်း သင်ကြားပေးသည့် ဆရာ များရှိသည်။ အစ်ကိုကြီး ဘီးလ်အတွက် နပန်းသတ် နည်းပြဆရာတစ် ယောက်ပင် ရှိခဲ့ပါသည်။ အစ်မငယ် ဘစ္စမှာ ဘီးလ်နှင့် အတူ သင်ခန်းစာ များကို ရံဖန်ရံခါ သင်ယူလေ့လာတတ်သည်။ ကျွန်မတို့ အသက် အတော် အတန် ကြီးပြင်းလာကြသောအခါ တင်းနစ်ကို အစဉ်မပြတ် ကစားလာ ကြသဖြင့် ၁၉၃၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ အစဦးပိုင်း ကာလ၌ တင်းနစ်နည်းပြ ဆရာတစ်ယောက်မှာ ကျွန်မတို့နှင့် နွေရာသီရောက်တိုင်း အတူလာ ရောက်နေထိုင် သင်ပြပေးခဲ့ရာ နှစ်ချီ၍ ကြာမြင့်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က အစ်မလေးဘစ္စကိုသာ အထူးနည်းပြသင်ကြားပေးခဲ့ပြီး ကျွန်မမှာ တစ်ရက် လျှင် သင်ခန်းစာအတိုတစ်ခုမျှသာရခဲ့ပါသည်။

နွေရာသီတွင် တစ်နှစ်ခြားတစ်ခါ ကျွန်မတို့တစ်တွေ အပျင်း ပြေ စခန်းချခရီးထွက်သည်အခါတိုင်း ကလေးထိန်းဆရာမ အနည်းဆုံး တစ်ယောက် ပါလာတတ်သော်လည်း မေမေလည်း ကျွန်မတို့နှင့် အတူ တက်တက်ကြွကြွ လိုက်ပါလေ့ရှိပါသည်။ ဖေဖေမှာ စခန်းချ ခရီးမျိုးကို လိုက်လေ့ မရှိပေ။ အအေးဒဏ် မခံနိုင်ရှာ၍ အေးသော ရာသီဥတုကို

လည်း မနှစ်မြို့ပေ။ ဖေဖေသည် တောကြီးမျက်မည်းထဲ၌ ၁၀ မိနစ်ခန့်၊
မြင်းစီးပြီးလျှင် လမ်းပြအား အနီးအနားတစ်ဝိုက်တွင် တယ်လီဖုန်းရိုမရို
မေးမြန်းတတ်ပါသည်။ တစ်ည၌ ခရီးထွက်ရာတွင် ထိန်ထိန်သာနေသော
လပြည့်ဝန်းကို တွေ့ရ၍ “တစ်ယောက်ယောက် ဖိုးလမင်းကြီးကို ပိတ်
ထားလိုက်စမ်းပါဟေ့” ဟု ဖေဖေအော်ပြောလိုက်သံကို ကျွန်မ ကြားမိခဲ့
ပါသည်။

ဘီးလ် ပထမဆုံး လိုက်ပါသည် စခန်းချခရီးနှင့်ပတ်သက်၍
မေမေ၏ ဒိုင်ယာရီစာအုပ်တွင် သားသမီးများအကြောင်း တစ်ခါမျှ
မရေးခဲ့ဖူးသော၊ ဘဝင်မကျဖွယ် အချက်အချို့ကို တွေ့ရပါသည်။ ထိုစဉ်က
ကျွန်မ အလွန်ငယ်နေသေး၍ ခရီးတွင် ပါမသွားခဲ့ပါ။ အတူပါသွားသော
ကလေးတွေကိုမူ မေမေက အငြင်းသန် ရန်လိုသူများအဖြစ် ဒိုင်ယာရီ
စာအုပ်တွင် ဖော်ပြရေးမှတ်ထားပြီး “အထူးဂရုစိုက်ပြီး သွန်သင်ထိန်းမတ်
ပေးဖို့ လိုနေပြီ။ ကလေးတွေမှာ တစ်ကိုယ်ကောင်းစိတ်တွေဝင်ပြီး စိတ်
သဘောထား ယိုယွင်းနေကြတာကို ငါမသိခဲ့ဘူး” ဟူ၍ အက်ဖြတ်ထား
ပါသည်။

ယင်းကဲ့သို့ နွေရာသီစခန်းချခရီးထွက်ခြင်းဖြင့် ကျွန်မတို့ တစ်
တွေ့ ဘဝ၏ အမှန်တရားများနှင့် ပိုမိုနီးစပ်လာကြသည့်အပြင် လွတ်လပ်မှု
ကို ပို၍မြတ်နိုးလာစေကြောင်း မေမေယုံကြည်ထားပါသည်။ ယင်းသည်
အိမ်ကြီး၏ အပြင်ဘက်ကမ္ဘာကို ကျွန်မတို့အား ပြသပြီး ထိတွေ့ ခံစား
စေသောနည်းပင်ဖြစ်သည်ဟုလည်း မေမေ ပြောဖူးသည်။ မေမေပြော
ကြားချက် မှန်သည်ဟုပင် ဆိုရပါမည်။ သို့သော် မေမေအဆို၌ အကန့်
အသတ်တော့ရှိပါသည်။

၁၉၂၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ထွက်ခဲ့သည့် ကနေဒီယန်
ရော့ကီးစ်တောင်တန်းဒေသခရီး⁴⁷သည် နောက်ဆုံး စခန်းချခရီးပင်ဖြစ်
သည်။ ကျွန်မသည် ထိုခရီးတွင် လိုက်ပါခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့သည်

အနောက်ဘက် တောင်ကြောချိုင့်ပေါ်ရှိ တောင်တန်းများကို မြင်းစီး ဖြတ်ကျော်ခဲ့ကြပြီးနောက် ညအိပ်စခန်းချ ရပ်နားကြသည်။ ထိုနေရာတွင် ငါးပါ များတတ်ကြပါသည်။ ကျွန်မတို့နှင့်အတူ ပစ္စည်းများ သယ်ဆောင် လာသည့် ကုန်တင်မြင်းများ၊ ရွက်ဖျင်တဲထိုးရန် ကောင်းဘွိုင်များလည်း ပါလာကြပါသည်။ ကျွန်မတို့ ကလေးတစ်သိုက်နှင့် လမ်းပြများက ငါးများ ဖမ်းကြသော်လည်း ဖေဖေမှာ အအေးပတ်၍ ဖျားနေလေသည်။ ယင်းခရီး နှင့်ပတ်သက်၍ ဒိုင်ယာရီထဲမှ မေမေရေးမှတ်ထားချက်အချို့မှာ ကျွန်မ တို့လိုက်နာစေလိုသော မေမေ၏ သဘောထားအမြင်ကို ပေါ်လွင်စေခဲ့ ပါသည်။

“အတက်ခရီးရဲ့ ပင်ပန်းမှုဟာ ကြီးမားလှပေမယ့် သက်လုံ ပြန်ရလာပြီး အားသစ်နဲ့ ပိုတက်နိုင်တဲ့အဖြစ်ဟာ စိတ်ဝင်စား စရာပဲ။ သက်လုံပြန်ရအောင်လုပ်တဲ့နည်းဟာ လူတစ်ယောက်ရဲ့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုကိစ္စမှာလည်း အသုံးပြုနိုင်တဲ့အတွက် သက်လုံရရေးဟာ လူတိုင်းအဖို့ အရေးကြီးတဲ့သင်ခန်းစာတစ်ခုပဲလို့ ငါတွေ့မိတယ်။ ဒီလောက် အရေးပါ အရာရောက်တဲ့ သက်လုံလို့ ငါတို့ခေါ် ကြတဲ့ ဇွဲသတ္တိရဲ့ အခန်းကဏ္ဍကို လူအများစုဟာ သဘော မပေါက်၊ နားမလည်ဘဲ ဘဝမှာ လှုပ်ရှားရုန်းကန်နေကြတယ်။ စိတ်ခါတ်အရပ်ဖြစ်ဖြစ်၊ ရုပ်ပိုင်းအရပ်ဖြစ်ဖြစ်၊ ပြဿနာတွေ့လာတဲ့အခါ လူအတော်များများက ပထမတစ်ချို့ ပင်ပန်းနွမ်းဟိုက်ခြင်းနဲ့အတူ အားလျှော့လိုက်တတ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း အဲဒီလူတွေဟာ တကယ်ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုရဲ့ အောင်မြင်မှုဂုဏ်ကျက်သရေနဲ့ ရှင်ဗုဒ္ဓအရသာကို မသိရှိ မခံစားကြရဘူး...”

တောင်တက်ခြင်းသည် မေမေအနှစ်သက်ဆုံး လှုပ်ရှားမှုတစ်ခု

ဖြစ်သော်လည်း ယင်းလှုပ်ရှားမှုကို လေ့လာလိုက်စားရန် ကျွန်မတို့အား ပညာပေးစဉ်းရှားရာတွင် ကျွန်မတို့ တစ်ယောက်မှ ဝါသနာမပါခဲ့ပေ။

ကျွန်မ ၁၁ နှစ်သမီးအရွယ်၊ ၁၉၂၈ ခုနှစ် နွေရာသီတွင် ဥရောပသို့ မိသားစုခရီး၌ ကျွန်မ လိုက်ပါခွင့်ရပါသည်။ ယင်းခရီးမှာ ဥရောပသို့ ကျွန်မ ပထမဆုံးသွားရသည့် ခရီးလည်းဖြစ်ရာ ဒိုင်ယာရီ မှတ်တမ်းစာအုပ်ကို ကျွန်မ စ၍ရေးမှတ်ခဲ့သော ခရီးဖြစ်ပါသည်။ ပြင်သစ်နိုင်ငံမှတစ်ဆင့် ဂျာမနီ၊ ဩစတြီးယား၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ အီတလီ နိုင်ငံများသို့ သွားရောက်ပြီးနောက် ပြင်သစ်သို့ ကျွန်မတို့ ပြန်လာ ခဲ့ကြပါသည်။ ကျွန်မ၏ ဒိုင်ယာရီမှာ ၁၁ နှစ်သမီး တစ်ယောက် စိတ်ဝင် စားခဲ့သည့် အကြောင်းအချက်အားလုံးကို ထင်ဟပ်ထားပေသည်။ ကျွန်မ တို့ လိုက်ပါစီးနင်းသည့် ဗြိတိသျှခရီးသည်တင် သင်္ဘောဟောင်း ဘယ်ရန် ဂေးရီးယား⁴⁸ပေါ်ရှိ ကျွန်မတို့ငှားထားသည့်အခန်းမှာ ဝေလမင်းသား အခန်းဖြစ်ကြောင်း၊ အီဖယ် မျှော်စင်⁴⁹ပေါ်သို့ တက်သည့် လှေကား ထစ်အရေအတွက်နှင့် နပိုလီယံ၏ ရုပ်အလောင်း ထည့်သည့်ခေါင်း ဖွင့်လှစ်သည့် သမိုင်းကြောင်းကိုလည်း ရေးသားခဲ့သည်။ အစ်မကြီး ဖလို၊ အစ်မလေး ဘစ္စတိုနှင့်အတူ တောင်ထိပ်ဆီသို့ မေမေတက်ခဲ့စဉ်က ကျွန်မကို ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ ဟိုတယ်၌ ရုသ်နှင့်အတူ ထားပစ်ခဲ့သည့် အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကျွန်မအထက် ကလေးများနှင့် မေမေ အီတလီ နိုင်ငံသို့ ထွက်သွားခဲ့စဉ်က ကျွန်မတို့ကို ဆွစ်ဇာလန်၌ပင် ထားပစ်ခဲ့ သည့်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း ကျွန်မ အမှတ်ရ၍ နေပါသည်။ ရုသ်နှင့် ကျွန်မတို့မှာ ပြတိုက်များကို တန်ဖိုးထား ကြည့်ရှုတတ်သည့် အရွယ် တွေဖြစ်သော်လည်း ကျွန်မတို့ကို အပန်းဖြေစခန်း ဟိုတယ်၌သာ အထိန်း ဆရာမနှင့် ထားရစ်ခဲ့သောကြောင့် ဟိုတယ်အစီအစဉ်ဖြင့် အချိန်တွေ ဖြန်းခဲ့ရသည်ကိုလည်း ကျွန်မ မမေ့နိုင်သေးပါ။ ထိုစဉ်က ဟိုတယ်တွင် ရိုက်ထားသည့် ဓါတ်ပုံဟောင်းတစ်ပုံထဲ၌ ကိုယ်ကြိုက်ရာအဝတ်အစား

ဝတ်ပြီး လှုပ်ရှားပြသရသော မျော်ပွဲရွှင်ပွဲတစ်ခုတွင် ကျွန်မက ဘဲငန်းထိန်းကျောင်းသည် မိန်းကလေးအဖြစ် သရုပ်ဆောင်ရပြီး ရသက ကျွန်မ၏ ဘဲငန်းလေးအဖြစ် သရုပ်ဆောင်ထားခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

မန်းမြစ်⁵⁰ ရေကူးကန်ထဲတွင် ရေကူးပြီး နော်တာ ဒဲမ်း⁵¹ ဘုရားကျောင်းနှင့် ဗာဆေးလ်နန်းတော်⁵² သို့ သွားရောက်ကြည့်ရှုခဲ့ရသည် မြင်ကွင်းများအစား ဖေဖေနှင့်ကားအတူစီးသွားစဉ် တံခါးပိတ်ထားသည် ကားအတွင်း ဆေးလိပ်မီးခိုးငွေ့တွေနှင့် မွန်းကျပ်ခဲ့ရသည့် ခရီးကိုသာ ကျွန်မ မှတ်မိနေပါသည်။ ဖေဖေသည် ကျူးဘားနိုင်ငံ ဆေးရွက်ကြီးဖြင့် ပြုလုပ်သော ရှည်လျားကြီးမားသော ဆေးပြင်းလိပ်ကိုသာ သောက်တတ်ရာ ကျွန်မ မှာလည်း အလွန်ဆိုးဝါးသည်။ ထိုဆေးပြင်းလိပ် မီးခိုးနံ့ကို နှာခေါင်းယဉ်သလိုပင် ဖြစ်နေခဲ့ပါသည်။ ဒန်.ဟီးလ်ကုမ္ပဏီ၌ ကိုယ်ပိုင်ဆေးအိုးတစ်လုံးထား၍ ထိုဆေးခန်း၌ ဖေဖေစိတ်ကြိုက် ဆေးများကို ကုမ္ပဏီက သီးသန့်စပ်ပေးထားသည်။ ဖေဖေသည် သူနှစ်ဦးကြားသည် အပြင်းစားဘော်ဘင်ဝီစကီအရက်ကိုလည်း တံဆိပ်အပေါ်တွင် သူ့နာမည်ကို တပ်စေလျက် မှာယူသောက်သုံးသူဖြစ်ရာ ဖေဖေနာမည်ပါသော ဝီစကီစည်၏ ထိပ်ဖုံးတစ်ခု ကျွန်မထံတွင် ယနေ့တိုင် ရှိနေပါသေးသည်။

ဥရောပသို့ ပထမဆုံးခရီးသွားခဲ့ပြီးနောက် သုံးနှစ်ကြာသော အခါ ကျာမနီနိုင်ငံတွင် အချိန်အများဆုံးယူ၍ လည်ပတ်သည့်ခရီးကို ထွက်ခဲ့ကြပြန်သည်။ ကျွန်မ အမှတ်မိဆုံးအတွေ့အကြုံမှာ အိုင်းစတိုင်း⁵³ အား သူ့နေအိမ်သို့ သွားရောက်တွေ့ဆုံကြသည့် အတွေ့အကြုံကလေးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်က အိုင်းစတိုင်းမှာ သူ့အိမ်၌ အလုပ်လုပ်နေပါသည်။ ထိုအကြောင်းကို ဖေဖေထံ ကျွန်မရေးလိုက်သည့်စာထဲ၌ --

“သမီးတို့ အိုင်းစတိုင်းနဲ့ တွေ့ခဲ့တဲ့အကြောင်းကို မေမေက ဖေဖေကို ပြောပြပြီးပြီလို့ ထင်ပါတယ်။ အိုင်းစတိုင်းဟာ တကယ်ကို ခဲ့ခဲ့ညားညားကြီးပဲဖေဖေရဲ့။ သူ့ဆံပင်တွေ

ကတော့ ငှက်သိုက်အတိုင်းပါပဲ။ အပေအရေခဲတဲ့ ပြာလွင်လွင်
အပေါ်ရုံ ဝတ်စုံပွကိုဝတ်ထားပြီး လက်တစ်ဖက်က
ဆေးတံကိုကိုင်လို့။ သူ့မိန်းမက သူ့ကို ဆေးပြင်းလိပ်
မသောက်စေဘူးတဲ့။ အိမ်က ရိုးရိုးကလေးဆိုပေမယ့် ရေ
ကန်တစ်ကန်အနားမှာ ရှိနေတာကြောင့် အလွန်အလွန်ကို
လှနေပြန်ပါတယ်ပေပေ။ အိုင်းစတိုင်းဟာ လှေကို
တစ်ယောက်တည်း စီးနေတတ်တယ်။ လှေရဲ့ဝမ်းကို
အတော်လေး ပြားနေအောင် ဆောက်ပေးထားရတယ်တဲ့။
ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အိုင်းစတိုင်း လှေစီးရင်း
သတိမေ့လျော့သွားတဲ့အခါ လှေမလူးအောင်လို့လေ။
အိုင်းစတိုင်းရဲ့ လှေ ရေကန်ထဲမှာ
ဝိုင်းကြီးပတ်ပတ်လည်နေတာကိုတွေ့ရင် သီအိုရီ
အသစ်တစ်ခု ထုတ်နေပြီလို့ လူတွေ နားလည်ကြပါတယ်”

၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် ဝိုင်ယိုမင်းပြည်နယ်⁵⁴၊ တေတောန် ဗယ်လီ⁵⁵
ဒေသ ကယ်လီ⁵⁶မြို့တွင် ခြံတစ်ခုကို ဖေဖေဝယ်လိုက်ပါသည်။ ရက်
ရော့ခ်⁵⁷ဟု အမည်ပေးထားသော ထိုခြံမှာ လှပသော်လည်း ရော့ခ်
စပရင်းစ်⁵⁸မြို့မှ ကားဖြင့် မိုင်၂၀၀ မောင်းမှ ရောက်နိုင်ပြီး အဆင်း
အတက်အကျွေ့အကောက်များသော တောင်ပေါ်လမ်းကြော၏နောက်ဆုံး
မိုင် ၃၀ နေရာ၌ ရှိနေသောကြောင့် ထိုခေတ်အခြေအနေအရ အလွန်
ဝေးလံပါသည်။ ဧက ၇၀၀ ကျယ်ဝန်းသော ရက်ရော့ခ်ခြံကြီး၏ နယ်ပယ်
မှာ လှပသော တေတောန်တောင်တန်း၏ တောင်ခြေတွင် ရှိနေသဖြင့်
တောင်တန်း၏ ထူးခြားသည့် အနီရောင် ရွံ့စေးကျောက်ရောင်ဖြင့် ပန်တင်
နေပေသည်။ ခြံဝယ်သည့်နှစ် စက်တင်ဘာလထဲတွင် ဖေဖေက ဖလိုး၊
ဘီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့ကို ထိုခြံကြီးဆီသို့ ခေါ်သွားပါသည်။ ထိုအချိန်က
ကျွန်မအသက် ၁၂ နှစ်ရှိပါပြီ။ ကျွန်မတို့လည်း ခြံထဲတွင် မြင်းစီး၍

လည်းကောင်း၊ ငါးများ၍လည်းကောင်း၊ ခြေလျှင်လျှောက်၍လည်းကောင်း၊
သေနတ်ပစ် လေ့ကျင့်၍လည်းကောင်း အချိန်ဖြုန်းခဲ့ကြပါသည်။ ထိုကဲ့သို့
ခြံထဲသို့ ထွက်ကာ ခြံသို့ ရောက်တုန်းရောက်ခိုက် အချိန်၌ လှုပ်ရှားသွားလာ
နေကြသော်လည်း ကျွန်မတို့မှာ ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်များ ဖြစ်သည်
အလျောက် မကြာမီ ကိုယ်ဝါသနာ အထုံနှင့်ကိုယ် လှုပ်ရှားကြရတော့
မည်ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်မတို့ အနေဖြင့် ယင်းကဲ့သို့ သွားလာခြင်းမျိုး
ကို စိတ်ပါဝင်စားမှု မရှိလှပေ။ ဖေဖေလည်း ခြံကြီးထဲတွင် စွန့်စား
နေထိုင်ရသည်ဘဝမျိုးကို ကျွန်မတို့နှင့် မတွဲစပ်ပေးနိုင်သဖြင့် နှစ်
အနည်းငယ်အကြာ၌ ခြံကြီးကို ရောင်းချပစ်လိုက်တော့သည်။ ယင်း
အတွက် ကျွန်မမှာ များစွာ စိတ်မကောင်းဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ယင်းခရီးများနှင့် ခရီးမှရရှိသော အတွေ့အကြုံ၊ ဗဟုသုတ
သင်ခန်းစာများသည် ကျွန်မတို့၏ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးအတွက် များစွာ
အထောက်အပံ့ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့၏ ကျောင်းပညာရေးမှာလည်း
ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးကဲ့သို့ ခွဲခပ်ကျကျ ခပ်ဆန်းဆန်းဟုပင် ဆိုရပေ
မည်။ ကျွန်မအထက်က အစ်မကြီး၊ အစ်ကိုကြီးတို့ နယူးယောက်မြို့ရှိ တိုး
တက်သော လင်းကင်းကျောင်း⁵⁹တွင် ပညာရင်နဲ့ စတင်သောက်စို့ခဲ့ကြပြီး
ကျွန်မတို့ ဝေါ်ရှင်တင်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြသောအခါ ဖရဲန်းဒ်စ်
ကျောင်း⁶⁰သို့ ပြောင်း၍ သင်ကြားကြရသည်။ ကျွန်မ ပထမဆုံး ပညာ
သင်ရသည်ကျောင်းမှာ တိုးတက်သော ကျောင်းတစ်ကျောင်းဖြစ်သည်
မွန်တန်ဆိုရီ⁶¹ကျောင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ မွန်တန်ဆိုရီကဲ့သို့ သော တိုးတက်
သည် စာသင်ကျောင်းများ၌ ကျွန်မတို့ စိတ်သန်ရာဘက်သို့ ကျွန်မတို့
ဉာဏ်ရည် ဉာဏ်သွေးကောင်းလျှင် ကောင်းသလောက် စိတ်ကြိုက်လိုက်စား
သင်ယူနိုင်ခွင့် ရှိခဲ့ကြပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုလျှင် ကျွန်မတို့
အလုပ်ချင်ဆုံးအရာများကို လုပ်လိုသည်အခါတိုင်း လုပ်ကိုင်ခွင့် ရရှိခြင်းပင်
ဖြစ်သည်။ ကျွန်မမှာ ဖိနပ်ကြိုးချည်နည်းကို စ၍ သင်ယူပြီးမှ ကျွန်မ

နှစ်သက်ရာ စာများကို ခပ်များများ တိုးချဲ့ဖတ်ရှုခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ ဝါသနာ မပါသည့် သင်္ချာကိုလည်း မသင်ဘဲ ရှောင်လိုက်တော့သည်။ အက သင်တန်းတက်ခဲ့သော အကျိုးကျေးဇူးကြောင့် ကင်းမြီးကောက်ထောင် ခြင်းနှင့် ကျွမ်းဘားကစားခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်လာပါသည်။ ကျွန်မသည် ထိုကျောင်း၌ပင် သူငယ်တန်းမှ တတိယတန်း အဆင့်အထိ တက်ရောက် သင်ကြားခဲ့ပြီး ကျွမ်းဘားထူးချွန်သူအဖြစ် ကျောင်းမှ ပျော်ရွှင်စွာ နုတ် ထွက်ခဲ့ပါသည်။ သင်္ချာကိုမူ ဝမ်းနည်းစွာဖြင့်ပင် မတတ်မြောက်ခဲ့ပေ။

ကျွန်မ ရှစ်နှစ်သမီးအရွယ်တွင် အိမ်နှင့် နှစ်ဘလောက်အကွာ ၌ရှိသော ပတိုးမက်ကျောင်း⁶² စတုတ္ထတန်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရပါသည်။ ပတိုးမက်ကျောင်းသည် ပုဂ္ဂလိကပိုင် မိရိုးဖလာ ဂရမ္မာကျောင်း အမျိုး အစားပင်ဖြစ်သည်။ ပတိုးမက်ကျောင်းတွင် ထိုင်ခုံစားပွဲများကို အတန်း လိုက်စီစဉ်ပေးထားပြီး အချိန်ဇယားဖြင့် သင်ကြားပေးပါသည်။ ကျွန်မမှာ လွတ်လပ်ပြီး အစစအရာရာ ခွင့်ပြုလိုက်လျောထားသော ပညာရေး အသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုမှ စနစ်တကျ ထိရောက်စွာ သင်ကြားပေးသည့် ပုံမှန်ပညာရေးအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုသို့ ဝင်ရောက်ရသောကြောင့် အနေ ကျပ်သလို ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ အိမ်စာလေ့ကျင့်ခန်းများ ကိုလည်း လုပ်ရ သည်။ အဆိုးတကာအဆိုးဆုံးမှာ ပတိုးမက်ကျောင်း၌ အပိုင်းဂဏန်းများ ကို စတင်သင်ကြားရ၍ ကျွန်မအဖို့ နိုင်ငံခြား ဘာသာတစ်ခုကို သင်ယူရ ဘိသကဲ့သို့ အခက်ကြီးခက်နေပါတော့သည်။

ပတိုးမက်ကျောင်းသို့ ကျောင်းသူသစ်အဖြစ် ဝင်ရောက်ခြင်းမှာ ခက်ခဲလှချေသည်။ ကျွန်မဘဝ၏အစဦးပိုင်းနှစ်များတွင် ပတိုးမက်ကျောင်း ၌ နေရသည်ကာလများသည် ပျင်းရိဖွယ် အထီးကျန် ကာလများဟု ထင်ပါသည်။ အနေမကျ၊ အသားမသေ ကိုးရိုးကားရာနိုင်လှသည်။ အထူး သဖြင့် မည်သူမျှ မဝတ်သည့် အမြောင်းတွေပါသော ခြေအိတ်ကို ဝတ်ရ သည်မှာ ကြောင်လွန်းသည်ဟု ထင်မိပါသည်။ ယောက်ျားလေးနှင့်

မိန်းကလေး ရောနှောသင်ကြားရသော အတန်းများတွင် စတုတ္ထတန်းသည် နောက်ဆုံးအတန်းဖြစ်ပါသည်။ ပဉ္စမတန်းမှ အဋ္ဌမတန်းအထိ အတန်းများတွင် မိန်းကလေးများကိုသာ သင်ကြားပေးသည်။ အဋ္ဌမတန်းထက် ကြီးသော အတန်းများကို မထားပေ။ မဒီရဲရာကျောင်း⁶³တွင် ကျွန်မ အထက်တန်းစနေစဉ် မိန်းကလေးသီးသန့် သင်ခဲ့ရပြီး ဗာဆာ⁶⁴ကောလိပ် ပထမနှစ်နှစ်တွင်လည်း မိန်းကလေးသီးသန့် သင်ကြားခဲ့ရပါသည်။

ပတိုးမက်ကျောင်းကား ကျွန်မဘဝခရီးကို ချိန်ဆဖို့ ချိန်ခွက် ကြီးသဖွယ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဘဝနေထိုင်နည်းနှင့် ဘဝကြီးပွားရှင်သန်ရေး အခြေခံသင်ခန်းစာများကို ပေးခဲ့ပါသည်။ မည်သည့်ဝန်းကျင် အခြေအနေနှင့်မဆို လိုက်လျောညီထွေ ဝင်ဆန့်နေထိုင်တတ်အောင် နည်းယူမှတ်သားခဲ့ရပါသည်။ နည်းယူအတုခိုးရာတွင် လိုအပ်ချက်များကို လေ့လာရင်း ပျင်းရိငြီးငွေ့မှုနှင့် ကျွန်မ၏ အများနှင့်မတူသော အမြင်များကို ချိန်ညှိ၍ နေထိုင်လာခဲ့ရပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မမှာ လူအများနှင့် ရောနှော ဝင်ဆန့်နိုင်သည့် အဆင့်သို့ တဖြည်းဖြည်း ရောက်ရှိလာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မသည် ပတိုးမက်ကျောင်းတွင် ဒုတိယနှစ် (ပဉ္စမတန်း) သို့ ရောက်သည်အထိ ပျင်းခြောက်ခြောက်နှင့် နေရထိုင်ရ ခက်နေဆဲပင်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ဤအချိန်မှာပင် လူများအား မိမိနေအိမ်သို့ ဖိတ်ခေါ်ခြင်းဖြင့် မိတ်ဆွေ စတင်ဖွဲ့နည်းကို ကျွန်မ စိတ်ကူးစီစဉ်ကြည့်မိနေပါပြီ။ ဤနည်းဖြင့် ကျွန်မ အိမ်သို့ အလည်ရောက်လာသော ရှိ.စ် ဟိုက်⁶⁵နှင့် စတင်အကျွမ်းဝင်ပြီး ရှိ.စ် ဟိုက်လည်း ကျွန်မ အခင်မင်ဆုံး မိတ်ရင်းတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။

သတ္တမတန်းနှင့် အဋ္ဌမတန်းနှစ်များတွင် ကျွန်မ အပေါင်းအသင်းများ တိုးလာပြန်ပါသည်။ ဂျူလီယာဂရန်⁶⁶နှင့် မက်ဒလင်းလဲန်း⁶⁷တို့မှာ တပ်မတော်အရာရှိ သားသမီးများဖြစ်ကြပါသည်။ ကျွန်မတို့ အဋ္ဌမတန်းတွင် အမေရိကန်ပြည်တွင်းစစ်ပွဲအကြောင်း သင်ရစဉ်က အတန်းသား

များက စစ်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသူများထဲ၌ မိမိတို့ သွေးသားတော်စပ်သူတို့၏ ဓါတ်ပုံများကို ကျောင်းသို့ ယူလာကြရာ ရှိ.စ် ဟိုက်က ကွန်ဖက်ဒရိတ်စစ်တပ်ဖြင့် လိုက်ပါခဲ့သော အဘိုးတော်စပ်သူ ခရစ်ယာန်ဘုန်းတော်ကြီး၏ ဓါတ်ပုံကို ယူလာပါသည်။ ဂျူလီယာမှာ အဘိုးတော်သူ နာမည်ကျော် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂရန့်^{၆၈}၏ ဓါတ်ပုံကို ယူလာပါသည်။ ဓါတ်ပုံထဲတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန့်က သစ်ပင်တစ်ပင်ကို မှီနေသောကြောင့် ရှိ.စ်က “မှန်းစမ်း...သူက ဘာဖြစ်လို့ သစ်ပင်ကို မှီနေတာလဲ သိလား” ဟု မေးလိုက်ပြီး “မတ်တတ်မရပ် နိုင်လောက်အောင် အရက်မူးနေလို့ပဲ” ဟု မိမိဘာသာ ဖြေလိုက်ပါသည်။ ဂျူလီယာက ရှိ.စ်ကို တအားရိုက်ချလိုက်ရာ ရှိ.စ်ခမျာ ကစားကွင်းထဲတွင် လဲကျသွားရှာသည်။ ရှိ.စ်အမေက သမီး၏ ပြောမှားဆိုမှားမှုအတွက် ဂျူလီယာအမေ ထံသို့ တောင်းပန်စာရေး၍ တောင်းပန်ပြီးနောက် လူငယ်ချင်းလည်း ကျေအေးသွားခဲ့ကြပါသည်။

မောင် ကစ္စကိုခြံထဲ၌ ကျွန်မရှိစဉ်က ဂျူလီယာနှင့် မက်ဒလင်းတို့ အလည်ရောက်လာကြပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မမှာ အသက် ၁၂ နှစ်၊ ၁၃ နှစ်ခန့် ရှိပါပြီ။ သူတို့ နှစ်ဦးမှာ ကျွန်မ၏ ပထမဆုံး အိမ်ဧည့်သည်များလည်း ဖြစ်သောကြောင့် ထိုအဖြစ်ကလေးမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ အတွေ့အကြုံတစ်ခု ဖြစ်နေခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မမှာ သူငယ်ချင်းတွေကို ဘယ်လိုဧည့်ခံဖျော်ဖြေရမှန်း မသိအောင်ဖြစ်နေ၍ မေမေအား “ဘာလုပ်ရမှာလဲ” ဟု မေးမိပါသည်။ ထိုအခါကျမှ အိမ်တွင် ရေကူးကန်များ၊ တင်းနစ်ကစားကွင်းများ၊ ဘိုးလင်းကစားရန် နေရာများလည်း ရှိပါလျက် ထိုသို့မေးရပါမည်လားဟုဆိုကာ ကျွန်မ ကောင်းကောင်း အဆွဲခံရပါ တော့သည်။ မေမေသဘောထားမှာ နည်းလမ်းကျနမုန်ကန်လှပါသည်။ ကျွန်မသာလျှင် လိုလေသေးမရှိအောင် မိဘက ဖန်တီးဖြည့်ဆည်းပေးထားသည် အခြေအနေနှင့် အလိုက်သင့် မနေထိုင်တတ်သေးကြောင်း ထင်ရှားသွားပါသည်။

F-7

ကျွန်မဘဝပုံရိပ်

ကျွန်မ အစဦးသင်ယူထားသည့် အကပညာနှင့် ကျွမ်းဘား ပညာတို့က ကျွန်မကို အားကစားဘက်သို့ ယိမ်းသွားစေပါသည်။ ပဉ္စမ တန်းသို့ ရောက်ချိန်၌ အများနှင့် အတန်အသင့် ပူးပေါင်းလှုပ် ရှားလာ နိုင်ပြီး အသင်းအဖွဲ့အလိုက် အားကစားပွဲများတွင် စွမ်းစွမ်းတမံ ပါဝင် လာနိုင်ပါသည်။ ပတိုးမက်ကျောင်းသူအုပ်စုကို အနီအသင်းနှင့် အပြာ အသင်းဟူ၍ အသင်း နှစ်သင်းခွဲထားပြီး ပြိုင်ပွဲများ၊ ပြေးပွဲများ၊ ဘော်လီ ဘောနှင့် အခြားအားကစားဘက်တွင် အပြတ်အသတ် အနိုင်ရအောင် ယှဉ်ပြိုင်ကစားလေ့ရှိကြပါသည်။ ကျွန်မမှာ အပြာအသင်းဘက်မှ ကစား ရာတွင် ကျွန်မ၌ တစ်ဘက်မှ ပြိုင်ဘက်အပေါ် အစွမ်းပြ၊ ဩဇာပေးလို သော အမူအရာအပြောအဆိုများ ပေါ်လာသည်ကို ကျွန်မ မသိနိုင်အောင် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဤအကြောင်းကို ကျွမ်းဘားနည်းပြဆရာမက ကျွန်မကို ပြောပြသတိပေးမှ သိရှိခွင့်ရသည့်အပြင် သူမ၏ အကြံပေးချက်အတိုင်း ဆက်ကစားသောကြောင့် အပြာအသင်း၏ အသင်းခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာ ပါသည်။ ကျွန်မဘဝတွင် ယင်းကဲ့သို့ အသင်းခေါင်းဆောင်ဖြစ်ခြင်း၏ အောင်မြင်မှုမှာ မပြောပလောက်သော်လည်း ရင်ထဲ၌ ကျွန်မကြီးမားစွာပင် ကျိတ်၍ ကျေနပ်အားရနေမိပါသည်။ ကျွန်မအဖို့ လူမှုရေးဆိုင်ရာ ပထမ ဆုံး အောင်မြင်မှုကား အကျိုးတစ်စုံတစ်ရာ ဖြစ်ထွန်းအောင် လှုပ်ရှားနေ သည့် လက္ခဏာတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ပါ သည်။

ကျွန်မ အငွေမတန်းသို့ ရောက်သောအခါ မစ္စ မင်နီ ဟော့ခ် အကသင်တန်းကျောင်း^{၆၅}ကို တက်ရပါသည်။ သင်တန်းသို့ ရောက်ကာမှ ရှက်ရ သည့်အထဲ အရပ်အမြင့်ဆုံးစာရင်းတွင် ပါနေသည့်အပြင် ကျွန်မ၏ ခြေခုံများမှာ ကြီးနေပြန်၍ အလွန်စိတ်ပျက်ခဲ့ရပါသည်။ ထိုအချိန်မှာပင် မေမေသည် ချွေတာရေးလမ်းစဉ် ရုတ်တရက်လိုက်လိုက်သဖြင့် ကျွန်မမှာ အစ်မ လေးဘဝတ်ပြီး ဝတ်စုံနှစ်စုံဖြင့် အကသင်တန်းကို တက်ခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်မ ၏ အထိန်းဆရာမက ကျွန်မအတွက် ရွှေရောင်ကလေးစီး ဂျူးဖိနပ်

တစ်ရန် ဝယ်ပေးရာ ကျွန်မခြေနှင့်တန်သည် ဖိနပ်မှာ ခုံမြင့်ဖိနပ်ဖြစ်နေပေသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မသည် နဂိုအရပ်အမောင်းထက် နှစ်လက်မကျော်ကျော် ပိုမြင့်လာကာ ယောက်ျားလေးများကို အုပ်မိုးထားသလို ဖြစ်နေပါတော့သည်။

ကျွန်မသည် သူငယ်ချင်းများလုပ်သလိုပင် ကျွန်မနှစ်ခြိုက်သည့် ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကောင် ဂရီတာ ဂါဘိုး⁷⁰ နှင့် မာလင် ဒိုင်းထရစ်⁷¹ တို့ ပါဝင်သော ရုပ်ရှင်ကားများကို စနေ၊ တနင်္ဂနွေနေ့များတွင် ကြည့်ပြီး ၎င်းတို့၏ ဓါတ်ပုံများကိုလည်း စုဆောင်းသိမ်းဆည်းထားပါသည်။ “သည် ဘလူးအိန်ဂျယ်”⁷² ရုပ်ရှင်ကားထဲမှ “ချစ်မိပြန်ပြီ”⁷³ ဟူသော ဂျာမန် သီချင်းတစ်ပုဒ်ကို ကျွန်မ အမှတ်ရနေပါတော့သည်။ ရုပ်ရှင်မဂ္ဂဇင်းတွေကိုလည်း ကျွန်မတို့ အငမ်းမရ ရှာဖွေဖတ်ရှုခဲ့ကြပါသည်။

ကျွန်မတွင် လူငယ်သဘာဝအတိုင်း စိတ်ကူးယဉ်မှုများလည်း ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် ကျွန်မ၏ နုနယ်သော စိတ်ကူးနှင့်အမြင်များကို ခင်မင်သော ကျောင်းနေဖက်သူငယ်ချင်းများကလည်းကောင်း၊ မေမေထံမှ ရရှိထားသည့် အစွဲတစ်ချို့ကလည်းကောင်း တည်မတ်ပေးခဲ့ကြပါသည်။

အထက်တန်းသို့ ရောက်သောအခါ ဝေါ်ရှင်တင်မြို့ရှိ မဒီရဲရာကျောင်းတွင် တက်ရောက်သင်ကြားရပါသည်။ မဒီရဲရာကျောင်းကို တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သော လူစီ မဒီရဲရာ ဝင်း⁷⁴ ကို ဖေဖေက အလွန်လေးစားသောကြောင့် ကျောင်းအတွက် ငွေကြေး ထောက်ပံ့ကူညီပေးရုံမျှမက ကျွန်မ ဒုတိယနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ကျောင်းကိုပါ ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်ရှိ သာယာလှပသော ဒေသတစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့ဖွင့်လှစ်စေခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်မမှာ ထိုကျောင်းတွင် ကျောင်းအိပ်၊ ကျောင်းစားဘော်ဒါနေရပြီး စနေ၊ တနင်္ဂနွေရောက်မှ အိမ်ပြန်ခွင့်ရပါသည်။ (နောင်အခါ၌ ကျောင်းပိုင်မြေနှင့် စပ်လျက်ရှိသော ဖေဖေ မေမေတို့ပိုင် မြေ ၁၇၈ ဧကကို ကျောင်းသို့ ပေးလှူခဲ့သည်။)

မိုင်းယာမျိုးနွယ် မိန်းကလေးအားလုံး မဒီရဲရာကျောင်းသို့ အလိုအလျောက် ရောက်လာကြသည်။ မစွမဒီရဲရာ၌ တိုးတက်သည့် အမြင်များရှိနေရာ ကျွန်မတို့၏ အသိအမြင်များကိုလည်း သူ့ကဲ့သို့ပင် တိုးတက်ကျယ်ပြန့်လာအောင် ကြိုးစားခဲ့ပါသည်။ ဥပမာ ဘုရားသခင်သည် မိန်းမဖြစ်သည်ဟု သူက ယုံကြည်ထားပါသည်။ သမ္မာကျမ်းစာသင်တန်းကို အယောင်ပြု၍ ဆင်းရဲမွဲတေခြင်းဆိုင်ရာ အမြင်သစ်များကို ကျွန်မတို့အား ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဂျော့ ဘားနာဒ် ရှော့⁷⁵၏ အတွေးအခေါ်ဘက်တော်သားများဖြစ်အောင်လည်း ပုံသွင်းခဲ့ပါသည်။ မဒီရဲရာ၏ ကျောင်းကားလူလူချင်း တန်းတူညီတူဖြစ်ရေး စိတ်ဓါတ်ကို သွတ်သွင်းပေးရာကျောင်းပင်ဖြစ်နေပေသည်။ ကျွန်မတို့ ဆင်တူဝတ်ထားသော ကျောင်းဝတ်စုံက ကျွန်မတို့၏ မတူညီသော ငွေရေးကြေးရေး ကျောထောက်နောက်ခံ အခြေအနေများကို ဖုံးကွယ်ပေးထားသကဲ့သို့ ရှိနေပေရာ ကျွန်မတို့အနေဖြင့် မည်သူ၏ လူမှုရေးအခြေအနေကိုမျှ အရေးမထားခဲ့၊ မသိရှိခဲ့ကြပေ။

မစွမဒီရဲရာသည် စည်းစနစ်အလွန်ကြီးသူဖြစ်ပေသည်။ ကျောင်းတွင်း အတန်းပေါင်းစုံအစည်းအဝေးများတွင် မကြာခဏ ဖော်ညွှန်းဟောပြောလေ့ရှိသော သူ့ဆောင်ပုဒ်မှာ “ဘေးဒုက္ခမှ ကူညီပါ၊ စတိုင် ကျကျ အဆုံးသတ်ပါ”⁷⁶ ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ကျွန်မတို့ ဘော်ဒါအဆောင်နေသူများ မြို့ထဲသို့ ဈေးဝယ်သွားလျှင် ကုန်ပဒေသာဆိုင် တစ်ဆိုင်တည်းသို့ အားလုံးဝင်၍ ဝယ်ကြရပါသည်။ ဖိနပ်အရောင်းခန်း၌ ဖိနပ်ဝယ်ရာတွင်လည်း ဆိုင်မှ အရောင်းဈေးသည် အမျိုးသားက ဖိနပ်ဝယ်သည်မိန်းကလေး၏ ခြေခုံကို ထိကိုင်တတ်သောကြောင့် အစောင့်အရှောက် တစ်ယောက်ယောက်က မတ်တတ်ရပ်၍ စောင့်ကြည့်နေစေရပါသည်။ တစ်ကြိမ်တွင် ကျွန်မ၏ သူငယ်ချင်း ဂျိုးန့် ရော်လင်းစ်⁷⁷သည် တစ်ခန်းတည်းနေ မိတ်ဆွေနှင့် ထိုမိတ်ဆွေ၏ ဖခင်တို့နှင့်အတူ နေ့လယ်စာစားရန် ဖိတ်ကြားခံရပါသည်။ သို့သော် ဘော်ဒါဆောင် ကြီးကြပ်ထိန်းသိမ်းသော အဘွားကြီးက နေ့

လယ်စာစားပွဲသို့ မသွားရန် တားမြစ်ခဲ့ပါသည်။ နှစ်များမကြာမီက အခြား
ကျောင်းသူတစ်ယောက်၏ ဖခင်နောက်သို့ မိန်းကလေးတစ်ဦး လိုက်ပြေး
ခဲ့ဖူးပေသည်။

ကျောင်းတွင် ကပွဲများကို တစ်နှစ် နှစ်ကြိမ်ခန့် ပြုလုပ်ပေးပါသည်။
မိန်းကလေးများ သီးသန့်ပျော်ပွဲဖြစ်၍ မိန်းကလေးအချင်းချင်း တွဲ၍ကကြ
ရာတွင် အရပ်ပိုမြင့်သူက ယောက်ျားလေးအမှတ်ဖြင့် ဦးဆောင်၍ ကသွား
ကြရပါသည်။ အရပ်မြင့်သော ကျွန်မမှာ ယောက်ျားလေးနေရာမှသာ
ဦးဆောင်ကခဲ့ရသဖြင့် နောင်အခါ ယောက်ျားများနှင့် တကယ်တမ်း တွဲက
ရသောအခါ မိန်းကလေးအဖြစ် ချိန်ကိုက်မှု အခက်အခဲနှင့် မကြာခဏ
တွေ့ရတော့သည်။

လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုမှာ ကျွန်မအဖို့ နှေး
ကွေးလှပါသည်။ ယောက်ျားလေးများနှင့် ကျွန်မ အရောမဝင်ဘဲ နေ
ထိုင်လာခဲ့သည့် နှစ်တွေကလည်း များလှသည်။ ကျွန်မအသက် ၁၆
နှစ်အရွယ်က ဖြစ်ပါသည်။ အထက်တန်းကျောင်းသူဘဝ၊ တစ်ခုသော
နှစ်သစ်ကူးအကြိမ်တွင် အီဗလင် ဝေါရှ် မက္ကလင်း⁷⁸က ဖိတ်ကြားသည့်
ထင်ရှားသော ကပွဲသို့ မိသားစုနှင့်အတူ ကျွန်မ လိုက်သွားခဲ့ပါသည်။
ကျွန်မမှာ ထုံးစံအတိုင်း မည်သူ့ကိုမျှ သိသူမဟုတ်၍ အစ်ကိုကြီး ဘီးလ်က
ကျွန်မနှင့်တွဲ၍ ကပေးခဲ့ရသည်။ ကကြိုးများ ပြီးဆုံးချိန်၌ မီးများပိတ်
သွားသောအခါ “ချမ်းမြေ့ပျော်ရွှင်သော နှစ်သစ်မင်္ဂလာအချိန်အခါ ဖြစ်ပါ
စေ” ဟူသော လျှပ်စစ်မီးလုံးဆိုင်ဘုတ်ကြီး ပေါ်ထွက်လာပြီး အိုလ်လဲန်
ဆိုင်⁸⁰ သီချင်းကို အားလုံး သံပြိုင်သီဆိုကြပါသည်။ ဘီးလ်က ကျွန်မကို
ကြည့်လျက် “ဒီနှစ်သစ်အကြိမ်ပွဲဟာ ညီမလေးနဲ့အစ်ကို အတူကရတဲ့
နောက်ဆုံးပွဲပါပဲ” ဟုပြောခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မ ၁၇ နှစ်သမီးအရွယ်လောက်တွင် ပါတီပွဲများနှင့် ကပွဲများ၌
ယောက်ျားလေးအုပ်စုက ကျွန်မကို စိတ်ဝင်စားလာအောင် လေ့လာ၍

လုပ်ပြမည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။ ရယ်စရာပြက်လုံး တွေ့လျှင် ဟက်
ဟက်ပက်ပက် ရယ်မောပြီး အလွန်ပျော်ရွှင်နေဘိသကဲ့သို့ သွက်သွက်
လက်လက် ပြုမူပြောဆိုပါက ယောက်ျားလေးများ ကျွန်မအပေါ် စိတ်
ဝင်စားလာကြလိမ့်မည်ဟု ကျွန်မ ထင်နေမိပါသည်။ ထင်သည်အတိုင်းပင်
ကျွန်မ အရဲစွန့်၍ မရှက်မကြောက် လုပ်ကြည့်လိုက်သည်။ ထိုစဉ်က
ကျွန်မအနေဖြင့် ဟန်လုပ်၍ သရုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သော်လည်း
ကျွန်မကို စိတ်ဝင်စားသူ၊ သတိပြုမိသွားသူ အတော်လေးရှိလာခဲ့ကြောင်း
တွေ့ရပါသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်မသည် ဝေါ်ရှင်တင်ပါတီပွဲတိုင်းတွင်
ယောက်ျားလေးတစ်ယောက်တည်းနှင့်သာ တွဲမကမိအောင် သတိထား
ခဲ့ပါသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်ကျောင်းမှ အစ်ကိုကြီးဘီးလ်၏ ယောက်ျားလေး
သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်နှစ်ယောက်နှင့် သိကျွမ်းပြီးနောက် ကျွန်မကို
ပါတီပွဲများနှင့် ရုပ်ရှင်သို့ ဖိတ်ခေါ်သည့် ယောက်ျားလေးများ မကြာခဏ
ရောက် လာကြပါတော့သည်။ ဗာဆာကောလိပ်တွင်နေစဉ်က ယောက်ျား
လေး ကောလိပ်များသို့ ကျွန်မအား ဖိတ်ခေါ်ကြသည့် စနေ၊ တနင်္ဂနွေရက်
များပင် ရှိခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ရှိကာဂိုတက္ကသိုလ်သို့ ကျွန်မ မရောက်မီ
မှာပင် ကျွန်မအတွက် တကယ်အမျိုးသားမိတ်ဆွေများ၊ တစ်ခါတစ်ရံ
ကျွန်မကို ချစ်စကားကြိုက်စကား ဆိုကြသူများနှင့် တွေ့ရပါသည်။
ယောက်ျားလေးများစွာကိုတော့ ကျွန်မ ရှက်လည်းရှက်၊ ကြောက်လည်း
ကြောက်ခဲ့မိပါသည်။ သူတို့နှင့် အလိုက်သင့် အလျားသင့် မနေထိုင်
တတ်သည့် ကျွန်မ၏ ချွတ်ယွင်းချက်ကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

မဒီရဲရာကျောင်းတွင် အများနည်းတူ ကျွန်မလည်း ကြိုးစား
ခဲ့ပါသည်။ ဗာစီတီအသင်းဘက်မှ ပါဝင်၍ ဘတ်စကက်ဘော၊ ဟော်ကီနှင့်
အပြေးပြိုင်ပွဲများတွင် ယှဉ်ပြိုင်ကစားခဲ့သည့်အပြင် ဘီသိုဗင်၏ တီးလုံး
များကိုလည်း တစ်နှစ်ခန့် သင်ယူခဲ့ပါသည်။ တစ်ခန်းရပ် ပြဇာတ်ကိုလည်း
ပါဝင်သရုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မမှာ သတင်းစာပညာကို ဝါသနာပါသည်အလျောက် ကျောင်းမဂ္ဂဇင်းကော်မတီတွင် ပါဝင်ကူညီခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မတို့ ကျောင်းမဂ္ဂဇင်းအမည်မှာ တက်တလာ⁸¹ ဖြစ်ပါသည်။

မဒီရဲရာကျောင်းမှာ လောကီရေးရာနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မ၏ အောင်မြင်မှုကို ပထမဆုံး အသိအမှတ်ပြုပေးခဲ့သည့် နေရာဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ စီနီယာအတန်းသားများ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ကျွန်မကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်လိုက်ကြသည်ကိုတော့ ကျွန်မ အလွန်အံ့ဩမိပါသည်။ လူတွေက ကျွန်မနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သည့်အချက်များကို ကြိုက်နှစ်သက်၍ မည်သို့ မည်ပုံ အသိအမှတ်ပြုခဲ့ကြသည်ကိုမူ ကျွန်မအနေဖြင့် ဘာမျှ မသိ ရှိခဲ့ပါ။ ယင်းအတွက် အလွန်အမင်း ကျေနပ်နှစ်သိမ့်ခဲ့ရပါသည်။ ဖေဖေ အနေဖြင့်ကား ပြောဖွယ်ရာ မရှိတော့ပြီ။

ကျောင်းတွင် အားကစားလှုပ်ရှားမှု၊ မိတ်ဆွေအပေါင်း အသင်း များကိစ္စ၊ အားလပ်ရက် ခရီးထွက်သည့် ကိစ္စများနှင့်သာ ကျွန်မ လုံးပမ်း နေကြရပြီး တကယ်လူမှုရေးကိစ္စများ၌ ပါဝင်မှုနည်းပါးလှပါသည်။ ကျွန်မ ကျောင်းသက် အစဦးပိုင်းနှစ်များတစ်လျှောက်လုံးလိုလိုမှာ နိုင်ငံရေး၌ လုံးဝ စိတ်မဝင်စားခဲ့ဟုပင် ဆိုရပါမည်။ ၁၉၃၂ ခုနှစ် သမ္မတရွေးချယ်ပွဲကာလက ဖေဖေတို့ပါဝင်သော ရီပတ်ဘလီကင်ပါတီဘက်မှ ရပ်တည်၍ ဟူးဗား အား ကျွန်မ ထောက်ခံပြောခဲ့ရသော စကားရည်လှပွဲတစ်ခုကို အမှတ်ရ သော်လည်း ပြောခဲ့သည့် အကြောင်းရင်းကို မမှတ်မိတော့ပါ။ ထိုစဉ်က ဖေဖေမှာ ဟူးဗားအစိုးရအဖွဲ့တွင် လုပ်ကိုင်နေသဖြင့် ဖေဖေအပေါ် ယုံကြည်ချက် အပြည့် အဝ ထားခဲ့သည်ကိုသာ မှတ်မိနေပါသည်။ ကျွန်မ နှင့် ယှဉ်ပြိုင်အနိုင်လှ ပြောနေသူမှာ တစ်တန်းတည်းသား ရော်ဘင် ကမ်းပါး⁸² ဖြစ်ပါသည်။ သူသည်လည်း ရှီကာဂိုမြို့မှ ထင်ရှားသော ဒီမိုကရက် ဘက်တော်သား ဂျိမ်းစ် ကမ်းပါး⁸³ ၏ သမီးဖြစ်ရာ ရစ်ဗဲလ်ထ်⁸⁴ ဘက်မှ ဝင်ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့အားလုံးမှာ မိဘများ၏ သဘောထား

အယူအဆကို အလိုအလျောက် ထောက်ခံခဲ့ကြသကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

အထက်တန်းကျောင်းတွင် အောင်မြင်မှုများ ရရှိခဲ့သော်လည်း နောင်အခါ ကျွန်မ သွားရမည့် ဘဝတွင် ဦးဆောင်လမ်းပြမည့် လေ့ကျင့်မှု အနည်းငယ်မျှဖြင့်သာ မဒီရဲရာကျောင်းမှ ကျွန်မ ထွက်လာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ အများနှင့် မတူသလို ခံစားရပြီး ရှက်ကြောက်မှုလည်း ရှိဆဲပင်ဖြစ်ရာ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်း အလွန်နည်းပါးနေချေသည်။ ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ မြင်သလိုတော့ ကျွန်မ၏ အတန်းဖော်များက ကျွန်မကို မြင်ကြမည်တော့ မဟုတ်ပါ။ မည်သည့် ဘဝအခြေအနေမျိုး၌ပင်ဖြစ်စေ၊ အံဝင်အောင် ချိန်ညှိလှုပ်ရှားသွား နိုင်ရေးအတွက်သာ ကျွန်မ ကြိုးပမ်း နေပါသည်။ အစဦး စွန့်စားတီထွင်သူဖြစ်လိုသည်။ အစ်မငယ်ဘဝကဲ့သို့ သတ္တိခံ စွန့်ခွဲသူ ဖြစ်လိုသည်။

၁၉၂၁ ခုနှစ်တွင် မောင့် ကစွဲကိုခြံတည်ရှိရာ ဝက်စ်ချက်စတာ ကောင်တီခရိုင်ဒေသ၌ နိုင်ငံရေးဩဇာရှိသည့် ဝီလျံ အယ်လ် ဝေါဒ်^{၈၅}နှင့် မေမေ တွေ့သိသွားချိန်မှစ၍ ဝေါဒ်သည် နိုင်ငံရေးဆရာ၊ မေမေအား အထောက်အကူပြုသူ၊ မေမေ၏ခေါင်းဆောင်၊ မေမေ၏ ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေကြီး ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ မေမေလည်း ဝက်စ်ချက်စတာကောင်တီ ခရိုင်ဒေသ၏ ရိပတ်ဘလီကင်ပါတီ နိုင်ငံရေးရာနှင့် ပြည်သူ့ရေးရာကိစ္စ များတွင် ပိုမို အာရုံစိုက် လှုပ်ရှားလာခဲ့ပါသည်။ အစိုးရဝန်ထမ်းအဖြစ်ကို ထောက်ခံအားပေးသည့် မေမေ၏သဘောထားနှင့် ဖေဖေခံယူချက်တို့ ဩဇာအရှိန်အဝါအောက်တွင် ကြီးပြင်းလာသော ကျွန်မတို့၌လည်း မိမိ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားလုပ်ငန်းများ မည်မျှပင် လုပ်လုပ်၊ မိမိရပ်ရွာဒေသအရေး ကိစ္စ၊ အစိုးရဝန်ထမ်းရေးရာကိစ္စတို့ကိုလည်း အလေးထားကူညီဆောင် ရွက်ကြရမည်ဟူသော အသိမှာ စွဲကျွန်ကပ်ပါလာခဲ့ပါသည်။

မကြာမီမှာပင် အမျိုးသမီး ငါးဦးပါဝင်ပြီး မေမေ ၂ ဣက္ခအဖြစ်

ဆောင်ရွက်သည် ဝက်စံချက်စတာကောင်တီခရိုင် အပန်းဖြေကော်မရှင်ကို ဝေါဒ်က ဖွဲ့စည်းပေးလိုက်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ကော်မရှင်သည် မေမေ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော ကလေးများအတွက် နွေရာသီ စခန်းချ ခရီးသွားခြင်းကို စတင်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကောင်တီခရိုင် ဒေသတစ်ခုလုံး၌ သံပြိုင်တေးဆိုအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းဖြစ်အောင် မေမေက အကူအညီပေးခဲ့သည့်အပြင် လူကြီးနှင့် ကလေးများအတွက် ဂီတပွဲတော် ကြီးကိုလည်း နှစ်စဉ် ကျင်းပပြုလုပ်ပေးခဲ့ပါသည်။ ထိုဂီတပွဲတော်ကို ပထမက ဧရာမရွက်ထည်တဲကြီးအတွင်း၌ ပြုလုပ်ပေးခဲ့သော်လည်း နောင် အခါ၌ ဝေါဒ်ဆောက်လုပ်ပေးသည့် ကောင်တီအဆောက်အအုံ၌ ပြုလုပ် ပါသည်။ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ် မေလက ဖွင့်လှစ်ခဲ့သော ကောင်တီအဆောက် အဦသည် ယနေ့တိုင် အခမ်းအနားမျိုးစုံ ကျင်းပပြုလုပ်လျက်ရှိသော ဇာတ်ရုံကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ မေမေလည်း ကောင်တီအဆောက်အဦ၌ ပြုလုပ်သော ပြပွဲပြိုင်ပွဲများတွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် နှစ်အတန်ကြာအောင် ကြီး ကြပ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

မေမေသည် ရီပတ်ဘလီကင်ပါတီဝင်အဖြစ်လည်း ပိုမိုလှုပ်ရှား လာခဲ့ရာမှ ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် ရီပတ်ဘလီကင်ညီလာခံ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် အရွေးခံခဲ့ရပါသည်။ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် အရွေးခံရန် အမျိုး သမီးထုက တိုက်တွန်းခဲ့သော်လည်း မေမေက ကျွန်မ ခင်ပွန်းနဲ့ မိသားစု ကိစ္စတွေကို ဦးစားပေးလုပ်ရပါဦးမယ်ဟု အကြောင်းပြ၍ ငြင်းပယ်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၃ ခုနှစ် ဖရန်ကလင် ရစ်ဗဲလ်ထ်^{၈၆}အား သမ္မတရာထူးအပ်နှင်းပွဲ အခမ်းအနားသို့ ကျွန်မ မေမေနှင့်အတူ တက်ရောက်ခဲ့စဉ်က မေမေသည် ထိုအခမ်းအနားမှ ထွက်ခွာသွားသော ဟူးဗား (ရူးနိုမ့် သမ္မတဟောင်း)၏ သနားစရာ အသွင်ကို ကရုဏာသက်စွာကြည့်ပြီး ကျွန်မဘက်သို့ လှည့်ကာ “နေနှင့်ဦးပေါ့၊ လေးနှစ်ကြာရင် မေမေတို့အလှည့်ပြန်ရောက်လာဦးမယ်” ဟု ပြောလိုက်ပါသည်။ ဖေဖေကား ရစ်ဗဲလ်ထ် မလိုလားသူများထဲတွင်

စိတ်ဓါတ်အထူးပြင်းထန်သူတစ်ယောက်ပါပေ။

ဖေဖေမှာ ရီပတ်ဘလီကင်ပါတီ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်သော်လည်း မေမေလောက် မတက်ကြွပေ။ စင်စစ် ဖေဖေသည် ပါတီနှင့် မသက်ဆိုင်သောကိစ္စများကို နှစ်ပါတီစလုံးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သူ ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - စစ်ဘက် ဘဏ္ဍာရေးကော်ပိုရေးရှင်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်စဉ် ချွတ်ခြံကျနေသော အမေရိကန် လယ်သမားများနှင့် မွေးမြူရေးသမားများကို မိမိလုပ်ပိုင်ခွင့်အင်အားဖြင့် ငွေများ ထုတ်ချေးပေးခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မ ကလေးဘဝက ဖေဖေ၌ အစိုးရလုပ်ငန်းတာဝန်တွေ များသော အချိန်များတွင် မေမေရော ဖေဖေပါ အိမ်၌ မရှိတတ်ကြပေ။ သူတို့အိမ်သို့ ရောက်နေပြန်လျှင်လည်း မေမေက နံနက်စောစောကို အိပ်ရာပေါ်၌ စားလေ့ရှိပြီး ဖေဖေမှာ မေမေအိပ်ခန်းထဲရှိ မေမေနံဘေးမှ စားပွဲကလေးတွင် စားတတ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့ကလည်း အပေါ်ထပ်သို့ တက်၍ ဖေဖေ၊ မေမေတို့နှင့် ခေတ္တတွေ့ပြီးမှ သွားလာလှုပ်ရှားကြပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ညနေစောင်းအချိန်များတွင် မေမေက ကျွန်မတို့ထဲက တစ်ယောက်ယောက်ကိုခေါ်ပြီး အပန်းဖြေပန်းခြံထဲ ကားပတ်စီးတတ်ပါသည်။ သို့တည်းမဟုတ် ကျွန်မတို့ကို သူ့အခန်းထဲသို့ခေါ်ပြီး စကားစမြည် ပြောလေ့ရှိပါသည်။ မေမေနှင့် ထိုကဲ့သို့ နေရသည့်အချိန်များကို ကျွန်မ မက်မောလှပါသည်။ သို့သော် မေမေသည်လည်း လုပ်ငန်းများပြားလွန်းလှသဖြင့် ကျွန်မတို့ကသာ မေမေအားလပ်မည်ရက်ကို ချိန်းတွေ့ကြရမည်ဟု ကျွန်မက အကြံပြုခဲ့ဖူးသည်။

ဖေဖေနှင့်မေမေ၏ ညဦးပိုင်းအချိန် အများဆုံးသည် ညစာစားပွဲများသို့ သွားရောက်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အိမ်၌ တခမ်းတနား ဧည့်ခံဖျော်ဖြေပွဲများ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ကုန်ဆုံးတတ်ပါသည်။ ကျွန်မမှာ မေမေအဝတ်လဲနေသည့်အချိန်များ၊ အနှိပ်အနယ်ခံစဉ်၊ လက်သည်းခြေသည်း

သန်စင်ပြင်စဉ်၌ မေမေနှင့် တစ်ခါတစ်ရံ သွားတွေ့ပါသည်။ မေမေ၏ စွဲမက်စဖွယ် မဟာဆန်သောအလှကို ကျွန်မက အလွန်သဘောကျပြီး ကျွန်မ၏ ကျောင်းဧည့်ခံပွဲများသို့ သပ်ရပ်ကြော့ရှင်းစွာ ဝတ်စားဆင်ယင်လာတတ်သော မေမေ့ကိုကြည့်ပြီး တိတ်တခိုး ဂုဏ်ယူနေတတ်ပါသည်။ အလွန်ငယ်ရွယ်စဉ်က မေမေ့ကို မြတ်နိုးချစ်ခင်ရသလောက် မေမေ့ကို ကြောက်ရပြန်တော့လည်း အလွန်ကြောက်ခဲ့ရပါသည်။ အထူးသဖြင့် မေမေ့စကားကို နားမထောင်ဘဲ ကိုယ်လုပ်ချင်ရာ လုပ်ခဲ့မိခြင်းအတွက် တွေ့ခဲ့ရသည့် ဒုက္ခများကို မမေ့နိုင်အောင် ဖြစ်ရပါသည်။ ကျွန်မ သ နှစ်သမီးအရွယ်တွင် မေမေနှင့်အတူ ဥရောပသို့ ပထမဆုံးအကြိမ် လိုက်ပါ သွားခဲ့ရစဉ်က အစ်ကိုကြီး ဘီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့ကို ဆံပင်ညှပ်ရန် သင်္ဘောပေါ်ရှိ ဆံသဆိုင်သို့ မေမေက လွှတ်လိုက်ပါသည်။ ကျွန်မတို့က ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်သို့ မသွားဘဲ တစ်နေရာသို့ ရောက်သွားကြပါသည်။ ဘီးလ်က ဆံသဆိုင်တွင် လူတွေ တန်းစီစောင့်နေရ၍ ထိုနေ့က ဆံပင်မညှပ် ဖြစ်ခဲ့ကြောင်း၊ နောက်တစ်နေ့မှ ဆိုင်သို့ သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း မေမေ့အား ပြောပြရန် ကျွန်မကို အကြံပေးပါသည်။ ကျွန်မလည်း အစဉ်းစား ဉာဏ်မဲ့စွာဖြင့် ဘီးလ်ပြောခိုင်းသလို မေမေ့အား ပြောပြလိုက်ပါသည်။ ထိုနေ့က ဆိုင်၌ ဆံပင်ညှပ်လိုသူတွေ တန်းစီ၍ မစောင့်ကြရမှန်း မေမေ သိသွားသောအခါ လိမ်ညာပြောဆိုခြင်းအတွက် ကျွန်မကို အပြင်းအထန် ပြစ်တင်ကြိမ်းမောင်းပြီး အခန်းထဲ၌ တစ်ယောက်တည်းထည့်၍ ပိတ်လှောင်ထားလိုက်ပါတော့သည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မမှာ ကိုယ့်အပြစ်နှင့်ကိုယ် ခံလိုက်ရသော်လည်း အမှန်အကန်ပြောဆိုခြင်း၏ အရေးပါပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ထိုအတွေ့အကြုံကလေးမှာ ဖျောက်ဖျက်၍ မရအောင် ကျွန်မရင်ထဲ၌ စွဲထင်၍ ကျန်ရစ်ခဲ့ပါသည်။

နှစ်အနည်းငယ်ကြာခဲ့ပြီးနောက် အထက်တန်းကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့တက်ရောက်ရသော တစ်နေ့တွင် ဆံပင်ထုံးဖွဲ့ပုံနှင့်ပတ်သက်၍

ကျွန်မ တစ်ဇွတ်ထိုးလုပ်ခဲ့မိပြန်သည်။ မေမေက ကျွန်မ ခေါင်းပေါ်မှ ရှည်လျားတွန့်လိမ်နေသော ပိတုန်းရောင်ဆံစများကို သဘောကျသည်။ ကျွန်မက ထိုလှပသော ဆံကေသာများကို ညှပ်ပစ်လိုက်ပါသည်။ ပြီးမှ ယင်းလုပ်ရပ်အတွက် မေမေထံမှ ရိုက်ခတ်လာမည့် တုံ့ပြန်ချက်ကို ကျွန်မ တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားစွာ စောင့်မျှော်နေရတော့သည်။ သို့သော် မေမေက ကျွန်မဆံပင်ပုံစံ ပြောင်းလဲထားပုံကို သတိထားမိဟန် မပြသောအခါ ကျွန်မ သို့လောသို့ လော တွေးလာရသည့်အပြင် ရှက်သလိုလို ခံစားလာမိပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်မ ဆံပင်ပုံကို မေမေ ထားကြည့်မိလာသည်အထိ ကျွန်မသာသာကျွန်မ ဖန်တီးရတော့သည်။ ထိုအခါ မေမေက အလေးမထားသလို ပခုံးတစ်ဖက်တွန့်လိုက်ရာ ကျွန်မ၏ ဇေဝေဝေဖြစ်နေသော စိတ်များ ရှုပ်ထွေးသွားကြပါတော့သည်။

ကျွန်မတို့ ကလေးတစ်စုမှာ ဖေဖေမေမေတို့၏ လှုပ်ရှားမှုကို စောင့်ကြည့်နေတတ်ပြီး နားကိုပါ စွင့်ထားကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဝေဖန်သလို ကောက်ခါငင်ကာ မေးမြန်းတတ်ပြီး တစ်ခါတစ်ရံ၌ ဆိတ်ဆိတ်ပင်နေလိုက်ကြပါသည်။ ဖေဖေနှင့်မေမေ နှစ်ယောက်စလုံး၏ ဩဇာအာဏာမှာ ကျွန်မတို့ကလေးများအပေါ်၌ ရှိသင့်သလောက်ကား ရှိပါ၏။ မိဘနှစ်ပါး၏ အကျင့်စရိုက်အချို့မှာ ကွယ်ပျောက်သွားလင့်ကစား အမှတ်လက္ခဏာများအဖြစ်မူ ကျန်ရစ်တတ်ကြပါသည်။ မေမေထံမှ ကျွန်မထံသို့ မသိမသာ ကူးစက်လာသော အလွန်ထူးဆန်းသည့် စရိုက်တစ်ခုမှာ သံသယစိတ် ဖြစ်လွယ်ခြင်းနှင့် ထွေလာကေလာ အသေးအဖွဲကိစ္စများ၌ နှမြောတတ်ခြင်း၊ ရက်ရောမှု မရှိခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

မေမေသည် အချို့ကိစ္စများ၌ နှမြောတွန့်တိုခြင်းမရှိ၊ အလွန်ရက်ရောစွာ ပေးကမ်းသုံးဖြုန်းတတ်သော်လည်း လက်ထဲရောက်လာသော တန်ဖိုးမများလှသည့် ကြွေးစာရင်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျေနပ်လေ့မရှိပေ။ လူတွေက သူ့ကို လိမ်ညာနေကြသည်ဟု အထင်ရှိနေတတ်ကြပါသည်။

အိမ်တွင် ခေါ်ထားသူများအား လစာတိုးမြှင့်ပေးရေးတွင် မေမေ စိတ်
မဝင်စားလှပေ။ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲသည့်အမှုကို မေမေ မနှစ်မြို့ဟု ဆိုနိုင်
ပါသည်။ မည်မျှ မနှစ်မြို့သနည်းဟူမူ ချီးမွမ်းအားပေးစကားကိုပင်
ပြောလိုသူ မဟုတ်ပေ။ သမီးဖြစ်သော ကျွန်မသည်လည်း ငွေကြေးကို
သုံးစွဲရန် လက်နှေးလာခဲ့ပါသည်။ လူတွေက ကျွန်မကို အကြောင်းပြုပြီး
အခွင့်အရေးယူသွားကြလေမည်လားဟု သံသယဝင်နေသောကြောင့်ပင်
ဖြစ်ပါသည်။ ဤနည်းဖြင့် ကျွန်မမှာ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်းအလုပ်၌ မပျော်
ပိုက်နိုင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာပါတော့သည်။

ကျွန်မ၌ စွဲကပ်နေသော ယင်းအကျင့်စရိုက်အများအပြားသည်
ဖီးလ် ဂရေဟမ်⁸⁷ နှင့် လက်ထပ်လိုက်သောအခါ ပျောက်ပျက်သွားကြပါ
သည်။ ဖီးလ် ဂရေဟမ်မှာ အလွန်အမင်း ရက်ရောပြီး စဉ်းစားဉာဏ်ကွန်မြူး
ရှ် ပေးကမ်းစွန့်ကြဲတတ်သူတစ်ယောက် ဖြစ်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။
ကျွန်မထံမှ မပျောက်မပျက်သွားနိုင်အောင် စွဲကျန်နေသော စရိုက်အချို့မှာ
ဖေဖေထံမှ အမွေခံရရှိခဲ့သည့် ကြောင်လှသော စရိုက်များဖြစ်ပါသည်။
ကျွန်မတို့သည် စရိတ်စက အများအပြားဖြင့် အထက်တန်းကျကျ နေထိုင်
ကြလေ့ကစား ဖေဖေ၌ မပြောပလောက်သော အသုံးစရိတ်များနှင့်
ပတ်သက်၍ ထူးခြားသော စွဲလမ်းမှုတစ်ခုခု ရှိနေတတ်ပါသည်။ အသုံး
အဆောင်ပစ္စည်းများကို လေလွင့်မှုမရှိအောင် အပြည့်အဝ အသုံးချသည်။
ကြေးနန်းစာပို့နိုင်သည့် လမ်းကို တယ်လီဖုန်း မသုံးပေ။ စာကို ရေးသင့်လျှင်
ရေးပါသည်။ ယနေ့အထိ ကျွန်မ၌ စွဲကျန်နေသည့် ဖေဖေစရိုက်တစ်ခုမှာ
ညအိပ်ရာမဝင်မီ အိမ်ရှိမီးအားလုံးကို လိုက်၍ ပိတ်တတ်သော အလေ့
ပင်ဖြစ်ပါသည်။ အိမ်ထဲတွင် မီးတစ်လုံးလင်းနေလျှင် ကျွန်မ လုံးဝမနေ
တတ်တော့။ မီးတစ်လုံးလုံး လင်းနေပြီဆိုလျှင် ကျွန်မမှာ ခန်းမဆောင်
တွေနှင့် လှေကားနေရာတွေကို ကိုယ်တိုင်လှည့်၍ ပိတ်ရမှ ဘဝင်ကျပါသည်။
ပခါနဲ မကျသည့် ယင်းခလေးကို ရပ်ဆိုင်းရန် ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ သတိပေး

သော်လည်း သတိပေးကာမျှသာဖြစ်ပြီး ပွင့်နေသော မီးသီးတွေကို ကျွန်မ လိုက်၍ ပိတ်မြဲပိတ်ဆဲပင်။

ကျွန်မ ငယ်စဉ်က လူကြီးများ တစ်ခါတစ်ရံ လုပ်တတ်သည့် အပြုအမူတချို့ကို အထူးအဆန်းအဖြစ် ကျွန်မ ခံယူခဲ့သည်များလည်း ရှိပါသည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် ကျွန်မ အလွန်တုန်လှုပ်အံ့ဩခဲ့ရပြီး ကျွန်မ အနေဖြင့် လူကြီးဖြစ်လာပါက ထိုကဲ့သို့ လုပ်မည် မဟုတ်ဟုလည်း တိတိတဆိတ် သန္နိဋ္ဌာန်ချထားခဲ့ဖူးပါသည်။ ဥပမာ ကျွန်မ၏ မေမေသည် ရုပ်ရှင်ရုံ၌ လက်မှတ်ဝယ်ရန် တန်းစီရမည့် အခြေအနေမျိုးနှင့် ကြုံသောအခါ လက်မှတ်ရုံသို့ ဆိုးဆိုးဆတ်ဆတ်ဖြင့် သွား၍ “ကျွန်မ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာက မစွစ် ယူကျင်းမိုင်းယာ ပါ” ဟု ပြောကာ ထိုင်ခုံနေရာရအောင် တောင်းတတ်ပါသည်။ တောင်းသည့်အတိုင်းလည်း ရုံထဲတွင် ထိုင်ခုံနေရာ တော့ ရသွားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မမှာ မျက်နှာမထားတတ်အောင် ဖြစ်ပြီး ကျုံ့ကျုံ့ကလေး နေနေရရာ မြေလွှာကြီးတစ်ခုလုံး၏ ဝါးမျိုခြင်းခံရတော့ မည်ကဲ့သို့ ခံစားရပါသည်။ ယင်းမလုံမလဲခံစားချက်မှာ ကျွန်မ၌ စွဲကပ်ပါလာ ခဲ့သောကြောင့် စားသောက်ဆိုင်ဝင်သည့်အခါတိုင်း မိမိနှစ်သက်ရာ နေရာ ကောင်းကို ရွေးချယ်ရမည့်အစား စားပွဲထိုးခေါ်ဆောင်ရာနေရာသို့သာ ခပ်ကုပ်ကုပ်လိုက်ပါသွားမိပြီး သူညွှန်ပြသည့် နေရာမှာသာ ထိုင်လေ့ရှိလာ ပါတော့သည်။

နှစ်အတန်ကြာလာသောအခါ မေမေ၏ စိတ်ဓါတ်ရေးရာပိုင်းမှာ တစ်မျိုးတစ်ဖုံဖြစ်လာပါသည်။ မေမေစိတ်အာရုံမှာ သူ့ဘဝတွင် တွေ့ဆုံ သိကျွမ်းခဲ့သော အမျိုးသားအချို့၌သာ ပိုမိုစွဲထင်လာကြောင်း တွေ့ရပါ သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များအနက် မေမေနှင့် ချစ်ကျွမ်းဝင်သည့်အဆင့်အထိ ရောက်ခဲ့သူမှာ ဝီလျံ ဝေါ့ဒ်ပင် ဖြစ်နိုင်သည်။ မေမေ၌ အအေးပတ်ခြင်း၊ အဆုတ်ရောင်ခြင်း သို့မဟုတ် အခြား နာဖျားမှုမျိုးစုံတို့ အစဉ်အမြဲ ပိုင်းရုံနေတတ်သဖြင့် ကျွန်မတို့က မေမေစိတ်ကြိုက် နည်းမျိုးစုံဖြင့်

ပြုစုကုသပေးခဲ့ရပါသည်။ မေမေသည် စိတ်ကျရောဂါကြောင့် ထိုကဲ့သို့ ကျန်းမာရေး ယိုယွင်းလာလေသလောဟူ၍လည်း ကျွန်မ တွေးတော မိပါသည်။

မေမေသည် အရက်ကိုလည်း ပုံမှန်ထက် ပို၍သောက်လာပြန်ရာ တစ်ခါတစ်ရံ နံနက် ၁၀ နာရီကတည်းက သောက်နေတတ်သည်။ မေမေ အခြေအနေ ယင်းသို့ ပြောင်းလဲလာခြင်းကြောင့် ဖေဖေ၌ သောကကြီးစွာ ဖြစ်ရုံမျှမက ဖေဖေရော ကျွန်မတို့ သားသမီးများတွင်ပါ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကြီး ဖြစ်လာခဲ့ရပါသည်။ မေမေအရက်သောက်ပုံမှာ သူမတူအောင် ဆန်းပြား ၍ပင်နေပေသည်။ အိမ်၏မြေအောက်ခန်းတွင် ဝီစကီနှင့် ဝိုင်အရက်များ ထားသည့် ခေတ်ဟောင်းက အရက်သိုလှောင်ခန်းတစ်ခုရှိရာ ထိုအခန်း၏ သော့ကို ဖေဖေက သိမ်းထားရာ မကြာခဏ အရက်ပုလင်း သွားယူပေးရ သည်။ ထို့ကြောင့် မေမေ အရက်မည်မျှ အထိ ပိုသောက်နေသည်ကို ဖေဖေ အတိအကျသိနေပါသည်။ ဖေဖေက သတိပေးသော်လည်း မေမေက နားမထောင်ပေ။ ထူးခြားသည်မှာ မေမေသည် ဝီစကီအရက်ကို သူ့ဘာသာ သူ ဝယ်မသောက်ခြင်းနှင့် ဖေဖေထံမှ အရက်ခန်းသော့ကို မတောင်းခြင်း ပင်ဖြစ်သည်။

ကျွန်မတို့ဆောင်ရွက်ချက်တိုင်းအတွက် မေမေထံမှ ချီးကျူး အားပေးမှု ရရှိသော်လည်း မေမေ၌ ကပ်ငြိနေသော အတ္တစွဲကြောင့် ကျွန်မတို့၏ ကနဦး စိတ်ဝင်စားမှုများ အရှိန်လျော့ပါးသွားခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်မက သူ့ရဲကောင်းသုံးယောက်^{၈၈} ဝတ္ထုကို ကြိုက်လှပါသည်ဟုပြောလိုက် လျှင် မေမေက ထိုဝတ္ထုကို ပြင်သစ်လို မဖတ်ဘဲလျက် ကျွန်မအနေဖြင့် သူ့လိုမခံစားတတ်၊ အကဲမဖြတ်တတ်ကြောင်း ပြန်ပြောတတ်ပါသည်။ မေမေကား ကွယ်လွန်သည့် ရက်သတ္တပတ်အထိ စာဖတ်ခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ ဒဿနိကဗေဒ၊ သမိုင်း၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်များ၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ဂျာမန် နှင့် ရုရှားဂန္ထဝင်ဝတ္ထုများ အားလုံးကိုပင် မေမေဖတ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ အကြောင်း

အရာ မလေးနက်သော ဝတ္ထုရှည်ဖတ်သူများကိုလည်း အပြစ်ဆိုတတ်ပါ သေးသည်။

စတုတ္ထတန်းနှင့် ပဉ္စမတန်းအကြား နွေရာသီကျောင်းပိတ် ရက် များကို မောင့်ကစွကိုအိမ် တတိယထပ်ရှိ အခန်းတစ်ခန်းတွင် တစ်ယောက် တည်း စာဖတ်ခြင်းဖြင့် ကျွန်မအချိန်တွေ ကုန်လွန်စေခဲ့ပါသည်။ ဒူးမား⁸⁹ ၏ ဝတ္ထုအားလုံး၊ လွီဇာ မေ အယ်လ်ကော့ထ်⁹⁰၏ အုပ်တွဲ ၈ တွဲပါ ဝတ္ထုများ၊ ရုတနာကျွန်း⁹¹၊ နိုက်ပ်⁹²၏ စိတ်အားတက်ကြွဖွယ်စွန့်စားခန်းများကို စိတ်နှစ် ကိုယ်နှစ်ဖတ်ခဲ့ရာ စုစုပေါင်း စာအုပ်ပေါင်း တစ်ရာအထိ ဖတ်ပြီးခဲ့ ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မ ပဉ္စမတန်းအောင်သောအခါ ကျွန်မ၏ စာဖတ်ချင် စိတ်များ ပျောက်သွားကြတော့သည်။ သို့သော် ကြိုးကြားကြိုးကြားတော့ ဖတ်ပါသေးသည်။ ကျွန်မမှာ ရုပ်ရှင်မဂ္ဂဇင်းများကို ဖတ်အားသန်လာပါ သည်။ နောင်အခါတွင် ဒစ်ကင်းစ်⁹³၏ မျှော်တလင်လင်⁹⁴ ဝတ္ထုနှင့် ဒေါ်စတာယက်ဖ်စကီး⁹⁵၏ ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ်¹³¹ ဝတ္ထုများကို အစွဲကြီးစွဲ သွားပါတော့သည်။

မေမေသည် ကျွန်မတို့အတွက် မလိုက်နိုင်လောက်အောင် မြင့် မားသည့် မျှော်မှန်းချက်များကို ထားပြီး ထိုမျှော်မှန်းချက်စံနှုန်း အောင်မြင် ပေါက်မြောက်ရေးအတွက် ကြီးမားစွာပင် တွန်းအားပေးခဲ့ရှာသည်။ သို့သော် ကျွန်မတို့အပေါ် မေမေမျှော်မှန်းသလို၊ မေမေ ဖြစ်စေချင်သလို ကျွန်မတို့ ဖြစ်မလာခဲ့ကြပါဟုပင် ဆိုရပါမည်။ လုံခြုံစိတ်ချရမှု မရှိခြင်းနှင့် မိမိကိုယ် မိမိ ယုံကြည်စိတ်ချမှု ခေါင်းပါးသည်စိတ်ဝါတ်များ ကျွန်မတို့ထံ၌ ကာလ ကြာမြင့်စွာ စွဲကျန်နေခဲ့ကြပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မေမေကမူ သူ့ မိသားစုအကြောင်းကို အပြစ်ကင်းစင်သည့်အသွင်ဖြင့်သာ လူအများအား ပြောပြလေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ မေမေအမြင်၌ ကျွန်မတို့အားလုံး ရွှင်လန်း ချမ်းမြေ့ပြီး ဘာသာစကားနှစ်ရပ် တတ်ကျွမ်းသော အထူးအောင်မြင်နေသူ များချည်း ဖြစ်နေကြပါသည်။ ထို့ပြင် မိုင်းယာ၏ သမီးများ ဉာဏ်ရည်

ပိုထက်ပြီး စွဲမက်စရာကောင်းကြောင်း၊ ပို၍ ရယ်စရာလည်းအပြော
ကောင်းကြောင်း၊ ပို၍ သွက်လက်ဖျတ်လတ်ကြကြောင်းဖြင့်လည်း မေမေ
က ဝါဒဖြန့်သည်။ အရေးအကြီးဆုံးမှာ အစစအရာရာ မည်သူနှင့်မျှမတူ
ထူးခြားအောင်မြင်ကြဖို့ ပင်ဖြစ်ကြောင်း မေမေယုံကြည်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မတို့ ငယ်ရွယ်သေးသည့်အချိန်က ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် သတင်း
စာတိုက်ပိုင်ရှင် မက္ကလီးနိမိသာစုက ကလေးများအားဖိတ်၍ ကလေးများ
မိတ်ဆုံပျော်ပွဲနှင့်ပွဲများ ပြုလုပ်တတ်ရာ လာရောက်သူများကို နာရီ စသော
အဖိုးတန်လက်ဆောင်ပစ္စည်းများ ပေးလေ့ရှိပါသည်။ မေမေက ထိုပွဲသို့
သမီးများကို သွားခွင့်မပြုသဖြင့် မေမေမိတ်ဆွေ တစ်ယောက်က ထိုပွဲမျိုးတွင်
ကလေးများကို လှူမြင်သူမြင်ခံစေဖို့ အရေးကြီးသည်ဟု ထင်မြင်ကြောင်း
မေမေအား ပြောလာပါသည်။ “ကျွန်မ ကလေးတွေကို သူများက အတူ
နေချင်တဲ့ကလေးတွေ ဖြစ်စေချင်ပါတယ်” ဟု မေမေက ပြန်ပြောခဲ့ပါ
သည်။

ယင်းကဲ့သို့ မေမေ ပြောဆိုတတ်ခြင်းမှာ သာမန် လူတန်းစား
များအပေါ် အထက်စီးဖြင့် မြင်နေသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ မေမေ
၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အမြင်တရားကြောင့် ကျွန်မတွင် အတွေးများ ရှုပ်
ထွေးလာရပါတော့သည်။ လူတကာ နှစ်လိုဖွယ်ရာအချင်အချင်များတွင်
ကျွန်မ မရှိသည်ကို ကျွန်မ သိထားပါသည်။ ကျွန်မဝန်းကျင်မှ လူများ၏
နှစ်ခြိုက်လိုလားမှုကို ရရှိအောင် အများတကာနှင့် အလိုက်သင့်နေ ချင်သည့်
ကျွန်မ၏ဆန္ဒကိုလည်း ကျွန်မက သိနေပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မမှာ
အစ်မနှင့် အစ်ကိုတို့၏ လမ်းစဉ်အတိုင်း မိသားစု၏အတွေးအမြင်များစွာ
ကို လက်ခံထွေးပိုက်ထားသူ ဖြစ်ပါသည်။ ကောလိပ်တွင်ရှိစဉ်က ဗာဆာ
တက္ကသိုလ်နယ်မြေကို မိတ်ဆွေ မာရီ ဂျင်ထရီနှင့်အတူ ဖြတ်လျှောက်
သွားခိုက် “ဒီကမိန်းကလေးတွေကို မင်းသဘောကျရဲ့လား သူငယ်ချင်း”
ဟု ကျွန်မက မေးမိရာ မာရီ ဂျင်ထရီက “သဘောကျပါတယ်” ဟု ဖြေခဲ့ပါ

F-8

ကျွန်မဘဝပုံရိပ်

သည်။ သူ့အဖြေကြောင့် ကျွန်မ၏ မှတ်ကျောက်များ သံသယဝင်စရာဖြစ် သွားခဲ့ရသည်။ ကျွန်မအနေဖြင့် ခင်မင်စရာကောင်းသော သာမန်အဆင့် ပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ် မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချ၍ မြင်တတ်ရမည်ဖြစ်ပြီး ထူးခြား ပြောင်မြောက်သူကိုသာ နှစ်ခြိုက်သင့်ကြောင်း ကျွန်မ စဉ်းစားမိပါသည်။ ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ အများတကာနှင့်မတူ တစ်မူကွဲပြားခြားနားနေရမည်။ ရွက်ကြမ်းရေကျိုသာမန်အဆင့်ဖြစ်ရခြင်း၌ ချွတ်ယွင်းချက်ရှိနေသည် ဟူသော အတွေးများကို ရပ်ဆိုင်းပစ်ရန်နှင့် လူအမျိုးမျိုးကို ပကတိ အတိုင်းမြင်၍ သင့်အောင်ပေါင်းသင်းရသည်ဟူသော အမြင်ကို လက်ခံနိုင်ရန် ကျွန်မ အချိန်များစွာယူခဲ့ရပါသည်။

မေမေသည် ကျွန်မတို့ကို တကယ်ချစ်ပါသည်ဟု ကျွန်မ မပြောနိုင်ပါ။ မေမေ့ဘဝ နောက်ဆုံးရက်များဆီသို့ နီးကပ်လာချိန်၌ ကျွန်မကို အောင်မြင်သော သမီးတစ်ယောက်အဖြစ် မေမေက မြင်နေခဲ့၍ ယင်းကိုပင် မေမေ့အချစ်လားဟု ယူဆရမည်ကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မေမေ၌ ရှုပ်ထွေးသော အစွဲ အလမ်းများ ရှိနေလင့်ကစား ကျွန်မ ကလေးဘဝ အစဦးပိုင်းကာလက မေမေ့ကိုသာ ပို၍တွယ်ကပ်ခဲ့ရပါသည်။ ထိုစဉ်က ဖေဖေမှာ အလွန်ကွာလှမ်းသော ပုံရိပ်တစ်ခုကဲ့သို့သာ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေအား နှစ်ခြိုက် လိုလားခဲ့သော်လည်း ဖေဖေနှင့် အမြဲတမ်း ကွာလှမ်း နေပါသည်။ စင်စစ် ဖေဖေသည်လည်း ကျွန်မတို့ကလေးတွေနှင့် သာယာ ကြည်နူးတတ်သူပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်ဖေဖေကလည်း ခွခပ်ကျကျ၊ ဖေဖေအများဆုံး လုပ်တတ်ပုံမှာ ကျွန်မတို့အထဲက တစ်ယောက်ယောက်ကို ကလေးငယ် လေးတစ်ယောက်လို သူ့ပေါင်ပေါ် ချီတင်ပြီး နာရီကလေးကို ကျွန်မတို့ နားတွေမှာ ကပ်လျက် တွဲလောင်းလှုပ်၍ပြပါသည်။ ညီမလေး ရုသ်နှင့် ကျွန်မတို့ အလွန်ငယ်ရွယ်စဉ်က ဖေဖေသည် နံနက်စောစောစာ မစားမီ ကျွန်မအိပ်ခန်းထဲ ဝင်လာပြီး ကျွန်မတို့နှင့် ခေတ္တခဏ ဆော့ ကစားတတ်ပါသည်။

ဖေဖေသည် ကျွန်မတို့အပေါ် တရင်းတနီး မရှိလှသော်လည်း ကျွန်မတို့အား နည်းမျိုးစုံဖြင့် ချစ်ခဲ့သည် သူ၏မေတ္တာကို ကျွန်မ မမေ့နိုင်သေးပေ။ ဖေဖေသည် သူ့ယုံကြည်ချက်ကို နှုတ်ဖြင့် မပြောဘဲ ကျွန်မနားလည်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သူဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသည်ပင် ကျွန်မတစ်သက်တာတွင် အထောက်အပံ့အများဆုံးပြုရာ တစ်ခုတည်း သောအား ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မကိုလည်း ကယ်တင်နိုင်ခဲ့သည်။ ဖေဖေနှင့် ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံနိုင်ရေးမှာ အချိန်အတော်ယူခဲ့ရသဖြင့် ဤအကြောင်းများ ကို နောင်ကာလ၌သာ သဘောပေါက်မိပါသည်။

သိမ်မွေ့သည့် အကြောင်းရပ်များကို အိမ်၌ မပြောဆိုကြပေ။ အထူးသဖြင့် ငွေရေးကြေးရေးကိစ္စ၊ ဖေဖေ ရဟူဒီသွေးပါသည်ကိစ္စနှင့် လိင်ကိစ္စတို့ကို မိသားစုအတွင်း၌ မည်သူမျှ မပြောဆို မဆွေးနွေးကြပေ။ မေမေဒိုင်ယာရီတစ်နေရာတွင် အစ်မကြီး ဖလောရဲန့်စ် ၁၁ နှစ်ပြည့် မွေးနေ့လက်ဆောင်အဖြစ် သမီးအား စာအုပ်များ၊ သစ်သီး၊ သကြားလုံး များနှင့် အခြားသမားရိုးကျ ပစ္စည်းကလေးများ လက်ဆောင်ပေးခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြထားရာ ထိုပစ္စည်းများကို မေမေက အလွန်ဣန္ဒြေရသော လက်ဆောင်ပစ္စည်းများအဖြစ် ယူဆခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်က ထိုပစ္စည်းများမှာ သေးသိမ်လှကြောင်း မေမေက သိခဲ့သော်လည်း ကလေးများအား ပျော်ရွှင် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်များကို မက်မောခြင်းမရှိရန် တားဆီးပေးထားခြင်းသည်သာ အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းဖြစ်ကြောင်းကို မေမေက ယုံကြည်ခဲ့ပါသည်။

အတန်းရှိ မိန်းကလေးအများစုနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ကျွန်မ၌ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်း သူတို့ထက် နည်းနေပေသည်။ အထူးသဖြင့် ကျွန်မမှာ အဝတ်အစား အလွန်နည်းလှပါသည်။ ဂရမ်မာကျောင်းတုန်းက အဝတ်ချိတ်စင် ဗီရိုအလွတ် တစ်ခုထဲတွင် ဆွယ်တာနှင့် ဘလောက်စ် အင်္ကျီတစ်ထည်၊ နှစ်ထည်၊ အကောင်းဆုံးဝတ်စုံ တစ်စုံသာ ရှိခဲ့ပါသည်။

အိမ်မှပေးသော မုန့်ဖိုးကိုလည်း ခြိုးခြံစွာ သုံးစွဲကြရသည်။ ဗာဆာမှာ ကျောင်းတက်စဉ်က အစ်မလေးဘဝ ဖေဖေထံသို့ ပို့ခဲ့သည့် ကြေးနန်းစာကို မှတ်မိပါသေးသည်။ ကြေးနန်းစာတွင် “ငွေစောစောပို့ပါ။ မပို့က မွဲဖို့ ရှိသည်။” ဟု ရေးလိုက်ရာ ဖေဖေက “မွဲချေဦး” ဟု ကြေးနန်းစာပြန်ပို့ခဲ့ပါသည်။ ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မတို့ကို ပြောပြခဲ့သည် အကြောင်းတစ်ခုကိုသာ အမှတ်ရပါသည်။ ချမ်းသာရုံနှင့် မပြီးဘဲ ကျွန်မတို့တစ်တွေ အကျိုးဖြစ်ထွန်းသည့် အလုပ်အကိုင်တစ်ခု လုပ်ကိုလုပ်ရမည် ဟူ၍ မှတ်သားခဲ့ဖူးပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အလုပ်သည် ကျွန်မဘဝ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် အစဉ်ကပ်ပါလာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မအသက် ၁၅ နှစ်ခန့်ကဟု ထင်ပါသည်။ ခရစ္စမတ်ကျောင်းပိတ်ရက်ကာလတစ်ခုတွင် ကျွန်မမှာ ဖက်ဒရယ်သီးသန့်ဘုတ်အဖွဲ့တွင် ဂရပ်ဖ်ရေးဆွဲနည်းများကို သင်ယူခဲ့ရပါသည်။

ငွေကြေးအပေါ် မေမေ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သဘောထားနှစ်မျိုးနှင့် ယင်းသဘောထားမှ ပေါ်ပေါက်လာသည့် ခံယူချက်ကြောင့်ပင် ငွေကြေးကိစ္စကို မေမေ မပြောလိုခြင်းဖြစ်ရပေမည်။ ဖေဖေ ငွေကြေးအမြတ်အစွန်းများစွာ ရရှိခဲ့သော ယူတားပြည်နယ်၊ ကြေးနီသတ္တုတွင်းသို့ ၁၉၂၂ ခုနှစ်က အလည်အပတ်သွားပြီးနောက် အပြန်ခရီးတွင် မေမေက “(သတ္တုတွင်း) ကတော့ စိတ်ဝင်စားစရာ မြင်ကွင်းကြီးပါပဲ၊ ဒါပေမယ့် ဒီသတ္တုတွင်းကို ဦးဆောင်လှုပ်ရှားစေတဲ့ ရွာရဲ့ ဆင်းရဲပုံက ငါ့ကို တုန်လှုပ်သွားစေခဲ့ပါတယ်။ ဒီနေရာဟာ (ငွေ) ပေါ်ထွက်လာတဲ့နေရာပဲ။ ဒီငွေတွေကို တရုတ်ပန်းချီကိစ္စမှာ ငါသုံးလိုက်ပါပြီ။ ဒါပေမယ့် အခုလို အခြေအနေမျိုးနဲ့ ပေါ်ထွက်လာတဲ့ငွေတွေနဲ့ ငါတို့ အသက်ရှင်လှုပ်ရှားနေကြတဲ့အကြောင်း စဉ်းစားကြည့်ရတာ စိတ်ဓါတ်တုန်လှုပ်ချောက်ချားစရာ ဖြစ်ရပြန်တယ်” ဟူ၍ ဒိုင်ယာရီတွင် ရေးမှတ်ထားခဲ့ဖူးပါသည်။

ကျွန်မတို့၌ ရဟူဒီသွေး ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းပါသည့်အကြောင်းကိုမူ

လုံးဝမပြောခဲ့ကြပါ။ ကျွန်မအနေဖြင့် ရဟူဒီဆန်.ကျင်ရေးဝါဒ အကြောင်းကို လုံးဝ မသိရှိခဲ့ဘဲ ဖေဖေအားလည်း ရဟူဒီနွယ်အဖြစ် တစ်ခါမှ သဘောမထားမိခဲ့ပေ။ ယင်းသဘောထားသည် တမင်သက်သက် ဖြစ်ပေါ်လာစေတဲ့ သဘောထားမဟုတ်ပေ။ ဖေဖေ နှင့်မေမေတို့.ကလည်း ဖေဖေ ရဟူဒီ ဖြစ်နေသည်ကိုစွဲကို ကျွန်မတို့.အား ပြောပြခြင်း၊ လျှို့.ဝှက်ထားခြင်းလည်း မလုပ်ခဲ့ကြ။ ယင်းအတွက် ဖေဖေ၊ မေမေတို့.အနေဖြင့် ရှက်ရွံ့.ခြင်းပင် မဖြစ်ခဲ့ကြပေ။ သို့.သော် ယင်းကိစ္စကို ပြောဆိုမှု မရှိခြင်း၊ သို့.မဟုတ် ဂုဏ်ယူမှု မရှိခြင်းအထိ ဖြစ်ရလောက်အောင် စိတ်အာရုံတွင် ထိခိုက်မှု ရှိသင့်သလောက်ရှိနေကြပါသည်။ စင်စစ်မှာ ကျွန်မ ၁၀ နှစ် သမီး အရွယ် ကတည်းက မေမေ ဘက်မှ အဘွားဖြစ်သူ စိတ်ကျေနပ်အောင် ကျွန်မ တို့.မောင်နှမအားလုံး အိမ်တွင်ပင် ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်းတော်သို့. ဝင်ရောက် ခဲ့ကြပြီးဖြစ်ပါ သည်။ လူသာရင် ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်းတော်သား ဘွားဘွားက ကျွန်မတို့.အား ယင်းကဲ့သို့. ဂိုဏ်းတော်သို့. မသွတ်သွင်းထားပါက အားလုံး ငရဲသို့.လားကုန်ကြဖို့.ရှိကြောင်း ယုံကြည်ထားသော်လည်း ကျွန်မတို့. တစ်သက်တာတွင် ကိုးကွယ်သည်ဘာသာသည် ဘဝ၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုအဖြစ် အများအားဖြင့် မပါဝင်ခဲ့ပေ။

ကျွန်မ ရဟူဒီအနွယ်ဝင်ဖြစ်ကြောင်း ရည်ညွှန်းဖော်ပြသည် အဖြစ်အပျက်များအနက် ကျွန်မ မှတ်မိနေသည့် အတွေ့.အကြုံတစ်ခုမှာ ကျွန်မအသက် ၁၀ နှစ်၊ ၁၁ နှစ်လောက်က အတွေ့.အကြုံဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းတွင် ဗင်းနစ်မြို့.မှကုန်သည်ကြီး^{၉၇} ပြဇာတ်ကို ကျွန်မတို့.က ဇာတ်ကောင်အလိုက် အလှည့်ကျ ကျယ်လောင်စွာ ဖတ်ပြကြရသောအခါ အတန်း တူတစ်ဦးက ကျွန်မမှာ ရဟူဒီအနွယ်ဝင်ဖြစ်သောကြောင့် ပြဇာတ်ထဲမှ ရှိုင်းလော့^{၉၈} ဟူသော ရဟူဒီကုန်သည်နေရာတွင် ပါဝင်ဖတ်ကြားသင့်ကြောင်း တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။ တစ်ခါကလည်း ကျောင်းတွင် တစ်ယောက်က ဖေဖေအား သန်းကြွယ်သူဌေးကြီးအဖြစ် ပြောဆိုသံကို ကြားခဲ့ရပြီး

နောက် ကျွန်မတို့မှာ သန်းကြွယ်သူဌေးများ ဟုတ်မဟုတ် မေမေ့ကို ကျွန်မ ရိုးသားစွာ မေးကြည့်မိပါသည်။ ကျွန်မ ရဟူဒီအနွယ်ဝင်တစ်ယောက် ဟုတ်မဟုတ်၊ ရဟူဒီအနွယ်ဖြစ်ပါက အဓိပ္ပာယ် မည်သို့ ရှိပါမည်နည်းဟု လည်း မေးခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မအနေဖြင့် ထိုအဖြေကို ယခုအခါ မမှတ်မိ မသိရှိဘဲ ဖြစ်နေခြင်းမှာ ထိုစဉ်က မေမေသည် ကျွန်မမေးခဲ့သည့် အကြောင်း အရာကို လွှဲပစ်ခဲ့၍သာ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဘာသာရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ယင်းအရှုပ်အထွေးမှာ ကျွန်မတစ်ယောက်တည်းသာ မဟုတ်ပေ။ တစ်ခါက အစ်မလေးဘဝသည် နယူးယောက်မြို့အိမ်ခန်း၌ ဧည့်သည်များနှင့်အတူ နေ့လယ်စာစားစဉ် ဧည့်သည်များရှေ့မှောက်၌ပင် “လူတိုင်းပြောနေကြတဲ့ ယေရှု” ဆိုတဲ့ လူကြီးဟာ ဘယ်သူလဲဟင်” ဟု ကောက်ခံငင်ကာ မေးမြန်း ခဲ့ဖူးပါသည်။

ကျွန်မ ရဟူဒီအနွယ်ဖြစ်သွားသည်ကိစ္စမှာ ကျွန်မ ကောလိပ် ရောက်ချိန်အထိ ပြဿနာမဖြစ်ခဲ့ပါ။ ကျွန်မ ကောလိပ်ရောက်သောအခါ ဗာဆာကောလိပ်မှ ထွက်သွားတော့မည် ရှိကာရှိမြို့မှ မိန်းကလေး တစ်ယောက်နှင့် ဆွေးနွေးဖြစ်ခဲ့ရာမှ ထိုအမျိုးသမီးအား ရှိကာရှိမြို့မှ ရဟူဒီဂျူးမိန်းကလေးတစ်ဦးအား တွေ့ဆုံမလာဟု မေးလိုက်ရာ သူမက “ရှိကာရှိမြို့မှာ ကိုယ့်အိမ်ကို ဂျူးလူမျိုးလက်ခံလို့ မရဘူး”ဟု ဖြေသည်။ ကျွန်မရှေ့တွင် ဤကိစ္စပြောမိသဖြင့် အားနာလှကြောင်း ကျွန်မ၏သူငယ် ချင်းက မကြာခင်ပြောပြပါသည်။ ထိုအခါတွင်မှ ကျွန်မနှင့်ပတ်သက်၍ ပြဿနာ ပေါ်ပေါက်နိုင်ကြောင်း သိရပါတော့သည်။ ထိုအချိန်မှာ ကမ္ဘာ့ အရေးအခင်းတွင် ဟစ်တလာ နေရာယူထားသည့် ၁၉၃၅ ခုနှစ် ကာလ ဖြစ်ပါသည်။

မိသားစုထဲ၌ မဆွေးနွေး၊ မပြောဆိုခဲ့ကြသော တတိယ အကြောင်းဖြစ်သည့် လိင်ကိစ္စကို ကျွန်မ အတော်ကြာသည်အထိ ဘာမျှ မသိခဲ့ပေ။ လိင်ကိစ္စနှင့် ကလေးများ မည်ကဲ့သို့ သန္ဓေတည် ရရှိလာပုံ

ကိုလည်း ကျွန်မ ရိုးသားစွာပင် မသိရှိခဲ့ပေ။ ကျွန်မတို့၏ ပြင်းထန် ကျပ်တည်းသော အချိန်ဇယားနှင့် လေ့ကျင့်ခန်းများ၊ ကျန်းမာရေး အစီအစဉ်များကြောင့် လိင်ကိစ္စကို ကျွန်မတို့သည် မစဉ်းစားနိုင်ခြင်းဖြစ်သည် ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ သုက်ပိုးနှင့် မျိုးဥများအကြောင်း ကျွန်မ ဖတ်ထားဖူးသော်လည်း လိင်ဆက်ဆံမှုပြုစဉ် ၎င်းတို့မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်ပျက်လှုပ်ရှားကြပုံကို မေမေအား ကျွန်မမေးဖူးရာ မေမေက “လမ်းထဲမှာ ခွေးတွေကို သမီးမြင်ဖူးတယ် မဟုတ်လား” ဟု ပြန်မေးပါသည်။ ခွေးများ ဘာသာဘာဝ မိတ်လိုက်ကြပုံကို ထိုအချိန်အထိ ကျွန်မ မမြင်ဖူးသေးသော်လည်း “မြင်ဖူးပါတယ်” ဟုသာ ကျွန်မ ပြန်ဖြေခဲ့မိသဖြင့် ကျွန်မစကားမှာ ထိုနေရာ၌ပင် အဆုံးသတ်သွားပါတော့သည်။ မေမေက အပျိုဖော်ဝင်စ အမျိုးသမီး သဘာဝ ရာသီပန်းပွင့်သည့်အကြောင်းကို ကျွန်မအား ပြောပြရန် အားယူလိုက်ပါသေးသည်။ “စိတ်မပူပါနဲ့ မေမေရဲ့၊ ဟိုးအရင်လတွေထဲက သမီးအပျို ဖြစ်ခဲ့ပါပြီ” ဟု မေမေကို ပြောပြနှစ်သိမ့်ခဲ့ပါသည်။

ငွေကိစ္စ၊ ဘာသာရေးကိစ္စ၊ လိင်ကိစ္စများကို မိသားစုအတွင်း မပြောဆိုခဲ့ကြသောကြောင့် ကျွန်မလည်း ယင်းကိစ္စများကို လုံးဝ သတိမမူမိသကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ ထူးတော့ ထူးဆန်းလှပါသည်။ ကျွန်မမှတ်မိခဲ့သည်များမှာ ကျွန်မတို့၏ အိမ်များသည် ကြီးမားကျယ်ဝန်းပြီး အစေခံတွေလည်း များစွာရှိသည်။ သို့သော် ကျွန်မအနေဖြင့် ကျွန်မတို့ ချမ်းသာကြွယ်ဝသည်ဟူသော အချက်ကို ကျွန်မတို့ ရဟူဒီနွယ်ဖွားများ ဖြစ်သည်ဟူသော အချက်ထက် ပို၍ မသိရှိခဲ့သည် အကြောင်းများပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆန်းကြယ်လှပြီး တစ်နည်းအားဖြင့်လည်း စိတ်ချမ်းသာလှပါသည်။ ခပ်ကြောင်ကြောင် ဖြစ်ခဲ့ရသည်ကတော့ ကျွန်မတို့အနေဖြင့် ဘဝ၏ လက်တွေ့အကြောင်း အချက်များကို သင်ယူမှတ်သားမှု အလွန်နည်းပါးခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်ပါ

သည်။ ကျွန်မသည် အလွယ်ကူဆုံး အလုပ်ကိစ္စများကိုပင် မည်ကဲ့သို့ စီမံခန့်ခွဲရမှန်း မသိခဲ့ပေ။ ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့နည်း၊ အချုပ်အလုပ်၊ အချက်အပြုတ်၊ ဝယ်နည်းခြမ်းနည်းကအစ အရေးကြီးသည့် လူအမျိုးမျိုးနှင့် ဆက်ဆံနည်းများကို ကျွန်မ မသိရှိခဲ့ပါ။ ယောက်ျားငယ်များနှင့် ဆက်ဆံနည်းသိဖို့ ကတော့ ဝေးရော။ ကျွန်မ၏ ကလေးထိန်းဆရာမနှင့်အတူ တစ်ခါတစ်ရံ ဈေးအနည်းအကျဉ်း ဝယ်ခြမ်းသည်များရှိခဲ့သော်လည်း အစ်မနှစ်ယောက်၏ ပါတီပွဲဝတ်စုံများကိုသာ ကျွန်မ အမွေခံဝတ်ဆင်ရမှု များပြားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မအသက် ၁၈ နှစ်ပြည့်မှ အလွန်လှပသည့် ဘားဒေါ့ ဂွတ်မင်း¹⁰⁰ အထည်ဆိုင်သို့ မေမေက ခေါ်သွားခဲ့ပါသည်။ ဤဆိုင်မှ အဝတ်အစားများမှာ အဆင့်အတန်းမြင့်လွန်း၊ လူကြီးဆန်လွန်းသည်။ ကျွန်မအရွယ်နှင့် မလိုက်မကိုက်ပေ။

ကျွန်မကို မေမေတို့က အမြဲတမ်း ကောင်းစွာ ကျွေးမွေးပြုစုစောင့်ရှောက်ခဲ့ရာတွင် ကျွန်မတို့ ကုသိုလ်ကံကောင်းကြပုံ၊ မိဘကျေးဇူးမည်ရွေးမည်မျှအထိ ကျွန်မတို့အပေါ် ရှိနေပုံ၊ ကျွန်မတို့မောင်နှမအားလုံးကို ကျွေးမွေးပြုစုနိုင်အောင် ဖေဖေ အထူးအမြင်ကျယ်ပုံများကို မေမေက ကျွန်မတို့ကို မပြတ်သတိပေးပြောကြားခဲ့ပါသည်။

မေမေပြောသည်အတိုင်း ကျွန်မတို့မောင်နှမတစ်တွေမှာ အလွန်ပင် ကုသိုလ်ကံထူးကြသည် ဟုဆိုရပါမည်။ ကျွန်မတို့ အခွင့်ထူးများစွာ ခံစားကြရသည်။ ကျွန်မတို့မှာ အရည်အချင်း ပြည့်ဝသော မိဘနှစ်ပါးစလုံး ရှိကြသည်။ ကျွန်မတို့ စိတ်အာရုံများကား ပန်းချီအနုပညာ၊ နိုင်ငံရေးနှင့် စာအုပ်စာပေတို့၌ ဝဲပျံ့ကျက်စားကြသည်။ သို့သော် ကျွန်မတစ်ဦးတည်း အနေဖြင့်မူ ဖေဖေ၊ မေမေ၊ အစ်မ၊ အစ်ကိုတို့ ကိုကြည့်ပြီး မိမိကိုယ်မိမိ စွမ်းဆောင်နိုင်မှု အားနည်းသလို စိတ်အား ငယ်သလို ခံစားခဲ့ရပါသည်။ ကြီးပြင်းလာသောအခါ ကျွန်မ၏ကိုယ်ပိုင်အရည်အသွေးနှင့်ကိုယ်စွမ်းကိုယ်စကို ယထာဘူတကျကျ ချင့်ချိန်ကြည့်ပါသည်။ ကျွန်မမှာ ရုပ်ရည်

အလွန်ချောမောသူ မဟုတ်ပေ။ အရပ်အမောင်းက စောစီးစွာ အရွယ်နှင့် မမျှအောင် ထွက်လာသောကြောင့် အကျည်းတန်လှသည်ဟု ကျွန်မကိုယ် ကျွန်မ ထင်နေမိပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ ထွန်း ထွန်းပေါက်ပေါက် ဖြစ်လာနိုင်လိမ့်မည်ဟု မထင်မှတ်သည့်အပြင် ကျွန်မ နှစ်ခြိုက်သော အမျိုးသားကို ဆွဲဆောင်နိုင်မည်ဟုလည်း မထင်မှတ်ခဲ့ပါ ချေ။

မိသားစုအတွင်း မတည်ငြိမ်သည့်အခြေအနေတွင် ကျွန်မ တို့တစ်တွေသည် မိဘနှစ်ပါးစလုံးနှင့်လည်းကောင်း၊ ပြင်ပလောကနှင့် လည်းကောင်း ထူးထူးခြားခြား ကင်းကွာနေခဲ့ကြသောကြောင့် ကျွန်မတို့ မှာ မိမိတို့ခံစားချက်အလျောက် အသိဉာဏ်အလျောက်သာ ကြီးပြင်း လာခဲ့ကြရပါသည်။ ဒွိဟစိတ်ဖြင့် ဘဝကို အစဉ်နေခဲ့ကြရသဖြင့် မိမိကိုယ်မိမိ မည်သူမည်ဝါဟူ၍ပင် မသိနိုင်အောင်ဖြစ်ခဲ့ကြရပါသည်။

တစ်နေ့ အိမ်မှ လူကြီးများမရှိခိုက် ကျွန်မတို့ ကစားသည့် အခန်းမှ တယ်လီဖုန်းမြည်သံ ထွက်ပေါ်လာပါသည်။ အစ်မလေး ဘဇွက အလွန်စိုးထိတ်စွာဖြင့် တယ်လီဖုန်းကို ကောက်ကိုင်ပြီး “ဟဲလို” ဟု အသံပြုလိုက်ရာ တစ်ဖက်မှ အမျိုးသားသံတစ်သံက “ဘယ်သူလဲ၊ ဘယ် သူလဲ” ဟု စိတ်မရှည်သည့်လေသံဖြင့် မေးလာပါသည်။ ဘဇွက “အခု ပြောနေတဲ့လူဟာ မဲ့ဒ်မွိုင်ဆယ် စောင့်ရှောက်နေတဲ့ မိန်းကလေးလေးပါ” ဟု ပြန်ဖြေ လိုက်ပါသည်။ ဘဇွအနေဖြင့် သူမသိသော လူကြီးတစ် ယောက်ကို ဤနည်းဖြင့်သာ သူမည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း ဖြေကြား နိုင်ရှာပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မတို့၏ တကယ်အသွင်သဏ္ဍာန်နှင့် အသိ ပညာနယ်ပယ် သို့မဟုတ် လူမှုရေးနယ်ပယ်၌ ကျွန်မတို့၏ ရည်မှန်း ချက်များသည် အစဉ်အမြဲ မတည်မငြိမ်ဝေဝါးလျက် ရှိနေခဲ့ကြပါသည်။ ကျွန်မအနေနှင့် လူကြီးဘဝအထိ လုပ်ပုံကိုင်ပုံ ဟန်မကျသေးဟု စိတ်တွင်

စွဲလျက်ရှိပါသည်။ ကျွန်မပြောလိုက်တာ ဟုတ်ရဲ့လား၊ ကျွန်မ သင့်တော်
တဲ့အဝတ်ကို ဝတ်ထားရဲ့လား၊ ကျွန်မဟာ လူအများအတွက် စွဲမက်စရာ
ဖြစ်သလား စသည်ဖြင့် မေးခွန်းများစွာနှင့် လုံးထွေးနေခဲ့ပါသည်။

Notes

1. Dr. William Gerard Beckers
2. National Aniline and Chemical Company
3. Allied Chemical and Dye Corporation
4. *The Washington Post*
5. Mount Sinai Hospital
6. Yale University
7. Charles Evans Hughes
8. Justice Louis Brandeis
9. Raw Materials Committee
10. General Munitions Board
11. K. Street
12. Anna Otth
13. Felix Frankfurter
14. Oliver Wendell Holmes, Jr.
15. Elihu Root
16. H.G. Wells
17. Shrinivasi Sastri
18. Alice Roosevelt Longworth
19. Nick
20. K= Katharine

21. Mrs. Satis N. Coleman
22. Al Phillips
23. Mrs. George Vanderbilt
24. War Industries Board
25. War Savings Committee
26. War Finance Corporation
27. Connecticut Avenue
28. Woodward and Lothrop
29. Flo (Florence ကို အိမ်တွင် Flo ဟု ခေါ်သည်။)
30. Bis (Elizabeth ကို အိမ်တွင် Bis ဟု ခေါ်သည်။)
31. Eugene Meyer III
32. Springer spaniel
33. Cricket
34. Liszt
35. "The Not-Disdainful Queen"
36. John Cummins
37. Charles Ruthven
38. Woodward house
39. Massachusetts Avenue
40. Henry White
41. Crescent Place
42. John Russell Pope
43. "Starvation Corner"
44. Mary Gentry
45. *Washington Evening Star*
46. Mademoiselle Gabrielle Meyer
47. Canadian Rockies
48. *Berengaria*
49. Eiffel Tower
50. Marne
51. Notre Dame
52. Versailles
53. Einstein

54. Wyoming
55. Teton Valley
56. Kelly
57. Red Rock
58. Rock Springs
59. Lincoln School
60. Friends School
61. Montessori School
62. Potomac School
63. Madeira School
64. Vassar
65. Rose Hyde
66. Julia Grant
67. Madeline Lang
68. General Grant
69. Miss Minnie Hawkes's Dancing School
70. Greta Garbo
71. Marlene Dietrich
72. "The Blue Angel"
73. "Falling in Love Again"
74. Lucy Madeira Wing
75. George Bernard Shaw
76. "Function in disaster. Finish in style"
77. Jean Rawlings
78. Evalyn Walsh McLean
79. "Happy New Year"
80. "Auld Lang Syne"
81. *Tatler*
82. Robin Kemper
83. James Kemper
84. Roosevelt
85. William L. Ward

86. Franklin Roosevelt
87. Phil Graham
88. "The Three Musketeers"
89. Dumas
90. Louisa May Alcott
91. *Treasure Island*
92. Knipe
93. Dickens
94. *Great Expectations*
95. Dostoyevsky
96. *Crime and Punishment*
97. *The Merchant of Venice*
98. Shylock
99. Jesus
100. Bergdorf Goodman

အခန်း (၃)

၁၉၃၃ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ဝေါရှင်တင် ပို.စ်လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးကို ဖေဖေဝယ်ယူလိုက်ပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဝယ်ယူလိုက်ခြင်း အတွက် ကျွန်မ တို့ တစ်တွေ၏ ဘဝတစ်ခုလုံး မည်ကဲ့သို့ ပြောင်းလဲသွားမည် အဖြစ်ကို မည်သူမျှ မသိရှိခဲ့ကြပေ။ ထိုစဉ်က ဝေါရှင်တင် ပို.စ် သတင်းစာမှာ ပိုင်ရှင် အက်ဒွပ် ဘီးလ် မက္ကလီးန့်^၁၏ ဦးတည်ချက်ကင်းမဲ့မှုကြောင့် အကျပ်အတည်း များနှင့် ရင်ဆိုင်နေရချိန်ဖြစ်ပါသည်။ မက္ကလီးန့်သည် အမေရိကန်သမ္မတ ဟာဒင်^၂နှင့် ဖဲကစားဖော်၊ ဂေါက်သီးရိုက်ဖက်ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း တီးပေါ့ ခုံးမံ အရှုပ်တော်ပုံ^၃နှင့် ငြိခဲ့သောကြောင့် သမ္မတကြီးနှင့်လည်း အဆက် အသွယ်ပြတ်သွားပြီဖြစ်ပါသည်။

အက်ဒွပ် မက္ကလီးန့်မှာ ဝေါရှင်တင် ပို.စ်သတင်းစာကို စတင်

ဆက်ခံသည့် ၁၉၁၆ ခုနှစ်မှစ၍ လက်လွှတ်လိုက်ရချိန်အထိ သတင်းစာလုပ်ငန်းကို စိတ်မဝင်စားခဲ့ပေ။ ဇနီး အက်ဗာလင်းမှာ သတ္တုတွင်း သူဌေးသမီးပီပီ ဟိတ်ကြီးဟန်ကြီးဖြင့် နေထိုင်သုံးဖြုန်းပစ်နေသော်လည်း ဝေါ့ရှင်တင် ပို.စ်သတင်းစာလုပ်ငန်းကိုမူ သားများအတွက် ထားရစ်ခဲ့စေလို၍ ရောင်းရန် ငြင်းဆန်ခဲ့ပါသည်။ အက်ဗာလင်းသည် ပိုင်ဆိုင်သူများ ကြမ္မာဆိုဝင်တတ်သည်ဟု နာမည်ကြီးနေသော ကမ္ဘာကျော် “ဟုပ်” စိန်ကြီးကို ပိုင်ဆိုင် ဆင်မြန်းထားသူဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖေကား ၁၉၂၉ ခုနှစ်ကတည်းကပင် ဝေါ့ရှင်တင် ပို.စ်ကို ဒေါ်လာ ငါးသန်းဖြင့်ဝယ်ရန် ကမ်းလှမ်းခဲ့ဖူးသည်။ ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင်လည်း ဒေါ်လာသုံးသန်းဖြင့် ရောင်းချရန် နှစ်ကြိမ်တိုင် ကမ်းလှမ်းလာခဲ့ကြသေးသည်။ သို့သော် အက်ဗာလင်း မက္ကလီးန့်ကြောင့် ပျက်သွားခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြင့် ၁၉၁၆ ခုနှစ်ကတည်းက ဖခင်ဖြစ်သူထံမှ အမွေဆက်ခံခဲ့သော အက်ဒွပ် မက္ကလီးန့်၏ ဝေါ့ရှင်တင် ပို.စ်သတင်းစာမှာ စီမံခန့်ခွဲမှု ညံ့ဖျင်းကာ အကြွေးပါတင်လာခဲ့သဖြင့် ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် လေလံတင်ရောင်းချရသည့်အခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၃၀ ပြည့်နှစ် စက်တင်ဘာလတွင် သမ္မတဟူးဗားက ဖေဖေအား ဖက်ဒရယ်ဗဟိုအစိုးရ သီးသန့်ဘုတ်အဖွဲ့၏ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးလိုက်သဖြင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ပြည်တွင်းပြည်ပ ဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများသည် ဖေဖေ၏ ကြီးကြပ်လမ်းညွှန်မှုအောက်သို့ ရောက်လာကြပါသည်။ တစ်ဖက်တွင် ဘဏ္ဍာရေးကော်ပိုရေးရှင်း ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေးအတွက် အကြံဉာဏ်ပေးခြင်း၊ ဥပဒေပြုစုခြင်း၊ ဥပဒေကြမ်းကို ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်မှ အတည်ပြုရန် မဖြစ်မနေပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရသဖြင့် လုပ်ငန်းဖိစီးမှုဒဏ်မပိရေးအတွက် ဖေဖေ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်အချို့ကို လျှော့ချပေးရန် မေမေက သမ္မတထံသို့ ကိုယ်တိုင် သွားရောက်တွေ့ဆုံမေတ္တာရပ်ခံခဲ့ပါသည်။

၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် ၁၉၃၂ ခုနှစ် အရေးပေါ်ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် တည်ဆောက်ရေးအက်ဥပဒေ^၇ကို ထုတ်ပြန်၍ ဖက်ဒရယ်ဗဟိုအစိုးရ သီးသန့်၊ ဘုတ်အဖွဲ့၊ လုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးကော်ပိုရေးရှင်း ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းရေး လုပ်ငန်းနှစ်ခုကို ခွဲခြားပေးလိုက်ပြီးနောက် ဖေဖေမှာ ဘဏ္ဍာ ရေးကော်ပိုရေးရှင်း ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေးလုပ်ငန်းတာဝန်ကို စွန့်လွှတ် လိုက်တော့သည်။

သို့သော် ၁၉၃၂ ခုနှစ် ဆောင်းဦးရာသီ၌ ဖရဲန့်ကလင် ရုစဗဲလ်ထ် သမ္မတအဖြစ် အရွေးခံရသောအခါ ဖေဖေအပို၊ ပြဿနာ တစ်မျိုးကြုံလာရပြန်သည်။ ဖေဖေမှာ သူ့ကိုယ်တိုင် ခန့်အပ်တာဝန် ပေးထားသူဖြစ်၍ ရုစဗဲလ်ထ် ကျမ်းသစ္စာမကျိန်ဆိုမီ ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ရန် ဖေဖေအား သမ္မတဟူးဗား အကြိမ်ကြိမ် တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။

ဖေဖေကမူ အများပြည်သူအကျိုးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးနေရ သည်လုပ်ငန်းဖြစ်၍ ဟူးဗားကိုယ်တိုင် တိုက်တွန်းသည့်တိုင်အောင် ၎င်း အနေဖြင့် နုတ်ထွက်ရန် အကြောင်းမရှိဟု ယူဆသည်။ သို့သော် ဖက်ဒရယ် ဗဟိုအစိုးရ သီးသန့်၊ ဘုတ်အဖွဲ့ကို အုပ်ချုပ်ရသူ အဖြစ်မူ မလုပ်လိုတော့။ သို့ဖြင့် သမ္မတ ရုစဗဲလ်ထ်က ဖေဖေအား ဖက်ဒရယ်ဗဟိုအစိုးရ သီးသန့်၊ ဘုတ်အဖွဲ့၏ အကြီးအကဲအဖြစ် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ပေး အပ်လာသောအခါ ဖေဖေ အသာတကြည်ပင် လက်ခံခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုနှစ် မတ်လကုန်ပိုင်းလောက်မှာပင် ထိုရာထူးမှ နုတ်ထွက်ခွင့်တောင်းစာကို သမ္မတ ရုစဗဲလ်ထ်ထံ ပေးပို့ခဲ့ပါသည်။ ရုစဗဲလ်ထ်၏ လုပ်ဆောင်မှု အတော်များများ မှားယွင်းနေကြောင်း ဖေဖေတွေ့မြင်ခဲ့ရသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖေ အစိုးရအလုပ်မှ နုတ်ထွက်လိုက်ခြင်းနှင့် ကြွေးမဆပ် နိုင်အောင် မွဲနေသည့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်သတင်းစာ၏ အခြေအနေ ဆိုးဝါး ချက်တို့ တိုက်ဆိုင်သွားသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့

F-9

ကလည်း ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာကို ဝယ်ရန် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြ ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် လွန်ခဲ့သော ငါးနှစ်က ဒေါ်လာငါးသန်းဖြင့် ဝယ်ယူရန် ကမ်းလှမ်းခဲ့သော ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာလုပ်ငန်းကို ဖေဖေသည် ၁၉၃၃ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့တွင် ဒေါ်လာ ၈၂၅,၀၀၀ ဖြင့် လေလံပွဲ၌ အနိုင်ဆွဲဝယ်ယူနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မနှင့် ကျွန်မမိသားစုတစ်ခုလုံး၏ အနာဂတ်အရေးတွင် အထူးအရေးပါခဲ့သော ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာလုပ်ငန်းကြီးတစ်ခုလုံးကို ဝယ်ယူလိုက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မ အံ့ဩမဆုံးနိုင်အောင် ဖြစ်ရသည့် အကြောင်းတော့ ရှိပါသည်။ ၎င်းမှာ ယင်းကိစ္စကို ကျွန်မ လုံးဝ မသိခြင်း၊ မိသားစုထဲမှ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကမျှ ယင်းကိစ္စကို ကျွန်မအား ပြောမပြ ကြခြင်း၊ ကျွန်မအား မပြောပြရသေးပါလားဟူ၍လည်း မည်သူမျှ ဂရုမထား ခဲ့ကြခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဤသည်မှာလည်း အဆန်းတော့ မဟုတ်ပါ။ ဖေဖေသည် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံကို လေလံဆွဲရာ၌ လေလံပွဲသို့ ကိုယ်တိုင်သွားသည် မဟုတ်ပေ။ အမည်မဖော်လိုသူတစ်ဦးအဖြစ် ရှေ့နေ ဂျော့ အီး ဟမ်မီလ်တင် ဂျူနီယာကို ကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်၍ ဆောင်ရွက်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မ ကောလိပ်ဘုတ် စာမေးပွဲဖြေပြီး၍ မောင့် ကစ္စကိုခြံသို့ ပြန်အရောက် တွင် မေမေနှင့် ဖေဖေတို့ ပြောဆိုနေကြသည့် စကားကို နားစွန်နားဖျား ကြားရတော့မှ ထိုကိစ္စကို ကျွန်မသိရတော့သည်။

ထိုလျှို့ဝှက်သတင်းကို ကျွန်မ ကြားသိရပြီးနောက် မကြာမီမှာပင် ဖေဖေတို့က အားလုံးသိအောင် ဖြန့်လိုက်ပါသည်။ ဝယ်သည်ရက်နှင့် ဝယ်ယူသူ (ပိုင်ရှင်သစ်) ၏အမည် ကြေညာသည်ရက်နှစ်ရက်အကြား ကြားကာလသည် ရုံးတော်အနေဖြင့် လေလံတင်ရောင်းချမှုကို အသိအမှတ် ပြုနိုင်ရေးအတွက် အရေးကြီးလှပါသည်။ ဖေဖေအနေဖြင့် ၁၀ ရက်ခွာ၍

ရုံးတော်က အသိအမှတ်ပြုပေးရန် လိုလားခဲ့ပါသည်။ ၁၀ ရက်ပြည်သောအခါ
လေလံဆွဲဝယ်ယူသွားသူ ဖေဖေအမည်ကို ရုံးတော်မှ ကြေညာလိုက်ပြီး
၁၉၃၃ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၃ ရက် နေ့ထုတ် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စံ သတင်းစာ
ရှေ့မျက်နှာဖုံးတွင်လည်း ဘောင်ခတ်၍ ဖော်ပြပေးလိုက်ပါသည်။

တစ်ရက်နှစ်ရက်ကြာသောအခါ အစ်ကိုကြီးဘီးလ်နှင့် ကျွန်မကို
ဖေဖေက ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ခေါ်သွားရာ ကျွန်မလည်း ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စံ
သတင်းစာတိုက်ကို ပထမဆုံး ရောက်ဖူးခဲ့ပါသည်။ သတင်းစာတိုက်မှ
အလွန်စိတ်လှုပ်ရှားနေသော ပုဂ္ဂိုလ်အချို့က ညပိုင်းတွင် ကျွန်မတို့ကို
လိုက်လံပြသပေးကြပါသည်။ ပိုင်ရှင်ဟောင်း မက္ကလီးန့်လက်ထက် နောက်
ဆုံးအကျပ်အတည်းကာလတစ်လျှောက်လုံး လုပ်ကိုင်ခဲ့သော လက်ကျန်
ဝန်ထမ်းအချို့ ရှိနေကြပါသေးသည်။ သူတို့ထဲတွင် သတင်းစာကြီးကို
ဆက်တိုက်ထွက်အောင် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသော စေတနာပါသည် ဝန်ထမ်း
အချို့နှင့် သွားစရာနေရာ မရှိဘဲဖြစ်နေသော ဝန်ထမ်းအချို့ ပါဝင်နေပါ
သည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စံ သတင်းစာပိုင်ရှင်သစ် ဖေဖေဖြစ်လာခြင်းနှင့်
ပတ်သက်၍ သတင်းစာအသိုင်းအဝိုင်းမှ တုံ့ပြန်ချက်မှာ မဆိုးလှပါ။
ပါတီဘက်လိုက်မှုကင်းသော သတင်းစာအဖြစ် ဆက်လက်ရပ်တည်သွား
နိုင်ပါမည်လောဟူသော နှစ်အတန်ကြာကတည်းက ရှိခဲ့သည့် သံသယမှာ
ရှိနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ဝေါ်ရှင်တင်မြို့တော်၏ နံပါတ် ၅ သတင်းစာကြီး
ကို အတွေ့အကြုံမရှိသော ဖေဖေလို ထုတ်ဝေသူတစ်ယောက်က ကိုင်တွယ်
နိုင်ပါမည်လောဟူ၍လည်း အများက သံသယရှိနေကြပါသည်။ အမေရိကန်
နိုင်ငံတွင် အသွက်လက်ဆုံး ထုတ်ဝေသူတစ်ယောက်ဖြစ်သည့် ဂါဒနာ
ကောလစ်^၅က ဝေါ်ရှင်တင်မြို့မှ အစိုးရလုပ်ငန်းဝန်ထမ်းများမှာ နံနက်
စောစော လုပ်ငန်းခွင်ဝင်၍ ညနေ ၄ နာရီခွဲတွင် အိမ်ပြန်လေ့ရှိကြသော
ကြောင့် ဝေါ်ရှင်တင်မြို့မှာ ညနေသတင်းစာမြို့ဖြစ်နေကြောင်း၊ ထို့ကြောင့်

နံနက်ပိုင်း ထုတ်ဝေသည် မည်သည့်သတင်းစာမျှ အရာမထင်နိုင်ကြောင်း၊ အထူးသဖြင့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စံ သတင်းစာအဖို့. အကျိုးကျေးဇူးရှိနိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း၊ စတားသတင်းစာမှာ လူကြိုက်များသည့် ညနေသတင်းစာ ဖြစ်နေကြောင်း ဖေဖေ့ကို သတိပေးပြောပြပါသည်။ ဖေဖေက အမေ ရိကန်ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံကြီးတစ်ခုအနေဖြင့် သတင်းစာကျင့်ဝတ်နှင့် ကိုက်ညီသော သတင်းစာကောင်းတစ်စောင်တော့ ရှိသင့်ကြောင်း၊ ၎င်းအနေဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံသားများအပေါ် စိတ်ချယုံကြည်ပြီးဖြစ်၍ အမေရိကန် နိုင်ငံသားများကလည်း အမှန်ကိုပြုလုပ်ရာတွင် ၎င်းအပေါ် ယုံကြည်စိတ်ချ နိုင်ကြောင်း၊ ၎င်းအနေဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံသားများအား ဘက်မလိုက်သည့် အမှန်တရားကို လမ်းညွှန် ပြသပေးသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အတွေးအခေါ် အယူအဆတစ်ရပ်သည် မှန်ကန်နေပါက မည်သည့်အရာကမျှ ဟန့်.တား၍ မရနိုင် ကြောင်းဖြင့် ကျိုးနွံစွာပင် တုန့်.ပြန်ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ရီပတ်ဘလီကင်ပါတီဝင်ဖြစ်သော ဖေဖေသည် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စံ သတင်းစာကို စတင်ထုတ်ဝေစဉ်ကပင် ဘက်မလိုက် လွတ်လပ်သော သတင်းစာဖြစ်ရမည်ဟု ကြေညာထားပြီးဖြစ်သည်။ သတင်းစာကို လွတ်လပ်သော အဘော်ဖြင့် ထုတ်ဝေခြင်းဖြင့် သတင်းစာအဆင့်အတန်းကို မြှင့်တင်ရန် ရည်မှန်းထားသည်။ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စံ သတင်းစာကို ဝယ်ယူ ရာတွင် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်အဖွဲ့အစည်း၏ ဆွဲဆောင်တိုက်တွန်းချက်မျှ မပါ။ မိမိကိုယ်ပိုင်ဆန္ဒသဘောအရ ဝယ်ယူခဲ့ကြောင်းကိုလည်း ဖေဖေက ရှင်းလင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က လူအတော်များများ မယုံကြည်ခဲ့ကြ သော်လည်း ဖေဖေက ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စံ မှာ ကလေးကစားစရာ အရပ် မဟုတ်ကြောင်း၊ ရီပတ်ဘလီကင် ပါတီအဘော် သတင်းစာမဟုတ်ကြောင်း၊ ဖရဲန့်.ကလင် ရှစ်ဗွဲလ်ထ်အား (နောက်ပိုင်းတွင် အတော်အတန် တိုက်ခိုက် ခဲ့သော်လည်း) တိုက်ခိုက်မည့် သတင်းစာ မဟုတ်ကြောင်း ပြည်သူလူထု ယုံကြည်အောင် ပြသခဲ့ပါသည်။

အစဦးကတည်းက ဖေဖေ စိတ်လှုပ်ရှားခဲ့ပါသည်။ စိန်ခေါ်မှုများက ဖေဖေအား ငယ်မူပြန်စေဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်စေခဲ့သည်။ သတင်းစာတိုက်ဝန်ထမ်းများ၏ လစာမှ အဖြတ်ခံထားရသော ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ဖေဖေက ပယ်ဖျက်လိုက်သဖြင့် ဝန်ထမ်းများ စိတ်ဓါတ်တက်ကြွလာကြသည်။ လုပ်ငန်းအပေါ် စေတနာသန့်သန့်ဖြင့် လုပ်ကိုင်လိုပါက မည်သူမဆို ဆက်လက်လုပ်ကိုင်သွားနိုင်သည်ဟုလည်း ဖေဖေက ပြောထားလိုက်သည်။ လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေကို အနီးကပ် လေ့လာသောအခါတွင်မှ တကယ့်အခြေအနေမှန်ကို ဖေဖေ သိရပြန်သည်။ လူကောင်းသူကောင်းအများစု မရှိတော့ခြင်း၊ သတင်းစာ စာမျက်နှာ လျော့နည်းစွာ ထုတ်ဝေရခြင်း၊ စောင်ရေအထူးကျဆင်းခြင်း၊ ကြော်ငြာများထည့်သွင်းမှု ကျဆင်းသွားခြင်း စသည်တို့ ပင်ဖြစ်ပါသည်။ သတင်းစာမှာ တစ်နေ့ထွက်ပြီးနောက်တစ်နေ့ အသေအချာထွက်မည်ဟု မပြောဝံ့သည့် အခြေအနေမျိုး၌ စိတ်ဓါတ်ပိုင်း၊ စာရိတ္တပိုင်း၊ ရုပ်ပိုင်း အဘက်ဘက်က ကျဆင်းပျက်ယွင်းနေပေသည်။ ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာတွင် ပိုင်ရှင်သစ်အဖြစ် ဖေဖေနာမည် ကြေညာသောနေ့က သတင်းစာမှာ ၁၈ မျက်နှာသာ ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဖေဖေသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့် အစိုးရလုပ်ငန်းများ၌ အောင်မြင်ခဲ့သည့်အလျောက် သတင်းစာလုပ်ငန်း၌လည်း လုပ်ငန်းသဘောကို နားမလည်သည့်တိုင် အရင်းအနှီးများစွာ မြှုပ်နှံ၍ ကောင်းစွာကိုင်တွယ်သွားရုံဖြင့် ဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်လိမ့်မည်ဟု အထင်ရှိခဲ့သည်။ လက်တွေ့၌ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြိုးပမ်းသော်လည်း ထိုက်တန်သောအကျိုးအမြတ် မခံစားခဲ့ရပေ။ သို့သော် ထိုအချိန်မှစ၍ နောင်အနှစ် ၂၀ အတွင်း၌ အဖိုးအနုထွက်ထိုက်တန်သော သင်ခန်းစာများကိုမူ ဖေဖေ ရရှိခဲ့ပါသည်။

ပထမဆုံးနှင့် အပြင်းထန်ဆုံး အတွေ့အကြုံတစ်ခုမှာ ချက်ချင်းဆိုသလိုပင် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေ၏ တစ်ချိန်က သူငယ်ချင်း

ဆစ်ဆီ ပက်တာဆင်¹⁰ မှာ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စံသတင်းစာ လေလဲပွဲတွင် ဖေဖေ
ကို ရုံးခဲသဖြင့် ၎င်းအတွက် အခွင့်အရေးကောင်းတစ်ခု ဆုံးရှုံးခဲ့ရလေရာ
ဖေဖေအား သင်ခန်းစာပေးရန် အပြတ်အသတ် ဆင်နွဲရမည့် တိုက်ပွဲတစ်ခုကို
ဖန်တီးလေတော့သည်။ ဆစ်ဆီ ပက်တာဆင်သည် ထိုစဉ်က ဝေါ်ရှင်တင်
ပို့.စံ သတင်းစာတွင် ဖော်ပြနေကျ အခန်းဆက် ကာတွန်းများကို မိမိအား
လွှဲရန် အစ်ကိုဝမ်းကွဲ ဘာတီ မက်ကောမစ်¹¹အား အကြောင်းကြားပြီးနောက်
သတင်းစာ၌ ဖော်ပြခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းပစ်လိုက်ပါသည်။ မက်ကောမစ်သည်
ရှီကာဂိုထရစ်ဖြန်း¹² သတင်းစာကို ထုတ်ဝေသည့်အပြင် တစ်နိုင်ငံလုံး သတင်း
စာများသို့ သတင်း၊ ဆောင်းပါး၊ ကာတွန်းများဖြန့်ချိသည့် အကြီးဆုံး ကိုယ်
စားလှယ်လုပ်ငန်းကိုလည်း ပိုင်ဆိုင်ထားသူဖြစ်ရာ ဆစ်ဆီ ပက်တာဆင်
မှာလည်း ရှီကာဂို ထရစ်ဖြန်း သတင်းစာလုပ်ငန်း၌ အစုရှယ်ယာပါဝင်
ထားပေသည်။ လူကြိုက်အများဆုံး အခန်းဆက်ကာတွန်း လေးမျိုးဖြစ်သည့်
အဲန်ဒီ ဂမ့်¹³၊ ဒစ် ထရေစီ¹⁴၊ ဂက်ဆိုလင်း အယ်လီ¹⁵နှင့် ဝင်နီ ဝင်းကဲလ်¹⁶
တို့သည် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စံ သတင်းစာလုပ်ငန်း ရောင်းချစဉ်က စာချုပ်ထဲ၌
မပါဝင်ဟု ဖေဖေအား ကိုယ်စားလှယ်လုပ်ငန်းမှ အကြောင်းကြားပြီးနောက်
သတင်းစာ၌ ဖော်ပြခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်သည်။ ယင်းကာတွန်းများကို
ဟဲရာလ်ဒ်¹⁷ ညနေသတင်းစာသို့ ပြောင်းရွှေ့ဖော်ပြမည့်သတင်းကိုလည်း
ဆစ်ဆီ ပက်တာဆင်က ခပ်တည်တည်ဖြင့် ဖော်ပြလိုက်လေသည်။

ဖေဖေသည် ကာတွန်းများကို ဖတ်လေ့ရှိသူ မဟုတ်သဖြင့်
သတင်းစာကာတွန်းများ အရေးပါ မပါ သတင်းစာဝန်ထမ်း အေ ဒီ မတ်စ်¹⁸
ဆိုသူအား မေးမြန်းကြည့်ရာမှ အခန်းဆက် ကာတွန်းများသည် သတင်းစာ
တစ်စောင်၏ စောင်ရေကို ထိန်းသိမ်းထားနိုင်သည့် သော့ချက်ဖြစ်ရုံမျှမက
သတင်းစာ၏ အကောင်းဆုံးနှင့် အရေးအပါဆုံး အဖိုးတန်အင်္ဂါရပ်ဖြစ်ပုံကို
သိရှိသွားတော့သည်။ ဆစ်ဆီ ပက်တာဆင်အား အမြန်ဆုံး တရားစွဲရန်လည်း
ဖေဖေအား အကြံပေးသည်။

ဆစ်ဆီ ပက်တာဆင်က ဖေဖေအား တယ်လီဖုန်းဖြင့် ပြောပြရာတွင် သူမ၏အစ်ကို ဂျိုး ပက်တာဆင်¹⁹က ထိုကာတွန်းများကို ဖန်တီးခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ မက်ကောမစ်နှင့် ပက်တာဆင်တို့မှတစ်ဆင့်နွယ်၍ မိမိ၌ ထိုကာတွန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ လုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိနေသည်ဟုဆိုသည်။ သို့သော် လောလောဆယ်တွင် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ၌ ဖော်ပြခွင့်မှာ မိမိ၌ရှိနေကြောင်း ဖေဖေက ထောက်ပြသောအခါ “ဒါဆိုရင်လည်း ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းကြတာပေါ့” ဟု ဆစ်ဆီ ပက်တာဆင်က ဆိုလိုက်သည်။

ဆိုသည့်အတိုင်းပင် ကာတွန်းများဖော်ပြခွင့်နှင့်ပတ်သက်၍ တရားရုံးတွင် နှစ်နှစ်တိုင်တိုင် ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းကြရာ ဆစ်ဆီနှင့် ဖေဖေမေမေတို့၏ ရင်းနှီးမှုများလည်း ပျက်သွားတော့သည်။ နယူးယောက်တွင် ဟဲရာလ်ဒ် ညနေသတင်းစာ၌ ကာတွန်းများဖော်ပြခွင့် ယာယီတားမြစ်မိန့်ကို ဖေဖေဦးစွာ ရရှိခဲ့ပါသည်။ မကြာမီ ထိုအမိန့် ပျက်ပြယ်သွားပြီး သတင်းစာနှစ်စောင်စလုံး၌ ကာတွန်းများကို ဆက်လက်ဖော်ပြကြပြန်သည်။ ထို့နောက် ဆစ်ဆီက အနိုင်ရရှိသွားပြန်သဖြင့် ကာတွန်းများဖြန့်ချိသည့် ကိုယ်စားလှယ်ရုံးကို ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ က အရေးဆိုပြန်ရာ ၁၉၃၄ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် နယူးယောက်၌ ရှိကာဂိုထရစ်ဖြန့် သတင်းစာ ရုံးခိမ်ပြီး ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ က ကာတွန်းဖော်ပြခွင့်ကို တရားဝင် ရရှိသွားလေသည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ် မတ်လတွင် ဝေါ်ရှင်တင်၌ ဟဲရာလ်ဒ်သတင်းစာအမှုကိုလည်း ဖေဖေကပင် အနိုင်ရသွားပြန်သည်။ ကိုလမ်းဘီးယားဒီစတြိတ်အယူခံရုံး၏ ထိုအမိန့်ကို ဆစ်ဆီက မကျေနပ်၍ တရားရုံးချုပ်သို့ တင်ပြခဲ့သော်လည်း တရားရုံးချုပ်က ကြားနာရန် ငြင်းခဲ့သောကြောင့် ၁၉၃၅ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၀ ရက်တွင် ဖေဖေ တရားနိုင်သွားပါတော့သည်။

ဟဲရာလ်ဒ်သတင်းစာတွင် ကာတွန်းထည့်သွင်းဖော်ပြခွင့်ကို တားမြစ်သည့် နောက်ဆုံးအမိန့် ထွက်လာသောအခါ အရောင်နှင့်ဖော်ပြမည့် ရှေ့တစ်ပတ်တနင်္ဂနွေနေ့အတွက် ကာတွန်းများ ရိုက်နှိပ်ပြီး ဖြစ်နေ၍

ယင်းတစ်ရက်ကို ဖော်ပြခွင့်ပြုရန် ဆစ်ဆီက ဖေဖေထံမှ ခွင့်ပြုချက် တောင်းခံလာသည်။ ဖေဖေမှာ ဆစ်ဆီအပေါ် အခဲမကျေသည်စိတ်ဖြင့် ရိုက်ပြီးကာတွန်းများကို ဖော်ပြခွင့်ပြုလိုက်သော်လည်း ထိုကာတွန်းများကို ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်မှတစ်ဆင့် ကူးယူဖော်ပြသည်ဟူသော ဝန်ခံချက်စာတမ်း ထည့်ပေးရန်နှင့် နောက်ကာတွန်းများကို ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်၌သာ ဖော်ပြ တော့မည်ဖြစ်ကြောင်းကိုပါ ထည့်သွင်း ဖော်ပြပေးရန် တောင်းဆိုလိုက်သည်။ ဆစ်ဆီကား ဖေဖေတောင်းဆိုသည်အတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိ ခဲ့ပေ။ သို့သော် မကြာမီမှာပင် ဖေဖေအပေါ် ကလဲ့စားပြန်ချေသည့် လုပ်ရပ်တစ်ခုကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ဆစ်ဆီသည် လှပစွာ မွမ်းမံခြယ်သ ထားသော သစ်ခွပန်းဘူးတစ်ဘူးကို ဖေဖေထံသို့ ပို့ခဲ့သည်။ ဘူးထဲတွင် အထုပ်ကလေးတစ်ထုပ်ကို သစ်ခွပန်းများဖြင့် ဝန်းရံထားသည်။ ထို အထုပ်ကလေးမှာ အသားစိမ်းတစ်တုံးကို ထုပ်ထားသော အထုပ်ပင်ဖြစ် သည်။ တစ်ပေါင် ခန့်သာရှိသော ထိုအသားစိမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဆစ်ဆီက ကတ်ပြားပေါ်တွင် “ရှင် စိတ်မပျက်သွားစေရန် ရည်သန်လျက်...” ဟူသော စာတမ်းကလေးကိုပင် ရေးပေးလိုက်သေးသည်။ ရှိတ်စပီးယားပြဇာတ်ထဲမှ ရှိုင်းလော့ဟူသော ရဟူဒီလူမျိုးဇာတ်ကောင်တစ်ဦးကို ရည်ညွှန်း၍ ဖေဖေ အပေါ် ကလဲ့စားချေလိုက်ပုံကိုကြည့်ခြင်းဖြင့် ကာတွန်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ မည်မျှအထိ ကြမ်းတမ်းပြင်းထန်လာခဲ့ကြကြောင်း သိနိုင်ပါသည်။ ဆစ်ဆီ မှာ ထိုနေ့မှစ၍ အချက်တွေ့တိုင်း ဖေဖေနှင့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်သတင်းစာ အား နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့်ဆွဲ၍ နှောင့်ယှက်နေတော့သည်။

ကာတွန်းကိစ္စ တရားစွဲဆိုမှု လုံးဝပြီးစီး၍ လပေါင်း ၂၂ လ ကြာသောအခါ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် တွင် ကာတွန်းဖော်ပြခွင့် စာချုပ်သက် တမ်းကုန်သွား၍ ကာတွန်းများကို ဆစ်ဆီက အလိုအလျောက် ကိုင်တွယ် သုံးစွဲနိုင်ခဲ့ပါသည်။ သူမနှင့် ဖေဖေတို့မှာ နှစ်နှင့်ချီ၍ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် စကားမပြောဘဲ နေလာခဲ့ကြပြန်ရာ လက်ထောက်နိုင်ငံခြား

ရေးဝန်ကြီး၏ ဇနီး မစွမ်းဆမ်းနား ဝဲလိစ်၏ ညစာစားပွဲတစ်ခုတွင် ပြန်ဆုံကြတော့မှ စကားပြောကြတော့သည်ဟူ၏။

သတင်းစာကားတွန်းကိစ္စ ပြဿနာပေါ်ပေါက်ခဲ့ရာမှ သတင်းစာလုပ်ငန်းမှာ အခြားမည်သည့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့်မျှ မတူပုံကို ဖေဖေ သိရှိသွားပါသည်။ သတင်းစာလုပ်ငန်းတစ်ခု အောင်မြင်ရေးအတွက် သာမန်လုပ်နည်းစနစ်များကိုသုံး၍ မရနိုင်ပုံ၊ သတင်းစာလုပ်ငန်းမှ ငွေကြေးအကျိုးအမြတ် ရဖို့အတွက် အထူးသဖြင့် ဝေါ်ရှင်တင်မြို့ကဲ့သို့ သတင်းစာစောင်ရေများပြားသော နေရာမျိုး၌ အောင်မြင်မှုရဖို့အတွက် မည်ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်လှုပ်ရှားရမည်ကို ဖေဖေ အနည်းအကျဉ်း တီးခေါက်မိသွားပြီ ဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖေရရှိခဲ့သော လောကအမြင်မှာ အဆင့်မြင့်လှသော အမြင်တရားတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ ဖေဖေသည် သူ၏ သဘောထားအမြင်များကို ၁၉၃၄ ခုနှစ်စောစောပိုင်းထုတ် ခေါင်းကြီးပိုင်းများနှင့် ယင်းနောက်ပိုင်းနှစ်အနည်းငယ်အတွင်း ပြောခဲ့သော စကားများ၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ ဒီမိုကရေစီလူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်တွင် အများပြည်သူအကျိုးစီးပွားအတွက် ဦးတည်သော သတင်းစာဟူသည် ပြည်သူလူထု ယုံကြည်အားထားရာ ဖြစ်ရမည်ဟု ဖေဖေ ယုံကြည်သည်။ ဖေဖေသည် ခေတ်ကောင်းချိန်က တိုးတက်လာခဲ့သည်ထက် ပို၍ တိုးတက်ကောင်းမွန်သော အခြေအနေတစ်ခုဆီသို့ ရှေ့ရှုသည့် သတင်းစာကို လိုချင်သည်။ သူမတူအောင် ထူးချွန်သည့် အရည်အသွေးများဖြင့်သာ ရရှိနိုင်သော ခေါင်းဆောင်မှုမျိုးကို ပေးစွမ်းနိုင်သည့် သတင်းစာမျိုးကို လိုချင်သည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ် မတ်လ ၅ ရက် နေ့က ဖေဖေပြောကြားခဲ့သည့် စကားထဲတွင် အစပထမကတည်းက သူ့မျှော်မှန်းလာခဲ့သည့် အခြေခံမှုများကို အောက်ပါအတိုင်း ပြောသွားခဲ့ပြန်ပါသည်။

၁။ သတင်းစာ၏ ပထမတာဝန်မှာ မှန်မမှန် အစစ်ဆေးခံနိုင်လောက်သည့် သတင်းကို ပေးရန်ဖြစ်သည်။

- ၂။ သတင်းစာသည် အမေရိကန်နိုင်ငံနှင့် ကမ္ဘာနိုင်ငံ များဆိုင်ရာ အရေးကြီးသော ဖြစ်ရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ သိနိုင်သမျှသော သတင်းမှန်အားလုံးကို ဖော်ပြပေးရမည်။
- ၃။ သတင်းစာသည် သတင်းဖြန့်ဖြူးရေး ကိရိယာအဖြစ်ဖြင့် ဂုဏ်သရေရှိ လူကြီးလူကောင်းတစ်ယောက်အပေါ်၌သာ ထားရှိရမည့် လျှောက်ပတ်သော အသိစိတ်ဓါတ်များကို ထိန်းသိမ်း တတ်ရမည်။
- ၄။ သတင်းစာ၌ ထည့်သွင်း ဖော်ပြချက်များသည် လူကြီး လူငယ်ပါ ဖတ်ရန် သင့်လျော်သော အကြောင်းအချက်များ ဖြစ်ရမည်။
- ၅။ သတင်းစာ၏ တာဝန်မှာ သတင်းစာဖတ်သူများနှင့် ပြည်သူလူထုအများစု၏ အကျိုးစီးပွားကို ရှေးရှုရန်ဖြစ် သည်။ သတင်းစာပိုင်ရှင်၏ ပုဂ္ဂလိက အကျိုးစီးပွားကို ရှေးရှုရန်မဟုတ်ပေ။
- ၆။ သတင်းစာသည် အမှန်တရားကိုဖော်ထုတ်ရာတွင် အများ ပြည်သူ ကောင်းစားရေးအတွက် လိုအပ်ပါက မိမိ၏ ရုပ်ပိုင်းကြွယ်ဝချမ်းသာမှုများကို စွန့်လွှတ်ရန် အသင့်ဖြစ်နေ စေရမည်။
- ၇။ သတင်းစာသည် မည်သည့် သီးသန့် အကျိုးစီးပွား၏ မဟာမိတ်မျှ မဖြစ်စေရ။ သို့သော် ပြည်သူလူထု၏အရေး ကိစ္စနှင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာအမြင်၌ သတင်းစာသည်တရား မျှတ လွတ်လပ်ပြီး အကျိုးပြုနေရမည်။
- ဤမှ ခုနစ်ချက်မှာ ဖေဖေယုံကြည်ချက်၏ အသည်းနှလုံးပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ယင်းမူသဘောများကို လက်တွေ့အကောင်အထည် ဖော်နည်းမှာ စိန်ခေါ်ချက်ဖြစ်နေပေသည်။ ပထမအဆင့်အနေဖြင့် ခက်ခဲ

လှသည် တာဝန်ဖြစ်နေသည့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာ လုပ်ငန်းကြီးကို ပြန်လည် ဦးတည်ပေးမည့် တာဝန်ခံပုဂ္ဂိုလ်များ လိုအပ်နေသည်။ စတင် ဆောင်ရွက်ဖို့ အတွက် ဖေဖေအနေဖြင့် လူကောင်းမည်သူမည်ဝါဟူ၍ မသိနိုင်သေး။ လူကောင်းများကို မည်ကဲ့သို့ ရှာဖွေရမည်ကိုလည်း မသိ ပေ။ လူကောင်းများကို ရှာဖွေတွေ့ရှိပြန်သော်လည်း ယိုယွင်းပျက်စီး သကဲ့သို့ ဖြစ်နေသော သတင်းစာလုပ်ငန်းခွင်ထဲသို့ လာရောက်ရန် သွေးဆောင်စည်းရုံး၍ မရနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်ရပြန်ပါသည်။ ပညာ ရှင်များအနေဖြင့်လည်း ဖေဖေဦးတည်ချက်အပေါ် သံသယဝင်နေကြဆဲ ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေသည် ရီပတ်ဘလီကင်ပါတီကို ထောက်ခံသည့် သတင်းစာကို ထုတ်၍ အနည်းဆုံး သမ္မတ ရုစဗဲလ်ထ်အစိုးရအဖွဲ့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကို ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာဖြင့် တည်မတ်ပေး တော့မည်ဟု အများက ယုံကြည်ထားကြသည်။ ဖေဖေကမူ ဝေါ်ရှင်တင် တွင် အပြိုင်အဆိုင် ထုတ်ဝေသော သတင်းစာများကြောင့် ထိပ်တန်း သတင်းစာဝန်ထမ်းများရရှိဖို့ အခက်တွေ့ရသည်ဟု အစဉ်ထုတ်ဖော် ပြောကြားတတ်ပါသည်။

အယ်ဒီတာနှင့် သတင်းလုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ ပညာရှင် ဝန်ထမ်း များ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများဟူ၍ နှစ်ပိုင်းခွဲ၍ လူအင် အားရှာဖွေစုဆောင်းသောအခါ လိုအပ်သော အရည်အသွေး ပြည့်မီသူများ မရရှိခဲ့ပေ။ အချို့ကို အကြံဉာဏ်ပေးရန် သို့မဟုတ် အကဲဖြတ်ရန်အတွက် သာ ငှားရမ်းပါသည်။ စီမံခန့်ခွဲရေးပြဿနာများနှင့် ပတ်သက်၍မူ ဖေဖေ အစဦးကတည်းက စိတ်ညစ်ခဲ့ရသည်။ ခေါင်းကြီးပိုင်းမှတစ်ပါး အားလုံးကို ကြီးကြပ်စစ်ဆေးရသည့် အထွေထွေမန်နေဂျာအဖြစ် ဆန်ဖရန်စစ္စကို နယူးစ်²⁰ သတင်းစာမှ ယူဂျင်း မက္ကလီနီ²¹ ကို ငှားရမ်းလိုက်သည်။ မက္ကလီနီ မှာ သတင်းထောက်ကောင်းတစ်ယောက်သာဖြစ်ပြီး မိမိသတင်းအသိုင်းအဝိုင်း အတွင်း လူကောင်းသူကောင်းများကို ဖော်ဆောင်ပျိုးထောင်ပေးတတ်သူ

မဟုတ်ပေ။ ပျင်းရိသူ၊ အရက်သမား၊ မိန်းမလိုက်စားသူဖြစ်သည်။ မောင့် ကစွကိုခြံ၌ ဖေဖေနှင့် သတင်းစာကိစ္စ အထူးတလည်ဆွေးနွေးကြသည် တစ်နေ့က ကျွန်မကို ရုတ်တရက် လှမ်းဆွဲပြီး နမ်းခဲဖူးသူဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မမှာ ၁၇ နှစ်သမီးအရွယ်သာ ရှိသေး၍ မည်သူ့ကိုမျှ တိုင်ကြား ပြောဆိုခြင်း မပြုခဲ့မိပေ။

ဖေဖေသည် ကြော်ငြာလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍လည်း နားလည် သူ မဟုတ်ပေ။ သို့သော် တစ်ခါသေဖူး ပျဉ်ဖိုးနားလည်နေပြီဖြစ်သော ဖေဖေသည် လုပ်ရင်းကိုင်ရင်းဖြင့်ပင် စီးပွားရေးကို ခြေခြေမြစ်မြစ် နားလည် သော ဒေါ်နီ ဘားနာဒ်²²နှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှု အယ်ဒီတာသစ်အဖြစ် အယ် လက်ဇန္ဒား အက်ဖ် ဂျုံးစ်²³ ခေါ် ကေဆီ²⁴တို့ကို ရရှိခဲ့ပါသည်။ ကေဆီ ကား သတင်းစာပညာရပ်ပိုင်းရော၊ သတင်းစာစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ကူးပြောင်း ရေးကာလအတွက် အထူးလိုအပ်သူပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေသည် ကေဆီ နှင့်တိုင်ပင်၍ သတင်းစာအတွက် အလားအလာရှိသူများကို လစာကောင်း ကောင်းပေး၍ ငှားရမ်းကြသည်။ နိုင်ငံမြို့တော်မှ သတင်းစာတစ်စောင်၏ အရေးပါပုံကို မျှော်တွေး၍ အစိုးရသတင်းများ၊ အထူးသဖြင့် ဖက်ဒရယ် အစိုးရ၏ သတင်းများကို အပြည့်အစုံရေးနိုင်မည့် အမျိုးသား သတင်း ရေးသူများ အဖွဲ့တစ်ခုကို သီးခြားထားရှိစေခဲ့ပါသည်။

အားကစားကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဝါရင့် အားကစား သတင်း ရေးသူနှင့် အယ်ဒီတာ ရယ်လီ ပိုဗစ်ချ်²⁵ ကဲ့သို့သော လူတော်လူကောင်းမျိုးကို ရရှိလိုက်သဖြင့် သတင်းစာဖတ် ပြည်သူလူထုအတွက် အားကစားသတင်း ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် မည်မျှ အရေးပါပုံကို ဖေဖေ ကောင်းစွာ သိရှိခဲ့ပါ သည်။

ကာတွန်းဆောင်းပါးတို့ကို ကိုယ်စားလှယ်မှတစ်ဆင့် ရယူ ဖော်ပြ ရသည်။ စနစ်၏ ဆိုးကျိုးကို သိရှိထားသော ဖေဖေသည် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာ၏ ကိုယ်ပိုင်ကြိုးပမ်းချက်တစ်ရပ်အဖြစ် အမျိုးသမီးကဏ္ဍကို

ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် ကျွမ်းကျင်သော အမျိုးသမီးအယ်ဒီတာ မယ်လ်ဗီးနား
လင်းဆေး²⁶၏ အကူအညီကိုလည်း ရရှိခဲ့ပါသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်ဒေသ
အမျိုးသမီးထုအတွက် အကျိုးပြုရေးသားမည့် ဝေါ်ရှင်တင်ဒေသ အမျိုးသမီးများ
ပါဝင်သော အမျိုးသမီးအယ်ဒီတာ အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်စေသော
ကြောင့် အမျိုးသမီးကဏ္ဍမှာ ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာ၏ အအောင်မြင်
ဆုံး လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်အဖြစ် မှတ်တမ်းတင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

သတင်းစာထဲ၌ အမျိုးသမီးကဏ္ဍ ထည့်သွင်းရေးအတွက် ဆောင်
ရွက်ရာတွင် ဖေဖေသည် ထိုခေတ် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်ကို ဆန့်ကျင်လျက်
ထိုကဏ္ဍအတွက် အမျိုးသမီးများကို ငှားရန် တာဝန်ပေးပြီး အထင်အရှား
ဖော်ပြပေးခဲ့သည်။ စိတ်ရောဂါပညာနှင့် စိတ်ကျန်းမာရေးကို စိတ်ဝင်
စားသော ဖေဖေသည် ပြဿနာ ကြုံတွေ့နေသူများအတွက် အကြံပြုစာများ
ရေးသားဖော်ပြပေးမည့် စိတ်ကုဆရာဝန်တစ်ဦးကို ရှာဖွေ၍ မရနိုင်
သောအခါမှ အမျိုးသမီးကဏ္ဍမှ တိုက်ထိုင်သတင်းထောက် အယ်လစ္စဘက်
ယန်း²⁷ကို အကြံပေးစာများ ရေးသားစေပြီး စိတ်ရောဂါကုဆရာဝန်တစ်ဦး
အား လအနည်းငယ်ကြာသည်အထိ ကြီးကြပ်စေခဲ့သည်။ မေရီဟားဝေါ့သ်²⁸
အမည်ဖြင့် အကြံပေး ပြန်ကြားလွှာများ ထည့်သွင်း ဖော်ပြသည့် ထိုကဏ္ဍ
မှာလည်း ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ တွင် လူကြိုက်အများဆုံး ကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်လာ
ခဲ့ရာ တစ်နှစ်လျှင် အကြံဉာဏ်တောင်းခံစာပေါင်း ၂၀,၀၀၀ ကျော် ရရှိခဲ့ပြီး
ယင်းပြဿနာ အဖြေလွှာ အကြံပေးစာများကို အခြားသတင်းစာများကပါ
တစ်ဆင့်ကူးယူဖော်ပြလာကြသောကြောင့် လူပေါင်း သန်း ၂၀ ခန့် အထိ
ဖတ်ရှုခဲ့ကြရပေသည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာ၏ အောင်မြင်သော အခြား တီထွင်မှု
တစ်ခုမှာ စာဖတ်သူအားဘော် အခန်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်က ဒေါက်တာ
ဂျော့ ဂဲလပ်²⁹မှာ အမေရိကန်ပြည်သူ သဘောထား လေ့လာရေးဌာန³⁰ကို
စတင်ဖွင့်လှစ်လုပ်ကိုင်သူဖြစ်၍ သူ၏ လူထုဆန္ဒသဘောထား လေ့လာ

သည့်လုပ်ငန်းကို လူများ အထူးစိတ်ဝင်စားမှု မရှိကြသေးပေ။ အကျိုးအကြောင်း ဆင်ခြင်တွေးခေါ်တတ်ပြီး သုတေသနလုပ်ငန်းအတွက် ငွေကြေး တွန့်တိုလေ့မရှိသော ဖေဖေက ဒေါက်တာ ဂဲလပ်နှင့် ပထမဆုံးအကြိမ် စာချုပ်၍ လူထုဆန္ဒသဘောထားဆိုင်ရာ မေးမြန်းလွှာများကို ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စံသတင်းစာ ရှေ့မျက်နှာဖုံး အပြင်ဘက်တွင် စတင်ဖော်ပြပေးခဲ့သည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စံသတင်းစာကို ပိုင်ဆိုင်သည့်အချိန်မှစ၍ ဖေဖေ အာရုံစိုက်၍ ဖော်ပြခဲ့သည့်အပိုင်းမှာ သတင်းစာတစ်စောင်တွင် အရေးအပါဆုံးဖြစ်သည့် အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍပင်ဖြစ်ပါသည်။ အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍမှာ အမေရိကန်နိုင်ငံသားများ၏ဘဝတွင် အင်အားကြီးတစ်ရပ်အဖြစ် သြဇာနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာ ကျဆင်းနေသည်ဟု ဖေဖေက ထင်မြင်နေသည်။ ပြန်လည်ဆန်းသစ်သောအမြင်ဖြင့် ဖော်ပြမည့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စံ သတင်းစာ၏ စာမျက်နှာများသည် သတင်းစာကို အောင်မြင်ကျော်ကြားစေလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်နေသည်။ သဘောထားမှန်ကန်သော အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍသည် နိုင်ငံ၏ အခြားနေရာဒေသများမှာထက် နိုင်ငံ့မြို့တော်ဒေသ၌ ပို၍ အရေးပါအရာရောက်သည်ဟုလည်း မျှော်မှန်းထားသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဖေဖေသည် ဆန္ဒကတိပါသော အာဃာတမကင်းသော၊ ပါတီဘက်လိုက်သော အရေးအသားများရှောင်ရှားခြင်း၏ အရေးပါပုံကို အယ်ဒီတာများအား အစဉ်အမြဲ သတိပေးပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေသည် အစိုးရ၏ မူဝါဒတစ်ရပ်ကို အစိုးရမူဝါဒဖြစ်သည်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် မျက်စိမှိတ်၍ ထောက်ခံသူ မဟုတ်ပေ။ ရာထူးဩဇာ အရှိန်အဝါ၏ လွှမ်းမိုးမှုကိုလည်း အညံ့မခံ။ အများနည်းတူ မိုးခါးရေသောက်သူလည်း မဟုတ်ပေ။ ဖေဖေ၌ ကိုယ်ပိုင်အတွေးအမြင်ရှိပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ခက်နေသည်မှာ အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍကို တကယ်တာဝန်ခံ တည်းဖြတ်ပေးနိုင်သည့် အယ်ဒီတာ၊ သူ့ရည်မှန်းချက်များနှင့် စိတ်ကူးများကို မျှဝေခံစား ဖော်ပြ ပေးနိုင်သည့် အယ်ဒီတာတစ်ယောက် ရရှိရေးပင်

ဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖေသည် အခြားသတင်းစာတိုက်များမှ နာမည်ကြီး သတင်း
ရေးသားများကို ကြိုးစား၍ ရှာဖွေထားရမ်းခဲ့ရာ ၁၉၃၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ
တွင် ဖီးလစ္စ မော်လီ³¹ ဟူသော သုတေသီလူငယ်သတင်း သမားတစ်ဦးကို
ရရှိခဲ့ပါသည်။ ဖီးလစ္စသည် ဘော်လီတီမော ဆန်း³² သတင်းစာတွင်
ခေါင်းကြီးပိုင်းရေးသူနှင့် နိုင်ငံခြားသတင်းထောက်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူး
သဖြင့် အလွန်သွက်လက်ထက်မြက်ပြီး ဖတ်အား၊ ရေးအား အလွန်ကောင်း
သူ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဖေဖေသည် ဖီးလစ္စ မော်လီနှင့် နှစ်ဦးသဘော
တူညှိနှိုင်းကာ ၎င်းသဘောမတူသော မည်သည့်အရေးအသားကိုမျှ သတင်း
စာထုတ်ဝေသူတစ်ယောက်အနေဖြင့် တာဝန်ပေးရေးသားဝေဖန်ခြင်း မပြု
ပါဟု ကတိပေးလက်ခံခဲ့သည်။ ယင်းအချက်မှာ ဝေါ်ရှင်တင် ပုံစံသတင်း
စာ အစဉ်အလာ စည်းကမ်းချက်တစ်ရပ်အဖြစ် ယနေ့တိုင် တည်ရှိနေပါ
သေးသည်။

အရေးကြီးသည့် အချက်မှာ သတင်းစာ၏ လွတ်လပ်သော
ရပ်တည်မှုကို ချမှတ်ထားနိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအချက်သည်
ဝေါ်ရှင်တင် ပုံစံ၏ ထင်ရှားသော ပထမ အသွင်လက္ခဏာတစ်ရပ်ဖြစ်ခဲ့
ပါသည်။ မော်လီကြောင့် သတင်းစာ၏ အယ်ဒီတာဘော်မှာလည်း
တစ်မဟုတ်ချင်း တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ပြဿနာတစ်ရပ်အပေါ်တွင် ထင်မြင်
ချက် မပေးမီ အဘက်ဘက်မှ လေ့လာချက်များကို အသေအချာ ဆန်းစစ်
ရန်လည်း သတင်းစာ၏ စည်းကမ်းအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဖေဖေသည် သတင်းကိစ္စတွင် ကေဆီနှင့်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သကဲ့
သို့ မော်လီနှင့် ညှိနှိုင်း၍ ထင်ရှားသော အယ်ဒီတာအဖွဲ့ကို စတင်ဖွဲ့စည်း
ထားနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေနှင့် မော်လီတို့သည် ပါမောက္ခဟောင်းနှင့် နယူး
ယောက်ဖက်ဒရယ်သီးသန့်ဘက်မှ သုတေသီဝန်ထမ်းအန်နာ ယန်းမဲန်း³³
ဆိုသူ အမျိုးသမီးကြီးကို စီးပွားရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာကိစ္စများကို ရေးသား

ရန် ငှားရမ်းလိုက်ကြသည်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် ဖီးလစ္စ မော်လီသည် ၁၉၃၆ ခုနှစ် အကောင်းဆုံး ခေါင်းကြီးပိုင်း ရေးသားမှု ပုလစ်စာဆု³⁴ ချီးမြှင့်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ယင်းမှာ ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာမှ ရရှိသော ပထမဆုံး ဆုပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ ၏ ခေါင်းကြီးပိုင်းများသည် ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်နှင့် အစိုးရအပေါ် ဩဇာသက်ရောက်သင့်သလောက် သက်ရောက်လာခဲ့သည်။ စီမံအုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းနှင့် မကြာခဏ အချင်းများရသော်လည်း အစိုးရအဖွဲ့ကို ပံ့ပိုးကူညီခဲ့ရသည်က များပေသည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာသည် လွတ်လပ်ပြီး ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျရမည်ဟု ဖေဖေဆန္ဒရှိခဲ့သော်လည်း သတင်းစာရှေ့မျက်နှာဖုံး စာမျက်နှာမှာ ဖက်ဒရယ်ဗဟိုအစိုးရ သီးသန့်ငွေကြေးဘုတ်အဖွဲ့၏ သတင်းလွှာနှင့်တူနေကြောင်း အချို့ကဆိုလာကြသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ အယ်ဒီတာများနှင့် သတင်းထောက်တို့က ဖေဖေအနေဖြင့် ဖော်ပြချင်သည်ဟု ထင်သည့် ဘဏ္ဍာရေး၊ ဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့် အခွန်အတုတ်ကိစ္စများကို အသားပေးဖော်ပြခဲ့ကြသောကြောင့် ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။ မကြာမီပင် သတင်းစာ၏ လွတ်လပ်မှု၊ ၎င်း၏ အခြေခံမူကန်၊ သတ်ချက်များအတွင်း သတင်းထောက်နှင့် အယ်ဒီတာများ၏ သီးခြားလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှု၌ ဖေဖေ အထူးအလေးထားကြောင်း သိရှိသွားကြသည်။ ဖေဖေသည် ၎င်း၏စံနှင့် လမ်းညွှန်ချက်အတိုင်း လုပ်ကိုင်မည့် မန်နေဂျာများကို စာတည်းဖြတ်မှုအပိုင်း ရော၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပိုင်းတွင်ပါ သီးခြားလုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးသည့်စနစ်ကို တီထွင်ကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာကို နောက်ဆုံးထုတ်ဝေခဲ့သူ ငါးဦးအနက် သုံးဦး (ဖေဖေ၊ ဖီးလ် ဂရေဟ်မ်၊ ကျွန်မ)မှာ သတင်းစာ အတွေ့အကြုံမရှိဘဲ လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသူများဖြစ်ရာ ဖေဖေ၏နည်းမှာ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေးအတွက် တစ်ခုတည်းသော လက်တွေ့နည်းလမ်းဖြစ်ကြောင်း

ကျွန်မကိုယ်တွေ့ နားလည်သိရှိခဲ့ရပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မစိတ်ထဲတွင် သတင်းစာများကို အယ်ဒီတာအမြင်ဖြင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းက အကောင်းဆုံးဖြစ်မည်ဟု ယုံကြည်နေကြဆဲဖြစ်ပါသည်။

၁၉၃၅ ခုနှစ် တစ်နှစ်တည်းတွင် ဒေါ်လာ ၁.၅ သန်းကျော် အရှုံးပေါ်ခဲ့သည်။ ဖေဖေသည် ထိုနှစ်မှစ၍ သတင်းစာလုပ်ငန်းကို မေမေ နှင့် စပ်တူတွဲ၍ လုပ်ကိုင်ရန် စီစဉ်တော့သည်။ ၎င်းက ၉၃ ရာခိုင်နှုန်း၊ မေမေက ခုနှစ်ရာခိုင်နှုန်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ၍ အရှုံးအမြတ်ကို နှစ်ယောက်ကျခံ ခွဲဝေယူရန်ဖြစ်ပါသည်။ ရုံးငွေထဲမှ အချို့ကို ယခုအခါ အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့် အတွက် နုတ်ယူခွင့်ပြုသဖြင့် လုပ်ငန်းတိုးတက်လာသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ သို့သော် ကြော်ငြာနှင့် ဖြန့်ဝေမှုကဏ္ဍများထက် သတင်းကဏ္ဍတွင် ပို၍ တိုးတက်မှု ရှိလာခဲ့ပါသည်။

ဖေဖေ၏ ရိုးဖြောင့်မှုနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာရှိရေးဦးတည်ချက်မှာ လုပ်ငန်းပိုင်းဘက်သို့ ရောက်ရှိသွားပြီး ကြော်ငြာအရောင်းသမားများအနေဖြင့် ကြော်ငြာထည့်သွင်းသူများ၏ ဆန္ဒကို လေ့လာထားရန် ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို ရိုးရိုးသားသား ဖြည့်ဆည်းပေးရန် လိုအပ်သည်ဟု ယုံကြည်ထားသည်။ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်၏ အယ်ဒီတာ့အဘော် ပြောင်းလဲပုံသတင်းကို လက်လီကြော်ငြာသူများအား ရောင်းချရန်ဖြစ်ပါသည်။ သတင်းရောင်းချမှုကို အနီးကပ် လုပ်ကိုင်လာခဲ့သော ဖေဖေသည် ၁၀ နှစ်ကျော်ကြာ သည်အထိ ဖြန့်ချိမှုအပိုင်းတွင် အောင်မြင်သင့်သလောက် မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။

၁၉၃၅ ခုနှစ်ရောက်မှ သတင်းစာလုပ်ငန်း၏ အကြောင်းခြင်းရာ အလုံးစုံကို ဖေဖေ စတင်သဘောပေါက်နားလည်လာပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် အချိန်အခါအလျောက် ကောင်းစွာလည်ပတ်လှုပ်ရှားနိုင်သည့် စုစည်းမှု တစ်ရပ်ကိုလည်း ရရှိထားပြီးဖြစ်သည်။ ပိုမိုကောင်းမွန်သော စာလုံးပုံစံနှင့် ရိုက်နှိပ်မှုအပိုင်းကို သိသိသာသာ တိုးချဲ့မြှင့်တင်ပေးလိုက်သည်။ နေရာ

F-10

ထိုင်ခင်း တိုးချဲ့လိုက်ပြီးနောက် ကိုယ်တိုင်လည်း သတင်းဆောင်းပါးများ ပါဝင်ရေးသားလေသည်။ အချို့သတင်းဆောင်းပါးများကို သတင်းထောက် များအား လက်တို့ပြောပြပါသည်။ (အဋ္ဌမမြောက် အက်ဒွပ်ဘုရင်³⁵နှင့် တစ်လင်ကွာ အမေရိကန် အမျိုးသမီး ဝေါလစ္စ ဆင်မ်ဆင်³⁶ လက်ထပ်ရန် စီစဉ်သည့်သတင်းဦးကို ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သို့ ယူဆောင်လာသူမှာ ဖေဖေ ပင်ဖြစ်ပါသည်။) သတင်းထူးများအဖြစ် ဆက်လက်ဖော်ပြခဲ့ရသည့် ယင်း ကဲ့သို့သော သတင်းအတိုအထွာကလေးများ ပေးရသည့်အလုပ်ကို ဖေဖေ အလွန်တွယ်တာမြတ်နိုးခဲ့ပါသည်။ နောင်အခါ ကျွန်မလည်း ဖေဖေကဲ့သို့ ပင် ယင်းလုပ်ငန်းကို ဂုဏ်ယူဝင့်ကြားစွာ လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။

သတင်းစာထုတ်ဝေစ ပထမပိုင်းနှစ်အနည်းငယ်အတွင်း၌ ဝန် ထမ်းအင်အထွက် များပြားခြင်း၊ ဝန်ထမ်းအချို့ လုပ်ငန်း မနိုင်နိုင်ခြင်း၊ အချို့မှာ ပိုမိုကောင်းမွန်သော နေရာများသို့ ပြောင်းရွှေ့ ထွက်ခွာသွားခြင်း၊ အသုံးစရိတ်ငွေ အကုန်အကျများခြင်း စသော စိတ်ပျက်စရာ အခြေအနေ များဖြင့်သာ လုံးလည်ချာလည်ရှိက်ပြီး အရာ မထင်ဖြစ်နေခဲ့ရာမှ တစ်စတစ်စ တိုးတက်မှု အရှိန်အဟုန်ရရှိလာကာ အခြားသတင်းစာများ၏ တိုးတက်မှု နှုန်းကိုပင် ထူးထူးခြားခြားကျော် လွန်နိုင်လာခဲ့သည်။ အဲဒါနူး မယ်လင်³⁷နှင့် ဝေါလ်တာ ဝင်းချဲလ်³⁸ စသော ပုဂ္ဂိုလ်များက ဖေဖေသတင်းစာကို ဝယ်ယူလို ကြောင်း ကမ်းလှမ်းလာကြသည်။ သို့သော် ဝယ်ယူလိုသူအားလုံးကို ဖေဖေက ပြောင်ပြောင်ပင် ငြင်းပယ်လိုက်ပါသည်။ ဖေဖေသည် ၁၉၃၆ ခုနှစ်က ဝေါရှင်တင် ဟဲရာလ်ဒ်³⁹ သတင်းစာကို ဟတ်စ်ထံမှ ဝယ်ယူရန် စီစဉ် စဉ်က တစ်ကြိမ် နှောင့်ယှက်ခြင်းခံခဲ့ရဖူးလေပြီ။ ဖေဖေကမ်းလှမ်းချက် ကို ဆစ်ဆီ ပက်တာဆင် သိရှိသွားရာ ငိုကြွေးချက်မနှင့် တောင်းပန်သဖြင့် ဟတ်စ်က မရောင်းတော့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဖေဖေ၏ ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာတိုက်သို့ ၁၉၃၃ ခုနှစ်

ဇွန်လတွင် ကျွန်မ ပထမအကြိမ် ရောက်ခဲ့ချိန်မှစ၍ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စံသည် ကျွန်မဘဝ၏ ထာဝရ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ သတင်းစာ လုပ်ငန်းကို ကျွန်မတို့ မိသားစုက ပိုင်ဆိုင်သည့်အလျောက် အလေးအနက် ထား စဉ်းစားဆုံးဖြတ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်အပြင် နေ့စဉ်ကြုံတွေ့ရသည့် ကြီးစွာသော ဒုက္ခဆင်းရဲမှုဒဏ်ကို အစအဆုံး ခါးစည်းခံစားခဲ့ကြရပါသည်။ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စံ သတင်းစာပိုင်ရှင်၊ ထုတ်ဝေသူနှင့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စံကုမ္ပဏီ သစ်၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော ဖေဖေသည် သတင်းစာ၏ စိတ်အချရဆုံး အရောင်း ကိုယ်စားလှယ်တစ်ယောက်အဖြစ်သို့ ပင် တစ်စတစ်စ ရောက်ရှိလာခဲ့ပါတော့ သည်။ သတင်းစာ လစဉ်ကြေးပေး ဝယ်ယူရန် ဖေဖေ မည်သည့် အခါမျှ တက္ကစီကားသမားများကို စပ်ရောင်းရန် မမေ့။ သတင်းဌာနသို့ ညတိုင်း လိုလိုရောက်လာပြီး သတင်းထူး သတင်းဆန်းများကို ဝင်ရောက်တီးခေါက် စုံစမ်းလေ့ရှိရာ ဖေဖေကို မကြာခဏ ညနက်ပိုင်း ညစာစားပွဲဝတ်စုံနှင့်ပင် တွေ့ရတတ်ပါသည်။

သတင်းစာလုပ်ငန်းအပေါ် မေမေ၏ အာရုံဝင်စားမှုမှာလည်း ဖေဖေထက် မလျော့ပေ။ ရေးသူ၏အမည်နှင့်တကွ ဦးစားပေး ဖော်ပြ လေ့ရှိသော မေမေသတင်းဆောင်းပါးများ သတင်းစာတွင် ပါလာတတ် သည်။ အထူးသဖြင့် သတင်းစာကို မေမေ စတင်ထုတ်ဝေသည့် ပထမပိုင်း နှစ်များတွင် မေမေသတင်းဆောင်းပါးများ မကြာခဏ ပါလာတတ်ပါသည်။ သတင်းစာတွင် ဘောင်ခတ်၍ ဖော်ပြလေ့ရှိသည့် အရေးကြီးသတင်း ဖော်ပြ မှုမှာ ဝေါ်ရှင်တင်မြို့ထုတ် အခြားသတင်းစာများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ဝေါ် ရှင်တင် ပို့.စံတွင် ဖော်ပြမှု မရှိသလောက်ဖြစ်နေခြင်းအတွက် သတိပေး ဝေဖန်စာတစ်စောင်ကို နယ်မြေကွင်းဆင်းလေ့လာရေးခရီးစဉ်တစ်ခုမှနေ၍ ဖေဖေထံသို့ မေမေ ပေးပို့ခဲ့ဖူးသည်။

မေမေသည် ခရီးစဉ်တစ်လျှောက် ရပ်နား၍ ဒေသတွင်းမှ ပြဿနာအခက်အခဲများကို သိရှိအောင် ဒေသခံများအား မေးမြန်းလေ့ရှိရာ

တစ်ကြိမ်တွင် မရိုးဖြောင့်သော သတင်းစာပို.သမားကြောင့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာမှာ သတင်းစာနှစ်စဉ်ကြေးများ များစွာ ဆုံးရှုံးနှစ်နာနေကြောင်း သတင်းစာတိုက်အနေဖြင့် ယင်းကိစ္စကို အနည်းငယ်ပို၍ ကြပ်မတ်ပြီး သတင်းစာပို.သမားကောင်းများ အစားထိုးပေးရုံမျှဖြင့် သတင်းစာ ဖြန့်ချိမှု ပြန်လည်ချောမွေ့လာနိုင်မည်ဟု နယ်လူထုက အထင်ရှိနေကြောင်းဖြင့် မေမေက တိုက်သို့ သတင်းပို့ခဲ့ဖူးသည်။

ကျွန်မမှာ ဖေဖေသတင်းစာလုပ်ငန်းတွင် ၁၉၃၄ ခုနှစ် နွေရာသီအစဦးပိုင်းလောက်မှစ၍ ဝင်ရောက်ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးခဲ့ပါသည်။ အထက်တန်းကျောင်းအောင်၍ ကောလိပ်သို့ ကူးမည့်ဆဲဆဲအချိန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မမှာ အမျိုးသမီးကဏ္ဍတွင် စာရေးသို့မဟုတ် သတင်းပို့ သမားတာဝန်ကိုသာ အဓိကထား ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ရပါသည်။ သို့သော် လုပ်ငန်းခွင်ထဲမှ လုပ်ငန်းတော်သော မယ်လ်ဗီးနား လင်းဆေးနှင့် မေရီဟားဝေါ့သ်ဆိုသော အမျိုးသမီး သတင်းသမားနှစ်ယောက်နှင့် မိတ်ဆွေဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာ၌ နွေရာသီလုပ်ငန်းများ၌ ကျွန်မ ဝင်ရောက်လုပ် ကိုင်လာခဲ့ရပါတော့သည်။

သတင်းစာကို ဖေဖေဝယ်ယူပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင် ကျွန်မ ကောလိပ်ကျောင်းသို့ တက်ရသောအခါ သတင်းစာနှင့်ပတ်သက်၍ အခြေအနေများကို ဖေဖေနှင့်မေမေတို့က စာဖြင့် ကျွန်မထံ ပုံမှန် ပြောပြခဲ့ကြပါသည်။ ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံကို ကျွန်မနေ့စဉ်ဖတ်ပြီး မှတ်ချက်ပေးခြင်း၊ အားပေးထောက်ခံခြင်း၊ ဝေဖန်ခြင်းများပြုလုပ်ပါသည်။ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့ကလည်း အထူးသဖြင့် ဖေဖေက နောက်ဆုံး အခြေအနေများကို အသေးစိတ် စာရေး၍ ကျွန်မထံသို့ ပေးပို့ခဲ့ကြပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မမှာ ဖေဖေသတင်းစာလုပ်ငန်း တိုးတက်အောင်မြင်ရေး ကြိုးပမ်းလှုပ်ရှားမှုတွင် နက်ရှိုင်းစွာ တစ်တပ်တစ်အား ပါဝင်လာခဲ့ရပါတော့သည်။ ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ အံ့ဩသလိုဖြစ်ရသည်မှာ ထိုအချိန်ကာလက ကျွန်မသည်

ခေတ်မီလည်ဝယ်သူမဟုတ်၊ လောကအကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာ သိသူ
မဟုတ်သည်အပြင် ကိုယ့်ငါးချဉ် ကိုယ်ချဉ်တတ်သူလည်း မဟုတ်ပေ။
သို့တိုင်အောင် ကျွန်မအနေဖြင့် ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စံသတင်းစာကို ရိုက်နှိပ်ပုံ
မှအစ လွတ်လပ်စွာ အပြည့်အဝ အကဲဖြတ် ဆွေးနွေးနိုင်ခဲ့သည်မှာ အံ့စရာ
ဖြစ်ခဲ့ရပါလေသည်။

နောင်အခါကျမှ အစ်ကိုကြီးဘီးလ်၏ စိတ်ကုဆရာဝန်က ဘီးလ်
နှင့် ကျွန်မတို့နှစ်ဦးစလုံး၌ပင် ဖေဖေသတင်းစာအပေါ် စိတ်ဝင်စားမှု
အလွန်ပြင်းပြနေကြပုံကို ပြောပြခဲ့ပါသည်။

Notes

1. Edward Beale McLean
2. President Harding
3. Teapot Dome scandal
4. Evalyn
5. Hope diamond
6. Federal Reserve Board
7. Emergency Relief and Construction Act of 1932.
8. George E. Hamilton, Jr.
9. Gardner Cowles
10. Cissy Patterson
11. Bertie McCormick
12. *Chicago Tribune*
13. "Andy Gump"
14. "Dick Tracy"
15. "Gasoline Alley"
16. "Winnie Winkle"
17. *Herald*
18. A.D. Marks
19. Joe Patterson
20. *San Francisco News*
21. Eugene MacLean
22. Don Bernard

23. Alexander F. Jones
24. Casey
25. Shirley Povich
26. Malvina Lindsay
27. Elizabeth Young
28. Mary Haworth
29. Dr. George Gallup
30. American Institute of Public Opinion
31. Felix Morley
32. *Baltimore Sun*
33. Anna Youngman
34. 1936 Pulitzer prize for editorial writing
35. King Edward VIII
36. Wallis Simpson
37. Andrew Mellon
38. Walter Winchell
39. *Washington Herald*

အခန်း (၄)

၁၉၃၄ ခုနှစ် ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီတွင် ဗာဆာသို့ ပညာသင်ရန် ကျွန်မသွားခဲ့ရပါသည်။ ထိုစဉ်က ဗာဆာတက္ကသိုလ်သို့ ပညာဆည်းပူးရန် လာရောက်သူ အလွန်များပြားလှသည်။ ကျွန်မ အစဉ်နည်းယူ အတုခိုးနေသူ အစ်မလေးဘဝပင်လျှင် ဗာဆာတွင် ပညာသင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မ ဗာဆာတက္ကသိုလ်သို့ ရောက်သည်နှစ်တွင် အစ်မလေးဘဝနှင့် အစ်ကိုကြီးဘီးလ်တို့ လန်ဒန်မြို့တွင် အခန်းကလေးတစ်ခန်း၌ အတူနေထိုင်လျက်ရှိကြသည်။ ဘီးလ်မှာလည်း လန်ဒန်မြို့ စီးပွားရေး ကျောင်းတွင် ဂျူနီယာနှစ် သင်တန်းများ တက်ရောက်လျက်ရှိပြီး ရေငုပ်အဖွဲ့တွင် ပါဝင်သော အားကစားသမားကောင်းတစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

အစ်မလေးဘဝမှာ ဂျာမနီနိုင်ငံ မြူးနစ်မြို့တွင် ဂျူနီယာနှစ် သင်တန်းများ တက်ရောက်ရင်း အထည်ညှပ်သင်တန်း၊ တယောသင်တန်းများကိုပါ တက်ရောက်ပြီးနောက် ရည်းစားတစ်ယောက် နှစ်ယောက်နှင့်

တွဲ၍ ဥရောပနိုင်ငံများသို့ လည်ပတ်ခဲ့သည်။ ဘဇ္ဇသည် ဗာဆာသို့ ပြန်မလာတော့ဘဲ ဗြိတိသျှရုပ်ရှင်ထုတ်လုပ်သူ အယ်လက်ဇန္ဒား ကော်ဒါ¹ ထံသို့ သွားရောက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကော်ဒါသည် အစ်မလေးဘဇ္ဇ၏ မိတ်ဆွေ ပြဇာတ်ရေးဆရာ ဆမ် ဘားမင်း²ဆိုသူနှင့် ပူးပေါင်း၍ သည် စကားလက် ပင်ယိန်³ ဇာတ်လမ်းကို ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးရန် စီစဉ်လျက် ရှိနေချိန်ဖြစ်ပါသည်။

အစ်မကြီး ဖလိုမှာ သူ့ထက် အနည်းဆုံး တစ်ပေပိုနိမ့်သည် ကရိုအမျိုးသားတစ်ယောက်နှင့်ပင် တွဲ၍ ကတတ်နေပေပြီ။ ခရက်ဆင့် ပလေ့စ်ဂေဟာတွင် မေမေက ကျင်းပပြုလုပ်ပေးသည့် တစ်ခုသော ပါတီ ပွဲသည် အစ်မကြီး၏ ပထမဆုံးပွဲတစ်ပွဲဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ် မေလ ထဲတွင် ကျွန်မထံသို့ မေမေရေးနေကျပုံစံမျိုးဖြစ်သည့် စာတစ်စောင်၌ ယင်းပါတီပွဲအကြောင်းကို -

“ခမ်းနားတဲ့ မေမေညစာစားပွဲမှာ သမီးကို မေမေမြင်ချင် လိုက်တာ၊ မဒမ် ပီတာ(ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံသံအမတ်ကတော်) က ဝေါရှင်တင်မှာ သူတွေ့ခဲ့သမျှ ပါတီပွဲတွေထဲမှာ အကောင်းဆုံးပွဲပါပဲလို့ ပြောသွားတယ်။ မေမေတို့ ဧည့် ခန်းက လာတဲ့ပရိသတ်နဲ့ သိပ်ကျဉ်းနေတာကြောင့် ဖလို ခမှာ လှေကားထစ်ပေါ်က ပလက်ဖောင်းပေါ်မှာ ကရရှာ တယ်။ မိုးတဖွဲဖွဲရွာနေလို့ နံဘေးအဖိုကြီးတွေကို ချထား ရတယ်။ ဂျူးလ်(စားပွဲထိုး)ကတော့ ကျောက်ကပ်ရောဂါနဲ့ ပွဲမကျင်းပခင် တစ်ရက်ကပဲ ဆေးရုံတက်သွားလေရဲ့။ ရောဘတ် (အခြားစားပွဲထိုး)ကလည်း အူအတက် သွားဖြတ်ထုတ်ပစ်ရတယ်။ မေမေလည်း အခက်အခဲတွေကို ဥပေက္ခာပြုထားလိုက်တဲ့ အတွက် မိုင်းယာမိသားစုရဲ့ ပျော်ပွဲဟာ ထုံးစံအတိုင်း အထွတ် အထိပ်ကို ရောက်ခဲ့ပါတယ်သမီး”

ဟူ၍ ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မ၏ အစ်မများနှင့် အစ်ကိုတို့သည် ယင်းကဲ့သို့ ၁၀ ကို တကယ် စွန့်စားလှုပ်ရှားနေကြချိန်၌ ကျွန်မမှာ လောကအကြောင်းကို လည်လည်ဝယ်ဝယ် မသိနားမလည်သေး။ သူတို့ကဲ့သို့ လှုပ်ရှားရမည်ကို ခက်ခဲသည်ဟု ထင်နေမိပါသည်။ ကျွန်မ၏ မိတ်သစ်ဆွေသစ်များ အသိုင်း အဝိုင်းနှင့် လှုပ်ရှားမှုများမှာ အားလုံးသင့်မြတ်လျော်ကန်လှသော်လည်း ၎င်းတို့အပေါ် ကျွန်မ အမြင်များ မကြည်လင်ကြ။ စိတ်ပျက်နေမိတတ်ပါသည်။ စိတ်အာရုံကို ကျွန်မ၏ အလုပ်နှင့် စာဖတ်ခြင်း၌ ခက်ခက်ခဲခဲ ထားရှိခဲ့ရသည်။ ကျွန်မ၏စိတ်များသည် ကျွန်မ သွားလာနေကျနေရာများနှင့် ကျွန်မ လုပ်နေကျ လုပ်ငန်းများဆီသို့ အစဉ်ရောက်နေတတ်သည်။ ပျင်းရိ ငြီးငွေ့ဖွယ်ဘဝမှ လွတ်မြောက်ရာ နည်းလမ်းများဆီသို့လည်း အပြေးအလွှား ရောက်သွားတတ်ကြသည်။ ကျွန်မမှာ အဝတ်အစား၌ ဇီဝကြောင့်သူ မဟုတ်သည့်အလျောက် မေမေသဘောကျ ချုပ်ထားသော ဈေးကြီးကြီးနှင့် ပုံစံကျသည့် ဝတ်စုံအနည်းငယ်သာ ရှိပါသည်။ နေ့တိုင်း ဝတ်စရာ မရှိသလောက်ပါပဲ။ ဘယ်ကိုသွားပြီး ဘာဝယ်ရမှန်း မသိခဲ့ပါ။ ကံကောင်း၍ ကောလိပ်ကျောင်း စတက်ရန် ကြိုတင်ပြင်ဆင်စဉ်က ကျွန်မသည် ဂါဝန်များနှင့် ဆွယ်တာအင်္ကျီများကို စုဆောင်းခဲ့နိုင်ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မသည် အဝါရောင် ရင်ခွဲသိုးမွှေးအင်္ကျီ တစ်ထည်တည်းကိုသာ ကျောင်းစတက်သည့် ရက်သတ္တပတ်များတစ်လျှောက်လုံး ကျေးဇူးတော်နေ့⁴တိုင်အောင် ဝတ်ဆင် လာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မဝတ်ထားသော အဝါရောင် ရင်ခွဲသိုးမွှေးအင်္ကျီကို ရေလျှော်သင့်ပြီဖြစ်ကြောင်း တစ်ယောက်က ကျွန်မကို သတိပေးပြောလာရသည်အထိ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ အိမ်မှာနေစဉ်က ညစ်ပေသည့် အဝတ်ဟောင်းများကို တစ်ယောက် ယောက်က အမြဲတမ်းလာ၍ ယူသွားတတ်ပြီး ကျွန်မအံ့ဆွဲထဲသို့ လျှော်ပြီး၊ မီးပူတိုက်ပြီး ပြန်ပို့ပေးတတ်သည်။ အဝါရောင်ရင်ကွဲ သိုးမွှေးဆွယ်တာကို ပင်မင်းဆိုင်သို့

ပေးလိုက်ပြီးနောက် ဆွယ်တာအင်္ကျီများကိုလည်း ကျွန်မ လျှော်ဖွပ်တတ်ရန် မကြိုးစားခဲ့ပါချေ။

ကျွန်မသည် ချက်ရေးပြုတ်ရေး၊ သန့်ရှင်းရေး၊ အိမ်အလှမွမ်းမံပြင်ဆင်ရေး၊ အဝတ်အစား ဝယ်ခြမ်းရေး ကျွန်မ၏ အသုံးစရိတ် မည်မျှရှိ၍ အခြားသူများ၏အသုံးစရိတ် မည်မျှရှိသည်စသော နေ့စဉ်ဘဝ၏ လက်တွေ့ကိစ္စများကို မသိခဲ့ပါ။ ဘဝဖြစ်ရပ် အတွေ့အကြုံများမှလည်းကောင်း၊ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများထံမှလည်းကောင်း ကျွန်မ နည်းယူမှတ်သားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မသည် ဖြစ်သလိုနေလာသည်ကြားကပင် ကောလိပ်ပထမနှစ်၌ တစ်ပုံတစ်ပင်ကြီး မှတ်သားမိလိုက်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် သမ္မတ ရုစဗဲလ်ထံအစိုးရ ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနေရသော ပြဿနာများကို ကျွန်မ သတိပြုမိပါသည်။ ရုစဗဲလ်ထံ၏ နယူးဒီလ်ခေါ် အစီအစဉ်သစ်မှာ ကျွန်မ အတွက် ပထမဆုံးအကြိမ် နဖူးတွေ့ဒူးတွေ့ဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် ကျွန်မလည်း ယင်းအစီအစဉ်သစ်ကို စိတ်ဝင်စားလာမိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အိမ်တွင်း၌ကား သမ္မတ ရုစဗဲလ်ထံကို ဆန့်ကျင်သူများချည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေမှာ အကျိုးအကြောင်း ချင့်ချိန်စဉ်းစားပြီးမှ ဆန့်ကျင်သော်လည်း မေမေက တော့ စိတ်လှုပ်ရှားစွာ ဆုံးဖြတ်တတ်သူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အိမ်တွင်း၌ နယူးဒီလ်အစီအစဉ်ကို ထောက်ခံသံ မကြားခဲ့ရပေ။ နောင်တွင် ကျွန်မနှင့်အတူ အစ်မလေးဘစွနှင့် အစ်ကိုကြီးဘီးလ်တိုက နယူးဒီလ်ကို ထောက်ခံသူများအဖြစ် ဖေဖေ မေမေတို့နှင့် တည်ညံ့တစီစီ ငြင်းခုံကြရတော့သည်။

ကျွန်မဘဝတစ်လျှောက်လုံး အတော်အတန် စည်းဝါးကိုက်လိုက်ဖက်ခဲ့သည် အယူအဆများကို ကျွန်မ ဆုပ်ကိုင်မိစေရန် နှေးကွေးခဲ့ရသည်အကြောင်းမှာ ကျွန်မ၏ ရှေးရိုးစွဲဝါသနာကြောင့်ပင် ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အရင်းရှင်ဝါဒသည် လွတ်လပ်မှု မြတ်နိုးသော လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်အတွက် အကောင်းဆုံးဖြစ်သောကြောင့် အခြားလူမှု

စီးပွားရေးစနစ်များနှင့်နှိုင်းစာလျှင် ယင်းဝါဒက ပိုမိုများပြားသော လူသားများအတွက် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ပိုမိုပေးစွမ်းနိုင်သည်ဟု ကျွန်မ ယုံကြည်သည်။ သို့သော် ဤစနစ်တွင် လူတွေကို ကျွန်မတို့ သတိထားကြမူဖြစ်မည်။ ကျွန်မ ဤနယ်အတွေးပေါက်ခဲ့သောကြောင့် ထိုစဉ်က စိတ်ဓါတ်ပြင်းထန်သော ရုစဉ်လိမ် ဘက်တော်သားတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ရုံမျှမက သမ္မတအဖြစ် ပြန်လည် အရွေးခံရရေး လှုပ်ရှားမှု သုံးကြိမ်စလုံးတွင် ကျွန်မကိုယ်တိုင်ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်တွင် ဂျာမန်ဘာသာကို ကျွန်မ စတင်သင်ယူနေပြီဖြစ်ရာ သောမတ်စ် မန်း^၆ ကို ကြည်ညိုလေးစားသူတစ်ဦး ဖြစ်လာပါသည်။ အထူးသဖြင့် မန်း၏ တိုနီယို-ခရိုက်^၇ ဝတ္ထုကို ကြိုက်နေမိသည်။ မန်းသည် ဝတ္ထုထဲတွင် မိမိ၏ ပရပ်ရှန်းလူမျိုး ဖခင်ကြီးနှင့် စိတ်ဓါတ်ထက်သန်ပြင်းထန်ပြီး စိတ်လှုပ်ရှားလွယ်သော ဂျာမန်တောင်ပိုင်းသူ မိခင်တို့ သဘောထားကွဲလွဲရာမှ မိမိရင်တွင်း ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဒွိဟစိတ်နှင့် ပဋိပက္ခစိတ်များအကြောင်းကို ရှင်းလင်းပြောပြထားပါသည်။ ယင်းဆန်.ကျင်ဘက် အတွေးအမြင်နှစ်ရပ်၏ ဆွဲအားဒဏ်ရှိန်ကြောင့် မန်းမှာ အခြားသူများနှင့်မတူတစ်မူထူးခြားစွာ တွေ့ထိခံစားတတ်သော ဘဝအခြေအနေတစ်ခုကို ရရှိခဲ့ရှာသည်။ သူများနည်းတူ ဘဝ၏အခြေအနေမျိုးကို မန်းမျှော်လင့်တောင့်တခဲ့သည်။ ယင်းမှာ ဂျာမန်လို ကျွန်မဖတ်ရသမျှ အဓိပ္ပာယ် အတိအကျ ငုံ့မိချင်မှ ငုံ့မိပေမည်။ သို့သော် မန်း၏ဝတ္ထုကတော့ ကျွန်မကို ယင်းကဲ့သို့ပင် ဖမ်းစားထားပေပြီ။ ဝတ္ထု၏ ဦးတည်ချက်နှင့်အတူ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ မျှောပါသွားသော ကျွန်မသည် သင်ဦးစ မှတ်မိသမျှ ဂျာမန်စာဖြင့် ဖတ်၍ မရောင့်ရဲနိုင်အောင် ဖြစ်လာသဖြင့် ယင်းဝတ္ထုအင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်တစ်အုပ်ကို အမောတကော ရှာဖွေပြီး ကသောကမျှော ဖတ်ရပါတော့သည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မသည် ဘဝသစ်များကို ရှာဖွေသင်ယူနေ

ခဲ့ရပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မ၏ လှုပ်ရှားမှုများမှာ ပုံမှန်မဟုတ်၊ ရေပွက်ရာ ငါးစာချသကဲ့သို့ စနစ်မကျဘဲ ဖြစ်နေကြသည်။ ကျွန်မကိုယ်တိုင်ကလည်း မည်သည့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုမှ မရှိဘဲ ကောလိပ်ကျောင်းသို့ ရောက်ရှိ ခဲ့သည်။ အာရုံစူးစိုက်၍ ဖတ်ရာ၌ လိုအပ်သော ကိုယ်ပိုင်စည်းကမ်းများ၊ သုတေသနအချက်အလက်များ စုဆောင်းရန်၊ စဉ်းစားရန်နှင့် စာတမ်း ပြုစုရန်အတွက် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများလည်း ကျွန်မမှာ မရှိခဲ့။ အညှာအတာကင်းမဲ့ပြီး ဂျွတ်ဆတ်ဆတ်နိုင်သည့် ပါမောက္ခ လူစီ တက္ကစတာ^၈ ကျွန်မအား ရေးရန် ချပေးလိုက်သည့် သမိုင်းစာတမ်းတစ်ခုနှင့် ပတ်သက်၍ ပါမောက္ခနှင့် အချင်းများခဲ့ရသည့်ဖြစ်ရပ်ကို ဖေဖေနှင့်မေမေတို့ထံသို့ ကျွန်မ စာရေး၍ ပြောပြခဲ့ပါသည်။

ပြဿနာမှာ ကျွန်မက အလယ်ခေတ် အမျိုးသမီးများ၏ ဘဝ အခြေအနေအကြောင်း စာတမ်းရေးရန် ခေါင်းစဉ်တင်သည်။ ပါမောက္ခက အမျိုးသမီးတစ်ဦးတည်း၏ အခြေအနေအကြောင်း ပြုစုရန် စာတမ်းခေါင်း စဉ်ပေးသည်။ တစ်ယောက်တည်းအကြောင်းကို ရေးပါက ကျွန်မ ရေးမည့် ထိုအမျိုးသမီးသည် အထင်အရှားရှိခဲ့သူဖြစ်ရပေမည်။ ကျွန်မက ထင် ပေါ်ကျော်ကြားသော အမျိုးသမီးများ အကြောင်းကို စာတမ်း မရေးလို။ ဤသို့ဖြင့် ပါမောက္ခချပေးသော ခေါင်းစဉ်ကို မရေးဘဲ ကျွန်မရေးချင်သည့် အလယ်ခေတ် အမျိုးသမီးများ၏ ဘဝအဆင့်အတန်းသမိုင်းအကြောင်း စာတမ်းကိုသာ ရေးသားပြုစုတင်ပြလိုက်ပါသည်။

ထင်သည့်အတိုင်းပင် မစို.မပို. ပြုစုထားသော ကျွန်မစာတမ်း ကို ပါမောက္ခလူစီ တက္ကစတာက အဆင့် “ဃ” အဖြစ် သတ်မှတ်ပေး လိုက်ပါသည်။ အဆင့် “ဃ” မှာ အဆင့်မမီ၍ အဆင့်မီ စာတမ်းကို ဆက် လက်ပြုစုတင်ပြရန်ဖြစ်ပါသည်။ ကသိကအောင်နိုင်လှသော အရူးပင် ဖြစ် တော့သည်။ ကျွန်မဘက်ကလည်း မထားအပ် သောမာန်ကို ထားခဲ့သည်မို့ ကျွန်မအပြစ်လည်း မကင်းပေ။

ယင်းကဲ့သို့သော စာတမ်းကိစ္စတွင် ကျွန်မရုံးနိမ့်ခဲ့ခြင်းအတွက် မေမေသည် ကျွန်မအပေါ် စိတ်ဆိုးရမည့်အစား ကောလိပ်ကျောင်းကို မကျေမနပ်ဖြစ်တော့သည်။ ကျွန်မထံသို့ မေမေက အားပေးနှစ်သိမ့်စာ တစ်စောင်ရေးပြီး ဗာဆာကောလိပ်ကျောင်းဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာ မက်ခရက် ကင်⁹နှင့် ဌာနမှူး သော်မဆင်¹⁰တို့ထံသို့ ပြင်းထန်သော ရှုတ်ချစာများ ပေးပို့လိုက်ပါသည်။

ကျွန်မလည်း မေမေ အားပေးစကားစာအတိုင်း ယခင်ကထက် တိုး၍ ဆက်လက်ကြိုးစားခဲ့သဖြင့် ပထမတန်းအဆင့်မီ စာတမ်းကို အောင် မြင်စွာ တင်ပြနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ကောလိပ် ပထမနှစ် နှစ်လည်ပိုင်းသို့ ရောက်သောအခါ ကျောင်း သင်ခန်းစာများနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်တွင် ပေါ့ပါးသွက်လက်လာပြီး ကော လိပ်ကျောင်းသူဘဝကိုလည်း ခါတိုင်းထက်ပိုမို အသက်ဝင်သော ဘဝတစ်ခု အဖြစ် ပို၍ စိတ်ဝင်စားလာခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မ၏ လုပ်ဆောင် ချက်မှန်သမျှ၌ မေမေသည် ကျွန်မထက် အမြဲတမ်း ပိုကဲကာ ကျွန်မ ရှေ့ သို့ ရောက်နှင့်နေခြင်းအတွက် ကျွန်မမှာ အခက်တွေ့သကဲ့သို့ ခံစားနေ မိပါသည်။ ကျွန်မ ကောလိပ်သင်တန်းများက ဖတ်ရသော စာအုပ်အား လုံးမှာ မေမေဖတ်ပြီးသား စာအုပ်များ ဖြစ်နေပေသည်။ ဖတ်ရုံမျှမဟုတ်၊ ယင်းစာအုပ်များကို ဂဃနဏနားလည်ခြင်း၊ ဝေဖန်ခြင်း၊ ထုတ်ပယ်ခြင်း၊ အလွတ်ကျက်မှတ်ခြင်းများအထိ မေမေ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ကောလိပ် ပထမနှစ် နွေဦး ပေါက်ရာသီက ဖေဖေထံ ရေးသောစာထဲတွင် ကျွန်မက အနုပညာ၏ တာဝန်ပိုင်း¹¹နှင့်ပတ်သက်၍ တော်လ်စတိုင်း¹²ဖတ်နေကြောင်း ပြောပြပြီး တော်လ်စတိုင်း၏ အယူအဆအတော်များများသည် မေမေ၏ သဘောထား များနှင့် ထပ်တူကျကြောင်း ကျွန်မသိရှိကြောင်း ရေးလိုက်ပါသည်။

ကျွန်မ ကောင်းစွာ သိနေသည့်အချက်တစ်ခုမှာ ထိုအချိန်က ကျွန်မနှင့် ကျွန်မ၏မိတ်ဆွေ ကော်နီဒင်းမော့ခ်¹³တို့ နိုင်ငံရေးကို

ရေရေလည်လည် စိတ်ဝင်စားနေကြသည့်အချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ “ကွန်
မြူနစ်ဝါဒကို အသိအမှတ်ပြုဖို့ ငြင်းပယ်ထားလိုက်ရုံနဲ့ ဒီဝါဒကို မဖယ်ရှား
ပစ်နိုင်ပါဘူး” ဟူ၍ ဖေဖေထံပေးသည့် စာတစ်စောင်တွင် ကျွန်မ
ထည့်ရေးလိုက်ဖူးပါသည်။

ကျွန်မသည် ကောလိပ် နိုင်ငံရေးကလပ်တွင် ဘဏ္ဍာရေးမှူး
အဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းခံခဲ့ရပါသည်။

ထိုနှစ် နွေရာသီတွင် ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့ရှိ သူငယ်ချင်း ဂျီးနီ
ရော်လင်းစံထံသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ရန် ကျွန်မ စီစဉ်ပါသည်။ ၎င်းထံသို့
အလည်လာရောက်ရန် ဂျီးနီထံမှ ကျွန်မထံရေးခဲ့သော စာများတွင် ထို
ဒေသတစ်ခွင် လှည့်လည်ကြည့်ရှုနိုင်သောနေရာများ၊ ၎င်း၏ ယောက်ျား
လေးသူငယ်ချင်းများနှင့်အတူ ခရီးတို့ထွက်နိုင်သည့် တောင်တန်းဒေသ
ခရီးလမ်းများ၊ ကောင်းဘွိုင်တို့၏ ရိုဒီယိုပွဲစသော စိတ်ဝင်စားဖွယ် လှုပ်
ရှားမှုများအကြောင်းကို ဖတ်ရသည်။ သို့သော် အမေရိကန် အနောက်ပိုင်း
ဒေသတွင် ပိုလီယိုအကြောသေရောဂါ အကြီးအကျယ် ပျံ့နှံ့နေသဖြင့်
ဆန်ဖရန်စစ္စကိုဘက်သို့ မသွားရန် မေမေတို့ထံမှ သတိပေးထားမြစ်စာ
ရောက်လာသောကြောင့် ကျွန်မ၏ နွေရာသီအစီအစဉ်မှာ ပျက်သွား
ခဲ့ပါသည်။ မောင့် ကစွကိုခြံကြီးထဲ၌ တစ်ယောက်တည်း ကုန်ဆုံးရပြန်ဦး
တော့မည့် လာမည့် နွေရာသီ အားလပ်ရက်များအကြောင်းကို သူငယ်ချင်း
ကော်နီအား ပြောပြရင်း ကျွန်မ ချုံးပွဲချ၍ ငိုကြွေးခဲ့ရပါတော့သည်။

ဖေဖေနှင့် မေမေတို့ကား ကျွန်မ စိတ်ပြေရာပြေကြောင်း
ကျွန်မအတွက် နည်းလမ်းတစ်ခုတော့ ရှာပေးထားခဲ့ပါသည်။ နိုဝယ် မေစီ¹⁴
ပိုင်ပြီး နောင်အခါ ဂဲန်းနက်¹⁵ ဝယ်ယူလိုက်သော ဝက်စ်ချက်စတာ ကောင်
တီခရိုင် ဆင်ခြေပုံး သတင်းစာတိုက်ခွဲတွင် ကျွန်မအလုပ်လုပ်ရန် စီစဉ်
ထားခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မလည်း မောင့် ဗာနင် အားဂပ်စ်¹⁶
သတင်းစာတိုက်တွင် အလုပ်လုပ်ရန် ထွက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က မောင့် ဗာနင်

အားကပ်စံသို့ အလုပ်သွားအလုပ်ပြန် ကျွန်မ နေ့စဉ်စီးသော အမှီးဖွင့်ချက်ဗလက်ကားမှာ ကျွန်မ၏ ပထမဆုံးကားပင်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအလုပ်မှာ လစာရသော အလုပ် မဟုတ်သော်လည်း လုပ်ငန်းခွင်တွင် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့် ကျွန်မ ပျော်ပိုက်နေပါသည်။

တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ခြင်း၊ ဖုန်းသတင်းများလက်ခံခြင်း စသော တောက်တိုမည်ရအလုပ်များကို ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အရင်းခံကျသည့် သတင်းဆောင်းပါးများကိုပင် ကျွန်မ ရေးနိုင်ခဲ့ပြန်ရာ သတင်းစာတွင် ကျွန်မနာမည်ဖြင့် ဖော်ပြပေးခြင်း ခံခဲ့ရပါသည်။ ယင်းအလုပ်သည် အခါမလပ် လုပ်နေရခြင်း၊ သတင်းစာတိုက်မှ တစ်ခါတစ်ရံ ထွက်ခွာသွားရခြင်းတို့ကြောင့် ကျွန်မ နှစ်ခြိုက်လှသည်။ ပီပြင်သော ဘဝပုံသဏ္ဍာန်နှင့် အလုပ်လုပ်ခြင်း၏ ဒဿနအမြင်ကို ကျွန်မ ရရှိထားပါပြီ။

မကြာပါချေ။ လစာမဲ့ဖြင့် အလုပ်လုပ်နေခြင်းကို သတင်းစာသမဂ္ဂ¹⁷ အနေဖြင့် မလိုလားကြောင်း ကျွန်မအား အသိပေးရှင်းလင်းစာ တစ်စောင် ကျွန်မထံသို့ ရောက်လာပါသည်။ စာထဲတွင် သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌက ကျွန်မအပေါ်တွင် မည်သည့်အာဏာတမျှ မရှိသော်လည်း လုပ်အားခမပေးဘဲ လုပ်အားကို အသုံးချသော ထုတ်ဝေသူမှန်သမျှကို သမဂ္ဂအနေဖြင့် ဆက်လက် ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ပါရှိသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ယင်းကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မေမေမိတ်ဆွေတစ်ယောက်ထံမှလည်း စာတစ်စောင် ရောက်လာပါသည်။ ကွန်မြူနစ်ဝါဒီများ၏ မဖြစ်ညစ်ကျယ်လုပ်ရပ်များကို ဂရုမစိုက်ရန် အားပေးစာဖြစ်ပါသည်။ ယင်းမှာ ကျွန်မနှင့် သမဂ္ဂနိုင်ငံရေး စတွေ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မ ကောလိပ်၌ရှိစဉ် ကျွန်မနှင့် ဖေဖေ ပို၍ ဆက်သွယ်မှုများပြီး မေမေမှာ ကျွန်မနှင့်ပို၍ ဝေးသွားသလို ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေ

သည် ရင်တွင်းခံစားချက်များကို သားသမီးများအား ပြောပြဖို့ပင် အားနာနေ တတ်သူဖြစ်သည်။ လွယ်လွယ်ဖြင့် မပြောတတ်။ ပြောရန် ဖေဖေ အနိုင်နိုင် ကြိုးစားနေပုံကို မြင်ရတိုင်း ကျွန်မ အံ့အားသင့်ခဲ့ရပါသည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ် ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီ၌ ဗာဆာ ကောလိပ်သို့ ဒုတိယနှစ်တက်ရန် ကျွန်မ အိမ်မှ မထွက်မီ ဖေဖေက “ မကြာခင်မှာပဲ သမီးက ကောလိပ်ဆီကို၊ ဖေဖေက ဝေါ်ရှင်တင်ကို သွားကြရတော့မယ်။ ဒီအကြောင်းကို ဖေဖေ တွေးမိမှာတောင် ကြောက်နေတယ်။ အဲဒီနောက်မှာလည်း ရှေ့တစ်နှစ်စာ အတွက် ဖေဖေ သမီးနဲ့ တွေ့ချိန်ဆိုလို့ ကျောင်းပိတ်ရက်ကလေးပဲရှိတယ် သမီး”ဟု ကျွန်မထံ စာရေးခဲ့ပါသည်။ ထိုနှစ် နွေရာသီတွင် ကျွန်မ ဥရောပ သို့ သွားရသောအခါ ဖေဖေ ကျွန်မထံ စာရေးခဲ့ပြန်သည်။ ဖေဖေစာမှာ ဖေဖေကို လန်းဆန်းပျော်ရွှင်အောင် လုပ်ပေးမယ့် ကိတ်¹⁸ မရှိတဲ့ ပျင်းရိစရာ အိမ်ကြီးသို့ ပြန်ရဦးမည်အကြောင်း လွမ်းတသသ ရေးထားပေသည်။ ကျွန်မအား ကိတ်ဟုခေါ်သူ အလွန်နည်းရာ ထိုအထဲတွင် ဖေဖေနှင့် (နောင် အခါ၌) ဖီးလ် ဂရေဟမ်တို့လည်း ပါဝင်ပါသည်။

ကောလိပ် ဒုတိယနှစ် ကျွန်မအသက် ၁၈ နှစ် ပြည့်ပါပြီ။ ယမန် နှစ်က စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် လူမှုရေးဘဝ၊ ပညာတတ်ဘဝ၊ နိုင်ငံရေး ဘဝအတွင်း ပဋိပက္ခမှာ ဆက်လက်ကြီးထွားနေသည်။ ထိုအချိန်က ဝေါ်ရှင် တင်ဒေသတွင် အလွန်ခေတ်စားနေသော ဓလေ့တစ်ခုမှာ အရွယ်ရောက် သော သမီးပျိုများကို လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် မိတ်ဆက် ပွဲထုတ်ပေးသည် ပါတီပွဲ¹⁹ များပင် ဖြစ်ပါသည်။ မိသားစုနှင့် အပေါင်းအသင်းများသူအချို့မှာ မြို့အသီးသီးတွင် ပြုလုပ်သည့် ယင်းပါတီပွဲများသို့ နှစ်လုံးပေါက်သည် အထိ တက်ရောက်လေ့ရှိကြသည်။ ကျွန်မအတွက် ယင်းပါတီပွဲကိုမူ ကျေးဇူး တော်နေ့၌ လက်ဖက်ရည်ပွဲ၊ ကပွဲမျှဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒီဇင်ဘာ ၂၆ ရက် နေ့တွင် ကပွဲဖြင့်လည်းကောင်း ကျင်းပရန် စီစဉ်ထားပါသည်။ အိမ်ကို ခေါ်မပုံသဏ္ဍာန် ပြင်ဆင်၍ ကျွန်မ၏ဝတ်စုံကိုလည်း ရှေးရိုးထုံးစံ အဖြူရောင်

မပါဘဲ ခေါမဟန် ရွှေရောင်ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မ၏ ပါတီပွဲနေ့တွင် မေမေပြောထားသည့်အတိုင်း ညစာစားရန် ထိုင်ကြသောအခါ ဟဲရာလ်ဒ်ထရီဖြန်း²⁰ သတင်းစာမှ သွက်လက်သော လူငယ်သတင်းထောက် ဂျိုးဇက် အယ်လ်စော့ပ်²¹ကို ကျွန်မနှင့် ကပ်လျက် ထိုင်ခဲ့တွင် ထိုင်စေပါသည်။ ဂျိုးဇက်သည် အရပ်အမောင်း အတော်လေးပုပြီး ကိုယ်အလေးချိန် ပေါင် ၂၅၀ ခန့်ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းရပါသည်။ အလွန်အလွန် ခေတ်မီသော သူ၏ ရင်ကျက်သော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဏှပုတ္တိုဉာဏ် ကိုတော့ ကျွန်မလိုက်၍ မမိခဲ့ပါ။ သို့သော် ညစာစားပွဲကိုမူ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ကျွန်မ ထိန်းသွားနိုင်ခဲ့ပါသည်။ နောင်အခါ၌ သူနှင့်ကျွန်မ မှာ ရာသက်ပန် အခင်မင်ဆုံး ရောင်းရင်းများ ဖြစ်သွားခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ယင်းမှာ ထူးဆန်းပြီး နိမိတ်မကောင်းသော နိဒါန်းတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ပါတီပွဲပြီးသည့် နောက်တစ်နေ့တွင် ကျွန်မနှင့်ကော်နီတို့ အိုဟိုင်းယိုးပြည်နယ် ကိုလမ်းဘတ်စ်မြို့သို့ မီးရထားဖြင့် ခရီးထွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုမြို့တွင် ပြုလုပ်သည့် အမေရိကန်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ²² ဖွဲ့စည်းရေး အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်လေ့လာ၍ သတင်းယူရန် ဖြစ်သည်။ ကျွန်မတို့ကို သတင်းယူခိုင်းသည့် ဗာဆာတက္ကသိုလ်မှ မစ်ဆယ်လင်နီ နယူးစ်²³ မှာ ကျွန်မနှင့် ကော်နီတို့ အလုပ်လုပ်နေသည့် သတင်းစာပင် ဖြစ်ပါသည်။ သမဂ္ဂတွင် ဆိုရှယ်လစ်၊ ကွန်မြူနစ်၊ လစ်ဘရာလ်နှင့် ရက်ဒီကာလ် ကျောင်းသားစုများ ပါဝင်ကြပြီး ဖက်စစ်ဆန်၊ ကျင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းနေသည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။

ထိုအစည်းအဝေးတွင် နောင်အခါ စာရေးဆရာနှင့် ရုပ်ရှင်ထုတ်လုပ်သူ ဖြစ်လာသည့် ဘတ် ရှူးဘာ့ဂ်²⁴၊ နောင်အခါ ဝေါရှင်တင် ပို့စ်သို့ ရောက်လာသည့် အက်ဒီရိုင်းရင်²⁵၊ နောင်အခါစိဘီအက်စ်²⁶ သတင်းဌာန အကြီးအကဲဖြစ်လာသည့် ဘီးလ် လဲန်းနာဒ်²⁷ တို့နှင့် တွေ့ဆုံသိကျွမ်း

ကာ အမြင်ချင်းဖလှယ်နိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ တစ်ညနေတွင် လက်ဖက်ရည် သောက်ရာမှ အစည်းအဝေးခန်းသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ကျွန်မအား အမျိုး သားအမှုဆောင်ကော်မတီ^{၂၈}တွင် ကော်မတီဝင်အဖြစ် ရွေးချယ်ထားကြောင်း သိလိုက်ရသည်။ လက်ဝဲအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ ပါတီမရှိသည့် လစ် ဘရာလ်တစ်ဦးအား အသုံးချခြင်း ခံလိုက်ရသည်ကိုသိ၍ ကျွန်မနာမည် ကို ကော်မတီဝင်စာရင်းမှ အမြန်ပယ်ဖျက်ရန် စဉ်းစားမိသည်။ သို့သော် ယင်းအတွေ့အကြုံမှာ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းပြီး အသစ်အဆန်းလည်း ဖြစ်နေ၍ ကော်မတီဝင်အဖြစ်ဖြင့် အခြေအနေအားလုံးကို ဆက်လက် လေ့လာသွားရန် တွေးမိပါသည်။

ထိုကိစ္စကို ဖေဖေအားပြောပြသောအခါ ဖေဖေက သတင်းစာ သမားအနေဖြင့် အဖွဲ့အစည်းများ၌ မပါဝင်သင့်ပုံကို စာဖြင့်ပြောပြသည်။ “အမည်ခံတံဆိပ်များ အတပ်နည်းလေ ကောင်းလေပဲ” ဟု ပြောပါသည်။ ကျွန်မသည် ဖေဖေအကြံပြုချက်နှင့် သဘောထားအများစုကို အလေးအနက် လက်ခံကြောင်း၊ သို့သော် ထိုအချိန်၌ ကော်မတီမှ နုတ်ထွက်လိုက်ပါက အားလုံး အခက်တွေ့သွားနိုင်ဖွယ်ရှိကြောင်း ဖေဖေထံသို့ စာပြန်လိုက် ပါသည်။ ကျွန်မစာကို ရရခြင်းပင် ဖေဖေ ကျွန်မထံ ပြန်စာရေးခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေစာမှာ ကျွန်မ ပြန်စာအတွက် ကျေးဇူးတင်ကြောင်း၊ ရေးထားပြီး နိဂုံးချုပ်တွင် ကျွန်မ တစ်ခါမျှ မဖတ်ဖူးသေးသော အရှင်းလင်းဆုံးနှင့် အကောင်းဆုံး သြဝါဒလမ်းညွှန်ချက်ကို ဖတ်ရပါသည်။ ဖေဖေစာနိဂုံးမှာ - “မိဘတွေအနေနဲ့ သားသမီးတွေကို တစ်ခါတစ်ရံ ကူညီနိုင်တဲ့ နည်းလမ်း တစ်ခုကတော့ လုပ်နည်း အခြေခံသဘောတရားတွေကို ပြောပြပေးခြင်း ပါပဲ။ သမီးကိုတော့ ဖေဖေအနေနဲ့ ဖိစိစိစီးစီး အကြံပေးစရာတောင်လိုမယ် မထင်ပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သမီးဆီမှာ တကယ်မှန်ကန်တဲ့ ဆုံး ဖြတ်ချက်ရှိမယ်လို့ ဖေဖေ စိတ်ချယုံကြည်နေလို့ပဲ။ သမီးအတွက် တစ်ခါ တစ်ရံ ဖေဖေလုပ်ပေးနိုင်တာကလေးက ဖေဖေစိတ်ကူးထဲမှာ ပေါ်လာတဲ့

ခိုင်မာပြီး လက်တွေ့ကျတဲ့ အခြေခံသဘောတရားတစ်ချို့ကို ညွှန်ပြပေးဖို့ပဲ။ ညွှန်ပြပေးရုံပဲနော် သမီး၊ သမီးက ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် အသုံးချသွားရမှာ။ ဒီအခြေခံသဘောတရားတွေကို သမီးကိုယ်တိုင် ဆုပ်ကိုင်ပြီး လက်ခံထားနိုင်ရင်ပေါ့” ဟူ၍ဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖေနှင့်ကျွန်မ သဘောထားချင်း လုံးဝ ကွဲလွဲသွားနိုင်သည့် ယင်းပြဿနာသည် ကျွန်မနှင့်ဖေဖေ၏ ဆက်ဆံရေး ပြေလည်ကောင်းမွန်ပုံ၊ ကျွန်မနှင့်ဖေဖေတို့ အပြန်အလှန် အရေးယူဂရုစိုက်ပုံကို ပြသလိုက်သည်သာကေပင်ဖြစ်ပါသည်။ စင်စစ် ဖေဖေသည် ကွန်မြူနစ်များပါဝင်သည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုနှင့် မဆက်သွယ်ရန် ကျွန်မအား သိမ်မွေ့စွာစွဲဆောင်နေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တစ်ခွတ်ထိုး သတိပေးစည်းရုံးနေခြင်း မဟုတ်ပါပေ။

မေမေကား နိုင်ငံရေးမလုပ်ရန် ဖေဖေက တားမြစ်သည့်ကြားကပင် ရုစဗဲလ်ထ်နှင့် သမ္မတအဖြစ် ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံသည့် အယ်လ်ဖ်လဲန်ဒင်²⁹ ဘက်မှနေ၍ မဲဆွယ်စည်းရုံးဟောပြောပေးခဲ့သည်။ ထိုအချိန်လောက်ထိ မေမေသည် လဲန်ဒင်က ရုစဗဲလ်ထ်အားအနိုင်ရလိမ့်မည်ဟု ထင်နေတုံးပင်။

ကျွန်မနှင့်ကော်နီတို့ ကောလိပ်ဒုတိယနှစ် ပြီးသည့် ၁၉၃၆ ခုနှစ် နွေရာသီတွင် ရှားနိုင်ငံသို့ အတူခရီးထွက်နိုင်ရန် တိုင်ပင်ပြီးမှ ဖေဖေက ကန်.ကွက်လိုက်ပါသည်။ သို့.သော် ထိုခရီးမှာ စိတ်ချရသော ရှားခရီးသွားကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ တရားဝင်အစီအစဉ်ဖြစ်နေ၍ စရိတ်စက သက်သာသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အနောက်ဥရောပတွင် ကော်နီ၏ မိသားစုလည်း ရှိနေဦးမည်ဖြစ်၍ အကူအညီရနိုင်ကြောင်း၊ ရှားတွင် ရက်သတ္တ နှစ်ပတ်သာနေပြီး စက်တင်ဘာလတွင် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စ် သတင်းစာတိုက်၌ ဖေဖေနှင့်အတူ အလုပ်လုပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်မ ချော့မော့တောင်းပန်သည်။

သို့.သော် ဖေဖေက သဘောမတူပေ။ ဥရောပအနောက်ပိုင်း

သို့သွားရန် သဘောတူကြောင်းကို ကျွန်မထံ ကြေးနန်းဖြင့် ပြန်ကြားပြီး ရုရှားသို့ သွားရန် တားမြစ်ရသည် အကြောင်းကိုမူ နားလည်သဘော ပေါက်အောင် စာဖြင့် အကျိုးအကြောင်း ရှင်းပြလာပါသည်။

“အခုအချိန်ဟာ အလွန်ရှုပ်ထွေးနေတဲ့ အချိန်ဖြစ်ပါတယ် သမီး၊ ဖေဖေထင်တာတွေထက်တောင် ပိုပြီး ရှုပ်ထွေးများ ပြားလှပါတယ်။ သမီးဆန္ဒတွေကို ဖေဖေဘယ်တော့မှ ပေါ့ပေါ့ တန်တန် မငြင်းပယ်ဘူးဆိုတာလည်း သမီးအသိပဲ။ သမီး ဟာ အရာရာမှာ ကျိုးကြောင်းချင်ချိန်စဉ်းစားတတ်တဲ့ သမီး လေးတစ်ယောက် ဖြစ်နေတာကြောင့် သမီးကို ဖေဖေ အမြဲ တမ်း လိုက်လျောခွင့်ပြုခဲ့တာချည်းပဲ။ အခု သမီးက ဖေဖေ မမြင်နိုင်တဲ့ ဥရောပအရှေ့ဘက်ပိုင်းဆီကို သွားမယ်ဆိုတော့ လက်ငင်းအခြေအနေအရ သမီးဒုက္ခရောက်ရင် ကယ်တင်ပေး ပို့အတွက် အချိန်ပဲ ဖေဖေမှာ လိုနေပါတယ်သမီး။ အခု ဖေဖေ အဲဒီအခြေအနေမျိုးမှာ မရှိသေးဘူး။ တစ်နေ့နေ့ မှာ သမီးနဲ့ ဖေဖေ အဲဒီနိုင်ငံကို သွားဖြစ်ကြဦးမှာပါသမီး အချစ်များစွာဖြင့်”

ကျွန်မလည်း ဖေဖေဆန္ဒအတိုင်း ထိုနှစ် ဇွန်လတွင် ကော်နီ မိသားစုနှင့်အတူ အနောက်ဥရောပသို့ ထွက်ခွာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့ ပထမဆုံး သွားရောက်သည့် လန်ဒန်မြို့မှာ နိုင်ငံရေးအခြေအနေ ရှုပ် ထွေးနေသော်လည်း ဘုရင့်ဥယျာဉ်ပါတီပွဲများဖြင့် သွားလာလှုပ်ရှား နေသူများကို ကြည့်ပြီး ကျွန်မ ပျော်နေမိပါသည်။ ပါရီမြို့သို့ ဘက်စ်တီး နေ့³⁰ မတိုင်မီ တစ်ရက်တွင် ရောက်သွားသောကြောင့် ဘက်စ်တီးနေ့ စစ်ရေးအလှပြပွဲနှင့် အခြားစီတန်းလှည့်လည်ပွဲ၊ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများကို တစ်ဝ ကြီး ကြည့်ရပါသည်။ ကျွန်မနှင့် ကော်နီသည် မုန့်ဖုတ်အလုပ်သမား တစ်စုနှင့်အတူ စီတန်းလှည့်လည်ခဲ့ကြပြီးနောက် အဒေါ် အဲလစ်အိမ်တွင်

နေ့လယ်စာ စားကြပါသည်။

ပဲရစ်၌ရှိစဉ် တစ်ညတွင် ကျွန်မသည် ဘရန်ကူစီနှင့် ညစာ စားရန် ကော်နီတို့ ခေါ်သွားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မသည် ဘရန်ကူစီအား တွေ့ချင်လွန်းသည်ဟောဖြင့် သူ့ပန်းချီအလုပ်ခန်းမှ လူခေါ်ခေါင်းလောင်းကို တအားနှိပ်ပြီး အခန်းထဲသို့ တစ်စွတ်ထိုးဝင်သွားရာ အတွင်းတံခါးပွင့် လျှင်ပွင့်ချင်း ကျန်းမာပြည့်ဖြိုးသော မျက်နှာစိမ်း လူငယ်တစ်ယောက်နှင့် ရင်ဆိုင်တိုးနေပါတော့သည်။ လူငယ်မှာ ဟင်နရီ၏သား ပီရဲ မားတစ်³¹ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့လေးယောက်သားမှာ အဖြူရောင်လွမ်းနေသော ဘရန်ကူစီပန်းချီအလုပ်ခန်းထဲမှာပင် စကျင်ကျောက်တုံး စားပွဲပတ်လည်ရှိ စကျင်ကျောက်တုံး ထိုင်ခုံများပေါ်တွင် ဝိုင်းထိုင်လျက် ဘရန်ကူစီ တည်ခင်း ကျွေးမွေးသော ညစာကို မြိန်ရှေ့ရှက်ရေ စားကြပါတော့သည်။

ကော်နီနှင့် ကျွန်မသည် အောက်စဖို့ဒ်တွင် ကျင်းပမည့် ကျောင်း သားအစည်းအဝေး တက်ရောက်ရန်နှင့် ဟယ်ရာလ်ဒ် လာစကီး³²နှင့် နေ့လယ်စာစားရန် ပါရီမှ လန်ဒန်သို့ ပြန်ခဲ့ကြပါသည်။ ထို့နောက် ဆော့ဇ်ဘာဂ်မြို့သို့ ထွက်ခဲ့ကြပြီး ဆော့ဇ်ဘာဂ်တွင် မေမေက ဟိုတယ် ဘရစ္စတို၌ ကျွန်မတို့ကို ဧည့်ခံကျွေးမွေးသည့်အပြင် ဂီတပွဲတော်သို့ လည်း ပို့ပေးခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေမှာကြားချက်အတိုင်း ကျွန်မမှာ ဥရောပ အနောက်ဘက်ခြမ်း၌သာ နေခဲ့ရမည်ဖြစ်၍ ဆိုဗီယက်ယူနီယံသို့ ခရီးဆက်မည့် ကော်နီနှင့် ဆော့ဇ်ဘာဂ်တွင် လူချင်းခွဲခဲ့ကြပါသည်။ ဘဝ စွန့်စားခန်းကြီးတစ်ခုအတွက် တစ်ယောက်တည်း ထွက်ခွာသွားသော ကော်နီအားကြည့်ရင်း ကျွန်မ စိတ်မကောင်းဖြစ်သော်လည်း သူနှင့်အတူ ဆက်သွားခြင်းမှ တားမြစ်ခံလိုက်ရသည့်အတွက် ကျွန်မ မည်သို့မျှ ဘဝင်မကျ မဖြစ်ခဲ့ပေ။ ဖေဖေအဆုံးအဖြတ်ကို ကျွန်မ နာခံခဲ့ပါလေ သည်။

Notes

1. Alexander Korda
2. Sam Behrman
3. *The Scarlet Pimpernel*
4. Thanksgiving
5. New Deal
6. Thomas Mann
7. *Tonio Kroger*
8. Lucy Textor
9. Dr. McCracken
10. Dean Thompson
11. The "function of art"
12. Tolstoy
13. Connie Dimock
14. Noel Macy
15. Gannett
16. *Mount Vernon Argus*
17. Newspaper Guild
18. Kate
19. "coming-out" parties
20. *Herald - Tribune*
21. Joseph Alsop

22. American Student Union
23. *Miscellany News*
24. Budd Schulberg
25. Eddie Ryan
26. CBS
27. Bill Leonard
28. National Executive Committee
29. Alf Landon
30. Bastille Day
31. Pierre Matisse
32. Harold Laski

အခန်း (၅)

ထိုနေ့ရာသီအားလပ်ရက်များ ကုန်ဆုံးခါနီးအချိန်။ ဖေဖေနှင့်အတူ မောင့် ကစွကိုသို့ မီးရထားဖြင့် ပြန်လာစဉ်က လန်ဒန်စီးပွားရေး ပညာ သင်ကျောင်းသို့ လာမည့်နှစ်တွင် တက်ရောက်ရန် ကျွန်မ စဉ်းစားမိခဲ့ ပါသည်။ ထိုကျောင်းမှာ အစ်ကိုကြီး ဘီးလ်တက်ခဲ့ဖူးသော ကျောင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေက ဘီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့မှာ ဥရောပ လူမှုရေး ပြဿနာများကို လေ့လာစဉ်းစားရန်အတွက် အသက်လည်းငယ်၊ အခြေခံ ပညာလည်း နည်းလွန်းနေပါသည်ဟု ပြောသည်။ သို့သော် ကျွန်မ ဗာဆာ တက္ကသိုလ်မှ ထွက်ချင်ရသည့်အကြောင်းကို ၎င်းအနေဖြင့် သိနေကြောင်း၊ ကျွန်မအနေဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံအတွင်း မည်သည့်အရပ်ဒေသသို့ပင် သွားသွား ၎င်းအနေဖြင့် စောင့်ရှောက်ပေးရန် အဆင်ပြေကြောင်း ဖေဖေက

ဆိုပါသည်။ လန်ဒန်သို့ သွားရန် မဖြစ်နိုင်ကြောင်း သိရသောအခါ ရိုကာဂို တက္ကသိုလ်သို့ သွားမည်ဟု ချက်ချင်း ပြောလိုက်သည်။ ဤတက္ကသိုလ်ကို ဇိုးဇိုးဇတ်ဇတ် ရွေးလိုက်သည်မှာ လေးလေးစားစား စာသင်လို၍ မဟုတ်ပေ။ ကျွန်မ ဖတ်ဖူးသော ရက်ဘွတ်ခ်¹ မဂ္ဂဇင်းထဲမှ ဓါတ်ပုံနှင့် ဓါတ်ပုံအောက်က ပုံစာကလေးကို ကျွန်မ မြင်ယောင်လာ၍သာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဓါတ်ပုံမှာ ရိုကာဂို တက္ကသိုလ်၏ ဥက္ကဋ္ဌ ရောဘတ် မေးနာဒ် ဟဒ်ချင်းစ်² ၏ ပုံပင်ဖြစ်ပါသည်။ ခံ့ညားပြီး စွမ်းပကားရှိသော လူငယ်လူသွက် တစ်ယောက်ပင် ဖြစ်သည်။ ကောလိပ်ပညာကို ခေတ်ပြောင်းအမြင်ဖြင့် သင်ကြား၍ သစ်လွင်ပြီး စိတ်ဝင်စားဖွယ် အတွေးအမြင်များပေးမည်၊ တက္ကသိုလ်သည် ပညာတတ်များ ပေါက်ဖွားရာနယ်ပယ်ဖြစ်သည်ဟု ပုံစာတွင် ဖော်ပြထားသည်။ ကျောင်းသားကျောင်းသူများ ရောနှော၍သင်ရမည်။ တက္ကသိုလ်သည် အနောက်အလယ်ပိုင်းတွင် တည်ရှိသည် (ကျွန်မသည် အရှေ့ဖက် ပင်လယ်ကမ်းဒေသမှလွဲ၍ ဘယ်မှာမှ မနေခဲ့ဖူးပါ။) တက္ကသိုလ် ပရဝဏ်မှာလည်း မြို့ထဲတွင်ရှိသည်။ ကျွန်မ ရိုကာဂို တက္ကသိုလ်မှာ ပညာဆက်သင်မည်အကြောင်း ဖေဖေကို ချက်ချင်းပင် အဖြေပေးလိုက်ပါသည်။

တက္ကသိုလ်သစ်တစ်ခုသို့ သွားရောက်၍ ပညာဆည်းပူးရမည် ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်မသည် ဤမျှသာ စဉ်းစားဆုံးဖြတ် အဖြေပေးခဲ့ပြီးနောက် တစ်လမပြည့်မီမှာပင် ရိုကာဂိုသို့ ရောက်ရှိသွားပါတော့သည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မ ချမှတ်လိုက်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်၏ အတိမ်အနက်ကို ကျွန်မ မမြင်မသိခဲ့ပေ။ ကျွန်မမှာ တိုက်ပွဲပြင်းထန်ချိန်အထိ မည်သည့် လက်နက်ဖြင့် ခုခံကာကွယ်ရမှန်း မသိသူ တစ်ယောက်ပမာ ဖြစ်နေလေသည်။ ဖေဖေ ရိုကာဂိုသို့ ကျွန်မနှင့်အတူ လိုက်လာပြီး ကျောင်းအပ်ပေးပါသည်။ ကျွန်မအတွက် နေရာထိုင်ခင်း စီစဉ်ပေးပြီးနောက် ဖေဖေ ပြန်သွားသည်နှင့် ကျွန်မမှာ ပတ်ဝန်းကျင်သစ်နှင့် များပြားလှသော မျက်နှာ

စိမ်းကျောင်းသူကျောင်းသားများကြားတွင် တစ်ယောက်တည်း ကျွန်ရစ်
ခဲ့ပါသည်။ တော်ပါသေးသည်။ သာမန်ကာလကျွမ်းသူ တစ်
ယောက်နှစ်ယောက်သာရှိသည်။ တစ်ယောက်တည်းဖြစ်နေမည်ကို
မတွေးတော၊ မပူပင်တတ်တာကတစ်ကြောင်း၊ ရှိကာဂိုတက္ကသိုလ်၌
တစ်နှစ်သာ နေရမည်ဟု အတွေးပေါက်လာသည်ကတစ်ကြောင်းကြောင့်
ဗာဆာတက္ကသိုလ်သို့ ပြန်ပြေးရန် မစဉ်းစားခဲ့ပေ။ သို့သော် တက္ကသိုလ်
ကြီးက ကျွန်မအပေါ် ကောင်းကျိုးပြုလာသည်အလျောက် ကျွန်မဘဝ
မှာလည်း တဖြည်းဖြည်း အဆင်ပြေလာပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် တက္ကသိုလ်
အသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုလုံးကို ခင်တွယ်လာပြီး ရှိကာဂိုတက္ကသိုလ်၌ ဘွဲ့ရ
သည်အထိ နေသွားရန်လည်း စဉ်းစားလာမိပါသည်။

ကျွန်မသည် ရှိကာဂိုတက္ကသိုလ် ပရဝဏ် အစွန်အဖျားတွင်ရှိသော
အင်တာနေရှင်နယ် ဟောက်စ်^၃ခေါ် အဆောင်တွင် နေထိုင်ရပါသည်။ ထို
အဆောင်မှာ နိုင်ငံခြားကျောင်းသူများ၊ ဘွဲ့ရကျောင်းသူများနှင့် ကျွန်မကဲ့
သို့ တနယ်တစ်ကျေးမှ ပြောင်းရွှေ့လာသူများ နေထိုင်သော အဆောင်
ဖြစ်ပါသည်။ စားသောက်ချိန်တွင် ကော်ဖီဆိုင်ရှိ စားပွဲကြီးများတွင်
ဝိုင်းထိုင်ပြီး စားကြရသဖြင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပိုမိုခင်မင်ရင်းနှီးခွင့် ရရှိ
ခဲ့ကြသည်။ ကျွန်မနှင့် တစ်ခန်းတည်းနေသော တေလိုဟဲန်နာဖော့ဒ်^၄မှာ
ကျွန်မနှင့် သဘောထား အယူအဆချင်းတူကြသဖြင့် နှစ်ယောက်သား
အထူးပင် ရင်းနှီးသွားခဲ့ကြပါသည်။ ကျွန်မတို့ အဆောင်အနီးဝန်းကျင်သို့
အများဆုံးရောက်လာတတ်သော ဆစ်ဒ်နီ ဟိုင်းမင်း^၅ဆိုသော ဘွဲ့ရကျောင်း
သားတစ်ယောက်ကိုမူ ကျွန်မတို့ နှစ်ယောက်စလုံးက စိတ်ဝင်စားနေကြ
သည်။ ဆစ်ဒ်နီမှာ ကျွန်မ တလေးတစား ဖတ်မှတ်လေ့လာခဲ့သော
သောမတ်စ် မန်း အကြောင်း စိတ်ဝင်စားသူဖြစ်နေသောကြောင့် ကျွန်မနှင့်
ဆစ်ဒ်နီ နာရီများစွာကြာအောင် စကားပြောဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မ
တို့ ခင်မင်မှုသက်တမ်းလည်း နှစ်ပေါင်းများစွာပင် ရှည်ကြာလာခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မတို့ အပေါင်းအသင်းတစ်စု၏ ပျော်စရာရွှင်စရာဆိုသည်မှာလည်း စကားပြောခြင်း၊ အမြင်များ ဖလှယ်ခြင်း၊ အချင်းချင်း နောက်ပြောင် ရယ်မောခြင်း၊ သီချင်းများ အတူတကွ သံပြိုင်သီဆိုခြင်း၊ ကောလိပ်က ဖွင့်လှစ် ရောင်းချသော ဘီယာဆိုင်တွင် ဘီယာသောက်ခြင်း စသည်တို့သာ ဖြစ်ပါသည်။ ဘီယာကောင်တာရှေ့တွင် အနီနှင့်အဖြူပြောက် စားပွဲခင်းများ ခင်းလျက် လေးထောင့်စားပွဲကလေးများကို အတန်းလိုက် ချပေးထားရာ ဘီယာတစ်ပုလင်းနှစ်ပုလင်းမှာ၍ စားပွဲကလေးတွင် သူငယ်ချင်းများနှင့်အတူ ညလုံးပေါက် ထိုင်နိုင်ပေသည်။

လအနည်းငယ်ကြာခဲ့ပြီးနောက် တစ်နေ့တွင် တက္ကသိုလ်အမျိုးသမီးအသင်းနှင့် ဆင်တူသည့် အဖွဲ့အစည်းနှစ်ခုမှ အဖွဲ့ဝင် အမျိုးသမီးများ ကျွန်မထံသို့ ရောက်လာပြီး ၎င်းတို့အဖွဲ့သို့ဝင်ရန် တိုက်တွန်းကြသည်။ ကျွန်မလည်း အဖွဲ့တစ်ခု၏ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ကြည့်ခဲ့ပါသည်။ ငယ်ရွယ်သော အမျိုးသမီးများစွာ ပိုင်းဖွဲ့ထိုင်နေကြပြီး အတော်များများမှာ ဖဲကစားနေကြောင်း တွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ယင်းမြင်ကွင်းသည် ဗာဆာ ကောလိပ်တွင် ကျွန်မနေစဉ်က ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် မြင်ကွင်းမျိုး မဟုတ်ပေ။ ကျွန်မအား အဖွဲ့ထဲဝင်ရန် လာရောက်စည်းရုံးသော အမျိုးသမီးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့အတွင်း၌လည်း ကျွန်မ ရဟူဒီအနွယ်ဝင်ဖြစ်နေခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မအား အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လက်ခံရန် သင့်မသင့် သဘောထားကွဲပြားနေ၍ အသင်းပါ ပျက်သွားကြောင်း ကြားသိလိုက်ရပြန်သောအခါ ကျွန်မမှာ စိတ်ပျက်ရသည် ထက်ပို၍ အံ့ဩနေမိပါသည်။ ယင်းသည် ကျွန်မ၏ တက္ကသိုလ်အစဦးပိုင်း နှစ်များအတွင်း ကိုယ်တိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် ရဟူဒီဆန်ကျင်ရေး အတွေ့အကြုံ အနည်းငယ်မှ အတွေ့အကြုံတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ထိုစဉ်က ရှိကာရှိမြို့မှာ ပညာတတ်များ ဆူပူလှုပ်ရှားသည့် နေရာဖြစ်ပါသည်။ ရှိကာရှိတက္ကသိုလ်သည် ဥက္ကဋ္ဌ ဟဒ်ချင်းစ်၏ ထူး

ခြားသော အတွေးအခေါ်များကြောင့် မည်သည့်တက္ကသိုလ်ကောလိပ်နှင့်မျှ မတူအောင် ပညာရေးအဆင့်အတန်းကိုမြှင့်၍ သင်ကြားပေးနေချိန် ဖြစ်ပါသည်။ ဟဒ်ချင်းစ်သည် မော်တီးမား အက်ဒ်လာ၏ ပညာရေးသီအိုရီကို ယုံကြည်သူဖြစ်၍ အနောက်ကမ္ဘာ၏ စာကြီးပေကြီးများကို ဖတ်မှတ်လေ့လာပြီး ယင်းစာအုပ်များထဲမှ အယူအဆများကို ရယူအသုံးပြုစေလိုသည်။ ဆန္ဒစွဲရှိနေသူဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်တွင် ဘောလုံးနှင့် အခြားအားကစားလှုပ်ရှားမှုများကို ဖျက်သိမ်းလိုက်သဖြင့် ထူးခြားနေသော်လည်း တက္ကသိုလ်တစ်ခုလုံးမှာ နိုးကြားတက်ကြွနေပါသည်။ သီးခြားကမ္ဘာကလေးတစ်ခုနှင့်ပင် တူနေတော့သည်။ ဗာဆာကောလိပ်နှင့်မူ လားလားမှမဆိုင်ပါချေ။

ကျွန်မသည် အဓိကဘာသာအဖြစ် အမေရိကန်သမိုင်းဘာသာကို ယူရန် ဆုံးဖြတ်ထားပြီးဖြစ်၍ သုတေသနသင်ရိုးအဖြစ် စီးပွားရေးဘာသာနှင့် သမိုင်းဘာသာတို့ကို လျှောက်ထားလိုက်ပါသည်။ ယင်းအပြင် ကမ္ဘာ့ စာကြီးပေကြီးစာရင်းဝင် ယင်းဘာသာများကိုလည်း ယူထားရာ ဟဒ်ချင်းစ်နှင့် အက်ဒ်လာတို့က ပူးတွဲသင်ကြားမည်ဖြစ်၍ ကျွန်မရင်ထဲမှာ တော့ တထိတ်ထိတ် ဖြစ်နေသည်။ သင်ရိုးမှာ ပလေတို^၈၊ အရစ္စတိုတယ်^၉ တို့ဖြင့် စတင်ပြီး စိန့်.သောမတ်စ် အက္ကီးနာစ်^{၁၀} အပါအဝင် အခြားဒဿနိကဗေဒပညာရှင်များ၊ ထို.နောက် ဖရွိုက်^{၁၁}၊ မတ်ခ်စ်^{၁၂}နှင့် အိန်ဂျယ်စ်^{၁၃} တို့ဖြင့် အဆုံးသတ်ထားပေသည်။ ယင်းသင်တန်းတွင် “စာအုပ်ဖတ်နည်း”^{၁၄} အကြောင်းကို ရက်သတ္တတစ်ပတ်လျှင် တစ်ချိန် (၂ နာရီ) အက်ဒ်လာကိုယ်တိုင် သင်ပြသော်လည်း ကျွန်မတို့အဖို့ မကြာခဏ အလွန်စိတ်ဆင်းရဲရသောအချိန် ပင်ဖြစ်ပါသည်။ အချိန်ရောက်လျှင် စုစုပေါင်း ၃၀ ဦးခန့်ရှိသော ကျွန်မတို့လူစုမှာ ရှည်မျောမျောစားပွဲရှည်ကြီးတွင် ဝိုင်းထိုင်ကြရသည်။ ဟဒ်ချင်းစ် သို့မဟုတ် အက်ဒ်လာ တစ်ဦးဦးကဖြစ်စေ၊ နှစ်ဦးစလုံးကဖြစ်စေ ကျွန်မတို့ ဖတ်မှတ်ခဲ့သည်များကို ဆော့ခရတ္တစ်

မေးနည်း¹⁵ဖြင့် မေးမြန်းစစ်ဆေးပါသည်။ ကျွန်မတို့လည်း ဆရာကြီး နှစ်ယောက်၏ ဆင်ခြေဆင်လက်ဖြင့် ရက်ရက်စက်စက် ကပ်သီးကပ်သတ် မေးမြန်းသည်များကို နှစ်နာရီလုံးလုံး အလူးအလဲ ခံကြရပါသည်။

တစ်ချင်းစီနှင့် အက်ဒ်လာ ဆရာကြီးနှစ်ယောက်ကို ပြန်လှန် ချေပပြောဆိုနိုင်ရန်မှာလည်း ကိုယ့်ဘက်က ကျားကုတ်ကျားခဲ လေ့လာ၍ စေ့စေ့စပ်စပ် ကြိုးစားပြင်ဆင်ထားရသည်။ မဖြေနိုင်လျှင် စိတ်ဓါတ်ကျစရာ ဖြစ်တတ်ပြီး ဖြေနိုင်ပါက အခြားဘာသာရပ်များ သင်ကြားရေး၌လည်း အားသစ်တိုးစေပါသည်။

ကံအားလျော်စွာပင် သင်ရိုးမှာ ကျွန်မနှင့် အဆင်ပြေသွား၍ ပထမနှစ်ကုန်သောအခါ ကျွန်မ အေအဆင့် ရရှိခဲ့ပါသည်။ ရှိကာဂို တက္ကသိုလ်၏ ပညာရေးသီအိုရီများကို အထူးနှစ်ခြိုက်သော ဖေဖေက ကျွန်မ အေအဆင့်ရသည့်သတင်းကြောင့် ဝမ်းပမ်းတသာဖြင့် ကျွန်မထံသို့ ဒေါ်လာ ၁၀၀ တန် ချက်လက်မှတ်တစ်စောင် ပို့လိုက်ပါသည်။ ကျွန်မက ထိုငွေဖြင့် ပလေတိုနှင့် အရစ္စတိုတယ်တို့ ရေးသည့် စာအုပ်များ ဝယ်ပါမည် ဟု ပြန်စာရေးပို့ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မမှာ လူမှုရေးကိစ္စနှင့် ပညာရေးကိစ္စတို့ကို မှန်ကန်စွာ ချိန် ညှိရန် အခက်အခဲ တွေ့နေရဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မ ရှိကာဂိုတက္ကသိုလ် ၌ရှိစဉ် မေမေမိတ်ဆွေဖြစ်သူ မစ္စစ် ကဲလော့ခ် ဖဲဘဲင့်ခ်¹⁶ မှာ ကျွန်မအား တက္ကသိုလ်ကျောင်း ပရဝဏ်ပြင်ပ လူမှုရေးအသိုင်း အဝိုင်းဆီသို့ မကြာခဏ ခေါ်ဆောင်သွားသူဖြစ်ပါသည်။ ရေကန် တစ်ကန်ကို မျက်နှာပြုထားသော ခေတ်မီအိမ်ကြီးတွင် နေထိုင်ပြီး ကျွန်မကို သူ့အိမ်သို့ နေ့လယ်စာ၊ ညစာ များ ဖိတ်ကျွေးလေ့ရှိပါသည်။ သူ၏ စနေ၊ တနင်္ဂနွေ၊ အပန်းဖြေ ဂေဟာ သို့လည်း မကြာခဏ ဖိတ်ခေါ်ကျွေးမွေးစဉ်ခံတတ်ပါသည်။ မစ္စစ် ဖဲဘဲင့်ခ် ဖိတ်ကြားသည့် ပါတီပွဲမှ ပြန်လာသည့်အခါတိုင်း ကျွန်မသည် သူ့ကိုယ်တိုင် ဖိတ်လေ့မိတ်ထရိုသော ဖိတ်စာကတ်ပြားများနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မ

အနေဖြင့် လိမ္မာယဉ်ကျေးစွာ တုံ့ပြန်ခဲ့မှု ရှိမရှိဆိုသည်ကို အစဉ်ပြန်ပြောင်း
တွေးတောမိတတ်ပါသည်။ ဥပမာ သူ့ကိုယ်တိုင် လာရောက်ဖိတ်ကြား
သည့် သင်္ကေတအဖြစ် ဖိတ်စာကတ်ပြား ထောင်စွန်းနေရာကို ခေါက်၍
ထားရစ်ခဲ့သည့် ဖိတ်စာများ၊ မတက်ရောက်နိုင်ပါက မတက်ရောက်နိုင်
ကြောင်း ကြိုတင်အသိပေးရန်လိုသည့် ဖိတ်စာများ စသည်တို့ဖြစ်သည်။
အလွန်လျင်မြန်စွာ တိုးတက်ပြောင်းလဲနေသော ပြင်ပလူမှုဆက်ဆံရေး
အခြေအနေတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် တက္ကသိုလ်ပရဝဏ်ထံမှ ဂျူနီယာကျောင်းသူ
လေးတစ်ယောက်အနေဖြင့် သမားရိုးကျအတိုင်း မှန်ကန်စွာ ဆက်ဆံပြော
ဆိုတတ်အောင် ကြိုးစားနေပေသည်။

အစ်မကြီး ဖုလိုး၏ ရည်းစားဟောင်းတစ်ယောက်ကို အကြောင်း
ပြု၍ ပါမောက္ခ ဂီစက်ပီး အန်တိုနီယို ဘော်ဂီးစ်¹⁷ နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ သိကျွမ်း
ခဲ့ပါသည်။ သူရေးသော ဂိုလိုက်ယက်¹⁸ စာအုပ်ကို ကျွန်ုပ်တို့ တလေးတစား
ဖတ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ယခု သူ့ကိုတွေ့ရသည်မှာ ပေါကြောင်ကြောင်နိုင်နေ
ပေသည်။ သို့သော် အလွန်သွက်လက် ထက်မြက်သူဖြစ်၍ စိတ်ဝင်စား
စရာကောင်းပါသည်။ သိကျွမ်း၍ မကြာမီမှာပင် ပါမောက္ခက ကျွန်ုပ်တို့အား
ညစာစားရန် ဖိတ်ပါတော့သည်။ ပါမောက္ခကြီးတစ်ယောက်၏ ဖိတ်ကြား
ခြင်းခံရ၍ ကျွန်ုပ်တို့ ဝမ်းသာလွန်း၍ ရင်တွေပင် ခုန်နေပါသည်။ ရှိကာဂို
မြို့လယ်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ စားသောက်ကြပါသည်။ ရှိကာဂိုတောင်ပိုင်း
တက္ကသိုလ်ဝန်းကျင်၌သာ သွားလာကျက်စားလေ့ရှိသော ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်း
သူများအဖို့ ယင်းညနေမှာ တကယ်အကောင်းစားညစာပင် ဖြစ်နေပါတော့
သည်။ ညစာစားပြီး၍ ပြန်လာကြစဉ် ကျွန်ုပ်တို့နှင့် သင်တန်းအတူတက်ဘက်
ကျောင်းသူများထဲက အပျိုစင် မည်မျှ ရှိနေပါဦးမည်လဲဟု ပါမောက္ခကြီးက
ကျွန်ုပ်တို့ထံမှ ထင်မြင်ချက်ကို တောင်းရင်း မေးခွန်းတစ်ခု မေးလိုက်ပါသည်။
ကျွန်ုပ်တို့လုံးဝ ဖြေနိုင်စွမ်း မရှိသော ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် ခန့်မှန်းမှုပင် မပြုနိုင်
သော မေးခွန်းဖြစ်နေပေသည်။ ပါမောက္ခဘော်ဂီးစ်သည် အခြားမေးခွန်း

F-12

ကျွန်မဘဝပုံရိပ်

အမျိုးမျိုးကိုပါမေး၍ သူ့အခန်းကို လိုက်လံကြည့်ရှုလေ့လာပါရန်လည်း အကြံပြု တိုက်တွန်းနေပြန်ပါသည်။ ကျွန်မမှာ အလွန်ငယ်ရွယ်သေးသူဖြစ်၍ သူ့ အပေါ် စိတ်ညွတ်လာပြီး သူ့ကြော့ကွင်းထဲရောက်အောင် ကျွန်မအား သွေးဆောင်ဖြားယောင်းနေကြောင်းကို ကျွန်မ မရိပ်စားမိခဲ့ပေ။ သူ့ အခန်းသို့ လိုက်လာသည်ကိုပင် သူပြုသမျှ နုရတော့မည်ဟု တွက်ထား ဟန်တူပါသည်။ သူ့ကို ကျွန်မ ခုခံ ငြင်းဆန်သောအခါ သူက ဇွတ်တိုး သည်။ ကျွန်မက သူ့စားပွဲကို ပတ်၍ရှောင်သည်။ သူက ကျွန်မကိုဖမ်း ရန် လိုက်ပြန်သည်။ ကျွန်မက ရှောင်ပြေးပြန်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မ နှင့် ပါမောက္ခကြီးမှာ စားပွဲကို ပတ်ချာလှည့်ကာ ကျွန်မကပြေး သူက လိုက်နေတော့သည်။ ကျွန်မ အတန်တန် တိမ်းရှောင်ငြင်းဆန်ပြီး ကျွန်မ ကိုပြန်ပို့ပေးရန် ထပ်မံ တောင်းပန်တော့မှ ကားဖြင့် ပြန်ပို့ပေးခဲ့ပါသည်။ ယင်းနောက် ပါမောက္ခကြီးသည် ကျွန်မအား အပြင်သို့ သွားရန် ခေါ်ပါ သေးသည်။ ကျွန်မသည် ဂုဏ်သရေရှိ ပါမောက္ခကြီးတစ်ယောက်အား စိတ်ညစ်ညူးအောင် ပြုမိခဲ့သည့်အတွက် စိတ်တွေတုန်လှုပ်ခြောက်ခြား နေပေရာ ကျွန်မ၌ အူအတက်ရောဂါရှိသည်ဟုဆိုကာ တက္ကသိုလ်ဆေးရုံ သို့ သွားရောက်ပြသပါသည်။ ကျွန်မ၌ မည်သည့်ရောဂါမျှ မရှိကြောင်း ဆရာဝန်က ပြောလာသောအခါ ကျွန်မအနေဖြင့် ၎င်းနှင့်အတူ အပြင် သို့လိုက်၍ မဖြစ်နိုင်တော့ပါကြောင်း ပါမောက္ခကြီးအား ဖွင့်ပြောလိုက် ရပါတော့သည်။ ရှိသမျှ ခွန်အားများကို စုစည်းပြီး အလွန်ခက်ခဲစွာ ပြော လိုက်ရခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မ ခံယူထားသော နိုင်ငံရေးအမြင်မှာ အခြေခံအားဖြင့် ဖက်ဆစ်ဝါဒကို ခါးခါးသည်းသည်း ဆန့်ကျင်ပြီး အလုပ်သမား လှုပ်ရှား မှုဘက်သို့ ယိမ်းသည့် လစ်ဘရယ်ဝါဒ အမျိုးအစားပင်ဖြစ်သည်။ လစ် ဘရာလ်ဆန်ဆန် တွေးခေါ်ဆောင်ရွက်လေ့ ရှိသော်လည်း ကျွန်မသည် ကော်နဲဆားဗတစ်ဘက်မှာသာ ရပ်တည်သူဖြစ်ပါသည်။ ဗြိတိသျှလူမျိုး

ဘွဲ့ရလူငယ်ကျောင်းသား နော်မန် အို ဘရောင်း¹⁹ဆိုသူက ဖက်ဆစ်ဆန်၊ ကျင်ရေးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ဖြစ်သည့် အင်အားကောင်းသော ကွန်မြူနစ်လူငယ် များအဖွဲ့²⁰တွင် ပါဝင်လှုပ်ရှားရန် ကျွန်မကို စည်းရုံးပါသေးသည်။ သို့သော် ကျွန်မ မသွားခဲ့ပေ။ ကျွန်မသည် ကျွန်မ ပါဝင်ပတ်သက်နေသော စနစ်တစ်ရပ်၌ ဖော်ထုတ်ဆွေးနွေးရန် ပြဿနာများ ရှိနေလင့်ကစား ယင်းဝါဒစနစ်ကို ဆန့်ကျင်တိုက်ဖျက်ရာတွင် မပါဝင်လိုပေ။

ကျွန်မ ငြင်းပယ်ခဲ့သည့်ပါတီသို့ ကျွန်မ၏ ရောင်းရင်း အပေါင်း အသင်းများစွာတို့ အဘယ်ကြောင့် ရောက်ရှိသွားကြသည်ကို ကျွန်မ မသိနိုင်အောင် ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်မ၌ ကာလကြာရှည်စွာရှိခဲ့သည့် ဥပဒေကို လိုက်နာခြင်း၊ လိမ္မာသည် မိန်းကလေးဖြစ်ချင်ခြင်းကြောင့် ပါတီဝင်ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် သတင်းစာအတွက် ကံအလွန်ကောင်းသည်ဟုပင် ဆိုရပါမည်။ ကျွန်မတို့တစ်တွေ ကွန်မြူနစ် များအဖြစ် စွပ်စွဲခံခဲ့ရသည့် မက္ကာသီခေတ်²¹တစ်လျှောက်လုံးတွင် ကျွန်မ မှာ ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင် မဟုတ်ခဲ့ပေ။

ရှိကာဂိုတက္ကသိုလ် ပထမနှစ် နွေဦးပေါက်ရာသီ၌ နောင်အခါ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အထက်လွတ်တော်အမတ်ဖြစ်လာသည့် ပေါလ် ဒပ်ဂလပ်စ်²²ထံတွင် အလုပ်သမားဆက်ဆံရေးပညာ သင်တန်း တက်ရောက်ခဲ့ပြီးနောက် ကျွန်မသည် အလုပ်သမား ပြဿနာများတွင် ပိုမိုစိတ်ဝင်စားလာခဲ့ပါသည်။ သံမဏိ၊ ကျောက်မီးသွေး၊ မော်တော်ကားကုမ္ပဏီများက အလုပ်သမားသမဂ္ဂများဖွဲ့ရန် ကြိုးပမ်းမှုကို အင်အားသုံး၍ ဆန့်ကျင်နေချိန်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မကတော့ အလုပ်သမားများသမဂ္ဂ ဖွဲ့နိုင်သည့် အခွင့်အရေးကို ထောက်ခံခဲ့သူဖြစ်သည်။ ယခုလည်း ထောက်ခံသော်လည်း အချို့အလုပ်သမားသမဂ္ဂ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းများ၏ အပြုအမူ၊ နည်းဗျူဟာတို့ကိုမူ အယုံအကြည် အပြည့်အဝ မရှိတော့ပေ။ သို့သော် ထိုအချိန်က စက်မှုလောကမှ အလုပ်သမားများ၏အခြေအနေမှာ လုပ်ငန်း

ရှင်များနှင့် ပူးတွဲညှိနှိုင်းနိုင်သည့် အခြေအနေ မရှိခဲ့ပေ။

ကျွန်မသည် ရှီကာဂို ဒေလီ နယူးစ်²³ သတင်းစာအတွက် ရှီကာဂို သံမဏိစက်ရုံလုပ်သားများ သပိတ် သတင်းယူနေသော လူငယ်သတင်း ထောက် ရှပ် ဘက်ခ်²⁴ နှင့် ခင်မင်သွားပြီး သူနှင့်အတူ သံမဏိစက်ရုံ တစ်ရုံသို့ လိုက်သွားခဲ့ရာ သပိတ်တားသူများနှင့် လက်နက်ကိုင် ရှီကာဂို ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ အဓိကရုဏ်းဖြစ်ပွားသောကြောင့် ကျွန်မတို့မှာ သီသီ ကလေး လွတ်အောင် ရှောင်ပြေးခဲ့ရသည်။ ရဲမှ ပစ်ခတ်၍ စက်ရုံ အလုပ် သမား ခုနစ်ဦး သေပြီး အများအပြား ဒဏ်ရာရခဲ့ကြပါသည်။ အဖမ်းခံရမည် စိုး၍ ကျွန်မတို့အားလုံး ရရာမော်တော်ကားထဲဝင်၍ ထွက်ပြေးကြသည်။

ယင်းအရေးအခင်းဖြစ်ပွားပြီးနောက် သံမဏိစက်ရုံသို့ ကျွန်မနှင့် ရှပ်တို့ နှစ်ကြိမ်ခန့် ထပ်မံသွားရောက် စုံစမ်းတော့မှ စက်ရုံအတွင်းရေး များကို သိရှိလာပါသည်။ ကျွန်မတို့လည်း ဝေါရှင်တင် ပို.စံ နှင့် ရှီကာဂို ဒေလီ နယူးစ် နာမည်များကိုသုံး၍ အတွင်းရေးများကို ရအောင်လိုက်ကြ တော့သည်။ ထိုအခါ ဝေါရှင်တင်မြို့တော် သတင်းစာတစ်စောင်၏ ဩဇာ အရှိန်အဝါ ကြီးမားပုံကိုလည်း ကျွန်မ တစ်သက်တွင် မမေ့နိုင်လောက် အောင် ကိုယ်တိုင် သိမြင်လိုက်ရပါသည်။ ဝေါရှင်တင် ပို.စံ မှာ ထိုအချိန်က သာမန်သတင်းစာကလေး တစ်စောင်သာဖြစ်သည်။ သို့ပေငြားလည်း ကျွန်မတို့အား စက်ရုံအတွင်းသို့ ဖိတ်ခေါ်ပြီး တာဝန်ရှိသူများက အရေး တယူ လိုက်လံရှင်း လင်းပြသကြပါသည်။ သာမန်ဂျူနီယာကောလိပ် ကျောင်းသူတစ်ဦးနှင့် အပျော်တမ်း သတင်းထောက် တစ်ဦးမျှသာမို့ ကျွန်မ တို့မှာ မလုံမလဲဖြစ်ရပါသေးသည်။

ကျွန်မလည်း အလုပ်သမားနှင့် စက်ရုံအလုပ်ရုံများအတွင်း ဝင်ရောက်ခွင့်ရရေးအတွက် ၎င်း၏ သတင်းစာအမည်ကို အသုံးချခဲ့ရ သည့်အကြောင်းကို ကေဆီ ဂျူးစ်အား စာဖြင့် အသိပေးတောင်းပန်လိုက် ပါသည်။ ကေဆီ ဂျူးစ်ကလည်း ကျွန်မတို့၏ အတွေ့အကြုံနှင့် လုပ်ရည်

ကိုင်ရည်ကို အားရဂုဏ်ယူကြောင်း၊ ကျွန်မတို့ ရရှိလိုက်သော သတင်း ဓါတ်ပုံများမှာ တစ်နှစ်စာ လုပ်ငန်းပမာဏနှင့် ညီမျှကြောင်း၊ နောင်တွင် လိုအပ်လျှင် အသုံးချနိုင်ရန် မိတ်ဆက်စာတစ်စောင်ကိုလည်း ကျွန်မထံ ပို့ပေးလိုက်ပါသည်။ နောင်နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာသည်အချိန်၌ ကျွန်မမှာ အလုပ်သမားဆက်ဆံရေးကိစ္စများကို အတွင်းကျကျ ထောက်လှမ်း၍ အသေးစိတ် အကွက်ကျကျ ရေးဖို့ကြံ့လာခဲ့ရပါသေးသည်။

ဖေဖေနှင့် ကျွန်မမှာ ပြောလိုသည်များကို စာဖြင့် ပုံမှန် ဆက်သွယ်ရာ၌ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စံအကြောင်း ပြောဆိုဆွေးနွေးနေကြဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေ သတင်းစာ၏ခေါင်းကြီးပိုင်းများ ပိုမိုတိုးတက်လာပြီး ကြော်ငြာများ ကိုလည်း ပိုမိုဆွဲဆောင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ဖေဖေသည် သတင်းစာ လုပ်ငန်းအတွက် အမြတ်ရဖို့ အခက်တွေ့နေရှာသည်။ စရိတ်စကများလည်း တက်လာပါသည်။ ဟဲရာလ်ဒ်²⁵ ကို ကော်လာပြာအလုပ်သမားများက ဖတ်ကြသည်။ တိုင်းမ်စ်²⁶ မှာလည်း ဟဲရာလ်ဒ်သတင်းစာ၏ ညနေပိုင်း အဘော်ကို ပြန်လည်ရိုက်နှိပ် ဖြန့်ချိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စကရပ်စ် ဟောင်းဝပ်²⁷ကား သွက်လက်မြူးကြွသော သတင်းစာအသေးစားဖြင့် ဈေးကွက်ရ နေသူဖြစ်ပြီး အီးဗန်းစတား²⁸သည်လည်း သတင်းစာလောကနှင့် တစ်မြို့လုံးတွင် ရေပန်းအစားဆုံး ညနေသတင်းစာဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသတင်းစာသည် အများ၏ လေးစားမှုခံရသည့်အလျောက် ကြော်ငြာများကို ဝေဝေဆာဆာ အထည့်နိုင်ဆုံး သတင်းစာပင်ဖြစ်သည်။

ဖေဖေသည် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စံ သတင်းစာကို အောင်မြင်သော သတင်းစာတစ်စောင်ဖြစ်လာအောင် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ခဲ့ရာ ငါးနှစ်ကာလသို့ရောက်သည့် ၁၉၃၈ ခုနှစ် နွေဦးပေါက်ရာသီတွင် ကျွန်မထံသို့ စာတစ်စောင် ရေးခဲ့ပါသည်။ ထိုစာထဲ၌ တစ်ခါတစ်ရံမှသာ ရတတ်သည့် အခွင့်အရေးတစ်ခုကို ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စံအနေဖြင့် ရရှိထားကြောင်း၊ ယင်းမှာ

ဟဲရာလ်ဒ် ထရစ်ဖြန်းဆောင်းပါးလုပ်ငန်း²⁹က ၎င်းထံမှ ဝေါ်လ်တာ လစ်ပဲမဲန်း³⁰၊ ဒေါ်ဂျော်သီ သော်မ်ဆင်³¹၊ မာ့ခဲ ဆာလီဗင်³²တို့၏ သတင်းဆောင်းပါးများ၊ ကာတွန်းများနှင့် တနင်္ဂနွေဆောင်းပါးများ၊ နေ့စဉ်ပါနေကျ အက္ခရာ ပဟေဠိများနှင့် စာအုပ်ဝေဖန်ချက်များကို ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စံထံ၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြခွင့်ပင်ဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ကျွန်မအား အသိပေးထားသည်။ ထိုအချိန်က ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စံ သတင်းစာတွင် ဖော်ပြနေကျ သတင်းအချို့ကို ဟဲရာလ်ဒ် ထရစ်ဖြန်း သတင်းဆောင်းပါး ဝေါ်ရှင်တင် လုပ်ငန်းရုံးမှ ရရှိနေသည်အပြင် နိုင်ငံခြားသတင်းများကိုလည်း ယင်းလုပ်ငန်းရုံးက ကမ္ဘာဒေသအသီးသီးသို့ လွှတ်ထားသည့် သတင်းထောက်များထံမှ ရရှိနေသဖြင့် ကျွန်မတို့၏ ဝန်ထမ်းအင်အား နည်းပါးသည့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စံ သတင်းစာမှာ ရှုသာရှိက်သာရှိနေသည်။

သို့သော် ဖေဖေက သတင်းစာကို လူအင်အားနည်းနည်းဖြင့် ခက်ခဲစွာ ကြိုးစားလုပ်ကိုင်နေရပုံကို စာ၏ နောက်ဆက်တွဲအဖြစ် စိတ်ထိခိုက်စွာ ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

“P.S. ဖေဖေတို့ သတင်းစာတိုက်ကို သမီး အမြန်ပြန်မလာရင်တော့ တိုက်မှာ လုပ်စရာတွေ ကုန်သွားလိမ့်မယ်။ ဖေဖေတို့ သတင်းစာအဆင့်အတန်းကို ထိန်းထားရတဲ့ ပုံမှန်လုပ်ငန်းတာဝန်တွေက လွဲရင်ပေါ့။ သတင်းစာကိုထိပ်တန်းရောက်အောင် မြှင့်တင်ပေးဖို့ သမီးလုပ်ငန်းထဲ ဝင်သင့်နေပါပြီ။ ထိပ်ဆုံး ရောက်အောင် ကြိုးစားရတာက အဲဒီနေရာ ရရှိပြီး ခိုင်မြဲအောင် ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်းထက် အဆများစွာ ပိုမိုကောင်းပါတယ် သမီး။ ဖေဖေတို့ တစ်တွေ ဒီထိပ်ဆုံး

နေရာကို ရောက်တဲ့အခါကျမှ ဖေဖေက တစ်လှည့် ထွက်ပြီး သတင်းလိုက်ပါမယ်။ သမီးရယ်၊ သမီး မေမေရယ်၊ ကေဆီ ဂျုံးစ်ရယ်၊ ဖီးလစ္စ မော်လီ တို့ရယ်က လုပ်ငန်းလည်ပတ်အောင် လုပ်ကြပေါ့။”

ဖေဖေ ဘာကို ဆိုလိုပါသလဲ။ ကျွန်မ ဘာတွေ ကြံစည်စိတ် ကူးခဲ့ပါသလဲ။ ပြန်တွေးကြည့်လိုက်သောအခါ ကျွန်မ၌ သတင်းစာဆရာ ဖြစ်ချင်သောဆန္ဒရှိပြီး ဖေဖေလက်ထဲ၌ သတင်းစာလုပ်ငန်း ရှိနေသည်ကို သာ ကျွန်မသိပါသည်။ အစ်မကြီးများနှင့်အစ်ကိုကြီးထံသို့ ဖေဖေ ဤကဲ့ သို့ စာမျိုးမရေးဟု ကျွန်မ အသေအချာပြောဝံ့သည်။ မောင်နှမတွေထဲမှာ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကမျှ ကျွန်မကို မန်နေဂျာအဖြစ် မမြင်ခဲ့ကြဟု လည်း ကျွန်မ ပြောဝံ့ပါသည်။ ထိုအချိန်က ဖေဖေရော၊ ကျွန်မပါ သတင်း စာဆရာဖြစ်လိမ့်မည်ဟု မည်ကဲ့သို့ တွက်ချက်မိခဲ့ကြပါသနည်း။ ယင်း အချက်ကို ကျွန်မ စိတ်ဝင်စားနေမိပါသည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ အတွက် ကျွန်မ၏ ဆောင်ရွက်ချက်တစ်ခုမှာ အလွန်အရေးကြီးသော ကာတွန်းကဏ္ဍပင်ဖြစ်ပါသည်။ ရှိကာဂိုတစ်မြို့လုံး အသည်းစွဲနေသည့် ကာတွန်းဇာတ်လမ်းသစ် “တယ်ရီနှင့် ပင်လယ်ခါးပြ များ”³³အကြောင်း ဖေဖေကို ကျွန်မ ပြောပြလိုက်သောကြောင့် ဖေဖေက ထိုကာတွန်းဇာတ်လမ်းသစ်ကို သတင်းစာတွင် အခန်းဆက် ထည့်သွင်း ဖော်ပြပေးလိုက်ရာ အထူးအောင်မြင်သွားပါသည်။ ဖေဖေကို ကူညီလိုက် ရခြင်းအတွက် ကျွန်မ အားရကျေနပ်ခဲ့ရပါသည်။

၁၉၃၆ ခုနှစ် သမ္မတရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရသော ရုစဗဲလ်ထ် နေရပ်မြို့သို့အပြန်၌ ၎င်းအား တစ်ခဲနက်ကြိုဆိုရန် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာ ရှေ့မျက်နှာဖုံး အပြင်ဘက်တွင် ဘောင်ခတ်၍ နှိုးဆော်ပေး လိုက်သောကြောင့် သမ္မတသစ်အား လူထု နှစ်သိန်း ကြိုဆိုခဲ့ကြသည်။

သမ္မတသစ်က ဖေဖေကို အထူးတလည် လက်ငှေ့ရမ်း နှုတ်ဆက်ပြီး ၎င်း ပဲခဲဆယ်လ်ဗေးနီးယားရိပ်သာ ဒုတိယထပ် ပြတင်းပေါက်တွင် နေရာပေး ခဲ့သည်။

ယင်းဖြစ်ရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်သတင်းစာအနေဖြင့် အောက်တန်းကျသွားသည်ဟု ထင်မြင်ကြောင်းဖြင့် မကျေနပ်စာတစ်စောင် ကို ကျွန်မ ဖေဖေထံ ရေးပို့လိုက်ပါသည်။ ကျွန်မစာကို ခပ်ဆတ်ဆတ် ကလေး ပြန်လည်ချေပရှင်းလင်းထားသော ပြန်စာကို ဖေဖေက ကျွန်မထံ သို့ ချက်ချင်း ပြန်လည်ပေးပို့လာသည်။ မိမိနိုင်ငံ၏ သမ္မတသစ်အား ကြိုဆိုသည့်လုပ်ငန်းမှာ အစဉ်အလာ လုပ်ရပ်တစ်ခုဖြစ်ကြောင်း၊ အခြား သတင်းစာများလည်း ပါဝင်လှုပ်ရှားကြသည့် ပွဲကြီးဖြစ်ကြောင်း၊ အေပီ သတင်းဌာန³⁴နှင့် တိုင်းမ်မဂ္ဂဇင်းတို့လည်း သတင်းကို ဖော်ပြခဲ့ကြကြောင်း၊ ရှိကာဂိုမြို့ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေနှင့် သတင်းဖြစ်ရာဒေသနှင့် ကွာ လှမ်းမှုအခြေအနေတို့ကြောင့် ကျွန်မ၌ ထက်မြက်ပြီး သမာသမတ်ကျ သော သတင်းသမားကောင်းတို့၏ အသိစိတ် အခိုက်အတန့် ကွယ်ပျောက် နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ကျွန်မအား တိုက်ရိုက်ဖိ၍ ချေပထားသော စာပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းသည် ဖေဖေနှင့် ကျွန်မအကြားတွင် တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မပေါ်ပေါက်ဖူးသေးသော ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီး ဆန့်ကျင်နေသည့် ကွာဟ ချက်ကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေသည် ကျွန်မ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဝေဖန်မှု ပြုသောအခါများ၌ပင် ကျွန်မအား အစဉ် သက်ညှာထောက်ထားတတ်သူ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ အပြန်အလှန် ချေပပြောဆို ရန်လည်း ဝန်လေးသူ မဟုတ်ပေ။ ဤတွင် ဖေဖေ၏ သမာဓိဂုဏ်ကို မြင်နိုင်လောက်ပါသည်။ လူများ၌ ၎င်းတို့ ကိုယ်ပိုင်ဆန္ဒနှင့် အမြင်များ ရှိနေသောကြောင့် အမြင် အမျိုးမျိုးဖြင့် အပြတ်အသတ် ပြောဆို ချေပနေတတ်သည် သဘောကို ဖေဖေနားလည်လက်ခံသည်။ ဥပမာ ကျွန်မတို့မောင်နှမတစ်တွေ မွေးဖွား

လျှင် မွေးဖွားချင်း တစ်ဦးချင်းအတွက် ရန်ပုံငွေများကို ဖေဖေကိုယ်တိုင် ဖွင့်လှစ်စုဆောင်းပေးထားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့အတွက် ဖေဖေက ယင်းသို့ စီစဉ်ပေးခဲ့ခြင်းမှာ ဖေဖေဖခင်သည် သားသမီးများအား ကြီးကိုင် အုပ်ချုပ်ရန်အတွက် ငွေကို သုံးစွဲခဲ့ကြောင်း ယုံကြည်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ဖေဖေကား ဖခင်၏ လုပ်ပုံလုပ်နည်းအတိုင်း လိုက်၍ လုပ်လိုသူ မဟုတ်ပေ။ ဖေဖေသည် သူ့သဘောထားဆန္ဒနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လွတ်လပ်စွာ ခံယူခွင့်ကို သားသမီးများအား ပေးထားသည်။

ထိုအချိန်က ကျွန်မ ပြတ်ပြတ်သားသား မမြင်နိုင်ခဲ့သည့် အရာမှာ ဖခင်တစ်ယောက်အနေဖြင့် ကျွန်မဘက်မှ ရပ်တည်ခဲ့သော ဖေဖေ၏ အရေးပေးမှုများပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေထံရေးခဲ့သော ကျွန်မထံမှ စာများကို စုဆောင်းထားသည့် မေမေကလည်း ဖေဖေက ကျွန်မကို အလွန် ချစ်ကြောင်း ပြောပြသည်။ ပြန်လည်တွေးကြည့်လိုက်သောအခါတွင်လည်း ဖေဖေနှင့် ကျွန်မတို့နှစ်ဦးအကြား ကြီးမားသည့် မေတ္တာတရားကို တွေ့လာရသည်။ ကျွန်မဘဝ၊ ကျွန်မစီမံကိန်းနှင့် ကျွန်မ၏ အတွေးများအပေါ် လွှမ်းမိုးထားသည့် ကြီးမားသော ဖေဖေဩဇာအရှိန်အဝါကို မြင်လာရသည်။ ထိုအချိန်က အဘယ့်ကြောင့် ဤနယ်ကျွန်မ မသိခဲ့၊ သတိမပြုမိခဲ့သည် အကြောင်းကို ကျွန်မ မသိနိုင်အောင် ဖြစ်ရပါသည်။ သို့သော် ယနေ့ ဖေဖေက ကျွန်မအပေါ် လုံးဝ ယုံကြည်မှုရှိကြောင်း ကျွန်မ သိရသောအခါ ယင်းအသိမှာ အသက်ကြီးပြင်းလာသည့်အလျောက် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အလွန် ကြီးမားသော ခွန်အားတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မအတွက် အလွန် လိုအပ်သော လုံခြုံစိတ်ချမှုကိုလည်း ပေးပါသည်။

မေမေနှင့် ကျွန်မတို့ဆက်ဆံရေးမှာ တစ်မျိုးတစ်ဘာသာ ဖြစ်နေပြန်သည်။ မေမေသည် ပြောရဆိုရ ပိုမိုခက်ခဲလာပြီး အတ္တပိုဆန်လာပါသည်။ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိစ္စကို မေမေအား မေး၍မရ။ အကြံဉာဏ် တောင်းရန်လည်း မလွယ်ပေ။ ကျွန်မတို့ သားသမီးတွေ၏ အနာဂတ်ဘဝ

ပုံလွှာများကို မေမေက ကြိုတင်ရေးဆွဲထားပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် ထို ပုံလွှာများသည် တကယ်အခြေအနေနှင့် အဝင်ခွင့်ကျဖြစ်၏ မဖြစ်၏ဆိုသည် ကို မေမေ လေးလေးနက်နက် ပြန်မကြည့်ခဲ့ပေ။

၁၉၃၆ ခုနှစ် သမ္မတရွေးချယ်ပွဲ ပြီးသောအခါ မေမေသည် ဝေါရှင်တင်သို့ စိတ်နှလုံး ညှိုးငယ်စွာဖြင့် ပြန်လာခဲ့ပါသည်။ မေမေ၌ အသိအမြင်သစ်နှင့် အတွေ့အကြုံသစ်တွေ အတော်အတန် ရခဲ့ပုံတော့ ပေါ်ပါသည်။ ဖေဖေက အယ်လ်ဖ် လဲန့်ဒင်နှင့်လိုက်၍ မဲဆွယ် စည်းရုံး သည့်အလုပ်မှထွက်၍ အနားယူရန် မေမေ့ကို ဖျောင်းဖျာတိုက်တွန်းသည်။ အယ်လ်ဖ် လဲန့်ဒင်နှင့် ကျွန်မ တွေ့ခဲ့ရသည့်အဖြစ်ကလေးမှာ ကျွန်မ လှုပ်ရှားနေရသော လောကနှစ်ခု (ကျွန်မ၏ ရီပတ်ဘလီကင် မိဘနှစ်ပါး၏ အသိုင်းအဝိုင်းနှင့် ကျွန်မ၏ လစ်ဘရာလ်ဘက် ပိုမိုသော တက္ကသိုလ် အသိုင်းအဝိုင်း)၏ ကွာခြားချက်ကို အထင်းသား ဖော်ပြနေပါသည်။ ရွေး ချယ်ပွဲပြီး၍ ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်အကြာတွင် ကျေးဇူးတော်နေ့ ကျောင်းပိတ်ရက်နှင့်ကြုံ၍ ညတွင်းချင်းရောက် သည့် မီးရထားဖြင့် ကျွန်မ အိမ်သို့ပြန်ရာ ဆစ်ဒနီ ဟိုင်းမင်းနှင့် မိတ်ဆွေများက ဘူတာရုံတွင် လာရောက်တွေ့ဆုံနှုတ်ဆက်ကြသည်။ သူတို့နှင့်အတူ နှုတ်ဆက်ပန်း စည်းတစ်စည်းလည်း ပါလာပါသည်။ တကယ်တူတစ်ချောင်းနှင့် တံစဉ် တစ်ခုကို ထိပ်နန်းစည်းပေါ်တွင် အနီရောင်ဖဲကြိုးဖြင့် ခေါက်တုံ့ချည်၍ ကျွန်မကို လက်ဆောင်ပေးလိုက်ကြသည်။ ကျွန်မလည်း ထိုခပ်ကြောင် ကြောင်လက်ဆောင်ကို ယူလာခဲ့ပါသည်။ နောက်တစ်နေ့နံနက်တွင် ဝေါ ရှင်တင်သို့ရောက်၍ ကျွန်မလည်း လက်ဆောင်ပန်းစည်းကို မနိုင်မနင်း သယ်လျက် စားပွဲထိုး ဖွင့်ပေးသောတံခါးမှ အိမ်ထဲသို့ဝင်သွားရာ စာကြည့် ဆောင်ထဲတွင် ဖေဖေ၊ မေမေနှင့် သမ္မတရွေးချယ်ပွဲတွင် ရှုံးနိမ့်သွား သော အယ်လ်ဖ် လဲန့်ဒင်တို့ ဆွေးနွေးနေသည်ကို တွေ့လိုက်ရပါသည်။ သည်တော့မှ ပန်းစည်းတွင် ချည်နှောင်ထားသော တူနှင့်တံစဉ်ကို ခပ်

သုတ်သုတ် လွှင့်ပစ်ပြီး ဖေဖေမေမေတို့နှင့် ဝင်တွေ့ခဲ့ရပါသည်။

၁၉၃၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအတွင်း၌ ပြဿနာပေါင်းစုံနှင့် ပတ်သက်၍ အထူးသဖြင့် သက်သာချောင်ချိရေးကိစ္စ၊ ပညာရေးကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ ဟောပြောရသည်အလုပ်ကို မေမေ အာရုံစိုက်၍ လုပ်ခဲ့ပါသေးသည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်မထံသို့ ရောက်လာသော မေမေစာများထဲ၌ ၎င်းဟောပြောခဲ့သည် အကြောင်းအရာများ၊ နားထောင်သော ပရိသတ်အင်အား၊ အမြဲတမ်းရရှိသော ပရိသတ် တစ်ခဲနက်တုံ့ပြန် အားပေးမှုနှင့် ဟောပြောချက်များ တောင်းခံထုတ်ဝေမှု အခြေအနေတို့ အကျယ်တဝင့် ပါဝင်လေ့ရှိပါသည်။ မေမေသည် ဟောရေးပြောရေးဘက်တွင် အလွန်စိတ်ဝင်စားသူလည်းဖြစ်၍ အကြောင်းရပ်များစွာကို ပညာသားပါပါ အကျယ်တဝင့် ရေးသားနိုင်ခဲ့သည်။ စင်စစ် ထိုအချိန်အခါသည် မေမေဘဝတစ်ခုလုံး စာပေပြုစုရေးသားမှု၌ နှစ်မျောနေသည်ကာလ ဖြစ်ပါသည်။ ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ် ပတိုးမက်မြစ်³⁶ကို မျက်နှာပြု၍ ဖေဖေမေမေတို့ ဆောက်ထားသော နေချင့်စရာ ခေတ်မီအိမ်ကလေး ကက်ဘင်³⁷ သို့လည်း ထိုနှစ်နှစ်တွင် မေမေတစ်ယောက်တည်း မကြာခဏသွား၍ တော်လ်စတိုင်၊ ဒေါ်စတိုယက်စကီး၊ သောမတ်စ် မဲန်းတို့အကြောင်း စာတစ်အုပ်ကို ရေးနေပြီဖြစ်ပါသည်။

ထိုအချိန်မှာပင် သောမတ်စ် မဲန်းအပေါ်တွင် မေမေ၏ ခင်မင်လေးစားစိတ်မှာ ထူးထူးခြားခြား အလွန်ထက်သန် ပြင်းထန်လာပါသည်။ ယင်းစိတ်သည် မေမေကို နှိပ်စက်ဖိစီးရုံမျှမက မေမေသိက္ခာကိုပင် ခြိမ်းခြောက်လာခဲ့ပါသည်။ မေမေသည် သောမတ်စ် မဲန်းနှင့် လူချင်း မတွေ့မီကတည်းက မဲန်း၏ စာပေအရေးအသားများကြောင့် မဲန်းအပေါ် တဂျိုက်မက်မက် စွဲလမ်းနှစ်သက်နေသူဖြစ်သည်။ ကျွန်မသည်လည်း မဲန်း၏ ဝတ္ထုများကို ယခင်ကတည်းက ဖတ်ရှုလေ့လာမိရာမှ မဲန်းကို အားပေးထောက်ခံသူ၊ မဲန်း၏ စာပေပရိသတ်တစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။

သို့သော် မဲန်းအပေါ် တိမ်းညွတ်မှုမှာ မေမေက ကျွန်မထက်များစွာ ပိုကဲ
နေပေသည်။ ၁၉၃၇ ခုနှစ် ဧပြီလထဲတွင် နယူးယောက်မြို့၌ ပြုလုပ်
သည့် မဲန်း၏ ဝဂ္ဂနာအကြောင်း ဟောပြောပွဲသို့ တက်ရောက်ရာမှ မဲန်းကို
မေမေ ပထမဆုံး တွေ့ဖူးသွားခဲ့သည်။ မေမေသည် မဲန်းအပေါ် စာရေး
ဆရာတစ်ယောက် အနေဖြင့်ရေး၊ လူသားတစ်ယောက်အနေဖြင့်ပါ ပို၍
ကြည်ညိုလေးစားလာသည်။ ဖရွိုက်အကြောင်း ဟောပြောရာ၌ မဲန်းအား
ဒုတိယအကြိမ် တွေ့ရပြန်သောအခါ မဲန်းအပေါ် အထင်ကြီးစိတ်များ
မေမေရင်ထဲတွင် ပြည့်လျှံလာကြတော့သည်။ ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် အတွက်
တွေ့ဆုံမေးမြန်းမည်ဟုလည်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ ဂျာမနီနိုင်ငံသို့ သွား၍
မဲန်းနှင့် လူတွေ့မေးမြန်းသည့်အတွေ့အကြုံကို မေမေက အသေးစိတ်၍
ကျွန်မထံ စာရေးပြောပြခဲ့သည်။ မေမေသည် မဲန်းနှင့်ပတ်သက်လာလျှင်
ရင်ခုန်လွယ်သော အမျိုးသမီးကြီး ဖြစ်နေချေသည်။

မဲန်းနှင့် လူတွေ့မေးမြန်းပြီး၍ ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပြန်လည်
ရောက်ရှိလာသော မေမေသည် မဲန်း၏ စကားများ၊ မဲန်း၏ ပင်ကို
စရိုက်လက္ခဏာများ၊ လစ်ဘရာလ်ဆန်သော မဲန်း၏ အတွေးအခေါ်များ
ကြောင့် မြူးကြွ၍နေတော့သည်။ မဲန်းနှင့် လူတွေ့မေးမြန်းခဲ့သည်များကို
သတင်းစာ၌ အချိန်မီ ထည့်သွင်းဖော်ပြပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

မေမေ၏ စိတ်ပိုင်းခံစားချက်များသည် ဇာတ်လမ်းဆန်ခဲ့ကြ
သလိုပင်၊ မေမေ၏ ရုပ်ပိုင်းပြဿနာများသည်လည်း အမြဲတမ်း ဇာတ်လမ်း
ဆန်၍ လာခဲ့တော့သည်။ မဲန်းအပေါ် စွဲလမ်းစိတ် ကြီးမားလာသည့်
အလျောက် မေမေ၏ စိတ်ပိုင်းမတည်ငြိမ်မှုလည်း ပိုမိုကြီးမားလာပါသည်။
၁၉၃၇ ခုနှစ် နွေရာသီတွင် ဝိုင်ယိုမင်းပြည်နယ်ရှိ ဖေဖေ ဝယ်ထားသော
ခြံကြီးထဲ၌ ဆိုးရွားသော ဖြစ်ရပ်တစ်ခု စတင် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါသည်။
ထိုနွေရာသီက ရှိကာဂိုသင်တန်းများ ပြီးဆုံးသွားသည့် ကျွန်မကို ဖေဖေ
နှင့်မေမေတို့ လာခေါ်ပြီး ညီမလေး ရုသ်နှင့်အတူ ထိုင်ခြံကြီးသို့ အနားယူရန်

သွားခဲ့ကြသည်။ ထိုခြံကြီး၌ နေကြသည့်အချိန်သည် မေမေစိတ်တွင်း
ဒဏ်ချက်များ ကြွတက်စအချိန်ပင်ဖြစ်သည်။ မေမေ၏ဘဝသည် အကြီး
အကျယ် ပြောင်းလဲတော့မည့် လမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်နေပေပြီ။ သွေး
ဆုံးသည့်အချိန်၌ ပြင်းထန်စွာ လှုပ်ရှားနေသော စိတ်သည် ရုတ်တရက် ကျ
ဆင်းညှိုးငယ်လာသောအခါ နာကျည်းမှုဝေဒနာ ကပ်ပါလာသည်ဟု ကျွန်မ
ထင်မိပါသည်။ မေမေသည် ထိုအချိန်မှစ၍ အရက်ကို သိသိသာသာ
သောက်လာပါတော့သည်။

လှပသော တောင်ကြားဒေသဘက်ဆီသို့ ကျွန်မတို့အားလုံး
မြင်းစီးထွက်သွားသော တစ်နေ့တွင် မေမေစီးထားသော မြင်းသည်
ဒုန်းစိုင်း၍ ပြေးထွက်သွားလေသည်။ ကျွန်မထက် မြင်းစီးပိုကျွမ်းသော
ညီမလေး ရသံက မေမေနှင့် အနီးဆုံးနေရာတွင် ရှိနေ၍သာ ကောင်း
ဘွိုင်တစ်ယောက်ပမာ နောက်မှ ထပ်ချုပ်မကွာလိုက်၍ မြင်းကို ထိန်း
နိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် တစ်စုံတစ်ရာ အခန့်မသင့်ဖြစ်ပြီး ပေါက်ကွဲ
ခဲ့သည်မှာ သေချာသည်။ ယင်းမှာ မေမေ၏ စိတ်တွင်းခံစားချက် ပေါက်ကွဲ
သွားခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ မေမေ၏စိတ်အစဉ်တို့မှာ ဆက်စပ်၍ မရအောင်
တစ်စစီ ဖြစ်ကုန်ကြပေပြီ။ ဖေဖေကိုလည်း ရန်တွေ့သည်။ ဖေဖေနှင့်
အတူမနေ။ သီးသန့်အခန်းတစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ကာ အရက်ကို
အလွန်အကျွံ စ၍သောက်တော့သည်။ မေမေအခြေအနေကြောင့် ကျွန်မ
တို့အားလုံး အပြင်းအထန် စိတ်ထိခိုက်ခဲ့ကြရပါသည်။

ဖေဖေကိုယ်တိုင် မေမေကို ဖျောင်းဖျာပြောဆို၍ မရတော့
သောအခါ မေမေကို ကူညီဖို့ ကျွန်မ၌ တာဝန်ရှိလာပါသည်။ ပြဿနာကို
ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရန်နှင့် မေမေအား တည်ငြိမ်သွားအောင်လုပ်ဖို့လည်း
လိုအပ်ပါသည်။ မေမေမြင်း လန်ပြေးသည့်နေ့ပြီး နောက်တစ်နေ့တွင်
အနီးရှိ တောင်ကုန်းတစ်ခုပေါ်သို့ မေမေတက်သွားသည်ကို မြင်လိုက်၍
ကျွန်မ မေမေနောက်က လိုက်သွားပါသည်။ မေမေ ဘာလုပ်မည်လဲဟု

ကျွန်မ အလွန်စိုးရိမ်နေရသည်။ တောင်ထိပ်နားရောက်မှ မေမေ့ကို မီပါတော့သည်။ မေမေသည် စိတ်ဓါတ် အလွန်ထိခိုက်နေချေသည်။ တောင်ထိပ်တွင်ထိုင်လျက် မေမေ စကားတွေ ပြောသည်။ မေမေငိုသော အခါ ကျွန်မက မေမေ့ကို စကားပြောပေးပါသည်။ မေမေသည် မဲန်း၌ လည်းကောင်း၊ မဲန်း၏ အရေးအသားများ၌လည်းကောင်း အလွန်ပြင်းပြသော ဆန္ဒစောဖြင့် ကပ်ငြိနေသောကြောင့် မေမေအတွေးနှင့် ခံစားမှု ဟူသမျှ ၌လည်း မဲန်းသာလျှင် တရစ်ဝဲဝဲ ပါဝင်လာသလို ရှိနေပေသည်။ မေမေ စကားပြောသောအခါ မဲန်းသည် အံ့ဖွယ်ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဖြစ်ပုံ၊ မေမေအတွက် မည်မျှအထိ အရေးပါပုံ၊ မည်မျှ သတ္တိကောင်း၍ သိမြင်နိုင်စွမ်းရှိပုံ၊ မဲန်းအပေါ် ၎င်းမည်ကဲ့သို့ နားလည်မှုရှိ၍ မည်ကဲ့သို့ ကူညီနိုင်ပုံ၊ မဲန်းအား ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးလိုက်သည့် အမိနိုင်ငံက ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းပုံ၊ အမေ ရိုက်နှက်ပြည်ထောင်စု၌ပင် မဲန်းအား နားမလည်သူ၊ တန်ဖိုးမထားသူများ ရှိနေပုံတို့ကို အသားပေး၍ ပြောသည်။ ဟန်ကျလိုက်ပုံမှာ မေမေထိုသို့ ပြောနေစဉ် ကျွန်မကလည်း မဲန်း၏စာပေနှင့် ကြီးကျယ်ခမ်းနားပုံများကို မေမေနှင့် အလိုက်သင့်ဝင်၍ ခံစားဆွေးနွေးပေးနိုင်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မသည် မေမေအား တောင်ပေါ်မှ အသာတကြည်ဆင်းစေ ၍ ခြံထဲသို့ ပြန်လာအောင် ထိန်းပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ခြံထဲ၌ နေထိုင်ကြသည့် နောက်ရက်များတွင် မေမေသည် အိပ်ရာထဲ၌လည်း ကောင်း၊ အရက်သောက်၍လည်းကောင်း တစ်ယောက်တည်း သီးခြားနေ လေ့ရှိပါသည်။ မည်သူ့ကိုမျှ စကားမပြော။ အထူးသဖြင့် ဖေဖေနှင့် အဆက်အသွယ် လုံးဝ မလုပ်တော့ပေ။

ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်မမှာ လူကြီးတစ်ယောက်ပမာ ပိုမိုလှုပ် ရှားလာရပါတော့သည်။ မဒီရဲရာ အထက်တန်းကျောင်း၌သာ ရှိသေးသော ညီမလေး ရသ်ကို ကူညီစောင့်ရှောက်ရန်နှင့် မကြာခဏ မေမေ့ကို လိုအပ် သလို ကူညီရန်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် မေမေက ရသ်နှင့် အလွမ်း

သင့်နေပြန်သည်။

ကျွန်မသည် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးရသည့် အပိုင်း၌ဖြစ်စေ၊ မိမိက အကူအညီပေးရသည့်အပိုင်း၌ဖြစ်စေ ပျော်ပိုက်သူဖြစ်ကြောင်း မိမိကိုယ်မိမိ ပြန်၍ သိလာရပါသည်။ ထိုအချိန်ကာလအတွင်း၌ပင် ဖေဖေ နှင့်ကျွန်မ အဆက်အသွယ် ပိုများလာခဲ့သည်။ ဖေဖေ ဝါသနာ အလုပ် ဖြစ်သည့် သတင်းစာလုပ်ငန်းနှင့် ပြည်သူ့ရေးရာကိစ္စများ၌ ကျွန်မလည်း စိတ်ပါလက်ပါ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးသောကြောင့် ကျွန်မတို့ ဆက်ဆံရေး ပို၍ နီးစပ်ကောင်းမွန်လာသည်ဟုပင် ဆိုရပေမည်။ သို့သော် ပြိုကွဲနေ သော မေမေစိတ်ဝါတ်ရေးရာအပိုင်းကို ကျွန်မ အောင်မြင်စွာ ပြန်လည် စုစည်းမပေးနိုင်သေးပါချေ။

ရှိကာဂိုတက္ကသိုလ်တွင် ပထမနှစ် ပြီးသွားချိန်၌ ဗာဆာသို့ မပြန်ဘဲ ရှိကာဂို၌ ဆက်လက်နေထိုင်ရန် ကျွန်မ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။ ရှိကာဂိုတွင် အားတက်ဖွယ် ပညာရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများကို ကျွန်မ တွေ့ထားသည်။ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းများလည်း ရရှိထားသည်။ ယင်းအသိုင်းအဝိုင်းတွင် ကြီးပြင်းလာသောကြောင့် ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ အလွန်ကျေနပ်သည်။ သို့သော် ငါဘယ်သူလဲ၊ မိသားစု၏ အစဉ်အလာ ကြီးမားသော စွမ်းအားနှင့် ဩဇာတိက္ကမကို ဘယ်လိုစောင့်ထိန်းသွားရ မလဲဟူသော ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မမှာ တကြောင့်ကြကြ ဖြစ်လျက်ပင် ရှိနေပေသည်။ ကျွန်မဘဝတွင် ချစ်ရေးချစ်ရာကိစ္စများလည်း ရံဖန်ရံခါ ပေါ်ပေါက်လာတတ်ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်မက စိတ်ဝင်စားနေ တတ်ပြီး တစ်ခါတစ်ရံ၌ ယောက်ျားလေးတစ်ယောက်က ကျွန်မအား စိတ်ဝင်စားနေတတ်ပါသည်။ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် တစ်ပြိုင်နက် တည်း စိတ်ဝင်စားသည့် အဖြစ်မျိုးမှာ ကြုံခဲ့လှပါသည်။ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ထူးဆန်းစွာ တွယ်တာစွဲလမ်းခဲ့ရသူတစ်ယောက်မှာ နိုင်ငံ

ရေးသိပ္ပံဆရာ ဟဲလ် ဝင့်ကလာ³⁸ ပင်ဖြစ်သည် ဝင့်ကလာသည် ကျွန်မထက် များစွာ အရပ်နိမ့်သော်လည်း စိတ်အားကိုယ်အား အပြည့်ရှိပြီး ချစ်တတ်ခင် တတ်သူဖြစ်ပါသည်။ သူ၏ လျင်မြန်ထက်မြက်မှုကို ကျွန်မ အမြဲတမ်း စွဲမက်နေမိခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မမှာ ကညာစင်ဖြစ်ကာ ရှက်တတ် နေသေးသောကြောင့် လိင်ကိစ္စများ၌ အလိုက်သင့်အလျားသင့် မနေတတ် ခဲ့ပေ။

ကျွန်မ ရှိကာဂိုတက္ကသိုလ်၌ စီနီယာအတန်းတက်သည်နှစ် ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီတွင် ကာလီဖိုးနီးယားပြည်နယ်၌ အလုပ်လုပ်နေသော အစ်မလေးဘဝ ကျွန်မထံ အလည်လာစဉ်က အထူးခြားဆုံး ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ပေါ်ပေါက်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ကျွန်မ ဝေါ်ရှင်တင်၊ ဗာဆာနှင့် ရှိကာဂိုမြို့များ၌ ရှိနေစဉ်က ဥရောပဒေသ၊ နယူးယောက်နှင့် ဟောလီးဝုဒ်တို့သို့ ရောက် ခဲ့သော အစ်မလေးဘဝအား တွေ့ချင်သည် အာသာဆန္ဒ ကျွန်မတွင် အမြဲ တမ်းပြင်းပြနေခဲ့ပါသည်။ ဘဝ၏ မိတ်ဆွေများမှာ မက်မောစရာ ကောင်း ပြီး ထင်ရှားကျော်ကြားသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ဥရောပ၌ နေထိုင်စဉ်က ရိုမေးနီးယားနိုင်ငံဘုရင်မ မာရီ³⁹ နှင့် သမီးတော် အေလီယာနာ⁴⁰ တို့နှင့် သိကျွမ်းခင်မင်ခဲ့ပြီး နယူးယောက်မြို့၌ နေစဉ်က ပြဇာတ်ရေးဆရာ ဆဲမ် ဘားမင်းနှင့် ချစ်ကြိုက်ခဲ့ကာ ဂျော့ ဂါရွင်⁴¹၊ အော်စကာ လီဗန်⁴²၊ ဟာပို မတ်စ်⁴³ တို့နှင့် ရင်းနှီးခဲ့သည်။ ဟားဗတ် ဆွပ်⁴⁴ တို့ ဇနီးမောင်နှံ၊ အယ်လက်ဇန္ဒား ဝူးလ်ကော့⁴⁵၊ ဒေါ်ရော်သီ ပါးကာ⁴⁶ တို့နှင့်လည်း တွေ့ဆုံ ခဲ့ပါသည်။ ရုပ်ရှင်ထုတ်လုပ်သူတစ်ဦးနှင့် နှစ်နှစ်ကာကာချစ်ကြိုသွယ်မိ ခဲ့ပြီး ဘဝက လက်ထပ်ရန် စိတ်ကူးပြီးမှ မေမေဖျက်၍ ပျက်သွားခဲ့သည်။ ၎င်းအနေဖြင့် ဘဝကို ဟောလီးဝုဒ်သို့ မသွားရန်၊ ထိုလူငယ်နှင့် လက် မထပ်ရန် တားမြစ်ခဲ့ပုံကို နောင်အခါ မေမေက ကျွန်မအား ပြောပြခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က မေမေသည် အစ်မလေး ဘဝနေထိုင်ရာ ကျွန်မတို့မိသားစုပိုင် နယူးယောက်နေအိမ်အထိ ကိုယ်တိုင်လိုက်သွားပြီး ရက်သတ္တတစ်ပတ်

ကြာအောင် ဘစ္စကိုရှင်းပြခဲ့ရသည်။ ဘစ္စက တင်းခဲနေသေးသည်။ “သမီး ဘစ္စ ... ဒီလူနဲ့ လက်ထပ်တာနဲ့ သမီးဖေဖေ သေလိမ့်မယ်ကွယ်” ဟု ပြောလိုက်တော့မှ ဇာတ်လမ်း ပြတ်သွားခဲ့တော့သည် ဆိုပါသည်။

ရှိုကာဂိုသို့ အစ်မလေးဘစ္စ အလည်လာစဉ်က ကျွန်မတို့ ညီ အစ်မနှစ်ယောက် ပြောမပြတတ်အောင် ပျော်ခဲ့ကြရပါသည်။ ညီအစ်မ နှစ်ယောက်သည် ဂုဏ်သတင်းကြီးမားသည် မိုင်းယာမိသားစုဝင် ဖြစ်ရခြင်း ၏ ရှုပ်ထွေးများမြောင့်လှသည့် အကြောင်းရပ်များ၊ မိုင်းယာမိသားစု၏ ဆိုးကွက်ကောင်းကွက်များ၊ ကျွန်မတို့ဘဝ၊ ကျွန်မတို့ ခေတ်တွင် ကျွန်မတို့ လုပ်ကိုင်ချင်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်တာများအကြောင်းကို အကျယ်တဝင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။

၁၉၃၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့က ဘစ္စစီးနင်းလိုက် ပါသွားသည် မီးရထား ရှိုကာဂိုဘူတာရုံမှ ထွက်ခွာသွားနေစဉ်မှာလည်း ဘစ္စသည် ကျွန်မကို စာရေး၍ ပြောခဲ့သေးသည်။ ထိုစာမှာ မိုင်းယာ မိသားစုအပေါ် ဘစ္စ၏ကိုယ်ပိုင်အမြင်နှင့် လေးနက်သော သုံးသပ်ချက်များ ပြည့်လျှံနေသောကြောင့် ကျွန်မ အမြဲတစေ သိမ်းဆည်းထားရသော စာ တစ်စောင်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

“ညီမရဲ့ ပြဿနာတွေကို အချိန်ယူပြီး အစ်မလေး ဆွေးနွေး ချင်လိုက်တာ။ အစ်မလေး အနေနဲ့တောင် အတော် မလွယ်တဲ့ ပြဿနာတွေပါပဲ ညီမရယ်။ အစ်မလေးတို့ အတွက် အခက်ခဲဆုံး ပြဿနာတစ်ခုကတော့ အစ်မကြီး ဖလိုးရဲ့ လုပ်ရပ်တွေက စခဲ့တဲ့ကိစ္စပဲ။ ဒီလုပ်ရပ်ကို အစ်မ ကြီးကိုယ်တိုင်လည်း သဘောပေါက် နားလည်မယ် မထင် ဘူး။ ဒီအကျပ်အတည်း အခက်အခဲဟာ အစ်မလေးတို့ ကလေးဘဝ လူမှန်းသိတတ်စအရွယ်ကတည်းက ထိတွေ့

ကျင့်လည်လာခဲ့ရတဲ့ မိသားစု စည်းဝိုင်းအတွင်း ဘာတွေ
မပြောဆိုရ၊ ဘာတွေကိုပဲ ပြောဆိုကြရမယ်ဆိုတဲ့ ပညတ်
ချက်တွေက မြစ်ဖျားခဲခဲ့တာပါ။ ပြီးတော့ အစ်မလေးတို့၊
ညီအစ်မတစ်တွေမှာ ကြီးကြီးမားမား ဆန်းဆန်းပြားပြားတွေ
ကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ဖို့၊ မွေးဖွားလာတဲ့ လူတစ်ယောက်
ရယ်လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အထင်ပေါက်လာကြပြန်ရော။
ဒီကိစ္စဟာ အစ်မလေးတို့နဲ့ အသင့်တော်ဆုံး၊ ခွင့်အကျဆုံး
ဘဝလမ်းကြောင်း ရွေးချယ်တဲ့ကိစ္စနော်ညီမ။ အစ်မလေး
တို့မှာ ကိုယ်နဲ့ အလိုက်ဖက်ဆုံး ဘဝလမ်းကို ဘယ်မှာ
ရောက်ခဲ့ကြလို့လဲ။ ဒီအတွက် စောဒကတက်စရာ မရှိ
တော့တဲ့အတွက် ဘယ်လို အခြေအနေမျိုးမှာပဲဖြစ်ဖြစ်
အစ်မလေးတို့ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် မီးစင်ကြည့် ကခဲ့
ကြရတယ် မဟုတ်လား။ 'မေမေကတော့ မင်းတို့ထဲက
ဘယ်သူ ဘာလုပ်လုပ် ဂရုမစိုက်တော့ဘူး။ တစ်ယောက်
ယောက်က ရုပ်ရှင်မင်းသမီးလုပ်ချင်တယ်ဆိုရင် တကယ်ကို
တော်တဲ့ ရုပ်ရှင်မင်းသမီးကောင်း ဖြစ်အောင်သာလုပ်ပေ
တော့'တဲ့။

အစ်မလေးတို့ ညီအစ်မတစ်တွေအားလုံး အောင်မြင်ဖို့၊
စိတ်ဆန္ဒ များနေကြရတယ်။ ဒါဟာ အန္တရာယ်ရှိတဲ့ အခြေ
အနေတစ်ခုပဲ ညီမရဲ့။

အစ်မလေးတို့ရဲ့ မေတ္တာစေတနာတွေကို အောက်
တန်းနောက်တန်းကျပြီး အရေးမပါသူအပေါ် ထားဖို့၊
ဆိုတာလည်း တကယ် ဖြစ်နိုင်စရာ မရှိတဲ့အခြေအနေတစ်ရပ်
ပေပဲ။ အထွတ်အထိပ်မှာပဲ အမြဲနေခဲ့ကြရတဲ့အတွက် ညီမ
တို့၊ အစ်မလေးတို့ တစ်တွေဟာ တောင်အောက်မှာ ခွင့်ကျ

အောင် နေဖို့ဆိုတာ အလွန် ခဲယဉ်းသွားပါပြီ။ ဒါဟာ အစ်မလေးတို့ ကိုယ်အစွမ်းသတ္တိနဲ့ကိုယ် လျှောက် လှမ်းကြရမယ့် တစ်ခုတည်းသော ဘဝလမ်းကြောင်းပဲ”

အစ်မလေးဘဝထဲသို့ တစ်လခန့်ကြာမှ ကျွန်မ ပြန်စာရေး နိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မ၏စာမှာ အလုပ်ကိစ္စ၊ မိသားစုကိစ္စ၊ ဖေဖေ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်သတင်းစာကိစ္စ၊ အထူးသဖြင့် ဖေဖေကိစ္စများနှင့် ပတ် သက်၍ ကျွန်မ၏ ကြံစည်စိတ်ကူးချက် အချုပ်သဘောမျှသာ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစာကို နှစ်အတော်ကြာသောအခါ ဘဝက ကျွန်မအား ပြန်ပေးခဲ့ပါ သည်။

ထိုစာမှာ ကျွန်မ မည်ကဲ့သို့သော လူစားမျိုးဖြစ်သည်။ ကော လိပ်ပညာသင်နှစ် လေးနှစ် ပြီးဆုံးပြီးနောက် ကျွန်မ၏ စိတ်ကူးများသည် နောင် အနှစ် ၆၀ နီးပါး၌ ကျွန်မ လုပ်ကိုင်နိုင်သည်ထက် ပိုမို ကောင်းမွန် နေပုံများကို အနှစ်ချုပ်ရေးပြထားသည်နှင့်လည်း တူနေပါသည်။ ကျွန်မ သည် ကျွန်မ၏ ပညာရေးကိစ္စနှင့် သတင်းစာပညာဖြင့် အသက်မွေးရေး ကိစ္စ၊ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာ တိုးတက်မှု အခြေအနေကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ ဖေဖေနှင့် ဆက်တိုက် ဆွေးနွေးလာခဲ့သည်များကို စဉ်းစား မိသောအခါ ဖေဖေအတွက် အလုပ်လုပ်ပေးရမည့် ကိစ္စအပေါ် ကျွန်မ ချီတုံချီတုံဖြင့် သံသယဖြစ်နေခြင်းကိုပင် ဘဝင်မကျသလို ဖြစ်နေရပြန် ပါသည်။ အကြောင်းရင်းမှာ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာတိုက်တွင် ကျွန်မ ၏ ခင်ပွန်းအား အလုပ်လုပ်စေ၍ ကျွန်မမှာ အိမ်ရှင်မတစ်ယောက်အဖြစ် ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်ရန် ဖေဖေနှင့်ကျွန်မတို့ သဘောတူလက်ခံခဲ့ကြပြီး နောက် ကျွန်မတို့ သားအဖနှစ်ယောက်စလုံး၌ ဒွိဟစိတ်တွေ ဝင်နေကြ သောကြောင့်ပင် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ရှိကာဂိုတက္ကသိုလ်တွင် ကျွန်မ ပညာဆည်းပူးရသည့် သက်
တမ်းသည် ၁၉၃၈ ခုနှစ် ဇွန်လ အစပိုင်းလောက်တွင် ကုန်ဆုံးခဲ့ပါသည်။
ရှိကာဂို ပညာသင်ကာလတစ်လျှောက်လုံး ကျွန်မ ရရှိခဲ့သည့် အမှတ်များမှာ
အကောင်းချည်း မဟုတ်သော်လည်း ဆိုးဝါးသည်အဆင့်သို့လည်း မကျ
ခဲ့ပေ။ ကျွန်မအဖို့ အမှတ်အနည်းအများသည် အဓိကမဟုတ်။ ရှိကာဂို
တက္ကသိုလ် ပညာသင်ကာလ နှစ်နှစ်အတွင်း၌ မှတ်သားစရာ အများအပြား
ကို ကျွန်မ လေ့လာဆည်းပူးမိခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ ဘွဲ့နှင့်သဘင်ကိုလည်း
အရေးကြီးသည့် အခမ်းအနားတစ်ခုအဖြစ် ကျွန်မ မမြင်ပေ။ သို့သော်
ကျွန်မ ဘွဲ့ယူသည်ပွဲ၌ ဖေဖေနှင့်မေမေတို့ကို မတွေ့ရသောအခါ ကျွန်မ
ချုံးပွဲချ၍ ငိုမိခဲ့ပါသည်။ သူတို့ ဘာကြောင့် ဘွဲ့နှင့်ပွဲသို့ မတက်ရောက်
ခဲ့ကြသည်ကို ကျွန်မ မမှတ်မိတော့ပါ။ စင်စစ် ကျွန်မကိုယ်တိုင်ပင်လျှင်
ကျွန်မ၏ သားသမီးများ ဘွဲ့ယူသည်အခမ်းအနားပွဲများသို့ ကျွန်မ သွား
ရောက်ခဲ့သည်ဟူ၍လည်း ကျွန်မ မမှတ်မိပေ။ ကျွန်မမှာ ယင်းကိစ္စ၌
ဖေဖေတို့ထံမှ ဆိုးမွေတစ်ခု ရရှိခဲ့သည်ဟုပင် ဆိုရမည်ထင်ပါသည်။
သို့တည်းမဟုတ် ယင်းကဲ့သို့သော အခမ်းအနားပွဲများသို့ အသက် ၆၀
ကျော် သက်ကြီးများ ကျောခိုင်းသွားခဲ့ကြလေပြီလား။

ဟင်ချင်းစံဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည့် ကျွန်မတို့၏ ဘွဲ့ နှင့်ပွဲ
အခမ်းအနားကို ရော့ကဖဲလား ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းထားသည့် ခရစ်
ယာန်ဝတ်ကျောင်းတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ကျွန်မသည် ရောင်းရင်း
များနှင့် အမိတက္ကသိုလ်ကြီးကို စွန့်ခွာ၍ ရှိကာဂိုမြို့မှ မောင့် ကစွကိုမြို့
သို့ ပြန်ခဲ့ပါတော့သည်။ ကျွန်မ၏ အနာဂတ်ဘဝခရီးမှာ မရေရာသေး
ပါချေ။

Notes

1. *Redbook*
2. Robert Maynard Hutchins
3. International House
4. Tayloe Hannaford
5. Sidney Hyman
6. Mortimer Adler
7. the great books of the Western World
8. Plato
9. Aristotle
10. St. Thomas Aquinas
11. Freud
12. Marx

13. Engels
14. "how to read a book"
15. Socratic method
16. Mrs. Kellog Fairbank
17. Giuseppe Antonio Borgese
18. *Goliath*
19. Norman O. Brown
20. Young Communists
21. McCarthy era
22. Paul Douglas
23. *Chicago Daily News*
24. Ralph Beck
25. *Herald*
26. *Times*
27. Scripps Howard
28. *Evening Star*
29. *Herald - Tribune* Service
30. Walter Lippmann
31. Dorothy Thompson
32. Mark Sullivan
33. "Terry and the Pirates"
34. Associated Press
35. *Time*
36. Potomac River
37. "Cabin"
38. Hal Winkler
39. Queen Marie of Romania
40. Princess Ileana
41. George Gershwin
42. Oscar Levant
43. Harpo Marx
44. Herbert Swope

45. Alexander Woolcott

46. Dorothy Parker

အခန်း (၆)

ကျွန်မ ဘွဲ့ရပြီးစ အိမ်၌ရှိစဉ် ဖေဖေက ၎င်းငယ်စဉ်က နေထိုင်ခဲ့သည့် ကယ်လီဖိုးနီးယားပြည်နယ်သို့ ၎င်းနှင့်အတူ လိုက်ရန် ခေါ်ပါသည်။ ကယ်လီဖိုးနီးယားဘက်မှ ဆွေမျိုးများအကြောင်းကို ကျွန်မ ကောင်းကောင်းမသိရသေးသော်လည်း အလည်သွားရင်း တွေ့သည့် ဆွေမျိုးများကို ကျွန်မ နေ့ချင်းညချင်း ခင်မင်နေမိပါသည်။ ဆန် ဖရဲန်စတူကိုမြို့ကိုလည်း ကျွန်မ နှစ်ခြိုက်နေမိပါသည်။ ဆန် ဖရဲန် စတူကိုရဲ့အလှ၊ ဆန် ဖရဲန်စတူကိုကလူတွေ၊ မြို့ကြီးသူမြို့ကြီးသားတို့၏ အာရုံခံစားမှု၊ ဟိတ်ဟန်မလုပ်၊ အပေါင်းအသင်းဆန်မှုတွေ၊ ဤနှယ် ဥတုသပ္ပာယ်ယုတ္တတပြီး လှပသည့် ပတ်ဝန်းကျင်မျိုး၌ အလုပ်လုပ်ရသော် စိတ်လက် အလွန် ပျော်ရွှင်ချမ်းသာရမည်အဖြစ်ကို ကျွန်မ စဉ်းစားမိသည့် ခဏမှာပင် ကယ်လီဖိုးနီးယား၌ နေထိုင်ရန် ကျွန်မ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။ ဖေဖေ အားလည်း ကယ်လီဖိုးနီးယား၌

ကျွန်မအတွက် အလုပ်ရှာပေးပါက ကျွန်မ ချေးမများတော့ဘဲ ရိုကာဂိုဌ် ကျွန်မဘာသာ ရှာ၍ လုပ်ကိုင်နေသော အလုပ်ကိုပါ စွန့်လွှတ်မည်အကြောင်း ပြောပြလိုက်ပါတော့သည်။

ထိုအချိန်က ဆန် ဖရဲန်စစ္စကိုမြို့၌ သတင်းစာလေးစောင် ထုတ် လျက်ရှိပါသည်။ ခရော့နီကာလ¹သည် ဩဇာအရှိန်အဝါရှိပြီး လူအများဆုံး ဖတ်သော နံနက်ထုတ်သတင်းစာဖြစ်ပြီး အိပ်ခမ်းမီးနား²မှာ ခရော့နီကာလ နှင့်အပြိုင်လိုက်ကာ အင်အားကောင်းဆဲ သတင်းစာတစ်စောင် ဖြစ်သည်။ ညနေထုတ် သတင်းစာနှစ်စောင်မှာ ခေတ်ဟောင်းပုံစံအတိုင်း လမ်းပေါ်တွင် အော်ဟစ် ရောင်းချကြသည်။ ဧရာမ ခေါင်းစည်းစာလုံးကြီးများ၊ စိတ်ဝင် စားဖွယ် နောက်ဆုံးဆောင်းပါးများ၊ အညှီအဟောက်သတင်းနှင့် မှုခင်း သတင်းများကို အသားပေးဖော်ပြကြသည်။ ဖေဖေလည်း သူ့မိတ်ဆွေ တစ်ဦးပိုင် ဆန် ဖရဲန်စစ္စကို နယူးစ်³ သတင်းစာတွင် ကျွန်မအား အလုပ် သွင်းပေးထားခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ဆန် ဖရဲန်စစ္စကို နယူးစ်နှင့် ယှဉ်ပြိုင် ထုတ်ဝေနေသော ညနေပိုင်းထုတ်သတင်းစာမှာ ကောလ်ဘူလီတင်⁴ ဖြစ် ပါသည်။

ဆန် ဖရဲန်စစ္စကိုတွင် လူသိပိုများပြီး အစဉ်အလာလည်းကြီးသည့် ခရော့နီကာလ သတင်းစာမှ မိတ်ဆွေများထံသို့ ကျွန်မအား အလုပ်သွင်း ရန် ဖေဖေ ခြေဦးမလှည့်ခဲ့ခြင်း အတွက် ကျွန်မ အံ့ဩနေမိသည်။ သို့သော် ကျွန်မအဖို့ ဆန် ဖရဲန်စစ္စကို နယူးစ် သတင်းစာ၌ အလုပ်လုပ်ရခြင်းအတွက် ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ချမ်းသာခဲ့ရပါသည်။ ဆန် ဖရဲန်စစ္စကို နယူးစ်သည် သမား ရိုးကျပုံစံဖြင့် ထုတ်သော သတင်းစာမဟုတ်။ ဝန်ထမ်းအင်အားလည်း ရှိသင့်သည်ထက် လျော့နည်းသည်။ စည်းကမ်း မရှိလှ။ ပေါက်ကရ ဟာသ များ ပါဝင်သော အရွယ် အစားခပ်ငယ်ငယ် ညနေသတင်းစာ အသေးစား ပင်ဖြစ်သည်။ စည်းစနစ် ကျသည့် လုပ်ငန်းခွင်အတွေ့အကြုံ မရှိသေးသော ကျွန်မလို လူသစ်အဖို့ ယခုအလုပ်က အကောင်းဆုံးဟုပင် ဆိုရပါမည်။

အရာရာတိုင်း စိတ်တိုင်းကျ အစပျိုး၍ ဖြစ်မလာကြပေ။ ကျွန်မ သိကျွမ်း ခင်မင်သူ တစ်ယောက်မျှ မရှိသော လုပ်ငန်းခွင်သို့ ကျွန်မ ရောက်သွား ရာတွင် ကျွန်မလုပ်ရမည့် လုပ်ငန်းသဘာဝနှင့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အချက် အလက်တွေကို ဘာမျှ မသိသည်က ပိုဆိုးနေသည်။ ကျွန်မမှာ လက်နှိပ် စက်ကို များများစားစား မရိုက်ဖူးခဲ့သည့်အပြင် သတင်းကိုလည်း အများ အပြား ရေးကျင့် မရှိသေး။ မြို့ထဲမှာ မည်သို့ သွားလာရမည်ကိုလည်း ကျွန်မ မသိပေ။ ကျွန်မမှာ အရာရာ၏ လွှမ်းမိုးမှုကို ရုတ်တရက် ခံနေရ သလို ခံစားနေမိပါသည်။ ကျွန်မသည် စားပွဲမှာထိုင်ရင်း စစ်မရောက်မီ မြားကုန်သူကဲ့သို့ လုပ်ငန်းတာဝန် စတင်မထမ်းဆောင်မီကတည်းက စိတ်ဓာတ်ကျ အားအင်ကုန်ခန်းကာ ကြောက်စိတ်များပင် ဝင်လာပါတော့ သည်။

ဖေဖေမှာ ဆန် ဖရဲနံ့စွေကို၌ ရက်အနည်းငယ် နေထိုင်ပါသေး သည်။ ကျွန်မလည်း တစ်ညတွင် ဖေဖေအခန်းသို့ သွား၍ ကျွန်မ အနေနှင့် မနိုင်ဝန်ထမ်းမိနေပြီဟု ထင်ကြောင်း၊ ကျွန်မ မလုပ်နိုင်သည့် အလုပ်ကို လုပ်ရသည်အတွက် သတင်းစာတိုက်အဖို့ အကျိုးမများ၊ ကျွန်မအား ပေးထားသည့် ရက်သတ္တတစ်ပတ် ၂၁ ဒေါ်လာနှုန်းမှာ ကျွန်မနှင့် မထိုက်တန်ပါ၍ ၎င်းနှင့်အတူ အိမ်သို့ ပြန်လိုက်လိုကြောင်း ငိုယိုကာ ဖေဖေအား ဖွင့်ပြောလိုက်ပါသည်။ ဖေဖေက လူတိုင်း မသိနားမလည် သည်များကို သင်ယူကြရကြောင်း၊ အလုပ်မထွက်မီ အချိန်ယူ၍ စဉ်းစား သင့်ကြောင်း၊ လောလောဆယ်၌ မထိုက်တန်ဟုထင်နေသော ရက်သတ္တ တစ်ပတ် ၂၁ ဒေါ်လာနှုန်းမှာ နောင်အခါ၌ မိမိ၏လုပ်ငန်း ကျွမ်းကျင်မှု အရ များစွာ ပိုမို၍ ထိုက်တန်လာမည်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်မအား ချောမော ဖျောင်းဖျပါသည်။ ကျွန်မသည် မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်ဟူ၍ အသေ အချာမသိ။ နောင်အခါမှာလည်း အလုပ်မှ အချိန်မရွေး ထွက်နိုင်သားပဲ ဟူသော အသိဖြင့် ဖေဖေစကားအတိုင်း အလုပ်ဆက်လုပ်ရန် သဘောတူ

လိုက်ပါသည်။

ဆန် ဖရဲန်စစ္စကိုမြို့မှ ပြန်၍ လစ်ပြေးလိုကြောင်း ဖေဖေအား ကျွန်မ မျက်ရည်ခဲထိုးခဲချိန်မှ တစ်လခန့် ကြာလာသောအခါ ကျွန်မဘဝမှာ ပျော်ရွှင်စရာများနှင့် ပြည့်လာပါလေသည်။ သြဂုတ်လလယ်ပိုင်း၌ ဘဝ၏ အနိမ့်အမြင့် အဆိုးအကောင်းများကို စတင်ခံစားတတ်လာပါသည်။ လုပ်ချင်ကိုင်ချင်သည့် ဆန္ဒများ နီးထလာပြီဖြစ်၍ လုပ်ငန်းသဘောကို ကြိုတင်၍ ကွက်ကျော်မြင်လာသည်။ ဆန် ဖရဲန်စစ္စကို နယူးစံ သတင်းစာသမဂ္ဂဟုတ်၊ ဆန် ဖရဲန်စစ္စကိုမြို့ကြီးသည်လည်း ကျွန်မအတွက် လုပ်ငန်းစတင်လုပ်ကိုင်ဖို့ နေရာကောင်းဖြစ်မှန်း ကျွန်မ သိမြင်လာပါသည်။ ကျွန်မသည် သတင်းစာလောကရှိ သြဇာအာဏာ ကြီးမားသည့်သူများနှင့် ပတ်သက်နေကြောင်း မည်သူမျှ မသိကြချေ။ သိရင်လည်း အရေးစိုက်မည်မထင်။ လူအများစုက ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စံကို ကြားတောင် မကြားဖူးကြ။ တချို့ဆိုလျှင် ဝေါ်ရှင်တင်မြို့တော်ကိုပင် ကြားဖူးရဲ့လားဟု ကျွန်မ သံသယရှိခဲ့ပါသည်။

လုပ်ငန်းခွင်တွင် တယ်လီဖုန်းဖြင့် ဝင်လာသော သတင်းများကို ကျွန်မက လက်ခံရေးမှတ်ခြင်း၊ ပြန်လည်ရေးသားခြင်းများ ပြုလုပ်ပါသည်။ ကျွန်မသည် သတင်းများကို အချိန်အတော်ကြာကြာယူ၍ ရေးနေရသေးသော်လည်း ကျွန်မလက်ရာများ၌ အယ်ဒီတာများ၏ ပြင်ဆင်ချက် ပိုမိုနည်းပါးလာကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ဓါတ်ပုံ ရရှိရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များနောက်သို့ ခြေရာခံလိုက်ရသည့် မူလလုပ်ငန်းများကိုလည်း ကျွန်မ လုပ်ပေးပါသည်။ အရက်ဆိုင် စားပွဲထိုးများအသင်း ညီလာခံသတင်းကိုပင် ကျွန်မ ယူပေးခဲ့သည်။ ကျွန်မ ပထမဆုံး ဆောင်ရွက်ရသည့် ခက်ခဲသော တာဝန်တစ်ရပ်မှာ အယ်ဒီတာအချို့ လုပ်ကြံဖန်တီးချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်၍ သတင်းရေးရန်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ခရစ်ယာန် အမျိုးသမီးများ အရက်သေစာရှောင်ကြဉ်ရေးအဖွဲ့⁵ အစည်းအဝေးကို မြို့ထဲ၌ ကျင်းပနေချိန်ဖြစ်ရာ ကျွန်မအနေဖြင့် အစည်းအဝေး ဆန်ကျင်နေသည်

ရာဇဝတ်မှုခင်းများ မြင်ကွင်းကို မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ လေ့လာရန်ဟု အကြောင်းပြကာ အစည်းအဝေးတက်ရောက်သော ကိုယ်စားလှယ်အချို့အား အရက်ဆိုင်တစ်ဆိုင်သို့ ခေါ်သွားရန်နှင့် ယင်းအခြေအနေကို သတင်းဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ရေးရန် တာဝန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မလည်း တာဝန်ကို အပြီး ဆောင်ရွက်၍ သတင်းဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ရေးသား တင်ပြလိုက်ပါသည်။

မကြာမီ ကျွန်မစားပွဲအနီးမှ ဝါရင့်အလုပ်သမားရေးရာ အထူးသတင်းထောက် ဘော့ အဲလီးယက်^၆ က ကျွန်မဘက်သို့ တိုးကပ်ကာ အလုပ်သမားသတင်း ရေးသားမှု၌ ကျွန်မ စိတ်ဝင်စားသည်ဟု ကြားသိရ၍ ၎င်းကိုယ်တိုင် သတင်းစုဆောင်းနေသည့် အလုပ်သမားပြဿနာကြီး နှစ်ရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းအတွက် အလုပ်သမားရေးရာ ပြင်ပသတင်းထောက်အဖြစ် ဆောက်ရွက်ပေးလိုခြင်း ရှိမရှိ မေးမြန်းလာပါသည်။ ပြဿနာကြီး နှစ်ရပ်မှာ ဆိပ်ကမ်းနယ်မြေမှ ကုန်ရုံဝန်ထမ်းများသမဂ္ဂ၏ ကုန်ရုံဝန်ထမ်းများ အလုပ်မဆင်းဘဲ နေသော် အလုပ်ပိုင်ရှင်က အလုပ်ပိတ်လိုက်တော့မည့် ပြဿနာနှင့် စီးတီး ကုန်ပဒေသာတိုက်ကို မကျေနပ်၍ သပိတ်မှောက်ရန် ခြိမ်းခြောက်နေသော လက်လီစတိုးဆိုင် စာရေးများ၏ သပိတ် ပြဿနာကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မလည်း ဘော့၏ ကမ်းလှမ်းချက်ကို လိုလို လားလားပင် အားရဝမ်းသာ လက်ခံလိုက်ပါသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်မ၏ စိတ်အာရုံကို ဆွဲဆောင်သွားသည့် ဆဲန့် ဖရဲန့်စစ္စကို ဆိပ်ကမ်းနယ်မြေ၏ အလုပ်သမား အရေးအခင်းတွင် ကျွန်မသည် ရက်သတ္တပတ်ပေါင်းများစွာ ကျင်လည်နေခဲ့ရပြီး အဓိကကျသည့် ခေါင်းဆောင်များကိုလည်း တွေ့ဆုံပေါင်းသင်းခဲ့ရပါသည်။

ဆိပ်ကမ်းကုန်ရုံဝန်ထမ်းများ အလုပ်မဆင်းသည့်ကိစ္စကို ကျွန်မ သတင်းစယူစဉ်က သင်္ဘောကုန်တင်ကုန်ချ အလုပ်သမားများနှင့် ကုန်ပစ္စည်း သိုလှောင်ထိန်းသိမ်းထုတ်ပေးသော အလုပ်သမားတို့ စုပေါင်း၍ ILWU

ခေါ် နိုင်ငံတကာ သင်္ဘောကုန်တင်ကုန်ချနှင့် ကုန်ပစ္စည်း သိုလှောင်ထုတ်
ပေးရေးဝန်ထမ်းများသမဂ္ဂ⁷ ဟူသော အဖွဲ့ကြီးတစ်ဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းထားပြီး
ဖြစ်သည်။ စက်ရုံအားလုံးမှ ကုန်ပစ္စည်း ဖြန့်ချိသူများက သြဇာကြီးမား
လှသော ILWU သမဂ္ဂအား ဆန့်ကျင်နိုင်ရန် သမဂ္ဂဝင်အားလုံး အလုပ်
မလုပ်နိုင်အောင် ပစ္စည်းဖြန့်ချိသူများအချင်းချင်း စည်းရုံးကာ ILWU ကို
ဘေးချိတ်ပြီး ဆိပ်ကမ်းနယ်မြေတစ်ခုလုံးအတွက် သင်္ဘောတူကန်ထရိုက်
တစ်ခုဆွဲနိုင်ရန် လှုပ်ရှားလာကြသည်။

ဂူးလ်ဝေါ့သ်ကုန်လှောင်ရုံ၌ သပိတ်စသောအခါ ကုန်ပစ္စည်း
ဖြန့်ချိသူများအသင်း⁸က သမဂ္ဂမဟုတ်သော အလုပ်သမားများ တင်ဆောင်
ထားသော သံလမ်းပြေး ကုန်တင်ကားတစ်စီးကို ဆိပ်ကမ်းနယ်မြေထဲသို့
မောင်းနှင်လာစေပြီး ပစ္စည်းများချစေပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ILWU သမဂ္ဂ
မှ အလုပ်ပိတ်ထားချိန်တွင် အလုပ်လုပ်သူများ တင်ဆောင်ထားသော
ထိုသံလမ်းပြေး ကုန်တင်ကားသည် ဆိပ်ကမ်းနယ်မြေအနံ့ ကုန်ရုံတိုင်းသို့
အရောက်သွားကာ အလုပ်သမားများအား ပစ္စည်းများကိုချရန် ခိုင်းစေ
သောအခါ သမဂ္ဂဝင် အလုပ်သမားများက ပစ္စည်းများကို မချဘဲ နေကြပါက
သပိတ်မှောက်လျှင်မှောက် မမှောက်လျှင် အလုပ်လုပ်လို့ မရတော့ပေ။

ယင်းအခြေအနေတွင် သတင်းထောက်တစ်ယောက်အနေ ဖြင့်
ကျွန်မလုပ်ရမည့်အလုပ်တစ်ခုမှာ ဆိပ်ကမ်းနယ်မြေတစ်လျှောက် ထို
သံလမ်းပြေးကားနှင့် ထပ်ချပ်မကွာလိုက်၍ ကားရပ်သည်နေရာတိုင်း၌
လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်းနေသည့် အခြေအနေကို လေ့လာပြီး အဲလီးယက်ထံ
သတင်းပို့ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်မ တာဝန်ကျ နယ်မြေမှာ
ဆိပ်ကမ်းဒေသဖြစ်လာပြီး ILWU သမဂ္ဂရုံး ကုန်ပစ္စည်း ဖြန့်ချိသူ
များအသင်းနှင့် ပစိဖိတ်ကမ်းရိုးတန်းဒေသ အလုပ်သမား ဗြူဂျီ⁹တို့သို့
ကျွန်မ ဝင်ထွက်လာရပါတော့သည်။ အဖွဲ့အသီးသီးမှ ခေါင်းဆောင်ဆိုသူများ
နှင့်လည်း တဖြည်းဖြည်း ရင်းနှီးလာခဲ့ပါသည်။ သူတို့အားလုံးက သူတို့၏

ရုံးခန်းကို ကိုယ်ပိုင်ရုံးခန်းကဲ့သို့ အသုံးချရန် ခွင့်ပြုထားကြပြန်သဖြင့် သူတို့ထံမှ သတင်းရရှိအတွက် ညနေတိုင်း သူတို့စုရုံးလေ့ရှိသော ဆက်ခရာမဲန်တိုလမ်း¹⁰ထိပ်ရှိ အရက်ဆိုင်သို့ ကျွန်မလည်း ရောက်ရှိနေတတ်ပါသည်။ ပစိဖိတ်ကမ်းရိုးတန်းဒေသ အလုပ်သမားဖြူရိုမှ ဆဲမ်ကာဂျယ်¹¹ ကုန်ပစ္စည်းသိုလှောင်ထုတ်ပေးရေး အလုပ်သမားသမဂ္ဂခေါင်းဆောင် ယူဂျင်းပက်တင်¹²တို့နှင့် အများဆုံး တွေ့လေ့ရှိပြီး တစ်ခါတစ်ရံ ILWU သမဂ္ဂခေါင်းဆောင် ဟယ်ရီဘရစ်ဂျက်စ်¹³လည်း ပါလာတတ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မ ၂၁ နှစ်အရွယ်တွင် ဆိပ်ကမ်းနယ်မြေတစ်ကြော့ရှိ အရက်ဆိုင်ပေါင်း ၂၀ ကျော်၌ နေ့ညမဟူ နာရီပေါင်းများစွာ အချိန်ယူ၍ အလုပ်သမားလှုပ်ရှားမှုသတင်းများကို စုဆောင်းခဲ့ရပါသည်။

နေ့နေ့ညည တွေ့နေကြရ၍ တကယ်ရောင်းရင်း အပေါင်းအသင်းတွေ ဖြစ်သွားကြပါသည်။ ထိုအထဲတွင် ပက်¹⁴(ယူဂျင်းပက်တင်) နှင့် ကျွန်မတို့မှာ မိတ်ဆွေအဆင့်ထက်ပင် ပို၍ ခင်တွယ်မိခဲ့ကြပါသည်။ ပက်မှာ ကျွန်မ၏ အချစ်ဦးပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မတို့ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက်လည်း တကယ်ကြိုက်ခဲ့ကြပါသည်။ ပက်ကား ဉာဏ်ရည်ထက်မြက်သည်အပြင် လူပုံကလည်း ခံ့ခံ့ချောချောမို့ ကြည့်၍ အလွန်ကောင်းသည်။ ကျွန်မတို့တွေ့၍ ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်ကြာလာသည်တွင်မှ ပက်၌ မိန်းမရှိကြောင်း ကျွန်မ သိရတော့သည်။ အရက်စွဲသည် ပြဿနာကြီးတစ်ခုလည်း ပက်၌ ရှိနေကြောင်း ကျွန်မ သိလာပါသည်။ သူ့သတ္တိနှင့် ထူးခြားသော ခေါင်းဆောင်မှု အရည်အသွေးကိုမူ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက ဘုလ်ဂျီမြစ် တိုက်ပွဲ¹⁵တွင် ပြသခဲ့ပါသေးသည်။ ထိုတိုက်ပွဲတွင် သူ့အထက်မှ ဗိုလ်များအားလုံး ကျဆုံးကုန်ရာ သူက ဦးဆောင်တိုက်ခိုက်ခဲ့သဖြင့် ရိုးရိုးစစ်သည်ဘဝမှ ဗိုလ်အဆင့်သို့ ရာထူးတိုးမြှင့်ခံခဲ့ရပါသည်။ သို့သော် စစ်ပြီးဆုံးသောအခါ အရက်ကို မမြတ်နိုး၊ အနေအထိုင် မပြုပြင်သဖြင့် နောက်ဆုံး ဂိုးလ်ဒင်းဂိတ်တံတား¹⁶ပေါ်မှ ခုန်ချ၍

သူ့ကိုယ်သူ့ အဆုံးစီရင်လိုက်တော့သည်။

ကျွန်မသည် ဆန် ဖုရန်စွာကို နယူးစံ သတင်းစာ၌ တာဝန် ထမ်းဆောင်ရမည့် သတ်မှတ်ကာလ နှစ်လ ကုန်ဆုံးချိန်အထိ မိမိဂုဏ် သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းခဲ့သည့်အလျောက် အလုပ်သမားခေါင်းဆောင်များ ကလည်း ကျွန်မကို ဆန် ဖုရန်စွာကို နယူးစံ မှ သတင်းထောက်အဖြစ်သာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခဲ့ကြပါသည်။ ကျွန်မမှာ အမေရိကန်အရှေ့ပိုင်းမှ သတင်းစာတိုက်ပိုင်ရှင်တစ်ဦး၏ သမီးဖြစ်ပြီး ဆန် ဖုရန်စွာကို နယူးစံ ၌ ဖေဖေ မေတ္တာရပ်ခံချက်ဖြင့် နှစ်လသာ တာဝန်ထမ်းဆောင်မည့်အကြောင်း သူတို့ သိသွားသောအခါ အံ့ဩတွေဝေသလိုတော့ ဖြစ်သွားကြပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မကို သူတို့ အသိုင်းအဝိုင်း၌ ဆက်၍ လက်ခံထား ခဲ့ကြပါသည်။ အမေရိကန် အရှေ့ပိုင်းဒေသမှ သတင်းစာတိုက်ပိုင်ရှင်မှာ မည်သူနည်း၊ ထုတ်ဝေသော သတင်းစာမှာ မည်သည့် သတင်းစာမျိုးနည်း ဆိုသည်ကို သူတို့ သိချင်နေကြသည်။

ကျွန်မ ပို.စံ နှင့် ဆက်သွယ်မှုရှိသည်ကို စောစောအသိပေးမိ၍ တော်သေးသည်။ မကြာမီ ပစိဖိတ် ကမ်းရိုးတန်းဒေသ အလုပ်သမားဗြူရီမှ ခေါင်းဆောင် ဟန်နရီ မယ်လ်နီကောင်း¹⁷ က ဝေါ့ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာနှင့် ဆက်သွယ်မှုရှိသော ကျွန်မနှင့်ပတ်သက်၍ “သတိထားကြ၊ ကျွန်တော် တို့ထဲမှာ သူလျှို တစ်ယောက် ရှိနေပြီ” ဟု ဆိုကာ လှုံ့ဆော်သတိပေး သည်။ သို့သော် ကျွန်မမိတ်ဆွေများက “ဟုတ်တယ်ဗျ၊ ဒီအမျိုးသမီး ဘယ်သူလဲဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ သိနေပါတယ်” ဟူ၍ ရေလိုက် ငါးလိုက် ပြန်ပြောလိုက်ကြသည်။

ကျွန်မ အနေနှင့်လည်း သူတို့အကြောင်းကို သတင်းစာတိုက်သို့ မခြွင်းမချွန် အစီရင်ခံထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း နေထိုင် လှုပ်ရှားရင်း ဓမ္မဝိဋ္ဌာန်ကျကျ ကျွန်မ သတင်းများပေးပို့နေကြောင်းကို သတင်းစာတိုက်နှင့် ဖေဖေ၊ မေမေတို့အား ကျွန်မပြောပြထားသည်။ ကျွန်မ

မိတ်ဆွေသစ်တွေက သတင်းစာအတွက် မည်မျှအထိ အကျိုးပြုနေလင့်ကစား သူတို့ချင်း ငြင်းခုံပွဲ၌ ကျွန်မအနေဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ တစ်ဘက်နှင့် သိပ်နီးကပ်စွာ မနေအပ်သည်ကို ကျွန်မ သိပါသည်။

ဆိပ်ကမ်းအလုပ်သမားသပိတ်ကြီးမှာ မတိုးသာ မဆုတ်သာ လိပ်ခဲတည်းလည်းဖြစ်နေရာမှ နှစ်ဖက်ကိုယ်စားလှယ်များ ညှိနှိုင်း ဖျန်ဖြေ မှုဖြင့် ပြီးဆုံးသွားပါသည်။ သို့သော် သတင်းစာတိုက်မှ ကျွန်မအား အချိန်ပြည့်နီးပါး လုပ်ကိုင်ရမည့် ပိုမိုအရေးကြီးသော လက်လီစတိုးဆိုင် စာရေးများသပိတ် သတင်းများလိုက်ရန် တာဝန်ပေးလာပြန်ပါသည်။ စိတ်ဝင်စားစရာ သတင်းလောကတွင် မျောပါနေသော ကျွန်မမှာ ဆက် လက်လုပ်ကိုင်သွားလိုလှသော်လည်း ဖေဖေထံ စာရေး၍ ဖေဖေသဘော ထားကို မေးရပြန်သည်။ ဖေဖေက သတင်းစာ တိုက်ပိုင်ရှင်နှင့် ညှိ၍ ကျွန်မကို ဆက်လုပ်ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ ပိုင်ရှင်က ကျွန်မ၏ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ကို ကျေနပ်၍ အမြဲတမ်း ခန့်ရန်ပင် ဆန္ဒရှိနေသည်။ ဖေဖေကလည်း ထိုအချိန်မှစ၍ ဆန် ဖရဲန်စစ္စကို၌ ကျွန်မ သဘောနှင့်ကျွန်မ ဆုံးဖြတ် နေထိုင်နိုင်သည်ဟု ထူးထူးခြားခြား အခွင့်အရေးပေးကာ ပြောလာပါ သေးသည်။

ဆန် ဖရဲန်စစ္စကိုတွင် နေထိုင်စဉ်အတွင်း သတင်းစာလုပ်ငန်းခွင် နှင့် ဆိပ်ကမ်းနယ်မြေမှ ထူးထွေဆန်းပြားသူများ၊ ပျော်တတ်ရွှင်တတ် သူများနှင့် သိကျွမ်းခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြင့် မိသားစုကို အကြောင်းပြု၍ သိလာရသူ များနှင့် ကျွန်မ မိတ်ဖောင်းအချို့လည်း ရှိပါသည်။ ဤမိတ် ဆွေအနုပညာနှင့် ရပ်ရေးရွာရေးကိစ္စ စိတ်ဝင်စားသော အဒေါ်ရိုး¹⁸မှာ ဆန် ဖရဲန်စစ္စကိုဒေသတွင် ဦးစီးဦးဆောင်ပြုနေသူတစ်ဦးဖြစ်ရာ ကျွန်မလည်း ပန်းချီဆရာ မောရစ် စတန်း¹⁹တို့ ဇနီးမောင်နှံ၊ မက္ကဆီကန်အမျိုးသား ပန်းချီဆရာ ကိုဗာရူးဗီးယပ်စ်²⁰တို့နှင့် တွေ့ဆုံရခဲ့ပါသည်။ အဒေါ်ရိုး၏ မိတ်ရင်းတစ်ယောက်ဖြစ်သည့် အနုပညာပစ္စည်း စုဆောင်းသူ အဲလ်ဘတ်

ဘဲန်ဒါ²¹က ပြဇာတ်မင်းသမီးကြီး ဂါထရု လောရင့်စ်²²အား ဂုဏ်ပြုသည့် ပါတိပွဲတစ်ခုသို့လည်း ကျွန်မ ရောက်ဖူးခဲ့ပြီး ဘဲန်ဒါနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးခဲ့ပါသည်။ အမေရိကန်အနောက်ပိုင်းဒေသ ရှုခင်းများကို ကင်မရာဖြင့် ဓါတ်ပုံရိုက် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သော ထိုဓါတ်ပုံဆရာကြီး အန်ဆယ်လ် အယ်ဒမ်စ်²³အား မိမိ၏ ပထမဆုံးကင်မရာကို ပေးလိုက်သူမှာ အဲလ်ဘတ် ဘဲန်ဒါပင်ဖြစ်သည်။ ယိုစီးမသီးတောင်ကြား²⁴ ဒေသတွင် ဓါတ်ပုံဆိုင်ဖွင့်ထားသော အယ်ဒမ်စ်တို့ဇနီးမောင်နှံထံသို့ ဘီးလ်ဟီးဝစ်²⁵နှင့် အတူလိုက်၍ ခရစ္စမတ် အကြိုပွဲကို တပျော်တပါး ဆင်နွှဲခွင့် ရခဲ့ပြန်သဖြင့် အန်ဆယ်လ် အယ်ဒမ်စ်နှင့် သူ့ဇနီး ဗာဂျီးနီးယား²⁶တို့နှင့်လည်း မိတ်ဆွေဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဂျိန်း နေလင်²⁷မှာ ကျွန်မ၏ မိတ်ဆွေသစ်များတွင် အချောမော အလှပ ဆုံးဖြစ်ရာ သူနှင့်ကျွန်မ ချက်ချင်းဆိုသလိုပင် ခင်မင်မိခဲ့ကြပြီး ရာသက်ပန် မိတ်ကောင်းများ ဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။ မဒီရောကျောင်းမှာတုန်းက ရောင်းရင်းဟောင်းကြီး ဂျိန်း ရော်လင်စ်နှင့်လည်း ဆန် ဖရန်စစ္စကိုမှာ ဆုံမိခဲ့ပါသေးသည်။

ကျွန်မသည် အဒေါ်ဖြစ်သူ ရိုးနှင့်အတူ စတန်းဂရီဖ်²⁸ဇာတ် ခုံရှိရာသို့ တနင်္ဂနွေနေ့များတွင် လိုက်၍ ကပွဲကြည့်ရင်း အပျင်းဖြေ ရပါသည်။ စတန်းဂရီဖ်မှာ အဒေါ်က မြို့လူထုအကျိုးအတွက် အသုံးပြုရန် ပေးထားသော ထင်းရှူးပင်တန်း တောင်စောင်းနေရာ ကလေးတစ်ခုဖြစ်ရာ တနင်္ဂနွေနေ့ညနေပိုင်း ရန်ပုံငွေကပွဲများ အခမဲ့ ကပြဖြေဖျော်လေ့ရှိသည့် သဘာဝဇာတ်ခုံဖြစ်နေပါသည်။ အဒေါ်သည် အလှူခံပွဲများကို ဇာတ်ခုံဝန်းကျင်၌ ကြိုတင်၍ ချထားသဖြင့် ကပွဲပြီးသွားသော်လည်း ဇာတ်ခုံ၌ ချန်နေရစ်ပြီး အလှူခံရရှိသော ငွေများကိုပင် ရေတွက်ပေးလေ့ရှိပါသည်။

ဆန် ဖရန်စစ္စကို၌ ကျွန်မ နေထိုင်လုပ်ကိုင်ရသည့် အတွေ့အကြုံများကို အသေးအဖွဲကအစ အားလုံးကို ၎င်းထံသို့ စာရေးပြောပြရန် ဖေဖေက ကျွန်မကို ပြောထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းထံသို့ ကျွန်မ

အကြောင်းကျွန်မ ရေးပြနေခြင်းကို စာရေးသားနည်းတစ်ခု လေ့ကျင့်နေ သလို သဘောပိုက်ထားရန်လည်း သတိပေးပါသည်။ ဖေဖေသည် ကျွန်မ အား ပြည်တွင်း နိုင်ငံရေးရာ နိုင်ငံတကာရေးရာကိစ္စများကိုပါ စိတ်ဝင် စားအောင် ဖန်တီးပေးခဲ့သူလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဂျာမနီနိုင်ငံ၌ ရဟူဒီ ဆန်ကျင်ရေးဝါဒ ကြီးထွားလာနေခြင်းကိုမူ ဖေဖေ အထူးစိတ်သောက ရောက်နေရှာသည်။ ဒုက္ခသည်ကလေးပေါင်း ၂၀,၀၀၀ ကယ်တင်နိုင်ရေး အတွက် သူ့အခင်မင်ဆုံးသူငယ်ချင်း စိတ်ကုဆရာဝန် မာရီယွန် ကင်ဝေါ သီး²⁹ ကိုလည်း အကူအညီပေးလျက်ရှိကြသည်။

ကျွန်မအတွက်မူ ဝေါရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာထုတ်ဝေမှုအပေါ် ဖေဖေ၏ အကဲဖြတ် သုံးသပ်ချက်သည်သာ အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်နေ ပါသည်။ ဝေါရှင်တင်ထုတ် သတင်းစာအားလုံး သတင်းဖော်ပြမှု လျော့ နည်းလာရာ တိုင်းမ်စ် နှင့် ဟဲရာလ်ဒ် သတင်းစာတို့မှာ အဆိုးဆုံးဖြစ်ပြီး ဝေါရှင်တင် ပို.စံမှာ ယင်းသတင်းစာနှစ်စောင်လောက်မဆိုးလှပေ။ အီးဗနင်း စတားကား ကျွန်မတို့ထက် နှစ်ဆကျော်ပို၍ ကြော်ငြာများကို ဖော်ပြနေရ သေးသည်။ ဖေဖေက သူ့သတင်းစာ စောင်ရေတိုးဖို့ အစဉ် တွေးတော ကြံဆနေသူဖြစ်သည်။ အမှန်မှာ ဝေါရှင်တင် ပို.စံ စောင်ရေသည် သိသိ သာသာပင် တိုးသလောက် လည်း တိုးခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ စောင်ရေတိုးနှုန်း မကျဆင်းမီက စောင်ရေ ၁၁၇,၀၀၀ ထုတ်ဝေနေရာမှ စောင်ရေ ၁၂၅,၀၀၀ အထိ တိုးရန် မျှော်လင့်ခဲ့ပါသည်။ ဝေါရှင်တင် ပို.စံ တစ်စောင်လုံးကို ကျွန်မ ဖတ်ဖြစ်ဖို့ ခဲယဉ်းလှသော်လည်း ပို.စံ³⁰ကတော့ အစဉ်အမြဲ ပို၍ကောင်းမွန်သည်ဟု ထင်နေပါသည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ဆစ်ဆီပက်တာဆင်က သူမ၏ ညနေထုတ် တိုင်းမ်စ် သတင်းစာနှင့် နံနက်ပိုင်းထုတ် ဟဲရာလ်ဒ် သတင်း စာနှစ်စောင်ကို ပေါင်း၍ ထုတ်ရိုးထုတ်စဉ် နေ့စဉ်သတင်းစာကြီးအဖြစ် ထုတ်ဝေဖို့ စီစဉ်သောအခါ ဖေဖေ၏ ပို.စံ စောင်ရေ တိုးရေးအတွေးများ

ပိုမိုလှုပ်ရှားလာကြသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဆစ်ဆီ နေမကောင်း၍ အိပ်ရာ ထဲလဲနေကြောင်း မေမေထံမှ သတင်းရပါသည်။ “ဆစ်ဆီ အကြာကြီး ခံလိမ့်မယ်လို့ မေမေ မထင်ပါဘူး” ဟူသော မေမေစကားတစ်ခွန်းမှာ ဆစ်ဆီ၏ ကျန်းမာရေးကို ဆိုလိုသလား၊ ဆစ်ဆီ၏ သတင်းစာလုပ်ငန်း အခြေအနေကို ညွှန်းသလား ဆိုသည်ကိုမူ ကျွန်မ တပ်အပ်သေချာ မပြော နိုင်ခဲ့ပါ။

မေမေဘဝသည် မူလပုံစံ မူဟန်မပျက်။ လောလောလတ်လတ် မေမေကို မြတ်နိုးခင်မင်သည့်သူတစ်ဦးမှာ မောင့်ကစွကိုခြံနှင့် ကပ်လျက် ခြံဝင်းတွင် နေထိုင်သည့် ကမ္ဘာကျော် ရီးဒါးစ် ခိုင်ကျက်စ်³¹ စာပဒေသာ မဂ္ဂဇင်းတိုက်ပိုင်ရှင် ဒီဝစ် ဝေါလေစ်³² ပင်ဖြစ်သည်။ မေမေသည် အင်္ဂလိပ်နိုင်ငံရေးသမား အန်တနီ အီဒင်³³ နှင့်လည်း တွေ့ဆုံခဲ့ဖူးသဖြင့် “ဒီမိုကရေစီအတွက် အားကိုးလောက်သူ မဟုတ်” ဟူ၍ အီဒင်အား အကဲ ဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ ကမ္ဘာ့ခေါင်းဆောင်ဆိုသူများ၌ ခေါင်းဆောင်အရည် အသွေးများ မရှိကြောင်း တွေ့ရသောအခါ ဒီမိုကရေစီအတွက် ရတက် မအေးရှာသော မေမေက “ဒီမိုကရေစီကို ထိန်းသိမ်းဖို့ဆိုရင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုက ထိန်းသိမ်းသွားရဖို့ ရှိပါတယ်” ဟု ဝေဖန်ပြောကြား ခဲ့ပါသည်။ မေမေသည်လည်း ဖေဖေကဲ့သို့ပင် ရဟူဒီကလေးများကို ပါလက်စတိုင်းသို့ ရောက်ရှိရေးအတွက် သို့မဟုတ် ဥရောပဒေသ အပြင်ဘက် ရောက်ရှိရေးအတွက် အားကြိုးမာန်တက် ကူညီခဲ့ပါသည်။ မေမေသည် အမျိုးသမီးအသင်းများ၌ ဟောပြောခြင်း၊ ဖက်ဆစ်ဝါဒီ ဆန်ကျင်ရေး၌ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဟောပြော ခြင်းတို့ဖြင့် အလုပ်ရှုပ်လေ့ ရှိနေတတ်ပါသည်။

ထိုအတောအတွင်း ၁၉၃၀ ပြည့်လွန်နှစ်များနှောင်းပိုင်း ကာလ နှင့် ၁၉၄၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ အစဦးပိုင်းကာလများတွင် မေမေသည် သောမတ်စ် မဲန်းအပေါ်၌သာ စိတ်အာရုံစူးစိုက်ကျက်စားလျက် ရှိနေသည်။

သောမတ်စ် မဲန်းက အံ့အားသင့်လောက်အောင် အနည်းငယ်သာ ဖန်တီးနိုင်ခဲ့သည်ဟု မေမေ ထင်နေမိသည်။ မေမေ ကျာမန် လူမျိုး ဟုတ်ပါသလားဟု သောမတ်စ် မဲန်းအား တစ်စုံတစ်ယောက်က မေးဖူးရာ “ကျာမန်လူမျိုး သိတ်ဟုတ်တာပေါ့။ အမျိုးသမီးက ဂျူဒို³⁴ နတ်ဘုရားမသွေးပါတဲ့ ဗော်ကိုင်ရီ³⁵ အစေအပါး ပုံစံမျိုးဗျ” ဟု မဲန်းက ပြန်လည်ဖြေကြားခဲ့ပါသည်။ မဲန်းက မိမိအား ယင်းသို့ တင်စားလိုက်ပုံကို မေမေ အလွန်ကျေနပ်လှသောကြောင့် ယင်းတင်စားချက်ကို နောင်အခါ သားစဉ်မြေးဆက် သိရှိအောင် စာဖြင့် ပြန်လည်ဖော်ပြထားဖို့ လိုအပ်သည်ဟု မေမေစွဲမှတ်ထားခဲ့သည့်အတိုင်း ယခု ကျွန်မ ပြန်လည်ပြောပြလိုက်ပါပြီ။

သောမတ်စ် မဲန်းသည် ဖေဖေ မေမေတို့ရှိသည့် ဝေါ်ရှင်တင်သို့ လည်းကောင်း၊ မောင့် ကစွကိုခြံထဲသို့ လည်းကောင်း မကြာခဏ လာရောက်လည်ပတ်လေ့ရှိသည်။ ၁၉၃၈ ခုနှစ်အတွင်း အိမ်သို့ အစဦးပိုင်း အလည်ရောက်လာသည့်တစ်ခေါက်တွင် ကျွန်မ သောမတ်စ် မဲန်းကို တွေ့လိုက်ရပါသည်။ မထုံတက်သေး အေးတိအေးစက်နိုင်လွန်းလှပြီး ပြေလည်စွာ စကားပြောဆိုရန်ပင် မလွယ်ကူသည့်ဟန်မျိုး ပေါက်နေ၍ ကျွန်မ စိတ်ပျက်မိခဲ့ပါသည်။ မေမေကမူ မဲန်းမှ မဲန်း၊ မဲန်းကို ဆရာတစ်ဆူအဖြစ် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်နေသည်။ “သူဟာ ဘယ်သူကမှ မယှဉ်နိုင်တဲ့ အကြီးမြတ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ” ဟု မဲန်းအကြောင်း မေမေ ကျွန်မကို ရေးပြဖူးပါသည်။ ဖေဖေမှာ မေမေ၏ အမျိုးသားမိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်း အများစုနှင့် ပတ်သက်၍ မိတ်ဆွေသဘော အလိုက်အထိုက် နေထိုင်ကာ မည်သည့်အခါမျှ ဝေဖန်ပြောဆိုခြင်း မရှိသော်လည်း မေမေနှင့်မဲန်းတို့ ကျာမန်စကားဖြင့် စာပေရေးရာကိစ္စများ ဆွေးနွေးနေခိုက် ဖေဖေခမျာ မဲန်း၏ ဇနီးနှင့် နှစ်ယောက်တည်း ကျန်ရစ်ခဲ့သည့် အကြိမ်ပေါင်း များလှပြီ ဖြစ်၍ ငြီးငွေ့နေရှာသည်။

မေမေကား မဲန်းကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပင် ချစ်မြတ်နိုးနေရှာသည်။

မဲန်းကမူ မေမေ့ကို အားတုံ့အားနာဖြင့် တုံ့ပြန်သည်။ ယင်းကိုပင် မဲန်းက
၎င်းအပေါ် အခြားအမျိုးသမီးများနှင့်မတူ ထူးထူးခြားခြား အရေးပေး
ဆက်ဆံသည်ဟု မေမေက ထင်နေသည်။ အမှန်မှာ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသား
ခဲ့သူများအနက် ဒေါ်နာလိဒ် ပရေတာ³⁶က မဲန်း၌ “အေးစက်စက်သဘာဝ
ရှိပြီး အခြားသူများအပေါ် စိတ်ဝင်စားမှုနှင့် တကယ်ခံစားမှု လုံးဝမရှိ”ကြောင်း
ဖော်ပြခဲ့ဖူးသည်။ ပရေတာ၏ အမြင်အရ မဲန်းသည် မိမိကိုယ်ကျိုးအတွက်
လူများကို ခေါင်းပုံဖြတ်သူပင်ဖြစ်သည်။ မေမေနှင့် သိက္ခမိန်းမခြင်းဖြင့်
မေမေထံမှရသည့် စာပေဆိုင်ရာ အကြံဉာဏ်အင်အားများက ၎င်းအတွက်
အထောက်အကူ များစွာဖြစ်စေသောကြောင့် မေမေ့ကို သွေးအေးအေးဖြင့်
ဆက်ဆံပေါင်းသင်းနေခြင်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

မှန်ပေသည်။ မေမေသည် မဲန်းဂုဏ်သိက္ခာတက်ရာတက်ကြောင်း
မဲန်းအား ကူညီခဲ့ရသည်ချည်းပင်။ မဲန်းနှင့် သူ့မိသားစု အကျိုးစီးပွားကို
မေမေ များစွာဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ မဲန်း၏ စာတမ်းငယ်အချို့³⁷ကို
ဘာသာပြန်ခြင်း၊ မဲန်း၏ စာအုပ်များအပေါ် အသေးစိတ် ဝေဖန်သုံးသပ်
ခြင်းများဖြင့် မဲန်းအား အမေရိကန်ပြည်သူ လူထုနှင့် ပိုမိုရင်းနှီးစေခဲ့ပါသည်။
မဲန်းနှင့် ပတ်သက်သော မေမေ့စာ အများအပြားတို့ကိုလည်း ဝေါ်ရှင်တင်
ပို့စံ သတင်းစာတွင် ဖော်ပြပေးခဲ့သည်။

မေမေထံသို့ ပေးသောစာတစ်စောင်တွင် မဲန်းက အမေရိကန်
ပြည်ထောင်စု၌ မိမိအား မိုးလုံးလျှံမျှ ချီးကျူး ဂုဏ်ပြုနေကြကြောင်း၊
မိမိအနေဖြင့် အမှန်တကယ် လိုချင်နေသည်မှာ ငွေကြေး အထောက်
အပံ့ပင်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရေးသားလိုက်ရာ မေမေက မိမိထံမှ အကြံ
ဉာဏ်အင်အားများကိုပင် လိုအပ်သလို အသုံးပြုရန် ပေးထားပြီးဖြစ်၍
ရုပ်ဝတ္ထုပိုင်း အကူအညီများ မပေးနိုင်စရာအကြောင်း မရှိကြောင်း ပြန်ကြား
လိုက်ပြီးနောက် ချက်ချင်းပင် ငွေကြေးအကူအညီများ ပေးလိုက်ဖူးပါသည်။
မေမေ့အကူအညီဖြင့်ပင် မဲန်းသည် ပရင့်စတင်တက္ကသိုလ်³⁸၌ အလုပ်

နည်းနည်းလုပ်၍ စာရေးချိန် များများရသည် စာပေဆိုင်ရာတာဝန်ကို ရရှိသွားလေသည်။ မေမေမှာ လွှတ်တော် စာကြည့်တိုက်၏ ဘုတ်အဖွဲ့ တစ်ခုတွင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိရာ မဲန်းအား ဂျာမန်အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် နှစ်စဉ် ထောက်ပံ့ကြေး ဒေါ်လာ ၄,၈၀၀ ဖြင့် တိုးမြှင့်ခန့်ထားပေးလိုက်ပါသည်။ မဲန်း၏ သားသမီးအချို့ နိုင်ငံကူးလက်မှတ် ရရှိရေးအပါအဝင် အထွေထွေ ကိစ္စများအတွက် မေမေ ပေးခဲ့ရသော အခြားသော အကူအညီများလည်း အနန္တပင် ရှိခဲ့ပါသေးသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ဒေါ်နာလ်ဒ် ပရေးတာက မေမေအား မဲန်း၏ ဘဝတစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် အလွန်လိုချင်နေသူဟူ၍လည်းကောင်း၊ မေမေ သည် မဲန်းအတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးတစ်ခုဖြစ်လာပြီး မဲန်းအား စိတ် အနှောင့်အယှက် ပြုလုပ်သူ တစ်ယောက်အဖြစ်လည်းကောင်း ဖော်ပြ ခဲ့ပါသည်။ မဲန်းကိုယ်တိုင်သည်ပင် တစ်နေရာ၌ “ငါ့ကို အတင်းဒုက္ခ ပေးနေတဲ့ ဒီအမျိုးသမီးကို ငါ့စိတ်ထဲမှာ ရှိတဲ့အတိုင်း ပြောချချင်တဲ့ မထိန်း ချုပ်နိုင်လောက်အောင် ဆန္ဒတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာတယ်” ဟု ရေးခဲ့ဖူး သည်။ ယင်းသဘောကိုပင် နောင်အခါ မေမေထံ၌ရေးသော စာထဲ၌ ၎င်းအနေဖြင့် မေမေနှင့် မိတ်ဆွေဘဝကို သတိကြီးစွာထား၍ သစ္စာရှိရှိ ထိန်းသိမ်းခဲ့ကြောင်း ရေးသားခဲ့သည်။ သူသည် မေမေကို သူ၏ အတွင်းအပြင်ဘဝတွင် ပါဝင်နိုင်ရန် ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ မေမေကို မည်သူမျှ မမြင်ရသေးတဲ့ လက်ရာသစ်များကို နာရီနှင့်ချီ၍ ဖတ်ပြခဲ့သည်။ မေမေရဲ့ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံကိုချစ်တဲ့ လုပ်ဆောင်မှုတွေကို ချီးကျူးခဲ့သည်။ သို့သော် မေမေသည် သူ့အား အရှိအရှိအတိုင်း လက်မခံခဲ့ပါ။ အမြဲလိုလို သူ့အား ပညာပေးခြင်း၊ ပိုမိုကောင်းမွန်လာအောင် ပြုပြင်ဖို့ကြိုးစားခဲ့သည်ဟု ရေးသားခဲ့ပါသည်။ မေမေနှင့် မဲန်းတို့ နေထိုင်ဆက်ဆံရေးမှာလည်း အခြား မိတ်ဆွေများနှင့် ဆက်ဆံသည့်နည်းများအတိုင်း ရှုပ်နေချေသည်။

ဥရောပတွင် ပေါ်ပေါက်အံ့ဆဲဆဲ စစ်ကြီးအတွက် ကြီးမားသော စိတ်သောက၊ ကျွန်မ၏လုပ်ငန်း၊ ကျွန်မ၏ နားနေချိန်ဟူသော အကြောင်း ရပ်သုံးခုက ကျွန်မ၏ ပေးစာများကို လွှမ်းမိုးထားခဲ့ကြပါသည်။ လုပ်ငန်းနှင့် နားနေအပန်းဖြေချိန်တို့၌ ကျွန်မသည် မည်မျှအထိ စွဲနစ်နေလင့်ကစား ကျွန်မ၏ ဘဝသည် ဥရောပဒေသ၏ အခြေအနေအပေါ် များစွာ တည်မှီ နေသည်အဖြစ်ကိုမူ မေ့ထား၍ မရပေ။

ဟစ်တလာကို လူတစ်ဦးတစ်ယောက်တည်းက ဆန့်ကျင်ခြင်းဖြင့် အကြောင်းမထူးမှန်းသိသော်လည်း ကျွန်မအနေနှင့် တတ်နိုင်သမျှ မပြု လုပ်ပါက ကျွန်မ ရူးသွားလိမ့်မည်ဟု ထင်ပါသည်။

အလုပ်သမားလှုပ်ရှားမှုသတင်းများ နိဂုံးချုပ်သွားသောအခါ အခြားသတင်းများကို လိုက်ရပြန်သည်။ ကျွန်မမှာ ဂိုးလ်ဒင်ဂိတ် တံတား ပေါ်မှ ခုန်ချ၍ သေကြောင်းကြံစည်သော မိန်းကလေးသတင်း၊ ခင်ပွန်းက မိမိအပေါ် အကြင်နာမပြု၍ မိမိကလေးအား သတ်ရန်ကြံစည်သော အမျိုး သမီးသတင်း စသည့် အများစိတ်ဝင်စားသည့် သတင်းအချို့ကို ရထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအချိန်က ဆဲန့် ဖရဲန့်စစ္စကို သတင်းစာများတွင် မိန်းမချော ကလေးတစ်ယောက် အသတ်ခံရသည့် လိင်မှုကိစ္စသတင်းကို ဦးစားပေး ဖော်ပြနေရ၍ ဥရောပသတင်းများကို ဖြုတ်ပစ်ထားကြသည်။ အမှိုက်သိမ်း ထရပ်ကားဖြင့် မြို့တွင်းအမှိုက်ပုံကြီးကို ရှင်းလင်းရာမှ ယောက်ျား တစ်ယောက်၏ အလောင်းပေါ်လာသည့် သတင်းကို ယူရန် ခါတ်ပုံ ဆရာတစ်ယောက်နှင့်အတူ အခင်းဖြစ်ဒေသသို့ ကျွန်မ သွားရောက်ရ သေးသည်။ ကျွန်မတို့ မရောက်မီကလေးတွင် အလောင်းကို သက်ဆိုင် ရာမှ သိမ်းသွား၍ မသတိစရာ မြင်ကွင်းများ မမြင်လိုသော ကျွန်မ ဆန္ဒပြည့်သွားခဲ့ပါသည်။ အခြားသတင်းထောက်တစ်ယောက် ယူလာ သည့် သတင်းက ပို၍ သွေးပျက်စရာကောင်းလှသည်။ ရက်စက်စွာ အသတ်

ခံထားရသော အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ရဲ့သတင်း။ ရင်သားများကိုလည်း လှီးဖြတ်ထားသည်။ သေသူ့ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ “ကိုယ်မင်းကို ချစ်ပါတယ် အချစ်ရယ်” ဟူသော မှာတမ်းကိုပင် နှုတ်ခမ်းဆိုးဆေးတောင်ဖြင့် ကမ္မည်းတင်ထားသည်။ ကျွန်မ၏ သတင်းထောက်တာဝန်များကို ကြားသိရသော မေမေက ကျွန်မကို သနားလာဟန်တူပါသည်။ မေမေသည် သတင်းထောက်အလုပ်ကို စွန့်လွှတ်ရန် ကျွန်မအား အကြံပေးလာပါတော့သည်။

ဆန် ဖရဲန်စစ္စကို နယူးစ် သတင်းစာတွင် ကျွန်မလုပ်ရသည့် လုပ်ငန်းသဘောမှာ ပုံမှန်တိုးတက်နေသည်တော့ မဟုတ်။ ကျသည့်အခါ ကျသလို၊ တက်သည့်အခါလည်း တက်ပါသည်။ သတင်းဆောင်းပါးရေးသားနည်းကိုတော့ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် တတ်မြောက်အောင် ကျွန်မ လေ့ကျင့်ရပါသည်။ ကျွန်မ စိုးရိမ်သည်မှာ သတင်းဦးဦးဖျားဖျား လွတ်သွားမည့်အရေးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မ၏ နာမည်ကြောင့်သာ အလုပ်ဆက်ခန့်ထားသည်ဟု လုံးဝ မဖြစ်စေချင်ပါ။

ဆန် ဖရဲန်စစ္စကို နယူးစ် အတွက် ကျွန်မ နောက်ဆုံးရေးပေးခဲ့ရသောသတင်းမှာ ဂိုးလ်ဒင်ဂိတ်တံတားနှင့် အုတ်ကလဲန်ပင်လယ်အော်တံတား⁴¹ တည်ဆောက်မှုလုပ်ငန်းများ ပြီးစီးအောင်မြင်သည့် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ဆန် ဖရဲန်စစ္စကို ရုတနာကျွန်း⁴²တွင် ကျင်းပသည့် ဂိုးလ်ဒင်ဂိတ် နိုင်ငံတကာ ကုန်စည်ပြပွဲ⁴³ ဖွင့်လှစ်သည့် သတင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မလည်း ပြပွဲသတင်းကို တစ်နေ့ကုန် စုဆောင်းပြီး ညပိုင်းတွင် ပြပွဲ၏ အနုပညာအဆောက်အဦပုံစံထုတ်လုပ်သူ ကျွန်မမိတ်ဆွေ ဗိသုကာ ဘီးလ်ဝါစတာ⁴⁴နှင့်အတူ ပြပွဲရှုခင်းကို ထပ်မံကြည့်ရှုပြန်သည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ် နွေဦးပေါက်ရာသီတွင် ဖေဖေရောက်လာပြီး ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် သတင်းစာတိုက်သို့ပြန်၍ အလုပ်လုပ်ပါမည်ဟု ကျွန်မကတိပေးခဲ့သည့် စကားကိုပြောကာ ကျွန်မအား သတိပေးပါသည်။ ထိုအချိန်၌ ဆန် ဖရဲန်စစ္စကို နယူးစ် ဝန်ထမ်းအင်အားလျှော့ရမည့် အကျပ်

အတည်း ပေါ်နေရာ လုပ်သက်နသော ကျွန်မအနေဖြင့် အလုပ်မှ ထွက်ရန် ပို၍ အဆင်ပြေသွားပါသည်။ သို့သော် ဖေဖေသတင်းစာ၌ တစ်စုံ တစ်ယောက်၏ နေရာကို ကျွန်မဝင်ယူသည်သဘောမျိုး ဖြစ်နေမည် လားဟု တွေးမိပြန်သည်။ ဆဲနံ ဖရဲန်စစ္စကို၌ နေထိုင်လုပ်ကိုင်ခဲ့ရသည် အချိန်ကလေးများကို ဘဝ၏ ခင်တွယ်စရာကာလတစ်ခုအဖြစ် ကျွန်မ နှစ်သက်စွဲလမ်းနေမိပြီဖြစ်ပါသည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် တိုင်းမ်စ် မဂ္ဂဇင်း နာမည်ကျော်ပုဂ္ဂိုလ်များကဏ္ဍတွင် ကျွန်မ၏ဓါတ်ပုံနှင့်တကွ သတင်း တိုတစ်ပုဒ် ပါလာသည်။ သတင်းမှာ -

“ထုတ်ဝေသူ ယူဂျင်း မိုင်းယာ၏ အသက် ၂၁ နှစ်အရွယ် သမီးချော ကက်သရင်း မိုင်းယာမှာ ၎င်း၏ ဖခင်ပိုင် ဝေါရှင်တင် ပို့စ်သတင်းစာ အယ်ဒီတာထံပေးစာဌာနတွင် ရက်သတ္တတစ်ပတ် ၂၅ ဒေါ်လာနှုန်းဖြင့် တာဝန်ခံ လုပ် ကိုင်ရန် ဝေါရှင်တင် ဒီစီသို့ ထွက်ခွာသွားသည်။ ဖခင် ဖြစ်သူ မိုင်းယာက ‘အဲဒီဌာန တိုးတက်မလာဘူးဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ဒီကောင်မလေးကို အလုပ်ထုတ်ပစ်မယ်’ ဟုဆို သည်” ဟူ၍ ဖော်ပြထားရာ ဆဲနံ ဖရဲန်စစ္စကိုမှ ဆဲမ် ကာဂျယ်ဦးဆောင် သော ကျွန်မ မိတ်ဆွေတစ်စုက ထိုမဂ္ဂဇင်းမှ သတင်းဖြတ်ပိုင်းကလေးကို ပူးတွဲ၍ “ကယ်လီဖိုးနီးယားမှာ မရေရာ မသေချာတာ ဘာမှမရှိဘူး။ ငါတို့ဆီ ပြန်လာခဲ့ပါ” ဟူသောစာဖြင့် ကျွန်မကို ပြန်ခေါ်ခဲ့ကြပါသည်။

Notes

1. *Chronicle*
2. *Examiner*
3. *San Francisco News*
4. *Call-Bulletin*
5. Women's Christian Temperance Union
6. Bob Elliott
7. International Longshoremen and Warehousemen's Union (ILWU)
8. Distributors Association
9. Pacific Coast Labor Bureau
10. Sacramento Street
11. Sam Kagel
12. Eugene Patton
13. Harry Bridges
14. "Pat"(Eugene Patton)
15. Battle of the Bulge
16. Golden Gate Bridge
17. Henry Melnikow
18. Aunt Ro (Aunt Rosalie)
19. Maurice Sterne
20. Covarrubias
21. Albert Bender
22. Gertrude Lawrence
23. Ansel Adams
24. Yosemite Valley

25. Bill Hewitt
26. Virginia
27. Jane Neylan
28. Stern Grove
29. Marion Kenworthy
30. *Post = The Washington Post*
31. Reader's Digest
32. De Witt Wallace
33. Anthony Eden
34. Juno
35. Valkyrie
36. Donald Prater
37. essays
38. Princeton
39. Library of Congress
40. Consultant in Germanic Literature
41. Oakland Bay Bridge
42. San Francisco's Treasure Island
43. Golden Gate International Exposition
44. Bill Wurster

အခန်း (၇)

ကောလိပ်ပညာသင်နှစ်များနှင့် ဆန်ဖရန်စစ္စကိုတွင် အလုပ်လုပ်သည့် နှစ်ကာလ စုစုပေါင်း ငါးနှစ်နီးပါးခန့်၊ ဝေါရှင်တင်နှင့် ဝေးနေခဲ့ပြီးနောက် ဝေါရှင်တင်သို့ ကျွန်မ ပြန်လည်ရောက်ရှိသောအခါ ဝေါရှင်တင်မြို့ကြီးမှာ ထူးခြားသစ်လွင်နေပေသည်။ ဗာဆာသို့ ကျွန်မ ထွက်သွားချိန်မှစ၍ ဝေါရှင်တင်မြို့ကြီး မည်မျှ တိုးတက်ပြောင်းလဲခဲ့သည်ကို ကျွန်မ မသိခဲ့။ လျင်မြန်သွက်လက်သော လူငယ်များဖြင့် စွမ်းအားပြည့် သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေသော မြို့သစ်ကြီးကိုကြည့်ပြီး ကျွန်မ ဝမ်းသာအံ့ဩနေမိပါသည်။ ဝေါရှင်တင်သည် ယခင်ကလို ငြီးငွေ့စရာ ပျင်းခြောက်ခြောက် ဖြစ်မနေတော့။ ဝေါရှင်တင်သည် လူငယ်များအတွက် အကောင်းဆုံးနေရာဒေသ ဖြစ်နေပေပြီ။

ကျွန်မတစ်သက်တာတွင် ဝေါရှင်တင်မြို့ ကောလိပ်နှင့် ဥပဒေကျောင်းဆင်း ဉာဏ်ပညာထက်မြက်သော လူငယ်များအတွင်းသို့ အစိုးရပြဿနာများနှင့် ပြည်သူ့လူထု ပြဿနာများ ရိုက်ခတ်လာသည်

ကာလကို နှစ်ကြိမ် ဖြတ်သန်းခဲ့ရဖူးပါသည်။ ယင်းတို့မှာ သမ္မတ ရစဉ်လတ် အုပ်ချုပ်သည့်ကာလနှင့် သမ္မတကနေဒီ¹ အုပ်ချုပ်သည့် ကာလများပင် ဖြစ်ပါသည်။ အများအားဖြင့် ကျွန်မ ဝေါ်ရှင်တင်၌ မရှိသည့် အချိန်များတွင် လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ရှိပြီး ရည်မှန်းချက် မြင့်မားသော အဆိုပါလူငယ်အမျိုးသား အမျိုးသမီးများသည် မြို့ထဲသို့ အရောက်လာ၍ စီးပွားရေး ပြန်လည် ကောင်းမွန်ရေးအတွက် အသင်းအဖွဲ့များ ပြန်လည်ပြုပြင် ဖွဲ့စည်းရေးမှအစ အလုပ်လက်မဲ့ အကျိုးခံစားခွင့်၊ လုပ်ခနည်း အလုပ်သမားများ လုပ်ခ အများဆုံး ခံစားခွင့်စသည့် လူမှုဖူလုံရေးကိစ္စများအထိ ကူညီဆောင်ရွက် ပေးခဲ့ကြသည်။

ယင်းကာလသည် လူငယ်များ အကျိုးပြုလုပ်ငန်းများစွာ ဆောင် ရွက်နိုင်ခဲ့ကြပြီး စိမ့်ဝင်ပျံ့နှံ့နေမည့် စိတ်ကူးစိတ်သန်းများကိုလည်း နိုင်ငံ ခေါင်းဆောင်များက လက်ခံခဲ့ကြသော ကာလပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းအခြေအနေမျိုးတွင် ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ၌ ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ တာဝန်များ ထမ်းဆောင်ရန် ကျွန်မ ဝေါ်ရှင်တင်မြို့သို့ ပြန်ရောက်ခဲ့ ပါသည်။ သတင်းစာထုတ်ဝေသူ၏ သမီးအဖြစ် ဝေါ်ရှင်တင်သို့ပြန်၍ သတင်းထောက်လုပ်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့သည်မှာ ကျွန်မအမှားဟု ထင်လာမိသည်။ ထို့ကြောင့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍဝန်ထမ်းအဖြစ် ကျွန်မကို တိုးမြှင့်ခန့်ထားပေးမည့် သဘောတူညီချက်ကိုပါ ယူထားခဲ့ပါ သည်။ ယင်းအလုပ်က ဆန်ဖရန်စစ္စကိုတွင် ကျွန်မလုပ်ခဲ့သည့် အလုပ်နှင့် အလွန်ကွဲပြားခြားနားလှသည်။ ယခုဆိုလျှင် အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍ အယ်ဒီတာ ဖီးလစ္စ မော်လီကို ကျွန်မ ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးနေရပြီဖြစ်ပါသည်။ အလွန် သက်တမ်းနုသည့် ကျွန်မပါဝင်သော အယ်ဒီတာအဖွဲ့မှာ နေ့စဉ် နံနက်တိုင်း မျက်နှာစုံညီတွေ့ကာ ထိုနေ့အတွက် ပြဿနာအခက်အခဲများကို ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းလေ့ရှိပါသည်။ တစ်ဦးချင်း ကျွမ်းကျင်မှုကို အခြေခံ၍ လုပ်ငန်းတာဝန်များ ခွဲဝေဆောင်ရွက်ကြရသည်။ ဖီးလစ္စ မော်လီမှာ ရှုပ်ပေ

ဆိုသော ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ ဧရာမပြဿနာကြီးများကို တာဝန်ယူ ထားပါသည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ်မှာ သမ္မတ ရုစဗဲလ်ထ်သည် ပြင်ပကမ္ဘာတွင် ဖြစ်နေ သည့် အရေးကိစ္စအတွက် နိုင်ငံစည်းလုံးမှုရရန် ကြိုးစားနေသည်။ ထို့ ကြောင့် သမ္မတ ရုစဗဲလ်ထ်၏ နယူးဒီလ်စီမံကိန်းမှ အစီအစဉ်အများစုကို အကောင်အထည် မဖော်ဘဲ ချန်လှပ်ထားဖို့ ဆုံးဖြတ်သဖြင့် ဝေါရှင်တင် ပို့စ်၏ ခေါင်းကြီးပိုင်းနှင့် သတင်းများကိုလည်း အစိုးရအဖွဲ့အားဘော်နှင့် လိုက်လျောညီထွေ ရေးသားဖော်ပြလာခဲ့ရပါသည်။ ပို့စ်က နိုင်ငံတွင် စစ်ရေးအတွက် ပြင်ဆင်မှုကို အထူးထောက်ခံသည်။ သမ္မတကြီး၏ ဖက် ဆစ်ဆန်ကျင်ရေးကိုလည်း ထောက်ခံခြင်းသည် ရုစဗဲလ်ထ်ကိုပင် အံ့အား သင့်စေသည်။

ဂျာမန်စစ်တပ် ပိုလန်နိုင်ငံကို ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်သည့် ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် အိမ်ဖြူတော် အိုဗယ် ရုံးခန်း^၂၌ ပြုလုပ်သည့် သမ္မတ ရုစဗဲလ်ထ်၏ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲသို့ အယ်ဒီတာ အဖွဲ့ဝင် ဘားနက် (ဘာနီ)နီးဗား^၃နှင့်အတူ ကျွန်မ လိုက်ပါသွားရပါသည်။ ယနေ့ အခြေအနေနှင့် နှိုင်းစာလျှင် ထိုအချိန်က သက်ဆိုင်ရာမှ တရားဝင် အသိ အမှတ်ပြု တာဝန်ပေးထားခြင်း မရှိသေးသော ကျွန်မလို သတင်းစာ သမားတစ်ယောက်ကို ဘားနက် နီးဗားက သမ္မတ အိမ်ဖြူတော်သို့ ခေါ် ဆောင်သွားနိုင်သည်မှာ အံ့ဩလောက်ပါသည်။ ထိုစဉ်က သမ္မတ၏ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲမှာ သတင်းစာလောကမှ အများအားဖြင့် အမျိုးသား သတင်းစာဆရာ အနည်းငယ်မျှက သမ္မတ၏ စားပွဲတွင် မတ်တတ်ရပ် ဝန်းရံလျက် သမ္မတပြောသမျှကို နားထောင်ပြီး မေးခွန်းအနည်းငယ် ပြန်လည်မေးမြန်းသည့် ပွဲမျှသာဖြစ်သည်။ ထိုနေ့က ဘာနီ^၄နှင့် ကျွန်မ တို့ အိမ်ဖြူတော်သို့ စောစောစီးစီး ရောက်သွားသဖြင့် သမ္မတနှင့် အတော်လေးနီးကပ်စွာ တွေ့ခွင့်ရခဲ့ကြပါသည်။

ထိုအချိန်တွင် စစ်ထဲသို့ အမေရိကန်နိုင်ငံ ပါဝင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ မော်လီနှင့် ဖေဖေတို့၏ ဆန့်ကျင်သော သဘောထား နှစ်ရပ်မှာ အတင်းမာဆုံး အခြေအနေသို့ ရောက်နေသည်။ မော်လီက ကျွန်မတို့ အနေဖြင့် စစ်ထဲ မပါဝင်ဘဲ နေရမည်ဟုဆိုသည်။ ဖေဖေကမူ မဟာမိတ်များအား ကျွန်မတို့ အကူအညီပေးရမည်၊ လိုအပ်ပါက စစ်ထဲ ပါဝင်ကြရမည်ဟု ယူဆသည်။ နွေဦးရာသီသို့ ရောက်သည်နှင့် မော်လီ အလုပ်မှ နုတ်ထွက်သွားပြီး ဟေးဗားဖော့ဒ် ကောလိပ်^၆ ဥက္ကဋ္ဌတာဝန် ထမ်းဆောင်မည့်သတင်းလည်း သြဂုတ်လတွင် ထွက်ပေါ်လာပါသည်။ သဘောထားကွဲလွဲမှုကြောင့် မော်လီ အလုပ်မှ နုတ်ထွက်သွားခြင်းအတွက် ကျွန်မနှင့် အပေါင်းအသင်းတို့က အလွန်ဝမ်းသာနေကြသည်။ ကျွန်မတို့အားလုံးကလည်း မဟာမိတ်များကို ကူညီရေးဘက်ကချည်းဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ အသက်အရွယ်ငယ်ကြသော ကျွန်မတို့က ဖေဖေသည် အမြင်မှန်ရရန် ဘာကြောင့် ဤမျှကြာရသနည်းဟု နားမလည်နိုင်ကြပါ။ မော်လီနေရာတွင် ခရစ္စတိုဆိုးယုတ်^၇ သတင်းစာမှ အယ်ဒီတာ ဟားဘတ် အယ်လစတင်^၈ကို ဖေဖေက ခန့်ထားတာဝန်ပေးခဲ့ရာ အယ်လစတင်၏ ကြိုးစားမှုကြောင့် အယ်ဒီတာအဘော်ကဏ္ဍမှာ ဆက်လက် တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ တွင် ကျွန်မ အလုပ်စတင်ပြီး တစ်နှစ်ခန့်အတွင်းမှာပင် လွယ်ကူသည့် အကြောင်းအရာများကို ရှာဖွေ၍ ခေါင်းကြီးပိုင်းများကို ကျွန်မ မကြာခဏဝင်ရေးပါသည်။ “မြင်းတစ်ကောင်၏ ဘဝ”^၉၊ “ဉာဏ်ထက်မြက်မှုနှင့် အလှအပ”^{၁၀} စသော ခေါင်းစီးများ၊ အမေရိကန် စစ်သားများအား စိတ်ဓါတ်တက်ကြွစေသော ရိုးရာတေးများ အကြောင်း၊ နိုင်ငံကာကွယ်ရေးအတွက် လှုပ်ရှားနေသော အမျိုးသမီးများ အကြောင်း စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ကလေးစံနှင့် အယ်ရီကာ မဲန်း^{၁၁} ရေးသည့် ဘဝသို့ လွတ်မြောက်ခြင်း^{၁၂} စာအုပ်ကို ဝေဖန်ချက်ရေးခဲ့သဖြင့်

မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းများ၏ ဝေဖန်နောက်ပြောင်မှုကို ကျွန်မ လှလှကြီး ခံခဲ့ရပါသည်။

အယ်ဒီတာထံပေးစာအခန်းကို ကျွန်မ တည်းဖြတ်ရာတွင် ပုံနှိပ်စက်များရှိရာအခန်းနှင့် စာစီအခန်းသို့ အခေါက်ပေါင်းများစွာ ဆင်းရသည်။ ပုံနှိပ်စာကြမ်းများကို အလှည့်ဖြင့် ဖတ်ကြသည်အပြင် စာစောင်ဖွဲ့သည်ကိုလည်း ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရပါသည်။ သတင်းစာတိုက်မှ ထင်မြင်ချက်ကဏ္ဍ¹³တွင်လည်း ကျွန်မ အလှည့်ကျ ပါဝင်ရေးသားပါသည်။ အယ်လစ္စတင်အနေဖြင့် မော်လီ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို လွှဲပြောင်း ယူလိုက်သည့် အချိန်လောက်မှာပင် အကြံဉာဏ်ကဏ္ဍ¹⁴(ယခု အတွေး အမြင်ကဏ္ဍ¹⁵)သို့ ကျွန်မ ပြောင်းရွှေ့တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ရာ တစ်နှစ် ကြာခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မလည်း ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းထောက်များနှင့် စတင် သိကျွမ်းလာခဲ့ပြီး အချို့ကို တရင်းတနီး ခင်မင်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့ အဖွဲ့ သားများသည် ဟောင်းနွမ်းညစ်မှောင်သော်လည်း ပျော်စရာကောင်းသည့် သတင်းစာတိုက် အဆောက်အဦမှ မကြာခဏထွက်ကာ ချားလ်ဒ်စ် စား သောက်ဆိုင်¹⁶သို့လည်းကောင်း၊ အီးလမ်း¹⁷ထဲမှ အနီးအနား စားသောက် ဆိုင်ကလေးများတွင်လည်းကောင်း နေ့လယ်စာ အတူတကွ စားလေ့ရှိ ကြပါသည်။ မကြာမီ ကျွန်မ ယခင်က မမြင်ဖူးသေးသော ဂျွန် အုတ်ခံစ်¹⁸နှင့် ဟက်ဒ်လေ ဒိုနီးဗင်¹⁹ဆိုသူ လူငယ်သတင်းထောက်နှစ်ယောက်နှင့် ရင်းရင်း နီးနီးခင်မင်သွားကြတော့သည်။ ဂျွန် အုတ်ခံစ်သည် ထိုစဉ်က နယူးယောက် တိုင်းမ်စ်စ်²⁰ သတင်းစာထုတ်ဝေသူ အာသာ စူးဇ်ဘားဂျား²¹၏တူ ဖြစ်ပြီး ဟက်ဒ်လေ ဒိုနီးဗင်မှာလည်း စကားကို ညက်ညက်ညောညော ပြောပြီး ပျော်ပျော်နေတတ်သော မင်နီဆိုးတားပြည်နယ်သား လူချောလူထက် တစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ ရို.ဒ်စ်ပညာသင်ဆရာတစ်ဦးဖြစ်ပြီး အင်္ဂလန်မှ ပြန်ရောက်ခါစ ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ၌ အလုပ်ရခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဂျွန် အုတ်ခံစ်

F-15

လည်း ရှိ၍ ခံစားရသည့် ဆရာတို့၏ နာကျင်မှုကို နားထောင်တောင်းဆိုပေးရန် သတင်းစာ အယ်ဒီတာအဖွဲ့က အယ်ဒီတာအဖြစ် ထမ်းဆောင်ခဲ့ကာ ဟက်ဒ်လေး မှာ တိုင်းမ်စ် ကုမ္ပဏီ²²၏ အယ်ဒီတာချုပ် လုပ်ခဲ့ဖူးသည်။

ကျွန်ုပ်တို့အဖွဲ့နှင့် ဟက်ဒ်လေး ဒီဇိုင်းဗိုင်းတို့နှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသွား သောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ လုပ်ငန်းနယ်ပယ်မှာ အလွန်စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းသော လူမှုရေးဘဝထဲသို့ လျင်မြန်စွာ ကျယ်ပြန့်သွားလေသည်။

ထိုအချိန်အခါက ဝေါ့ရှင်တင်တွင် လူငယ်လူရွယ်များ စရိတ်စက သက်သက်သာသာဖြင့် စုပေါင်းနေထိုင်နိုင်သော လူပျိုဆောင်များရှိရာ အများအားဖြင့် ပုံမှန်လစာရသော အစိုးရဝန်ထမ်း လူငယ်ပိုင်း လူပျို လူလွတ်များ နေထိုင်ကြပါသည်။ ဟက်ဒ်လေးမှာလည်း ကနက်တီးကပ် ရိပ်သာ²³အနီး အက်စ်လမ်း²⁴ထဲရှိ လူပျိုဆောင်တစ်ဆောင်တွင် နေထိုင်သူ ဖြစ်ပါသည်။ ဟက်ဒ်လေး နေထိုင်သည့်အဆောင်တွင် ကျင်းပသော ပါတီ ပွဲသို့ သွားရောက်ခဲ့သည့် ၁၉၃၉ ခုနှစ် ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီ ညတစ်ည တွင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး ညစာစားရန် အနီးအနားရှိ စား သောက်ဆိုင်သို့ ထွက်သွားကြပါသည်။ ညစာစားပြီးသော ကျွန်ုပ်တို့နှင့် အပေါင်းအသင်းအချို့ အဆောင်ရှိရာ အက်စ်လမ်းထဲသို့ ပြန်ဝင်လာကြ ချိန်အထိ ကျွန်ုပ်တို့ မိတ်ဆွေကြီး ဟက်ဒ်လေးမှာ ညစာမစားရသေး။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အဆောင်ပြတင်းပေါက်မှ ပြုကြည့်ကာ အခြားမိတ်ဆွေများကို ခေါ်ပြောနှုတ်ဆက်နေခိုက်မှာပင် အဆောင်သို့ ပြန်လာသူများ၏ ဦးခေါင်း ပေါ်သို့ သံဇကကြီးတစ်ခု ပြတ်ကျသွားပါတော့သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ရုတ်တရက်မို့ ပါးစပ် အဟောင်းသားဖြင့် ငုံ့ကြည့်နေခိုက် သံဇက ခေါင်း ပေါ်သို့ ပြတ်ကျသဖြင့် လန်ဒန်မြို့ကျွန်ုပ်တို့ မော်ကြည့်နေသော ဖီးလစ် ဂရေဟမ်နှင့် အကြည့်ချင်း ဆုံမိသွားကြသည်။ ထိုညတွင် ဖီးလစ်ကို ကျွန်ုပ် တို့ပထမဆုံး မြင်ဖူးပါသည်။

ထိုနေ့ညဦးပိုင်းတွင် အပေါ်ထပ်ရှိ ရေအိမ်ခန်းသို့ သွားစဉ်

ဖစ်လစွ အက်ရှာ²⁵ ဆိုသော မိန်းကလေးနှင့် ကျွန်မ ဝင်တိုးမိပါသည်။ သူက ဥပဒေကျောင်းတက်နေကြောင်း ကျွန်မကို ပြောပြပါသည်။ ထိုအချိန်က ဥပဒေပညာကို အမျိုးသမီးများ လေ့လာလိုက်စားမှု မရှိသလောက် နည်းပါး နေပေသေးရာ ကျွန်မအနေဖြင့်သာဆိုလျှင် သူကဲ့သို့ စွမ်းဆောင်နိုင် လိမ့်မည် မဟုတ်ကြောင်းနှင့် ခက်ခဲသော ဥပဒေပညာကို မည်ကဲ့သို့ လေ့လာ သင်ယူရပုံကို ကျွန်မ တအံ့တဩမေးမိပါသည်။ ဖစ်လစွ အက်ရှာ က ၎င်းနှင့် ဖီးလစ် ဂရေဟမ်တို့ လက်ထပ်ရန် စေ့စပ်ထား ပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ညဘက်တွင် ၎င်းတို့တွေ့ကြသည့်အခါ အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးခွင့်ရ၍ ဥပဒေပညာမှာ ၎င်းအတွက် မခက်ခဲတော့ကြောင်း ကျွန်မကို ရှင်းပြတော့မှ ကျွန်မလည်း “အဆင်ပြေလိုက်တာကွယ်”ဟု အားပေးလိုက်ပါသည်။ ဖီးလစ် ဂရေဟမ် ဆိုသူမှာ ခေါင်းပေါ်သို့ သံကော ပြုတ်ကျစဉ်က ပါးစပ်အဟောင်း သားနှင့် ငါ့ကို မြင်သွားသူပါတကားဟု ကျွန်မ တွေးနေမိပါတော့သည်။

အက်စ်လမ်းအဆောင် လူပြည်ကျပ်လာသောအခါ အာလင်တင်²⁶ အရပ် ဒုတိယလူပျိုဆောင်သို့ ကိုယ်ပိုင်ကားရှိသည့် လူငယ်အချို့နှင့် နောက် ထပ် ရောက်လာသူတို့ သွားရောက်စုရုံးကြသည်။

ဒုတိယ လူပျိုဆောင်လုပ်ထားသော အိမ်၏အမည်မှာ ဟော့ခ် လေ²⁷ဖြစ်ပြီး ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ် သီယောဒေါ့ ဝေလ်ကင်ဆင်²⁸တို့ ဇနီးမောင်နှံ ပိုင်အိမ်ဖြစ်ပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်၏ သမီးများမှာ လူငယ်အုပ်စုနှင့် ခင်မင် ရင်းနှီးပြီးဖြစ်၍ စစ်အတွင်းကာလ၌ ဗိုလ်ချုပ်ကိုယ်တိုင် ဝေါ်ရှင်တင်မှ ထွက်ခွာဖို့ဖြစ်လာသောအခါ အိမ်ကြီးကို လူငယ် ၁၂ ယောက်အုပ်စုအား အလွန်ချိုသာသောနှုန်းဖြင့် ငှားရမ်းထားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဟော့ခ် လေအဆောင်သားများတွင် ဂျွန် အုတ်ခိစ်နှင့် ဒီးယားရင်း ဒင်နီယယ်ဆင်²⁹ တို့မှလွဲလျှင် အားလုံးမှာ ရှေ့နေများဖြစ်ကြသည်။ ဒင်နီယယ်ဆင်သည် ချမ်းသာသောလူငယ်တစ်ယောက် ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနတွင် အလုပ်လုပ်နေသည်။ မိဘများမှာ အတ္တလန်တစ်လစဉ်³⁰ မဂ္ဂဇင်းကို ကိုယ်ပိုင်

ထုတ်ဝေလျက်ရှိသည်။ ဂရေဟမ် ကလေတာ³¹၊ အေဒရိယံ ဖစ်ရှား³²၊ ဘီးလ်ဂျယ်လ်ဒင်³³ စသော လူငယ်ရှေ့နေများအနက် လူးဝစ္စ ဘရဲန့်ဒီးစ်³⁴ နှင့် ဖီးလစ္စ ဖရဲန့်ဖတ်တား³⁵ တို့၏ ဥပဒေရုံးတာဝန်ခံအဖြစ် လုပ်ကိုင်နေသော စကားပြောကောင်းသည့် ဘီးလ်ဂျယ်လ်ဒင်မှာ ကျွန်မတို့အားလုံး အခင်မင်ရဆုံး မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ဖြစ်ပါသည်။ ကွင်း ရော်နက်ဆီ³⁶လည်း ထိုနှစ် ဆောင်းဦးပေါက်တွင် ကျွန်မနှင့် မိတ်ဆွေဖြစ်သွားပါသည်။ တရားသူကြီးချုပ် ဟျူးစ်³⁷၏ တရားရုံးတာဝန်ခံ အက်ဒွင် မက်အယ်လ်ဝိန်း³⁸၊ ထိုနှစ်တွင် ဖရဲန့်ဖတ်တား၏ တရားရုံးတာဝန်ခံဖြစ်လာသော အက်ဒွပ် ပရစ်ချတ်³⁹မှာ ဝဝဖိုင်ဖိုင် ပျော်ပျော်နေတတ်သော်လည်း အတွေးအမြင် ထက်မြက်သူဖြစ်သည်။ ဖြတ်ထိုးဉာဏ်ကောင်းပြီး အာဝဇ္ဇန်းလည်း ရှင်သည်။ သူ့ကို ကျွန်မတို့အားလုံးက “ပရစ်ချ်”⁴⁰ ဟုပင် ခေါ်ကြသည်။ ပရစ်ချ်၏ မိတ်ဆွေကြီး ဖီးလ် ဂရေဟမ်မှာ ဖရဲန့်ဖတ်တား၏ ဥပဒေရုံးတာဝန်ခံအဖြစ် လုပ်ကိုင်ရန် စောင့်ဆိုင်းရင်း တရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီး စတင်လေရိဒ်⁴¹၏ ဥပဒေရုံး တာဝန်ခံအဖြစ် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည်။ ဂရေဟမ် ကလေတာ၊ ဖီးလ် ဂရေဟမ်နှင့် အက်စ်လမ်းအဆောင်တွင် ကျန်ရစ်သည့် အက်ဒ် ဟတ်ဒယ်လ်ဆင်⁴²တို့ လူငယ်သုံးယောက်မှာ ထိုခေတ်က အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် ဩဇာအရှိဆုံး တက္ကသိုလ်စာစောင်ဖြစ်သည့် ဟားဗတ် ဥပဒေစာစောင်⁴³၏ အယ်ဒီတာများ ဆက်တိုက်ဖြစ်လာခဲ့ကြပါသည်။ ဟားဗတ်ဥပဒေစာစောင်မှာ ထိုအချိန်က ယေးလ်ဥပဒေစာစောင်နှင့် ကိုလမ်းဘီးယား ဥပဒေစာစောင်⁴⁴တို့နှင့်သာ အယ်ဒီတာအဖွဲ့ချင်း ယှဉ်ပြိုင်နိုင်အောင် အဆင့်အတန်းမီသည်စာစောင်ဖြစ်ပါသည်။

ဟော့ခ်လေ ဂေဟာကြီးကို ၂၀ ရာစုနှစ် ကူးပြောင်းချိန်လောက်က တည်ဆောက်ခဲ့ဟန်တူသည်။ အနီရောင်အုတ်များဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားပြီး ဆင်ဝင်ပေါ်မှ အဖြူရောင် တိုင်လုံးကြီး လေးလုံးမှာ မြစ်ဆိပ်အထိ ပြေပြေလေး နိမ့်ဆင်းသွားသော မြက်ခင်းပြင်ကို စီးမိုး၍ ပတိုးမက်မြစ်ကိုလည်း

ကောင်း၊ မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းမှ မြို့တော်ရှုခင်းကိုလည်းကောင်း လှမ်းမျှော်ကြည့်နေကြသည်။ ဂေဟာကြီးတစ်ခုလုံး၏ လှပခန့်ညားပုံမှာ လေစူးသုန်သုန်⁴⁵ ဝတ္ထုထဲမှ တာရာဂေဟာ⁴⁶ကြီးနှင့်ပင် တူနေတော့သည်။ အတွင်းပိုင်းတွင် ကျယ်ဝန်းသော ဧည့်ခန်းတစ်ခန်း၊ လူ ၂၀ လောက်ဆန့်သည် ထမင်းစားခန်းတစ်ခန်း၊ အောက်ထပ်တွင် စာကြည့်ဆောင်တစ်ဆောင်အပြင် အပေါ်ထပ်တွင်လည်း အိပ်ခန်း အနည်းဆုံး ခြောက်ခန်းရှိသည်။

ကျွန်မသည် ဟော့ခ်လေ ဂေဟာကိုကြည့်ပြီး ဘဝဟူသည် ပျော်ရွှင်ဖွယ် မင်္ဂလာကျက်သရေနှင့် ပြည့်စုံနေပါတကားဟု ထင်နေမိပါသည်။ ဟော့ခ်လေတွင် ဒင်းအက်ချီဆင်⁴⁷၊ ဖရန်ဆစ္စ ဘစ်ဒယ်⁴⁸ နှင့် သမ္မတ၏အစီအစဉ်သစ် ဘက်တော်သားများ⁴⁹ ၊ ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်ပါမောက္ခများ၊ တရားသူကြီးများအပါအဝင် ဂုဏ်သရေရှိ ထူးခြားစဉ်သည်များ စုဝေးကြသည် မဟုတ်ပါလား။

ကျွန်မနှင့် အဲလစ္စ ဘယ်ရီ⁵⁰၊ အဲန်းဝီလ်ကင်ဆင်⁵¹၊ ဂျိမ်းအက်ချီဆင်⁵²တို့ သူငယ်ချင်း သုံးယောက်မှာ ဟော့ခ်လေဂေဟာတွင် အချိန်အကြာဆုံး ရှိနေတတ်ကြသောကြောင့် ကျွန်မတို့ကို ဟော့ခ်လေဂေဟာမယ်တွေ⁵³ဟုပင် ခေါ်နေကြသည်။ အခြားအပေါင်းအသင်းများစွာ ရှိသော်လည်း ကျွန်မတို့လေးယောက်မှာ ဟော့ခ်လေဂေဟာ၏ သဘာဝ တွဲဖက်များ ဖြစ်နေပေပြီ။ တစ်ခါတစ်ရံ ဟော့ခ်လေဂေဟာ၌ အားလုံးဆုံကြပြီးမှ ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်ဘက်တွင်ရှိသော ဖေဖေပိုင် ကျေးလက်အိမ်ဆီသို့ သွားကြပြီး တစ်ခါတစ်ရံ၌ အက်ဒွပ် ဘာလင်⁵⁴၏ သစ်တုံးအိမ်ကလေးဆီသို့ တပျော်တပါး သွားတတ်ကြပါသည်။

ဟော့ခ်လေဂေဟာ၌ မည်သည့် ပိတ်ပင်တားမြစ်ချက်များမျှ မရှိ။ သမ္မတ ရုစဗဲလ်ထ်၏ “အစီအစဉ်သစ်” မှသည် ကွန်မြူနစ်ဝါဒ၊ ဟစ်တလာနာဇီဝါဒ၊ ပြည်သူ့အခွင့်အရေးအထိ အကြောင်းအရာအားလုံးကို

လွတ်လပ်စွာ အချေအတင် ပြောဆိုဆွေးနွေးနိုင်ကြရာ ရက်ချိ၍ ကြာ သွားသည်များပင် မကြာခဏ ရှိတတ်ပါသည်။ နိုင်ငံရေး အယူအဆအမျိုးမျိုး ကွဲပြားနေသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနှစ် ဆောင်းရာသီတစ်နေ့တွင် အက်ဒွပ် ပရစ်ချတ်နှင့် ဖီးလစ် ဂရေဟဲမ်တို့က ဖင်လန်နိုင်ငံအတွင်းသို့ ရုရှားတပ်များ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ရုရှားဘက်မှ ထောက်ခံပြောဆိုမိသောကြောင့် လစ်ဘရယ်ဝါဒီအဆောင်သားများ၏ ဝိုင်းကျဉ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။ အမှန်မှာ သူတို့နှစ်ယောက်စလုံးသည် လစ် ဘရယ်ဝါဒီများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ကွန်မြူနစ် ထောက်ခံသည့် သဘောထား လုံးဝရှိသူများ မဟုတ်ပေ။

ဟော့ခ်လေဂေဟာတွင် အပျော်ကျူး အမူးလွန်၍ ရယ်စရာ အဖြစ်မျိုးတွေနှင့်လည်း အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ကြုံကြရပါသည်။ နွေဦး ပေါက်ရာသီ ညတစ်ည၏ ပါတီပွဲတစ်ခုတွင် ဂေဟာမှူး ဂျွန်ဆင်⁵⁵ အထူး စီမံဖျော်စပ်ပေးသည့် ဂျူးလက်ပစ်⁵⁶ ခေါ် ချိုအေးမွှေးသည့် ယမကာတစ်မျိုး ဖြင့် ဧည့်ခံရာ ကျွန်မတို့အထဲတွင် (ကျွန်မတို့အသက်နှင့်နှိုင်းပါက) အသက် ပိုကြီးသော ဟားဗတ်တက္ကသိုလ် ဥပဒေကျောင်းမှ အသက် ၃၃ နှစ်အရွယ် ပါမောက္ခတစ်ယောက်လည်း ဧည့်သည်အဖြစ် ပါလာပါသည်။ ၎င်းမှာ ထိုနေ့ည ၁၀ နာရီခွဲရထားဖြင့် ဘော့စ်တင်မြို့သို့ ပြန်ရမည်ဖြစ်၍ ၎င်းအား ဘူတာရုံသို့ ကားဖြင့်ပို့ပေးရန် ဦးစွာ မေတ္တာရပ်ခံထားပါသည်။ ကျွန်မ တို့က မီးရထားအမိ ပို့ပေးပါမည်ဟု ပြောလိုက်ပါသည်။ သို့သော် ည ရှစ်နာရီခွဲတွင် ပါမောက္ခကြီးကို မတွေ့ကြရတော့ပေ။ အတော်လေးကြာ သောအခါ ကားများ ရပ်ထားသည့်နေရာဘက်မှ ဧည့်သည်အမျိုးသမီးငယ် တစ်ယောက် စူးစူးဝါးဝါး အော်လျက် ဂေဟာဆီသို့ ပြေးလာသည်ကို တွေ့ ကြရသည်။ မိမိကားထဲ ဝင်လိုက်သောအခါ ကားနောက်ခန်းထဲ၌ ကိုယ် တုံးလုံးနှင့် လူကြီးတစ်ယောက်ကို တွေ့ရပါသည်ဟု အမောတကော ပြောပြ သည်။ ဇာတ်လမ်းမှာ ပါမောက္ခကြီးအား ဂျူးလက်ပစ် ယမကာအကြောင်း

ကို မည်သူမျှ ကြိုတင်သတိပေး ပြောကြားထားပုံ မရသဖြင့် အမှူးလွန်ကာမှ ဘူတာရုံသို့ သွားရန် ကားဆီသို့ လာပြီး အနီးဆုံး ကားတစ်စီး၏ နောက် ခန်းတွင် ဝင်ထိုင်လိုက်ပါသည်။ မီးရထား အိပ်ခန်းထဲ ရောက်ပြီအထင်နှင့် အဝတ်အစားတွေချွတ်ကာ အိပ်လိုက်သောဟူ၏။

ထိုနှစ်မှာပင် အရွယ်ရောက်လာသော ညီမလေးရသ်ကို ပွဲထုတ် သည့် အစီအစဉ်သစ်တစ်ခုအဖြစ် ကျေးဇူးတော်နေ့၌ လက်ဖက်ရည်ပွဲ ကျင်းပမည်ဖြစ်ရာ ကျွန်မ ပါဝင်စီစဉ်ပေးဖို့ ဖြစ်လာပါသည်။ ညီမလေးမှာ ငယ်ရွယ်လှသေးသည်ဟု ထင်ရပြီး အရှက်လည်း ကြီးလှသည်။ အိမ်မှာ ပြုလုပ်မည့် လက်ဖက်ရည်သောက်ကပွဲသို့ ဟော့ခ်လေဂေဟာနှင့် အက်စ် လမ်းအဆောင်မှ လူငယ်အားလုံးကို ဖိတ်ရန် ကျွန်မ အကြံပေးလိုက်ပါသည်။ နယူးယောက်မှ အစ်မလေး ဘစ္စလည်း ညီမလေး လက်ဖက်ရည်ပွဲသို့ ရောက်လာသည်။ ဘစ္စ၏ နဂိုအလှမှာ နယူးယောက်၏ ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့မှုဖြင့် ပို၍ တောက်ပ ချောမွေ့နေပါသည်။ မှန်ပါသည်။ လက်ဖက်ရည်ပွဲတွင်လည်း ဘစ်က ကြယ်တစ်ပွင့်ပင် ဖြစ်နေသည်။ လူငယ်တိုင်းက ဘစ္စကို ငေးသွား ကြသည်။ အထူးသဖြင့် အက်ဒွပ် ပရစ်ချတ်မှာ ဘစ္စကို အစွဲကြီးစွဲမက်သွား ရာ ထိုနောက်ပိုင်း၌ ဘစ္စနှင့်တွေ့ရန် နယူးယောက်သို့ ချောင်းပေါက် အောင် သွားလေတော့သည်။

အက်ဒွပ် ပရစ်ချတ်နှင့် အစ်မလေးဘစ္စတို့ကို အကြောင်းပြု၍ အက်ဒွပ် ပရစ်ချတ်အကြောင်းကို ကျွန်မ ပို၍ သိလာရပါသည်။ နောက်ပိုင်း၌ ဘစ္စရှိရာ နယူးယောက်သို့ ပရစ်ချ် အသွားရပ်လိုက်သောအခါ သူနှင့်ကျွန်မ ပို၍ ရင်းနှီးလာကြရာမှ ကျွန်မအပေါ် စိတ်ဝင်စားမှုများ ပြလာပါသည်။ ပရစ်ချ်ကို ဝေါ်ရှင်တင်ဒေသ ပြင်ပမှ လူတွေပါ ကောင်းကောင်းသိနေကြ သည်။ ကဲန်တပ်ကီးပြည်နယ်၏ အနာဂတ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖြစ်သာမက သမ္မတလောင်းအဖြစ်ဖြင့်လည်း သူ့ အကြောင်းကို ရေးနေပြောနေကြသည်။

ပရစ်ချ်၌ ထက်မြက်သော နိုင်ငံရေးအတွေးအမြင်နှင့် ပြည်သူလူထုကို နားလည် နိုင်စွမ်းအားများလည်း အမှန်တကယ် ရှိသည်။ သို့သော် သူ၌ စည်းကမ်း ကလနားနှင့် မိမိကိုယ်မိမိ ထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်းအား မရှိပေ။ အလုပ်ကို တစ်ပိုင်း တစ်စနှင့် ရပ်ထားတတ်သည်။ ဆပ်ရန်ကြွေးများကို မပေးဘဲထားသည်။ သူ့အရင်းနှီးဆုံးမိတ်ဆွေ ဖီးလစ် ဂရေဟမ်နှင့် အခြားသူငယ်ချင်းတွေက သူ့အလုပ်များကို အပြီးသတ် ပိုင်းဝန်းလုပ်ကိုင် ပေးခဲ့ရပေါင်း များလှပြီ။ ဖရန်ဖတ်တာထံတွင် တရားရုံးတာဝန်ခံအဖြစ် ဘဝထံသို့ သွားရာ ခွင့်ရက်စေ့သည့်နေ့၌ ပြန်မလာသောကြောင့် ဖီးလစ် ဂရေဟမ်က သူ့လုပ်ငန်းတွေကို အပြီးလုပ်ပေးခဲ့ရဖူးပါသည်။

ပရစ်ချ်ကား အများ၏ ပြုစုစည်ခံမှုကို ခံယူတတ်သော်လည်း ၎င်းထံမှ ကျေးဇူးတုံ့ပြန်မှု ရခဲလှသည်။ သူကဦးဆောင်၍ သူငယ်ချင်းများ နှင့်အတူ စားသောက်ဆိုင်၌ စားသောက်ကြသည့် ပွဲများတွင်လည်း သူ့ ပိုက်ဆံအိတ် အဆောင်တွင် မေ့ကျန်ခဲ့၍ တစ်ယောက်ယောက်က မကြာ ခဏ ငွေရှင်းပေးရလေ့ရှိသည်။ သူ့ကို နှစ်သက်လိုလားသော ဖေဖေနှင့် မေမေတို့သည်ပင် ၎င်းတို့ ကျွေးမွေးပြုစုသော ဧည့်ဝတ်များအတွက် ကျေးဇူးတင် စာကလေးတစ်စောင် သို့မဟုတ် ပုံမှန်ယဉ်ကျေးဖျူငှာသော အမူအရာကလေးကိုသော်မျှ မတုံ့ပြန်သော ပရစ်ချ်အပေါ် စိတ်မရှည်နိုင် အောင် ဖြစ်ခဲ့ကြရပါသည်။

အစ်မလေးဘဝွက ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်ရှိ မေမေပိုင်အိမ်၌ ပြုလုပ်မည့် ၎င်း၏ နှစ်သစ်ကူးဧည့်ခံပွဲသို့ ဖီးလ် ဂရေဟမ်အပါ အဝင် ဟော့ခ်လေဂေဟာမှ ယောက်ျားလေးအပေါင်းအသင်းအချို့ကိုပါ ဖိတ်နိုင် ကြောင်း ကျွန်မကို ပြောထားခဲ့သည့်အတိုင်း ဘဝွ၏ နှစ်သစ်ကူး ဧည့်ခံပွဲ ကလေးမှာ ထုံးစံအတိုင်း ဟော့ခ်လေလူငယ်များ၏ ပြောဆိုငြင်းခုံသံ၊ ရယ်သံမောသံ တည်ညံ့ဖြင့် အထူးပင် စိုပြည်ခဲ့သည်။ တစ်ကြိမ်တွင် ကျွန်မမှာ ဖီးလစ် ဂရေဟမ်၏ ထိုင်ခုံနှင့် ကပ်လျက်ခုံတွင် ထိုင်မိလျက်သား

ဖြစ်သွားပါသည်။ ဟောခံလေ့လာမှု ယောကျ်ားကလေးများတွင် ဖီးလ်နှင့် မရင်းနှီးဆုံးဖြစ်၍ ဖီးလ်က ကျွန်မဘက် လှည့်လိုက်သောအခါ ကျွန်မထိတ်ခနဲ ဖြစ်သွားသည်။ ပြီးမှ သူက အစ်မလေးဘဝအားကြည့်လျက် “ကိုယ်တို့ သူ့အတွက်လား” ဟု ကျွန်မအား မေးလိုက်ပါသည်။

သူ့မေးခွန်းမှာ တရင်းတနှီးမေးသော မေးခွန်းမျိုးဖြစ်၍ ကျွန်မလည်း “ဟုတ်တယ်လေ- ကျွန်မတို့ သူ့ကို ဂုဏ်ပြုပျော်ရွှင်ကြရမှာပါ” ဟု အဖြေပေးပြီးနောက် အစ်မလေးဘဝအကြောင်းကို အတော်ကြီး ပြောပြလိုက်ပါသည်။ ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်မှာ ဤသို့ဖြင့် မေးခွန်းတစ်ခု အမေးအဖြေလုပ်ကာမျှဖြင့် တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် နားလည်မှု ရသွားခဲ့ကြပါသည်။ ဧည့်ခံပွဲပြီး၍ ကျွန်မတို့ လူစုမှာ နောက်ဆုံး ထွက်ပြန်ကြသူများဖြစ်ရာ ကျန်နေသော ကားတစ်စီးဖြင့် ကျပ်သိပ်စွာ စီးလာခဲ့ကြရပါသည်။ ဤတွင်လည်း ကျွန်မမှာ တစ်လမ်းလုံး ဖီးလ်၏ ပေါင်ပေါ်တွင် ထိုင်လာခဲ့ရသဖြင့် သူ့ကို ပို၍ နားလည်ခဲ့ရပါသည်။

ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်ကြာခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်နှစ်ဦးကာလ တစ်နေ့တွင် ရစ်ဇ်ကာလ်တင်ဟိုတယ်⁵⁷၌ တနင်္ဂနွေ နေ့လယ်စာစားပွဲသို့ လာရောက်ရန် ပရစ်ချ်က ကျွန်မကို ဖိတ်ပါသည်။ စားပွဲတွင် အပေါင်းအသင်း အတော်များများကို ပြန်တွေ့ရသည်။ ကျွန်မတို့လည်း နေ့လယ်စာကို စိမ်ပြေနပြေ အချိန်ဆွဲ၍ စားကြပြီးနောက် မေမေစာရေးလေ့ရှိသည့် ကက်ဘင်အိမ်ကလေးဆီသို့ နှစ်သစ်ကူးပွဲ မွမ်းမံပြင်ဆင်မှုများ ကြည့်ရှုရန် ကားဖြင့် ထွက်လာခဲ့ကြပါသည်။ ညနေစောင်းအချိန်၌ ကက်ဘင်မှ ကျွန်မတို့လူစု ပြန်ထွက်ခွာမည်ပြုသောအခါ ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မကလွဲလျှင် အားလုံးမှာ ချိန်းပြီးသား ကိုယ့်အတွဲနှင့် ကိုယ်သွားရန် လမ်းကိုယ်စီနှင့် ဖြစ်နေကြသည်ကို တွေ့ရပါတော့သည်။ ဖီးလ်က သူနှင့်အတူ ညနေစာစားရန်ခေါ်သဖြင့် နာမည်သိပ်မကြီးသည့် စားသောက်ဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင် ကျွန်မ ဖီးလ်နှင့်အတူ ညနေစာ စားဖြစ်

သွားပါသည်။ နှစ်ယောက်သား စားရင်းသောက်ရင်း ရယ်မောရင်း စကား
အတော်များများ ပြောခဲ့ကြသည်။ ဖီးလ် ကျွန်မကိုပြန်ပို့တော့ အချိန်
အတော်နှောင်းနေပြီဖြစ်သည်။ သို့သော် ကျွန်မ ပျော်နေပါသည်။ ကျွန်မ
တို့နှစ်ယောက်တည်းသာ အချိန်အချက် မရှိ၍ တွဲမိကြသည့်အဖြစ်ကို
လည်း တွေးနေမိပါသည်။ ကျွန်မ အပြင်ထွက်ဖို့ ကြိုတင်ဖိတ်ခေါ်သူမရှိ၍
ကျွန်မအား ထမင်းစားဖိတ်မှန်းလည်း ကျွန်မ သိပါသည်။ ။

ဖီးလ်က ကျွန်မထံသို့လာ၍ နှစ်ကြိမ်ခေါ်ဖူးပါသည်။ သူ
ထုံးစံအတိုင်း မည်သူ့ကိုမျှ ဂရုမစိုက်သည့်ပုံစံမျိုးဖြင့် စကားကို သွက်လက်
စွာ ခပ်မြူးမြူး ပြောဆိုလေ့ရှိသည်။ စွဲမက်လောက်သည့် အမူအရာမျိုး
ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်က အဲလစ္စ ဘယ်ရီနှင့် လမ်းခွဲလိုက်ပြီဖြစ်သည်။
သူမသည် ဖီးလ်လို လူမျိုးနှင့် မလိုက်ဖက်ဟု ကျွန်မအမြဲ တွေးနေမိလာ
ခဲ့သည်။ ဟော့ခ်လေဂေဟ၌ တွေ့သိခါစကပင် ဖီးလ်ကို သိပါသလားဟု
အဲလစ္စ ကျွန်မကို မေးခဲ့ဖူးသည်။ “မသိပါဘူး” ဟု ကျွန်မပြောတော့
“မင်းသူ့ကို သိထားဖို့ကောင်းတယ်၊ ဒီမှာ သူ့အနိပ်ဆုံးပဲ” ဟု အဲလစ္စ
ပြောခဲ့ဖူးသည်။ ။

ဖေဖော်ဝါရီလ ဒုတိယပတ် တစ်ညနေ၌ ဖီးလ် ကျွန်မလုပ်
ငန်းခွင်သို့ ရောက်လာပြီး ၎င်း၏ ကောလိပ်ကျောင်းနေဖက် ဂျော့ချ်
စမေသားစ်⁵⁸ နှင့် ရှိစ် မေရီ⁵⁹ တို့ ဇနီးမောင်နှံနှင့်အတူ ညနေစာစားရန်
ခေါ်ပါသည်။ ကျွန်မမှာ ခေါင်းကြီးပုံနိပ်စာကြမ်းများနှင့် အရေးကြီး စာ
မျက်နှာများ ဖတ်ရမည့် အလှည့်ကျညဖြစ်နေသည့်အပြင် အပြင်ထွက်စား
ဖို့လည်း အဝတ်အစားကောင်းကောင်း မဝတ်ထားပါ။ တုပ်ကွေးဖျား
ဖျားချင်သလိုလိုလည်း ဖြစ်နေ၍ ကျွန်မ ငြင်းလိုက်ပါသည်။ ။

ဖီးလ်ကလည်း ကျွန်မ ငြင်းဆိုချက်ကို လက်မခံဘဲ ထိုနေ့ညစာကို
နာမည်ကျော် ဟာဗေး⁶⁰ ပင်လယ်စာ စားသောက်ဆိုင်၌ စားရန် ဖြစ်ကြောင်း
ပြောပြပါသည်။ ကပ်လျက်မေဖလားဝါးဟိုတယ်တွင် စောစောပိုင်းထွက်

သော ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စံသတင်းစာလည်း ဝယ်ယူနိုင်သည်။ သူက စာကြမ်းများကို ဝိုင်းကူ ဖတ်ပေးပြီး အမှားပြင်ဆင်ချက်ကို သတင်းစာတိုက်သို့ လှမ်းပြင်နိုင်ကြောင်း ပြောပါသည်။ ကျွန်မ သားသားနားနားဖြစ်နေတာလည်း သူ့အရေးမစိုက်ကြောင်း၊ အလုပ်တောင် လုပ်နိုင်တာ ညစာစားပွဲက ဖျားချင်စိတ်များကိုပင် ပျောက်စေမည်ဟု ထောက်ပြသဖြင့် ကျွန်မလည်း သတင်းစာရွက်များကို အထားအသိုပြုလုပ်ပြီး သူနှင့် ညနေစာစားရန် ဆိုင်သို့ ရောက်သွားပါသည်။

ဆိုင်ထဲသို့ ဝင်သွားလျှင်ပင် ညနေစာအတွက် အထူးဝတ်စားဆင်ယင်ထားကြသော ဂျော့ စမက်သားစ်တို့ ဇနီးမောင်နှံကို တွေ့ရပါတော့သည်။ ကျွန်မမှာ အညိုရောင် သာမန်သိုးမွေးဝတ်စုံ၊ ချည်ထည်ခြေအိတ်မျှ မလှမပ ဝတ်ဆင်ထားသည်ကတစ်ကြောင်း၊ ဖျားချင်နေသဖြင့် မအိမ်သာဖြစ်နေသဖြင့် ရှက်အန်းအန်းဖြစ်ကာ အခြေအတော်ပျက်သွားခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ဖီးလ်နှင့် ညနေစာ အတူစားခဲ့ရသည့် ထိုညနေမှာ ကျွန်မအဖို့ ကြည်နူးစရာပင် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ သူ ကျွန်မကို ပြန်ပို့စဉ် လမ်းတစ်လျှောက် ကားပေါ်၌ စကားတွေ အတော်များများ ပြောဖြစ်ကြပါသေးသည်။ ဖီးလ်က သူ့ကျွန်မကို ချစ်မိနေကြောင်း၊ ကျွန်မသာ ဝတ်စုံနှစ်စုံဖြင့် နေနိုင်မည်ဆိုပါက ကျွန်မနှင့်သူ လက်ထပ်ပြီး ဖလော်ရီဒါ ပြည်နယ်သို့ သွားကြမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောသည်။ အကြောင်းမှာ ဖီးလ်မှာ ကျွန်မနှင့် လက်ထပ်ပြီးနောက် ဖေဖေထံမှ မည်သည့်အကူအညီကိုမျှ မယူ၊ ဖေဖေနှင့်လည်း လုံးဝ မပတ်သက်အောင် သူ့ကိုယ်စွမ်းကိုယ်စဖြင့် ရပ်တည်သွားမည်လူစားဖြစ်ကြောင်း ကျွန်မ သိထားပါသည်။

ကျွန်မ အသက်ရှူပင်များသွားခဲ့ရပါသည်။ ဖီးလ်၏ အကြံအစည်များမှာ ကျွန်မ လက်ရှိဘဝအခြေအနေအရ များစွာ စောနေပါသေးသည်။ ကျွန်မ သူ့အကြံအစည်ကို သဘောတူပါသော်လည်း အနည်းငယ် စောနေသေးကြောင်းနှင့် လက်ထပ်ရန် တစ်လနစ်လ ဆိုင်းငံ့ထားပါရန်

ပြောပါသည်။ ကျွန်မ၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်ကို ဖိလ်က လက်ခံလိုက်ပါသည်။

ပြန်တွေးကြည့်လိုက်ပြန်တော့ အဖြစ်တွေက ခပ်ဆန်းဆန်း။ တမင်ဆိုင်းငံ့ထားသည့် ပထမလမှာ လျင်မြန်စွာပင် ကုန်သွားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့ဘက်က ချင့်ချိန်၍ တုံ့ဆိုင်းနေသော်လည်း အခြေအနေများမှာ တိုးတက်နေပေသည်။ ဂျော့ စမက်သားစ်တို့ ဇနီးမောင်နှံကျွေးမွေးသည့် ညနေစာစားသည်ညနေက ဟောခံလေဂေဟာသို့ ရောက်ရောက်ချင်းပင် တစ်ခန်းတည်းအတူနေသော ပရစ်ချ်က “ဟေ့ကောင်ကြီး - အမျိုးသမီးက မင်းကို ခိုက်သွားပါပြီကွာ” ဟု အိပ်ရာပေါ်မှ လှမ်းပြောလိုက်သည်။ ထိုနေ့မှစ၍ ပရစ်ချ်သည် တစ်လခန့် ကြာသည်အထိ မည်သူ့ကိုမျှ မကျေနပ်။ သုန်မှုန်ပြီး စိတ်ကောက်နေတော့ရာ တစ်နေ့တွင် ကျွန်မတို့ကို သူ့လက်ထဲမှ သောက်လက်စအရက်နှင့် လှမ်းပက်ခဲ့သည့်အထိ ကြိတ်မနိုင်ခဲ့မရ ပေါက်ကွဲခဲ့ဖူးလေသည်။ သို့သော် ကျွန်မတို့ လက်ထပ်ပွဲ၌ ပရစ်ချ်သည် လူပျိုရုံအဖြစ်ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။

လက်ထပ်ဖို့အရေး၌ ကျွန်မသည် နှေးတုံ့နှေးတုံ့ဖြစ်နေလင့်ကစား ထိုမျှလောက် ဥပဓိရုပ် ထူးထူးခြားခြား တောက်ပြောင်ထက်မြက်ပြီး စွဲမက်စရာကောင်းသော ယောကျ်ားတစ်ယောက်က ငါ့အပေါ် ချစ်မြတ်နိုးနေသည်မှာ ဟုတ်ပဲဟုတ်ပါလေဟု ကျွန်မ သံသယများပင် ဝင်လာမိပါသည်။ ကျွန်မနှင့်ဖိလ်တို့၏အခြေအနေ မထင်မှတ်နိုင်လောက်အောင် ရုတ်ချည်းပြောင်းလဲတိုးတက်လာခြင်းကို ကျွန်မ စိတ်လှုပ်ရှားစွာ တွေးဆကြည့်သော အခါတွင်မှ ကျွန်မရည်ရွယ်သည့် ယောကျ်ားတိုင်းတွင် ရှိစေချင်သည့် အရည်အသွေးများမှာ ဖိလ်၌ အံ့ဩစရာကောင်းအောင် တကယ်ပင် စုပြုံရောက်ရှိနေကြောင်း ကျွန်မ တွေ့လာရပါသည်။ ဖိလ်ကား ဘယ်လိုမှ ပေါင်းစည်း၍ မရဟု ကျွန်မ တွက်ထားသော ကျွန်မဘဝ၏ အစိတ်အပိုင်း နှစ်ခုကို ပေါင်းစုပေးသူပင် ဖြစ်သည်။ ကျွန်မအနေနဲ့ ယောကျ်ားတစ်ဦးမှာ ရှိစေလိုတဲ့ အရည်အချင်းအစုစုတို့ကို ပိုင်ဆိုင်တဲ့

ပထမဆုံး အမျိုးသားဖြစ်ပါသည်။ ဉာဏ်ထက်မြက်သည်။ ကိုယ်နေဟန် ထားလည်း ပြောဖွယ်ရာ မရှိ။ လူမှုရေးလည်း နဲ့့စပ်သည်။ ရဂုတစိုက် ခင်မင်တတ်ပြီး ဖျော်ဖျော်နေတတ်သူဖြစ်သည်။ ဖီးလ်မှာ အတွေးအခေါ် ထက်မြက်သည်။ ပြဿနာကို ကြိုတင်မြင်တတ်သည်။ အလုပ်ကြိုးစား သလောက် ဟာသဉာဏ်လည်းရှိသည်။ ကျွန်မအတွက်မူ အံ့မခန်း ကြည့်၍ ကောင်းနေသည်။ သူ၏ ကျုံ့လိုပါးလျားသော ကိုယ်နေဟန်ထားမှာ ကျွန်မ ၏ မျက်စိထဲတွင် ယောက်ျားသားတို့၏ ကိုယ်ဟန်ထက်ပင် ပို၍ စွဲမက် ဖွယ်ဖြစ်နေသည်။ သူက ကျွန်မကိုချစ်သလို ကျွန်မကလည်း သူ့ကိုချစ် သည်။ မယုံနိုင်လောက်အောင် စိတ်လှုပ်ရှားစရာ ဖြစ်ရပါသည်။

ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်တို့ ချစ်နေကြသည်အကြောင်းကို အများစု သိရှိသွားကြပြီးသည့် နောက်တစ်နေ့နံနက်၌ ကျွန်မ တုပ်ကွေးဖျား ဖျားပါတော့သည်။ အဖျားကြီးလွန်း၍ အိပ်ရာမှ မထနိုင်။ ဆရာဝန်ကို အိမ်သို့ ပင့်ရသည်။ ဆရာဝန်က ငြိမ်ငြိမ်နေရန်ပြောသည်။ ထိုနေ့မှာ ဗယ်လင်တိုင်းနေ့⁶¹ဖြစ်၍ အဝါရောင် ဒက်ဖာဒါးလ်ပန်း⁶²နှင့် အနီရောင် ကျူးလစ်⁶³ ပန်းများဖြင့် သီထားသည့် ပန်းစည်းတစ်ခု ဖီးလ်ထံမှရောက် လာပါသည်။ မြားတစ်စင်းနှင့် မြားနတ်မောင်ရုပ်ကလေးကိုလည်း ထည့် ပေးလိုက်သည်။ ထိုပန်းစည်းနှင့်အတူ ဖီးလ်ထံမှ စုံစမ်းမေးမြန်းသံတစ်ခု လည်း တယ်လီဖုန်းမှတစ်ဆင့် ဝင်လာသည်။ “တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဆရာဝန် လာသွားပြီလား” ဟု ကျွန်မကို မေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဆရာဝန်က တစ် ယောက်တည်း ငြိမ်သက်စွာ အနားယူရန် ညွှန်ကြားထားသော်လည်း ထို နေ့ ညပိုင်းတွင် ဖီးလ် ကျွန်မထံ ရောက်လာပြီး ကျွန်မခုတင်ပေါ်တွင် ထိုင် ကာ နာရီပေါင်းများစွာ ကြာအောင် ကျွန်မနှင့် စကားတွေ ပြောလေ တော့သည်။

ထိုလတွင် မေမေနှင့် ညီမလေးဘစွတို့ ဘာဟားမားကျွန်းရှိ နာဆော⁶⁴မြို့သို့ ရောက်နေကြသည်။ ဖီးလ်လည်း အိမ်ကို အဝင်အထွက်

လုပ်လာပြီး ကျွန်မအား မကြာခဏ လာရောက် ခေါ်ထုတ်သွားတတ်ပါသည်။
ထို့ကြောင့် ကျွန်မနှင့် သူ့အကြောင်း ဖေဖေရိပ်စားမိပုံရသည်။ ကျွန်မ
တို့သားအဖ နယူးယောက်သို့ ခရီးထွက်စဉ် လူငယ်တွေအကြောင်း၊
လူငယ်တွေ၏ စိတ်ဝင်စားမှုအခြေအနေများအကြောင်းကို ပြောဖြစ်ခဲ့ကြရာ
ကျွန်မက ကျွန်မသိသမျှ ယောက်ျားလေးအများစုမှာ ရှေ့နေများဖြစ်ကြ
ပြီး ၎င်းတို့ အများအပြားမှာလည်း အစိုးရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်လျက်
ရှိကြပုံကို ဖခင်အား ပြောပြမိသည်။ ဖခင်က ထိုအထဲတွင် စိတ်ဝင်စားစရာ
အကောင်းဆုံးလူ ဘယ်သူလဲဟု မေးသဖြင့် ဖီးလ်ကိုပင် ညွှန်း၍ သူ့
အကြောင်းကို ကျွန်မကစ၍ ပြောရပြန်ပါသည်။ ဖီးလ်အကြောင်းနှင့်
ပတ်သက်၍ “သမီး တကယ်စိတ်ဝင်စားနေပြီလား” ဟု ဖေဖေ ကျွန်မကို
မေးခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မနှင့်ဖီးလ် နှစ်ဦးသဘောတူထားသည့် ကာလမှာ
မကုန်ဆုံးသေးသော်လည်း ဖီးလ်ကို ကျွန်မ ဘဝအဖော်အဖြစ် ရည်ရွယ်
ပါကြောင်း ဖေဖေအား ဖွင့်ဟပြောလိုက်ပါသည်။ ဤတွင် ဖေဖေက
ဖီးလ်နှင့်တွေ့ချင်သည်ဟုပြောပြီး ဖီးလ်အား ညနေစာစားရန် အိမ်သို့
ဖိတ်ဖို့ကိုလည်း ကျွန်မကို မဆိုင်းမတွဲ မှာကြားပါတော့သည်။ ကျွန်မ
ကလည်း ဖီးလ်အား အကြောင်းစုံရှင်းပြပြီး အစစ်ဆေးခံပါမည်လားဟု မေး
ကြည့်ပါသည်။ ဖီးလ်က ကြောက်ကြောက်လန့်လန့်ဖြင့် လက်ခံလိုက်
သည်။

ကျွန်မသည် ထိုညနေစာစားပွဲသို့ အခြားသူငယ်ချင်း နှစ်
ယောက်ကိုပါ ဖိတ်ထားလိုက်ပါသည်။ ပိုမိုစိုပြည်စေရန်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်စွဲသဘော
မပါစေလိုသောသဘောဖြင့် ဖိတ်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ် ရောက်
လာသောအခါ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်သတင်းစာမှ ထူးချွန်သော ကာတွန်းဆရာ
ဂျင်း အယ်လ်ဒါမဲန်း^{၆၅}၏ လက်ရာဟောင်းတစ်ခုကို ဖေဖေက ဖီးလ်အား
ပြသည်။ ကာတွန်းမှာ တရားသူကြီး ဟျူဂို ဘလက်ခဲ^{၆၆}နှင့် ပတ်သက်နေ
သည်။ ဘလက်ခဲသည် တစ်ချိန်က “ကေ” သုံးလုံးဂိုဏ်း (ကူကလပ်စ်

ကလဲန့်)⁶⁷အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်ခဲ့ပုံကို “ကေ” သုံးလုံး အဖွဲ့သားများခြုံသည် ခြုံလွှာကြီး ခြုံထားသော ဘလက်ခဲပုံကို တရားရုံး မြင်ကွင်းဖြင့် ကာတွန်း၌ ဖော်ပြထားသည်။ ပုံစာမှာ “တရားစီရင်ရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု” ဖြစ်သည်။ ထိုသရုပ်ဖော်ကာတွန်းနှင့် ပတ်သက်၍ “အတော်ကောင်းတဲ့ လက်ရာ ပါပဲ။ ထိလည်းထိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကာတွန်းဆရာ ဆိုလိုချက်ကိုတော့ ကျွန်တော် သဘောမတူချင်ဘူး။ ကျွန်တော်က တရားသူကြီး ဘလက်ခဲကို တရားရုံးမှာ အလုပ်အလုပ်ဆုံး၊ ဘက်စုံရ အဖွဲ့သားတစ်ယောက်၊ အတွေးအခေါ်အကောင်းဆုံး ပညာရှင်တစ်ယောက်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါတယ်” ဟု ဖီးလ်က သူ့ ထင်မြင်ချက်ကို ရုတ်တရက် ထုတ်ပြောလိုက်ပါသည်။

တစ်ခန်းလုံး မီးခိုးငွေ့ဖြင့် မွန်းကျပ်နေသည်။ ဖီးလ်၏ ထင်မြင်ချက်ကြောင့် အချေအတင် ငြင်းခုံသံများ ကျယ်လောင်လာသည့် အပြင် ထိုတစ်ညနေလုံး အချိန်ကုန်သည်အထိ ရှည်လျားသွားခဲ့လေသည်။ ဧည့်သည်များပြန်သွားသောအခါ ထိုညနေစာစားပွဲမှာ အကုသိုလ်ဝင်သော အချိန်ကလေးဖြစ်ခဲ့ကြောင်း ဖေဖေထံချဉ်းကပ်၍ ကျွန်မ စိတ်နှလုံးညှိုးချိုးစွာဖြင့် ပြောမိပါသည်။ “သမီး ဘာကို ဆိုလိုတာလဲ” ဟု ဖေဖေက မေးသည်။ ပြီးမှ “ဖေဖေအတွက်တော့ ကျေနပ်နှစ်သိမ့်ရတဲ့ညခင်းပဲ သမီးရဲ့၊ ဖေဖေ သူ့ကို ကြိုက်သွားပြီ” ဟု ပြောလိုက်ပါသည်။ သည်တော့မှ ကျွန်မ သက်ပြင်းချနိုင်ပါတော့သည်။ ဖီးလ်ထံသို့လည်း စာမေးပွဲအောင် သွားပြီဖြစ်ကြောင်း သတင်းပို့လိုက်ပါသည်။

ရက်သတ္တပတ် အနည်းငယ်ကြာသောအခါ ခရီးထွက်ရာမှ မေမေ ပြန်ရောက်လာပြီး ညနေစာစားပွဲ၌ အချိန်မီ ပြန်ဆိုကြသည်။ မေမေက သူ့ခရီးအတွေ့အကြုံများကို ပြောပြနေစဉ် ဖေဖေက “ဒီညနေစာမှာ ဖေဖေတို့ ရှန်ပိန်သောက်ကြမယ်” ဟု ကြားဖြတ်၍ ဆိုသည်။ မေမေက “ကောင်းပါတယ်” ဟု ဖေဖေကို ထောက်ခံပြီး သူ့ခရီးအကြောင်းကို ဆက်ပြောပြန်သည်။ “ငါတို့တတွေ ဒီညနေမှာ ဘာကြောင့် ရှန်ပိန်သောက်

ကြတယ်ဆိုတာကို မင်းမသိချင်ဘူးလားကွ” ဟု မေမေ့ကို ဖေဖေက မေးလိုက်တော့မှ မေမေက ဆတ်ခနဲ မော့ကြည့်ကာ စိတ်လှုပ်ရှားစွာဖြင့် မေးလိုက်သည်။

“ဆစ်ဆီ လုပ်ငန်းတွေ မလုပ်တော့လို့လား”

“မဟုတ်ဘူးကွ၊ သမီး ကေး လက်ထပ်ဖို့ စေ့စပ်လိုက်လို့ဟေ့”

“ဟင် - ဘယ်သူနဲ့များလဲ”

မေမေ့မျက်နှာမှာ အံ့ဩခြင်းဖြင့် ပြည့်လျှမ်းနေပါသည်။

ဤဇာတ်လမ်းတစ်ခုလုံးသည် မေမေ ခရီးထွက်သွားသည့် ကာလ အတွင်း၌ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ဇာတ်လမ်းဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မ အနေဖြင့် လည်း ဖီးလ်အကြောင်းကို မေမေအား မပြောပြမိသေးပေ။ စိတ်ဝင် စားဖွယ်ရာတစ်ခုမှာ ဖေဖေကလည်း မေမေထံ ဖုန်းဖြင့် ဆက်သွယ် ပြောဆိုခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ မေမေသည် ယခင်က ဖီးလ်ကို လူငယ်အုပ်စုတွေကြားထဲ၌သာ ဆုံခဲ့ဖူးသည်။ မမှတ်မိတော့။ သို့ဖြင့် မေမေ့အတွက် သမက်လောင်းကြည့်ရန် နေ့လယ်စာစားပွဲသို့ ဖီးလ်အား ဖိတ်ရပြန်ပါသည်။ ယင်းနောက် နယူးယောက်တွင် အစ်မကြီးဖလိုနီနှင့် တွေ့ရာ အစ်မကြီးက “ညီမလေး လက်ထပ်မယ့်လူက ဘယ်သူတဲ့လဲ၊ သူက မေးရိုးလှတယ်လို့ မေမေက ပြောနေတယ်” ဟု ဆိုသည်။

အရေးကြီးသော အခြေအနေတစ်ခုတော့ ဖြစ်မလာခဲ့ပါ။ အစ်မ နှစ်ယောက်စလုံး၏ ချစ်သူရည်းစားများနှင့် ပတ်သက်၍ ဖေဖေ မေမေတို့ ၏ လက်ခံလိုက်လျောမှုကို မရရှိကြ။ ထို့ကြောင့် သူတို့နှင့်စာလျှင် ဖေဖေရော မေမေပါ ဖီးလ်ကို လက်ခံကြလိမ့်မည်ဟု ကျွန်မမျှော်လင့် ထားမိပါသည်။ သို့သော် ဖေဖေ မေမေတို့၏ ဩဇာ လွှမ်းမိုးမှုကို ဖီးလ် ခံလိမ့်မည်ဟုတော့ ကျွန်မ မည်သည့်အခါမျှ မထင်မိခဲ့။ အစ်မကြီး ဖလိုနီနှင့် အစ်မငယ် ဘစ္စတီ၊ နှစ်ဦးစလုံး ချစ်သူကို လက်ထပ်ဖို့ ဖေဖေတို့က သဘောမတူခဲ့ကြပေ။

ကျွန်မတို့ မိသားစုဘဝထဲသို့၊ မြန်းကနဲ ဝင်ရောက်လာသော
ဖီးလ်၏ဖခင် အားနက်စ် ဂရေဟမ်⁶⁹ကို မစ်ရှီဂင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းရှိ
ခရော့စ်ဝဲလ်⁷⁰မြို့ကလေးတွင် မွေးဖွားသည်။ ကြမ်းတမ်းသော သဘာဝ
ရှိသော်လည်း အလွန်ရိုးသား၍ ဇွဲကောင်းခြင်း၊ စိတ်ဓါတ်ခိုင်မာခြင်းတို့
ကြောင့် လူထုထဲ၌ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည်။ ပြည်သူလူထု ပြဿနာ
များနှင့် နိုင်ငံရေးကိုလည်း စိတ်ဝင်စားသည်။ သို့သော် ရှက်တတ်သဖြင့်
ကိုယ်တိုင်ခံစားချက်ကို ဖုံးကွယ်ထားတတ်ပါသည်။

ဖီးလ်၏မိခင် ဖလောရင့်စ် မောရစ္စ⁷¹ကို နီဘရာစကားပြည်နယ်၊
လင်းကင်း⁷²မြို့တွင် မွေးဖွားသည်။ ကောလိပ်မှ ဘွဲ့မရသော်လည်း တောင်
ဒါကိုတာပြည်နယ်တွင် ကျောင်းဆရာအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ စိတ်ကူး
ကောင်းပြီး အလွန်ချောမောလှပသူဖြစ်သည်။ ဆတ်ဆတ်ကြဲအထိမခံ၊
ခင်ပွန်းသည်ကိုပင် ရန်ပွဲဖြစ်လောက်အောင် ခံပြောဝံ့သည်။ ယင်းအဖြစ်
များက ဖီးလ်အား ပြင်းထန်စွာ ရိုက်ခတ်ခဲ့သဖြင့် ဖီးလ်မှာ ခိုက်ရန် ဒေါသ
ဖြစ်မှုကို မတွေ့လို၊ မမြင်လို၊ ခွန်းကြီးခွန်းငယ် ဆန်းကျင်ပြောဆိုမှု
များကိုလည်း မလိုလားသူတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ မိခင်နှင့် စကား
များရာမှ ဖခင်က မိခင်အား မီးအိမ်ဖြင့် ကိုင်ပေါက်ခဲ့ဖူးကြောင်း ကျွန်မကို
ဖီးလ် ပြောပြထားသည်။ တစ်ကြိမ်တွင် ဖီးလ်နှင့်ကျွန်မ မဖြစ်စဖူး
ကတောက်ကဆတ်ဖြစ်ကြရာမှ အခန်းတံခါးကို ကျွန်မ ဆောင်၍ပိတ်
လိုက်မိရာ ဖီးလ်က မိမိကလေးဘဝက ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် အဖြစ်ဆို
များကြောင့် ယင်းသို့ ဒေါသပါသည့် အပြုအမူမျိုးကို ခံနိုင်စွမ်းမရှိ၍
မမြင်တွေ့လိုကြောင်း၊ နောင် ယင်းကဲ့သို့ စကားများပြီး ဝုန်းဒိုင်းကြဲ
သည်အဖြစ်မျိုး ဘယ်တော့မှ မလုပ်ရန် ကျွန်မအား မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။
ထိုနေ့မှစ၍ ကျွန်မလည်း ဖီးလ်မကြိုက်သည့် အပြုအမူ အပြောအဆိုများကို
မလုပ်ခဲ့တော့ပေ။ ယင်းသို့ နေထိုင်လာရသည်မှာ ကောင်းတော့ မကောင်း

လှ။ အတိအကျ မဆုံးဖြတ်ဖြစ်သော ပြဿနာတွေ များစွာ ပေါ်ပေါက်လာပါသည်။ အတိုက်အခံ မပြုရေးစည်းမျဉ်းကြောင့် ကျွန်မ ဘဝင်မကျသည်များကို တည်မတ်ပြုပြင်ခွင့် မရတော့။ ဖိလ်အနေဖြင့်လည်း ဤအတိုင်းပင် ဖြစ်သွားတော့ရာ သူနှင့်ကျွန်မ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက်ဖြစ်စေ၊ နှစ်ယောက်စလုံးကိုဖြစ်စေ နှောင့်ယှက်နေသည့် မကျေလည်သော အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ပွင့်လင်းစွာ အပြန်အလှန် မဆွေးနွေးနိုင်ဘဲ ဖြစ်လာရပါသည်။

ဖိလ်၏မိခင်မှာ သိသူတိုင်း ချစ်ခင်လေးစားကြသည့် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ စီးပွားပျက်ခေတ် ဖလော်ရီဒါပြည်နယ်၌ မိသားစု ဆင်းရဲကျပ်တည်းစွာ နေထိုင်သည့် ကာလကတည်းက မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းရှာ၍ အမြဲတမ်း ပေးကမ်းထောက်ပံ့ခဲ့ပါသည်။ ဖိလ်ကား မိခင်ကို ပိုခင်၍ ရင်းလည်းရင်းနှီးသည်သားဟုပင် ဆိုနိုင်ပါသည်။ သူ့ကို သူ့မိခင်က ပြုစုပျိုးထောင်ပေးခဲ့သည်။ သူ့မိခင်မှာ အကြားအမြင် ဗဟုသုတပြည့်ပြီး ယဉ်ကျေးသူ၊ စာဖတ်ဝါသနာပါသူ၊ လူရေးလူမှု နားလည်သူတစ်ယောက်ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၁၅ ခုနှစ်တွင် တောင်ဒါကိုတာပြည်နယ်၊ တယ်ရီ⁷³မြို့တွင် ဖိလ်ကို ဖွားမြင်သည်။ ဖခင်မှာ ထိုပြည်နယ်တွင် လုပ်ကိုင်သော ရွှေသတ္တုတွင်းအင်ဂျင်နီယာဖြစ်သည်။ မွေးချင်းသုံးယောက်အနက် ဖိလ်မှာ အစ်မကြီး မေရီအောက် နှစ်နှစ်ငယ်သည်။ ၁၉၁၇ ခုနှစ်တွင် ဖခင် စစ်ထဲဝင်သွားချိန်အထိ ဘလက်ဟီးလ်စ်⁷⁴ တောင်ခြေတွင် နေထိုင်ခဲ့ကြပြီး ဖခင် စစ်တပ်မှ ထွက်လာပြီးနောက် ခရော့စ်ဝဲလ်မြို့ ကလေးတွင် နို့စားနွားမွေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သည်။ မိဘများနှင့် နှစ်နှစ်ခန့် အတူနေထိုင်သည်။ ထိုအချိန်တွင် ဖခင်မှာ မိတ်ဆွေ တစ်ယောက်၏ အကူအညီဖြင့် ဖလော်ရီဒါပြည်နယ်၊ အယ်ဗာဂလိတ်စ်⁷⁵ ဒေသ ကြံစိုက်ခင်းတွင် ဌာနေမန်နေဂျာ ဖြစ်လာသဖြင့် အယ်ဗာဂလိတ်စ်သို့ မိသားစု ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြသည်။

အယ်ဗာဂလိတ်စ်ဒေသမှာ မြက်နှင့် ဗွက်တောပြင်ကျယ်ကြီးဖြစ်ရာ ယနေ့ တိုင်အောင် သစ်သားတဲအိမ်ငယ်ကလေး အနည်းငယ်မှအပ အိမ်ဟူ၍ မရှိပေ။ ဆဲမ်မနိုးလ်အင်းဒီးယန်း⁷⁶ များသည် အယ်ဗာဂလိတ်စ်ဒေသ၏ တစ်မျိုးတည်းသော ဒေသခံတိုင်းရင်းသားလူမျိုးဖြစ်ပါသည်။

ဖီးလ်သည် မိဘများနှင့်အတူ အယ်ဗာဂလိတ်စ်ဒေသတွင် ဖောင် ပေါ်၌ဆောက်သည့် တဲအိမ်ကလေးဖြင့် နေထိုင်စဉ် ၁၉၂၄ ခုနှစ်၌ ညီငယ် ဘီးလ်ကို မွေးဖွားလာပါသည်။ ခြောက်လခန့်အကြာတွင် ကျောက်သား ဖြင့်ဆောက်သော ခိုင်ခံ့သည့် အိမ်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။

ဖီးလ်ပြောပြသမျှ သူ၏ ကလေးဘဝ အစဦးပိုင်းကာလများမှာ ဆွတ်ပျံ့ကြည်နူးဖွယ်ကောင်းလှသည်။ ရေပေါ်အိမ်ကို ထိန်းချည်ထားသော ကြိုးပေါ်တွင် မေးတင်၍ နေပူစာလှူနေသော မိကျောင်းများ၊ သူနှင့် ကစား ဖော်တစ်ခု တူးမြောင်းထဲသို့ ခုန်ချ၍ ရေကူးကြပုံများ စသည်ဖြင့် ပျော် မြူးစရာတွေ ပြည့်နေသည်။ ဆဲမ်မနိုးလ် အင်းဒီးယင်းကလေး ချာလီ တိုင်းဂါးတေး⁷⁷ မှာ ဖီးလ်အချစ်ဆုံးသူငယ်ချင်းဖြစ်သည်။ ချာလီအစ်ကိုတစ် ယောက်မှာ လူဖြူတစ်ယောက်သတ်၍ သေသွားပြီဟု ဆိုသည်။ အင်းဒီး ယင်းတွေကလည်း မေရီနှင့် ဖီးလ်တို့ မောင်နှမကို ခေါ်၍ လုံးထွင်း ကနိုးလေ့⁷⁸ ကလေးများဖြင့် တူးမြောင်းထဲတွင် လူးလာစုံဆန် လှော်ခတ် သွားလာလေ့ရှိကြသည်။ ချာလီနှင့် အခြား အင်းဒီးယင်းအပေါင်းအသင်း တွေက ဖီးလ်အား အမဲလိုက်နည်းနှင့် ငါးမျှားနည်းတွေကို သင်ပေးကြ သည်။ ဤနှစ်မျိုးမှာ ဖီးလ်နှင့်အတူ အသက်ထက်ဆုံး ကပ်ပါလာသော ဝါသနာ နှစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ နှစ်ကာလ အတော်လေးကြာလာသော အခါ ဗာဂျီးနီးယားရှိ ကျွန်မတို့ခြံထဲသို့ ဖီးလ် ငါးမျှားရန် သွားတော့သည်။ ညဦးပိုင်း၊ ညနက်ပိုင်း၊ တစ်ခါတစ်ရံ ညလုံးပေါက်ပင် များသည်။ ဖီးလ်၌ ၎င်းလိုက်ခွေးများကိုလည်း မွေးထားသည်။ အဝေးကြည့်မှန်ပြောင်း တပ်ထားသော ရိုင်ဖယ်သေနတ်ဖြင့် ရှဉ့်များကို အညှာအတာကင်းမဲ့စွာ

လိုက်လံ ချောင်းမြောင်း ပစ်ခတ်လေ့ရှိသည်။

အယ်ဗာဂလိတ်စ်ဒေသတွင် ဟာရီးကိန်းမှန်တိုင်းများ ပုံမှန် ဝင်ရောက်လာတတ်ခြင်း၊ ရေလွှမ်းမိုးခြင်းတို့ကြောင့် ၁၉၂၆ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် ကုမ္ပဏီက လုပ်ငန်းများကို အပြီးအပိုင် ဖျက်သိမ်းလိုက်ရာ ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင် ကျော့ အားလ်စီနီယာ⁷⁹က နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ၎င်းပိုင်မြေအချို့ကို ဖီးလ် ၏ ဖခင်အားနက် ဂရေဟဲမ်အား ပေးအပ်သွားခဲ့သည်။

အားနက်စ် ဂရေဟဲမ်သည် မိမိရရှိသော မြေနေရာ၌ ယခင်ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းများအတွက် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည့် မူလနွားနီထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းကလေးကို အခြေတည်၍ ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ရာ မိုင် ၅၀ အကွာရှိ မိုင်ယာမီး⁸⁰မြို့သို့ နွားနီများ တစ်နေ့ နှစ်ကြိမ် ပို့ရသည့်အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ အပြန်တွင် ရေခဲတုံးများကို ဝယ်၍ သယ်လာသော ထိုနွားနီကားများဖြင့်ပင် ဖီးလ်လည်း ကျောင်းသွားကျောင်းပြန်လုပ်ခဲ့ရသည်။ ဖီးလ်မှာ အရွယ်နှင့် မလိုက်အောင် ထက်မြက်လှသောကြောင့် ဟိုင်ရားလီယာ⁸¹မြို့တွင် တတိယတန်းမှစ၍ ပညာသင်ကြားခွင့် ရရှိခဲ့သည်။ အတန်းထဲတွင် စာမဖတ်နိုင်၍ ဖီးလ်အား အတန်းပြန်ချရန် ဆရာက စီစဉ်သောအခါ မိခင်က သားလေး အတန်းပြန်အချမခံရအောင် စာအမြန်ဖတ်နည်းကိုပါ သင်ကြားပေးသည်။ သို့သော် ဖီးလ်မှာ အတန်းထဲ၌ အသက်အငယ်ဆုံး ကိုယ်လုံးကိုယ်ဖန် အသေးဆုံးဖြစ်နေ၍ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတွင် အခြားအတန်းသားများနောက်သို့ ရောက်နေခဲ့ရသည်။

စီးပွားပျက်ကပ်ဆိုး၏ဒဏ်ကို ဖလော်ရီဒါပြည်နယ်၌ ပို၍ ဆိုးဝါးစွာ ခံစားရသောကြောင့် ဖီးလ်တို့ မောင်နှမတစ်တွေလည်း ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာ လှုပ်ရှားရုန်းကန်ခဲ့ကြရသည်။ ခရစ္စမတ်အချိန်အခါတွင် ထိုဒေသမှ ကလေးတိုင်း အနည်းဆုံး လက်ဆောင်တစ်ခုစီတော့ ရကြလေ့ရှိရာ မိခင်ဖြစ်သူက ကလေးတွေပျော်ကြစို့ တစ်ခုလျှင် ၁၀ ဆင့်တန် လက်

ဆောင်ပစ္စည်းကလေးများကို ဝယ်ပေးရှာပါသည်။ သူ့မိဘတွေက စနေ
နေ့ည ရုပ်ရှင်ကြည့်ဖို့ ၂၅ ဆင့် စုဆောင်းပေးထားသည့် ရက်သတ္တပတ်
က အလွန်ဖျော်ခဲ့ရပါသည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုခေတ်က တစ်နေ့အလုပ်ချိန်
၁၀ နာရီဖြင့် အားလပ်ရက်မရှိ တစ်နာရီ ၁၀ ဆင့်နှုန်းနေ့စဉ် အလုပ်လုပ်
ကြရသည်။ လုပ်ငန်းတွင် အလုပ်သမား အယောက်၅၀ အထိ ငှားရမ်း
လုပ်ကိုင်လာချိန်၌ လုပ်ခနည်းနည်း၊ အလုပ်ချိန်များများ လုပ်ကြရသည့်
တိုင်အောင် နွားနို့လုပ်ငန်း၌ ရိုဒ်စ် ပညာသင်ဆရာ ကျောင်းသားတစ်ဦးနှင့်
ဘွဲ့ရကျောင်းသားများ ပါဝင်ကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဖခင်သည် စီးပွား
ရေး အောင်မြင်လာပြီး နိုင်ငံရေးလုပ်လာပါသည်။ အားနက်စံသည် ပြည်
နယ်လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် အရွေးခံရပြီး ၁၉၄၃-၄၄ ခုနှစ်တွင် ပြည်
နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲသီသီလေးနှင့် ကပ်ရုံးခဲ့သည်။

ဖီးလ်သည် ဟိုင်ရာ့လီယားမြို့မှ မိုင်ယာမီးမြို့အထက်တန်း
ကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ပြီးနောက် နှစ်အနည်းငယ်ကြာသောအခါ မိမိ
အောက် အသက်ငယ်သူများနှင့် အလိုက်သင့်ဆက်ဆံပေါင်းသင်းရေးနှင့်
မိမိထက် အသက်ကြီးသော တစ်တန်းတည်းသားများကို ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရေး
အတွက် ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေးများ ရရှိလာတော့သည်။ ဖီးလ်၏ အထက်
တန်းကျောင်း နှစ်ချုပ်မှတ်တမ်းတွင် အတန်းထဲ၌ ဉာဏ်အရှင်ဆုံး ကျောင်း
သားအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ သက်ကြီးပိုင်းအရွယ်သို့ ရောက်
သည်တွင် မိမိအနေဖြင့် လူများကို အဝေးမှ ပေါင်းသင်းရာ၌ ဟာသဉာဏ်ကို
အသုံးပြုခဲ့ရကြောင်း ကျွန်မအား ပြောပြခဲ့ပါသည်။

ဖီးလ် မိုင်ယာမီးအထက်တန်းကျောင်းမှ ဖလော်ရီဒါ တက္ကသိုလ်
သို့ ရောက်သောအခါ တစ်ခန်းတည်းနေ မိတ်ဆွေများမှာ အားကစား
သမားများနှင့် နိုင်ငံရေးသမားများဖြစ်နေကြသည်။ ထိုအထဲတွင် နောင်
အခါ အမေရိကန်အထက်လွှတ်တော်အမတ်ဖြစ်လာသော ဂျော့ချ် စမေ
သားစ်လည်း ပါဝင်သည်။ ဖီးလ်သည် အမျိုးသား စာသင်သားများ၏ လူမှု

ရေး အဖွဲ့အစည်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်းကောင်း၊ မိန်းကလေးများနှင့် လည်းကောင်း မျှတစွာ နေထိုင်လှုပ်ရှားရင်း ဂျင်အရက်ကို တွင်တွင် သောက်သုံးလေ့ရှိခဲ့သည်။ နွေရာသီတွင် ဖခင်ဖြစ်သူ မစ်ရှင်ပြည်နယ်သို့ ခေတ္တပြန်သောအခါ ဂရေဟမ် နို.နှင့်နို.ထွက်ပစ္စည်းဆိုင်ကို ဖိလ်က ကြီးကြပ်လုပ်ကိုင်ရသည်။

ဖိလ်အသက် ၁၉ နှစ်အရွယ်၊ ၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် မိခင်ဖြစ်သူ ကင်ဆာရောဂါဖြင့် ကွယ်လွန်သွား၍ ဖိလ် အကြီးအကျယ် စိတ်ထိခိုက် ခဲ့သည်။ ဖိလ်မှာ မိခင်ကို မြတ်မြတ်နိုးနိုး ချစ်သကဲ့သို့ မိခင်၏အချစ် ကိုလည်း အားကိုးအားထားပြုသည့် သားဖြစ်သောကြောင့် ဖိလ်ခမျာ ဆောက်တည်ရာမရအောင် စိတ်ဓါတ်ညှိုးငယ် ကျဆင်းသွားခဲ့သည်။ မိခင် အကြောင်း ပြောရန် အလွန်ဝန်လေးတတ်သော ဖိလ်ကို ကျွန်မ နောင်မှ နားလည်ပါတော့သည်။ မိခင် ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ကောလိပ်တွင် ညပေါင်း များစွာ ငိုကျွေးလျက် အိပ်စက်ခဲ့ရသည်များကိုလည်း ဖိလ်က နောက်မှ ကျွန်မကို ပြောပြပါသည်။

အမှန်မှာ မိခင်ကွယ်လွန်သည်နှင့် မိမိကတည်းကပင် ဖိလ်သည် ကျောင်းနှင့် အဆက်ပြတ်ကာ နွားခြံနှင့် နွားနို.လုပ်ငန်း၌ အချိန်ပေးလုပ်ကိုင်နေရပြီဖြစ်သည်။ နွားနို.ပို့.သည့်ကားကိုလည်း မောင်း ရသည်။ ထိုကာလတွင် လူအမျိုးမျိုးနှင့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံနည်းများကိုပါ ဖိလ် နားလည်သိရှိလာခဲ့သည်။ အရက်သောက်လေ့ရှိပြီး ခပ်ပျော်ပျော် နေတတ်သော ဖိလ်သည် အရက် လုံးဝမသောက်သော ဖခင်နှင့် ကတောက် ကဆတ်ဖြစ်လာသည်။ ယင်းအငြင်းအခုံများ၏ လွှမ်းမိုးမှုကိုလည်း ဖိလ် ခံခဲ့ရသည်။

ဖိလ်အပေါ် ကြီးမားစွာ လွှမ်းမိုးထားသော အရာတစ်ခုမှာ သူ့ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်၏ ဖခင် ရှေ့နေအိုကြီး ဒဗလျူ အိုင် အယ်ဗန်စ်⁸²ပင် ဖြစ်ပါသည်။ အယ်ဗန်စ်သည် ဖိလ်ဘဝ၏ အကြီးတော်တစ်ယောက်ပင်

ဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်၏ မိခင်သည် မကွယ်လွန်မီ နာမကျန်းဖြစ် စဉ်ကတည်းက မိသားစုရှေ့နေဖြစ်သော အယ်ဗန်စ်နှင့် တိုင်ပင်၍ ထိုခေတ်က အကောင်းဆုံး ဟားဗတ် ဥပဒေကျောင်းသို့ ဖီးလ်ကို ပို့လွှတ်ရန် စီစဉ်ခဲ့သည်။ ခင်ပွန်းနှင့် သားဖြစ်သူ ဖီးလ်တို့ကို ရည်ညွှန်း၍ ဖီးလ်အား ဟားဗတ်ဥပဒေကျောင်း တက်စေအောင် သေတမ်းစာတွင် ဖော်ပြထားရစ်ခဲ့ပါသည်။

အချိန်တန်လာသောအခါ ဖီးလ်၏မိခင်က ဖီးလ်အား ဥပဒေ ကျောင်းသို့ ပို့ရန် မိမိ ငွေကြေး မတတ်နိုင်ကြောင်း ပြောလာသည်။ နောက်ဆုံးတွင် စိတ်ပြောင်းကာ ပို့မည်ပြုပြန်သည်။ သို့သော် ကျောင်း အပ်ချိန် နောက်ကျလွန်း၍ ဟားဗတ်တွင် လက်မခံတော့။ ဖီးလ်က မစ်ရှီဂင်တက္ကသိုလ်ဥပဒေကျောင်းသို့ ဝင်ရန် ကြိုးစားပြန်သည်။ ဝင်ခွင့် မရပြန်ပေ။ နောက်ဆုံးတွင် ဖလော်ရီဒါပြည်နယ် နိုင်ငံရေးလောကမှ ဟားဗတ်ဥပဒေသွဲ့ရ ကလော့ဒ် ပက်ပါး⁸³၏ အကူအညီဖြင့် ဟားဗတ်သို့ ဝင်ခွင့်ရခဲ့သည်။

ထိုအချိန်က ဟားဗတ်ဥပဒေကျောင်းမှာ ထိပ်တန်းကျောင်း တစ်ကျောင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေကျောင်းသားများထဲတွင် မိန်းကလေး တစ်ယောက် နှစ်ယောက်သာ ရှိတတ်ပါသည်။ ဖီးလ်၏ သူမတူသော အရည်အသွေးနှင့် အတွေးအခေါ်များကြောင့် ဥပဒေကျောင်းတွင် အဆင် ချောလျက်ရှိသည်။ စာကို လျင်လျင်မြန်မြန် ဖတ်နိုင်သလောက် ဖတ်သမျှကို မှတ်ထားနိုင်သည့် သူ့မှတ်ဉာဏ်စွမ်းအားကို အကျိုးရှိစွာ အသုံးချခွင့် ရပေပြီ။ သူ၏ မူလစရိုက်ကလေးကိုမူ မည်သည့်အခါမျှ မပြောင်း။ မြင်းပွဲနှင့် အရက်ဆိုင်သို့ မကြာမကြာ ရောက်သည်။ သို့တိုင်အောင် ပတ်ဝန်းကျင်သစ်တွင် ဖီးလ် အောင်မြင်နေသည်။ ပထမနှစ် ကုန်ဆုံးချိန် သို့ရောက်သောအခါ အရေးကြီးသော နောက်ဆုံးစာမေးပွဲတွင် ကျရှုံး လေမည်လားဟု သူ တွေးကြောက်လာသည်။ သို့သော် အမှတ်စာရင်းများ ထွက်လာသော အခါ ဖီးလ်မှာ အတန်းထဲ၌ တတိယနေရာ၌ ရောက်နေ

လေသည်။

ဖီးလ်သည် ထိုအချိန်မှာပင် ဥပဒေမဂ္ဂဇင်းကို စီစဉ်ထုတ်ဝေလိုက်ပြီး ဥပဒေ ဒုတိယနှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် မဂ္ဂဇင်းဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ယင်းအခြေအနေသည် လူတစ်ယောက်၏ ဘဝကို တစ်မျိုးတစ်ဖုံဖန်တီးပေးသည့် အရေးကြီးသော ကဏ္ဍ တစ်ခုပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဖီးလ်မှာ အသိပညာပိုင်းဆိုင်ရာ လှုံ့ဆော်မှုအသစ်များ၊ သင်ခန်းစာများကို ရရှိလာခဲ့သည်။ အတော်အတန် မှုန်ဝါးနေသော သူ့ရုပ်လွှာသည်လည်း ပြတ်သားစွာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာခဲ့သည်။ သူ့ဘဝအပေါ် ဆရာတစ်ဆူပမာ ဩဇာညောင်းသည့် ဖီးလစ္စ ဖရဲန့်ဖတ်တားနှင့်လည်း စတင်တွေ့သိလာခဲ့ပါသည်။

အမှန်မှာ ဖီးလ်ထက်စော၍ အလားအလာရှိသော မဂ္ဂဇင်းဥက္ကဋ္ဌလောင်း လူငယ်နှစ်ယောက် ရှိနှင့်ပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုနှစ်ယောက်မှာ ဥက္ကဋ္ဌနေရာအတွက် ယှဉ်ပြိုင်ရင်း တစ်ယောက်မျှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် အရွေးမခံကြရဘဲ လိပ်ခဲတည်းလည်းဖြစ်သွားခဲ့သည်။ နောက်တစ်နေ့နံနက်ပိုင်းသို့ ရောက်မှ အယ်ဒီတာများက မည်သည့်အုပ်စုဘက်မျှ မပါသော လူသိအလွန်နည်းသေးသည့် ဖီးလ်အား ဥက္ကဋ္ဌတင်ရန် စိတ်ကူးမိကြသည်။ ပရစ်ချ်တိုလူသိုက်ကလည်း ဖီးလ်ကို အရက်ဆိုင်တစ်ဆိုင်မှ သွားရောက်ခေါ်ယူလာကြသည်။ ယမန်နှစ်မှ မဂ္ဂဇင်း ဥက္ကဋ္ဌဟောင်းအက်ဒ် ဟတ်ဒယ်လ်ဆင်က ဖရဲန့်ဖတ်တားနှင့် တွေ့ရန် ဖီးလ်အား လမ်းညွှန် လိုက်ပြန်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ဖီးလ်မှာ “လူလိုမှ နတ်လို၊ နတ်လိုမှ ဂြိုဟ်မ” ဟူသော စကားကဲ့သို့ မစကူညီသူအနန္တဖြင့် ဥပဒေမဂ္ဂဇင်း ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာခဲ့သည်။

ဖီးလ်၏ တကယ်ဘဝခရီးလမ်းသည် ဥပဒေမဂ္ဂဇင်းဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ဖရဲန့်ဖတ်တားနှင့် ဆက်သွယ်မှုလမ်းကြောင်းမှ ဖြာထွက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဖီးလစ္စမှ တရားလွတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးအဖြစ် ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် သမ္မတ ရုစဗဲလ်ထ်ထံမှ ခန့်အပ်လွှာ မရမီကတည်းက ဖီးလ်အား

၎င်း၏တပည့်သားသမီးတစ်ယောက်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြု မွေးစားထား
ပြီးဖြစ်သည်။ ပညာရှင်ကြီးများ အသိုင်းအဝိုင်း၊ လေးနက်သော အတွေး
အခေါ်နှင့် စာအုပ်စာပေများ နယ်ပယ်၊ စိတ်ဓါတ်နိုးကြားဖွယ် တွေ့ဆုံ
ဆွေးနွေးမှုများနှင့် နိုင်ငံတကာရေးရာတို့၌ ဖီးလ်ဝင်ဆန်၊ လှုပ်ရှားနိုင်ခဲ့
ခြင်းသည် ဖရဲနံ့ဖတ်တာ၊ ဥပဒေမဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာများနှင့် အစဉ်လက်တွဲ
ခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်ကာ နိုင်ငံရေး၌ အစဉ်တစိုက် အားသန်
ခဲ့သည်အလျောက် ဖခင်နှင့်အတူ မဲဆွယ်ပွဲများတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ
ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ပြည်သူလူထုရေးရာ
ပြဿနာများကို စိတ်ဝင်စားလာခဲ့သည်။ သို့သော် လောလောဆယ်၌
ပြည်တွင်းပြည်ပ နိုင်ငံတကာအမြင်ရှိသော၊ အာဏာနှင့်သဘောတရားကို
အသုံးချလိုသော၊ ပြည်သူလူထု၊ နိုင်ငံရေးနှင့် နိုင်ငံရေး သီအိုရီတို့ကို
မျက်ခြည်မပြတ် ပေါင်းစပ်ကိုင်စွဲထားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးနှင့် ဖီးလ် တွေ့ရ
ပေတော့မည်။

Notes

1. Kennedy
2. Oval Office
3. Barnet Nover
4. Barnet (Barney)Nover
5. Morley = Felix Morley
6. Haverford College
7. *The Christian Science Monitor*
8. Herbert Elliston
9. "On Being a Horse"
10. "Brains and Beauty"
11. Klaus and Erika Mann
12. *Escape to Life*
13. Opinion Page
14. "Brains" section
15. "Outlook" section
16. Childs Restaurant
17. E. Street
18. John Oakes
19. Hedley Donovan
20. *The New York Times*
21. Arthur Sulzberger

22. Time Inc.
23. Connecticut Avenue
24. S Street
25. Phyllis Asher
26. Arlington
27. Hockley
28. Theodore Wilkinson
29. Deering Danielson
30. *Atlantic Monthly*
31. Graham Claytor
32. Adrian Fisher
33. Bill Sheldon
34. Louis Brandeis
35. Felix Frankfurter
36. Quinn Shaughnessy
37. Hughes
38. Edwin McAlwain
39. Edward Prichard
40. Prich
41. Stanley Reed
42. Ed Huddleson
43. Harvard *Law Review*
44. Yale and Columbia *Law Reviews*
45. *Gone with the Wind*
46. Tara
47. Dean Acheson
48. Francis Biddle
49. New Dealers
50. Alice Barry
51. June wilkinson
52. Jane Acheson
53. Hockley's "house" grils
54. Edward Burling

55. Johnson
56. juleps
57. Ritz Carlton
58. George Smathers
59. Rosemary
60. Harvey's
61. Valentine's Day
62. daffodils
63. tulips
64. Nassau
65. Gene Elderman
66. Hugo Black
67. Ku Klux Klun
68. Reform of the Judiciary
69. Ernest Graham
70. Crosswell
71. Florence Morris
72. Lincoln
73. Terry
74. Black Hills
75. Everglades
76. Seminole Indians
77. Charlie Tigertail
78. dugout eanoes
79. George Earle, Sr.
80. Miami
81. Hialeah
82. W. I. Evans
83. Claude Pepper

အခန်း (၈)

၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် နွေဦးရာသီမှာ စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ်ရာများ၊ ချစ်ရေး ကိစ္စများဖြင့် ကုန်လွန်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်စလုံးအတွက် ကြည်နူးဆွတ်ဖျံ့ဖွယ် အချိန်ကလေးဖြစ်သော်လည်း အလောသုံးဆယ် လက်ထပ်ကြဖို့ စဉ်းစားလိုက်ပြန်သောအခါ ကဲလွန်းနေပါလားဟုလည်း တွေးမိပြန်ပါသည်။ ကျွန်မမှာ လက်ထပ်ဖို့အကြောင်း ပြောလာတိုင်း စိတ် လှုပ်ရှားတတ်ပါသည်။ ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတစ်ယောက်အကြောင်း တစ်ယောက် အနည်းငယ်မျှသာ သိကြသေးသည်။ ဒါ့အပြင် ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်စလုံး ၏ အသက်များမှာလည်း အလွန် ငယ်ရွယ်နေကြပါသေးသည်။ ကျွန်မက ၂၃ နှစ်၊ ဖီးလ်က ၂၅ နှစ်ပင် မပြည့်တတ်သေးပေ။ ကျွန်မတို့မှာ ကွဲပြားခြားနားသော နောက်ခံအခြေအနေများမှ ကြီးပြင်းလာခဲ့ကြလင့်ကစား တူညီသော အယူအဆ သဘောထား အတော်များများ ရှိနေကြသည်။ စိတ်သဘောထား၊ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်း၊ ဝါသနာ၊ စိတ်ဝင်စားမှုနှင့်

နိုင်ငံရေးအမြင် စသည်တို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဖီးလ်မှာ လာမည့် တရားရုံးချုပ်သက်တမ်းကာလတွင် တရားသူကြီး ဖီးလ်စွ ဖရဲန့်.ဖတ်တား၏ တရားရုံးတာဝန်ခံအဖြစ် လုပ်ကိုင်ရတော့မည်ဖြစ်၍ တစ်ညတွင် ဖရဲန့်.ဖတ်တားအား တရားရုံးမှ အိမ်သို့ ကားဖြင့် ပြန်ပို့စဉ် ကျွန်မတို့ လက်ထပ်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ထားကြသည့် အကြောင်းကို ပြောပြရင်း လက်ထပ်ခွင့်ပါ တောင်းလိုက်ပါသည်။ တရားသူကြီးအား နေ့ရောညပါ ပံ့ပိုးကူညီနိုင်ရေးအတွက် တရားရုံးတာဝန်ခံများ လက်မထပ်ရန် ညွှန်ကြားချက်မှာ ထိုအချိန်က ပျက်ပြယ်နေပြီ ဖြစ်သော်လည်း ဖီးလ်က ခွင့်တောင်းဖို့ လိုသေးသည် ထင်၍ ခွင့်တောင်းခံခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဖရဲန့်.ဖတ်တားသည် ဖေဖေ၊ မေမေတို့နှင့် နှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက သိကျွမ်းနေသူဖြစ်၍ ကျွန်မကိုလည်း ကောင်းစွာသိသည်ဖြစ်ရာ ကျွန်မတို့အစီအစဉ်ကို လိုလိုလားလားပင် ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် “ပန်းသီးဟာ အပင်နဲ့ သိတ်အဝေးကြီးမှာ ဘယ်တော့မှ မကြေဘူးကွ”¹ ဟုလည်း ဖရဲန့်.ဖတ်တားက ဖီးလ်အား ဥပမာတင်စား ပြောပြခဲ့သည်ဟူ၏။

ဖီးလ်အနေဖြင့် ကျွန်မနှင့် လက်ထပ်တော့မည့်သတင်းကို ၎င်း၏ ဖခင်ထံသို့ စာရေးသတင်းပို့သောအခါတွင်မှ ဖရဲန့်.ဖတ်တားနှင့် ဖေဖေတို့အား ပြောပြခဲ့ရတုန်းကထက် ပို၍ ခက်ခဲပင်ပန်းနေကြောင်း တွေ့ရတော့သည်။ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် မတ်လ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ဖခင်ထံ ရေးသည့်စာ၌ စိတ်လှုပ်ရှားနေသော ဖီးလ်က ၁၉၃၉ ခုနှစ်ဟု သက္ကရာဇ်ကို မှား၍ ရေးလိုက်မိပြီး ကျွန်မနာမည်ကိုလည်း စာလုံးပေါင်းမှား၍ ရေးခဲ့မိပါလေသည်။

စာမှာ ၎င်း၏ ရုံးလုပ်ငန်းတာဝန်များ ပြီးဆုံးမည့် မေလ ၂၇ ရက်နေ့ သို့မဟုတ် မေလ ၂၇ ရက်ကျော်ကျော်လောက်တွင် သူ့ကျွန်မနှင့် လက်ထပ်မည်အကြောင်း၊ ကျွန်မဖေဖေနှင့် မေမေတို့ အကြောင်း၊ ကျွန်မ

တို့မိသားစု ကျိကျိတက်ချမ်းသာပုံနှင့် ကျွန်မ ချောမောလှပပုံ၊ လာမည် နွေရာသီ၌ ဘာကြောင့်လက်ထပ်သည်အကြောင်း၊ လက်ထပ်ပြီးပါက ဖလော်ရီဒါသို့ သွား၍ မည်ကဲ့သို့ နေထိုင်လှုပ်ရှားကြမည်အကြောင်း၊ ကျွန်မ၏ ငွေကို အိမ်ထောင်မှုအတွက် လုံးဝ မသုံးဘဲ ကျွန်မအတွက် အဝတ်အစား၊ ခရီးသွားစရိတ်အတွက်သာ သုံးမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် တတ်နိုင်လျှင် ကျွန်မ ယုံကြည်သည် လုပ်ငန်းများနှင့် အများတကာကို အကူအညီပေးရာ၌ သုံးမည်ဖြစ်ကြောင်းများကို ဖခင်ဖြစ်သူ နားလည်သဘောပေါက်အောင် ကျိုးကြောင်းဖော်ပြရေးသားလိုက်သောစာပင်ဖြစ်သည်။

သို့သော် ကျွန်မနှင့် လက်ထပ်မည်ကိစ္စကို ဖီးလ်၏ဖခင်က သဘောမတူခဲ့ပေ။ ကျွန်မ ရဟူဒီသွေးစပ်နေခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သားအဖနှစ်ယောက် အချေအတင်ပြောကြရာတွင် ဖီးလ်က ကျွန်မဘက်က ရပ်၍ ခုခံပြောဆိုခဲ့သည်။ ဖေဖေ၊ မေမေတို့ အလွန်ချမ်းသာနေခြင်းအတွက်လည်း ဖီးလ်၏ဖခင်က သားအပေါ် စိုးရိမ်နေခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်မတို့လက်ထပ်မည့်အစီအစဉ်ကို သဘောတူသည့် စာတစ်စောင် ဖီးလ်ထံသို့ ရေးကာ ကျွန်မအား သူတို့အားလုံးက တွေ့ချင်မြင်ချင်နေကြောင်း သတင်းကောင်းပါးလိုက်ပါသည်။

ဖီးလ်၏ဖခင် အန်နီ^၇(အားနက်စ် ဂရေဟမ်) သည် နောက်ပိုင်းတွင် ကျွန်မထံသို့ ချိုသာရည်မွန်သော စာတစ်စောင် ရေးလာပါသည်။ စာထဲ၌ တောသားတစ်ယောက် မြို့ပေါ်ရောက်သွားသောအခါ ဖြစ်တတ်သော ထုံးစံအတိုင်း ဖီးလ်အတွက် မိဘနှစ်ပါးစလုံး စိုးရိမ်ပူပန်ခဲ့ကြကြောင်း၊ မြို့အရပ်ဒေသတွင် မိန်းမပျက်များနှင့်တွေ့မှာ စိုးရိမ်နေခဲ့ရကြောင်း၊ ယခုအခါ ဖီးလ်အနေဖြင့် အကောင်းဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော် ပြသခဲ့ပြီဖြစ်၍ ၎င်းတို့ စိတ်အေးကြရကြောင်း၊ ကျွန်မအနေဖြင့် ဖီးလ်အား အကောင်းဆုံးလမ်းကြောင်းပေါ်တွင် မှန်ကန်စွာ ထိန်းပေးသွားနိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ကျွန်မအပေါ်

စိတ်ချယုံကြည်သည့် သဘောထားများကို ဖော်ညွှန်းထားပါသည်။

ဖီးလ်ကား ကျွန်မတို့လက်ထပ်ပွဲသို့ သူ့ဖခင်ကို မဖိတ်ကြားခဲ့ပေ။ လက်ထပ်ပြီးမှ သူ့မိဘမောင်နှမများဆီသို့ ကျွန်မအား သူ့ကိုယ်တိုင်ကားဖြင့်ခေါ်သွားမည်ဟု ဆိုသည်။ ကျွန်မတို့လက်ထပ်မည်ကိစ္စကို ဦးဦးဖျားဖျား ကန့်ကွက်သော သူ၏ဖခင်အပေါ် မကျေမချမ်းဖြစ်နေသေးဟန်တူပါသည်။ နောက်တစ်ကြောင်းမှာလည်း ကျွန်မမိဘများ၏ ကြီးမားခဲ့ထည်သော အိမ်ကြီးနှင့် အစေခံများ၊ ကျွန်မတို့ နေထိုင်ပုံများကို ဖခင်ဖြစ်သူ မြင်သွားပါက ထိတ်လန့်သွားမည်အရေးကို ဖီးလ် တွေးပူမိခဲ့ဟန်တူပါသည်။ ကျွန်မအထင် ဖေဖေနှင့် ဖီးလ်တို့ တိုင်ပင်၍ စီစဉ်ခဲ့ကြခြင်းပင် ဖြစ်ရပေမည်။ ကျွန်မသည် ဖီးလ်၏လူရိုးလူကြမ်းဖခင်ကို သိလာခဲ့ပြီးနောက် နောက်ဆုံးတွင် လေးစားချစ်ခင်လာရပါသည်။

လူအတော်များများ သိနှင့်ပြီးဖြစ်သည့် ကျွန်မတို့၏ စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းသတင်းကို လူသိရှင်ကြား ကြေညာလိုက်ပြီးနောက် ကျွန်မတို့မှာ နာမည်ပိုကြီးလာသဖြင့် စိတ်လှုပ်ရှားမှုတစ်ခု ဖြစ်လာရပြန်ပါသည်။ စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းမှု ပျက်လုနီးအခြေအနေသို့ ရောက်ခဲ့သည့် အဖြစ်ဆိုးနှင့် တိုးခဲ့သည့်အပတ်က ညနေစာကပွဲတစ်ခုသို့ ကျွန်မတို့နှင့်အတူ အစ်ကိုကြီးဘီးလ်လည်း ပါလာသည်။ ထိုပွဲတွင် ဖီးလ်သည် အရက်ကို အလွန်အကျွံသောက်လိုက်ရာ ကျွန်မ မမြင်မတွေ့ဖူးသည့် ကြောက်စရာကောင်းသည့်အခြေသို့ ရောက်သွားပါသည်။ ဖီးလ်မှာ ပုံမှန်မူးသလိုမဟုတ်ဘဲ ထိန်းသိမ်း၍ မရအောင် ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် မူးနေသောကြောင့် ကျွန်မထိုတစ်ညလုံး စိတ်အပျက်ကြီးပျက်ရပါသည်။ အစ်ကိုကြီးဘီးလ်က ထိုကဲ့သို့ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး မူးပုံမျိုး မြင်ဖူးပါသလားဟု ကျွန်မကို မေးလာသဖြင့် မမြင်ဖူးခဲ့သေးကြောင်း ပြောပြလိုက်ရာ “သူနဲ့လက်ထပ်ဖို့ကိစ္စ စဉ်းစားဦး ညီမလေး” ဟု သတိပေးသွားခဲ့သည်။

ကျွန်မအနေဖြင့် သူနဲ့ လက်ထပ်ရန်ကိစ္စကို ပြန်၍ စဉ်းစားမှ ဖြစ်တော့မည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။ နောက်တစ်နေ့ ညတွင် ဖီးလ်နှင့် တွေ့ဆုံရန် ချိန်းထားပြီးဖြစ်၍ တွေ့လျှင် သူနှင့် ဆွေးနွေးတော့မည်ဟု လည်း စိတ်ကူးလိုက်သည်။ သို့သော် ကျွန်မကို ခေါ်ရန် ရောက်လာသော အခါ သူနှင့်အတူ ပရစ်ချ်ကိုပါ ခေါ်လာကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ဖီးလ်မှာ အမြဲတမ်း ကျွန်မထက် တစ်ကွက်ကျော်၍ ကြိုမြင်နေသူဖြစ်သည်။ ထုံးစံအတိုင်း ကြံရွယ်ထားသည့် ကိစ္စကို မဆွေးနွေးဖြစ်ဘဲ ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်ရသည်။ ကြာတော့ သွေးအေးကာ ကြောက်ရွံ့စိုးရိမ်စိတ်တွေလည်း ပျောက်ကုန်တော့သည်။ ဖီးလ်၏ စွဲမက်ဖွယ် ပုံရိပ်တွေသာ ကျွန်မ၏စိတ်တွင် ကြီးစိုးနေကြလေသည်။

ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့ မိသားစု သိကျွမ်းလာပြီး အပြန်အလှန် နားလည်မှု ရှိနေကြလေပြီ။ သို့သော် ကျွန်မ၏ ငွေရေးကြေးရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဖီးလ်တကြောင့်ကြကြ ဖြစ်နေပါသေးသည်။ ကျွန်မမှာ အလုပ်ကို အဆက်မပြတ် လုပ်ကိုင်နေသည်။ လက်မထပ်မီအချိန် အထိပင် ကျွန်မအလုပ်နှင့်လက် ပြတ်သည်ဟူ၍ မရှိခဲ့။ ကျွန်မအတွက် အဝတ်အစားများနှင့် မင်္ဂလာခန်းဝင်ပစ္စည်းအဖြစ် လိုအပ်မည့် ပစ္စည်းအသုံးအဆောင်ဟူသမျှကိုလည်း မေမေနှင့်အတူ လိုက်လံဝယ်ခြမ်းစုဆောင်းနေရပါသည်။ လက်ထပ်ပြီးပါက ကျွန်မတို့ နှစ်ယောက်၏ဝင်ငွေဖြင့် ရပ်တည်သွားပါမည်ဟု ကတိပေးထားသည့်အတိုင်း နောင်အခါ၌ ယခုလို စိတ်ထင်တိုင်း ဝယ်နိုင်တော့မည် မဟုတ်ပေ။ နည်းနိုင်သမျှ နည်းအောင်သာ ဝယ်ရဖို့ ရှိသည်။ ယခု ဝယ်ထားသည့် အဝတ်အစားတွေက ကျွန်မအိမ်ထောင်သက်တွင် အကြာကြီး အသုံးပြုလိုက်ရပါသည်။

ကျွန်မတို့ မည်သို့မည်ပုံ လက်ထပ်ရမည်အကြောင်းကိုမူ ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မ ဆွေးနွေးဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။ ကျွန်မတို့ နှစ်ယောက်စလုံးမှာ ရှက်တတ်ကြသည်။ ဖီးလ်က နယူးယောက် စီးတီးခန်းမဆောင်ကြီးတွင်

ကျွန်မတို့. လေးစားသည့် မြို့.တော်ဝန် ဖိယိုရယ်လို လာ ဂါးဒီးယား³ ရှေ့မှောက်၌ လက်ထပ်လိုသည်။ လက်ထပ်ပွဲတွင် ကျွန်မက မီးခိုးရောင် ဖလန်နယ်ဝတ်စုံကို ဝတ်ရမည်။ ကျွန်မကလည်း ဈေးဆစ်ခွင့် လုံးဝ အလျှော့ပေးသည့် အချက်နှစ်ချက်ကို တင်ပြသည်။ လက်ထပ်ဝတ်စုံ နှင့်တူသည့် အင်္ကျီရှည်ကြီးကိုဝတ်လျက် ဘာသာရေးသဘောနှယ်သည့် အခမ်းအနားကလေး တစ်ခုလုပ်ရန်နှင့် အခမ်းအနားသဘောမဆန်သော ပါတီပွဲကလေးတစ်ခုကို အိမ်၌ ပြုလုပ်ရန်တို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မ၏ တောင်းဆိုချက်အရ ပါတီပွဲကလေးကို မောင့် ကစွကိုခြံကြီးထဲရှိ ပန်းခြံ၌ ပြုလုပ်ရန် သဘောတူလိုက်ကြသည်။ တကယ်တော့ မောင့် ကစွကိုခြံကြီး ကိုသာလျှင် ဝေါရှင်တင်အိမ်ထက် ပို၍ အိမ်အဖြစ် ကျွန်မ သတ်မှတ်ထား နေမိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မနှင့်ဖီးလ်မှာ ဘာသာရေးထုံးစံလေ့များကို တစိုက် မတ်မတ် လိုက်လေ့မရှိကြသော်လည်း ကျွန်မအနေဖြင့် ယခုကိစ္စကိုတော့ တရား သူကြီး ထက်ပို၍ ဘာသာရေးသဘော ပါဝင်စေချင်နေပါသည်။ ထို့ အပြင် မေမေ့ကို အကြောင်းပြု၍ အလွန်သိမ်မွေ့သော လူသာရန်ခရစ်ယာန် ဂိုဏ်းတော်မှ ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးလည်း ရှိနေပြီဖြစ်ပါသည်။

၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇွန်လ ၅ ရက်နေ့တွင် မောင့် ကစွကိုခြံ၌ ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်တို့ လက်ထပ်ခဲ့ကြပါသည်။ လက်ထပ်မင်္ဂလာပွဲသို့ လာ ရောက်ချီးမြှင့်ကြသူများမှာ ဖီးလ် အကျိုးပြုဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သော တရား သူကြီးနှစ်ဦးဖြစ်သည့် ဖရဲန့် ဖတ်တာတို့၊ ဇနီးမောင်နှံနှင့်ရိဒ်တို့၊ ဇနီးမောင်နှံ၊ ကျွန်မဖက်မှ မိသားစုနှင့် ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေအချို့တို့ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအထဲတွင် အက်ဒွပ်စတိုင်ချင် ပါလာ၍ ကျွန်မတို့ ကံကောင်းသည်ဟုပင် ဆိုရပါမည်။ ဖီးလ်နှင့်ကျွန်မတို့မှာ ဓါတ်ပုံဆရာကို အိမ်သို့ ခေါ်၍ ဓါတ်ပုံ ရိုက်ဖို့ ခေါ်ဖို့ စဉ်းစားမိမည် မဟုတ်ပေ။ သို့သော် စတိုင်ချင်မှာ ကင်မရာ တစ်လုံး အသင့်ပါလာပါသည်။ ပြောစရာပင်မလို၊ သူ့ဖာသာသူ ဓါတ်ပုံ များကို ရိုက်ပေးသွားခဲ့ရာ သူ့လက်ရာများကို ကျွန်မ ယနေ့တိုင်အောင်

တန်ဖိုးထားနေရဆဲဖြစ်ပါသည်။ ထိုနေ့ကဝတ်သော ဝတ်စုံကို ကျွန်မ ကိုယ်တိုင် ပုံစံထုတ်ပြီး ဘားဒေါ်ဖ် ဂွတ်မင်း⁴တွင် အော်ဒါပေး၍ ချုပ် ခိုင်းသည်။ ကျွန်မဆန္ဒအတိုင်း ရှည်လျားပြီး ရိုးစင်းသော ဝတ်စုံပင်ဖြစ် သည်။ သို့သော် နူးညံ့လေးလံသော ပိုးသားဖြင့် ချုပ်ထားပြီး အဘွား၏ ဇာပန်းများဖြင့် အနားကွပ်ထားသောပုဝါကြောင့် ကြည့်၍ အဆင်ပြေလှပ နေပါသည်။ သစ်ခွပန်းတွေ လက်မှာကိုင်ပြီး လိမ္မော်ပန်းပွင့်များကို ပန် လိုက်၍ မျက်နှာဖုံးဇာပဝါပါးကို မခြုတ် ထားလိုက်သည်။ ညီမလေးရသံက ကျွန်မ အတွက် အပျိုရုံအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပရစ်ချ်က ဖိလ်အတွက် လူပျိုရုံ အဖြစ်လည်းကောင်း ကူညီပေးခဲ့ကြပါသည်။

လက်ထပ်ပွဲမစမီ နေ့လည်စာစားကြသောအခါ အစိုးရကျောင်း များ၌ ကျောင်းသူကျောင်းသားများ နိုင်ငံတော်အလံကို အလေးပြုသင့် မပြုသင့် ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ အခြေအတင် ငြင်းခုံပြောဆိုကြပြန်ရာ အခမ်းအနားစတင်ရန်အတွက် ခရစ်ယာန်ဘုန်းတော်ကြီး ရောက်ရှိ စောင့် ဆိုင်းနေကြောင်း စားပွဲထိုးက လာပြောမှ ပြီးပြတ်သွားတော့သည်။

လက်ထပ်အခမ်းအနား ပြုလုပ်ပြီးနောက် ပထမပိုင်းပွဲထက် အနည်းငယ် ကျယ်ပြန့်သည့် ဧည့်ခံပွဲတစ်ခုကို ထပ်မံပြုလုပ်ပါသည်။ ဤပွဲသို့ ကျွန်မ၏ အဒေါ်များ၊ ဦးလေးများနှင့် ဝမ်းကွဲမောင်နှမများ လာရောက်ကြပါသည်။ ပြီးလျှင် မိသားစုကားဒရိုင်ဘာ အယ်လ်ဖီလစ်ပစ် က ဖိလ်နှင့် ကျွန်မကို နယူးယောက်စီးတီးရို ကာလိုင်းဟိုတယ်⁵သို့ ကား ဖြင့် ပို့ပေးလေသည်။

ကျွန်မတို့တည်းခိုမည့် ဟိုတယ်ခန်းကို မေမေက မောင့်ကစွကို ခြံထွက် လတ်ဆတ်သော ပန်းများဖြင့် မွမ်းမံပြင်ဆင်ပေးထားပါသည်။ နယူးယောက်၌ တစ်ညနှစ်ည နေထိုင်စဉ်အတွင်း မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်း များနှင့် တွေ့ဆုံရပါသည်။ ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင် အော်စကာ ဟိုဖိုးလ်ကား⁵ နှင့် လက်ထပ်လိုက်သော အစ်မကြီးဖလိုက်လည်း ကာလိုင်းဟိုတယ်⁶

သို့လာ၍ ကျွန်မတို့ကိုတွေ့ပါသည်။ “မစ္စစ် ဟိုမိုးလ်ကားက မစ္စစ် ဂရေဟဲမ်⁷ အား တွေ့လိုပါသည်” ဟူသော သတင်းကို ဟိုတယ်က ကျွန်မ အခန်းသို့ ပို့လိုက်သောအခါ ကျွန်မ နာမည်သစ်ဖြင့် လူထုအတွင်းသို့ ပထမဆုံး ရောက်ရှိလာသည်အဖြစ်ကို အလွန်ပင် နှစ်သက်ကြည်နူး ခဲ့ပါသည်။

ရက်အနည်းငယ်ကြာပြီးနောက် ဘာမြူးဒါးကျွန်းဆီသို့ မိး သဘောဖြင့် ကျွန်မတို့ ခရီးထွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ကော်ရယ်ကမ်းခြေ ရီဂို ဟော်ရိုင်းစွန်းရိပ်သာ⁹တွင် လသာဆောင်ကလေးတစ်ခုပါသော အခန်း တစ်ခန်းကို ငှားရမ်းနေထိုင်ကြသည်။ ကျွန်မက စစ်နှင့်ငြိမ်းချမ်းရေး¹⁰ ဝတ္ထုကြီးကို ယူသွားသည်။ ဖီးလ်လည်း ကျွန်မလိုပင် အကြောင်းအရာ ပေါ့ပါးသွက်လက်သော စာအုပ်များ ဖတ်လေ့ မရှိပေ။ တစ်နေ့တွင် ကျွန်မတို့အခန်းကို ကျွန်မတို့လိုပင် မင်္ဂလာဦးခရီးထွက်လာသော စစ်သား လေးဇနီးမောင်နှံအား ငှားထားလိုက်ပါသည်။ တစ်နေ့တာ စက်ဘီး ကိုယ်စီဖြင့် လည်ပတ်ပြီး ကျွန်မတို့ ပြန်ရောက်လာသောအခါ စစ်သား လေးက “အစ်ကိုတို့အခန်းမှာ စာအုပ်တွေ အများကြီးပါလား။ ကျွန်တော် တို့ကတော့ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ကျီစယ်ဖို့ပဲရှိပါတယ်” ဟု ပြောရှာသည်။ ကျွန်မတို့ ဘာမြူးဒါး၌ရှိစဉ် ဖီးလ်က အစ်မ မေရီထံသို့ သားဦးလေးမွေးခြင်းအတွက် ဝမ်းမြောက်ကြောင်း၊ ဘာမြူးဒါး၏ အံ့မခန်း တောပန်းတောင်ပန်းများအလှနှင့် ပင်လယ်ပြာ၏ သဘာဝအလှများ အကြောင်းအပြင် ကျွန်မ တစ်နေ့တစ်ခြား ကျန်းမာသန်စွမ်းနေကြောင်း စာတစ်စောင် ရေးပို့ခဲ့ပါသည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံ နာဇီဂျာမနီလက်အောက် ကျရောက်သွားခြင်း အတွက် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ ဖြစ်ရမည်အစား စက်ဘီးစီး၊ တင်းနစ်ရိုက်၊ ရေကူး၊ စာဖတ်ခြင်းတို့ဖြင့် ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်မှာ အချိန်တွေကို ဖြန်း မြဲဖြန်းနေခဲ့ကြသည်။ ကျွန်မမှာ တင်းနစ်ကို ပြောပလောက်အောင်

မကစားဖူးခဲ့သော်လည်း အစ်မလေးဘဝ၏ လောင်းရိပ်မှ လွတ်ကင်း
ခဲ့ပြီးနောက် တင်းနစ်ကစားခြင်းကို ပိုမိုနှစ်ခြိုက်လာခဲ့ပါသည်။ ဖီးလ်နှင့်
ကျွန်မ နှစ်ယောက်တည်း တင်းနစ်ကစားပြီဆိုလျှင် တစ်ယောက်ကို
တစ်ယောက် အချက်ရလျှင်ရသလို အပြန်အလှန် စကားနာထိုးတတ်ကြ
ပါသည်။

ဖျားရည်ဆမ်းခရီးမှ အပြန်တွင် ကျွန်မတို့ မောင့် ကစွကိုခြံ၌
ခေတ္တနေပြီးမှ လာမည့်နှစ်အတွက် ကျွန်မတို့ နေထိုင်ရန် ငှားရမ်းထားသည့်
အိမ်သစ်ကိုကြည့်ဖို့ ဝေါ်ရှင်တင်မြို့သို့ ဆင်းခဲ့ကြပါသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်
မှတစ်ဆင့် ဖလော်ရီဒါပြည်နယ်သို့ အစ်ကိုကြီးဘီးလ်ထံမှ အမွေရထား
သည့် ဘျူးဝစ်ခံအမိုးဖွင့်ကား¹¹ဖြင့် ထွက်ခဲ့ကြတော့သည်။ ကျွန်မမှာ ဖီးလ်
၏ မိဘမောင်နှမများကို ဖီးလ်ပြောပြထား၍သာ အလွန်မှုန်ဝါးစွာ မှတ်မိ
နေပါသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်၊ ရှိကာဂိုနှင့် ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့များတွင် နေထိုင်
ခဲ့ရစဉ်ကလည်း တောင်ပိုင်းဒေသ၏ သဘာဝနှင့် မြို့ပြင်ပသာဒ အခြေ
အနေများကို ကျွန်မ မသိရှိခဲ့ပေ။ ကျွန်မတို့ ဖလော်ရီဒါပြည်နယ်ထဲသို့
ဝင်သွားသောအခါ လူနေ အဆောက်အဦကြီး တစ်ခုလုံး၏ ရှေ့တွင် “ခွေး
များနှင့် ရဟူဒီများ မဝင်ရ” ဟူသော ဆိုင်းဘုတ်တစ်ခုကို တွေ့လိုက်၍
အလွန်တုန်လှုပ် ချောက်ချားသွားမိပါသည်။ ထိုမျှလောက် အရပ်ဆိုး
အကျည်းတန်သော ဆိုင်းဘုတ်မျိုးနှင့် အတွေ့အကြုံမျိုးကို ကျွန်မ မတွေ့
ခဲ့ဖူးသေးပါချေ။

လမ်းကြောအမှတ်တစ်အတိုင်း ဝင်သွားရာ ဖီးလ်၏ညီငယ် ဘီးလ်
မွေးဖွားစဉ်က မိဘများဆောက်လုပ်ခဲ့သည့် ကျောက်တုံးအိမ်ဆီသို့
ရောက်လာကြသည်။ ခြံကြီးမှာ ကျယ်ပြန့်ဖွံ့ဖြိုးပုံရသော်လည်း မြေပြင်မှာ
ပြန့်ပြူးပြီး သဲတွေများနေသည်။ တစ်ချိန်က အယ်ဗာဂလိတ်စ် ဗွက်
တောဒေသ နေရာဟောင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအိမ်တွင် ဖီးလ်၏ ဖခင် အာနီ
(အားနက်စ် ဂရေဟမ်) ၁၉၃၆ ခုနှစ်က လက်ထပ်ခဲ့သည့် မိထွေး

ဟီးလ်ဒါ¹²၊ ဖီးလ်၏ အဖေတူအမေကွဲ အလွန်သေးငယ်သော ညီငယ်လေး
ဘော့ပ်¹³တို့နှင့်အတူ ကျွန်မတို့ နေထိုင်ကြပါသည်။

သူတို့မိသားစုနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်တွေ့ရသည်မှာ ကျွန်မ
အတွက်ရော သူတို့အတွက်ပါ မလွယ်လှပါ။ ဟေးလ်ဒါမှာ ချစ်စရာ
ကောင်းပြီး ဂရုတစိုက် ဖော်ဖော်ရွေရွေရှိလှသည်။ အဲန်နီမှာ သတင်း
စာဖတ်သလိုလိုနှင့် သတင်းစာထိပ်မှကျော်၍ ကျွန်မကို အကဲခတ် လေ့
လာသည်။ နဂိုက ရှက်တတ်သော်လည်း ပျော်ရွှင်နွေးထွေးသည့် ဟန်
အမူအရာမျိုးဖြင့် ကျွန်မကို ဆက်ဆံပြောဆိုရှာပါသည်။ ကျွန်မသည်
တစ်နေ့ စဉ်ခန်းရှိ ဆိုဖာပေါ်တွင်လှဲလျက် ကျေးဇူးတင်စာများရေးနေစဉ်
၃ နှစ်သားလေး ဘော့ပ်က ကျွန်မကိုယ်ပေါ်သို့ တံတွေးထွေးသွားသဖြင့်
ကျွန်မမှာ ရင်တွေတုန်အောင် အံ့ဩထိတ်လန့်သွားပါသည်။ ဒီကလေးနယ်
အဆုံးအမတော့ ရှိမှဖြစ်တော့မယ်ဟု ကျွန်မ တွေးလိုက်မိသည်။ သို့သော်
နောင်အခါ၌ ဘော့ပ်သည် ထိုလေ့ဆိုးမှ ကင်းကာ အလွန်အောင်မြင်ပြီး
အတော်ဆုံး နိုင်ငံရေးသမားတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ သူ့ထက်
အကြီး မောင်နှမ သုံးယောက်နှင့် လုံးဝမတူဘဲ ဖလော်ရီဒါပြည်နယ် အုပ်
ချုပ်ရေးမှူး ဖြစ်လာခဲ့ပြီးနောက် ယခုအခါ အထက်လွတ်တော်အမတ်ပင်
ဖြစ်နေပေပြီ။ ဖခင်ဖြစ်သူနှင့် အစ်ကိုဖြစ်သူ ဖီးလ်တို့၏ ဆန္ဒများကို
ထူးဆန်းစွာပင် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ခဲ့သော သားတစ်ယောက်ဖြစ်ပေသည်။
ဘော့ပ်၌ ဂရေဟမ်မိသားစုအတွေးအခေါ်နှင့် ထူးခြားသော အရည်အသွေး
အားလုံး ရရှိထားပြီး ဖီးလ်ထက်လည်း အခြေအနေများစွာ ပိုမို တည်ငြိမ်နေ
ချေသည်။

အကြောင်းကြောင်းကြောင့် မိုင်ယာမီးသည် ကျွန်မနှင့်သဟဇာတ
မဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ မိုင်ယာမီးသည် အမေရိကန် တောင်ဘက်
ပိုင်းတွင် ရှိ၍ တောင်ဘက်ပိုင်းဒေသမှာ အမေရိကန် ကျန်ဒေသများနှင့်
စရိုက်သဘာဝချင်း ထူးထူးခြားခြား ကွဲပြားနေသေးပုံကို မည်သူကမျှ ကျွန်မ

ကို သတိပေး မပြောကြားခဲ့ပေ။ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများကို နှိမ်ချ ချိုးနှိမ်လိုသော စိတ်ဓါတ်များ တောင်ပိုင်းဒေသများ၌ လွှမ်းမိုးနေပါသည်။ အမျိုးသမီးများ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် နေ့လယ်စာ အတူစားရင်း အိမ်တွင်းပြဿနာများကို နှီးနှောဖလှယ်လေ့ရှိကြသည်။ ထိုပြဿနာများ ရှိလိမ့်မည်ဟု ကျွန်မ ယခင်က မထင်မှတ်ခဲ့။ ဂရုလည်း မစိုက်ခဲ့မိပေ။ ထိုပြဿနာများကို ကျွန်မ၏ ဝေါ်ရှင်တင်မိတ်ဆွေဟောင်း မာရီ ကုဒ်စ် ဘီလင်¹⁴ နှင့်အတူ နေ့လယ်စာစားတော့မှ သူလည်း ဖုံစုပ်စက်နှင့် အဝတ် လျှော်စက်အကြောင်း ဘာမှ မသိကြောင်း သိလာရပါသည်။ မေရီ ခင်ပွန်းမှာ ဖလော်ရီဒါ ပဲခဲ အမေရိကန် လေကြောင်းကုမ္ပဏီရုံးတွင် လုပ်ကိုင်နေသူ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မ ကြိုးစား၍ နေထိုင်ကြည့်ပါသည်။ ဖီးလ်၏မိဘများ ကလည်း ကျွန်မ ကြိုးစား၍ တလိုက်တလျှောက်ထားကြပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မမှာ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးအကြောင်းရော၊ ဖလော်ရီဒါ၏ နိုင်ငံရေးကိုပါ နားမလည်ခဲ့။ စင်စစ် ဤအရေးအရာနှစ်ရပ်မှာ ဖီးလ်နှင့် သူ့ဖခင်တို့ကို ပေါင်းစည်းတည်းနှောင်ထားသော အကြောင်းတရားများ ဖြစ်နေကြသည်။ ကျွန်မသည် ခြံကြီးထဲ၌ ကားဖြင့် ပတ်မောင်းလျက် နွားများနှင့် စိုက်ခင်းများ ကို စိတ်ဝင်တစားကြည့်သည်အလုပ်ဖြင့် အချိန်ကုန်ခဲ့ရပါသည်။

ဖီးလ်၏ ကောလိပ်ကျောင်းနေဖက်သူငယ်ချင်းများသည် ကျွန်မ သိသူများထဲတွင် မည်သူနှင့်မျှ မတူအောင် ထူးခြားသလို ဖြစ်နေကြရာ ကျွန်မမှာ သူတို့နှင့် မည်ကဲ့သို့ ဆက်ဆံရမှန်း မသိအောင် ဖြစ်နေပါသည်။ ဖီးလ်၏ ကျောင်းနေဖက် သူငယ်ချင်းဟောင်းအချို့ နှင့်အတူ ကုန်သည်များ အသင်း¹⁵ သင်္ဘောဖြင့် လည်ပတ်ရသည့် တစ်ညနေခင်းမှာ စိတ်အဆင်းရဲ ရဆုံး ညနေခင်းတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းစိတ်ဆင်းရဲမှုသည် မတူသော ယဉ်ကျေးမှုနှစ်ခု ဆုံစည်းရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော လှုပ်ရှားမှုဟု ဆိုနိုင် ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည်များအသင်းဝင်များကို ထိုကဲ့သို့ အစုအဖွဲ့လိုက် ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့ဖူးသေးပေ။ ထိုညနေက “နမ်းပါ”¹⁶ ဟူသော ကစားနည်းတစ်မျိုးကို ကျွန်ုပ်တို့ ကစားကြသည်။ စီးကရက်ဘူးပတ်သည် ငွေရောင်စက္ကူကို မိမိ နှာခေါင်းလေဖြင့် ရှိုက်၍ ယူဆောင်ကာ အခြားတစ်ယောက်ထံ ပို့ရသည်။ လမ်းတွင် စက္ကူကွာကျသွားပါက စက္ကူကို လှမ်းပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား နမ်းရ သည်။ ထိုထူးဆန်းသော ကစားနည်းကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့လည်း ဖတ်ဖတ်မောကာ သာ ခွေယိုင်ဖြစ်သွားခဲ့ရပါသည်။ ရယ်ရမည်လား၊ ဆက်ပြီး ကစားရမည်လား ကျွန်ုပ်တို့ မဝေခွဲတတ်ခဲ့ပါ။ ယခု ပြန်တွေးကြည့်သော အခါ ထိုစဉ်က ကျွန်ုပ်တို့ လိုက်လျောညီထွေ မနေတတ်ပုံနှင့် ရှက်လွန်းခဲ့ပုံကို သိရပါသည်။ တစ် ဆက်တည်းတွင် ငါဒီလို လူမျိုးတွေနဲ့ ဒီကစားနည်းမျိုးတွေနဲ့ ဒီအရပ်မှာ ဆက်လက်နေထိုင်သွားမည်လားဟူသော အတွေးလည်း ဝင်လာသည်။ ထိုလူ ထိုပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ မဝင်ဆံ့နိုင်သည့် အဖြစ်ကိုတွေးပြီး အိမ်အပြန် ကားပေါ်တွင်ပင် ကျွန်ုပ်တို့ ငိုချပစ်လိုက်ပါတော့သည်။ ဖီးလ်က ကားကိုရပ်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့ ပွေ့ဖက်ကာ စိတ်စနိုးစနောင့် မဖြစ်စေလိုကြောင်း၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များမှာ သူ့အပေါင်းအသင်းဟောင်းများသာဖြစ်ကြောင်း၊ သူ ကိုယ်တိုင်လည်း ထိုအပေါင်းအသင်းဟောင်းများနှင့် တကွတပြားစီ နေထိုင် ကြီးပြင်းလာခဲ့ကြောင်း၊ ၎င်းအနေဖြင့် အပေါင်းအသင်းဟောင်းများကို ချစ်သော်လည်း များများစားစား ပြန်မတွေ့ရတော့ကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့ သည် ယခုလိုမျိုး တစ်သက်လုံး နေထိုင်ကျင့်သုံးကြမှာ မဟုတ်ကြောင်း ဖျောင်းဖျာပြောဆိုခဲ့ကာ ရက်သတ္တပတ် သုံးပတ်မှ ကျန်သေးသည့်ရက်များ ကို ဆက်လက်နေထိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဖီးလ် လူငယ်ဘဝ မိုင်ယာမီးမှ နာမည်ကျော် မိတ်ဟောင်းအချို့မှာ ကျွန်ုပ်တို့၏ ထာဝရ မိတ်ကောင်းများ ဖြစ်လာခဲ့ကြပါသည်။

ဖလော်ရီဒါ၌ နေထိုင်စဉ် ဖီးလ်အား အလွန်ချစ်ရှာသော ဖီးလ်၏ အစ်မ မေရီနှင့်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မေရီမှာ မခက်ခဲ မပင်

ပန်းသင်္ဃါဘဲလျက် ဘဝကို ခက်ခဲပင်ပန်းစွာ ရုန်းကန်လှုပ်ရှား နေရရှာ
သည်။ မေရီသည် ရုပ်မလှသော်လည်း အထုံပါရမီထူးပြီး ဉာဏ်ထက်
သူဖြစ်သည်။ မြောက်ဘက်ပိုင်းဒေသသို့ သွား၍ ဝတ်စုံဒီဇိုင်း ပညာ
သင်ကျောင်းတွင် ပညာသင်ယူလိုသော်လည်း သွားခွင့်မရခဲ့။ သူ့ထက်
အသက်များစွာကြီးသည့် ချစ်သူကိုလည်း လက်ထပ်ခွင့် မရရှာပေ။
မေရီမိခင်အရင်းသာ ရှိနေလျှင် မေရီဘဝ ယခုလို အကျည်းတန်လိမ့်မည်
မဟုတ်ဟု ကျွန်မ တွေးမိပါသည်။ ယခုမူ ၎င်းထက် အသက်အနည်းငယ်သာ
ပိုကြီးသော မိထွေး ဟီးလ်ဒါကြောင့် မေရီ အခက်ကြုံနေရသည်။
မိခင်ကွယ်လွန်ပြီး မကြာမီမှာပင် ဖခင် အာနိက ဟီးလ်ဒါကို ဘတ်စ်ကား
ဖြင့် ခရီးသွားစဉ် တွေ့ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မေရီသည် ဖခင် နောက်အိမ်
ထောင်ပြုမည် ဆိုကတည်းက ဆန့်ကျင်ခဲ့သည်ဖြစ်ရာ မိထွေးဖြစ်လာ
သော ဟီးလ်ဒါကိုလည်း ဆက်လက်တိုက်ခိုက်လာရတော့သည်။ ဖီးလ် မှာ
နှုတ်စောင့်စည်းသည်။ သို့သော် မေရီနှင့် ဟီးလ်ဒါကိစ္စတွင် ရွှေ့ပြည်
အေးဆရာလုပ်ကာ အလွန်လှသော ဟီးလ်ဒါဘက်သို့ လိုက်သည်။ အာနိ
ကလည်း ဟီးလ်ဒါကို မြတ်နိုးနေပြီး ကျွန်မလည်း ဟေးလ်ဒါနှင့် အဆင်ပြေ
စွာ ဆက်ဆံ၍ ရခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မတို့ ဖလော်ရီဒါ၌ ရှိနေစဉ် မေမေထံမှ မွေးနေ့ အထိမ်း
အမှတ် စာတစ်စောင် ဖီးလ်ထံသို့ ရောက်လာပါသည်။ စာထဲတွင် ဖီးလ်နှင့်
ကျွန်မတို့ လက်ထပ်လိုက်၍ မိမိ အထူးဝမ်းမြောက်နေကြောင်း၊ ဆန်း
ကြယ်သော မိမိတို့ မိသားစု အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းသို့ အလိုအလျောက်
ဝင်ရောက်လာသည် ဖီးလ်ကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို မိမိလက်ခံရလိမ့်မည်ဟု
မမျှော်လင့်ခဲ့ကြောင်း၊ ဖီးလ်မှာ တတ်သိလိမ္မာသူဖြစ်၍ ငွေကြောင့် လူတွင်
စွဲကပ်လာတတ်သည် ပျော့ညံ့စိတ်လည်း ဝင်လာတော့မည် မဟုတ်ဘဲ ငွေကို
အကျိုးရှိစွာ အသုံးချနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ရေးသား
ထားသည်။

ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်သည် သြဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့တွင် ဖလော်ရီဒါမှ မြောက်ဘက်သို့ ပြန်လည်ထွက်ခွာခဲ့ကြပြီး ရက်အနည်းငယ် အကြာတွင် ဝေါရှင်တင်သို့ ရောက်ခဲ့ကြသည်။ မေမေနှင့်အတူ စိတ်တိုင်းကျ ရွေးချယ် ဝယ်ယူထားသော အိမ်ထောင်ပရိဘောဂများ ကျွန်မတို့နေမည့် ၃၇ လမ်း၊ အိမ်အမှတ် ၁၈၁၄ သို့ အပြည်အစုံရောက် ရှိသည့်အချိန်အထိ “ခရက် ဆင့်ပလေး” အိမ်ကြီး၌ ကျွန်မတို့ ခေတ္တနေထိုင်ခဲ့ကြပြီး ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် နွေနှောင်းရာသီတွင် ထိုမင်္ဂလာဦး အိမ်သစ်၌ ကျွန်မ၏ အိမ်ထောင်သက် ဘဝခရီးကို ဖီးလ်နှင့်အတူ လက်တွဲကာ စတင်လျှောက်လှမ်းခဲ့ပါတော့ သည်။

Notes

1. "the apple never falls very far from the tree"
2. Ernie
3. Mayor Fiorello La Guardia
4. Bergdorf Goodman
5. Carlyle Hotel
6. Oscar Homolka
7. Mrs. Graham
8. Coral Beach
9. Horizons
10. *War and Peace*
11. Buick convertible
12. Hilda
13. Bob
14. Mary Cootes Belin
15. Chamber of Commerce
16. "sniff"

အခန်း(၉)

ကျွန်မတို့သည် တစ်လ ဒေါ်လာ ၈၀ ဖြင့် ငှားထားသော အိမ်ကလေးသို့ ခပ်မြန်မြန် ပြောင်းရွှေ့ကြပြီး ထိုအိမ်သစ်ကလေး၌ အလွယ်တကူပင် နေသားကျသွားခဲ့ပါသည်။ အိမ်ကလေးမှာ ဝေါ်ရှင် တင်မြို့၊^၁ ဂျော့ချ်တောင်းဒေသ^၂ အပြင်ဘက် ဝက်စတင်းအထက်တန်း ကျောင်း^၃၏ နောက်ကျောတွင်ရှိရာ ဘားလိုက်^၃ခေါ် အိမ်တန်းကလေးများ စီရင်ဖြင့် ဟန်ကြီးပန်ကြီးမရှိ ပကတိ သာယာအဆင်ပြေသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လိုက်ဖက်လှသည်။ အောက်ထပ်သို့ ဝင်ဝင်ချင်း ဧည့်ခန်းငယ်ကလေးသို့ ရောက်သွားပြီး ယင်းမှ ထမင်းစားခန်းနှင့် မီးဖိုဆောင်ကလေးသို့ သွားနိုင်သည်။ ဧည့်ခန်းငယ်၏အထက် အပေါ်ထပ်တွင် အိပ်ခန်းတစ်ခန်းနှင့် အခန်းငယ် နှစ်ခန်းရှိရာ ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်တို့ ကိုယ့်စာဖတ်ခန်းနှင့်ကိုယ် ဖြစ်သွားကြပါသည်။ ဖီးလ်၏ စာကြည့်ခန်းတွင် ဧည့်သည်များအတွက် ယာယီကွပ်ပျစ်တစ်ခုလည်းရှိသည်။ အိမ်နောက်ဖေးဘက်တွင် ယာယီဆင်ဝင်တစ်ခုနှင့် ကားတစ်စီးစာ သွပ်မိုး ကားဂိုဒေါင်ကလေး

တစ်လုံး ရှိပါသည်။

အိမ်တစ်လုံးကို ကျွန်မစိတ်ကြိုက် လက်ရာမြောက် ခေတ်မီ ပရိဘောဂများဖြင့် ဟိုတချို့ သည်တချို့ ဖြည့်ဆည်းထားသည်။ ယင်း ပရိဘောဂများသည် ဖေဖေ၊ မေမေတို့က လက်ဖွဲ့သည် ပစ္စည်းများဖြစ်၍ အထူးမှာကြားပြီး ပြုလုပ်ထားပါသည်။ ဖီးလ်မှာ ယင်းကဲ့သို့သော ပစ္စည်းများ၏ ဈေးနှုန်းကို မသိ၍ ဝယ်စဉ်ကတည်းက တစ်စုံတစ်ရာ ကန် ကွက်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ဧည့်ခန်းခန်းဆီးများကိုမူ ဝုဒ်ဝါဒီ အင် လော့သ်ရော့ပ ကုမ္ပဏီ⁴မှ ဝယ်ခဲ့ပါသည်။

ဤအိမ်ကလေးမှာ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများနည်းတူ နေထိုင်လိုသည် ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်စလုံး၏ဆန္ဒကို ဖြည့်ဆည်းပေးခဲ့သော ဂေဟာကလေးပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်ပေါင်းလစာဖြင့် နေသွားရန် နှစ်ဦးသဘောတူထားခဲ့ကြသော်လည်း စေချင်း ကျွန်မလစာမှာ အလွန်နည်းနေ၍ အလုပ်ကထွက်ပြီး အိမ်တွင်းချက် ရေးပြုတ်ရေးနှင့် အိမ်ထောင်ထိန်းသိမ်းရေးအလုပ်ကိုသာ လုပ်ရန် ကျွန်မပထမ စိတ်ကူးပေါက်လာပါသည်။ ကျွန်မစိတ်ကူးကို ဖီးလ်က ဘုရားတပြီ အကြံတစ်ခုပေးသည်။ ၎င်းအနေဖြင့် ညဉ့်နက်သည်အထိ အလုပ်လုပ်ရပြီး ကျွန်မအနေဖြင့် ယောက္ခားအိမ်အပြန်ကို တံခါးပေါက်မှ မျှော်ရလျှင်လည်း မကောင်းကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ကျွန်မ အနေဖြင့် အလုပ်ဆက်လုပ်ပြီး ကျွန်မ လုပ်ခဖြင့် အစေခံတစ်ယောက် ငှားရမ်းလိုစေလိုကြောင်း ဖီးလ်က ပြောသည်။ ဤသို့ဖြင့် မက်တီး ဂျက်ဖရက်စ်^၅ဆိုသော အလွန်တော်သည် အစေခံတစ်ယောက် ကျွန်မတို့ ၁၀၀၀၀၀ သို့ ရောက်လာခဲ့ပါသည်။ မက်တီးမှာ မေမေ့အဝတ်အစားများကို လျှော်ဖွပ်ပေးသော မိန်းမကြီး၏ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး အိမ်သို့ နေ့စဉ် နံနက် စောစောစာ မစားမီ လာ၍ ညနေစာစားချိန်လွန်မှ ပြန်သည်။ ရက်သတ္တတစ်ပတ်လျှင် နေ့ဝက်အားရက် နှစ်ကြိမ်ဖြင့် တစ်ပတ် ၁၅ ဒေါ်လာပေးပါသည်။

အိမ်သန့်ရှင်းရေး၊ အဝတ်အစား လျှော်ဖွပ်ခြင်းနှင့် ချက်ပြုတ်ရေးကိစ္စများကို မက်တီးက လုပ်ပေးပါသည်။

ဖီးလ်မှာ တရားရုံးတာဝန်ခံအဖြစ် လစာ တစ်နှစ်လျှင် ဒေါ်လာ ၃,၆၀၀ ရပြီး၊ ကျွန်မက တစ်နှစ် ဒေါ်လာ ၁,၅၀၀ ခန့်သာရပါသည်။ ကံကောင်းမှ အဒေါ်တစ်ယောက်ထံမှ ဒေါ်လာ ၅၀၀ မင်္ဂလာလက်ဖွဲ့ ရထားသဖြင့် ပွဲလမ်းသဘင်သွားဖို့နှင့် ခရီးသွားဖို့အတွက် အသုံးပြုနိုင် သည်။ ဖီးလ်သည်လည်း ကျွန်မကဲ့သို့ပင် ငွေရေးကြေးရေးကိစ္စ သိတ် မသိပေ။ ဥပဒေကျောင်းမှ အောင်မြင်ပြီးပြီးချင်း ဟောခံလေကဲ့သို့ ဇိမ်ရှိရှိ နေရသောနေရာသို့ ရောက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်မသည် ယခင်နှင့် မတူသော ဘဝအဆင့်တစ်ခု၌ နေထိုင်နည်းကို လက်တွေ့ စတင်တွေ့ကြုံ ခံစားနေရပြီဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မဝယ်ထားသော အဝတ်အစား တစ်ပုံ တစ်ပင်ကြီးကြောင့် ကျွန်မ အဖို့ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုတွင် မပူပင် မကြောင့် ကြရသော်လည်း အိမ်တွင်းမှုကိစ္စ၌ ကျွန်မ မြူမှုန် တစ်မှုန်စာမျှပင် မသိ ရှိသေး။ ယင်းအိမ်မှုကိစ္စ အဝဝကို အလုပ်ကြိုးစား လုပ်ရှာသည့် မက်တီး အား လုပ်စေသည့် တိုင်အောင်လည်း ကျွန်မ မသိသေးသည့် အိမ်မှုကိစ္စ တွေက များစွာပင် ရှိနေပါသေးသည်။ ဥပမာ မက်တီးအလုပ်နားသည့် ညများတွင် ဟမ်ဘာဂါ^၆ သို့မဟုတ် ကြက်ဥနှင့် အကျေကြော်ခြင်း^၇ကိုပင် ကျွန်မ မလုပ်တတ်။ ကျွန်မအတွက် ဖြည့်စရာ ကွက်လပ်များ ဖြစ်နေသေး သည်ကို ကျွန်မ ဝန်ခံရပါမည်။ ကျွန်မ တစ်သက်တွင် အကျိုးတစ်ထည်မျှ မီးပူမတိုက်ခဲ့ရပါချေ။

လျှော်ဖွပ်ရန် အဝတ်များကို ပင်းမင်းဆိုင်က အိမ်တွင် လာရောက် ယူခိုင်းမည့်အစား ကျွန်မကိုယ်တိုင် ဆိုင်သို့သွား၍ ပို့ခြင်းဖြင့် အဝတ် အလေးချိန် တစ်ပေါင်လျှင် ပို့ခ ဆယ်ဆင့် သက်သာသောကြောင့် ကျွန်မ သည် လျှော်ပြီး အဝတ်များကို ကိုယ်တိုင်သွားပို့ခြင်းကဲ့သို့သော ရယ်စရာ လိုလို ဖြစ်နေသည့် အသုံးစရိတ် ချွေတာရေးနည်းလမ်းများကို စေ့စေ့စပ်စပ်

အသေးအမွှေးကအစ လုပ်လာရပါတော့သည်။ ကျွန်မတို့ အိမ်သစ်တွင် စတင်နေထိုင်သည့် ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် စက်တင်ဘာလမှစ၍ အသုံးစရိတ် ငွေစာရင်းစာအုပ်ကလေးတစ်အုပ်ကို ထားပြီး ကားအတွက် ဓါတ်ဆီ၊ စက်ဆီ၊ စာပို့တံဆိပ်ခေါင်း၊ ကုန်စုံဆိုင်မှ ဝယ်ယူသည်။ တိုလီမိုလီကအစ ကျွန်မတို့၏ ကိုယ်ပိုင် အသုံးစရိတ် (တစ်ယောက်လျှင် ရက်သတ္တပတ် တစ်ပတ် ၉ ဒေါ်လာနှုန်း) များအထိ သုံးစွဲသည့် ငွေမှန်သမျှကို ပေါင်းသွင်း ရေးမှတ်ထားခဲ့ပါသည်။ အောက်တိုဘာလတွင် စာရင်းရေးသွင်းထား ချက်များ နည်းသွားပြီး နိုဝင်ဘာလကျော်သောအခါ ရေးသွင်းထားချက်များ လုံးဝ မရှိတော့ပေ။ ထိုကဲ့သို့ အသုံးစရိတ် ငွေစာရင်း ရေးသွင်းရပုံမျိုးကို ကျွန်မ စိတ်မဝင်စား၊ စိတ်ပင်ပန်းသွား၍ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ သော် မင်္ဂလာ လက်ဖွဲ့အဖြစ် ရထားသော ဒေါ်လာ ၅၀၀ ကိုမူ ကျွန်မ ကိုယ်ရေးကိုယ် တာအတွက် တစ်ပြားတစ်ချပ်မျှ မသုံးဘဲ နှစ်နှစ်ကြာ ဖီးလ်စစ်တပ်နှင့်အတူ လိုက်သွားချိန်အထိ ထိန်းသိမ်းထားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ ကိုယ်ဝန်ရှိသည့် အချိန်၌ပင်လျှင် ကုန်ပဒေသာဆိုင်မှ ဝယ်သည့် ဈေးချိုသော ဗိုက်ဖုံး ဂါဝန်များနှင့် အငှားထည်အချို့ကို ခြိုးခြိုးခြဲခြဲ ဝတ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့ သဘောတူထားချက်အတိုင်း နေထိုင်နိုင်မည်ဟူသော ဆန္ဒဇောကြောင့် ထိုအချိန်က ကျွန်မ၏ အသွင်အပြင်မှာ မသပ်မရပ်ဖြင့် အလွန်ဖိုသိဖတ်သိ နိုင်နေမည်မှာ သေချာပေသည်။ ယင်းသို့ ကျွန်မ စွတ်စွတ်ရွတ်ရွတ်လုပ် လိုက်သည့်အတွက် ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်စလုံး နှစ်ယောက်ပေါင်း လစာ ဖြင့် နေထိုင်လာနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ဖီးလ်၏ အမြော်အမြင်နှင့် ကျွန်မ၏ သဘောတူ လိုက်လျောမှုကြောင့် ကျွန်မတို့မှာ အရေးကြီးသည်ကာလ တစ်ခုကို ဟန်မပျက် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်ဖြတ်သန်းလာနိုင်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပါ သည်။

ထိုနှစ်တွင် ကျွန်မတို့ သူငယ်ချင်းများလည်း ကျွန်မတို့ကဲ့သို့ပင် ဘဝ၏ အရေးကြီးသော အချိန်ကလေးများကို ဆက်လက် ဖြတ်သန်း

လာခဲ့ကြပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဟောခံလေ လူငယ်များ အသိုင်းအဝန်းမှ အရင်းနှီးဆုံးဖြစ်သော ပရစ်ချို၊ ဘီးလ် ရှယ်လ်ဒင်နှင့် ဂျွန် ဖာဂူဆင်တို့ပင် ဖြစ်သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် မျက်နှာသစ် မိတ်ဆွေတချို့လည်း ကျွန်မ တို့ဘဝထဲသို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။ ပရစ်ချိုမှာ ရှေ့နေချုပ် ဖရဲန့်စစ် ဘစ်ဒယ်လ်၏ ကိုယ်ရေးလက်ထောက် အိမ်နဲ့ဂျယ်လင် ဘဲလ်ဆိုသူ မိန်းမ ချောကလေးနှင့် ချိန်းတွေ့နေပြီ ဖြစ်သည်။ သို့သော် အိမ်နဲ့ဂျယ်လင်မှာ ဒေးဗစ် ဘရစ်နှင့် လက်ထပ်လိုက်လေသည်။ ဂျိုးရောနှင့် သူ့ဇနီး အော်လီ တို့လည်း ထိုအချိန်က ကျွန်မတို့၏ အားထားရသော မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်းများ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ကျွန်မတို့ ပို၍ ရင်းရင်းနှီးနှီး သိကျွမ်း ခွင့်ရခဲ့သူ နောက်တစ်ဦးမှာ ဂျိုးဇက် အော်လ်ဆော့ပင် ဖြစ်သည်။ ဂျိုးဇက်ကား ကျွန်မတို့ထက် အများအားဖြင့် များစွာ ပိုကြီးလှသေးသည် မဟုတ်သော်လည်း သူ၏ လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဘဝအတွေ့အကြုံမှာ ကျွန်မတို့ရှေ့တွင် အနည်းဆုံး ဆယ်နှစ်စာကြာ၍ သာလွန်နေသည်ဟု ထင်ရလောက်အောင် ကျွမ်းကျင်သူ တစ်ယောက်ပါပေ။

ထိုနှစ်က ကျွန်မတို့အတွက် အရေးပါသော အသိအကျွမ်း များတွင် ရိုမေလီ⁸ မိသားစု၊ အက်စမင်⁹ နှင့် ဂျက်စီကာ¹⁰တို့ဖြစ်သည်။ ဂျက်စီကာသည် ထိုအချိန်က ဒက်ကာ¹¹ ဟု အမည်တွင်သည်။ ဂျက်စီကာ သည် ကြောင်တောင်တောင်ဟု နာမည်ကြီးလှသည့် မစ်ဖော့ဒ်¹² အိမ် ထောင်မှဖြစ်သည်။ ဒက်ကာသည် ၎င်း၏ နှစ်ဝမ်းကွဲအစ်ကိုတော်ပြီး ဝင်စတင် ချာချီ၏တူဖြစ်သူ အက်စမင်နှင့်အတူ စပိန် စစ်မြေပြင်သို့ လိုက် သွားရာမှ ချစ်ကြိုက်သွားကြသဖြင့် ထိုစဉ်က ဗြိတိန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး အန်တနီ အီဒင်က ဖျက်သင်္ဘောတစ်စင်း စေလွှတ်၍ ဒက်ကာကို ပြန် ခေါ်ခဲ့ရဖူးသည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ဒက်ကာနှင့် အက်စမင် အံမေ ရိုကကို ရောက်လာကြသည်။ ကျွန်မနှင့် အသိအကျွမ်းဖြစ်ပြီး ကျွန်မက

သူတို့နှစ်ဦးကို မောင့် ကစွကိုသို့ အလည်ခေါ်လိုက်ပါသည်။

အက်စမင်သည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မီးကြီး အရှိန်အဟုန်ကောင်း နေချိန်၌ ကနေဒီယန် လေတပ်မှူးကြီးကြီးလေယာဉ်ဖြင့် စေတနာ့ဝန်ထမ်း လိုက်ပါသွားရာမှ ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။ ဒက်ကာမှာ ဝေါ်ရှင်တင်၌ ခေတ္တမျှ ဆက်လက်နေထိုင်ပြီးနောက် အိမ်ထောင်ပြုလိုက်သည်။ ယင်း နောက် ထင်ရှားသော စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး သတင်းစာသမားတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပြီး မကြာမီက ကွယ်လွန်သွားချိန်အထိ ကျွန်မချစ်သော မိတ်ဆွေ တစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မတို့အိမ်ထောင်သက် ပထမနှစ်တွင် ကျွန်မတို့ဘဝကို အထူးတလည် ကြီးစိုးလွှမ်းမိုးနေသူမှာ တရားရုံးတာဝန်ခံအဖြစ် ဖီးလ် ကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးနေသော တရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီး ဖီးလစွ ဖရဲန့် ဖတ်တားပင်ဖြစ်သည်။ ဖီးလစွနှင့် ဇနီး မာရီရင်တို့လည်း ဘစ်ဒယ်လ် မိသားစု၊ အက်ချီဆင်မိသားစု၊ ဘော့ပ် လိုဗက်မိသားစု၊ နောင်အခါ၌ ဂျက် မက္ကလွိုင်¹⁴ မိသားစု၊ ဂျင်းမိုနေမိသားစု၊ ပြင်သစ်နိုင်ငံ သံအမတ်ကြီး အော်နရီ ဘိုနေးနှင့် ဇနီးတို့၏ မိတ်ဆွေ ဖြစ်နေပေရာ ၎င်းတို့အားလုံးနှင့် သိကျွမ်း ခင်မင်ခွင့် ရခဲ့ခြင်းမှာ ကျွန်မ အဖို့ ကံကောင်းသည်ဟုပင် ဆိုရပါ သည်။ ဖီးလ်သည် ဥပဒေကျောင်း တက်နေစဉ်ကတည်းက ဖီးလစွနှင့် နီးစပ်ခင်မင် ခဲ့ကြသော်လည်း ၎င်းတို့၏ အကျိုးတူအထုံဝါသနာများနှင့် ထက်မြက် လျှင်မြန်သော သဘာဝများမှာ ယခုမှ နီးကပ်စွာ ပေါင်းစည်းမိကြသည်။ ဖီးလ်၏ နိုင်ငံရေးစိတ်ဝင်စားမှုသည် ဖရဲန့်ဖတ်တား၏ နိုင်ငံရေးဝါသနာနှင့် ဟပ်မိနေတော့သည်။

ဖီးလစွ၏ တရားရုံးတာဝန်ခံအဖြစ် ဖီးလ် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ရ သည်နှစ်မှာ ဖီးလ်အနေဖြင့် အလုပ်ကို ခပ်ပေါ့ပေါ့ လုပ်ခဲ့သော ကာလ ပင်ဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ အရည်အသွေး မည်မည်ရရ မရှိ ခဲ့ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ကျွန်မတို့၏ သူငယ်ချင်းများနှင့် ဟော့ခ်လေတွင်

အတူနေခဲ့သူ အက်ဒွင် မက်အယ်လ်ဝိန်းက တရားသူကြီးချုပ် ချားလ်စ် အိဗန်စ် ဟျူးစ်ထံတွင်လည်းကောင်း၊ အက်ဒ် ဟတ်ဒယ်ဆင်က တရားသူကြီး ဖရဲန့် မာဖီထံတွင်လည်းကောင်း၊ တရားရုံးတာဝန်ခံအဖြစ် လုပ်ကိုင် နေကြချိန်၌ ပရစ်ချ်မှာ ထိုပတ်ဝန်းကျင်၌ အမြဲတမ်း ဝင်ထွက်သွားလာ နေတတ်ပါသည်။ ယနေ့သော် ပရစ်ချ်သည် အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်ရေးဌာန တွင် ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးနေပြီဖြစ်သည်။

ဖီးလစ်နှင့် ကျွန်မတို့မှာ ဘဝချင်း ပူးယှက်လာကြပါသည်။ ဖီးလစ်သည် အားလုံးကို လွှမ်းခြုံသိရှိနေသူဖြစ်ရာ ထိုနှစ်က သူ့အိမ်နှင့် ကျွန်မတို့အိမ်မှာ တယ်လီဖုန်းဖြင့် အဆက်အသွယ်များသကဲ့သို့ အဝင် အထွက်လည်း စိပ်ခဲ့ကြသည်။ အလာပသလ္လာပနှင့် တရားရုံးမှ လူတွေ အကြောင်း၊ သတင်းပတ်င်း ရယ်စရာမောစရာများ၊ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက် ပုံများအကြောင်း သောင်းပြောင်းထွေလာ ပြောဖြစ်သည်။

ကျွန်မတို့အိမ်၌ နံနက်စောစော အိပ်ရာမှ ထမှု နှေးကွေးလှ သည်။ ဖီးလ်မှာ တစ်သက်လုံး နံနက်အိပ်ရာမှ ထရန် လေးလံသကဲ့သို့ ညဘက်တွင်လည်း အိပ်ဖို့ ခဲယဉ်းနေတတ်သူဖြစ်သည်။ ကျွန်မကျတော့ နံနက်စောစောထ ညစောစောအိပ်သည် အကျင့်ရှိသည်။ နံနက်ပိုင်း အချိန်များတွင် ဖီးလစ်က တယ်လီဖုန်းဖြင့် ဖီးလ်ကို မကြာခဏ မေးလာ တတ်သည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် “သွားနေပါပြီ တရားသူကြီးမင်းရှင်” ဟု ပြန်လည်ဖြေကြားပြီး တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဖီးလ်အား တွန်းထိုး ထုထောင်း ၍ အိပ်ရာမှနိုးကာ အိမ်မှ အမြန်ထွက်ဖြစ်အောင် ကူညီရတော့သည်။

ဖီးလ်၌ ဆေးအစိမ်းရောင် ခပ်ကြောင်ကြောင် သုတ်ထားသော တစ်ပတ်ရစ် အိုးလစ်မိုဘီးလ်¹⁷ ကားတစ်စီး ဝယ်ထားသဖြင့် ယင်းကားဖြင့် တရားသူကြီး ဖီးလစ်အား ဂျော့တောင်းဒေသ နေအိမ်မှ တရားရုံးသို့ လည်းကောင်း၊ တရားရုံးမှ နေအိမ်သို့လည်းကောင်း ကြိုပို့ပေးနေရသည်။ ဆရာတပည့်နှစ်ယောက်သည် အကြောင်းတစ်ခုခုနှင့် ပတ်သက်၍ အဆက်မ

ပြတ် ပြောဆိုငြင်းခုံနေတတ်ကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ခေါက်တုံ့.ခေါက်ပြန်လမ်းလျှောက်ရင်း နှုတ်က ပြောသည်များကို ဖီးလ်က လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်ပေးရသည်။ ဖီးလ်ကလည်း ဖီးလစွနှုတ်က ထွက်သွားသည်များကို သဘောမတွေ့လျှင် မတွေ့သလို စက်ကို ရုပ်ထားတတ်သည်။ အဖြေတစ်ခုထွက်သည်အထိ အချေအတင်ပြောဆိုကြသည်။ မိုးအလင်း ငြင်းခုံရင်း အလုပ်ကို အပြီးသတ် လုပ်တတ်ကြသည်။

တစ်ခါသော် အမှုတစ်ခုနှင့် ပတ်သက်၍ ရုံးတော်မှ ရက်မရွှေ့ဆိုင်းမီ နောက်ဆုံးအချိန်တွင် ညလုံးပေါက် အလုပ်လုပ်ကြပြီးနောက် မိုးလင်းမှ တက္ကဆိန်နှင့်အိမ်ပြန်ကြရာ ဖီးလစွမှာ မောလွန်းသဖြင့် ကားသမား၏ လိပ်စာမေးတာကို မဖြေကြားနိုင်တော့သဖြင့် အဟောက်ခံလိုက်ရသည်။ တစ်နေ့တွင် ဖီးလစွ ကျွန်မတို့အိမ်သို့ ရောက်လာပါသည်။ ကျွန်မလက်မောင်းကို မကြာခဏ ခပ်တင်းတင်း ဆုပ်ကိုင်တတ်သည့် သူ့ထုံးစံအတိုင်း ကျွန်မလက်မောင်းကို ခပ်တင်းတင်း ဆုပ်ကိုင်လျက် “ဟေ့ ကေး၊ မနေ့က တရားရုံးမှာ ဟျူးစ်ပြောခဲ့တာတွေကို ဖီးလ်မင်းကို ပြောပြပြီးပြီလား” ဟု မေးပါသည်။ ကျွန်မက “ဟင့်အင်း... သူ ကျွန်မကို မပြောဘူး တရားသူကြီးမင်း” ဟု ပြန်ဖြေလိုက်ရာ “ဟေ့ ဖီးလ်...မင်း ဘာဖြစ်လို့ ကေးကို မပြောပြရတာလဲကွ၊ ဟုမ်းစ်ကတော့ သူ့မိန်းမကို အားလုံးပြောပြတယ်” ဟု ကျီစယ်သွားလေသည်။

ဖီးလစွသည် စိတ်ဓါတ် ထက်သန်မြင့်မားပြီး ဘဝကို ထူးထူးခြားခြား ပျော်ရွှင်စွာ နေတတ်သူဖြစ်သည်။ အသိဉာဏ်အားကို အသုံးချသူဖြစ်သော်လည်း စိတ်ထိခိုက်လှုပ်ရှားလွယ်သည်။ ပြဿနာများနှင့် ပတ်သက်၍ နှစ်ဦးချင်း စကားစစ်ထိုးရခြင်းကို နှစ်ခြိုက်သည်။ တရားမျှတမှုနှင့် မှန်ကန်သော ကိုယ်ပိုင်အမြင်တရားကို မိမိ၏ အယူအဆသဘောထားနှင့် ကိုက်ညီသည့် လူစားမျိုးကို ဖီးလစွ အလွန်ကြိုက်နှစ်သက်သည်။ မိမိအား ဆန်.ကျင်ပြောဆိုသူများကိုပင် လက်ကမ်းကြိုဆိုတတ်သည်။ သို့သော်

ထိုသူများသည် ဉာဏ်ထက်မြက်ရမည်။ ပျော်ပျော်နေထိုင်တတ်သော
ဖီးလစ္စတွင် သားသမီး မရှိသဖြင့် သူ့လက်အောက်မှ တရားရုံး တာဝန်ခံ
များ၏ မိသားစုနှင့် ပျော်ပိုက်လေ့ရှိသည်။ မိမိချစ်သော တပည့်များက
မိမိအပေါ် ထင်သလို ပြန်လှန်ပြောဆိုမှုမျိုးကို သည်းခံလိုက်လျောတတ်
ပြန်သဖြင့် ပြင်ပမှ ရှေးဆန် သူတစ်ယောက်အဖို့ ဖီးလစ္စ၏ တပည့်များမှာ
အလွန်ရိုင်းစိုင်းသလို ဖြစ်နေပေသည်။ စင်စစ် အော်ဟစ်ငြင်းခုံခြင်းနှင့်
ရိုင်းပျံ့စွာ ပြုမူဆက်ဆံခြင်းများသည် ပင်လျှင် ဖီးလစ္စနှစ်သက်သော
ဆက်ဆံရေး အသွင်သဏ္ဍာန်များ ဖြစ်နေသည်။ တရားရုံးတာဝန်ခံများ၏
စုပေါင်း ညစာစားပွဲတစ်ခုတွင် လူအများ ငြင်းခုံပြောဆိုနေကြစဉ် ပရစ်ချ်
သည် အစည်းအဝေး စားပွဲတစ်လုံးပေါ်၌ ထိုင်လျက် မျက်လုံးများမှေးကာ
လက်ချောင်းကလေးများဖြင့် စည်းချက်လိုက် ခေါက်ကစားနေသည်။
ဖီးလစ္စက ပရစ်ချ်ထိုင်နေသော စားပွဲဘက်သို့ စောင်းငဲ့ကြည့်ကာ “ဘာ
လုပ်နေတာလဲ ပရစ်ချ်” ဟု ရုတ်တရက် လှမ်းမေးလိုက်ရာ ပရစ်ချ်က
“ဆရာသမားရဲ့ စကားထဲမှာ ဦးတည်ချက် လွတ်သွားတဲ့အချက်တွေကို
ရေတွက်နေတာပါ” ဟု ဖြေကြားလိုက်ရာ ဖီးလစ္စက ဟက်ဟက်ပက်ပက်
ရယ်ခဲ့ရသောဟူ၏။

ဖီးလ်တရားရုံးလုပ်ငန်း၌ နာရီပေါင်းများစွာ လုပ်ကိုင်နေရာ ကျွန်မ
လည်း ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် လုပ်ငန်းခွင်သို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်မိ
ပြန်ပါသည်။ တနင်္ဂနွေနေ့ထုတ် “အကြံဉာဏ်ကဏ္ဍ” (ယခု “အတွေး
အမြင်ကဏ္ဍ”) အတွက် သတင်းဆောင်းပါးများ ရေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။
ဤကဏ္ဍ၌ ရေးရသည်မှာ ကျွန်မလုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီးသော အခြားကဏ္ဍများ၌
ရေးရသည်ထက် များစွာ အာရုံပို၍ စူးစိုက်ရပေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ
ကျွန်မအတွက် ခက်၍ပင် နေတတ်ပါသည်။ တစ်ကြိမ်တွင် နံနက်နှစ်
နာရီအချိန်၌ ကျွန်မ လက်နှိပ်စက်နှင့် ငုတ်တုတ်ထိုင်နေတာကို တွေ့သဖြင့်
စိတ်မသက်မသာဖြစ်သွားရာသည်။ ကျွန်မလည်း ဆက်မရေးနိုင်သည်ကို

ဖီးလ်မြင်သွားရာ ကျွန်မကို အနည်းငယ် မေးမြန်းပြီး စာနှစ်ပိုဒ်သုံးပိုဒ် ရေးပေးရာ ကျွန်မလည်း ဆက်ရေးနိုင်သဖြင့် အိပ်ခန်းသို့ ထွက်သွား တော့သည်။

ထိုစဉ်က ကျွန်မသည် အကြောင်းအရာ အမျိုးမျိုးကို သတင်း ဆောင်းပါးများ ရေးလျက် ရှိပါသည်။ ထိုအချိန်လောက်မှာပင် ကေစီဂျွန်က ကျွန်မအား “စွမ်းရည်အပြည့်အဝရှိသော သတင်းထောက်တစ်ယောက်” ဖြစ်ကြောင်း ထောက်ခံပေးလိုက်သဖြင့် ကျွန်မမှာ အမျိုးသမီး သတင်းစာ ဆရာများအသင်း¹⁸ တွင် အသင်းဝင်ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာကို အီးလမ်း¹⁹ အမျိုးသားဇာတ်ရုံ²⁰ အနီးရှိ စက်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ချိလျက်ပင် ရှိသေးသည်။ သတင်းစာတိုက် အဆောက်အအုံ တစ်ခုလုံးမှာ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်လောက်အောင် ဟောင်းနွမ်း နေပေပြီ။ ဝန်ထမ်းအချို့မှလွဲလျှင် အစစအရာရာ စိတ်မချရတော့။ မဲမှောင်နေသော အခန်းငယ်ကလေးတွင် ငွေကိုင် စာရေးတစ်ယောက်နှင့် သတင်းစာဟောင်းများရောင်းသည့် ကောင်တာတစ်ခု ဖွင့်ထားသည်။ အဆောက်အဦ တတိယထပ် မျက်နှာစာဘက်ရှိ အယ်ဒီတာအလုပ်ခန်းများ၊ အမျိုးသမီးကဏ္ဍအယ်ဒီတာနှင့် ထုတ်ဝေသူရုံးခန်းများသို့ ဓါတ်လှေကား ဖြင့် တက်ရသည်မှာ အန္တရာယ် မကင်းလှ။ ဓါတ်လှေကားမောင်းသူက သတင်းစာတိုက်၏ ရှေးဟောင်း ဂိတ်တံခါးကိုလည်း တာဝန်ယူကြည့်ရှု ရသည်။

သတင်းစာအချင်းချင်း အနီးကပ်တိုက်ပွဲများ လှုပ်ရှားလျက် ရှိသည်။ ဆစ်စီ ပက်တာဆင်က ၎င်း၏ တိုင်းမ်စ် သတင်းစာနှင့် ဟဲရာလ်ဒ် သတင်းစာတို့ကို ပေါင်း၍ ပုံမှန် နေ့စဉ်သတင်းစာတစ်စောင် ထုတ်လိုက် သဖြင့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်မှာ စတားပြီးလျှင် စောင်ရေ တတိယအများဆုံး သတင်းစာဖြစ်နေပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဝေါ်ရှင်တင်မြို့ထုတ် အခြား သတင်းစာများက ကြော်ငြာနှင့် စောင်ရေ၌ ထိပ်ဆုံးရောက်နေချိန်၌ ဝေါ်ရှင်

တင် ပို့.စ်မှာ ထုတ်လုပ်မှု ကုန်ကျစရိတ် ထိပ်ဆုံးသို့ ရောက်နေကြောင်းဖြင့် ဖေဖေ မကြာခဏ သတိပေးပြောကြားတတ်ပါသည်။ စခရစ်ပဲ ဟောင်း ဝပ်၏ ညနေသတင်းစာကလေး နယူးစ်²⁵မှာလည်း နေ့လယ်ပိုင်းတွင် လူအတော်များများ ဖတ်နေကြပေသည်။

ဖေဖေက ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စ်ကို ဇွဲနဲပဲကြီးစွာဖြင့်ပင် ဆက်လက် ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေသည် ထုတ်ဝေသူအဖြစ် လုပ်ကိုင်ရခြင်းကို နှစ်ခြိုက်သကဲ့သို့ အလုပ်သမားတွေကလည်း ဖေဖေအတွက်ဆိုလျှင် လိုလိုလားလား ဆောင်ရွက်ပေးကြသည်။ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဒေါ်လာ ခုနစ်သိန်းခွဲ လိုငွေပြခဲ့ပြီး ၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် ထိုထက်ရှုံးသော်လည်း ဖေဖေသည် ဇွဲကို မလျှော့၊ ရုံးသမ္မု ပြန်ရအောင် ပို၍ ကြိုးစားလှုပ်ရှား ခဲ့သည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ် နွေရာသီတွင် သတင်းစာလုပ်ငန်းမှ အမြတ် ပေါ်မလာသေး။ သို့သော် ယမန်နှစ်က ရသမ္မု အကျိုးရလဒ်များထဲမှ သုံးပုံနှစ်ပုံကို အလုပ်သမားများအား ခွဲဝေပေးရန် စိတ်ကူးထားခဲ့သည်။ ကြော်ငြာများမှာ စတား၏ ထက်ဝက်ခန့်သာ ရသော်လည်း စောင်ရေမှာ ၁၃၀,၀၀၀ အထိ တိုးလာပြီဖြစ်သည်။ သတင်းစာလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးကို ဖေဖေဝယ်ယူ သည့် ၁၉၃၃ ခုနှစ်က စောင်ရေ ၅၀,၀၀၀ သာရှိခဲ့ပါသည်။

၁၉၄၁ ခုနှစ် နွေရာသီမှာပင် တိုင်းမ်စ်မဂ္ဂဇင်းထဲ၌ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စ် သတင်းစာနှင့် ပတ်သက်သော ဖော်ညွှန်းချက်တစ်ရပ် ပါလာသည်။ “မြို့တော်၏ တစ်ခုတည်းသော သတင်းစာကြီး တစ်စောင် ... အမျိုးသား ရေးအဆင့် အရေးပါသော ဂျာနယ်ဖြစ်လာသည့် သတင်းစာကြီး... လွှတ်တော်အဆောက်အဦအတွင်း၌ ဖတ်ကြရသည့် သတင်းစာကြီး...” ဟူသော တိုင်းမ်စ်မဂ္ဂဇင်း၏ ဖော်ပြချက်ကို ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စ်က ပထမ စာမျက်နှာတွင် “ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စ် ၌ မြောက်ကြွမြောက်ကြွနေသူ မရှိပါ။ စတင်ကြိုးပမ်း ရန်းကန်ဆဲဖြစ်ပါသည်” ဟူ၍ ပြန်လည်တုံ့ပြန်ခဲ့ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ထိုဆယ်စုနှစ်အတွင်း၌ စတင်ရှင်သန်လာသည့်

သတင်းစာအသစ်တစ်စောင်အဖို့ ယင်းကဲ့သို့ ဖော်ပြခံလိုက်ရခြင်းသည် အလွန်စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ် ချီးမြှင့်မှုကြီးတစ်ရပ်ပင်ဖြစ်နေပါသည်။ စတာမှာ ထိုအချိန်က ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်၏ ရှေ့တွင် ထီးထီးမားမားရောက်နေကာ ဒေသတွင်း၌လည်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော သတင်းစာတစ်စောင် ဖြစ်နေပေသည်။ ယင်းသို့ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်၏ ဂုဏ်သတင်း တိုးတက်လာခြင်းသည် အခက်အခဲများအပြင် တစ်ခါတရံ မျှော်လင့်ချက်ပင် ကုန်ဆုံးရတော့မည့် အခြေအနေများကို ကြုံကြုံခံ ဇွဲတင်း၍ ရင်ဆိုင်ခဲ့သည့် ဖေဖေ၏ လုံ့လ ဝီရိယအတွက် ဆုလာဘ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေခမျာ ဇွဲတင်းခဲ့ရသည့် အချိန်ကဆိုလျှင် မေမေအိပ်ရာဘေးသို့ ယူလာသည့် နံနက်စာကို စားရင်း ဖေဖေက “ပို့စ်ကို ရောင်းလိုက်ရမလားလို့ ငါတော့ စဉ်းစားမိတယ်” ဟူ၍ စိတ်ပျက်လက်ပျက် ညည်းတွားတတ်သည်။ ထိုသို့ ညည်းတွားသည့်အခါတိုင်း မေမေကလည်း ဖေဖေကို အောင်မြင်စွာ နှစ်သိမ့်အားပေးခဲ့ပေသည်။

၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့မှာ ရုစဗဲလ်ထ်ကို အပြတ်ထောက်ခံပြီး ဖေဖေနှင့် မေမေတို့က ဝေလ်ကီ²²ကို သဲသဲမဲမဲထောက်ခံခဲ့ကြသည်။

ကျွန်မတို့အိမ်ထောင်သက်၏ ပထမဆုံး ခရစ္စမတ်ပွဲတော်အချိန်အခါတွင် ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်စလုံး တုပ်ကွေးဖျားဖျားနေကြပါသည်။ ကျွန်မက ပထမဖျားပြီး ခရစ္စမတ်အကြိုနေ့တွင် ဖီးလ်ပါ ဖျားပြန်သဖြင့် ဧည့်သည်နှစ်ယောက်နှင့် တွေ့ရန်အစီအစဉ်ကို ဖျက်လိုက်ရသည်။ ထိုနေ့တွင် ရှစ်လက်မအရွယ် ခရစ္စမတ်သစ်ပင်တုကလေးရှိရာ ဒုတိယထပ်၌ ဧည့်သည်အနည်းငယ်နှင့် တယ်လီဖုန်းပြောသံ၊ ခေါ်သံများဖြင့် ကျွန်မတို့ အချိန်တွေ ကုန်သွားခဲ့ပါသည်။ ဝမ်းအနည်းရဆုံး တယ်လီဖုန်းသံမှာ အစ်ကိုကြီးဘီးလ်ထံမှ သတင်းပေး နှုတ်ဆက်သံပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဘီးလ်သည် မေရီ အက်ဒ်လိပ် ဘရက်ဒ်လေ²³နှင့် လက်ထပ်ရန် ထိုနေ့က ဘော့စ်တင်သို့ သွားနေစဉ် လမ်းခုလပ်မှ ကျွန်မထံသို့ နှုတ်ဆက်အသိ ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မေရီမှာ ဗာဆာကျောင်းတွင် နေစဉ်ကတည်းက ကျွန်မထက် တစ်နှစ်စောအောင်ပြီး ဂျွန်စ် ဟော့ပ်ကင်းစ်²⁴ တက္ကသိုလ်တွင် အစ်ကိုကြီးနှင့် တွေ့ခဲ့သော သုတေသနကျောင်းသူကလေး ဖြစ်ပါသည်။ တုပ်ကွေးကြောင့် အစ်ကိုကြီး၏ လက်ထပ်မင်္ဂလာပွဲသို့ မသွားနိုင်ကြတော့။ ခရစ္စမတ်သစ်ပင်ကလေးသည်သာ အခြားခရစ္စမတ် အပြင်အဆင် အမွမ်း အမဲများအလယ်တွင် နှစ်အတော်ကြာအောင် ရှိနေခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်လောက်မှာပင် ဥရောပတွင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မီး ပို၍ ကြီးမားလာ၍ အင်္ဂလိပ်ကလေးငယ်များ ဗုံးဒဏ်မှလွတ်ရာ အမေရိကန်ပြည် ထောင်စုသို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။ သားသမီးမရှိသော ဖီးလစ္စ ဖရဲန့် ဖတ်တားတို့ ဇနီးမောင်နှံလည်း မိတ်ဆွေဖြစ်သူ အောက်စဖိုးတက္ကသိုလ်မှ နာမည်ကျော် ဂရိသုတေသီ ဂီးလ်ဘတ် မာရေး²⁵၏ ကလေးငယ် သုံးယောက်ကို ၎င်းတို့အိမ်၌ ခေါ်ယူ စောင့်ရှောက်ထားလိုက်ကြသည်။ ဖေဖေလည်း ကလေး ၁၅ ယောက်တာဝန်ယူရသည့် ကလေးထိန်းကျောင်း တစ်ကျောင်းနှင့် ဆရာမများ၏ တာဝန်ကိုယူ၍ ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်၊ ဝေါရင်တင်မြို့²⁶အနီးတွင် အိမ်ကြီးကို ငှားလိုက်ပါသည်။ ထိုအိမ်ကြီးကို အမြန်ပြင်ဆင်မွမ်းမံပြီး ကလိုဗာ ခရော့စ်ကျောင်း²⁷ အမည်ဖြင့် စစ်အတွင်း ကာလ၌ ကလေးများကို ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်ထားခဲ့လေသည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံကို ဂျာမနီတို့ သိမ်းပိုက်သောအခါ ပြင်သစ်တွင် အန္တရာယ်ကြုံနေသည့် ဖေဖေဆွေမျိုး ရဟူဒီ မိသားစုနှစ်စုကို ဖေဖေက အမေရိကသို့ ခေါ်ယူလိုက်သည်။ ၎င်းတို့မိသားစု အလုပ်အကိုင်ရရှိရေး ကအစ ကလေးများ ပညာသင်ကြားရေးအထိ ဖေဖေကူညီဆောင်ရွက်ပေး ပါသည်။ ဖေဖေအစ်ကိုဝမ်းကွဲ လီယွန်း ဇဒေါ့ခန်²⁸နှင့် ဇနီး ဆူဇန်²⁹တို့မှာ ဖေဖေအကူအညီကို လက်မခံဘဲ ဥရောပတွင် ဆက်လက်နေထိုင်ကြ

သောကြောင့် အော့ဇ်ဝစ်စ်³⁰ နာဇီအကျဉ်းထောင်တွင် ဘဝဇာတ်သိမ်းခဲ့ကြရသည်။ ၎င်းတို့၏သား ဘာထရန်³¹မှာ ပါရီမြို့ အမေရိကန်ဆေးရုံမှ ဦးစီးဆရာဝန်ဖြစ်ပြီး ပြင်သစ်နိုင်ငံ ဖက်ဆစ်နာဇီလက်အောက် ကျရောက်ချိန်၌ သူ့ကိုယ်သူ ပစ်သတ်၍ အဆုံးစီရင်လိုက်သည်။ ဘာထရန်၏ ညီမ ဂျက်ကီလင်း³²သာလျှင် အလွန်ရဲရင့်သော ပြင်သစ် ကက်သလစ် မိသားစုက ဝှက်ထား၍ လွတ်မြောက်ခဲ့ပါသည်။ ဂျက်ကီလင်းနှင့်ခင်ပွန်း ဂျစ် အိုက်စင်မန်း³³တို့ နှစ်ယောက်စလုံး ကျွန်ုပ်တို့ကို တရားတန်း ခင်မင်ကြပါသည်။ ယခုအခါ နှစ်ယောက်စလုံး အသက် ၉၀ ကျော်အတွင်းသို့ ရောက်နေကြသော်လည်း သတ္တိဗျတ္တိ အလွန်ကောင်းကြ တုန်းပင်ဖြစ်သည်။

၁၉၄၁ ခုနှစ် ဆောင်းရာသီအကုန်ပိုင်းတွင် တရားရုံးချုပ် သက်တမ်းကာလ ကုန်ဆုံးမည့်အချိန်သို့ ပို၍ နီးကပ်လာသဖြင့် ဖီးလ်လည်း ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ရမည့် လုပ်ငန်းအကြောင်းကို ပို၍ တွေးတောကြဆဲ လာရသည်။ ဖလော်ရီဒါသို့ ပြန်၍ ရှေ့နေလိုက်ရင်း နိုင်ငံရေးလောက ထဲသို့ ဝင်ရန် ဖီးလ် စိတ်ကူးထားဆဲဖြစ်သည်။ သူနှင့်ကျွန်မ တဲလာ ဟက်ဆီးမြို့³⁴ သို့ သွားစဉ်ကပင် ပြည်နယ်တရားသူကြီးချုပ်ရုံးတွင် အလုပ် တစ်နေရာအတွက် လူတွေ့ အစစ်ဆေးခံ၍ အလုပ်ရရှိထားပြီးဖြစ်သည်။

သို့သော် ဝေါရှင်တင်သို့ ပြန်ရောက်ပြီးနောက် မေလကုန် ပိုင်းတွင် စစ်ဘက်ရေးရာ (လေ) လက်ထောက်ဝန်ကြီး ရောဘတ် လိုဗက် နှင့် နေ့လယ်စာအတူစားရာမှ ဝေါရှင်တင်တွင် နေထိုင်လှုပ်ရှားရန်နှင့် ဖီးလ်မှာ သမ္မတရုစဗဲလ်ထ်၏ အရင်းနှီးဆုံးအကြံပေး ဟယ်ရီ ဟော့ပ် ကင်းစ်³⁵ နှင့် ပူးတွဲလုပ်ကိုင်လျှင် အကောင်းဆုံးဖြစ်နိုင်ကြောင်း လိုဗက်က ဖီးလ်အား တိုက်တွန်းပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်က အိမ်ဖြူတော်တွင် နေထိုင်လျက်ရှိသော ဟော့ပ်ကင်းစ်မှာ ကျန်းမာရေး အလွန်ချို့တဲ့နေ သောကြောင့် အရည်အချင်းရှိသော ဖီးလ်လို လူတစ်ယောက် ရထားပါက

ဟော့ပဲကင်းစံအတွက် သမ္မတအား အရေးကြီးသောကိစ္စများ ကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးဖို့ အချိန်ပို ရနိုင်မည်ဟု လိုဗက်က ယုံကြည်သည်။³⁶ ဖီးလ် အား အသုံးချရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဖရန်.ဖတ်တားနှင့် လိုဗက်တို့ ကိုယ်တိုင်လည်း ဟော့ပဲကင်းစံကို တိုက်တွန်းအကြံပြုကြသောကြောင့် ဟော့ပဲကင်းစံထံတွင် ဖီးလ်အလုပ်လုပ်ခွင့် ရရှိခဲ့ပါသည်။ သို့သော် အိမ်ဖြူတော်၌ ဖီးလ်အတွက် ရုံးနေရာ မရှိ၍ လဲန်းလိစ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့³⁶ တွင် အော်စကာ ကော့စ်³⁷ ဆိုသူနှင့် လက်တွဲ၍ စတင်လုပ်ကိုင်ရလေသည်။ အော်စကာ ကော့စ်မှာ အသက် ၃၅ နှစ်အရွယ် လူရည်မွန်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး အစိုးရအဖွဲ့အတွက် အကျိုးပြုနိုင်မည့် ထက်မြက်သော လူငယ်လူရွယ်များ ကို စည်းရုံး စုဆောင်းပေးနေသူဖြစ်သည်။

၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ပုလဲဆိပ်ကမ်း³⁸ကို ဂျပန်လေ ယာဉ်များ ဖုံးကြဲတိုက်ခိုက်သည့်သတင်းကို ကြားလျှင်ကြားချင်း ဖီးလ်သည် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ဂျိုးရော့³⁹နှင့်အတူ တပ်မတော်ထံသို့ ဝင်ရန် စာရင်းသွင်း လိုက်သော်လည်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် နှစ်ယောက်စလုံး ဝင်ခွင့် မရခဲ့ကြပေ။ အမေရိကန်နိုင်ငံလည်း စစ်ထဲသို့ ပါဝင်လာပြီဖြစ်သည်။ ဖီးလ်မှာ အထက်မှ ချပေးသော လုပ်ငန်းတာဝန်များကို လဲန်းလိစ် အုပ်ချုပ် ရေး အဖွဲ့နှင့် အရေးပေါ် စီမံခန့်ခွဲမှုရုံး⁴⁰တို့တွင် ဆောင်ရွက်ပေးနေရ ပါသည်။ လုပ်ငန်းကို မဆိုင်းမတွ အမြန်ပြီးစီးအောင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက် နေသူအဖြစ် ဖီးလ်ကို နေရာတကာ၌ မြင်တွေ့နေကြရသည်။ ဩစတြေးလျ ပိုင် နယူးဂီးနီးကျွန်း⁴¹ဒေသကို ဂျပန်တို့ ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်ချိန်မှ စ၍ ဖီးလ်သည် လဲန်းလိစ် အဖွဲ့နှင့် ဩစတြေးလျ ဆက်သွယ်ရေးအရာရှိ အဖြစ် ဩစတြေးလျလူမျိုးများနှင့် အချိန်ပြည့် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်သတင်းစာတိုက်သို့ ဖီးလ် ပြန်လည်ဝင်ရောက် လာသောအခါ သူငယ်ချင်း ရှစ်ယောက် စုပေါင်း၍ ဖီးလ်အား အထူးဂုဏ်ပြု ချီးကျူးထားသော စာတစ်စောင် အယ်ဒီတာထံသို့ ရောက်လာခဲ့ပါသည်။

ယင်းစာမှာ ဖရဲနဲ့ဖတ်တားထံ၌ အလုပ်လုပ်ချိန်မှ စစ်ထဲဝင်ရန် စာရင်း ပေးသွင်းချိန်အထိ ဖီးလ်၏စွမ်းဆောင်မှုများကို အမွမ်းတင်ဖော်ကျူး ထားသောစာပင်ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၄၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် ကျွန်မ ကိုယ်ဝန်ပျက်သွားပြီး မကြာမီ နောက်ထပ်ကိုယ်ဝန် ရှိလာပြန်ပါသည်။ ယင်းကိုယ်ဝန်မှာ ၁၉၄၂ ခုနှစ် မေလတွင် မျက်နှာမြင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကိုယ်ဝန်ပျက်ကျခဲ့သောကြောင့် ကျွန်မသည် စိတ်အားကိုယ်အား အကျကြီးကျကာ ကျွန်မ၏ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံး လွင့်ပါးဆုံးရှုံးသွားရသလို ခံစားခဲ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်ဝန် ပြန်ရှိလာသည်နှင့် ကျွန်မမှာ ပြောမပြနိုင်အောင် မြူးပျော်၍ နေပါတော့သည်။ မျက်စိအမြင် အားမကောင်းခြင်းနှင့် လူပျိုမဟုတ်သော အကြောင်းကြောင့် စစ်တပ်ထဲ ဝင်ခွင့် ပယ်ချခံခဲ့ရသော ဖီးလ်မှာ တပ်နှင့် ပြန်လည်ဆက်သွယ်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားသော်လည်း ကလေးမျက်နှာမြင် သည်အထိ စောင့်ဆိုင်းရန် စိတ်တုံးတုံးချလိုက်ပါသည်။ တစ်ကြိမ်တွင် သူနှင့်ကျွန်မ နှစ်ယောက်တည်း စကားပြောစဉ် ကျွန်မက ဟစ်တလာရှိနေ တဲ့ ဒီကမ္ဘာပေါ်မှာ အသက်ရှင်နေထိုင်ရခြင်းကို ကံဆိုးလှကြောင်း ရှုတ်ချ ညည်းတွားလိုက်ရာ သူက “ကံဆိုး မဆိုးတော့ ကိုယ်မသိဘူး၊ သမိုင်းမှာ အဆိုးရွားဆုံး ငမိုက်သားကို တိုက်ခိုက်ခွင့် ရတာပေါ့” ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။

မေလတွင် ကျွန်မ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ခါတိုင်းထက် ပို၍ လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းလာပြီး အားအင်လည်း ကုန်ခန်းသလို ဖြစ်လာပါသည်။ တဖြည်း ဖြည်း ကြီးထွားလေးလံလာသော သန္ဓေသားကို လွယ်ထားရ၍ ဖြစ်ဟန်တူ ပါသည်။ ကျွန်မလည်း ယင်းကဲ့သို့ မအိမသာ ဖြစ်နေခြင်းကို ချက်ရေး ပြုတ်ရေး၊ ဧည့်ခံဖျော်ဖြေရေး၊ ဝယ်ရေးခြမ်းရေးကိစ္စများဖြင့် ဖြေဖျောက် ပစ်လိုက်ပါသည်။ ယခင်ကလို အချိန် ကြာမြင့်စွာ အလုပ်မလုပ်နိုင်တော့ပါ။ သို့သော် နံနက်ပိုင်းတွင် အချက်အပြုတ်သင်တန်းကို တက်ဖြစ်အောင် တက်ပြီး သူငယ်ချင်းများနှင့်အတူ နေ့လယ်စာစားပါသည်။ အခြား

ကိုယ်ဝန်ဆောင်များနည်းတူ နေပူစာလှူရင်း ၎င်းတို့နှင့် စကားစမြည် ပြောဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မသည် ဖီးလ်၏ အိမ်တွင်းစီးဖိနပ်များကို စနစ်တကျ စီစဉ် ထိန်းသိမ်းရသည့် အလုပ်ကိုလည်း နှစ်ခြိုက်လာမိပါသည်။

ကလေးခုတင်နှင့် အောက်ခံရော်ဘာပြားသုံးခုအပါအဝင် ကလေးအတွက် လိုအပ်သည်များကို ကျွန်မ ဝယ်ယူစုဆောင်းထားပြီးပါပြီ။ ကျွန်မ၏ ကိုယ်အလေးချိန်လည်း တိုး၍တိုး၍လာသလောက် နေရထိုင်ရ မသက်မသာဖြစ်လာသည်။ အထူးသဖြင့် ဝေါ်ရှင်တင်တွင် အပူချိန်တိုးလာသောအခါ အနေခက်လှသည်။

ကလေးမျက်နှာမြင်ရမည်ရက် ကျော်လွန်သွားလေပြီလားဟု ကျွန်မတို့ စတင်တွေးပူလာကြသည်။ ဆရာဝန်ကိုပြုပြီး ကလေးအနေအထားကို စစ်ဆေးကြည့်စေပါသည်။ ကလေးက မွေးရန် အသင့်မဖြစ်သေး။ သုံးရက်လွန်မြောက်ပြီးမှ မျက်နှာမြင်သည်။ သို့သော် ထိုနေ့တွင် မွေးပေးလိုက်သော ကျွန်မရင်သွေးကလေးမှာ လည်ပင်းကို ချက်ကြိုးပတ်၍ မွေးဖွားလာခဲ့ပါသည်။ စစ်အတွင်း ဆရာဝန် ရှားပါးချိန်ဖြစ်၍ ထိုညက ဆရာဝန်အနေဖြင့်လည်း တစ်ချိန်တည်းတွင် ကလေးများကို အမြန်မွေးပေးနေရသည်။ သို့ဖြင့် ကျွန်မအလှည့်ရောက်သောအခါ မွေးရန်အချိန်နောက်ကျသွားတော့သည်။ ကျွန်မတို့ သားယောက်ျားကလေးတစ်ယောက် ဆုံးရှုံးသွားပါလေသည်။

ပြင်းစွာသော မီးဖွားရခြင်း၏ဝေဒနာမှ အနည်းငယ် သက်သာသည်နှင့် ဖီးလ်အား ကလေးနေကောင်းမကောင်း ကျွန်မ ရိုဝေစွာ မေးလိုက်ပါသည်။ သူက ကလေးအခြေအနေ မကောင်းကြောင်း ကျွန်မအား အဖြေပေးလိုက်သည်ကို ကျွန်မ မယုံ။ ကလေးဆုံးပါးသည် မိခင်များသတင်း ကျွန်မ မကြားဖူး၍ ဖီးလ်ပြောသည်မှာ မဖြစ်နိုင်ဟု ကျွန်မတွက်သည်။ သို့သော် ဖီးလ်က ကျွန်မကို အမှန်အတိုင်း ပြောပြခဲ့ပါ

သည်။ ကျွန်မလည်း စိတ်နှလုံး ညှိုးချိုးချည်နဲ့ သွားခဲ့ပါသည်။ အိမ်သို့ ပြန်ရောက်သည့် အချိန်ကလေးကို ကျွန်မ မည်သည့်အခါမျှ မမေ့နိုင် တော့ပေ။

ကျွန်မ မရောက်မီကတည်းက အိမ်မှ ကလေး အဝတ်အစား အသုံးအဆောင်အားလုံးကို ဖီးလ်က ရှင်းလင်းထားနှင့်သည်။ ထိုပစ္စည်း များကြောင့် သောကဆက်မပွားစေလို၍ ဖြစ်ပါသည်။ ယခုတော့ ရင်သွေး လေးသာမက စစ်ထဲဝင်တော့မည့် ဖီးလ်လည်း ကျွန်မအပါးမှ ထွက်ခွာ သွားဦးမည်ဖြစ်၍ ကျွန်မမှာ အထီးတည်း ကျန်ရစ်ပေတော့မည်။ ကျွန်မ တို့၌ ရင်သွေးကလေး မရတော့မည်အဖြစ်၊ ထိုထက် ဖီးလ်အပေါ် အန္တရာယ် တစ်စုံတစ်ခု ကျရောက်လာနိုင်မည့်အဖြစ်များကို ကျွန်မ တွေး တောမိပြန်သောအခါ ကျွန်မမှာ ပရိဒေဝမီးပြင်းစွာ တောက်လောင်ပိ တော့သည်။ စိုးရွံ့ခြင်းနှင့်ယှဉ်သော ပရိဒေဝမီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်မှာ ကျွန်မအဖို့ ဖြေသိမ်စရာဖြစ်ပြီး၊ မေဖေမှာ ကျွန်မတို့ နှစ်ယောက် စလုံးအတွက် ဖြေသိမ်စရာဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့ လိုအပ်သမျှကို ဖေဖေက ကူညီဖြည့်ဆည်းပေးသည်။ မေမေကား စိတ်အလွန်ထိခိုက် သွားရှာသည်။ ရက်သတ္တပတ်တော်တော်ကြာမှ သူ့ကိုတွေ့ရမှန်း သတိရ သည်။

စစ်တပ်ထဲ၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် ဖီးလ် အိမ်မှ မထွက်ခွာမီ မောင့် ကစွကိုအိမ်၌ ကျွန်မတို့ ပြန်လည်ဆုံစည်းကြပါသည်။ ဆေးတပ် ထဲဝင်မည့် အစ်ကိုကြီးနှင့် ယောင်းမ မေရီတို့လည်း လာကြသည်။

တစ်ညတွင် ကျွန်မတို့အားလုံး ညနေစာစားနေကြစဉ် ရိပတ် ဘလီကင်ကို ထောက်ခံအားပေးသည့် မေမေက သမ္မတ ရုစဗဲလ်ထံ၏ နယူးဒီးလ်အစီအစဉ်သစ်ကို ထောက်ခံအားပေးသူ လူငယ်များ၏ အမည် စာရင်းကို လက်ချိုး ရေတွက်နေလေသည်။ ထိုလူငယ်များမှာ ကျွန်မတို့ မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်းများဖြစ်ပြီး အားလုံးမှာ စစ်ထဲဝင်သူဝင်၊ ကာကွယ်

ရေးဌာနတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်သူကိုင်ဖြင့် ကိုယ်စီတာဝန်များ ယူထားကြပြီးဖြစ်ပါသည်။ ထိုလူငယ်များအား စစ်မှုထမ်းရေးအမိန့်ကို ရှောင်သူများအဖြစ် မေမေက ဝါးလုံးရှည်နှင့်ရမ်းသလို စွပ်စွဲပြောဆိုလာသော အခါ ကျွန်မမှာ ယမ်းပုံမီးကျသည်အလား မေမေအား စိတ်လှုပ်ရှားစွာ ပြန်လည်ချေပပြောဆိုမိပါသည်။ ထိုညက မေမေနှင့်ကျွန်မ အလွန်ပြင်းပြင်းထန်ထန်ပင် စကားများခဲ့ကြပါသည်။ မေမေသည် ဒေါ်စံတယက်ဖိစက်၊ တော်လီစတိုင်းနှင့် သောမတ်စ် မဲန်းတို့အကြောင်းစာအုပ်ကို အချိန်ယူ ရေးသားနေဆဲ ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်မ သိထားသည်။ ထို့ပြင် စစ်ကြီးဖြစ်နေလင့်ကစား မောင့်ကစွကိုအိမ်ကြီးတွင် ယခင်ကအတိုင်း ဇိမ်ခံသုံးဖြုန်းနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ - သကြားမှာ ခွဲတမ်းစနစ်ဖြင့် ဝယ်ယူကြရပြီး တစ်ခါတလေ လုံးဝ ပြတ်လပ်နေချိန်၌ မေမေက အိမ်တွင် သကြားကို အများအပြား သိုလှောင်ထားသည်။ ထို့ကြောင့် အစေခံများနှင့် သကြားအများအပြား စုဆောင်းထားသော အိမ်ကြီးထဲ၌ ကွာလှမ်းလှသော အတိတ်ကျမ်းကိုရေးရင်း စစ်ကြီးအတွက် တစ်ဖက်တစ်လမ်းက မိမိကိုယ်တိုင် ပုံပိုးလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပေးနေရမည့် ကိစ္စများကို သိထားဖို့ လိုအပ်ကြောင်း မေမေအား ကျွန်မ ကရားရေလွှတ် ပြောမိပါသည်။ မေမေက ကျွန်မအနေနှင့် စစ်ကြီးအတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေသည့် မည်သည့်လုပ်ရပ်များ လုပ်နေပါသလဲဟု ခွန်းတုံ့မေးလာသောအခါ ကျွန်မမှာ ကလေးတစ်ယောက် ပျက်စီးဆုံးရှုံးရ၍ မကြာမီမှာပင် လင်ယောက်ျားပါ စစ်ထဲလိုက်ပါသွားရတော့မည့် အဖြစ်ကြောင့် ချုံးဖွဲ့ချ၍ ငိုလိုက်ပါတော့သည်။ ကျွန်မတို့ သားအမိကို ဖီးလ်နှင့် ဘီးလ်တို့ ဖျန်ဖြေကြပြီး ဘီးလ်က ကျွန်မကို အပေါ်ထပ်သို့ ခေါ်သွားပါသည်။

ထို့နောက် ဖီးလ်နှင့် ဘီးလ်တို့က မေမေအား ကျေရာကျေကြောင်း ဖျောင့်ဖျကာ နိုင်ငံအတွက် ပိုမိုအကျိုးရှိမည့် လှုပ်ရှားမှု တစ်ခုခု လုပ်သင့်ကြောင်း ပွင့်လင်းစွာ တိုက်တွန်းအကြံပြုကြပါသည်။ မေမေလည်း

သားနှင့် သားမက်တို့၏ အကြံပေးချက်အတိုင်း ခရီးသွား စစ်သတင်း ထောက်နှင့် ပြည်တွင်းရှေ့တန်းသတင်းထောက်အဖြစ် စိတ်ပါလက်ပါ စတင်လုပ်ရှားတော့သည်။

စစ်ကြီး၏ ဒဏ်ရိုက်ခတ်ခြင်း မခံရသေးသည့် ကျွန်မတို့ အိမ်ထောင်သက် ပထမပိုင်းနှစ်အနည်းငယ်မှာ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်စလုံး အလွန်ပျော်ရွှင်ကြည်နူးရသည်ကာလ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မလည်း အတွေး အခေါ်နှင့် အသိပညာအရာတွင် အတော်အတန် တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ယင်းအတွက် ဖီးလ်ကိုသာ ကျေးဇူးတင်နေမိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မအတွက် ဖီးလ် ဖြည့်စွက်ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်များသည် ကျွန်မအဖို့ အကူအညီ မည်ကားမတ္တမဟုတ်။ ကျွန်မအတွက်လည်း လိုအပ်လျက်ရှိသော အချက် များ၊ ကျွန်မ၌ ဟာ၍နေသော ကွက်လပ်များ ဖြစ်နေပါသည်။ ဖီးလ်သည် ကျွန်မတို့မိသားစုအတွင်းမှ ကျွန်မကို လွတ်မြောက်ရာသို့ စတင်ခေါ် ထုတ်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ မိသားစုအဖွဲ့ဝင်များဖြန့်သည့် ဝါဒမိုင်းများ အောက် မှ ကျွန်မကို စတင် ဆွဲထုတ်ခဲ့ပြီး ကျွန်မ ယခင်က သိထားခဲ့သည့်ဘဝနှင့် အလွန်ကွဲပြား ခြားနားသည့် လမ်းကြောင်းများဆီသို့ ဦးဆောင်ခေါ်ယူ သွားခဲ့သည်။ ဤမျှသာမက မတူသော အမြင်သစ်များနှင့် ပတ်သက်၍ လည်းကောင်း၊ ကျွန်မနှင့် နိုင်ငံရေးအရ သဘောကွဲလွဲနေသော ပုဂ္ဂိုလ် များနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း ကျွန်မ၏ ရင်တွင်းခုခံတွန်းလှန်မှုများ ကို ဖီးလ်က အပြန်အလှန် တည်မတ်ချိန်ညှိပေးသည်။ ဖီးလ်သည် ကျွန်မ ဘဝထဲသို့ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးစရာများ၊ စည်းကမ်းဥပဒေ အထင်မကြီးမှုများ နှင့် ဟန်ဆောင်မှုကင်းသော စိတ်နေသဘောထားများကို ယူဆောင်လာခဲ့ သူပင်ဖြစ်သည်။

ဖီးလ်သည် ကျွန်မတို့မိသားစု အသိုင်းအဝိုင်းမှ ကျွန်မအား နည်းမျိုးစုံဖြင့် လွတ်မြောက်အောင် ကြံဆောင်နေသည့် အချိန်မှာပင် ဖေဖေနှင့် မေမေတို့ကိုလည်း နေ့ချင်းညချင်း လေးစားသွားခဲ့ပြီး သား

သမီးအရင်းများထက်ပင် ပို၍အဆင်ပြေစွာ ဆက်ဆံပေါင်းသင်းလာ နိုင်ခဲ့သည်။ ဖေဖေချမ်းသာကြွယ်ဝပုံ၊ ဖေဖေ၏ နိုင်ငံရေးစိတ်ဓါတ်၊ ဖေဖေ၏ စိတ်ကို သတိဖြင့် ထိန်းချုပ်နိုင်မှုတို့ကို ဖီးလ်သည် ခပ်စောစော ကတည်းက ရွံ့တီးရွံ့တွံ့သိရှိခဲ့သော်လည်း ဖေဖေနှင့် ဖြည်းဖြည်းချင်း အလွန်နီးစပ်ရင်းနှီးလာခဲ့ရာ နောက်ဆုံးတွင် ဖေဖေတစ်သက်တာ၌ အရင်း နီးဆုံး သူငယ်ချင်း နှစ်ယောက်သုံးယောက် စာရင်း၌ ပါခဲ့သည်။ ဖီးလ်သည် ဖေဖေပြောသမျှ ဖေဖေဘဝ၊ ဖေဖေ အတွေ့အကြုံများနှင့် ဖေဖေအောင် မြင်မှုများကို ဖေဖေအပါးဝယ်ကပ်၍ စိတ်ဝင်တစား နားထောင်တတ်သူ ဖြစ်သည်။ ကျွန်မ ငယ်စဉ်ကဆိုလျှင် သားသမီးတွေကို ဖိတ်ခေါ်၍ အပြန် အလှန် ပြောဆိုဆွေးနွေးသည်ထက် သူတစ်ဦးတည်းသာ ပြောချင်ရာ ပြောသွားတတ်သည့် ဖေဖေဩဝါဒများကို ကျွန်မတို့ စိတ်မပျံ့တပါး နားထောင်ခဲ့ရသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မတို့ စိတ်အာရုံများ ဖျတ်ခနဲဖျတ်ခနဲ ပြန်လွင့်သွားကြသည်။ ယခုမူ ဖေဖေ ပြောဆိုသည်များကို ဖီးလ်က တုံ့ပြန်မေးခွန်းထုတ်သည်။ ပြန်လည် တွေးတောသည်။ ဖီးလ်ကား ဖေဖေနှင့် သလာဇာတ အဖြစ်ကြီးဖြစ်၍ နေပေသည်။ နှစ်ဦးစလုံးမှာ ပွင့်လင်းသော ဆက်ဆံရေးတွင် နှစ်မျော ကြည်နူးနေကြလေသည်။

ဖီးလ်သည် မေမေနှင့်လည်း ဆက်ဆံရေး ပြေပြစ်ချောမော လျက်ရှိပါသည်။ မေမေသည် အစပထမကတည်းက ဖီးလ်ကို လိုလား နှစ်သက်ခဲ့သည့်အလျောက် ကျွန်မထက်ပို၍ ဖီးလ်နှင့် ရင်းနှီးခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဆင်းဆင်းရဲရဲဖြင့် ကြီးပြင်းလာရသည့်ဘဝကို မိမိနှင့် ဖီးလ်တို့သာ သိကြပုံကို အိမ်တွင် ကျွန်မတို့အား မေမေ ပြောပြဖူးသည်။ ဖီးလ်မှာ မေမေကို ခင်မင်လေးစားသော်လည်း မေမေအပေါ်၌ ရိုနေသော ဒွိဟစိတ်မှာ ဖေဖေအပေါ်၌ ရိုနေသော ဒွိဟစိတ်ထက် ပိုမို များပြား နေပေသည်။ စင်စစ် ဖီးလ်သည် မေမေနှင့် ပတ်သက်၍ ပကတိအတိုင်း မြင်ကာ တစ်ခါတစ်ရံ အခိုင်အမာ ဝေဖန်ပြောဆိုတတ်သူ ဖြစ်ပါသည်။

F-19

ဖီးလ်သည် ဖေဖေနှင့် မေမေတို့အတွက် အလွန်အားကိုးရသောလူတစ်ယောက် ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်မတို့နှစ်ယောက် မိမိတို့ဖာသာ ဘဝခရီး တည်ဆောက်သွားမည့်အကြောင်းကိုမူ အမြဲတမ်း ကြွေးကြော်လျက် ရှိသည်။ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့ အထီးကျန်သောအခါ၊ မအိမသာ ဖြစ်သောအခါနှင့် သောကကြံ့ရသောအခါများတွင် ဖီးလ် မပျက်မကွက် သွားရောက် အားပေးကူညီတတ်သည်။ သို့သော် ဖေဖေ မေမေတို့၏ အသုံးချခံဘဝကိုတော့ အရောက်မခံပေ။ အထူးသဖြင့် မေမေ၏ လွမ်းမိုးကြီးစိုးမှုကို ရှောင်သည်။ ဖီးလ်အနေဖြင့် တစ်စုံတစ်ယောက်ကို တွေ့သင့်သည်ဟု မေမေက ထင်၍ ကျွန်မတို့အား ညစာစားပွဲသို့ လာရန် မေမေ အတင်းဖိတ်ကြားသောအခါများတွင် ဖီးလ်က မေမေတို့ အနေဖြင့် ကျွန်မတို့အား တကယ်တမ်း လာစေလိုပါက လာရန် ဆန္ဒရှိပါကြောင်း၊ သို့သော် ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်မှာ မေမေညနေစာ စားပွဲ၌ ထိုင်ခုံနှစ်ခုံတွင် ထိုင်ရသည့် အဖြစ်မျိုးကိုမူ မလိုလားပါကြောင်း ပြန်လည်အကြောင်း ပြန်လေ့ရှိပါသည်။ မေမေ ဖိတ်ကြားချက်များကို ငြင်းပယ်လေ့ မရှိခဲ့သော ကျွန်မမှာ ဖီးလ်၏ အယူအဆ မှန်ကန်ကြောင်း တဖြည်းဖြည်း သဘောပေါက်နားလည်လာပါတော့သည်။

ဖီးလ်မှာ ကျွန်မထက် များစွာပို၍ ကြံ့ခိုင်သန်စွမ်းသော်လည်း ကျွန်မထံမှ သူ ဆည်းပူးမှတ်သားရသည်များလည်း ရှိပါသည်။ ကမ္ဘာတွင် ကျယ်ပြန့်သော အသိပညာ ဗဟုသုတလမ်းကြောင်းတစ်ခုဖြစ်သည့် အနုပညာ၊ ဂီတနှင့် အလှအပ ချစ်မြတ်နိုးတတ်မှု၊ တစ်နည်းဆိုသော် ဖေဖေ မေမေတို့၏ အသိပညာကမ္ဘာ (ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် နှင့် ဝေါ်ရှင်တင်မြို့) သို့ သွားရာလမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ဖီးလ်အား ကျွန်မ တင်ပေးခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတင်ပေးသော လမ်းကြောင်းကိုလည်း သူအကြိုက်တွေ့ခဲ့ပါသည်။ သူ့ကို တည်ငြိမ်နိုင်သလောက် တည်ငြိမ်အောင်လည်း ကျွန်မ အထိုက်အလျောက် ဆောင်ကျဉ်းပေးခဲ့ပါသည်။

သို့သော် အမြဲတမ်းလိုလိုပင် ဖီးလ်က အဆုံးအဖြတ်ပေးသူ ဖြစ်နေပြီး ကျွန်မက တုံ့ပြန်မည်သူ ဖြစ်နေတတ်သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကျွန်မအနေဖြင့် လင်ယောက်ျား၏ သြဇာခံဖြစ်လိုပြီး အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်သူလည်း ဖြစ်လိုပေသည်။ ဖီးလ်က ကျွန်မအား မြတ်နိုးချစ်ကြင် ပါသော်လည်း သူ့အပေါ် လုံးဝ မှီခိုအားထားရသည့် အဖြစ်မျိုးကို တွေး ကြည့်ပြန်သောအခါ မကျေနပ်သလိုတော့ ဖြစ်ရပြန်ပါသည်။

ကမ္ဘာစစ်ကြီးက ကျွန်မတို့ဘဝကို လွှမ်းခြုံစိုးမိုးလာသောအခါ ခေတ်ကျပ်ကြီးအတွင်း၌ ကျွန်မတို့ ပျော်ရွှင်စွာ ဆက်လက် နေထိုင်သွား နိုင်ကြသည်ကို သိမြင်ရ၍ ကျွန်မ လွန်စွာမှ အံ့သြမိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့ လက်ထပ်ပြီး ပထမပိုင်းနှစ်များမှ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် နောက် ပြောင်ကျီစယ်မှု၊ ထာဝစဉ်တိုးတက်ရရှိလာသည့် အသိပညာ ဗဟုသုတ များနှင့် ပျော်ရွှင်နေခဲ့ကြသည် အဖြစ်များကိုမူ ကျွန်မ အမှတ်အရဆုံး ဖြစ်နေပါသည်။

Notes

1. Georgetown
2. Western High School
3. Berleith
4. Woodward and Lothrop
5. Mattie Jeffress
6. hamburger
7. scrambled eggs
8. Romillys
9. Esmond
10. Jessica
11. Decca
12. Mitford
13. The Bob Lovetts
14. the Jack McCloy's
15. the Jean Monnets
16. Henri Bonnet
17. Oldsmobile
18. Women's National Press Club
19. E Street
20. National Theater
21. *News*
22. Willkie

23. Mary Adelaide Bradley
24. Johns Hopkins
25. Gilbert Murray
26. Warrenton
27. Clover Croft School
28. Leon Zadoc-Kahn
29. Suzanne
30. Auschwitz
31. Bertrand
32. Jacqueline
33. Jacques Eisenmann
34. Tallahassee
35. Harry Hopkins
36. Lend-Lease Administration
37. Oscar Cox
38. Pearl Harbor
39. Joe Rauh
40. Office of Emergency Management
41. New Guinea

အခန်း (၁၀)

၁၉၄၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၇ ရက်နေ့တွင် မယ်ရီလဲန်း ပြည်နယ် ဖော့ဒ်ကျော့မိဒ်ခံတပ်စခန်း^၁သို့ လေတပ် တပ်မကြီး၏ တပ်သားတစ်ယောက် အဖြစ် ဖီးလ်လိုက်သွားရသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်မြို့လယ်ရှိ ဂရေးဟောင်း^၂ ဘတ်စ်ကားဂိတ်တွင် ဖီးလ်ကို ကျွန်မ နောက်ဆုံး နှုတ်ခွာခဲ့ရပါသည်။

နောက်တစ်နေ့တွင် ဖီးလ်သည် တပ်တွင်း နေထိုင်ရသည့် ဘဝနှင့် ပတ်သက်၍ သူ၏ ပထမတွေ့ကြုံခံစားချက်များကို ကျွန်မထံသို့ စာဖြင့် အသေးစိတ် ရေးသားလာပါသည်။ စာတစ်နေရာတွင် ၎င်းအပါအဝင် ဝေါ်ရှင်တင်မှ တပ်သား ၁၃ ယောက် စည်းစည်းလုံးလုံး နေထိုင်ခဲ့ကြကြောင်း၊ ၎င်းတို့ ၁၃ ယောက်အဖွဲ့တွင် ဘတ်စ်ကားပေါ်၌ ၎င်းနှင့် ကပ်လျက် ထိုင်သည့် နီးဂရို လူမည်းတစ်ဦး ပါလာ၍ ထိုလူမည်းစစ်သားအား နိမ် ထား ပထားတတ်ကြကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် အသားအရောင်ခွဲခြားရေးဝါဒ တပ်ထဲ၌

ကျင့်သုံးလျက်ရှိနေကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ဟေ့ဒ်ကျော့မိဒ်စခန်းတွင် ခေတ္တနေထိုင်ကြပြီးနောက် ဖီးလ်တို.ကို အတ္တလန်တစ်စီးတီးမြို့³ကလေးသို့ ပို့လိုက်သည်။ ကျွန်မသည် ထိုမြို့သို့ လိုက်သွားပြီး ဖီးလ်စခန်းနှင့် မလှမ်းမကမ်းရှိ ဘော်ဒါဆောင် တစ်ခုတွင် အခန်းတစ်ခန်းငှား၍နေသည်။ ထိုအခန်းတွင် ဖီးလ်နှင့် အတူ ညစဉ်ညတိုင်း နှစ်နာရီခွဲခန့်တွင် တွေ့ရသည်မှအပ၊ ကျွန်မ၏ အချိန်အများစုမှာ ဖီးလ် တို့တပ်သားတွေ နေပူထဲ ချီတက်လမ်း လျှောက်နေကြသည်ကို ကြည့်ရင်း ကုန်လွန်ခဲ့ပါသည်။

အတ္တလန်တစ်မြို့ကလေးသို့ ခေတ္တပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခြင်း သည် ကျွန်မတို့အဖို့ ပုံမှန်ဘဝသို့ ပြန်ရောက်ပြီး စတင်လှုပ်ရှားနေရ ခြင်းနှင့် တူနေပါသည်။ သို့သော် လူနေခန်းများသော အဆောင်ကြီးနှင့် စိုထိုင်းသော ရာသီဥတု၊ ဖီးလ်နှင့် တွေ့ချိန် အလွန်တိုတောင်းခြင်းတို့ ကြောင့် စိတ်တော့ပျက်ရပါသည်။ ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်ကြာသော အခါ တုပ်ကွေးလိုလို၊ အဆုတ်ရောင်ရောဂါလိုလို ရောဂါမျိုးဖြင့် ဖီးလ် ဆေးရုံတက်ရောက်ကုသခံရသည်။ ကျွန်မအနေဖြင့် ဖီးလ်ထံ သွားရောက် တွေ့ဆုံခွင့် မရတော့၍ ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပြန်လာပြီး ဖီးလ်ထံမှ နောက်ထပ် ပြောင်းရွှေ့မိန့်ကိုသာ စောင့်မျှော်ရပါတော့သည်။ ဖီးလ်က ဆေးရုံပေါ်မှ နေ၍ လွမ်းဆွေးဖွယ်စာတစ်စောင်ကို ကျွန်မထံ ပို့လိုက်ပါသေးသည်။ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်ကြား မဖြတ်နိုင်တဲ့ သံယောဇဉ်ကြီးအကြောင်း ကြင် နာစွာ ရေးလာသည်။

ဖီးလ်သည် စစ်တပ်နှင့် ပတ်သက်လျှင် အကောင်းနှင့်အဆိုး ခွန်တွဲ၍ မြင်တတ်သူဖြစ်သည်။ သို့သော် စစ်တပ်အပေါ် အကောင်း ဘက်က ပို၍ မြင်တတ်ပါသည်။ ကျပ်တည်းလွန်းသော ဗျူရိုကရေစီ လုပ် နည်းလုပ်ဟန်များနှင့် ပြန်တမ်းဝင် မဟုတ်သော အရာရှိများ၏ မဆင် မခြင်လုပ်ကိုင်မှု၊ မြည်တွန်ဟိန်းဟောက်မှု၊ အရည်အချင်းရှိသူနှင့် အရည်

အချင်း မရှိသူများကို ရောနှောထားမှု၊ အစွမ်းအစ မရှိမှု၊ လိုအပ်သော အရည်အသွေး မပြည့်မီမှု၊ ဖြုန်းတီးမှု၊ လျှစ်လျူရှုထားမှုများကို ဖီးလ် ဘဝင်မကျ။ တပ်ထဲတွင် ဖပ်ကင်း⁴ဟူသော ရုန့်.ရင်းကြမ်းတမ်းသည့် စကားကို နေရာတိုင်းမှာ တွင်ကျယ်စွာ သုံးနေသည်။ တပ်ကြပ်ကြီးကို ဖပ် ကင်းဆာဂျင်⁵၊ တပ်စခန်းကို ဖပ်ကင်းကဲင်မ်⁶ဟု ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြသည်။ တစ်ဖက်မှာမူ ဖီးလ်ကား အမေရိကန် တပ်သားကလေးများကိုလည်း ချစ် ခင်တတ်သူဖြစ်သည်။ သူခင်မင်တွယ်တာ သူတွေကလည်း အိပ်ရာခင်း ကျင်းနည်း၊ အချိန်အသုံးချနည်းစသော နည်းစနစ်ကောင်းများကို ပေးခဲ့ ကြသည်။ သူတို့ထဲမှ အများအပြားမှာ အိမ်ထောင်သည် သို့.တည်းမဟုတ် ကလေး ဖခင်များ ဖြစ်ကြပေမည်။ သို့.သော် သူတို့သည် နိုင်ငံတော်ကို ကာကွယ်လို၍ တပ်ထဲ ဝင်လာကြသူများချည်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မသည် သူတို့ကို စဉ်းစားမိတိုင်း ကြည်ညိုလေးစားနေမိပါသည်။ အထူးသဖြင့် တောင်ပိုင်းသား ကလေးငယ်များ၏ မျိုးချစ်စိတ်ဓါတ်နှင့် နိုင်ငံအတွက် စွန့်.လွှတ်မှု များကြောင့် ထိုလူငယ်လေးများသည် ကျွန်မအတွက် ထိပ်တန်း သတ္တိခဲလေးများအဖြစ် အစဉ်လှုပ်ရှားနေကြပေသည်။

ရက်သတ္တပတ် ခြောက်ပတ်ပြည့်သောအခါ ဖီးလ်တို့.လူစု အတ္တ လန်တစ်စီးတီးမှ ပြောင်းရွှေ့ထွက်ခွာကြပြန်သည်။ ယခုတစ်ကြိမ်သွား မည်နေရာမှာ လေတပ်မှ ဖွင့်လှစ်ထားသော ဆက်သွယ်ရေး သင်တန်း ကျောင်း သုံးကျောင်းအနက် တစ်ကျောင်းဖြစ်သည်ဟုသာ ကျွန်မတို့ သိထားကြသည်။ သုံးရက်မြောက်နေ့တွင် ၎င်းထံသို့ လိုက်လာရန် ကျွန်မအားခေါ်သည့် စာတစ်စောင် ဖီးလ်ထံမှ ရောက်လာပါသည်။ ဖီးလ် သည် ဝေါ်ရှင်တင်နှင့် အဝေးဆုံးကျောင်းဖြစ်သည့် တောင်ဒါကိုတာပြည် နယ်၊ စူးဖောလ်စ်မြို့⁷ ရေဒီယိုသင်တန်းကျောင်းသို့ ရောက်နေလေ သည်။

ပထမသော် စူးဖောလ်စ်မြို့၏ အခြေအနေမည်သို့ ရှိပါဟု ကျွန်မ စိတ်ပူနေမိပါသည်။ သို့.သော် ဖေဖေက ၁၉၂၃ ခုနှစ်က ထိုမြို့.ကလေးကို

ကူညီစောင့်ရှောက်ခဲ့ဖူး၍ ကျွန်မအား ကူညီနိုင်မည်သူ များ ထိုမြို့၌ ရှိနေနိုင်သေးကြောင်းဖြင့် ကျွန်မကို ပြောလာပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အတ္တလန်တစ်စီးတီး၊ စိန်လူးဝစ္စမြို့၊ မီးများနှင့် နိုင်းစာလျှင် သေးငယ်သော နေရာတွင် နေရသည်က ပိုကောင်းလိမ့်မည်ဟု ကျွန်မ တွက်ထားပြီး ဖြစ်သည်။

ကျွန်မသည် စက်တင်ဘာလ စောစောပိုင်းတွင် စူးဖောလ်စ်သို့ ရောက်သွားပြီး မကြာမီမှာပင် အခြေကျသွားပါသည်။ မူလတပ်စခန်းမှ လူဦးရေ ၄၅,၀၀၀ နှင့် မြို့ခံလူ ၁၅,၀၀၀ နေထိုင်သော စူးဖောလ်စ်သည် နွေးထွေးဖော်ရွေသော မြို့ကလေးဖြစ်ပြီး ပြုတင်းပေါက်တိုင်းတွင် တပ် တံဆိပ် အလံများ ကပ်ထားသော အဖြူရောင် အိမ်ကလေးတွေ အများ အပြားရှိနေသည်။ ဂျွန် မော်ရ်လ်^၉၏ အသားထုပ်ပိုးစက်ရုံမှ အနံ့အသက် နှင့် ရာချီ၍ ဖြန့်ကျက်အောင် လုပ်ထားသော စစ်တန်းလျားမီးဖိုများမှ ကျောက်မီးသွေးမီးခိုးတို့ မြို့ပတ်ဝန်းကျင်တွင် လွင့်မျောနေသည်။ မြေပြင် မှာ ဖလော်ရီဒါဒေသကဲ့သို့ပင် ပြန့်ပြူးနေ၍ ပရေရီလေပြင်းများ^{၁၀} အတွက် ဆူပါဟိုက်ဝေးလမ်းမကြီးသဖွယ် ဖြစ်နေသည်။ ကျွန်မသည် စစ်သည် ဦးရေ များပြားလှသော ဆီးယော့ဖောလ်စ်တပ်မြို့တွင် ကျွန်မအတွက် သီးသန့် ရေချိုးခန်း၊ အိမ်သာ၊ တယ်လီဖုန်းနှင့် လွတ်လပ်မှု ပိုရသော ဟိုတယ်တစ်ခုကိုရွေး၍ တည်းခိုခဲ့ပါသည်။

တပ်နှင့် ပတ်သက်သော ကောလာဟလသတင်းများလည်း နေရာအနှံ့ပြန့်နေ၍ မည်သူ့စကားကိုမျှ မယုံကြည်ရ။ စူးဖောလ်စ်မှ သင်တန်းသားအားလုံး အမြောက်သင်တန်းကျောင်းသို့ သွားကြရဦးမည်ဟု ဆိုသူကဆိုသည်။ မုံးကြဲလေယာဉ်၏ရှေ့ပိုင်းမှ စက်သေနတ်ကို ကိုင်ရ သည့်သူများ၏ ပျမ်းမျှသက်တမ်းမှာ လေးမိနစ်သာရှိသည်ဟု ပြောသူက ပြောသည်။ လေတပ် တပ်မကြီးတစ်ခုလုံး ဝတ်စုံပုံစံသစ်များ လဲတော့ မည်ဖြစ် ၍ တစ်စုံအတွက် ၈၅ ဒေါ်လာကျမည်ဟု သတင်းလွင့်သူက

လွှင့်သည်။ မည်သူ့ကိုမျှ မယုံရ။

ပို၍ စိတ်ဆင်းရဲစရာဖြစ်ရသည်မှာ မကြာသေးမီကမှ တာဝန် ပေးထားသော အရပ်သားစစ်ဗိုလ်တို့က တပ်သားများအပေါ် အာဏာပြု၍ ရက်စက်ယုတ်မာကြသည့် ကိစ္စပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မတို့နှစ်ဦး အများတကာ ဖူးဖူးမှတ်ခြင်းခံရသည့်ဘဝမှ ယခုအချိန်မှာတော့ အောက်တကာအောက် ဆုံး၌ စိတ်ဆင်းရဲစွာ နေရသည့် အရသာကို ပထမဆုံးအကြိမ် ခံစားသိရှိ ရပါသည်။ ဥပမာ တပ်သားလေးများ၏ ခွင့်တောင်းခံလွှာများကို အကြောင်း မဖော်ပြဘဲ ပယ်ချခြင်း၊ တစ်ယောက် နှစ်ယောက်လုပ်မိသည့် မပြော ပလောက်သည့် အမှားကြောင့် အစုလိုက် အပြုံလိုက် အပြစ်ပေးခံရခြင်း စသော လုပ်ရပ်များဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မသည် ဖီးလ်အနားရသည့် အားလပ်ရက်ကို စောင့်ရင်း အနီးအနားရှိ စီးပွားရေးပညာသင် ကောလိပ်တစ်ခုတွင် လက်နှိပ်စက် နှင့် လက်ရေးတိုသင်တန်းကို တက်ရောက်သင်ကြားခဲ့သော်လည်း ကျွန်မအပို အလွန်ခက်သော ပညာရပ်ဖြစ်နေ၍ လက်လျှော့လိုက်ပါသည်။ ကြက်ခြေနီ အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းအချို့ကို လုပ်ကိုင်ပေးရင်း ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် တနင်္ဂနွေ ထုတ်အတွက် သတင်းများကို ရေးပို့ရန် ကြံစည်ခဲ့ပါသေးသည်။ သို့သော် ရုပ်ရှင်၊ ကပွဲ၊ ညစာစားပွဲ၊ ဟောပြောပွဲနှင့် အခြားလူမှုရေးကိစ္စများသည် ကျွန်အတွက် အသစ်အဆန်းချည်းဖြစ်နေ၍ ပါဝင်တက်ရောက်လေ့လာ နေခဲ့ရပါသည်။ ရောက်လာသော မျက်နှာစိမ်းများအပေါ် အကြင်နာကြီးမား သော စူးဖောလစ်ကဲ့သို့သော မြို့ကလေးမျိုးကို အမေရိကန်အလယ်ပိုင်း ဒေသတွင် မတွေ့ဖူးသေးပေ။

ကျွန်မသည် အခြားအသင်းအဖွဲ့များ၏ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲများ အပြင် “စစ်သည်ကြင်ယာ”¹¹ ဟူသော ကလပ်တစ်ခု၌လည်း အဖွဲ့ဝင်ထား လိုက်ပါသည်။ ယင်းကလပ်မှာ တပ်သားများ၏ ဇနီးများအချင်းချင်း ကူညီ ယိုင်းပင်းမှုရှိရန် တည်ထောင်ထားသော ကလပ်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့်

အထီးကျန် မဖြစ်ရန်၊ အိုးမဲ့အိမ်မဲ့ မဖြစ်ရန် ကူညီစောင့်ရှောက်သည်။ ကလပ်ဆောင်ပုဒ်ကို “စစ်သည်ကြင်ယာ ပျော်စရာဘဝ”¹²ဟူ၍ ပေးထားရာ စစ်သားဇနီးတိုင်း လာရောက်ဆက်သွယ်ကြသည်။ အများအပြားမှာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်များဖြစ်ပြီး စားပွဲထိုး၊ အရောင်းစာရေးစသော အလုပ်အကိုင် တစ်ခုခု ရှိနေတတ်ကြပါသည်။ မြို့ခံမိန်းကလေးအချို့မှာ စစ်သည်များနှင့် လက်ထပ်ဖြစ်ကြသော်လည်း ကံမကောင်း အကြောင်း မလှရှာသော မိန်းကလေးများ ပြဿနာ ကြုံကြရသည်။ သမီးနှစ်ယောက်စလုံး လင်သည် ယောက်ျားမပေါ်ဘဲ ကိုယ်ဝန်ရှိလာသဖြင့် မိခင်ဖြစ်သူက တာဝန်ခံဗိုလ်မှူးကြီးအား တိုင်ကြားရာ ဗိုလ်မှူးကြီးက မိခင်တစ်ယောက်အနေဖြင့် မိမိ၏ သားသမီးများကို မထိန်းနိုင်ပါက ၎င်းအနေဖြင့် ထောင်ပေါင်းများစွာသော စစ်သားများကို မည်ကဲ့သို့ ထိန်းသိမ်း၍ ရနိုင်ပါလည်လဲဟု ပြန်လည် ပြောကြားလိုက်ပါသည်။

ကျွန်မအဖို့ စူးဖော်လစ်တွင် နေထိုင်ရသည့် ကာလတစ်လျှောက် လုံးမှာ ရက်သတ္တတစ်ပတ်လျှင် နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ်မျှလောက် ဖီးလ်နှင့် လွတ်လွတ်လပ်လပ်တွေ့ရမည့် အချိန်ကိုသာ တစိုက်မတ်မတ် စောင့်၍နေခဲ့ရသည်။ ကျွန်မမှာ ကလေး အလွန်အမင်း လိုချင်နေသည့် ဆန္ဒအတိုင်း အလွန်လျင်မြန်စွာပင် ကျွန်မ ကိုယ်ဝန်ရှိလာပါသည်။ ကျွန်မ၏ တတိယ မြောက်ကိုယ်ဝန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယခုတစ်ကြိမ်တွင်လည်း ကျွန်မ၏ ကိုယ်ဝန်က ပျက်ရဦးတော့မလို ဖြစ်ပြန်သည်။ သို့ဖြင့် အထွေထွေရောဂါ ကု ဆရာဝန်အကြံပေးသည့်အတိုင်း အိပ်ရာထက်၌ လုံးဝအနားယူလိုက်သည်။ သို့သော် စခန်း၌ ဖီးလ်နှင့် တွေ့ခွင့်ရသည့်နေ့များတွင် ကျွန်မ အနားမယူဖြစ်ပေ။ မကြာမီ တစ်မျိုးတစ်မည် ဖြစ်လာ၍ ဆရာဝန်အား ပြပြန်သောအခါ ကိုယ်ဝန်ပျက်ဖို့ အခြေအနေများနေ၍ လှုပ်ရှားမြဲအတိုင်း ဆက်လှုပ်ရှားရန်နှင့် ကံအကြောင်းတရားကိုသာ အားပြုတော့ရန် ဆရာဝန်က မှာကြားသည်။ ဆရာဝန်စကားအတိုင်း ကျွန်မ ယခင်ကလို ဆက်

လက်နေထိုင်လှုပ်ရှားသွားလာပြန်ပါသည်။ ထိုအခါကျမှ ကျွန်မ၏ ကိုယ်ဝန်အခြေအနေမှာ အံ့ဩဖွယ် နဂိုပုံမှန်အတိုင်း ပြန်လည်ကောင်းမွန် လာပါတော့သည်။ ကျွန်မ ကိုယ်ဝန်ရှိနေသေးသည်ဟု ထင်ကြောင်း ဖြင့်လည်း ဆရာဝန်အား ကျွန်မ သတင်းပို့လိုက်ပါသည်။

ဖီးလ်က ဗိုလ်လောင်းသင်တန်းကျောင်းသို့ ဝင်ရန် လျှောက် ထားသည်။ ပျမ်းမျှအမှတ် ၉၇ မှတ်ရပြီး ကြေးနန်းသင်္ကေတပေါင်း တစ်မိနစ်လျှင် ၂၅ လုံး ရိုက်နိုင်သဖြင့် ကျောင်းဝင်ခွင့်ရမည်အလားအလာ ရှိနေပါသည်။ စခန်းအရာရှိကလည်း စူးဖောလ်စ်၌ ဆရာအဖြစ် ဆက် လက်နေထိုင်လိုစိတ် ရှိမရှိ ဖီးလ်အားမေးသည်။ ထိုအခါ ဖီးလ်မှာ ဗိုလ် သင်တန်းကျောင်းသို့ ဝင်ရန် ပို၍ အားသန်လာတော့သည်။

ဗိုလ်လောင်းသင်တန်းကျောင်းတွင် ဖီးလ်သင်တန်းတက်နေစဉ် ဝေါရှင်တင်မြို့အိမ်၌ ကျွန်မ ပြန်လည်နေထိုင်ရတော့မည်ကို တွေးပြီး ကျွန်မ ဝမ်းသာနေမိသည်။ သို့သော် ထိုကြည့်နူးမှုလေးမှာ ရုတ်တရက် ပျက်ပြယ်သွားရပြန်သည်။ ဖီးလ်၏ အဆုတ်ခါတ်မှန်ကော်ပြားပေါ်တွင် အမဲစက် ခုနစ်စက်၊ ရှစ်စက်ကို တွေ့ရသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ထို အမဲစက်ကလေးများသည် ဖီးလ်အတွက် ဗိုလ်လောင်းသင်တန်းကျောင်း ဝင်ခွင့် ပျက်သွားစေနိုင်ပြီး တပ်သားအဆင့်ဖြင့်မူ တောင်ဒါကိုတာ ပြည်နယ်၌ ဆက်လက်အမှုထမ်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ရာသီဥတုမှာ ရေခဲ အမှတ် သုညအောက်ရောက်နေ၍ ဟန်မကျလှပေ။ သို့ဖြင့် ဝင်ခွင့် ရရေးအတွက် အော်စကာ ကော့စ်နှင့် ဖီးလစ် ဖရဲန့်ဖတ်တားတို့ ထံမှ ထောက်ခံစာများကိုပါ တောင်းထားလိုက်သည်။ ထောက်ခံစာများကိုစောင့် ရင်း စူးဖောလ်စ်တွင် နောက်ထပ် ရက်သတ္တခြောက်ပတ် ဆက်လက် နေထိုင်စဉ် ကျေးဇူးတော်နေ့အတွက် အိမ်ထောင်သည် တပ်သားများကို စောစီးစွာ အားလပ်ရက်ပေးလိုက်သဖြင့် ကျွန်မတို့ အပျော်ကြီးပျော်သွား ကြပြန်ပါသည်။ အမေရိကန်စစ်တပ်မှ ယင်းကဲ့သို့ မမျှော်လင့်ဘဲ

ပေးတတ်သည် အခွင့်အရေး ဆုလာဘ်သည် ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်တို၏ ဘဝနှစ်ခုစလုံးတွင် စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ်ရာ အရေးပါသော ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ပင်ဖြစ်ပါသည်။ သဘောကောင်းသည့် မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က ထိုညတွင် ၎င်းအိမ်၌ ညအိပ်ပြီး နံနက် နောက်ကျမှထရန် နားနားနေနေဖို့ ဖိတ် ခေါ်လာသည်။ ထိုမိတ်ဆွေ၏ချစ်စရာ စိတ်ကူးလေးကြောင့် ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်မှာ ပျော်ခဲ့ကြပါသော်လည်း ကျဉ်းကျပ်လှသော အိပ်ရာတွင် တရားမှ မမှေးခဲ့ကြရပေ။

၁၉၄၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် ဖီးလ်သည် ရေဒီယိုဆက် သွယ်ရေးသင်တန်းသား ၅၀၀ အနက် အဆင့် ငါးဆင့်ဖြင့် အောင်မြင်ပြီး ဗိုလ်လောင်းသင်တန်းကျောင်းဝင်ရန် ထောက်ခံစာလည်း တစ်ပါတည်း ရရှိထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်လည်း စူးဖောလ်စ်မှ ခပ် သွက်သွက်ပင် အရှေ့ဘက်တူရုသို့ ထွက်ခွာလာခဲ့ကြပါတော့သည်။ ကျန် ရစ်ခဲ့ပြီဖြစ်သော စူးဖောလ်စ်ရှိ ဖီးလ်တို၊ တပ်စခန်း၊ ဖီးလ်တို၊ တပ်စခန်း အနီးရှိ ကျွန်မ လနှင့်ချီ၍ တည်းခိုခဲ့သည့် ကာပင်တာဟိုတယ်¹³ အခန်း နံပါတ် ၆၁၁ တွင် အတူတကွ နေထိုင်ခဲ့ရပုံများမှာ ကျွန်မအဖို့ ဖြေသိမ့် စရာ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ စူးဖောလ်စ်၏ ဆိုးကွက်များကြားထဲမှာပင် စူးဖောလ်စ် ကို ကျွန်မတို့ ကြိုက်နှစ်သက်ခဲ့ကြပါသည်။

ယခုတစ်ဖန် ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပြန်ရောက်လျှင် အားလုံးကို ပြန်တွေ့ရတော့မည်။ အိမ်နှင့်ရာနှင့် နေထိုင်ရခြင်း၏ အရသာကိုလည်း ခံစားရမည်အပြင် ကျွန်မလက်နှင့် မချက်ပြုတ်၊ မပြင်ဆင်ရသည့် အိမ် ထမင်းအိမ်ဟင်းများကို စားရပေဦးမည်။ ယခုအချိန်တွင် ကျွန်မ၌ ကိုယ်ဝန် အသေအချာရှိနေပြီး သန္ဓေသားကို အောင်မြင်စွာ လွယ်ထားနိုင်ဖို့လည်း အလားအလာပို၍ ပေးနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်မ ကိုယ်လေးလက်ဝန် ဖြင့် ပျင်းရိငြိုးငွေ့မှု မရှိအောင် ဖေဖေ မေမေတို့နှင့် ပြန်နေမည်ဟု ကျွန်မ ဆုံးဖြတ်ပြီးဖြစ်သည်။ ဖီးလ်မှာ ပဲန်ဆယ်လ်ဗေးနီးယားပြည်နယ် ဝိန်း¹⁴မြို့

၌ အရာရှိအခြေခံသင်တန်း တက်ရောက်လျက်ရှိရာ စူးဖောလ်စ်တွင် နေခဲ့စဉ်ကထက် ပို၍ ပျော်ရွှင်နေပေသည်။ ဖေဖော်ဝါရီလလယ်ပိုင်းတွင် ယေးလ်¹⁵မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့၍ ဆက်လက်သင်ကြားရပြန်သည်။ ယေးလ် တွင် အမေရိကန် အရှေ့ပိုင်းကမ်းခြေဒေသထုတ် သတင်းစာ မဂ္ဂဇင်းများ၊ သီးသန့် ကုန်ပဒေသာဆိုင်တစ်ဆိုင်တို့ဖြင့် ဟန်ကျပ်နကျ ရက်သတ္တပတ် ခြောက်ပတ်ခန့် ပျော်ရွှင်စွာ နေကြရသည်။ စနေ၊ တနင်္ဂနွေ၊ အားလပ် ရက်တွင် ဖီးလ်နေသည့်ခန်းမနှင့် မလှမ်းမကမ်းရှိ တပ်ဖဲ ဟိုတယ်¹⁶ ကျွန်မ တည်းခိုသည့်အခန်း၌ ကျွန်မတို့ တွေ့ကြပါသည်။

ယေးလ်တွင် ကျင်းပသည့် ဗိုလ်လောင်းသင်တန်းစာမေးပွဲကို ဖီးလ် ပထမအဆင့်ဖြင့် အောင်မြင်ပြီးနောက် ဒုဗိုလ်အဖြစ် တိုးမြှင့်ခန့် ထားခြင်းခံရသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ဝေါ်ရင်တင်တွင် အခြေစိုက်သည့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး “ပိုင်းလ်ဒ်ဘီးလ်” ဒိုနိုးဗင်း¹⁷၏ မဟာဗျူဟာရေးရာဌာနချုပ်¹⁸ တွင် ဆက်သွယ်ရေးအရာရှိတာဝန်ကိုလည်း ထမ်းဆောင်ရသဖြင့် ကျွန်မ နှင့် ဖီးလ်တို့တွေ့ဖို့ အဆင်ပြေသွားပါသည်။ သို့သော် မဟာဗျူဟာ ရေးရာ ဌာနချုပ်မှာ နိုင်ငံရေးကိစ္စများ၊ ရှုပ်ထွေးနေသဖြင့် တာဝန်ထမ်း ဆောင်ရက် ၁၀ ရက်ကျော်ကျော်လောက်မှာပင် ဖီးလ်က ၎င်း၏ မူလ လေတပ် တပ်မသို့ ပြန်လည်ပြောင်းရွှေ့အမှုထမ်းခွင့် လျှောက်ထားလိုက် ပါသည်။ မျက်နှာပူစရာကိစ္စဖြစ်ပါသည်။

မေလ ၁ ရက်နေ့ဝန်းကျင်တွင် ဆော့တ်လိတ်စီးတီး¹⁹ရှိ လေ တပ် တာဝန်ချထားရေးဌာနသို့ ပြောင်းရွှေ့အမိန့်စာ ဖီးလ်ထံသို့ ရောက် လာသည်။ ကျွန်မကိုယ်ဝန်ကြောင့် သည်တစ်ကြိမ် ဖီးလ်ရှိရာသို့ လိုက် သွားရန် မဖြစ်နိုင်တော့။

သူ့အဝေးမှာရှိတုန်း သည်ကလေးကို ကျွန်မ မျက်နှာမြင်ရမည် ကို သိပါသည်။ ကျွန်မ လှုပ်ရှားသွားလာနိုင်သေးသည့် ဧပြီလက ကျွန်မ တို့ အတူတွေ့ခဲ့ကြရ၍ တော်ပါသေးသည်ဟုသာ စိတ်ကို ဖြေလိုက်

ရပါသည်။ ဘူတာရုံအထိသာ ဖီးလ်နှင့်အတူ ကျွန်မ လိုက်ပါပို့ဆောင်
နှုတ်ဆက်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မသည် မိဘများနှင့်အတူ နေထိုင်ခဲ့စဉ်က ကျွန်မ တစ်
ယောက်တည်း နေရသည့် အခန်းဟောင်းဆီသို့ ပြောင်းရွှေ့သည်ကိစ္စနှင့်
အလုပ်ရှုပ်နေပါတော့သည်။ အထူးသဖြင့် ဖီးလ် သူ့ အိတ်ထောင်ထဲမှ
နှိုက်ထုတ်ပြီး ဟိုဟိုသည်သည် ချထားတတ်သည့် ဆင့်စေ့ ပိုက်ဆံကြွေ
များကို ကောက်၍ သိမ်းရသည်။ ဘောင်တပ်ထားသော ကျွန်မခါတ်ပုံ
ကလေးကို ဖီးလ် မေ့ကျန်ရစ်ခဲ့ပါလေသည်။

ဆော့တလိပ်စီးတီးမှတစ်ဆင့် ဖီးလ်ရောက်သွားနိုင်သည့် ဒုတိယ
လေတပ်စခန်းဒေသများမှာ များပြားလှသည့် နေရာများ ဖြစ်နေပေသည်။
ဘားစ်၊ တူးစောင်း၊ ဂဲလ်ပစ္စတင်၊ စူးစီးတီးနှင့် အယ်လ်ပါးစိုးမြို့များသည်
လူကြိုက်အများဆုံးဖြစ်သည်။ သို့သော် ဆော့တလိပ်စီးတီးမှ ဝေါ်ရှင်တင်
ပြည်နယ်၊ အက်ဖရာတာ လေ့ကျင့်ရေးကျောင်း²⁰ သို့ ထွက်ခွာသွားသည့်
သတင်းကို မေလ ၇ ရက်နေ့တွင် ကျွန်မ ကြားမိပြီး မကြာမီမှာပင်
အက်ဖရာတာမှ ရေးလာသော ဖီးလ်၏ စာတစ်စောင်ကို ကျွန်မ ရရှိခဲ့ပါ
သည်။ သူ့စာထဲ၌ သူ့မျှော်လင့်ထားသည့် အဆိုးဆုံး၊ အတွေ့အကြုံများနှင့်
ရင်ဆိုင်တွေ့နေခဲ့ရပြီဟု ဆိုထားသည်။ အက်ဖရာတာသည် ယာကီးမား
မြို့²¹ အနီးတွင် ဖွင့်လှစ်ထားသော လေ့ကျောင်းတိုက်ပွဲဝင် ကျောင်း
တစ်ကျောင်းဖြစ်ပြီး ရာသီဥတု ဆိုးဝါးပြင်းထန်လှသည်။ ဖီးလ်အဖို့
စစ်မှုထမ်းသက် တစ်လျှောက်လုံး အဆိုးဝါးဆုံးဒေသသို့ ရောက်နေ
လေသည်။

ကျွန်မနှင့်ဖီးလ် အပြန်အလှန်ရေးကြသည့် ပေးစာများသည်
ရှည်လျားထွေပြားပြီး အဆုံးမထင်သည့် စကားပြောခန်းများနှင့် တူနေ
ပေသည်။ ကျွန်မ၏ စာများထဲတွင် ကျွန်မတွေ့ကြုံခဲ့သူများအကြောင်း၊

ကျွန်မသွားလာခဲ့သည် နေရာများအကြောင်း၊ အမျိုးသားရေးပြဿနာ များအကြောင်းတို့ကို ရေးလေ့ရှိပြီး ကလေးအကြောင်းကိုလည်း မကြာခဏ ဆွေးဆွေးနွေးနွေးပြောပြပါသည်။ ဖီးလ်၏စာများ၌ အက်ဖရာတာတွင် နေထိုင်ရသည်ဘဝ ခက်ခဲပုံများ အမြဲလိုလို ပါလာတတ်သည်။ ထိုအခါ ဖီးလ်တစ်ယောက် စိတ်လက် မရွှင်မပျ ဖြစ်နေမည် တကယ်အကြောင်း ရင်းတွေကို ကျွန်မ သိချင်လာပါသည်။ ဖီးလ် စိတ်မပျော်ရခြင်းမှာ ရေရှည် ဘဝအတွက်လား၊ လက်ငင်းကြုံတွေ့နေသည့်ဘဝကို ဖီးလ် စိတ်မသက် မသာဖြစ်နေတာလား၊ သူ့စိတ်ဓါတ် အခြေအနေမှာ ကျွန်မခံစားနေရ သကဲ့သို့ နှစ်ယောက်အတူ တွေ့ခွင့်မရခြင်းကြောင့် မဟုတ်ဘဲ ရာသီဥတု ကြောင့်လား၊ သို့တည်းမဟုတ် သူ့ပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်း၌ စိတ် သဘောချင်း တိုက်ဆိုင်သူများ မရှိ၍လား၊ သို့မဟုတ် ဘာကြောင့် ဖီးလ် စိတ်ဓါတ်မကြည်မသာ ဖြစ်နေရသလဲ။

မေမေသည် မိတ်ဆွေ ရှည် တေလာ²²နှင့်အတူ ၁၉၄၂ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံသို့ တစ်လကြာ ခရီးထွက်၍ ဗြိတိန်နိုင်ငံ ၌ “လူထုစစ်” အသွင်ဆောင်နေပြီဖြစ်ကြောင်း အစီရင်ခံစာ တစ်စောင် တင်လိုက်ရာ ထိုအစီရင်ခံစာကြောင့် ၁၉၄၃ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းလောက်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်း စက်ရုံအလုပ်ရုံများ၊ သင်္ဘောကျွန်းများ၊ အခန်းတွဲ အိမ်ရာအဆောက်အဦများ၊ စာသင်ကျောင်းနှင့် နေ့ကလေး ထိန်းဌာနများသို့ လေးလကြာ လှည့်လည်လေ့လာခဲ့ရပြန်သည်။ ကမ္ဘာ စစ်ကြီးကြောင့် အမေရိကန် လူမှုရေးအခြေအနေ ထိခိုက်ရပုံ အစီရင် ခံစာကိုလည်း တင်ပြခဲ့ပါသည်။

မေမေအိမ်မှာ မရှိခိုက် အထိုက်အလျောက် နားအေးပါးအေး ဖြစ်သွားပါသည်။ ဖေဖေနှင့်အတူ ဖေဖေအပေါင်းအသင်းများကို ဧည့် ဝတ်ပြုခြင်း၊ အစိုးရအဖွဲ့မှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ နိုင်ငံခြားသားဧည့်သည်များနှင့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ်မှ အယ်ဒီတာများ၊ စာရေးဆရာများ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြ

သည် ညနေစာစားပွဲများ၊ ဆွေးနွေးပွဲများ၌ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်းများ ဖြင့် ကျွန်မ အချိန်တွေကုန်ခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်က ဖေဖေ ဝေါရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာမှာ ပထမ ဆုံးအကြိမ် ရပ်နားရတော့မည် အခြေအနေနှင့် ကြုံတွေ့နေရသော်လည်း ဖေဖေသည် လူငယ်လေးတစ်ယောက်ကဲ့သို့ ကျေနပ်ပျော်ရွှင်နေပေသည်။ ၁၉၄၂ ခုနှစ်တွင် ၁၉၄၁ ခုနှစ်ကလောက် မရှုံးတော့သော်လည်း စစ်အတွင်း ကာလအလယ်ပိုင်းလောက်တွင် သတင်းစာ အခြေအနေတကယ်ပင် ဆိုးဝါး ဤလာပါသည်။ ဝေါရှင်တင် ပို.စံ၏ ဂုဏ်သတင်းမှာ အထူးကျော်ကြားနေ ပါသည်။ ဖေဖေဝယ်ယူခဲ့သည့် ၁၀ နှစ်အတွင်း၌ မြှုပ်နှံခဲ့သည့် ငွေများနှင့် ဖေဖေ၏ ကြိုးပမ်းမှုများကြောင့် ရေရာသော အကျိုးတရားများ စတင် ပေါ်ထွန်းလာပြီဖြစ်ပါ သည်။ ဖေဖေသည် အပြုသဘောဖြင့် တည်ထောင် ပြုပြင်လိုစိတ် ပြင်းပြလွန်းသောကြောင့် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောတတ်သူ ဖြစ်သည်။ ဖေဖေနှင့် ကျွန်မမှာ ဝေါရှင်တင် ပို.စံ အကြောင်း၊ အခြား သတင်းစာများအကြောင်းကို အချိန်များစွာ ကြိုတင်ပြောဆို ဆွေးနွေး ဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။ စစ်အတွင်း၌ပင် အခြားသတင်းစာများ၏ သတင်း အထားအသိုနှင့် သဘောထားများကို ဖတ်ရှုလေ့လာ၍ နှိုင်းယှဉ်တင်ပြရန် အချိန်ပိုင်းတာဝန်တစ်ခုကို ဖေဖေ ကျွန်မကို ပေးလိုက်ပါသည်။ ကျွန်မ လည်း ထိုလုပ်ငန်းကို အလွန်စိတ်ဝင်စားလှသောကြောင့် ကျွန်မ လေ့လာ ဖတ်ရှုရမည့် သတင်းစာများစာရင်းတွင် ပီအမ်²³နှင့် သည် နယူးယောက် တိုင်းမ်စ်²⁴ တို့ကိုပါ ထည့်သွင်းထားလိုက်ပါသည်။ ထိုအပြင် ဖီးလ်နှင့် တွေ့လိုသည်အခါ လုပ်ငန်းခွင်မှ အချိန်မရွေး ထွက်ခွာသွားနိုင်ဖို့အတွက် မည်သည့်လုပ်ခလစာကိုမျှ ကျွန်မ မယူခဲ့ပေ။

၁၉၄၃ ခုနှစ်တွင် ဟားဘတ် အယ်လစ္စတင်²⁵နှင့် ဖေဖေတို့ က တက္ကဆတ်စ်ပြည်နယ် သတင်းစာတိုက်တစ်တိုက်မှ အယ်လဲန် ဘာသ်²⁶အား ငှားလိုက်သည်။ ဘာသ်မှာ ဖေဖေတို့ထက် လစ်ဘရယ် ဝါဒဘက်သို့ ပို၍

ယိမ်းသောကြောင့် ပြည်သူ့အခွင့်အရေးနှင့် ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေး ဘက်မှ လုံးဝရပ်တည်ရေးသားလာရာမှ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားလာခဲ့သည်။ ဖေဖေနှင့် နောက်ပိုင်းတွင် ဖီးလ်အတွက်လည်း နိုင်ငံရေးပြဿနာတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ဘာသံသည် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ အယ်ဒီတာ အဘော်ကဏ္ဍ၌ အရေး ပါသူတစ်ယောက် ဖြစ်နေလေသည်။

၁၉၄၄ ခုနှစ်နှစ်ဦးပိုင်းတွင် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာတစ်စောင် တန်ဖိုးကို သုံးဆင့်မှ ငါးဆင့်သို့ တိုးမြှင့်လိုက်သည်။ ကြော်ငြာများကိုလည်း စာကြောင်းရေ ၁၅ သန်းအထိ ထည့်သွင်းဖော်ပြပေးနေရပြီဖြစ်ပါသည်။ ယင်းပမာဏမှာ ဖေဖေစတင်ကိုင်တွယ် ထုတ်ဝေစဉ်က ထည့်သွင်းခဲ့ရသည့် ကြော်ငြာစုစုပေါင်းပမာဏထက် နှစ်ဆခွဲခန့် ပိုမိုများပြားနေပါသည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာတွင် ဖော်ပြသော သတင်းများ ရှေ့နောက် မညီညွတ်မှုများ ရှိနေသေးပြီး ဒေသသတင်းများ ဖော်ပြမှု မပြည့်စုံဘဲ ဖြစ်နေပါသေးသည်။ ထိုအချိန်က ဝေါ်ရှင်တင်တွင် နေထိုင် သူများ မဲပေးသည်စနစ် မရှိသေး၍ ဝေါ်ရှင်တင်မြို့ကြီးကို သမ္မတက တိုက်ရိုက်ခန့်အပ်သည့် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး^{၂၇} သုံးဦးဖြင့် အုပ်ချုပ်နေသည့် ကာလဖြစ်ပါသည်။ မြို့တော်၌ လူဖြူလူမည်း ခွဲခြားသည်။ လူမည်းများနှင့် လူမည်းတို့ ကျူးလွန်သည့် ရာဇဝတ်မှုခင်းများသည် အဆန်းတကြယ် မဟုတ်တော့ပေ။ ညဘက် မြို့ပြအယ်ဒီတာ ဂျွန် ရိုင်ဆယ်လင်း^{၂၈} ဆိုလျှင် ဒီစတြိတ်တစ်ခုလုံး၏ မြေပုံကို အလွတ်ရနေပြီး လူမည်းရပ်ကွက်တွင် တစ်စုံတစ်ရာ ဖြစ်ပွားလျှင် သတင်းယူရန်အတွက် သတင်းထောက်များ စေလွှတ်လေ့မရှိပေ။

သတင်းစာနှင့်အတူ နှစ်ပေါင်းများစွာ စွဲမြဲတည်ရှိနေမည့် ပုံစံ အမျိုးမျိုးကို တွေးဆဖော်ဆောင် ကြည့်ခဲ့ကြသည်။ အယ်ဒီတာ အဘော် ကဏ္ဍသည် သတင်းကဏ္ဍနှင့် သီးခြား လွတ်ကင်းသကဲ့သို့ ဖေဖေ သဘောထား၊ ဖေဖေအမြင်များနှင့်လည်း မပတ်သက်ပေ။ အယ်ဒီတာများ

၏ ကိုယ်ပိုင်သဘောထားအမြင်များဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ရေးသားနိုင်ကြသည်။ သို့သော် သတင်းစာ၏ အယ်ဒီတာ့အာဘော်များသည် ဖေဖေအမြင်များနှင့် တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ကိုက်ညီနေကြောင်း တွေ့ရသောအခါ ဖေဖေအားရကျေနပ်ခဲ့သည်။ စီမံအုပ်ချုပ်မှု အယ်ဒီတာ ကေစီ ဂျိုးစ်နှင့် အခြားအယ်ဒီတာများက လှုပ်ရှားမှုအားလုံးကို နှိုးဆော်ရေးသား ဝေဖန်ကြပါသည်။ ထိုစဉ်က ဂျပန်သွေးပါသော အမေရိကန်များအား ဆန့်ကျင်နေခြင်းကို ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာတစ်စောင်တည်းက အမျိုးသားလုံခြုံရေးဘက်မှ ဂျာမန်က ကေစီ ဂျိုးစ်က မျက်နှာဖုံးမှ ဂျာမန်ချရေးသား ဖော်ပြခဲ့သောကြောင့် အယ်ဒီတာ့အာဘော်အခန်းမှ အယ်ဒီတာများ အကြီးအကျယ် တုန်လှုပ်သွားခဲ့ကြဖူးသည်။

အလွန်အရေးပါသော ကဏ္ဍမှာ စစ်အတွင်းက အမျိုးသမီးများ ကိုင်တွယ်ခဲ့သည့် အခန်းကဏ္ဍပင်ဖြစ်သည်။ ကောလိပ်မှ ထွက်ထွက်ချင်း ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သို့ ရောက်လာသူ အယ်လ်ဆီ ကားပါ²⁹သည် လျင်မြန်သွက်လက်စွာ လုပ်ကိုင်နိုင်သူဖြစ်သည်။ အခြားအမျိုးသမီးများလည်း စစ်ထဲလိုက်ပါသွားသည့် အမျိုးသားများနေရာတွင် ဝင်၍ လုပ်ကိုင်လာကြသည်။ အမျိုးသမီးကဏ္ဍ၏ အမြဲတမ်း ညာလက်ရုံး ဖြစ်သည့် မာရီ ဆောဝါး³⁰မှာ အဓိက သတင်းထောက်နှင့် အယ်ဒီတာ တစ်ယောက်အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ဝေဖန်³¹ခေါ် အမျိုးသမီး စေတနာ့ ဝန်ထမ်း အရေးပေါ်တပ်ထဲသို့ မာရီ ဆောဝါး ဝင်သွားသောအခါ ဖေဖေ မည်သို့ တုံ့ပြန်ပါမည်လဲဟု ကျွန်မ စိတ်တထင်ထင်ဖြစ်ခဲ့ရသည်ကို မှတ်မိနေပါသေးသည်။ မာရီကဲ့သို့ ထက်မြက်ပြီး စေတနာပါသည် အမျိုးသမီးများအပေါ် ဖေဖေမည်မျှ အားကိုးခဲ့သည်ကို ကျွန်မ အသိဆုံးဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားများ ပြန်ဝင်လာသောအခါ ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ မှာ ယခင်ပုံစံအဟောင်းအတိုင်း ပြန်ဖြစ်သွားပြန်သည်။ ဖော်ပြနေကျ သဟာယနှင့် ပညာရေး အကြောင်းရပ်ကလေးကား အမျိုးသမီးကဏ္ဍတွင် ကျန်ရစ်ခဲ့ပါသည်။

ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စံတွင် သိသာထင်ရှားသော တိုးတက်မှုအချို့ကို တွေ့ရသော်လည်း တည်ငြိမ်စွာ ထုတ်ဝေသွားနိုင်လိမ့်မည်ဟု တပ်အပ်သေချာ မပြောနိုင်ပေ။ ဝေါ်ရှင်တင်မြို့၏ သတင်းစာလောကမှာ ပရမ်းပတာဖြစ်နေသည်။ အထူးသဖြင့် မြို့တစ်မြို့၏ ပမာဏနှင့်ရှိသည့် သတင်းစာအရေအတွက် မမျှမတဖြစ်နေသည်။ လူဦးရေ သန်းဝက်ရှိသော မည်သည့်မြို့တွင်မှ ယခုလောက် သတင်းစာ များများစားစား ထုတ်ဝေသည် မဟုတ်ပေ။ ဤနှယ် အကျပ်အတည်းမျိုး၌ ရှင်ကျွန်တည်တံ့နိုင်ရန်မှာ နေရာတကာ ကြိုးစားနိုင်ပါမှ တန်ကာကျမည်ဖြစ်ရာ အသက် ၇၀ နီးနေသော ဖေဖေ၏ နေ့စဉ်ကြိုးပမ်း ရုန်းကန်မှုနှင့် နေ့စဉ်ပင်ပန်းသမျှကို ကျွန်မ တွေ့မြင်လာရသောအခါ ဖေဖေအတွက် ကျွန်မ စိုးရိမ်လာမိပါသည်။ ဤနောက်ဆုံး ၁၀ နှစ်ကာလသည် ဖေဖေအတွက် မဟာကြိုးပမ်းလှုပ်ရှားမှုကြီးပင် ဖြစ်ခဲ့ပါလေသည်။

ဖေဖေသည် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စံ သတင်းစာ၏ ရှေ့ရေကို ပို၍ အလေးထားစဉ်းစားလာပါသည်။ ကျွန်မတို့ လက်ထပ်ပြီး နှစ်နှစ်အကြာတွင် ၎င်းထံသို့ ရောက်လာသော ဖီးလ်ကို သတင်းစာလုပ်ငန်း၌ အစားထိုး အသုံးချချင်လာသည့် ဖေဖေဆန္ဒကို ကျွန်မ ရိပ်စားမိသည်။ ၁၉၄၂ ခုနှစ် ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီ၌ ဖေဖေနှင့် ကျွန်မ မောင့် ကစွကိုမှ မီးရထားဖြင့် ပြန်လာစဉ်က ထုံးစံအတိုင်း ဖီးလ်အကြောင်းကိုပင် ပြောလာမိကြဖူးရာ ဖေဖေက ဖီးလ်အရေးအသားတော်ပုံ၊ သတင်းစာ၌ ဖီးလ်ကို ပါဝင်လုပ်ကိုင်စေချင်ပုံများကို ဖေဖေ ပြောပြခဲ့ပါသည်။

မကြာမီမှာပင် စစ်ပြီးခေတ် သတင်းလုပ်ငန်း၌ ကျွန်မတို့ နှစ်ယောက်စလုံး ပါဝင်လုပ်ကိုင်ဖြစ်အောင် ဖေဖေ ဖန်တီးပါတော့သည်။ ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စံ သတင်းစာ၏ အနာဂတ်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို ကြိုတင် မချမှတ်ထားပါက သူ့ကြိုးပမ်းချက် တစ်ခုလုံး အရာမထင်ဘဲ ဖြစ်သွားနိုင်ပုံကိုလည်း ဖေဖေမြင်နေသည်။ ထိုခေတ် ထိုအချိန်က အမွေစားအမွေခံ

အဖြစ် သားယောက်ျားလေးများ ဆက်ခံလေ့ရှိပါသည်။ သို့သော် ဆေးပညာသင်နေသော အစ်ကိုကြီး ဘီးလ်မှာ သတင်းစာလုပ်ငန်းကို အနည်းငယ်မျှပင် စိတ်မဝင်စားသောကြောင့် ဖေဖေအနေဖြင့် သတင်းစာလုပ်ငန်းကြီးကို ဖီးလ်အား လွှဲအပ်ဖို့ စိတ်ကူးခဲ့ဟန်တူပါသည်။ ဖေဖေက ကျွန်မကို မစဉ်းစားဘဲ ဖီးလ်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခဲ့ခြင်းကိုပင် ကျွန်မဝမ်းမြောက်ကျေနပ်လှပါသည်။

ဖေဖေသည် သတင်းစာ၏ အရေးကြီးသော လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ကျွန်မအား ပေးအပ်လိမ့်မည်ဟူသော အတွေးမျိုးလည်း ကျွန်မစိတ်ကူးတွင် မရှိခဲ့ရိုးအမှန်ဖြစ်ပါသည်။

ဖရဲန့် ဖတ်တား၏ တရားရုံးတာဝန်ခံအဖြစ် လုပ်ရသည့် သက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးနောက် ဖီးလ်သည် ကျွန်မနှင့်အတူ ဖလော်ရီဒါပြည်နယ်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရန် ဖြစ်သော်လည်း တောက်လောင်အံ့ဆဲဆဲ ကမ္ဘာစစ်မီးအန္တရာယ်ကြောင့် ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်စလုံး မပြောင်းရွှေ့ဖြစ်ခဲ့ပေ။ ဖီးလ်သည် ကျွန်မတို့ မျိုးဆက်မှ အထက်မြက်အထူးချွန်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်များ လုပ်ကြသည့် ပြည်သူ့အကျိုးပြုလုပ်ငန်းများကို လုပ်လိုသူဖြစ်သည်။ ဖီးလ်သည် ဖေဖေနှင့် အပေးအယူမျှတစွာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံနေပါလျက် ဖေဖေလုပ်ငန်း၌ ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်းကိုလည်း အစဉ်အမြဲ ဖွင့်ဟပြောဆိုခဲ့သူဖြစ်သည်။

သို့သော် ယခုအခါ ဖေဖေသတင်းစာ၌ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ဖို့ တကယ့်အခြေအနေနှင့် ဖီးလ် ရင်ဆိုင်နေရပေပြီ။ သတင်းစာလုပ်ငန်းတွင် စွန့်စားလှုပ်ရှားရသည့် ကိစ္စများစွာရှိနေသော်လည်း သတင်းစာအလုပ်မှာ စိတ်ဝင်စားစရာတော့ ကောင်းပါသည်။ ဖီးလ်အဖို့ ဖေဖေနှင့် စကားပြောရာမှ အမှတ်မထင်သွယ်ဝိုက်၍ တီးမိခေါက်မိခဲ့သော အသိပညာ နယ်ပယ်မှာ ကြီးမားသည့် ရုန်းကန်မှုတစ်ခုကို ရင်ဆိုင်ရနိုင်ပေမည်။ ဖီးလ်အနေဖြင့် ဖလော်ရီဒါသို့ပြန်၍ ရှေ့နေလိုက်ရင်း နိုင်ငံရေးလုပ်မည့် ၎င်း၏

ဆန္ဒကိုသာမက ဖလော်ရီဒါသို့ ပြန်၍ နွားနို့လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်စေချင်သည် ဖခင်၏ ဆန္ဒကိုပါ ဆန့်ကျင်၍ ဖေဖေကမ်းလှမ်းချက်ကို ချင်ချိန် စဉ်းစားရဖို့ ရှိသည်။

ဖီးလ်သည် ယင်းကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖေဖေနှင့်လည်း ကောင်း၊ ကျွန်မနှင့်လည်းကောင်း ပြောဆိုဆွေးနွေးခဲ့စဉ်က ဗိုလ်လောင်းသင်တန်း ကျောင်း၌ ရှိနေပါသည်။ တပ်ဖွဲ့တပ်ဖွဲ့ရှိ ကျွန်မ အခန်းထဲမှ အိပ်ရာပေါ်၌ ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မ နာရီပေါင်းများစွာ ထိုင်လျက် ဖေဖေကမ်းလှမ်းချက်ကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ဖေဖေစိတ်ကူးကို ကျွန်မ ကြိုက်သော်လည်း ဖီးလ် ကိုတော့ တိုက်တိုက်တွန်းတွန်း ကျွန်မ မပြောခဲ့ပါ။ ဘယ်လိုသဘောရ သလဲဟု ဖီးလ်က ကျွန်မကို မေးသောအခါ ကျွန်မက စကားကို လှီးလှဲ၍ ကျွန်မ ဝေါ်ရှင်တင်ကို ကြိုက်ကြောင်း၊ ဝေါ်ရှင်တင်မှာ ကျွန်မ၏ ဇာတိဒေသ ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့သော် အခြားအရပ်ဒေသတွေမှာလည်း ကျွန်မ ပျော်လိမ့် မည်ထင်ကြောင်း ပြောလိုက်ပါသည်။ ကျွန်မသည် ဖေဖေ သတင်းစာအလုပ် ကို လုပ်ချင်နေသော်လည်း တကယ်လုပ်ရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဖီးလ်ဖြစ်နေ၍ ဖီးလ်၏ အဆုံးအဖြတ်သာ အဓိကဖြစ်နေသည်။ ယင်းအလုပ်သည် ဖီးလ် ၏ ဘဝလည်းဖြစ်နေ၍ ဖီးလ်အနေဖြင့် ဘာလုပ်လိုသလဲဆိုတာ ကိုယ် ဖာသာကိုယ် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဖီးလ်သည် အပြန်ပြန်အလှန်လှန် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြောဆိုပြီးမှ နောက်ဆုံးတွင် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် ၌ လုပ်ကိုင်ရန် သဘောတူ လက်ခံလိုက် ပါသည်။ ဖေဖေ၏ သဘောထားအမြင်များကို ကိုင်စွဲလျက် ပြည်သူလူထု ပြဿနာများကို သတင်းစာနှင့် နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းမှတစ်ဆင့် ပါဝင်ဖြေရှင်း ပေးနိုင်လိမ့်မည်ဟု ဖီးလ် မျှော်လင့်ထားသည်။ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် သည် မဟာအခွင့်အရေးကြီးတစ်ခုဖြစ်သော်လည်း စွန့်စား၍ ရယူရမည့် အခွင့် အရေးဖြစ်ပါသည်ဟုလည်း ဖီးလ်က ဆိုသည်။

အစ်ကိုကြီး ဘီးလ်သည် နိုင်ငံခြားသို့ မထွက်ခွာမီကလေးတွင် ကျွန်မကိုယ်ဝန်ကို ဘောလ်တီမောမြို့ရှိ ဂျွန်စ် ဟော့ပ်ကင်းစ် ဆေးရုံမှ သားဖွားအထူးကုဆရာဝန်သစ်တစ်ယောက်နှင့် စစ်ဆေးခံရန် သတိပေးသွားပါသည်။ သူ့ရော၊ သူ့ဇနီးကပါ ကျွန်မကလေးကို ထိုဆေးရုံ၌ပင် မျက်နှာမြင်စေချင်ကြသည်။ ကျွန်မမှာ ပထမကိုယ်ဝန်ပျက်ခဲ့သည့် စိတ်ဒဏ်ချက်အစွဲကြောင့် ယခုတစ်ကြိမ်တွင်လည်း ထိုဆရာဝန်ထံသို့သာ ပြန်သွားချင်နေမိပါသည်။ ထိုပထမကလေးမှာ မလွဲမရှောင်သာသောကြောင့် ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည့်အကြောင်းကို သက်သေထူပြီး ကျွန်မစိတ်ကို ဖြေသိမ်လို၍ပင်ဖြစ်ပါသည်။ မကောင်းသည်ဖြစ်ရပ်မှန်သမျှ ကံကြမ္မာဆိုးကြောင့် ဖြစ်ရသည်ဟု ကျွန်မ ယူဆချင်သည်။ ဘီးလ်က ဂျွန်စ် ဟော့ပ်ကင်းစ်ကဲ့သို့ နည်းပညာများ သင်ကြားပို့ချပေးသော ဆေးရုံများ၌ ကျွမ်းကျင်သော ပညာရှင်များ အစဉ်အမြဲ ရှိနေတတ်ကြောင်း ရှင်းပြသည်။ ဘီးလ်ကြောင့်ပင် ကျွန်မလည်း ကလေးလေးယောက်စလုံးကို ဂျွန်စ် ဟော့ပ်ကင်းစ်ဆေးရုံ၌ မျက်နှာမြင်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

အက်ဖရာတာ၌ ဖီးလ်ရိုနေစဉ်မှာပင် ကျွန်မ၏ကိုယ်ဝန်မျက်နှာမြင်မည့် နီးကပ်၍လာသည်။ အခြေအနေအားလုံး ကောင်းလျက်ရှိပါသည်။ ဆရာဝန်ကလည်း ဓါတ်ဆီကန် သတ်သုံးစွဲရသော စစ်အတွင်းကာလဖြစ်၍ ဘောလ်တီမောသို့ အချိန်မီ မရောက်ရှိနိုင်မည့် ပြဿနာကို ကြိုတင်ရှောင်လွှဲသည့်အနေဖြင့် ကလေးမျက်နှာမြင်မည့် ဇွန်လ ၁၅ ရက်မတိုင်မီ ဇွန်လ ၅ ရက်နေ့ကတည်းက ဘောလ်တီမောသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သင့်သည်ဟု အကြံပြုထားသည်။ အစ်မလေးဘစွနှင့် သူ့ခင်ပွန်းလောင်း ပဲရီ လောရင့်စ်³²တို့ကမူ ထိုရက်ထက်ပင်စော၍ ကြိုကြိုတင်တင်သွားနှင့်ရန် တိုက်တွန်းကြသောကြောင့် ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့တွင် ဘောလ်တီမောမြို့သို့ ကျွန်မ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရပါတော့သည်။ မရောက်ဖူးသည့် မြို့တွင် အတူနေ အဖော်သဟဲ တစ်ယောက်လိုပြန်၍ ယောက်မ

ဖြစ်သူ မေရီမိုင်းယာကို အကူအညီတောင်းရသည်။ မေရီကလည်း သူ၏ ခြောက်လသားလေးကို ထားရစ်ကာ ကျွန်မနှင့်အတူ ဘောလီတီမောသို့ လိုက်လာခဲ့ပါသည်။ အသိမိတ်ဆွေတစ်ဦးမျှ မရှိသော မြို့၏ ပူပြင်းသော ဇွန်လတွင် ဘယ်လ်ဗီဒဲဟိုတယ်³³၌ ကျွန်မကလေး မျက်နှာမမြင်မချင်း နှစ်ယောက်သား နေထိုင်လာကြရာ မကြာမီမှာပင် ကျွန်မစိတ်မှာ ဂနာ မငြိမ်ဖြစ်ကာ ရင်တုန်ပန်းတုန်ဖြစ်လာသည်။ သည်းညည်းမခံနိုင်၊ စိတ်တွေ ဆတ်လာသည်။

အိမ်ထောင်သက်နှစ်နှစ်အတွင်း၌ ကျွန်မကိုယ်ဝန်မပြတ် ဆောင် ခဲ့ရ၍ ဖီးလ်က ကျွန်မကို ကြင်နာစိတ်ဖြင့် ပြောရှာသည်။ နောင် ၁၀ နှစ်၊ ၁၅ နှစ်အတွင်း၌ ကိုယ်ဝန်ဆောင် သားမွေးရသည့် ဒုက္ခမှ ကျွန်မ ကင်း ငြိမ်းရတော့မှာဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုအချိန်၌ ကျွန်မတို့နှင့် အတူ ဂ ယောက်မှ ၁၂ ယောက်အထိ ရှိနေမည့် ငတေလေးများသည် အိမ်တွင် အမျိုးမျိုး ဒုက္ခပေးနေကြသလို အိမ်ထောင်၏ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကိုလည်း ထိန်းကိုင် ထားကြလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်မကို တွက်ပြပြီး နှစ်သိမ့်စကား ဆိုသည်။

ကျွန်မပင် ရက်အတွက် မှားသလား၊ ကလေးကပင် လှုပ်ရှား မှုနည်းသလား မပြောတတ်၊ ကလေးမျက်နှာမြင်မည့်ရက်ကို ရက်သတ္တပတ် လေးပတ်အထိ စောင့်လာခဲ့ပါသော်လည်း ကလေးမျက်နှာ မမြင်သေး၊ ကျွန်မကို အနီးကပ် စောင့်ရှောက်ရ၍ ပင်ပန်းနေသော ယောက်မ မေရီ ကိုလည်း အိမ်သို့ ပြန်ခိုင်းလိုက်ရပါသည်။ အစ်မလေးဘစ်နှင့် ပဲရီလောရင့်စ် တို့ လက်ထပ်မည်ဖြစ်၍ မောင့်ကစွကို အိမ်တွင် ဆွေမျိုးတွေ မျက်နှာစုံညီ စုလာကြမည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့် ရက်ပိုင်းအတွင်း မျက်နှာမြင်တော့မည့် ကလေးကို ကျွန်မနှင့်အတူ ခေတ္တလာ၍ စောင့်ပေးပါရန် ဝေါ်ရှင်တင်မှ သူငယ်ချင်း ရိုဆာမန် ဘာလင်³⁴ကို ခေါ်လိုက်ရပါသည်။

ကျွန်မ ကံကောင်းသည်ဟုပင် ဆိုရပါမည်။ ကလေးမျက်နှာ မြင်သည့်နေ့က ကလေးဖခင်များစောင့်သောအခန်း³⁵၌ သူငယ်ချင်း ရိုဆာ

မန်သာမက ကျွန်မမိတ်ဆွေ သားဖွားဆရာဝန် မေရီ ဂွတ်ဝင်း³⁶ပါ ရှိနေကြသည်။ ကလေးကို ကျွန်မဗိုက်ပေါ်တင်ပေးပြီး “သမီးချောလေးဟေ့၊ ကျန်းကျန်းမာမာပဲ” ဟု သတင်းဦးပြောလာသူမှာလည်း မေရီ ဂွတ်မင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

သမီးဦး အလစွာဘက် မောရစွ ဂရေဟမ်³⁷ကို ဇူလိုင်လ ၃ ရက်နေ့က ကျွန်မ ချောမောစွာပင် မွေးဖွားပေးခဲ့ပါပြီ။ ကျွန်မနှင့် မြေးအသစ်စက်စက်ကလေးအား ဖေဖေ လာရောက်ကြည့်ရှုနှုတ်ဆက်သွားသည်ကို ကျွန်မ မှတ်မိပါသေးသည်။ မေမေမှာ မောင်ကစွကိုအိမ်၌ နေသည်။ သို့သော် ကျွန်မထံသို့ အာရုံသိပ်ရောက်ဟန် မတူပေ။ တိုက်ဆိုင်လိုက်ပုံမှာ အက်ဖရာတာမှ သင်တန်းပြီးသွားသော ဖီးလ်လည်း သမီးမွေးတဲ့နေ့မှာပင် ပြန်ရောက်လာရာ ကျွန်မနှင့် သမီးကို အိမ်သို့ ပြန်ခေါ်ဖို့ အင်အားစုံလင်သွားတော့သည်။ ကျွန်မမှာ ယခင်က ကိုယ်ဝန် ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်များကို အပြင်းအထန် ခံစားခဲ့ရပြီးနောက် ကိုးလတိုင်တိုင် ပင်ပန်းကြီးစွာ စောင့်ဆိုင်းခဲ့ရပြီး သမီးလေးကို ဘေးမသိ ရန်မခ မွေးခဲ့ရ၍ အရမ်းဝမ်းသာနေရခိုက် ဖီးလ်နှင့်လည်း ပြန်တွေ့ရတော့မည်မို့ ပြောမပြတတ်အောင်ပင် ကြည်နူးနေပါတော့သည်။

ကလေးကိစ္စဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ကလေးပြုစုသည့် သူနာပြုတစ်ယောက်ကို ပထမရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်ကြာသည်အထိ ငှားရန် ကျွန်မ ရှာထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် မေမေလုပ်ခဲ့သည့်အတိုင်း ထိုသူနာပြုကို အမြဲတမ်းငှားရန်မူ မရည်ရွယ်ခဲ့ပေ။ ကလေး ဝေယျာဝစ္စအားလုံးကို ကျွန်မကိုယ်တိုင် လုပ်မည်ဟု ကျွန်မ ကြံရွယ်ထားခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကြံရွယ်ချက်လည်း ချက်ချင်းဆိုသလို ပျက်သွားခဲ့ပါသည်။ ပထမရက်သတ္တပတ် ဆေးရုံ၌ရှိစဉ် ကလေးကို ကျွန်မကိုယ်တိုင် နို့တိုက်ပြုစုခဲ့သော်လည်း အရာမထင်။ ကျွန်မရော ကလေးပါစိတ်အနှောင့်အယှက် ဖြစ်ကြရသည်။ ကျွန်မ နို့ကို မတိုက်ဘဲ နို့မှုန့်ဖြင့် စနစ်တကျ တိုက်ကျွေး

ပြုစုတော့မှ အစစအရာရာ အဆင်ချောသွားတော့သည်။

သံယောဇဉ်ကြီးမားသလောက် စိတ်ကောင်းလည်းရှိ၊ ကိုယ်ဖိရင့်ဖိလည်း ပြုစုတတ်သော စကော့လူမျိုး ကလေးထိန်း သူနာပြု မေရီဘစ်ရှော့ပ်³⁸သည် ကျွန်မထံသို့ ခေတ္တလာ၍ ပြုစုပေးခဲ့ပါသည်။ သို့သော် သူသည်လည်း ကျွန်မတို့ကို ပြုစုထိန်းကျောင်းခဲ့သော ပါးဂါးလ်လီကဲ့သို့ပင် ကျွန်မတို့နှင့် အတူနေထိုင်ရာမှ ကျွန်မတို့ဘဝတွင် စိတ်ချရသည့် တကယ့်မိတ်ရင်းတစ်ယောက်လို ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ သူ့ကိုလည်း မယ်မီလို၊ ကျွန်မတို့ကခေါ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့ဘဝသည် မေရီဘစ်ရှော့ပ်ပါမှ ပြည့်စုံသလို ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ သူ့အစီအမံ၊ သူ့လက်ရာမှန်သမျှ အဆင်ပြေချောမွေ့လှသောကြောင့် ကျွန်မတို့နှင့်အတူ အစဉ်တစိုက် နေထိုင်ခဲ့သည်။ ကျွန်မ၏ စတုတ္ထကလေး မွေးဖွား၍ ကြီးပြင်းလာမှ မေရီ စကော့တလန်သို့ အပြီးပြန်၍ အနားယူရှာသည်။

ထိုခေတ်ထိုကာလက ကလေးထိန်းသူနာပြုတစ်ယောက်အား (ကလေးကို မိခင်နှင့် တစ်နေ့နှစ်ကြိမ်တွေ့ခွင့်ပေးသည်မှအပ) ကလေးကို အချိန်ပြည့်နီးပါး ထိန်းစေသည့် အစီအစဉ်မှာ ယနေ့ခေတ် အမြင်၌ လက်ခံနိုင်စရာ မရှိသော်လည်း ထိုအချိန်က ဟုတ်တုတ်တုတ်ဟုပင် ဆိုရပေမည်။ သို့သော် မေရီဘစ်ရှော့ပ် ရှိနေခြင်းကြောင့် ကျွန်မအဖို့ ကလေးငယ်များနှင့် နေထိုင်နည်းပညာကို ရယူဖို့ အမှန်ပင် နှောင့်နှေးသွားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မလည်း သမီးကြီး အလစ္စဘက်အတွက် အချိန်တဖြည်းဖြည်း ပိုပေးပြီး ပို၍ ဂရုစိုက်ပေးလာပါသည်။ သို့သော် သားငယ်သမီးငယ်များနှင့် ပတ်သက်၍ကား ကျွန်မအဖို့ အမြဲတမ်း အဆင်ချောသည်ဟူ၍ မရှိလှပေ။

ဖီးလ်သည် လေတပ်မှ ထုတ်ပြန်သည့်အမှာစာတစ်စောင်အရ လျှောက်ထားခဲ့သောကြောင့် ပဲန့်ဆယ်လ်ဗေးနီးယားပြည်နယ် ဟဲရစ္စ

ဘာဂ်မြို့³⁹ရှိ လေတပ်ထောက်လှမ်းရေးသင်တန်းကျောင်းသို့ တက်ခွင့်ရ ခဲ့ပြန်သည်။

ကျွန်မမှာ ကလေးမျက်နှာမြင်ပြီးနောက် ရက်သတ္တ ခြောက် ပတ်အကြာ၌ ပြန်လည်စစ်ဆေးမှု ခံယူရပါသည်။ ထိုနောက် ဖီးလ်၏ သင်တန်းကာလ နောက်ဆုံးရက်သတ္တပတ်တွင် ဖီးလ်ရှိရာ ဟဲရစ္စဘာဂ်သို့ ကျွန်မ လိုက်သွားပါသည်။ ဤသင်တန်းတွင်လည်း ဖီးလ် အထက်ဆင့်မြင့် အောင်မြင်ပြန်သဖြင့် ကျောင်း၌ ဆက်လက်နေထိုင်၍ ဆရာအဖြစ်သင်တန်း ပို့ချပေးရန် ကမ်းလှမ်းလာပါသည်။ ကမ်းလှမ်းချက်ကို ဖီးလ်လက်ခံလိုက် သောကြောင့် ခြောက်လအကြာ၌ ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်တို့ ပထမဆုံးအကြိမ် အတူတကွ ပြန်လည်နေထိုင်ခွင့် ရရှိခဲ့ကြပြန်သည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မတို့ အိမ်ထောင်ပရိဘောဂပစ္စည်းများကို ၃၇ လမ်းအိမ်မှ ဟဲရစ္စဘာဂ်သို့ သယ်ယူရန် စီစဉ်ရတော့သည်။ ၃၇ လမ်း အိမ်ကို စတိုင်ချင်တို့ ဇနီးမောင်နှံအား ခေတ္တနေထိုင်ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ဟဲရစ္စဘာဂ်ရှိ လှပသော တိုက်ခန်းတစ်ခန်းကို ဆဲန့်ဖရဲန်စစ္စကို သူငယ်ချင်း ဂေးနှင့် ဂျက် ဘရက်ဒလေ⁴⁰တို့ထံမှ လွှဲယူထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအိမ် ခန်းတွင် ဟန်ကျပ်ကျပ်ဖြင့် နှစ်လကြာ နေထိုင်စဉ်အတွင်း ဖီးလ်က စာသင်ပြီး ကျွန်မက ရိက္ခာဘုတ်အဖွဲ့⁴¹တွင် စေတနာ့ဝန်ထမ်း ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ပေးသည်။ ကလေးကို မယ်မီ (မေရီ ဘစ်ရှော့ပ်) က တာဝန်ယူ ပြုစုပြီး မက်တီးက ကျွန်မတို့အားလုံးကို တာဝန်ယူ ကူညီလုပ်ကိုင်ပေး ပါသည်။ နှစ်လပြည့်သောအခါ အိမ်ခန်းကို မူလပိုင်ရှင် ပြန်တောင်း၍ ကျွန်မတို့ အိမ်ခန်းသစ်ရှာကြရပြန်သည်။ ဤအခန်းမှာ မကြာမီက ဆောက်သော အဆောက်အဦသစ်တွင် ဖြစ်သော်လည်း ဆောက်လုပ်ထား ပုံ ညံ့ဖျင်းလှသည်။ အိမ်ခန်းနံရံများ ပါးလွှာလွန်းလှသည်။ တပ်ဆင် ပေးထားသော လျှပ်စစ်မီးဖိုတစ်လုံးမှာလည်း စိတ်မချရ။ ချက်ပြုတ်တုန်း မီးပြတ်သွားတတ်သည်။

ဤအိမ်ခန်းသစ်သို့ ပြောင်းရွှေ့သည့်နေ့က ကျွန်မတို့ ပြုလုပ်
သည့် နှုတ်ဆက်ပါတီပွဲတွင် ဖီးလ် အသောက်များသွားခဲ့၍ ကျွန်မပင်
ပစ္စည်းများကို သိမ်းဆည်းထုပ်ပိုး ပြောင်းရွှေ့လိုက်ရသည်။ အရက်သေ
သေနေသော ဖီးလ်မှာ နောက်ဆုံးမှ အိမ်ခန်းသစ်သို့ ရောက်လာပါသည်။
ယင်းအဖြစ်ကလေးကို ထိုအချိန်က ကျွန်မ သိပ်မစဉ်းစားမိခဲ့ပေ။ သို့သော်
ယခု ပြန်တွေးကြည့်သောအခါ၌ ယင်းအခြေအနေသည် မလိုလားအပ်
သော အသွင်သဏ္ဍာန်တစ်ခု၏ ပဏာမအစ ဖြစ်နေကြောင်း ကျွန်မမြင်
တွေ့ရပါသည်။ ကျွန်မက အခြေအနေအားလုံးကို ဖြစ်အောင် ပင်ပင်
ပန်းပန်း ဖော်ဆောင် လုပ်ကိုင်သူ၊ ဖီးလ်က နည်းပေးလမ်းညွှန်သူ၊ ကျွန်မ
နှင့် ကလေးတွေ၏ဘဝကို ပျော်ရွှင်မှုပေးသူအဖြစ် ကျွန်မ တွေးထင်
လာမိသည်။ ကြာတော့ ကျွန်မသည် ငြီးငွေ့ဖွယ်အလုပ်ကို တလှုပ်လှုပ်
လုပ်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာပါတော့သည်။ ကျွန်မ ကိုယ်တိုင်က ဒုတိယ
တန်းစား နိုင်ငံသားတစ်ယောက်ပမာ ခံယူလာပြီး တဖြည်းဖြည်း ကိုယ့်ကိုယ်
ကို ယုံကြည်မှုနည်းလာပါသည်။

မလိုလားအပ်သည် အခြားအခြေအနေတစ်ခုမှာ ဖီးလ်၏ ကျန်းမာ
ရေးအခြေအနေ တဖြည်းဖြည်း ကျဆင်းလာခြင်းနှင့် အရက် ပိုသောက်
လာခြင်းဖြစ်သည်။ ဖီးလ်သည် ရောဂါကူးစက်ဖို့ အလွန်လွယ်ကူပြီး ဖြစ်ပြီ
ဆိုလျှင်လည်း ပြင်းပြင်းထန်ထန် ခံစားရတတ်သူဖြစ်သည်။ ကျွန်မက
သူ့ထက်ပို၍ ခန္ဓာကိုယ် ကျန်းမာသန်စွမ်းပါသည်။ ဖီးလ်မှာ အအေးပတ်
ရုံမျှဖြင့် အိပ်ရာပေါ်ရောက်နေတတ်သည်။ ကျွန်မတို့ နှစ်ယောက် မသန်
သော ပင်လယ်ငါးကို စားမိကြချင်းအတူတူ သူက ကျွန်မထက် နှစ်ဆပို၍
ဝေဒနာခံစားရသည်။ အလွန်ပြင်းထန်သော တုပ်ကွေးဖျားတစ်မျိုးကလည်း
ဖီးလ်ကို မကြာခဏ ဒုက္ခပေးနေသည်။

အခန်းသစ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ပြီး မကြာမီပင် မက်တီး နာမကျန်း
ဖြစ်၍ ဆေးရုံတင်လိုက်ရတော့သည်။ ထိုအခါ ချက်ပြုတ်သည် တာဝန်ကို

ကျွန်မ မဖြစ်မနေ ယူလိုက်ရပါသည်။ သဘောမျှလောက်ကို အထိုက် အလျောက် ချက်ပြုတ်ဖြစ်သော်လည်း စားပွဲတစ်ပွဲဖြစ်အောင် စီမံဖန်တီး ရန်ကိုမူ ကျွန်မ မလုပ်တတ်တော့ပေ။ မယ်မိမှာ ကလေးကိုသာ တာဝန် ကျေစွာ ပြုစုထိန်းကျောင်းသည်။ ကလေးအပြုအစု တော်သလောက် မီးဖို ဆောင်ကိစ္စ၌ အကူအညီ မပေးပေ။

မယ်မိသည် နားရက်များတွင် ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပြန်တတ်သဖြင့် ကျွန်မက ကလေးကို ထိန်းရသည်။ ထိုရက်မျိုးတွင် ကျွန်မအဖို့ အိမ် အလုပ်တွေ နှစ်ဆလောက် ပိုနေတော့သည်။ ကလေးငိုသံတွေ သောသော ညံနေတတ်သည်။ ကျွန်မ မလုပ်တတ် မကိုင်တတ်မှုနှင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို မသေချာမှုကြောင့် သမီးလေးက ပို၍သာ ငိုပါတော့သည်။ သမီးလေးကို တွန်းလှည်းထဲထည့်ပြီး မြို့တွင်းလမ်းများပေါ်တွင် ဟိုဟိုဒီဒီ လှည့်လည် တွန်းသွားချိန်ကလွဲလျှင် သမီးလေး အိပ်ချိန်တွေလည်း သိသိသာသာ နည်းသွားတတ်သည်။

တပ်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသည့် ဘဝမှာလည်း နိမ့်ချို တစ်ခါမြင့်ချိုတစ်လှည့်ဖြင့် သံသရာလည်နေသည်။ ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်သည် အတူနေခွင့်ရသမျှ အတူနေလိုက်ကြပြီး တကွတပြားစီ နေရသည့် အခါများ တွင်လည်း ဝေး၍ နေတတ်သည်။ တစ်ဖန် သာယာ စိုပြည်စွာ ဟန်ကျ ပန်ကျ ပြန်၍နေကြရပြန်ပြီး မကြာမီ ခက်ခဲသော ဘဝသို့လည်း ရောက် သွားကြရပြန်သည်။ ယခုလည်း ဖီးလ်က ဖဲရစ္စဘာ့ဂ် အထူးထောက်လှမ်း ရေးသင်တန်းကို တစ်လဆက်တက်ပြီး နောက် ဝေါ်ရှင်တင်မြို့ရှိ အဆင့်မြင့် အထူးလျှို့ဝှက်ထောက်လှမ်းရေးဌာန⁴²သို့ ပြောင်းရွှေ့တာဝန်ထမ်းဆောင် ရပေဦးမည်။ ထိုစဉ်က ဖီးလ်နှင့် သူ့လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ လုပ်ခဲ့ကြသည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ကျွန်မ ဘာမျှမသိခဲ့ပေ။ စစ်အတွင်း ခပ်စော စောပိုင်းက ဂျာမနီနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့ အသုံးပြုသည့် လျှို့ဝှက်ဆက်သွယ်ရေး သင်္ကေတများကို ဖော်ထုတ်နိုင်ခြင်း၊ စစ်မြေပြင်နှင့် အပြန်အလှန်သတင်းပို့

ချက်များကို ဖီးလ်တို.လူစုက အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြရ
ကြောင်း နောင်အတော်လေးကြာမှ ကျွန်မ သိခဲ့ရပါသည်။

ဝေါ်ရှင်တင်သို့. ကျွန်မတို့. ပြန်ရောက်သောအခါ ၃၇ လမ်းအိမ်
ကို စတိုင်ချင်တို့. လင်မယားထံမှ ပြန်ယူပြီး အခြေမပျက် နေကြပြန်သည်။
ကျွန်မတို့၏ အပေါင်းအသင်းဟောင်း အတော်များများ ဝေါ်ရှင်တင်တွင်
မရှိကြတော့ပေ။ စစ်တပ်တာဝန်ဖြင့် ကမ္ဘာ့ဒေသ အသီးသီးသို့. ရောက်
ရှိနေကြပါသည်။ ပရစ်ချ်နှင့် ဖရန်ဖတ်တားတို့. ဇနီးမောင်နှံတို့.လို မိတ်
ဟောင်းအချို့.တော့ ရှိကြပါသေးသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်တွင် ပုံမှန်အတိုင်း
နေထိုင်၍ ကိုးလကျော်လာသောအခါ မျှော်လင့်ထားသည့်အတိုင်းပင် ၁၉၄၄
ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလထဲ၌ ဖီးလ်အား ပစိဖိတ်ဒေသသို့. ချက်ချင်း
သွားရောက်ရန် အထက်မှ တာဝန်ပေးလာပါတော့သည်။ အမြန်ထွက်ခွာ
ရမည်ဖြစ်၍ ပျာပျာသလဲ ပြင်ဆင်ထွက်ခွာရသည့် ဒုက္ခမှာ အလွန်ကြီးမား
လှသောကြောင့် အသစ်မဟုတ်တော့သည့် ရုတ်တရက် စိတ်ဓါတ်ကျဆင်း
ရသော ခံစားမှုသည် ခွဲခွာပြီးနောက်ပိုင်း၌လည်း ကျွန်မတို့.အား ဒုက္ခ
ပေးမြဲဖြစ်ပါသည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး နေ့စဉ်လိုလို စာအပြန်အလှန်ရေးသား
ကြရာ ဖီးလ်ထံ ရေးသည့် ကျွန်မ၏ စာအများစုကို ဖီးလ်ကိုယ်တိုင်ပင်
ဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့ရသည်။ ဖီးလ်အဖို့. တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့. ပြောင်းရွှေ့
ရာတွင် တစ်ပါတည်း ယူဆောင်သွားရမည့် ပစ္စည်းများ ဝန်ကျယ်များပြား
လွန်း၍ ဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်၏ စာအားလုံးလိုလိုကိုမူ ကျွန်မ သိမ်းဆည်း
ထားခဲ့ပါသည်။ ထိုနှစ် စက်တင်ဘာလကုန်၌ ဖီးလ် ဗိုလ်ကြီးအဆင့်သို့.
ရာထူး တိုးမြှင့်ခြင်းခံရသည်။

ဖီးလ်ကား ကျန်ရှိသည့် စစ်ကာလတစ်လျှောက်လုံးလောက်
နီးနီးကို အရေးကြီးတာဝန်ဖြင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၌ ဆက်လက်နေထိုင်ရ
ဦးမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ ပစိဖိတ် အနောက်တောင်ဒေသ မဟာမိတ်

လေတပ်များ၏ တပ်မှူး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂျော့ချ် ကဲနဲနီ⁴³ နှင့် အနီးကပ် လုပ်ကိုင် ခွင့် ရရှိသွားသဖြင့် ဖီးလ်မှာ ထိပ်ဆုံးသို့ ပေါက်သော အရာရှိတစ်ယောက် ဖြစ်လာလေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ကဲနဲနီသည် မက်အာသာ⁴⁴၏ အရေးပါ သော လေတပ် တပ်မှူးလည်း ဖြစ်ပါသည်။ နောင်အခါ ဂျော့ချ် ကဲနဲနီက ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ကဲနဲနီ၏ အစီရင်ခံစာများ⁴⁷ ဟူသော ၎င်း၏ ကိုယ်တွေ့မှတ် တမ်း စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ဖီးလ်ထံသို့ ပေးပို့ရာတွင် စာအုပ်ပေါ်၌ “ကျွန်ုပ် ၏တစ်ဦးတည်းသော တကယ် ထက်မြက်သော ထောက်လှမ်းရေးအရာရှိ ဖီးလ်သို့” ဟူ၍ အမှတ်တရ ရေးပေးလိုက်ပါသည်။

ဖီးလ်သည် နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ချိန်မှစ၍ ပြည် ပုနိုင်ငံများ၏ အခြေအနေအကြောင်း၊ သူ့အဖွဲ့မှလူများ ထက်မြက်ပုံ အကြောင်းကို ကျွန်မအား အားရပါးရ ပြောရတော့သည်။ သူနှင့် ပူးတွဲ လုပ်ကိုင်သူများအကြောင်းကိုလည်း ဘဝင်ခိုက်လောက်အောင် အသေးစိတ် ပြောပြတတ်သည်။ တပ်သားအဖြစ် သိမ်းသွင်းထားသော ပုဂ္ဂိုလ်များ အလုပ်ကြိုးစားကြပုံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လုပ်ငန်းများကို ၎င်းအနေဖြင့် တန်ဖိုးထားလေးစားရပုံစသည်ဖြင့် ချီးကျူးပြောပြတတ်ပါသည်။

ယင်းကဲ့သို့ ကဏ္ဍအသီးသီးမှ လူများအပေါ်၌ ထားရှိသော ဖီးလ်၏ သဘာဝ သံယောဇဉ်စိတ်ကလေးမှာ မည်သည့်နေရာမှ စတင် ပေါ်ပေါက်၍ ဖီးလ်ထံ ရောက်ရှိလာပုံကို ကျွန်မအမြဲပင် သိချင် နေခဲ့ပါသည်။ ထိုသဘာဝသံယောဇဉ်ကလေးသည် မွေးမြူရေးခြံထဲ၌ နေစဉ်ကတည်းက ဖီးလ်ထံ၌ ဖြစ်ပေါ်ကပ်ညီလာနိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ကောလိပ်မှ ပညာ တစ်ပိုင်းတစ်စဖြင့် ထွက်ပြီး နွားနို့ ပို့သည့် ကားကိုမောင်း၍ နွားနို့ စတင်ပို့စဉ်က လူအမျိုးမျိုးနှင့် တွေ့ဆုံဆက်ဆံရာမှ စတင်ပေါ်ပေါက် လာနိုင်သည်။ ဖီးလ်အနေဖြင့် လူအများအပေါ် ခင်မင်တွယ်တာတတ်သည့် ထိုသဘာဝ သံယောဇဉ်စိတ်ကလေးသည် မည်သည့်အရပ်ဒေသမှ ရောက်ရှိ လာသည်ဖြစ်စေ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်များကိုဖယ်ကာ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး

များကို ချက်ချင်း ရင်းနှီးအောင် ပြောဆိုဆက်ဆံပေါင်းသင်းနိုင်သည်။ စွမ်းရည်မှာ ဖိလ်တစ်သက်တာတွင် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော အရည် အသွေးတစ်ရပ် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ကျွန်မသည် ဖိလ်၏ ယင်းစွမ်းရည် စရိုက်ကို များစွာ နည်းယူခဲ့ပါသည်။ သို့သော် လူအများစုနှင့် နိုင်ငံရေးအရ ဆက်ဆံ ရေးကိုမူ ကျွန်မ မယူခဲ့ပေ။

ဖိလ်ထံသို့ ဝေါရှင်တင် ပို့စသတင်းစာ အစောင်လိုက်ဖြစ်စေ၊ သတင်းစာဖြတ်ပိုင်းများဖြစ်စေ ရောက်ရှိနေတတ်ပါသည်။ ပုံမှန် ရောက် လေ့ မရှိသော်လည်း ရောက်လာသမျှ သတင်းစာနှင့် သတင်းစာ ဖြတ်ပိုင်း များမှတစ်ဆင့် ကမ္ဘာစစ်နှင့် ကမ္ဘာကြီးအပေါ် အမေရိကန်အစိုးရ ထားရှိ သည့် သဘောထားကို ဖိလ်စဉ်ဆက်မပြတ် သိရှိခွင့် ရနေပေသည်။ ဖိလ်သည် သတင်းစာပါ သတင်းနှင့် အယ်ဒီတာ့ အာဘော်များအပေါ် ၎င်းတို့၏ တုံ့ပြန်ချက်များကို ဖေဖေထံသို့ စာဖြင့် ပြန်ကြားအသိပေး လေ့ရှိသည်။ ဝေဖန်ချီးကျူးစရာများကိုလည်း ချီးကျူးတတ်ပါသည်။

ဖိလ်စဉ်ဆက်နိုင်ငံတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခိုက် အလုပ်ကြိုးစား သော ဖိလ်သည် အလုပ်ကို ပို၍ကြိုးစားသလောက် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ပို၍နစ်ကာ လုပ်ငန်းကို ပိုမိုစိတ်ဝင်စားသလို ဖြစ်လာလေသည်။ ထို အချိန်တွင် ဝေါရှင်တင်၌ ကျွန်မ အခြေကျသလောက် ဖြစ်နေပါပြီ။ သမီးကြီး အလစွာကင်ခေါ် အေဆီ (နောင်အခါ လာလီ⁴⁷ဟု အခေါ်များ သည်)မှာလည်း အသက် တစ်နှစ်ကျော်လာပြီဖြစ်၍ ကျွန်မမှာ နောက် ထပ်ကိုယ်ဝန်ရလာပါသည်။ ဖိလ် မရှိသည့်ကာလ၌ ကျွန်မ အချိန်ကို အလဟဿ မဖြုန်းတီးလိုသဖြင့် အလုပ်တစ်ခု လုပ်ချင်လာပါသည်။ သို့ သော် ကျွန်မလုပ်ချင်သည့်အလုပ်မှာ အမျှင်မပြတ်လုပ်ရသည့် အလုပ်မျိုး ဖြစ်ရမည်အပြင် ကျွန်မအား တစ်ခုခု သင်ကြားပြသပေးသည့် အလုပ်လည်း ဖြစ်ရပေမည်။ သို့သော် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်စေသည့် အလုပ်ကိုတော့ ကျွန်မ မလုပ်နိုင်ပေ။ ကျွန်မသည် ဖေဖေသတင်းစာတိုက်သို့ ပြန်သွားပြီး ဖြန့်ချိ

ရေးဌာန၌ (အများအားဖြင့် သတင်းစာဝယ်သူများထံမှ) တိုင်စာများ၊ ပြန်လည်ဖြေကြားသည့် အလုပ်ကို ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ပါသည်။ ထိုအလုပ်မှာ မထူးခြားလှသော်လည်း ပညာရသည့် အလုပ်တစ်ခုဖြစ်၍ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မသည် တာဝန်အရ အလုပ်တစ်ခုဖြင့် အချိန်ကို မပင်မပန်း အသုံးချဖြစ်သွားပါတော့သည်။ အလုပ်သို့ ဘတ်စ်ကားဖြင့်သွားပြီး ရုံးချိန်အတိုင်း အများနည်းတူ လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။

တယ်လီဖုန်းဖြင့် ပြန်လည်ဖြေကြားခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက်များ ရေးမှတ်ခြင်းနှင့် ထိုသတင်းအချက်အလက်များကို သက်ဆိုင်ရာဌာနတို့သို့ ပေးပို့ရသူဟူ၍ ကျွန်မတို့ လက်တစ်ဆုပ်စာ ဝန်ထမ်းအနည်းငယ်သာရှိပါသည်။ သတင်းစာတိုက်တစ်ခုလုံးမှာ မကောင်းပြောသူများ၊ သမာသမတ် မရှိသူများဖြင့် ပြည့်နေပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်မမှာ ဆိုးဝါးစွာ လည်ပတ်လှုပ်ရှားနေသော အသိုင်းအဝိုင်းထဲတွင် ရောက်နေပြီး လူတိုင်းက တိုင်ကြားမေးမြန်းလာသည်ကို ဘာမျှ မပြုပြင်နိုင်သေးသည့် အခြေအနေနှင့် ရင်ဆိုင်နေရပါတော့သည်။ စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးဖြစ်နေသော သတင်းစာ လပေးဖတ်ရှုသူများနှင့် ထိတွေ့ ဆက်ဆံပုံများ၊ သာမန်အခြေအနေတစ်ခုသည်ပင် တစ်ခါတစ်ရံ၌ ဖြေရှင်းရန် အလွန်အခက်ကြီးခက်နေပုံများကို ကျွန်မ သိလာရပါသည်။ တစ်ကြိမ်တွင် တယ်လီဖုန်းထဲမှ တစ်ယောက်က ၎င်းမှာ ယူဂျင်း မိုင်းယာ၏ မိတ်ဆွေဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုပြဿနာကို ကျွန်မတို့ မဖြေရှင်းပေးနိုင်ပါက ယူဂျင်း မိုင်းယာထံသို့ တိုက်ရိုက် တိုင်ကြားမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောလာသည်။ ကျွန်မက ပြဿနာကို အတတ်နိုင်ဆုံး ဖြေရှင်းပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ကျွန်မမှာ ယူဂျင်း မိုင်းယာ၏ သမီးပင်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခု ဖုန်းပြောသူကို ယခင်က မတွေ့ဖူးခဲ့သလို ဖေဖေစကားများထဲတွင်လည်း မကြားသိခဲ့ဖူးကြောင်း ပြန်လည်ပြောကြားလိုက်ပါသည်။ လုပ်ငန်းခွင်မှ ကျွန်မ ရလိုက်သည့် အရေးကြီးသော သင်ခန်းစာတစ်ခုမှာ အလွန်ရှုပ်ထွေးပြီး ညံ့ဖျင်းစွာ စီမံအုပ်ချုပ်

ထားသည် လုပ်ငန်းဌာနကြီးတစ်ခုသည် ယင်းလုပ်ငန်းဌာနအတွင်းမှ ဝန်ထမ်းများအဖို့ အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသည်ဟူသော အချက် ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မအဖို့ ဆောင်းရာသီကာလမှာ တည်ငြိမ်လျှင်မြန်စွာပင် ကုန်လွန်လာခဲ့ပါသည်။ သတင်းစာတိုက်သို့ ပုံမှန်သွားပြီး သမီးကြီး အလစွာဘက်ရှိရာအိမ်သို့ အချိန်မှန်ပြန်သည်အလုပ်ဖြင့် ကျွန်မ ဟန်ကျ၍ နေပါသည်။

ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်တို၏ ဘဝသည် သမ္မတ ရုစဗဲလ်ထ်၏ နယူး ဒီးလ်ခေါ် စီးပွားရေးအစီအစဉ်သစ်ကာလ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများ နှင့်လည်းကောင်း၊ ထိုခေတ်က ကမ္ဘာစစ်ကာလအတွင်း ဝေါ်ရှင်တင်၊ စူးဖော့လ်စ်၊ ဟဲရစ္စဘာ့ဂ်မြို့များ၏ လူမှုရေးအသိုင်းအဝိုင်းတွင်လည်းကောင်း ကျင်လည်ခဲ့ရသဖြင့် ကျွန်မအနေဖြင့် မိဘအသိုင်းအဝိုင်းက ပေးသော ညနေစာစားပွဲများဖြင့် အလွန်ရင်းနှီးသော မိတ်ဟောင်းဆွေဟောင်းအချို့က ဖိတ်သည့် ညနေစာ စားပွဲများကိုသာ သွားရောက်ခဲ့ဖူးပြီး ကျွန်မကိုယ်တိုင် က ညစာစားပွဲ ကျင်းပပြုလုပ်ခြင်း မရှိခဲ့ဖူးပေ။ ကျွန်မမှာ လိုလေသေး မရှိအောင် အရာရာတို့ တခမ်းတနား ပြီးပြည့်စုံနေသော အိမ်ထောင်စုကြီး ၌ ကြီးပြင်းလာရသောကြောင့်လည်း ကျွန်မအနေဖြင့် ညစာစားပွဲကဲ့သို့ ပွဲလမ်းမျိုးများကို အထူးပြုလုပ်ကျင်းပရန် ဆန္ဒမရှိခဲ့ပေ။ ကျွန်မ မကြာ ခဏ ပြုလုပ်ခဲ့သည် စားပွဲမှာ မက်တီးချက်ပြုတ်စီမံထားသည့် မထူး ဆန်းသော်လည်း အလွန်အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းလျာများကို သူ ကိုယ်တိုင် တည်ခင်းကျွေးမွေးသည့် စားပွဲသို့ ကျွန်မမိတ်ဆွေအချို့ ကို ဖိတ်၍ ကျွေးသည့် စားပွဲမျိုးပင် ဖြစ်ပါသည်။

အပေါင်းအသင်းများအား ကျွန်မကိုယ်တိုင် ပထမဆုံးအကြိမ် တည်ခင်းကျွေးမွေးစည်ခံခဲ့သည် စားပွဲမှာလည်း ကျွန်မတစ်သက်တွင်

ရာစုနှစ်ထက်ဝက်ကြာသည်အထိ မမေ့ပျောက်နိုင်လောက်အောင်ပင် အမှတ်တရ စားပွဲတစ်ခုဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ၏ ငယ်ရွယ်သော သူငယ်ချင်း ဂျိန်သန်⁴⁸နှင့် ဂျူး ဘင်ဂဲမ်⁴⁹တို့ ကမ္ဘာစစ်စဖြစ်ချိန်တွင် နယူးယောက်သို့ ပြန်လည်ပြောင်းရွှေ့လာကြခိုက် ကျွန်မထံသို့ စနေ၊ တနင်္ဂနွေနားရက်တွင် အလည်လာကြမည်ဖြစ်သည်။ သူငယ်ချင်းဟောင်း ပရစ်ချ်နှင့် ကျွန်မ၏ ရင်းနှီးသော မိတ်သစ်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဗြိတိသျှသံရုံးမှ ပြန်ကြားရေးအရာရှိ အဆိုင်းရား ဘာလင်⁵⁰တို့ကိုလည်း ထိုနေ့တွင် ကျွန်မအိမ်သို့ ဖိတ်ဖို့ စိတ်ကူးထားသည်။ ထို့ပြင် ဗြိတိသျှတတိယအတွင်းဝန် ဒေါ်နာလ်ဒ် မက္ကလင်းနှင့် မီလင်းဒါး မက္ကလင်း⁵⁴တို့ စုံတွဲကိုလည်း ဖိတ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားသည်။ ထိုစဉ်က ဒေါ်နာလ်ဒ်ကို ကွန်မြူနစ်သူလျှို့ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်မတို့ လုံးဝ မထင်မှတ်ခဲ့ပေ။ ကျွန်မအဖို့ ယနေ့ထက် တိုင်အောင် ပင် ဒေါ်နာလ်ဒ်ရော၊ မီလင်းဒါးကိုပါ ဆိုဗီယက် သူလျှို့ဟု ယုံကြည်ရမှာ ခက်နေဆဲဖြစ်နေပါသည်။

ကျွန်မ၏ ညနေစာစားပွဲညက ကျွန်မထင်သည်ထက် အရက်ပို သောက်ထားသည့် ဒေါ်နာလ်ဒ်နှင့် ပရစ်ချ်တို့ကလွဲလျှင် စားသောက်ချိန်၌ စကားဝိုင်းမှာ စိုပြည်ကာ ပျော်စရာဖြစ်ရပါသည်။ သို့သော် စားသောက်ပြီး ၍ အိမ်ရှေ့ခန်း၌ ဝိုင်းထိုင်၍ ထွေရာလေးပါး ပြောကြပြန်သောအခါ ပရစ်ချ် နှင့် ဒေါ်နာလ်ဒ်တို့က အဆိုင်းရား ဘာလင်အား လက်ယာသမားနှင့် စေ့စပ်ချင်လွန်းနေသူ သို့မဟုတ် အထီးကျန်ဝါဒီအဖြစ် စွပ်စွဲပြောဆိုရာမှ အဆိုင်းရား ဘာလင်နှင့် စကားများကြတော့သည်။ အရက်ရှိန်ကြောင့် လေကြော တွေ့ရည်ကာ ပိုမိုပြင်းထန်လာသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် ကျွန်မနှင့် ပရစ်ချ်မှာ အဆိုင်းရား ဘာလင်အား သီးခြား ခေါ်ထုတ်ပြီး တောင်းပန်လိုက်ရသည်။ ဘာလင်က ပရစ်ချ်အပေါ် ကျေအေးနိုင် သော်လည်း ဒေါ်နာလ်ဒ်ကို နောင် ဘယ်တော့မှ စကား မပြောတော့ ဟုဆိုသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မ တစ်ယောက်တည်း တည်ခင်းဧည့်ခံသည့်

ပထမဆုံးအကြိမ် ညနေစာစားပွဲမှာ အဆုံးသတ်ခဲ့ရပါသည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ် နွေဦးပေါက်ရာသီသို့ ရောက်ပေတော့မည်။ ကျွန်မတို့ ငှားရမ်းနေထိုင်လျက်ရှိသော အိမ်ငှားသက်တမ်းမှာလည်း ကုန်ဆုံးတော့မည်ဖြစ်၍ ဝင်ချိတစ်ခါ ထွက်ချိတစ်လှည့်ဖြင့် ငါးနှစ် နီးပါးမျှ ကျွန်မတို့ နေထိုင်ခဲ့သည့် နွေးထွေးသော အိမ်ကလေးကိုပါ စွန့်ရတော့မည် ဖြစ်သည်။ ဧပြီလတွင် နောက်တစ်ယောက်မွေးလျှင် အိမ်မှာ အလွန်ကျဉ်းကျပ်သွားဖို့ သေချာသည်။ ကျွန်မ နောက်တစ်အိမ်ငှားဖို့ စိတ်ကူးကြည့်ပါသည်။ သို့သော် နောက်ထပ်တစ်အိမ်ရရန် လုံးဝ မလွယ်ကူ၍ အိမ်ဝယ်ဖို့ ကြံစည်ရပြန်သည်။ တိုင်ပင်ရမည့် ဖိလ်တစ်ယောက် ကျွန်မနားတွင် မရှိ၍ အိမ်ကိစ္စအတွက် ကျွန်မ စိတ်ဒုက္ခရောက်ရလေသည်။

အိမ်ရှာဖွေစုံစမ်းရင်း မတ်လတွင်းသို့ ရောက်လာခဲ့ပါသည်။ ကလေးမျက်နှာမြင်ဖို့ ရက်လည်း နီးကပ်လာပါသည်။ ထိုအခိုက် ဖိလ်တစ်ယောက် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးကန်နီနှင့်အတူ ရက်အနည်းငယ်ကြာမည် အစည်းအဝေးတက်ရောက်ရန်အတွက် ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပြန်လာမည်သတင်း ရောက်လာပါသည်။ မတ်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင် စစ်ဘက်လေယာဉ်ကွင်းသို့ ကျွန်မထွက်၍ ကြိုဆိုစဉ် ဖိလ်တို့စီးလာသော စီ-၅၄⁵² အင်ဂျင်လေးလုံးတပ် လေယာဉ်ကြီးကို တွေ့ရတော့မှ အင်ဂျင်လေးလုံးတပ် လေယာဉ်ကို ကျွန်မ ပထမဆုံး မြင်ဖူးတော့သည်။

ဖိလ် ယခုတစ်ကြိမ်ပြန်ရောက်လာခြင်းသည် ကျွန်မအဖို့ စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ်ဖြစ်သော်လည်း နှစ်ယောက်စလုံးအဖို့မူ ကသုတ်ကရက်နိုင်ပြီး အလွန်ပင် စိတ်မောလူမောဖြစ်ရပါသည်။ ကျွန်မမှာ အိမ်သစ်တစ်ဆောင် ရှာဖွေဖို့ ဇောကပ်နေသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ရှစ်လကိုယ်ဝန်ကြောင့် ပုံမှန်ဖိဆီးမှုဝေဒနာအချို့လည်း ကျွန်မ၌ ရှိနေသည်။ ကျွန်မမှာ ဖွံ့ထွားသော ကလေးများကို မွေးဖွားတတ်သဖြင့် ဗိုက်အနေအထားမှာလည်း သာမန်ထက် ပို၍ရှေ့သို့ စုထွက်နေပေသည်။

ဖီးလ်သည် ဝေါ်ရှင်တင်သို့၊ ခရီးရှည်ပြန်လာ၍ ရောက်သည် ဆိုလျှင်ပင် ရက်သတ္တတစ်ပတ်လုံး အလုပ်လုပ်နေရသည်။ တစ်နေ့၊ ၁၄ နာရီအထိ လုပ်ငန်းနှင့် ထိတွေ့နေရ၍ ဖီးလ် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်လာသည်။ ညအချိန်ရောက်မှသာ ဖိလစ်ပိုင်သို့ ပြန်ရောက်နေသော လုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်များ၏ မိသားစုများထံသို့ တယ်လီဖုန်းဖြင့် သတင်းပေး စုံစမ်း မေးမြန်းရပြန်ရာ ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်မှာ တွေ့ဖို့အချိန် များစွာ မရကြပေ။ ကျွန်မလည်း ဖီးလ်နှင့် သူ့လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များအတွက် လက်ဆောင် ပစ္စည်းနှင့် အခြားလိုအပ်သည့် အသုံးအဆောင်များကို မြို့လုံးပတ်လည် ထွက်၍ ဝယ်ခြမ်းထားရတော့သည်။ အထူးသဖြင့် လေထုပါးသော နေရာ သို့ ရောက်သောအခါ အရက်ပုလင်း ဖြေစွပ်များ လေယာဉ်ပေါ်၌ ပွင့် မထွက်ရန်အတွက် ဖြေစွပ်ထိပ်များကို တိပ်ဖြင့်ထပ်၍ ပိတ်စည်းပေး ထားရသည်။

ရက်သတ္တပတ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် ကျွန်မဝယ်ရန် တေ့တေ့ဆိုင်ဆိုင် ဆွေးနွေးထားသော အိမ်သို့ ဖီးလ်ကို ခေါ်၍ပြပါသည်။ အိမ်ကလေးမှာ စိတ်ကူးကောင်းကောင်းဖြင့် ဆောက်ထားသောအိမ် မဟုတ်သော်လည်း သပ်သပ်ရပ်ရပ် နေထိုင်နိုင်အောင် မီးခိုးရောင်ကျောက်တုံးများဖြင့် ဆောက် ထားပြီး သာမန်လူတန်းစားရပ်ကွက်တွင် တည်ရှိသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ကန်နီ၏ လုပ်ငန်း၌သာ အာရုံရောက်နေပြီး အိမ်ကိစ္စ စိတ်မဝင်စားသော ဖီးလ်သည် အိမ်ကို ငေးကြောင်ကြောင်ဖြင့် လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုပြီး အိမ်မှာ ကောင်းလှကြောင်း ခပ်ပေါ့ပေါ့ပင် ထောက်ခံပြောကြားခဲ့ပါသည်။

နောက်တစ်နေ့နံနက် ရှစ်နာရီတွင် ဖီးလ်နှင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ကန်နီတို့ ဝေါ်ရှင်တင်မှာ လေယာဉ်ဖြင့် ပြန်လည်ထွက်ခွာကြတော့သည်။ ဖီးလ်အား လေဆိပ်သို့ ကျွန်မလိုက်ပို့စဉ်က ဖီးလ်က အိမ်ပွဲစားက ၄င်း ထံသို့လာ၍ ထိုအိမ်မှာ ရဟူဒီနှင့် နီးဂရိုးလူမျိုးများအား အိမ်ရာမရောင်းရန် သတ်မှတ်ထားသည့် ဇန်နယ်မြေထဲတွင် ကျရောက်နေကြောင်း၊ အားတုံ့

အားနာမြင့် ပြောကြားတောင်းပန်သွားခဲ့ကြောင်း ကျွန်မအား ပြောပြပါသည်။
ဖီးလ်စကားကြောင့် ကျွန်မ အလွန်ပင် အံ့ဩသွားရသည်။ ကျွန်မ၌ ရဟူဒီ
သွေးပါနေသည်ကိစ္စမှာ ကျွန်မ ရှိကာဂိုတက္ကသိုလ်၌ရှိစဉ်က အသင်းအဖွဲ့များ
ဝင်ရောက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ခွဲခြားခြင်းခံရသည်မှအပ နောင်အခါ မည်
သည့် ပြဿနာမျှ မကြုံခဲ့ရသောကြောင့် ဤကိစ္စကို ကျွန်မ မေ့နေခဲ့ပါ
သည်။ ဖီးလ်က ရောင်းဖို့ပြောဆိုထားပြီးမှ ယင်းကဲ့သို့ ငြင်းပယ်ခြင်း
အတွက် ဥပဒေအရ တရားစွဲနိုင်ကြောင်း ကျွန်မအား ဖြေသိမ့် ပြောလာ
ပါသော်လည်း သူ့မျက်ကွယ်၌ ကျွန်မတစ်ယောက်တည်း အမှုဆိုင်ဖို့ ကျွန်မ
မလိုလားကြောင်း သူသိနေသည်။ “ကိုယ်အနေနဲ့လည်း အိမ်ကို သိပ်
ကြိုက်လှတယ်တော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ အခြား တစ်အိမ် ထပ်ရှာပါဦးလားကွာ”
ဟုသာ နောက်ဆုံး ပြောသွားခဲ့သည်။ သည်တစ်ကြိမ် ဖီးလ်ကို နှုတ်ဆက်ပွဲ
မှာ အိမ်ဆက်ရှာရေး ဝန်ထုပ်ကြီးတစ်ခုက ကျွန်မကို ထပ်မံ ဖိစီးခဲ့ပြန်
ပါသည်။

ဖီးလ်ကား ပစိဖိတ်ဒေသသို့ ပြန်သွားပြီ။ ကျွန်မမှာ ကလေး
မျက်နှာမြင်ဖို့ ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်သာ လိုတော့သည်။ ပြောင်း
ရွှေ့နေထိုင်ဖို့ အိမ်မရသေး၊ နောက်ဆုံးတွင် ဂျော့တောင်းဒေသ၌ ခွခပ်
ကျကျ အိမ်တစ်လုံးကို ဝယ်လိုက်ရပါသည်။ ခွကျ အဆင်မပြေလိုက်ပုံမှာ
ဧည့်ခန်းနှစ်ခန်းက မြေညီထပ်တွင် ရှိနေပြီး မီးဖိုဆောင်နှင့် ထမင်းစားခန်း
မှာ မြေအောက်ခန်း၌ ရှိကြသည်။ ကျွန်မလည်း ကျွန်မ မကြိုက်လှသော
အိမ်တစ်လုံးကို ဝယ်ထားပြီးကြောင်း ဖီးလ်ထံ စာရေးလိုက်ပါသည်။

အိမ်တစ်ဆောင်၏ တန်ရာတန်ဖိုးကို ပေးဆောင်ရခြင်းနှင့် ထို
အိမ်၌ လိုအပ်သည်များ ဖြည့်ဆည်းခြင်းဟူသော လုပ်ငန်းတာဝန် နှစ်ခုကို
တစ်သက်နှင့်တစ်ကိုယ် ပထမဆုံးအကြိမ် ဆောင်ရွက်ရပေပြီ။ အရင်းငွေ
မထိခိုက်စေဘဲ အိမ်ဝယ်သည်ကိစ္စမျိုးကိုလုပ်၍ ဖြစ်ပါ့မလားဟု ကျွန်မ
တွေးပူမိသေးသည်။ စင်စစ် ကျွန်မမှာ ရင်းနှီးငွေနှင့် ဝင်ငွေကွဲပြားခြားနား

ချက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဏ်၌ အိမ်ရာပေါင်၍ ငွေချေးပြီး အိမ်ဝယ်နိုင်သည် အကြောင်းကိုလည်းကောင်း ရေရေလည်လည် သဘောပေါက်သေးသူ မဟုတ်ပေ။ ယင်းသည် ငွေကြေးကို ကိုင်တွယ်၍ မသုံးစွဲတတ်သည့် ကျွန်မ၏ ပျော့ညံ့ချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ငွေနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေး လေ့မရှိသော ဖေဖေ၊ မေမေ တို့ကလည်း ကျွန်မတို့လက်ဝယ်ရှိငွေဖြင့် ဝယ်ခြမ်းရာတွင် လောက်ငသည်၊ မလောက်ငသည်ကို မည်သည့်အခါမျှ ပညာပေး ရှင်းလင်းပြသမှု မရှိခဲ့ကြ။ ကျွန်မကိုယ်တိုင်ကလည်း တစ်အိုး တစ်အိမ် ထူထောင်ရသည့် ငွေကြေး ကုန်ကျမှုအကြောင်းကို ဖေဖေအား မမေးမြန်းခဲ့ဖူးပေ။ ထိုအခါ အိမ်တစ်ဆောင်အတွက် ကျွန်မ မည်မျှအထိ ငွေကြေးလျာထားသတ်မှတ်နိုင်ကြောင်း၊ သတ်မှတ်သင့်ကြောင်းတို့ကို ဖေဖေက ကျွန်မအား မပြောပြခဲ့တော့ချေ။

ကျွန်မသည် အိမ်ပြင်ဆင်မွမ်းမံစရိတ် မည်မျှသုံးရမည်ကိုလည်း မသိပေ။ သဘောကောင်းသည် အိမ်အလှပြင်ဆင်သူ အမျိုးသမီးကြီး တစ်ယောက်ကို တွေ့ပါသည်။ ထိုအမျိုးသမီးမှာ ကျွန်မအိမ်နှင့် မနီး မဝေးနေရာ၌ ရှေးဟောင်းပစ္စည်း အရောင်းဆိုင်တစ်ဆိုင်-ဖွင့်ထားသည်။ သူက အင်္ဂလိပ်ပရိဘောဂပစ္စည်းတွေကို ကြိုက်သလား၊ ပြင်သစ် ပရိဘောဂပစ္စည်းတွေကို ကြိုက်သလား၊ ပရိဘောဂအတွက် မည်မျှအကုန် အကျခံနိုင်ပါသလဲဟု မေးလာသည်။ ကျွန်မက သူပြောသည်များကို နား မလည်ကြောင်း၊ အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ် ပရိဘောဂပစ္စည်းများ ကွဲပြားခြားနားပုံကိုလည်း မသိကြောင်း၊ ထိုပစ္စည်းများ၏ ဈေးနှုန်းကို ပို၍ပင် မသိ တော့ကြောင်း ခပ်ကြောင်ကြောင် ပြန်ပြောလိုက်ပါသည်။ အိမ်မွမ်းမံ ပြင်ဆင်မှု အတွေ့အကြုံများ တစ်ပုံတစ်ပင်ကြီး ရလိုက်သော ထိုအချိန်က ကျွန်မဝယ်ခဲ့သည့် အိမ်ထောင်ပရိဘောဂအချို့ ကျွန်မထံတွင် ယနေ့အထိ ကျန်ရှိနေကြပါသေးသည်။

ထိုနှစ် နွေရာသီတွင် အိမ်သစ်သို့ ကျွန်မ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်

ခဲ့ပါသည်။ အိမ်သစ်ကြီးကို ထိန်းသိမ်းရသည်တာဝန်မှာ ပို၍များပြား ခက်ခဲလှသော်လည်း နေစရာအိမ်ရပြီဖြစ်၍ စိတ်ထဲမှာ တစ်မျိုး အေးချမ်း သွားရပါသည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် သမ္မတ ရုစဗဲလ်ထ် ကွယ်လွန်ကြောင်းသတင်း ကြားရသည်။ သမ္မတကြီး နာမကျန်းဖြစ်သည့် သတင်းကို ပထမက ကျွန်မတို့ မကြားသိခဲ့ရ၍ ကျွန်မတို့ ရုတ်တရက် မှင်တက်မိသလို ဖြစ်သွားကြရသည်။ ကျွန်မတို့ အများဆုံး အားကိုး ယုံကြည်ရသော ဖခင်ကြီးတစ်ယောက်လုံး ဆုံးရှုံးဘိသကဲ့သို့ ခံစားကြ ရပြီးနောက် ကျွန်မတို့ မသိသော အတွေ့အကြုံမရှိ၊ စိတ်ဝင်စားဖွယ်လည်း မကောင်းလှသော အနောက်အလယ်ပိုင်းဒေသ၏ အထက်လွတ်တော် အမတ်ဟောင်း ဟယ်ရီ ထရူးမင်း⁵³ နှင့် ကျွန်မတို့ တွေ့လာရပါတော့သည်။ ကျွန်မသည် အလွန်စိတ်ထိခိုက်လှစွာနှင့်ပင် မီးရထားမှ အိမ်ဖြူတော်သို့ သယ်ဆောင်ကြသည့် သမ္မတကြီး၏ ရုပ်အလောင်းကို ဂါရဝပြုရန် ဝေါ်ရှင် တင်သို့ ဆင်းလာခဲ့ပါသည်။ ရက်သတ္တတစ်ပတ်ကြာသောအခါ ဘောလ်တီ မောမြို့ ဘယ်လ်ဗီဒဲဟိုတယ်သို့ ကျွန်မ ပြန်သွားသည်။ ကလေးမျက်နှာ မြင်မည်ရက်ကိုစောင့်ရန် ကျွန်မနှင့်အတူ မေမေလိုက်ပါခဲ့သည်။ သုံးရက် အကြာ ဧပြီလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် သားလေး ဒေါ်နာလ်ဒ် အက်ဒွပ်⁵⁴ ကို မျက်နှာမြင်ခဲ့ပါသည်။

ဒေါ်န်⁵⁷ လေးမှာကျွန်မ မမျှော်လင့်သောရုပ်မျိုးနှင့် ဖြစ်နေပါ သည်။ ပါးစပ်ကလေးသာ ကျွန်မနှင့် တူသယောင်ယောင်ရှိသည်မှအပ ကျွန်မ သိသော မိသားစု နှစ်ဖက်စလုံးမှ မည်သူနှင့်မျှ မတူပေ။ အသားဖြူပြီး ဆံပင် သိပ်မသန်လှသော်လည်း ဆံပင်တွေက အညိုဖျော့ရောင်ဖြစ်နေ သည်။ တစ်မူထူးမယ့် သားကလေးပဲဟု ကျွန်မတွက်ထားလိုက်ပါသည်။ ဖီးလ်၏အသက် ၃၀ နှစ်ပြည့် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် သမီးနှင့် သားလေး တို့အပေါ် မိမိ၏ထင်မြင်သုံးသပ်ချက် စာတစ်စောင်ကို ဖေဖေက ဖီးလ်

ထံသို့ ပို့လိုက်သည်။ ဖေဖေစာထဲတွင် သမီးကြီးလာလီနှင့် သားလေးဒေါ်နီ တို့ကို အံ့ဖွယ်ကောင်းလောက်အောင် ကြိုတင်ဟောကိန်းထုတ်ထားသည်။ သမီးကြီးသည် သူ့အတွက် တစ်ပတ်ထက်တစ်ပတ် ပို၍ အရေးကြီးသော သူတစ်ယောက်ဖြစ်လာနေသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သားလေးကို တရား သူကြီးဟူ၍လည်းကောင်း ဖေဖေက နိမိတ်ပြ ရေးသားခဲ့သည်။

မေလ ၇ ရက်နေ့တွင် ဥရောပ၌ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီး သွားသော်လည်း ပစိဖိတ်ဒေသ၌ စစ်ရိုနှံများ ဆက်လက်ကျန်ရှိနေသေးရာ ဩဂုတ်လ ၆ ရက်နေ့တွင် ဂျပန်နိုင်ငံ၊ ဟိရိုရှီးမားမြို့ပေါ်သို့ အမေရိကန် အနုမြူဗုံးကြဲတော့မှ အဆုံးသတ်သွားတော့သည်။ ဗုံးကြဲပြီးနောက် တစ်နေ့တွင် ဖီးလ်ထံ ကျွန်မရေးသည့် စာထဲ၌ အနုမြူဗုံးနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်း၏သဘောထားများ ပါလာခဲ့သော်လည်း အပြစ်မဲ့ ပြည်သူများ ပြည် သိပ်စွာ နေထိုင်သည် မြို့တစ်မြို့ပေါ်သို့ ဗုံးကြဲခဲ့ကြောင်း သူနားလည် သဘောပေါက်သည် အရိပ်အယောင်များကို စာထဲမှာ မတွေ့ရပေ။ ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက်နေ့ ကျွန်မထံရေးသည့်စာထဲ၌မူ ပထမ အနုမြူ ဗုံးကြောင့် အလွန်လန့်ဖြန့်သွားကြောင်း ရေးလာခဲ့ပါသည်။

ထိုနှစ် စက်တင်ဘာလ တစ်လလုံးလိုလိုမှာ ဖီးလ်အား ဂျပန် နိုင်ငံသို့ တာဝန်ဖြင့် ပို့ဦးမည့် ကောလာဟလသတင်းများ ထွက်နေ ခဲ့ပေသည်။ ဖီးလ်က ၎င်းအနေဖြင့် ဂျပန်၌ လုပ်ရမည့်တာဝန် မည်မည်ရရ မရှိဟုတွေးလျက် အိမ်ပြန်လိုသည်စေသာ ကြီးမားနေလေသည်။ နိုင်ငံ ရပ်ခြားရှိ အမေရိကန်လေတပ်များမှ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ အိမ်ပြန် ရေးမှုအရ လိုအပ်သည့် အကြောင်းပြချက်များ စုစည်းတင်ပြကြရာတွင် သားလေးဒေါ်နီက ဖီးလ်အား ခြောက်မှတ်ဖြည့် ပေးလိုက်သဖြင့် စက်တင် ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့မှာပင် အိမ်ပြန်ခွင့် အမိန့်စာကို ဖီးလ် ရရှိခဲ့ပါ သည်။

Notes

1. Fort George Meade
2. Greyhound
3. Atlantic City
4. "fucking"
5. "fucking sergeant"
6. "fucking camp"
7. Sioux Falls
8. St. Louis
9. John Morrell
10. prairie gales
11. "Mrs. Private"
12. "Happier Lives for Privates Wives"
13. Carpenter Hotel
14. Wayne
15. Yale
16. Taft Hotel
17. "Wild Bill" Donovan
18. Office of Strategic Services
19. Salt Lake City
20. Ephrata combat-crew training school
21. Yakima
22. Ruth Taylor
23. PM
24. *The New York Times*
25. Herbert Elliston
26. Alan Barth

27. Commissioner
28. John Riseling
29. Elise Carper
30. Marie Sauer
31. WAVES
32. Pare Lorentz
33. Belvedere Hotel
34. Rosamund Burling
35. fathers' waiting room
36. Mary Goodwin
37. Elizabeth Moris Graham
38. Mary Bishop
39. Harrisburg
40. Gay and Jack Bradely
41. Ration Board
42. Special Branch
43. General George Kenney
44. MacArthur
45. *General Kenney's Reports*
46. Acey
47. Lally
48. Jonathan
49. June Bingham
50. Isaiah Berlin
51. Donald and Melinda MacLean
52. C-54
53. Harry Truman
54. Donald Edward
55. "Don" = Donald Edward

အခန်း (၁၁)

ဝေါရှင်တင်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ အနာဂတ်ကိစ္စကို တွေးရပြန်သည်။ ဖိလ်သည် ဝေါရှင်တင် ပို့စ် ဌ အလုပ်လုပ်ရန် သဘောတူထားပြီးဖြစ်သော်လည်း ဖိလ်ဆုံးဖြတ်ထားပုံ မရသေးပေ။ အယ်လ် ဖရဲန်းလီး 'က ဝေါရှင်တင် ပို့စ်သို့ ပြန်လာလိုသည် ၎င်း၏ဆန္ဒကို ဖိလ်ထံ စာရေးထားပြီးဖြစ်သည်။ ပြီးခဲ့သည့်နှစ်က ဖေဖေနှင့် ဖိလ်တို့ သာမန် သဘောတူချက်တစ်ခု ရရှိထားခဲ့ကြသော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ယင်းကိစ္စကို ဆက်မပြောဖြစ်ခဲ့ကြပေ။ ဖိလ်၏ဖခင် အားနီကမူ ဖလော်ရီဒါသို့ ပြန်၍ ၎င်း၏ နွားနို့ လုပ်ငန်း၌ ဝင်ရောက်ကူညီရန် ဖိလ်အား ဇွဲကောင်းကောင်းဖြင့် ခေါ်လျှက်ရှိသည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ ဖေဖေသတင်းစာ၌ ဖိလ်အလုပ်လုပ်မည့်အကြောင်း ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ပို့စ်တွင် ကြေညာချက် ပါလာသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် လန်းလိစ် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှ သူ၏သူငယ်ချင်းနှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များဖြစ်သော

အော်စကာ ကော့စ် ဂျိုးရော၊ အယ်လ် ဒေးဗစ်ဆင်၊ ဘတ်စတာ စတော့ဒပ်၊
လွိုက် ကပ်တလာ၊ ဝင်းသရောပ် ဘရောင်း၊ လူးဝစ် ဟက်တာနှင့် မယ်လ်ကမ်
လဲန်းဖိုဒ်တို့ထံမှ ပေးစာတစ်စောင် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် အယ်ဒီတာ့အဘော်
စာမျက်နှာတွင် ပါလာလေသည်။ ထိုစာမှာ ဖီးအား ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် သတင်း
စာကြီးက တာဝန်ပေးခြင်းကို ဂုဏ်ပြုကြိုဆိုသည့် စာပင်ဖြစ်သည်။ သို့
သော် ဖီးလ်၏ စွမ်းဆောင်ချက်များကိုလည်း စာထဲ၌ ဖော်ပြပေးထား
ပေသည်။ ဖီးလ်သည် ပို.စ် သတင်းစာထုတ်ဝေသူ၏ သာမန်သားမက်
တစ်ယောက် မဟုတ်ကြောင်း သတင်းစာဖတ်ပရိသတ်အား ပြောပြသည့်
သဘောပင်ဖြစ်သည်။

ဤသို့ဖြင့် ၁၉၄၆ ခုနှစ်သည် ကျွန်မတို့အဖို့ အခြေအနေတွေ
လုံးဝ ပြောင်းလဲသွားသည့် ဘဝတစ်ကွေ့၏ အစဦးပိုင်း ဖြစ်လာပါတော့
သည်။ ကျွန်မတို့သည် တာဝန်အနည်းငယ်မျှသာရှိသော ခပ်ပျော်ပျော်
လှုပ်ရှားသွားလာခဲ့သည့် လူငယ်ဘဝမှသည် အခြားအစွန်းတစ်ဖက်သို့
လျှောက်ခဲ့ကြသည်။ နေ့စဉ်ရက်ဆက် ပြောင်းလဲလာမှုများကို ရုတ်တရက်
မမြင်သိခဲ့၍ ကျွန်မတို့၏ ဘဝအခြေအနေများ ယခင်နှင့် မည်မျှ ကွာခြား
လာသည်ကို ကျွန်မ မမြင်မိခဲ့ပေ။ စင်စစ် ကျွန်မနှင့်ဖီးလ်မှာ ပို၍ လေး
နက်သော ဘဝတစ်ခုထဲသို့ ဧရာမခြေလှမ်းဖြင့် လှမ်းဝင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါ
သည်။

ဖီးလ်သည် အယ်ရီဇိုးနားပြည်နယ် ဖီးနစ်မြို့^၂တွင် နောက်ဆုံး
ခွင့်ရက်များ ခံစားပြီးနောက် ၎င်း၏ စစ်ပြီးခေတ်လုပ်ငန်းကို အသက် ၃၀
အရွယ်တွင် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် သတင်းစာ၏ တွဲဖက်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူအဖြစ်
စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ပို.စ်တွင် ဖေဖေကိုယ်စား ဆောင်ရွက်ခွင့်ရလာသော
ဖီးလ်အဖို့ လုံးဝ စိမ်းနေပြီး ပြိုင်ဆိုင်မှု အလွန်များသည့် လုပ်ငန်းသစ်တစ်ခု
ကို လိုအပ်ချက်အရ အမြင့်ဆုံးနေရာမှ စတင်ကိုင်တွယ်လုပ်ဆောင်သွားရန်
ဖီးလ် လေ့လာရပေဦးမည်။

ဖီးလ်က သတင်းစာလုပ်ငန်းတွင် စောက်ချလုပ်ကိုင်ရမည်ဖြစ်၍ ကျွန်မအနေဖြင့်လည်း အိမ်မှုရေးရာကိစ္စကို သာမန်ထက်ပို၍ တာဝန်ယူလုပ်ကိုင်လာရပါသည်။ အထူးသဖြင့် အိမ်မှုကိစ္စများနှင့် လူမှုရေးကိစ္စအချို့ကို ကျွန်မ အားသွန်၍ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ စစ်အတွင်း ကာလက ကျွန်မ၏ဘဝမှာ ဖီးလ်ရှိသည့် တပ်စခန်းများသို့ တကောက်ကောက်လိုက်သည့်အချိန်နှင့် တစ်ယောက်တည်းနေရသည့်အချိန်များဖြင့် ကုန်လွန်ခဲ့ရသည်။ လင်ယောက်ျားနှင့် သားသမီးတွေ သိုက်သိုက်ဝန်းဝန်းဖြင့် စိုပြည်လှသောဘဝမှာ ကျွန်မ၏ ဘဝသစ်ပင် ဖြစ်နေပါသည်။

နံနက်ပိုင်းထုတ်သည့် သတင်းစာတစ်စောင်၏ လုပ်ငန်းခွင်သည် နံနက် ၁၀ နာရီထိုးပြီးမှသာ သက်ဝင်လှုပ်ရှားလာလေ့ရှိသည်။ အိမ်၌ သမီးကြီး လာလီက ကျွန်မတို့အတွက် နှိုးစက်ဖြစ်နေပါသည်။ နံနက် ၈ နာရီထိုးလျှင် အိပ်ခန်းထဲသို့ ချည်ချည်ဖြင့် ဝင်လာပြီး “ဒက်ဒီထော့၊ ဒက်ဒီထော့” ဟု ကျယ်လောင်စွာအော်၍ ဖီးလ်ကို နှိုးတတ်သည်။ သမီးအသံကြားလျှင် ကျွန်မ ထရတော့သည်။ ဖီးလ်မှာ ညည်းသံတစ်ချက် နှစ်ချက်ပေးပြီး တစ်နာရီလောက်ဆက်၍ အိပ်တတ်ပါသည်။

ကလေးနှစ်ယောက်ကို ပြုစုရန် မယ်မီ ဘစ်ရှော့ကို ခေါ်ထားသော်လည်း ကျွန်မမှာ ကလေးကိစ္စနှင့် အိမ်မှုကိစ္စများကို ယခင် ကထက်ပို၍ အချိန်ပေးလုပ်ကိုင်နေရပါသည်။ မက်တီးမှာ အလုပ်ပြန်ဆင်းနိုင်လောက်အောင် ကျန်းမာရေး ပြန်မကောင်းလာသောကြောင့် ထမင်းချက် ဘက်ဆီ^၁နှင့် အဝတ်လျှော်ရန် အက်သယ်လ် ဘက်ဗာလီ^၂တို့ကို ခေါ်ထားရတော့သည်။ အက်သယ်လ်ကြောင့် အဝတ်အစားတွေ စုတ်ပြုကုန်ရာ ဖီးလ်၏ ခြေအိတ်အတော်များများ ဘက်ပဲကုန်ကြသည်။ အက်သယ်လ်ကို အလုပ်ဖြုတ်ပစ်၍လည်း မဖြစ်နိုင်သေး။ ကျွန်မ အလုပ်ဆင်းသောအခါ သူ့ရှိမှ ဖြစ်မည်။

ကျွန်မ၏ ကလေးနှစ်ယောက်မှာ ကြီးပြင်းလာနေကြသော်လည်း

ကျွန်မမှာ မိခင်တစ်ယောက်၌ ရှိရမည့် ကျွမ်းကျင်မှုများ ရှိသင့်သလောက် မရှိဘဲ ဖြစ်နေပါသည်။ သက်သောင့် သက်သာရှိရမည့်အစား နေ့စဉ်ဆိုသလို ပျာလောင်ခတ်နေရသည်။ ကလေးထိန်းမယ်မိနားသည်ရက်များတွင် ကျွန်မ ချာလည်ပတ်ရမ်းအောင် လှုပ်ရှား ရတော့သည်။ မယ်မီ မရှိသည့် တစ်နေ့တွင် ဒေါ်နီနီ (သားဒေါ်နာလိဒ်) ခုတင်ဘေးပိတ်ကို ကျွန်မ ချထားလိုက်မိပြီး ခြံဝင်းထဲတွင် အမှိုက်ရှင်းလင်းနေခိုက် ဒေါ်နီနီ ခုတင်ပေါ်မှ လိမ့်ကျပါသည်။ သားလေး၏ အထက်နှုတ်ခမ်း တစ်လက်မလောက် ဖူးရောင်သွားရှာသည်။ ထိုရက်သတ္တပတ်ထဲမှာပင် သားလေး၏ နို့ဘူးမှ နို့သီးခေါင်းတွေကို ရေဖြင့်ပြုတ်ထားစဉ် ရေခန်းပြီး အိုးထဲမှ မီးထတောက်တော့မှ အိုးကိုယူ၍ လက်ဆေးရေကန်ထဲ ပစ်ချလိုက်ရသည်။ တစ်ချိန်လုံးသာ ကလေးတွေကို ကျွန်မ ကြည့်ရှုရပါက ကလေးတွေ ဘယ်လိုအဖြစ်မျိုးနဲ့ ကြုံတွေ့ကြရပါဟု ကျွန်မ တွေးကြောက်မိပါသည်။

ဒေါ်နီနီက တစ်ခါတစ်ရံ ပေကပ်ကပ်လုပ်သေးသည်။ သူ့အတွက် စိတ်အလွန်ရှည်ရသည်။ ကျွန်မလည်း စိတ်ရှည်ရှည်ထားရင်းက ရှည်ဖို့ ကုန်သလောက်ဖြစ်လာသည်။ ဒေါ်နီနီသည် ၆ လသား အရွယ်မှ အခါလည်သားအရွယ်အထိ အပြင်းအထန် ဒုက္ခပေးပြီး တစ်စွတ်ထိုးလုပ်တတ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အစာကျွေးဖို့ပင် မလွယ်အောင် အခက်လုပ်သည်။ တစ်နေ့ ဒေါ်နီနီက သူ့စားမည့် ထမင်းများကို ကြမ်းပြင်ပေါ်သို့ ဆွဲချပစ်လိုက်ပါသည်။ ကျွန်မလည်း စိတ်မောလူမောဖြစ်ကာ ဘာလုပ်ရင်ကောင်း မလဲဟု သမီးကြီးလာလီအား လှမ်းမေးလိုက်ရာ လာလီက ဒေါ်နီနီအား ဆင်းဒ်ဝစ်^၅ကျွေးကြည့်ရန် အကြံပေးသည်။ သမီးကြီးလာလီ၏ အကြံဉာဏ်ကြောင့် အဆင်ပြေသွားပါသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ လာလီသည် ကျွန်မအတွက် ပေါ့ပါးသော ကူဖော်လောင်ဖက်သမီး ဖြစ်ခဲ့ပါတော့သည်။

လာလီသည် သုံးနှစ်သမီးအရွယ်ကပင် စဉ်းစားဉာဏ် အလွန်တော်လာခဲ့သူဖြစ်သည်။ လူကြီးဘဝကို အားကျခံမင်နေသည်။ ကျွန်မနှင့်

နေရာတကာအတူလိုက်ပြီး လိုလေသေးမရှိအောင် ကူညီခဲ့သည်။ ဟာသ ဉာဏ်ရှိပြီး တစ်ဖက်သားအပေါ် သနားတတ်သည်။ ကျွန်မသည် သမီးကို အလွန်ချစ်ရာ ငါများ သမီးကြီးကို ဖျက်ဆီးရာရောက်နေသလားဟူ၍ တွေးမိပြီး လာလီနှင့် ဒေါ်နာလ်ဒ် မောင်နှမနှစ်ယောက်စလုံး ဆော့သည်မှာ မောကြာပုံ မပေါ်ပါ။ စပဲနီနီယံ ခွေးကလေးတစ်ကောင် မွေးလိုက်သော အခါ မောင်နှမနှစ်ယောက်နှင့် ခွေးကလေးကြောင့် ကျွန်မနှင့်ဖီးလ်မှာ ထာဝစဉ် စိတ်လက်ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှု ရကြပါသည်။

ကလေးနှစ်ယောက်နှင့် ဒုက္ခကြီးငယ် မကြာခဏတွေ့ရသော် လည်း အိမ်ထောင်ထိန်းသိမ်းရေး၊ ကလေးပြုစုပျိုးထောင်ရေး၊ မိခင်တစ် ယောက်အနေဖြင့် ကလေးများနှင့် ဆက်ဆံရေးစသည့် လက်တွေ့ နည်း ပညာများကိုမူ ကျွန်မ ရရှိနေပါသည်။ ယင်းတို့အနက် ကျွန်မတို့ နေထိုင် ခဲ့ရသည့် ယခင်အခြေအနေနှင့် အလွန်ကျွဲပြားခြားနားသည့် အခြေအနေ၌ ဖီးလ်နှင့် ဆက်ဆံရမည့်အနေအထားကို ကျွန်မသိလာရပါသည်။ လုပ်ငန်းထဲ စဝင်စဉ်ကတည်းက အလုပ်တွေကို ဖီးလ် ပိုလုပ်လာခဲ့ရာ ထုံးစံအတိုင်းပို၍ ပင်ပန်းလာသည်။ တာဝန်တွေက တိုးလာပြန်သည်။ သို့သော် လုပ်ငန်း ထဲတွင် ဖီးလ်ပျော်နေပါသည်။

ကျွန်မတို့၏ လူမှုရေးနယ်ပယ်မှာ ကျယ်ပြန့်လာသည်။ စစ် မဖြစ်မီက သိကျွမ်းခဲ့သော မိတ်ဟောင်းအချို့ မြို့တော်မှ ထွက်ခွာသွား ကြသော်လည်း ပရစ်ချ်ကဲ့သို့ မိတ်ဆွေများနှင့် အဆက်အသွယ်မပြတ် ခဲ့ပေ။ ပရစ်ချ်သည် ဝေါ်ရှင်တင်၌ လက်ထောက်ရှေ့နေချုပ်ရာထူး အပါ အဝင် အလုပ်အကိုင် အချို့ကို မလုပ်ဘဲ ကန်တပ်ကီးပြည်နယ်သို့ပြန်၍ ရှေ့နေလိုက်နေလေသည်။ သို့သော် အမှုသည်များကိုယ်စား ဝေါ်ရှင်တင် သို့ မကြာခဏ ရောက်လာတတ်ပါသည်။

စစ်ပြီးခေတ်နှစ်များအတွင်းမှာပင် ကျွန်မတို့၏ မိတ်ဆွေကြီး ဖြစ်လာမည့် ဂျိုးဇက် အော်ဆော့ပ်နှင့် စတင်သိကျွမ်းခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က

ဂျိုးဇက် အော်ဆော့ပ်မှာ ရောဘတ် ကင်နား^၆နှင့်ပေါင်း၍ ဟဲရာလ်ဒ် ထရစ်
ဗြန့်း သတင်းစာတွင် ပင်တိုင်ဆောင်းပါးများ ရေးလျက်ရှိပြီး မြို့လူထု
အသိုင်းအဝိုင်းတွင် ထင်ရှားသော ဖျော်ဖြေရေးသမားတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။
သို့သော် အပေါင်းအသင်းကို အလွန်ခင်မင်ပြီး အသုံးအဖြန့်ကြီးသူအဖြစ်
ဝေဖန်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။

စစ်ပြီးခေတ်တွင် ကျွန်မတို့နှင့် သိကျွမ်းခင်မင်လာသူများထဲ၌
အလွန်ထူးခြားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်သိုက်လည်း ရှိပါသည်။ ထိုလူသိုက်ထဲတွင်
ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင် ဝေါလ်တာ လစ်ပဲမန်း^၇နှင့် ဇနီး ဟယ်လင်၊ မက်ဆာ
ချူးဆက်အမတ် ဂျိုး ကေဆီ^၈နှင့် ဇနီးကော်နီ^၉၊ ကော်နီအကို လူပျိုကြီး
ဒဂ္ဂျ ဒပ်လေ^{၁၀}၊ ဂျိုးဇက် အော်ဆော့ပ်၏ညီ စတူး^{၁၁}နှင့် ဗြိတိန်သူဇနီးတစ်ရှ်^{၁၂}၊
ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင် မားကွစ် ချားလ်ဒ်စ်^{၁၃}နှင့် ပထမဇနီး ဘစ်ဒီ^{၁၄}၊ ဘီးလ်
ဖူးဘရိုက်နှင့် ဘက်တီ ဖူးဘရိုက်^{၁၅}ဇနီးမောင်နှံ၊ အာသာ ဂျယ်ဆင်းဂျားနှင့်
မာရီယံ ဂျယ်ဆင်းဂျား^{၁၆}ဇနီးမောင်နှံနှင့် ဝေါရှင်တင် ပို.စ် အယ်ဒီတာ
ဟားဘတ် အယ်လစတင်နှင့် ဇနီး ဂျိုး^{၁၇}။

ဝေါလ်တာ လစ်ပဲမန်းကား သူ့ခေတ်နှင့် သူ့ပရိသတ် အကြိုက်
ဆုံး ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင်ဖြစ်ပါသည်။ ဝေါလ်တာသည် အရင်းနှီးဆုံး
သူငယ်ချင်း ဟဲမ်း အမ်းစထရောင်း^{၁၈}၏ လက်ထဲမှ ဟယ်လင်ကို ခိုးယူသွား
ပြီးနောက် ၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင် လက်ထပ်ပေါင်းသင်းခဲ့သည်။ ဟယ်လင်မှာ
ဝေါလ်တာ၏ ဇနီးအဖြစ် ဝေါလ်တာအား ထူးထူးခြားခြားပင် ပြုစုစောင့်
ရှောက်ပေးခဲ့သည်။ အချိန်ကိုက်အလုပ်လုပ်တတ်သော ဝေါလ်တာသည်
ဆောင်းပါးများကို နံနက်တိုင်း ကိုယ်တိုင် လက်ဖြင့်ရေးလေ့ရှိရာ စာရေးချိန်၌
မည်သူ၏ အနှောင့်အယှက်မှ မဝင်ရောက်စေဘဲ အိမ်ကို ပကတိ ဆိတ်ငြိမ်
နေအောင် ဟယ်လင်က စီမံပေးထားသည်။ ဝေါလ်တာအတွက် ညနေပိုင်း
အချိန်များမှာ လူတွေ့မေးမြန်းခြင်း၊ စာဖတ်ခြင်း၊ ခွေးကလေးနှစ်ကောင်နှင့်
အတူ လမ်းလျှောက်ခြင်းဖြင့် ကုန်လွန်လေ့ရှိသည်။ ဝေါလ်တာအပေါ်

ဟယ်လင်၏ အထူးဂရုတစိုက်ပြုစုစောင့်ရှောက်ပုံမှာ ပြောစမှတ်ပင် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့သည် ကျွန်မတို့မိသားစုပိုင် တင်းနစ်ကွင်းတွင် ဂေါ်လ်တာတို့ ဇနီးမောင်နှံနှင့်အတူ မကြာမကြာတင်းနစ်ကစားတတ်ကြပါသည်။ အနီးဝန်းကျင်မှ လူငယ်လေးများက ခြံစည်းရိုးအပြင်ဘက်မှ လှမ်းအော်၍ တင်းနစ်ဘောများ တောင်းလေ့ရှိရာ တစ်ကြိမ်တွင် ထိုလူငယ်လေးများဘက်သို့ လှည့်၍ ဟယ်လင်က “ရှူး - ရှူး - လူလေးတို့ မစွတာလစ်ပမင်းဘောလုံးစပေးနေပြီကွ” ဟုဆိုကာ ဆူဆူညံညံမလုပ်ရန် ဟန့်တားလိုက်ဖူးပါသည်။

စစ်ပြီးခေတ် ပထမနှစ်များအတွင်း ခင်မင်ရင်းနှီးခဲ့သူများ ထဲတွင် အေးဗစ္စ ဘိုလင်နှင့် ချစ်ပီ ဘိုလင်¹⁹ မောင်နှံ၊ ဘော့ပ် လိုဗက်မိသားစု၊ ဂျွန်မက္ကလွိုင်းမိသားစု၊ ဘော့ပ် ဂျိုက်စ်²⁰နှင့် ဇနီးဂျိန်²¹၊ ဒေးဗစ် ဘရစ်²² မိသားစု၊ အော်ဆော့ပ်မိသားစု၊ ဖရဲန့်နှင့် ပေါ်လီ ဝစ္စနာ²³ တို့လည်း ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က သည်နယူးယောက်တိုင်းမစ် သတင်းစာ၏နာမည်ကျော်သတင်းထောက်နှင့် နောင်အခါ ထင်ရှားသော ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင် ဖြစ်လာသူ ဂျိမ်းစ် (စကော့တီ) ရက်စတင်²⁴ နှင့် ဇနီးဆယ်လီ²⁵ တို့မှာ စိတ်ချရသော ရာသက်ပန် မိတ်ဆွေကောင်းများပင်ဖြစ်ပါသည်။

စစ်ကြီးပြီးမှ နယူးယောက်မှ ဂေါ်ရှင်တင်သို့ ပြောင်းရွှေ့လာသော ပေါ်လီ ဝစ္စနာတို့ ဇနီးမောင်နှံနှင့် ကျွန်မတို့အတွဲမှာ အတွေးချင်း တူလေ့ရှိသဖြင့် ပေါ်လီ ဝစ္စနာ၏ စိတ်ကူးများကို ကျွန်မတို့ ဝိုင်းဝန်းအကောင်အထည်ဖော် လုပ်ကိုင်ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ရုတ်ချည်းပင် အခင်မင်ဆုံးမိတ်ဆွေများ ဖြစ်သွားကာ ရာသက်ပန် ဆက်ဆံပေါင်းသင်းလာနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

ဂေါ်ရှင်တင်ပို့စံတွင် ဖီးလ် အလုပ်စဝင်၍ မကြာမီ ဆစ်ဆီပက်တာဆင်အတွက် ကျွန်မတို့ ညစာစားပွဲပြုလုပ်ပါသည်။ မစ္စစ်ပက်တာဆင်နှင့် ကျွန်မတို့မိသားစုအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ ကာတွန်းနှင့်ပတ်သက်၍

ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် အသားတစ်ပေါင်ကိစ္စပြီးစဉ်ကပင် ပြတ်သွားခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ သို့သော် ဖီးလ်မှာ ဝေါ်ရှင်တင်ရှိ သတင်းစာတိုက်အားလုံးကို ကိုယ်စားပြုကာ လက်မှုပညာသမဂ္ဂများနှင့် စေ့စပ် ညှိနှိုင်းရေးကို ဦးဆောင်ရသူဖြစ်နေ၍ ဆစ်ဆီကို ခင်ခင်မင်မင်သိထားဖို့ လိုအပ်ကြောင်း ဖေဖေကလည်း ပြောဖူးသည်။ သို့ဖြင့် ညစာစားပွဲဖြင့် ဆစ်ဆီအား ဖိတ်ကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်မသိရသလောက် ဆစ်ဆီနှင့် ဖေဖေတို့ ပြင်းပြင်းထန်ထန် တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ဆစ်ဆီအိမ်သို့ အလည်အပတ် သွားရန် ဖေဖေက ဖီးလ်အား ပြောလာသည်။ ထို့ပြင် တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ် သတင်းစာ၏ အယ်ဒီတာနှင့် ဆစ်ဆီ၏ ထိပ်တန်းလူယုံတော်ဖြစ်သူ ဖရဲန့် ဝေါဒရော့ပ်²⁶ နှင့် ဖီးလ်တို့ တိုင်ပင်၍ ဆစ်ဆီနှင့် ဖေဖေတို့ကို စေ့စပ် ပေးရန် သဘောတူထားခဲ့ကြသည်။

ညစာစားသည်ညနေက ဖရဲန့် ဝေါဒရော့ပ်မှာ ဖိတ်ထားချိန်ထက် တစ်နာရီစော၍ ရောက်နှင့်သည်။ ဂနာမငြိမ်စိတ်လှုပ်ရှားလွန်းနေသော ဆစ်ဆီကို တွေ့ရသည်။ တစ်စုံတစ်ခုအတွက် ပူပန်သောကရောက်နေ သည့် ဟန်မျိုးဖြစ်နေသည်။ ဆစ်ဆီသည် “ယူဂျင်းက ငါ့ကို အရက်သမား လို့ ပြောပြီး ဒီကထွက်သွားတာ မလိုချင်ဘူး” ဟု ဆိုကာ စားပွဲထိုးကိုခေါ်၍ အရက်တွေကို ပြန်သိမ်းသွားခိုင်းလိုက်သည်။ သို့ဖြင့် အရက်ပုလင်းများမှာ ဘီဒိုထဲသို့ ရောက်သွားတော့သည်။ ဖေဖေနှင့် ဖီးလ်တို့ ရောက်လာသော အခါ သောက်စရာတစ်ခုခုရပြီလားဟု ဖေဖေက ဆစ်ဆီအား လှမ်းမေးရာ ဆစ်ဆီက လူခေါ်ခေါင်းလောင်းကိုနှိပ်လျက် အားလုံးကို ရှင်းလင်းထားရန် ပြောလိုက်သည်။

ယင်းနောက် ဖီးလ်၏ နှစ်လိုဖွယ် ချဉ်းကပ်တတ်မှုကြောင့် စကား ဝိုင်းမှာ ရုတ်တရက် အဆင်ပြေချောမွေ့သွားပါသည်။ ဆစ်ဆီက ဖီးလ် ကဲ့သို့ သမက်ကောင်းတစ်ယောက်ကို ရရှိထား၍ ဖေဖေအဖို့ ကံကောင်း ကြောင်း၊ မိမိရခဲ့သည့် သမက်မှာ အလွန်ဆိုးဝါးသူဖြစ်ကြောင်း ဖေဖေအား

ပြောပြသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မတို့၏ မိတ်ဆွေကြီးဖြစ်သူ ပင်တိုင် ဆောင်းပါးရှင် ဒဂူး ပီယာဆင်²⁷ မှာ ဆစ်ဆီ၏သမီး ဖယ်လစ်စီယာ²⁸ နှင့် ကွာရှင်းလိုက်ပြီး လပ်စီ မိုး အဘယ်လ်²⁹ နှင့် လက်ထပ်လိုက်ပြီဖြစ်သည်။ သို့သော် ဆစ်ဆီနှင့် အခင်မင်မပျက်ပေ။ ဆစ်ဆီနှင့် သူမ၏သတင်းစာမှာ လက်ယာဘက်အလွန်အားသန်ကာ အထီးကျန်လမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်နေပေသည်။ ဒဂူး ပီယာဆင်ကား လစ်ဘရာလ်ဝါဒီ ကွေကာ³⁰ ဘာသာရေးအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သည်။ မဟာမိတ်များကို ထောက်ခံအားပေးသူ ဖြစ်ပါသည်။ ဆစ်ဆီနှင့် ဒဂူး ပီယာဆင်တို့ သဘောထားကွဲသွားသော ကြောင့် ထိုစဉ်က အများဆုံးဖတ်ကြသည့် ဒဂူး ပီယာဆင်၏ ဆောင်းပါး များသည် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် အတွက် တန်ဖိုးကြီးမားလာခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မတို့က ဆစ်ဆီကို အပြန်အလှန် ထမင်းခေါ်ကျွေးဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ညစာဖိတ်သည်ကို ဧည့်သည် ၁၄ ယောက်စာ လာ မည်အကြောင်း ထမင်းချက်ကို ယင်းမနက်မှ ကျွန်မ အသိပေးဖြစ်သည်။ ကျွန်မ နားမလည်မှုပါပဲ။ ကျွန်မတွင်ရှိသည့် လင်မယားနှစ်ယောက်အပြင် ဧည့်ခံပွဲများတွင် လှည့်လည်ကူညီလေ့ရှိသော စားပွဲထိုးတစ်ယောက်ကို ထပ်ဆောင်းခေါ်သုံးခဲ့ရသည်။ ဆစ်ဆီအား ထိုစားပွဲထိုးက မာတီနီ³¹ ကော့ခ်တေးလ် အရက်ဟောင်းကို တည်ခင်းလိုက်သော်လည်း တော်ရီ ရော်ရီ စီစဉ်လိုက်ရသည့် ကျွန်မတို့၏ညစာစားပွဲကို စိတ်မပျက်သွားပါ။ ကျွန်မထံသို့ ဝိုင်အိုလက်ပန်းစည်းကြီး တစ်စည်းနှင့်အတူ ကျေးဇူးတင် စာကလေးကို လှမ်းပို့ပြီး ၎င်း၏အိမ်သို့လည်း တစ်ပြန်တစ်လှည့်လာ ရောက်၍ တစ်ခုခု သုံးဆောင်ရန် ဖိတ်ကြားလိုက်ပါသည်။

ကျွန်မမှာ ကလေးကိုယ်ဝန်ဆောင်ခဲ့ရသောကြောင့် မိုက်ရွဲ လာသဖြင့် ၂၉ လမ်းနှင့် အာရ်လမ်းဆုံ³² အနီးရှိ ဂျိုးစီ အယ်လစ္စတင်³³ ၏ အိမ်ကြီးတွင် နံနက်အချိန်များ၌ ကျွန်မတို့ လူစု၍ မိုက်သားပိန်ရှပ် ရေးလေ့ကျင့်ခန်းများ လုပ်ကြပါသည်။ တစ်နေ့တွင် ဂျိုးက ၎င်း၏

အိမ်နှင့်ကပ်လျက် အိမ်ကို ရောင်းမည်ဖြစ်၍ ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့ ဝယ်ထားသင့်ကြောင်း ပြောလာသည်။ ကျွန်မတို့မှာ “အို” လမ်းထဲရှိ အိမ်တွင် နေလာသည်မှာ တစ်နှစ်မပြည့်သေးသော်လည်း ကလေးငယ်များနှင့် ပိုမိုသင့်တော်မည့် အိမ်တစ်လုံးကို သွားရင်းလာရင်း စုံစမ်း မေးမြန်းလျက်ပင် ရှိနေပါသည်။ ထိုအိမ်မှာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝိုင်းလ်ဒ် ဘီးလ် ဒိုမီးဗင်း၏အိမ်ဖြစ်ပြီး ထည်ဝါခုံညားသော မလိုင်နစ်ရောင် အုတ်အဆောက်အဦဖြစ်သည်။ အပြင် ပန်းအမြင်မှာ ဂျိုး၏အိမ်နှင့်ပင် ခပ်ဆင်ဆင်တူနေ၍ ကျွန်မ ကြိုက်သွားပါသည်။ သို့သော် အိမ်ကြီးမှာ ကျွန်မတို့နှင့် မတန်အောင် ကြီးမား ခုံထည်လွန်းနေသည်အပြင် ကျွန်မတို့အနေဖြင့် ဝယ်နိုင်လိမ့်မည် မထင်။ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းဖို့ပင် မလွယ်ကူလှပေ။ အိမ်တွင်းသို့ ဝင်ကြည့်သော အခါ ဂျိုးပြောသကဲ့သို့ပင် ထင်သလောက် ကျယ်ဝန်းလှသည်တော့ မဟုတ်ပေ။ ရှည်မျောမျောအိမ်ပုံတွင် အိမ်ရှေ့မျက်နှာစာ မြက်ခင်းကျယ်၊ ရှည်လျားသော ကျောက်စရစ်ခင်း ကားလမ်းကလေး၊ ရှေးရိုးဝရန်တာ ပါရှိသော အိမ်နောက်ဘက်တွင် ကျယ်ဝန်းသော ဆင်ခြေလျှောခြံဝင်းကြီး၌ သစ်ပင်များ စိမ်းညိုနေသည်။ ဆင်ခြေလျှောအဆုံးရှိ မြင်းစောင်းအဟောင်းကို ကားဂိုဒေါင်အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သည်။ အပေါ်ထပ်တွင် လူနေခန်းတစ်ခန်းလည်းရှိသည်။ ကျွန်မမှာ အိမ်ကို မြင်မြင်ချင်း အကြိုက်ကြီးကြိုက်သွားခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မလည်း ထိုအိမ်ကို လိုက်ကြည့်ရန် ခပ်ရွံ့ရွံ့နှင့်ပင် ဖီးလ်အား တိုက်တွန်းရပါသည်။ အိမ်နှင့်မြေအခြေအနေက ကျွန်မကိုပင် စိတ်ထင်စေနေပါလျှင် ဖီးလ်အား ပို၍ စိတ်အိုက်စေတော့မည်ကို ကျွန်မ သိနေပါသည်။ သို့သော် စိတ်ကူးယဉ်ကမ္ဘာတွင် ကျွန်မနေမည့်အိမ်မှာ ထိုအိမ်မျိုးဖြစ်ကြောင်းကိုမူ ဖီးလ်အား ကျွန်မပြောပြလိုက်ပါသည်။ ဖီးလ်မှာ “အို”လမ်းမှ ဖဲခွာ၍ ကျွန်မချော့မော့၍ ခေါ်သွားရာ အိမ်ထဲသို့ ရောက်မှ ဖီးလ်ကလည်း အကြိုက်တွေ့သွားတော့သည်။ ကျွန်မနှင့်ဖီးလ်မှာ အိမ်ကြီး

ကို ဝယ်ယူပြီးသည့်အလား ကလေးတွေကို မည်သည့်နေရာမှာ နေစေမည်။ ပရိဘောဂတွေကို မည်သည့်နေရာမှာထားမည် စသည်ဖြင့် လျှာထား တိုင်ပင်ကြသည်။ ပြီးမှ အိမ်ကိုဝယ်ဖို့ ကြိုးစားကြမည်ဟု ဆုံးဖြတ် လိုက်ကြသည်။ ကျွန်မက ဒိုနိုးဗင်းတောင်းသည် ၁၂၅,၀၀၀ ဒေါ်လာ အောက် အနည်းငယ်လျှော့၍ ၁၁၅,၀၀၀ ဒေါ်လာဖြင့် ရောင်းချရန် အိမ်ပွဲစားကို ဈေးဆစ်လိုက်ပါသည်။

ဖေဖေကလည်း ကျွန်မစိတ်ဝင်စားသော အိမ်များကို ဝိုင်း ဝန်းကြည့်ရှုပေးခဲ့ပါသည်။ ယခု ကျော့ချ်တောင်းဒေသတွင် နောက်ဆုံး တွေ့သောအိမ်မှာ ခိုင်မာစိတ်ချရသော လုံးချင်းအိမ်လည်းဖြစ်၊ ခြံနှင့် ဝင်းနှင့်လည်းဖြစ်နေ၍ ဖေဖေကလည်း သဘောကျသည်။ ကျွန်မ ဈေး ဆစ်ထားဆဲ တစ်နေ့တွင် ဖေဖေ ကျွန်မထံရောက်လာပြီး “ဟိုအိမ်ကို သမီးဝယ်ပြီးပြီ” ဟု ပြောပါသည်။ ကျွန်မလည်း “ဖေဖေ ဘာကိုဆိုလိုတာ လဲ” ဟု စိတ်ဆိုးဆိုးဖြင့် ဖေဖေကို ပြန်မေးလိုက်သည်။

“မနေ့ညက ညစာစားပွဲမှာ ဘီးလ် ဒိုနိုးဗင်းနဲ့တွေ့တော့ သူ့ အိမ်အတွက် ငွေဘယ်လောက်လိုချင်သလဲလို့ ဖေဖေမေးလိုက်တယ်။ သူ က သူခေါ်ထားတဲ့ဈေးလောက်ကိုပဲ လိုချင်တယ်လို့ ပြောတယ်။ ဒါနဲ့ ဖေဖေ က ‘ကောင်းပြီ၊ ခင်ဗျားလိုချင်တဲ့ငွေကို ကေးက ပေးပါလိမ့်မယ်ဗျာ’ လို့ ပြောခဲ့ပြီးပြီ” ဟု ဖြေပါသည်။ ကျွန်မမှာ အိမ်ဖိုးပေးချေရမည့်သူဖြစ်၍ ကျွန်မ ဈေးဆစ် ထားသည်ကို ဘာကြောင့် နောင်ယှက်ခဲ့ပါသလဲဟု ဖေဖေကို ကျွန်မမေး ပြန်သောအခါ ဖေဖေက “ကိုယ်နေချင်တဲ့အိမ်ကိုတွေ့တဲ့အခါ ဈေးမဆစ်ပါနဲ့သမီး” ဟု ပြန်ပြောခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မအလွန်လိုချင်သော အိမ်ကြီးကို ဝယ်ဖြစ် ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့မိသားစုမှာ ထိုအိမ်ကြီးတွင် ထိုအချိန်မှစ၍ ပျော်ရွှင် စွာ နေထိုင်လာခဲ့ရာ ယနေ့တိုင် ကျွန်မတို့မိသားစုပိုင် သီရိဂေဟာကြီး ဖြစ်နေပေသည်။

ဖီးလ်သည် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်တွင် အလုပ်စလုပ်စဉ်ကတည်းက အားသွန်ကြိုးစားခဲ့သူဖြစ်သည်။ သတင်းစာလုပ်ငန်းအကြောင်းကို လုံးဝ မသိသော်လည်း ၎င်း၏စိတ်ဓါတ်နှင့် စွမ်းရည်သတ္တိတို့က ၎င်းအား ကောင်းစွာ ပံ့ပိုးခဲ့ကြသည်။ ဖီးလ်သည် ဖေဖေနှင့် အနီးကပ်ပူးပေါင်း လုပ်ကိုင်သူအဖြစ် သတင်းစာတိုက်တွင်း တိုက်ပြင် နှစ်ဌာနစလုံးအတွက် ချက်ချင်းတာဝန်ယူလိုက်ရပါသည်။ အစိုးရ၏ စစ်ရေးကြိုးပမ်းမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်သူလူထုအတွင်း ပြဿနာများ ပေါ်ပေါက်လာပါက အဖွဲ့အစည်းကြီးများနှင့် ကြော်ငြာသမားများကို ဖေဖေက လှုံ့ဆော်စည်းရုံးထားပြီးဖြစ်၍ သတင်းစာလောကတွင်ရော၊ အခြား စီးပွားရေးနယ်ပယ်တွင်ပါ သိသူမရှိသေးသော ဖီးလ်အဖို့ အထောက်အကူဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

စစ်ပြီးခေတ် ဥရောပတွင် ကြုံတွေ့ရသည့် ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမှု ပြဿနာများကို အလေးထား စဉ်းစားပေးကြရန် သမ္မတ ထရူးမင်းက နိုင်ငံအား သတိပေးပြောကြားခဲ့စဉ်က ငတ်မွတ်မှု ကယ်ဆယ်ရေးတွင် အမေရိကန်ပြည်သူလူထု ပါဝင်ရေးအတွက် စေတနာ့ဝန်ထမ်း အစီအစဉ်တစ်ရပ် ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန် စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးအား ဖေဖေက တင်ပြခဲ့သဖြင့် ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမှု အရေးပေါ်ကော်မတီ³⁴ဖွဲ့လျက် သတင်းစာပေါင်းစုံ လုပ်သားများအင်အားဖြင့် ကမ္ဘာ့ငတ်မွတ်မှုပြဿနာကို ဝိုင်းဝန်းကူညီ ဖြေရှင်းပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုကော်မတီမှာ အစိုးရနှင့် သတင်းစာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ် သာဓကတစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် အလွန်ခဲယဉ်းမည့်လုပ်ရပ် သို့မဟုတ် ဖြစ်နိုင်ဖွယ်မရှိသည့် ကြိုးပမ်းချက်ဟု ဆိုရပေမည်။ ယနေ့ သတင်းစာများမှာ ကမ္ဘာ့ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမှု ပြဿနာကို သတင်းအဖြစ်ရယူ၍ ပြဿနာ ပြေရာပြေကြောင်း ဝိုင်းဝန်းပါဝင် ကြပ်မတ်ကူညီဖြေရှင်းဖို့ထက် ခေါင်းကြီးပိုင်းမှ ဝေဖန်ဆန်း စစ်ရုံမျှသာ လုပ်နေကြပါသည်။ သတင်းစာ

များအနေဖြင့် ယင်းသို့ လုပ်ခြင်းသည် မမှန်ကန်ဟု ကျွန်မ ဆိုချင်သည်။

ဖီးလ်၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များသည် ပထမလအနည်းငယ် အတွင်း၌ လျင်မြန်စွာ တိုးတက်များပြားလာသောကြောင့် အချက်အလက်များကို မှတ်သားရင်း အဆုံးအဖြတ်ပေးရမည် အခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်လာပါသည်။ ဖီးလ်လိုလူစားမျိုးကို ရထား၍ ဖေဖေကျေနပ်နေသည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်³⁵၏ ပထမဆုံး ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် သမ္မတ ထရူးမင်းက ဖေဖေကိုခေါ်၍ မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။ ထိုနေ့ည ဖေဖေမေမေတို့နှင့်အတူ ဖီးလ်ရော ကျွန်မပါ ညစာစားရင်း ထိုကိစ္စကို ပြန်၍ ဆွေးနွေးကြသည်။ ဘဏ်လုပ်ငန်းအခြေအနေကို ကျယ်ပြန့်စွာ နားလည်ထားသော ဖေဖေက အားမာန်အပြည့်ဖြင့် အချိန်ပြည့်လုပ်ရမည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ၎င်းအနေဖြင့် လက်ခံလိုက်ပါက ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် ကို ဖီးလ်က ထုတ်ဝေသူအဖြစ် တာဝန်တိုးယူရမည်ကို သိ၍ “ဒီအလုပ်ကို ဖေဖေ အစပထမကတည်းက တောက်လျှောက် စိတ်ဝင်စားလာခဲ့တဲ့ မူလအခြေခံအလုပ်ပဲ။ ဒါပေမယ့် မင်းက မလုပ်စေချင်ရင်လည်း ဖေဖေ မလုပ်ပါဘူး” ဟု ဖီးလ်အား သွေးတိုးစမ်းသလို ပြောလိုက်သည်။ ဖီးလ်က ကမ္ဘာ့ဘဏ်ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို လက်ခံရန် ဖေဖေအား တိုက်တွန်းအားပေးရင်း ၎င်းနှင့်အတူ ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် အတွက်ပါ စိတ်ချရန် အာမခံချက်ပင် ပေးလိုက်သည်။

ထို့နောက် ၁၉၄၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၈ ရက်နေ့ထုတ် ပို.စ် တွင် ဖေဖေအနေဖြင့် ပို.စ် ကို ဆက်လက်ပိုင်ဆိုင်သွားမည်ဖြစ်သော်လည်း သတင်းစာနှင့်ပတ်သက်၍ ညွှန်ကြားခြင်း၊ ထိန်းချုပ်ခြင်း၊ သတင်းနှင့် အယ်ဒီတာ့အဘော်ကိစ္စများအတွက် တာဝန်ခံခြင်းတို့ကို မပြုလုပ်တော့ကြောင်း ကြေညာလိုက်ပါသည်။ ထိုနေ့မှစ၍ ဖီးလ်သည် တာဝန်အရရော လုပ်ငန်းအရပါ ပို.စ် ထုတ်ဝေသူဖြစ်လာကာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရှိ

အဓိက သတင်းစာများ၏ ထုတ်ဝေသူများထဲတွင် အသက်အငယ်ဆုံး ဖြစ်နေတော့သည်။ ဖီးလ်အပေါ် ထားရှိသော ဖေဖေ၏ ယုံကြည်စိတ်ချမှု မှာ အောက်ပါ သတင်းကြေညာချက်ထဲ၌ပင် ပေါ်လွင် နေပါသည်။ “ပို့.စ် ကို ယနေ့ တာဝန်ခံလုပ်ကိုင် ပေးနေကြသူများ အပေါ် ပို့.စ် က သစ္စာ ရှိသွားမည်ကို ကျွန်ုပ်တပ်အပ်သိနေပါသည်။ ပို့.စ် သည် ဆက်လက် ထွက်နေရုံမျှ မဟုတ်ပါ။ ပို့.စ်သည် တိုးတက်သည့် လမ်းကြောင်းကိုလည်း လျှောက်လှမ်းမည်ဖြစ်ပါသည်”

ဖီးလ် ထုတ်ဝေသူအဖြစ် တိုးမြှင့်ရောက်ရှိလာခြင်းကို ကျွန်မ တို့၏ အပေါင်းအသင်းများနှင့် သတင်းစာအသိုင်းအဝိုင်းက အပြု သဘောဖြင့် သုံးသပ်ဖော်ပြကြသော်လည်း အခြေအနေများမှာ မလွယ် ကူကြောင်းကို သိနေရပါသည်။ ဖီးလ်သည် သာမန်ကာလျှံကာ ကြို တင်ပြင်ဆင်ထားသော လုပ်ငန်းထဲသို့ ရောက်လာပြီး ချက်ချင်းဆိုသလို သတင်းစာကို ရှင်ကျန်တည်တံ့သော လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်အောင် စီစဉ် ဖန်တီးရန် တာဝန်ရှိလာသည်။ ဖီးလ်သည် ကမ္ဘာ့မြို့တော်ကြီးအဖြစ် လျှင်မြန်စွာ တက်လှမ်းနေသော မြို့တော်ရှိ အရှုံးပေါ်နေသော သတင်းစာ တစ်စောင်ကို တာဝန်ယူထားရသူဖြစ်ပါသည်။

အမှန်ပင် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စ် သတင်းစာမှာ သက်ဆိုးရှည်အောင် အတော်ကြိုးစားနေရသည်။ စစ်အတွင်းနှစ်များက အမြတ်အစွန်း ရခဲ့ သော်လည်း ဒုံးရင်းအတိုင်းပြန်၍ အရှုံးပေါ်ခဲ့သည်။ စင်စစ် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စ် မှာ လူအင်အားနည်းနည်းဖြင့် ကျားကန်ထားရသော သတင်းစာ ကလေးသာဖြစ်ပါသည်။ အီးဗီးနင်း စတား ညနေသတင်းစာမှာ အမြတ် အစွန်းအလွန်ကောင်းသော သတင်းစာဖြစ်သော်လည်း ကျွန်မတို့အတွက် အကြီးမားဆုံးပြိုင်ဘက်မှာ နံနက်ပိုင်းထုတ်သည့် တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ် သတင်းစာဖြစ်ပါသည်။ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စ်သည် အယ်ဒီတာပိုင် အရည် အသွေး၊ ကြော်ငြာပမာဏနှင့် အထွေထွေဂုဏ် သိက္ခာတို့ကို ပြန်လည်

ထိန်းသိမ်းခဲ့သော်လည်း စစ်ပြီးခေတ်၌ လူအင်အား ပြန်လည်ဖြည့်တင်း ဖွဲ့စည်းရန် အထူးလိုအပ်လာခဲ့သည်။ လူကောင်းရပို့ ခက်ခဲလာသည်။ အလွန်ကျဉ်းမြောင်းသော အဖွဲ့အစည်းကလေးကဲ့သို့ ဖြစ်နေပြီး ကုမ္ပဏီ မှာလည်း ပုဂ္ဂလိကပိုင်နှင့် မိသားစုပိုင်ဖြစ်သည်။ ဖေဖေ ကမ္ဘာ့ဘဏ်တွင် အလုပ်လုပ်ရန် ထွက်သွားချိန်မှစ၍ ဖီးလ်မှာ အရာရာကို ယခင်ကထက် ပိုမိုလျင်မြန်စွာ လေ့လာမှတ်သားရသည်။ သို့သော် ဖီးလ်က လုပ်ငန်း တစ်ခုလုံးအပေါ် အကွက်ချ၍ ကြိုတင်မြင်ထားပြီးသူဖြစ်ရာ သတင်းစာ ကို အယ်ဒီတာပိုင်အရရော၊ ငွေကြေးအရပါ တိုးတက်သည့် လမ်းကြောင်း မှ ဆက်လက်ထုတ်ဝေသွားနိုင်ရေးအတွက် လူတော်လူကောင်းကို ဦးစား ပေး ရှာဖွေခန့်အပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

ဖေဖေ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆုံးဖြတ်ချက်အချို့သည် ဖီးလ်အတွက် အကျိုးပြုခဲ့သည်အပြင် သတင်းစာအတွက်လည်း အစဉ်အကျိုးပြုနေခဲ့ ပါသည်။ ဥပမာ ပို.စ်အယ်ဒီတာအမြင်များကို ၁၉၃၂ ခုနှစ်မှစ၍ ကာတွန်း ဖြင့် သရုပ်ဖော်ပေးခဲ့သော ဂျင်း အောလ်ဒါမဲန်း³⁶ မရှိသည့်နောက် ၁၉၄၃ ခုနှစ် နှစ်စပိုင်းမှ ၁၉၄၆ ခုနှစ် အစပိုင်းအထိ ပို.စ်တွင် ကာတွန်းဆရာ မရှိခဲ့သော်လည်း ဖေဖေက ဟားဘတ် ဘလော့ခ်³⁷ ဆိုသူ တပ်ထွက် တစ်ယောက်ကို ကာတွန်းဆရာအဖြစ် ခေါ်ယူခန့်ထားပေးသွားခဲ့သည်။ ပို.စ် လုပ်ငန်းခွင်ထဲသို့ ဖီးလ်နှင့် တစ်ချိန်တည်း ရောက်လာသော ကာတွန်းဆရာ ဟားဘတ် ဘလော့ခ်သည် ပို.စ်တွင် နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော် အထိ ဆက်လက်လုပ်ကိုင်သွားခဲ့ရာ သူ၏ တီထွင်မှုလက်ရာများသည် ၎င်းအသက် ၈၇ နှစ်အထိ ဆက်လက်တည်ရှိခဲ့ပါသည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍ အယ်ဒီတာအဖြစ် ဟားဘတ် အယ်လစ္စတင် ရှိနေပါသေးသည်။ ဖေဖေလုပ်ဖော်ကိုင် ဖက်ဟောင်း ချားလ်စ် ဘွိုင်ဆင်³⁸ မှာ လုပ်ငန်းမန်နေဂျာတာဝန် ယူ ထားသည်။ ကြော်ငြာမန်နေဂျာမှာ ဒေါ်နာလ်ဒ် ဘားနာဒ်ဖြစ်ပြီး ဖီးလ်၏

မိတ်ဆွေနှင့် စစ်အတွင်းက လုပ်ဖော်ကိုင်ဘက် ဝေးနံ့ကျွင်း⁴⁰မှာ ထုတ်
ဝေသူလက်ထောက်ဖြစ်သည်။ ထုတ်လုပ်ရေး၊ ဖြန့်ချိရေးနှင့် အလုပ်
သမားဆက်သွယ်ရေးကိစ္စများအတွက် စိတ်ချလက်ချတာဝန်ပေးရမည် သူ
မရှိပေ။

ဖီးလ်က သူ့လုပ်ငန်းကို အတိအကျကန့်သတ်၍ ယူထား
ပါသည်။ သူ့လက်အောက်မှ မန်းနေ့ကျင်းဒါရိုက်တာ ကေဆီ ဂျွဲစ်မှာ
ပို.စ်သို့ စတင်ဝင်ရောက်သည့် ၁၉၃၅ ခုနှစ်ကတည်းက ဖေဖေအား များ
စွာ ကူညီခဲ့သူဖြစ်သည်။ သို့သော် လှေကြီးထိုး ရိုးရိုးသမား ဖြစ်နေပြီး ဖီးလ်
က သတင်းစာကို ခေတ်နှင့်အမီ လိုက်၍ ထုတ်ချင်သည်။ မကြာမီ
မန်းနေ့ကျင်းအယ်ဒီတာနေရာအတွက် ရပ်စ် ဝစ်ဂင်းစ်⁴¹ ဆိုသူကိုတွေ့၍
တနင်္ဂနွေအယ်ဒီတာ⁴²အဖြစ် စတင်ခန့်ထားပြီး တာဝန် တဖြည်းဖြည်း
တိုးမြှင့်ပေးမည်ဟု စိတ်ကူးသည်။ သို့သော် ရပ်စ်က ကျွန်မတို့ သတင်း
စာတွင် မလုပ်ဘဲ နယူးယောက်တိုင်းမ်စ် သတင်းစာ ထုတ်ဝေသူ အာသာ
ဂျူးဘာဂျာ⁴³၏ လက်ထောက်အဖြစ် သွားရောက် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

ဖီးလ်သည် ပို.စ် တွင် ဖော်ပြသော သတင်းစာသားများကိုလည်း
အထူးဂရုစိုက် လေ့လာနေသည်။ စစ်ပြီးခေတ် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အတော်များများ
မှာ ထိုစဉ်က ဥရောပငြိမ်းချမ်းရေးကွန်ဖရင့်မှ ချမှတ်သော ဆုံးဖြတ်
ချက်များဖြင့် ပြန်လည်ထူထောင်လာကြမည့် အလားအလာကိုမြင်သော
ဖီးလ်သည် ဩဂုတ်လတွင် ဟားဘတ် အယ်လစ္စတင်နှင့်အတူ ဥရောပသို့
ထွက်ခွာသွားတော့သည်။ မောင် ကစ္စကိုတွင် ကျွန်မ ကလေးတွေနှင့်
နေရစ်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းသည် ဖီးလ်၏ ပထမဆုံး သတင်းစာကိစ္စခရီးနှင့်
ပထမဆုံး ဥရောပခရီးပင်ဖြစ်သည်။ သတင်းထောက် အယ်ဒီတာ၊
ထုတ်ဝေသူ မည်သူပင်ဖြစ်စေ သတင်းစာသမားများ၏ ဘဝတွင်
အူအမြူးရဆုံး အခွင့်အရေးမှာ ယင်းသို့ ခရီးသွားရခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။
သတင်းစာသမားများအနေဖြင့် ယင်းခရီးစဉ်များမှ အဆုံးမထင်သော

နှစ်သိမ်ကြည်နူးမှုများ ရယူနိုင်ကြသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် မိမိ သတင်းစာအတွက်ရော၊ အစိုးရအတွက်ပါ အလှူငှားသင့်သလို အကျိုး ပြုသွားနိုင်သည်။ ကျွန်မယုံကြည်သွားသည့် အခြေအနေတစ်ခုမှာ ဥပဒေကျောင်းသားဘဝနှင့် ဘွဲ့ရပြီးစ နှစ်များမှစ၍ ဖီးလ်တွင် စွဲကပ်လာခဲ့သော အစွန်းရောက် လစ်ဘရယ်ဝါဒီ အယူအဆများသည် ယင်းခရီးစဉ်ကြောင့် ကင်းပသွားခဲ့ကြသည့် ပြောင်းလဲချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီတွင် ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ကျွန်မ ပြန်ရောက်လာသောအခါ ဖီးလ်မှာ သတင်းစာကို တိုးတက်အောင် ဆက်လက်ထုတ်ဝေရင်း ဖေဖေ့ကိုပါ စိတ်ဓါတ်ရေးရာအရ အားပေးကူညီနေရပေသည်။ ဖေဖေသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်ဥက္ကဋ္ဌ၏ တာဝန်ကို ထင်မှတ်သည်ထက် များစွာ ပို၍ကြီးလေးနေကြောင်း သိနေပါပြီ။ ဖေဖေအတွက် အကြံဉာဏ်ကအစ မိန့်ခွန်းများအထိရေးလျက် ဖီးလ်က တတ်နိုင်သမျှ ဖေဖေကို ကူညီနေသည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်တွင် အဖွဲ့အစည်းအတွင်း အချင်းချင်းတိုက်ခိုက်မှုမပါဘဲ ဥက္ကဋ္ဌ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ရန် မလွယ်ကူပေ။ ဖေဖေသည် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆက်လက်တိုက်ခိုက်လုပ်ကိုင်သွားပါက မိမိအနိုင်ရမည်ကို သိသော်လည်း မိမိအနေဖြင့် အသက်အရွယ်အရ ယင်းကဲ့သို့ မလုပ်ကိုင်လိုတော့သဖြင့် ရက်သတ္တပတ်နှစ်ပတ် ကြိုတင်၍ နုတ်ထွက်ခွင့်တင်ပြီး ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့တွင် ထွက်လာခဲ့ပါသည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် သို့ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ၌ ဖေဖေပြန်ရောက်လာချိန်မှာ သတင်းစာတိုက်၏ စပ်ကူးမတ်ကူးအပြောင်းအလဲကာလကလေးပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေထွက်သွားသည့် ခြောက်လတာကာလအတွင်း၌ ဖီးလ်မှာ သူ့လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို သူ့ဘာသာသူချမှတ်ကာ သတင်းစာလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးကို တာဝန်ခံအုပ်ချုပ်နေပေသည်။ ထိုပထမ

နှစ် ကုန်ဆုံးချိန်၌ ဖီးလ်ကို နေရာတိုင်းလိုလို၌ တွေ့နေရပါတော့သည်။
ဖေဖေကမူ ဘုတ်အဖွဲ့ဟူ၍ မရှိပါဘဲလျက် ဥက္ကဋ္ဌဟူသောအမည်ဖြင့်
သတင်းစာလုပ်ငန်း၌ ပါဝင်လာပြန်သော်လည်း ဖီးလ်ကိုသာ ထုတ်ဝေ
သူအဖြစ် အာဏာကုန်ဆက်လက်လွှဲအပ်ထားပါသည်။ ဖီးလ်လုပ်ကိုင်
သမျှလုပ်ငန်းအားလုံးကိုမူ ဖေဖေက မပျက်မကွက် ပံ့ပိုးကူညီပေးသည်။
ဤသို့ဖြင့် ဖေဖေနှင့် ဖီးလ်ဆက်ဆံရေး၌လည်းကောင်း၊ ကျွန်မတို့နှင့်
ဖေဖေမေမေတို့ ဆက်ဆံရေး၌လည်းကောင်း ရှုပ်ထွေးသော်လည်း
ပျော်ရွှင်ဖွယ်လုပ်ငန်းသဘောဆက်ဆံမှု အခြေအနေတစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်
လာပါသည်။

ဖေဖေ၏ အတွေ့အကြုံနှင့် အသိပညာဗဟုသုတကို လေးစား
သည်အလျောက် ဖေဖေ၏ အကျိုးအကြောင်း ခိုင်လုံသော အဆုံး အဖြတ်
များကိုလည်း ဖီးလ်က ယုံကြည်အားထားသည်။ ထို့ကြောင့် သတင်းစာ
နှင့်ပတ်သက်၍ အဓိကဆုံးဖြတ်ချက်ချရမည်ကိစ္စနှင့်အခြား အရေးကြီး
ကိစ္စများတွင် ဖေဖေသဘောထားကိုပါ တောင်းလေ့ရှိသည်။ ထိုအခါ ဖီးလ်
၏ ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေးနှင့် စွမ်းရည်၊ အထူးသဖြင့် ပရိသတ်နှင့် ဆက်ဆံ
ရေးအရည်အသွေးကို သိထားသော ဖေဖေကလည်း ဖီးလ်၏ ကြိုးပမ်း
လုပ်ဆောင်မှုများကို အကြံဉာဏ်အားဖြင့်သာမက ငွေကြေးအားဖြင့်ပါ ပိုမို
ပံ့ပိုး ဖြည့်ဆည်းပေးလာပါသည်။

မေမေသည် ဒေသအသီးသီးသို့ ခရီးထွက်ခဲ့ပြီး စစ်ပြီးခေတ်
ပေါ်ပေါက်နေသည့် ပြဿနာများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာသို့ အစီရင်ခံခြင်း၊
ဟောပြောခြင်း၊ ဆောင်းပါးရေးသားခြင်းများ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။
ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စံတွင် ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလနှင့် မေလအတွင်း ဖော်ပြခဲ့သည့်
မေမေ၏ အခန်းဆက်ဆောင်းပါး ၂၄ ပုဒ်ကို ဖီးလ်က ပထမတန်းစား
ဆောင်းပါးအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ မေမေသည် တစ်ချိန်တည်းတွင်
လူမှုရေးနှင့် လူထုသက်သာချောင်ချိရေးကိစ္စများ တိုးတက်ပြုပြင်ပြောင်း

လဲရေးကို အထူးအာရုံစိုက်၍ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် အစိုးရကျောင်းများထောက်ပံ့ရေး နိုင်ငံသားများကော်မရှင်⁴⁴ကို ကူညီဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ပြီး ကွယ်လွန်ချိန်အထိ ကော်မရှင်လုပ်ငန်းများကို တက်ကြွစွာဆောင်ရွက်သွားခဲ့ပါသည်။

မေမေဆောင်းပါးများမှာ သတင်းစာဆောင်းပါးအဖြစ် ဖော်ပြရန် ရှည်လွန်းနေသောကြောင့် အယ်ဒီတာများ တည်းဖြတ်ရန် လက်တွန်းနေကြသည်။ မေမေကလည်း သူ့စာများကို အလွန်တန်ဖိုးထားတတ်သဖြင့် ကေဆီ ဂျုံးစ်ကလွဲလျှင် ကျန်အယ်ဒီတာများ မေမေဆောင်းပါးများကို မတည်းဖြတ်ချင်ကြပေ။ တစ်ကြိမ်တွင် မေမေ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကို ကော်လီယာ မဂ္ဂဇင်း⁴⁵က ဝယ်လိုက်သဖြင့် မေမေသည် ထိုမဂ္ဂဇင်းက ဆောင်းပါးဖိုးပေးလိုက်သည့် ချက်လက်မှတ်ကို ကေဆီ ဂျုံးစ်ထံယူလာပြီး “ကြည့်စမ်း၊ တစ်ချို့သူတွေက ဒို့စာရေးတာကို ပိုက်ဆံပေးကြတယ်၊ သိလား” ဟူ၍ လာကြားသွားသည်ဟူ၏။

၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် မေမေနှင့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် စီမံခန့်ခွဲရေး အပိုင်း ထိပ်တိုက်တွေ့တော့သည်။ ထိုစဉ်က အယ်ဒီတာ့အဘော်ကလပ် အယ်ဒီတာ ဟားဘတ် အယ်လစွတင်ရေးသော ခေါင်းကြီးပိုင်းတစ်ပုဒ်၏ ပုံနှိပ်စာကြမ်းကို မေမေက ပြင်ပြီး စာစီခန်းသို့ တိုက်ရိုက်ပို့လိုက်သောကြောင့် မိမိ၏အလုပ်ကို ဝင်စွက်သည်ဟုဆိုကာ ဟားဘတ်က ဖီးလ်အား တိုင်ကြားသဖြင့် ဖီးလ်လည်း မေမေအရှုပ်အထွေးတွင် ပါဝင်ခဲ့ရသည်။

သို့သော် ဖီးလ်၏ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် လိမ္မာပါးနပ်မှုကြောင့် မေမေက ဟားဘတ်အား စာဖြင့် ချက်ချင်းတောင်းပန်လိုက်ရာ ပြဿနာ အဆုံးသတ်သွားခဲ့ပါသည်။ ဖီးလ်သည် လုပ်ငန်းခွင် ဆက်ဆံရေး ပြဿနာများသာမဟုတ်၊ ကျွန်မနှင့် မေမေတို့အကြား ကတောက်ကဆတ်ဖြစ်ကြသော အခါများတွင်လည်း ကြားဝင်ဖြန့်ဖြေပေးနေရသူဖြစ်၍ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်စလုံးမှာလည်း ဖေဖေမေမေတို့ကို မိဘအနေဖြင့်

ရော၊ လုပ်ငန်းရှင် အနေဖြင့်ပါ ဆက်ဆံရေး ပြေပြစ်ချောမွေ့နေပေသည်။

ယင်းသို့ သတင်းစာတိုက်နှင့် မေမေတို့ကို ကြားဝင်ဖြန့်ဖြေပေးသည်ကာလအတွင်း၌ ဖီးလ်က ကျွန်မကို သူနှင့်အတူ မပြတ်နေစေခဲ့ပါသည်။ သို့သော် သူ့အစီအစဉ်အတိုင်းသာ ကျွန်မလိုက်ရပါသည်။ တာဝန်အရသွားရောက်ရသော ညပိုင်းဧည့်ခံပွဲများ၊ အထူးသဖြင့် သံရုံး ညစာစားပွဲများကို ဖီးလ်အမုန်းဆုံးဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ပိုပြီး စိတ်ဝင်စားမည်နေရာများသို့ သွားရန် ကျွန်မကပြောသော်လည်း သူ့အဆုံးအဖြတ်သာ အဓိကဖြစ်ပါသည်။ သူက ဆုံးဖြတ်သူ၊ ကျွန်မက ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်ရသူဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မသည် ဖီးလ်၏ အကူအညီမပါဘဲ လွတ်လပ်စွာ မဆုံးဖြတ်နိုင်သေးပါချေ။

အသေအချာတွေးကြည့်သောအခါ မေမေမှာ မည်သည့် ချုပ်ချယ်မှုမျိုး၏အောက်တွင်မှ အလုပ်မလုပ်ခဲ့ဖူးသောကြောင့် သမီးအတွက် နမူနာယူနိုင်မည့်အဆင့်၌သာ ရှိနေရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် မေမေသည် သမီးအရင်းများအား ခိုင်မာသော ဥပမာပြယုဂ်ကို မပြဘဲ သမီးများကို သိမ်ငယ်စိတ်များ ကိန်းအောင်းစေခဲ့သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မေမေသည် ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်မှုနှင့် အတ္တကိုအခြေပြုသော်လည်း ဇနီးမယားတစ်ယောက်၏ မူလတာဝန်မှာ မိမိ၏ လင်ယောက်ျားနှင့် သားသမီးများအတွက်ဖြစ်ပုံ၊ ဇနီးမယားတစ်ယောက်၏ အရေးပါ အရာရောက်ပုံများကို ပီပြင်စွာ ပြောပြသွားနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့သော ဇနီးမယားတစ်ယောက်၏ ဘဝမျိုးကိုလည်း အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ နေထိုင်သွားနိုင်ခဲ့ပါသည်။

သားလေး ဒေါ်နီကို မွေးဖွားပြီးနောက်ကာလနှင့် ဖီးလ်နိုင်ငံခြားမှ ပြန်ရောက်လာပြီး နောက်ပိုင်းကာလများ၌ ကျွန်မမှာ လုပ်ငန်းခွင်သို့

ပြန်မဝင်နိုင်ခဲ့တော့ပေ။ ဖီးလ်ရော ကျွန်မပါ သတင်းစာလုပ်ငန်းထဲသို့ ဝင်သွားပါက ရှုပ်ထွေးလာစရာအကြောင်းရှိ၍ ကျွန်မ ချန်နေရစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းသို့ ရောက်သောအခါ ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် ထဲတွင် တစ်ပတ်တစ်ကြိမ် ပုံမှန်ထည့်သွင်းမည် မဂ္ဂဇင်း ကဏ္ဍ⁴⁶ အခန်းတစ်ခုကို စတင်ရေးပေးရန် ကျွန်မကို ဖီးလ်က အကြံပေး တိုက်တွန်းလာပါသည်။ မဂ္ဂဇင်းပေါင်းစုံတွင် ပါဝင်သော စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာများ အကြောင်းနှင့် ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်ရေးပေးရန်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မလည်း ပို.စ်တွင် ဖီးလ်အလုပ်စဝင်စဉ်ကတည်းက အချိန်ပိုင်း အလုပ်တစ်ခုခုလုပ်ရန် ဆန္ဒရှိပြီးဖြစ်သည်အတိုင်း ထိုနှစ် ဧပြီလ တနင်္ဂနွေထုတ် စာစောင်မှစ၍ အပတ်စဉ်ရေးပါတော့သည်။ တစ်ပတ်စာအတွက် ကျွန်မ တစ်နေ့သာ ရေးသားရသော်လည်း စာမူခမှာ တစ်ကော်လံ ၁၅ ဒေါ်လာရ၍ အတော်များသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ သို့သော် ကျွန်မအဖို့ အမြဲတမ်းလိုလို အဆင်မပြေသည်ရက်များ၌သာ ရေးရတတ်သဖြင့် တစ်ခါတစ်ရံ အပြီးသတ်တွင် အလောဆော်ရလေ့ရှိပါသည်။ ကျွန်မသည် မဂ္ဂဇင်းကဏ္ဍကို နှစ်နှင့်ချီ၍ စိတ်ပါလက်ပါ ရေးလာခဲ့ရာ ကျွန်မတို့ မိတ်ဆွေ လူးဝစ္စဗီးလ် ကူရီယာ ဂျာနယ်⁴⁷ အယ်ဒီတာ ဘယ်ရီ ဘင်ဟမ်⁴⁸ ထံမှ ၎င်းဂျာနယ်အတွက်လည်း အပတ်စဉ်မဂ္ဂဇင်းကဏ္ဍ ပို.ပေးပါရန် ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မထံသို့ မေတ္တာရပ်ခံလာခဲ့ပါသည်။ ကူရီယာ ဂျာနယ်၌ မဂ္ဂဇင်းကဏ္ဍ တိုးချဲ့ထည့်သွင်းခြင်းကို ဝမ်းမြောက်ကြိုဆိုကြောင်း၊ ကျွန်မ တတိယကလေး မျက်နှာမြင်ပြီးလျှင် ရေးပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖီးလ်က ဘယ်ရီထံ စာဖြင့် ပြန်ကြားခဲ့သည်။ ဤမဂ္ဂဇင်းကဏ္ဍမှာ ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် သတင်းစာတွင် ယနေ့တိုင် အပတ်စဉ် ဖော်ပြဆဲဖြစ်ပါသည်။

အပတ်စဉ် ဆောင်းပါးကော်လံများကို ကျွန်မ စရေးသည် အချိန်လောက်မှာပင် နိုင်ငံသားရေးရာ ကိစ္စများတွင် ကျွန်မ ပိုမိုပါဝင်ဆောင်ရွက်လာရပါတော့သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် သမ္မတ ထရူးမင်း

ဂုဏ်ထူးဆောင်ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ပါဝင်သော အမျိုးသားမြို့တော်နှစ် ၁၅၀ ပြည်ကော်မရှင်⁴⁹တွင် ကျွန်မအား တာဝန်ပေးလာပါသည်။ စစ်ပြီးစ ယင်းနှစ်များတွင် လူမှုသက်သာချောင်ချိရေးလုပ်ငန်းများ ရန်ပုံငွေ ရရှိ ရေးကိုလည်း ကျွန်မ ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ အသင်းအဖွဲ့ အမည်ခံပြီး ပီပြင်စွာ မလှုပ်ရှားသော အသင်းအဖွဲ့များနှင့် တွေ့သောအခါ အလွန်စိတ်ပျက်ရပါသည်။

ကျွန်မ၏ ကလေးငယ်များအတွက် တစ်ခုခု လုပ်ပေးရန်ကို လည်း ကျွန်မ အမြဲတမ်းစိတ်စောနေပါသည်။ ထိုစဉ်က ကလေးများ အရေးကိစ္စတွင် မိဘအုပ်ထိန်းသူနှစ်ဦးက တာဝန်ခွဲဝေယူခြင်းမျိုး မရှိသေး ပေ။ ကျွန်မသာ အိမ်၌ အိမ်မှုကိစ္စမှန်သမျှကို ဆောင်ရွက်ပြီး ကလေး နှစ်ယောက်အတွက် ကျောင်းရှာပေးရသည်။ ကလေး၏လှုပ်ရှားမှုကို ကြီးကြပ်၍ တစ်အိမ်သားလုံး၏ လူမှုရေးအစီအစဉ်ဇယားများကိုပါ ရေး ဆွဲပေးပါသည်။ အိမ်ကိုလည်း မွမ်းမံပြင်ဆင်ပေးပါသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် သမီးကြီး လာလီ လေးနှစ်ပြည့်၍ မူကြိုကျောင်းတွင် ကျောင်း အပ်မည်ပြုသောအခါ လျှောက်လွှာထဲ၌ ယနေ့ခေတ် ကလေးမိဘများ ကြုံတွေ့ကြရသည့် ခပ်ကြောင်ကြောင် မေးခွန်းပေါင်းများစွာ မေးထား သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဥပမာ - အိမ်တွင် ကလေးများကို ကျွန်မ အောင်မြင်စွာ ထိန်းကျောင်းနိုင်ပါသလား ဟူသော မေးခွန်းမျိုးဖြစ်ပါ သည်။ ကျွန်မသည် အားရအောင် ရယ်ပြီးမှ အောင်မြင်သည် မအောင် မြင်သည်ကို ကျွန်မ မသိကြောင်း၊ သို့သော် မအောင်မြင်ဟုပင် ထင်ကြောင်း အဖြေပေးလိုက်ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ မူကြိုကျောင်းမှ ကျွန်မ၏ သမီး အတွက် မည်သည့်အကျိုးအမြတ်များ ရယူလိုပါသလဲဟူသော မေးခွန်း ကိုလည်း ကျွန်မအား မေးပါသည်။ သမီးကို မူကြိုကျောင်းတွင် ဘာကြောင့် လက်ခံထားလိုက်ကြသည်ကို ကျွန်မ မသိပေ။ ကျွန်မ၏ အဖြေတွေ ကြောင့် မဟုတ်သည်ကတော့ သေချာသည်။ သို့သော် သမီးအား

စမ်းသပ်စစ်ဆေးသည့် အနေဖြင့် ထုတ်ပေးလိုက်သည့် ဘလောက်တုံး
ကလေးများကို သမီးက အောင်မြင်စွာ စုစည်းတွဲဆက် ပေးနိုင်ခဲ့သည်
ရလဒ်ကြောင့်ဖြစ်ရမည်ဟု ကျွန်မဘာသာ အဖြေထုတ်ထားမိခဲ့ပါသည်။

ယင်းကာလနှစ်များအတွင်း၌ နွေရာသီရောက်တိုင်း လှုပ်ရှား
မှုတစ်စုံတစ်ခုလုပ်ရန် ကျွန်မ ကြိုးစားမြဲဖြစ်ပါသည်။ အများအားဖြင့်
ကလေးတွေကို ဖေဖေမေမေတို့နှင့်တွေ့ဖို့ မောင့် ကစွကိုသို့ ကျွန်မ
ခေါ်သွားတတ်ပါသည်။ သို့သော် ဆဲဗင်းစပရင်းစ်ခြံ⁵⁰ဆီသို့ ကလေးတွေ
ကို ပို့ပေးချင်သည့်ဆန္ဒမှာလည်း ကျွန်မတွင် အမြဲဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။
ဆဲဗင်းစပရင်းစ်ထဲတွင် ကျွန်မငယ်စဉ်က ပျော်နေတတ်သလို ကျွန်မ
ကလေးတွေလည်း ထိုခြံထဲတွင် ပျော်ကြမည်ဟု ကျွန်မတွက်ထားသည်။
သို့သော် ဖီးလ်ကို ဝေါရှင်တင်တွင် ထားရစ်ပြီး ကျွန်မ ထွက်မလာချင်
ပါ။ ဖီးလ်ခမျာ ဖေဖေနှင့်အတူ နေ့စဉ်အလုပ်လုပ်ရသည်ဖြစ်ရာ စနေ၊
တနင်္ဂနွေနေ့များတွင် ထိုမိသားစုဝန်းကျင်ပြင်ပ၌ အနားယူချင်ရှာမည်။
ကျွန်မသည် မေမေနှင့် ကျွန်မကလေးများ၏ ဆက်ဆံရေး၊ မေမေက
ကျွန်မအပေါ်ထားရှိသည့် သဘောထားများနှင့် ပတ်သက်၍လည်း
ကြောင့်ကြစိုးရိမ်နေမိပါသည်။ မေမေက ကျွန်မကလေးများမှာ ၎င်းနှင့်
အတူ ရှိသည့်အချိန်ကလွဲလျှင် တစ်သက်လုံး ဝဝလင်လင် မစားသောက်
ကြရဘိသကဲ့သို့ ကလေးတွေအပေါ် ပြုမူဆက်ဆံတတ်သည်။ ၎င်းထံ
သို့ထိုနှစ်အတွင်း မကြာခဏသွားရောက်လေ့ရှိသော အစ်ကိုကြီးဘီးလ်၏
ကလေးများနှင့် ကျွန်မကလေးများကိုလည်း မေမေက အမြဲလိုလို နှိုင်း
ယှဉ်ပြောဆိုတတ်သည်။

ယင်းအခြေအနေကြောင့် မိသားစုများအတွင်း တင်းမာသော
ယှဉ်ပြိုင်မှုတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါသည်။ အဆိုဆုံးမှာ မြေးများ၏
အသက်အရွယ်နှင့် အချိန်အခါကိုလိုက်၍ မေမေက မြေးများကို ခွဲခြားမှု

ပြတတ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ မေမေက သူ့မြေးများရှေ့၌ သိမ်မွေ့မှုကင်းမဲ့သော မျက်နှာသာပေးမှုမျိုး ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ တစ်ညနေတွင် ကလေးများစောစောစီးစီး ညစာစားနေသော အခန်းထဲသို့ မေမေဝင်လာရင်း “လာလီရှေ...လာလီ အတွက် ဘွားဘွား ပန်းတစ်ပွင့်ယူလာတယ်” ဟု လာလီအား လှမ်းပြောလိုက်ပါသည်။ ထိုစဉ်က လာလီထက် နှစ်နှစ်ငယ်သော သားလေးဒေါ်နီက မည်သူ့ကိုမျှ မရည်ရွယ်ဘဲ “ဘွားဘွားက ငါ့အတွက် ပန်းရှာမတွေ့တာ ဖြစ်မှာပါ” ဟူ၍ တိုးတိတ်စွာ ရေရွတ်လိုက်သော စကားလေးကို ကျွန်မ မည်သည့်အခါမျှ မမေ့နိုင်တော့ပါ။

ထိုအချိန်က ကလေးများသည် ကျွန်မဘဝ ဗဟိုချက်နေရာကို ယူထားကြသော်လည်း ဖီးလ်၏ စိတ်အာရုံအဓိကနေရာ သို့မဟုတ် ကျွန်မတို့ဘဝ၏ ဗဟိုချက်နေရာမှာ ဖီးလ်ကိုယ်တိုင် မျက်နှာစာအားလုံးကို ဖြန့်ကျက် ကိုင်တွယ်ပေးနေသော ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်သည် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာ၏ အယ်ဒီတာ့အဘော်များ ပိုမိုအသုံးတည့်ရေးမှသည် သတင်းစာစက္ကူ ပိုမိုရရှိရေးအထိလည်းကောင်း၊ အယ်ဒီတာ့အဘော်များ အနှစ်သာရပြည့်မီရေးအတွက် သုတေသန လုပ်ငန်းများ ပိုမိုပြုလုပ်ရန်လည်းကောင်း၊ နွေရာသီတွင် ကျပန်း သတင်းစာအရောင်း ကျဆင်းသွားခြင်းကို ကာကွယ်ခြင်း၊ ကုန်ကျစရိတ်များ လျှော့ချခြင်း၊ စာစီအမှား၊ ပုံနှိပ်အမှားများနှင့် စက်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို လျှော့ချခြင်း၊ ဒေသခံ သတင်းစာဖတ်ပရိသတ်အင်အား ကျိန်းသေရရှိရေးအတွက် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် ထုတ်ဝေသူတိုင်း ပုံမှန်စည်းရုံးရာဒေသဖြစ်သည့် မယ်ရီလန်နှင့် ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်များ၏ နယ်သတင်းများကို အားဖြည့်ဖော်ပြခြင်းများကို စေ့စပ်သေချာစွာ ပြုလုပ်ခဲ့သောကြောင့် တစ်နှစ်ကျော်သည်နှင့် သတင်းစာအကြောင်း ကောင်းစွာသိရှိနေပြီး လုံးဝ တာဝန်ယူအုပ်ချုပ်နိုင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာတော့သည်။

ဖီးလ်သည် ကြော်ငြာထည့်သွင်းကြသည့် ကုမ္ပဏီအုပ်ချုပ်သူများထံသို့လည်း ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စ် ၏ ချွေတာရေးသဘောထားကို မကြာခဏ စာဖြင့် ရှင်းလင်းပြောပြတတ်သဖြင့် သတင်းစာ၌ ကြော်ငြာထည့်သွင်းသူ များပြားလာခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် ပို့.စ် သမိုင်းတွင် ကြော်ငြာအများဆုံး ထည့်သွင်းအောင် စည်းရုံးနိုင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့သည်။

ဖီးလ်သည် ဒေသအတွင်းရှိ စာသင်ကျောင်းများ၌ သတင်းစာကို ပညာပေးအဖြစ် အသုံးချရန်အထိ ကြိုးပမ်းလှုပ်ရှားခဲ့သည်။ ကာတွန်းကဏ္ဍကို စစ်မဖြစ်မီကအတိုင်း ကျယ်ပြန့်စွာ ပြန်လည်ဖော်ပြပေးသည့်အပြင် သတင်းစာတိုက် ရုံးခန်းကိုလည်း တိုးချဲ့မွမ်းမံ ပြင်ဆင်လိုက်ပါသည်။

ဖီးလ်၏ စိတ်အာရုံသည် သတင်းစာတွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင်နေသူများနှင့် သတင်းစာအတွက် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပေးသူများအပေါ်၌ ရောက်နေတတ်ရာ သတင်းစာတိုက်အတွင်းမှ လူတိုင်းကို ဖီးလ် သိနေတော့သည်။ သို့ဖြင့် ၎င်းအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးနေသူများ၏ သားရေး၊ သမီးရေးကအစ စားဝတ်နေရေး၊ ကျန်းမာရေးပြဿနာများကို တာဝန်ယူ ဖြေရှင်းပေးသည်။ ဖီးလ်သည် သတင်းစာအတွက် အလားအလာရှိသော လူငယ်များနှင့် နာမည်ရ သတင်းထောက်များကိုလည်း စတင်ခေါ်ယူ စုဆောင်းခဲ့သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဧပြီလဆန်းပိုင်းတွင် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စ် သို့မန်းနေ့ကျင်းဒါရိုက်တာအဖြစ် ရပ်စ် ဝစ်ဂင်းစ် ဝင်လာသောအခါ သတင်းစာတွင် အကြီးမားဆုံး ပြောင်းလဲမှုတစ်ခု ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ဖီးလ်နှင့် ဖေဖေတို့က ရပ်စ်အား ပို့.စ်မန်းနေ့ကျင်းဒါရိုက်တာအဖြစ် တာဝန်ယူရန် ပထမအကြိမ်ခေါ်ခဲ့ပြီးနောက် တစ်နှစ်ကြာသောအခါ ရပ်စ်ထံသို့ ပြန်သွားကြပြီး ကမ်းလှမ်းကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သည်တစ်ကြိမ်တွင်တော့ သတင်းစာရေးသားတည်းဖြတ်ခြင်းအလုပ်ကို ပြန်လုပ်လိုသော ရပ်စ်က လက်ခံလိုက်သည်။ ပို့.စ်၏ ကမ်းလှမ်းချက်ကို ရပ်စ်က လက်မခံမီက

ကုမ္ပဏီ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းကို ကြည့်လိုသော ဆန္ဒရှိ မရှိ ဖေဖေက ရပ်စ်အားမေးရာ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဖေဖေအပေါ် ယုံကြည်ပြီးဖြစ်၍ မကြည့်လိုကြောင်း ပြန်လည်ပြောကြားသည်။ ထို အချိန်တွင် ကေဆီ ဂျိုးစ်မှာ ထုတ်ဝေသူလက်ထောက် ဖြစ်လာပြီး သုံးနှစ်ကြာသောအခါ ဆိုင်းဂျာနယ် ဟဲရာလ်ဒ်⁵¹ ဂျာနယ်တွင် အမှု ဆောင်အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် ပို.စံမှ ထွက်သွားတော့သည်။

ရပ်စ် ဝင်းဂင်းစ်နှင့် ပို.စံအဖွဲ့သားများ၏ ဆက်ဆံရေး ကောင်း သောကြောင့် ပို.စံ၏လုပ်ငန်းဆောင်တာများမှာ နောင် ၂၁ နှစ်ကြာ သည်အထိ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်ဖြင့် တိုးတက်အောင်မြင်လာခဲ့ပါသည်။ မြို့ သတင်းများ စုဆောင်းတည်းဖြတ်သည့် အယ်ဒီတာဌာန၏ အရည်အသွေး နှင့်သမာဓိကို အထင်အရှားအကျိုးပြုစေသည့် အပြောင်းအလဲများကို ရပ်စ်က ချက်ချင်းပြုလုပ်သည်။ သတင်းစာတွင် နီးဂရိုစသည့် လူမျိုးကို ခွဲခြား ဖော်ပြသော အရေးအသားများ ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်း မပြုရန် စည်း ကမ်းသစ်များ ထုတ်ပြန်ကြေညာလိုက်သည်။ အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင်များနှင့် သတင်းစာတိုက်ဝန်ထမ်းများ အဂတိ မလိုက်စားကြရန်နှင့် အခွင့်အရေး မယူကြရန် သတိပေးသည်။ ရဲတပ်ဖွဲ့၏ လုပ်ရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဝေဖန်ရေး သတင်းဆောင်းပါးများ ရေးသားဖော်ပြရန်သာ သတင်းစာတွင် တာဝန်ရှိကြောင်း၊ ကျေးဇူးခံ ကျေးဇူးစားသဘောဖြင့် ရဲကိုသော်လည်း ကောင်း၊ အခြား တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုသော်လည်းကောင်း သတင်းစာမှ မျက်နှာလိုမျက်နှာရ လုပ်စရာ မလိုကြောင်း သတင်းစာ ဝန်ထမ်းများအား ရှင်းလင်းပြီး ညွှန်ကြားချက်များကို ချက်ချင်း ကျင့်သုံး လိုက်နာစေသည်။

ယင်းကဲ့သို့ ပို.စံသတင်းစာတိုက်အတွင်း မူဝါဒသစ်ကို ချမှတ် ကျင့်သုံးကြသောကြောင့်လည်း ရပ်စ်နှင့် ဖီးလ်တို.ကြီးကြပ်သည့် ပထမပိုင်း သတင်းစာခေါင်းကြီးပိုင်းတစ်ခုဖြင့် ဒေသတွင်းနှင့် တစ်မျိုးသားလုံး ရာဇဝတ်မှုဆန့်ကျင်ရေးတိုက်ပွဲကို စတင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ဒေသ

တွင်း ရာဇဝတ်မှုဆန့်ကျင်ရေး တိုက်ပွဲတွင် ဝေါရှင်တင်ရဲတပ်ဖွဲ့နှင့် ရင်ဆိုင်ခွဲရာ၌ ဝေါရှင်တင်ရဲ အဂတိလိုက်စားသည့် အထောက်အထား များကို ဝေါရှင်တင် ပို.စ်က ကွန်ဂရက်လွှတ်တော် ကော်မတီသို့ တင်ပြ ခဲ့သဖြင့် တောက်လျှောက်ဆင်နွှဲလာခဲ့သော တိုက်ပွဲမှာ လေးနှစ်အကြာ ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် ပြီးဆုံးခဲ့သည်။ သို့သော် စွဲချက်များဖြင့် ရာထူးမှ နုတ်ထွက်သွားခဲ့ရသော ဝေါရှင်တင်ရဲမှူးကြီး ရောဘတ် ဂျေ ဘဲရက်⁵²က ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက် အမှတ် (၅) ကို ကိုးကားတင်ပြ ခဲ့သောကြောင့် ၎င်း၏အမှုကို အပြီးသတ် အဆုံးအဖြတ်မပေးခဲ့တော့ ချေ။

ထိုနှစ်များအတွင်း ၁၉၄၇ ခုနှစ် နွေဦးရာသီ၌ ထရူးမင်းမူဝါဒ⁵³ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယင်းနောက် မာဂျယ်လ်စီမံကိန်း⁵⁴ဖြင့်လည်းကောင်း စတင်ခဲ့သော ကြီးမားကျယ်ပြန့်သည့် ကမ္ဘာ့အရေးအခင်းများ ပေါ်ပေါက် လျက်ရှိပါသည်။ ပို.စ်အတွက် နိုင်ငံခြားသတင်းများရေးရန် ဖာဒီနန် ကွန်း⁵⁵ကို ရထားပြီးဖြစ်သော်လည်း နိုင်ငံခြား၌ အခြေစိုက်သည့် ပို.စ် နိုင်ငံခြားသတင်းထောက် မရှိသေးပေ။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံခြား ကြေးနန်း သတင်းများနှင့် တစ်ခါတစ်ရံ အလွတ်သတင်းထောက်များထံမှ သတင်း များကို အားထားနေရသည့် အချိန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ရပ်စ် ရောက်မလာ မီကတည်းကပင် သတင်းထောက်များကို စစ်တပ်စရိတ်ဖြင့် နိုင်ငံခြား သို့လွှတ်၍ နိုင်ငံခြားသတင်းများ တိုးမြှင့်ရယူသည့် အစီအစဉ်ကို ဖီးလ် စတင်ဆောင်ရွက်နေပြီဖြစ်ပါသည်။

ဝေါရှင်တင် ပို.စ် သတင်းစာက ပါဝင်ခဲ့သော လှုပ်ရှားမှုများတွင် မာဂျယ်လ်စီမံကိန်းအား ထောက်ခံရေးသားသည့် အစီအစဉ်လည်း ပါဝင် ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ပို.စ်သတင်းစာ မျက်နှာဖုံးတွင် မာဂျယ်လ်စီမံကိန်း အကြောင်းကို ပုံမှန်ဖော်ပြပေးခဲ့ရာမှ ၁၉၄၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလမှစ၍

အထူးကဏ္ဍအဖြစ် တိုးချဲ့ဖော်ပြပေးခဲ့သည်။ ဖီးလ်က ရှေ့တန်းမှ ပါဝင်
ထောက်ခံပြီး ထိပ်တန်း ပို့စ်သတင်းထောက်များ ရေးသားခဲ့ကြသည့်
ယင်းအချုပ်ပိုကဏ္ဍမှာ အများပြည်သူလူထုအကျိုးကို ထူးထူးခြားခြား
ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သောကြောင့် အမျိုးသားရေးဦးဆောင်သူများအဖွဲ့ ဆု
တံဆိပ်⁵⁶ကို ရရှိခဲ့ပါသည်။ ပို့စ်သည် အများ၏ အလေးထားကရစိုက်မှု
ပိုမိုရရှိလာခဲ့သည်။ သတင်းစာအသင်းကြီးကလည်း ၎င်း၏ ဟေးဝပ်
ဘရွန်းဆု⁵⁷များကို ချီးမြှင့်ခဲ့သည့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်အစပိုင်းလောက်တွင် ဂေါ်
ရှင်တင် ပို့စ်အား လူထုအကျိုးသယ်ပိုးသော ထူးခြားသည့် စံနမူနာ သတင်း
စာအဖြစ် ဂုဏ်ပြုရေးသားခဲ့သည်။

အခြားတစ်ဖက်တွင် ရိုက်နှိပ်ရေးအပိုင်းမှ အလုပ်သမားများနှင့်
စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုမှာ လနှင့်ချီ၍ ကြာနေပေပြီ။ အလုပ်သမားများ သပိတ်
မှောက်ခဲ့သော် လုပ်ဆောင်ရန် အစီအစဉ်တွေကို ပြင်ဆင်ထားသည်။
“သတင်းစာတစ်စောင်ထုတ်ရတဲ့အလုပ်ဟာ အလွန်ခက်လှပါတယ်” ဟု
၁၉၄၇ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းတွင် ဖေဖေထံရေးသော စာတစ်စောင်၌ ဖီးလ်
ဖွင့်ပြောခဲ့ဖူးပါသည်။ သို့သော် ထိုနှစ်ဆောင်းကုန်၍ နွေဦးပေါက်ရာသီ
သို့ရောက်သောအခါ ရပ်စဲနှင့် ထိပ်တန်းသတင်းစာဆရာအချို့ ပို့စ်သို့
ရောက်လာကြခြင်း၏ အကျိုးတရားများကို စတင်တွေ့ရှိလာကြရသည်။
ထိုအချိန်တွင် သတင်းစာအသင်းကြီး၏ အဆုံးမထင်သည့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်း
မှုမှာလည်း အဆုံးသတ်ပြီဖြစ်၍ အချိန်အတော်ကြာ ရွှေ့ဆိုင်းထားခဲ့သော
အားလပ်ရက်ခွင့်ကို ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မ ယူလိုက်ကြပါတော့သည်။ ကျွန်မ
တို့သည် မတ်လကုန်ပိုင်းတွင် နတ်ဆောမြို့သို့ ထွက်ခဲ့ကြပါသည်။
ထိုအချိန်တွင် ကျွန်မ၌ တတိယကလေးကိုယ်ဝန် ရှစ်လရှိနေပါပြီ။ မကြာမီ
လုပ်ငန်းခွင် ပြန်ဝင်ကြရမည်ဟူသော အသိဖြင့် သဲသောင်ပြင်ပေါ်တွင်
နေပူစာလှုံ အပန်းဖြေရင်း ရသမျှအချိန်ကလေးကို အပြည့်အဝ ဖက်တွယ်
ထားမိပါသည်။

နတ်ဆောတွင် ကျွန်မတို့ အနားယူနေစဉ် စိဘီအက်စ် ရေဒီယိုအသံလွှင့်ဌာနဥက္ကဋ္ဌ ဖရဲန့် စတင်တင်ထံမှ ဖီးလ်ထံသို့ တယ်လီဖုန်းသတင်း ဝင်လာသည်။ စတင်တင်မှာ အသံလွှင့်ဆဲ စိဘီအက်စ် ရေဒီယိုအသံလွှင့်ဌာနပိုင် အသံလွှင့်စက်ရုံကြီးများကို ကြီးကြပ်၍ အုပ်ချုပ်နေသူဖြစ်ပါသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်ရှိ စိဘီအက်စ် ရေဒီယို၏ အစုရှယ်ယာအများစုကို ဝယ်ယူရန်ဆန္ဒရှိမရှိ စတင်တင်က ဖီးလ်အား မေးသည်။ ဝယ်ယူပြီးပါက ၎င်းတို့နှစ်ဦးပေါင်း၍ တယ်လီဗေးရှင်း ထုတ်လွှင့်ခွင့် လိုင်စင် ရယူကြရန်လည်း ဆွေးနွေးသည်။ ဖီးလ်က ရှယ်ယာများများစားစား ဝယ်နိုင်မည် မထင်ကြောင်း ရယ်ရွန်းပတ်ရွန်း ပြောလိုက်သည်။ သို့သော် ဖီးလ်အနေဖြင့် ယင်းကိစ္စကို ဆက်လက်ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးနိုင်ရန်အတွက် ကျွန်မတို့ အပန်းဖြေခရီးကို အကျဉ်းချုံး ဖြတ်တောက်၍ ပြန်လာခဲ့ကြပါသည်။ ယင်းနောက် ရက်သတ္တပတ် အနည်းငယ်ကြာသည်အထိ ဖီးလ်မှာ နယူးယောက်နှင့် ကူးချည်သန်းချည် လုပ်နေတော့သည်။

နှစ်အနည်းငယ်ကြာသောအခါ ဖရဲန့် စတင်တင်က စိဘီအက်စ် အစုရှယ်ယာကိစ္စကို အီးဗန်ဒ် စတားသတင်းစာမှ ဆဲမ် ကော့ဖ်မန်း^{၆၅}က အလွန်စိတ်ဝင်စားသော်လည်း စိဘီအက်စ်၏ အစုရှယ်ယာအားလုံးမှာ ရဟူဒီပိုင်များဖြစ်သည်ဟု ပြောလိုက်သဖြင့် ကော့ဖ်မန်း မဝယ်ဖြစ်တော့ကြောင်း ကျွန်မကို ပြောပြပါသည်။ မကြာမီမှာပင် ဖရဲန့် စတင်တင်နှင့် ဖီးလ်တို့ ဦးဆောင်မှုဖြင့် စိဘီအက်စ်နှင့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်တို့ စတင်ညှိနှိုင်းမှု ပြီးဆုံးသွားခဲ့ပါသည်။ နှစ်ဘက်သဘောတူစာချုပ်ချုပ်၍ စေ့စပ်ညှိနှိုင်း ရောင်းဝယ်သည်ကိစ္စမျိုး၌ ဥပဒေကျောင်းတုန်းက ငွေစာရင်းကိုပညာ သင်ယူခဲ့သော ဖီးလ်မှာ အလွန်တော်နေလေသည်။

စိဘီအက်စ် အသံလွှင့်ဌာနနှင့် စတင်ညှိနှိုင်းသည်မှ တစ်လကျော်လာသောအခါ ကျွန်မ၏ကိုယ်ဝန် မွေးဖွားရက်သို့ ရောက်လာ

ပါသည်။ ကျွန်မမှာ လုံးဝ အနားယူနေရပြီဖြစ်ပါသည်။ တစ်နေ့တွင် ကျွန်မကို ဖီးလ်လာ၍ လှုပ်နှိုးပြီး ၎င်းနှင့် ဖရဲနဲ့တို့ စာကြည့်ခန်းတွင် အပြီးသတ် ညှိနှိုင်းနေစဉ် နောက်ဖေးဝရန်တာ၌ ဖရဲနဲ့၏ဇနီး ရုသ်ကို ဧည့်ခံစကားပြောရန် သတိပေးသွားပါသည်။ ကျွန်မနှင့် ရုသ်တို့မှာ ယခုမှ တွေ့ဖူးကြသူချင်းဖြစ်သော်လည်း နာရီအနည်းငယ်ကြာအောင် ခင်ခင်မင်မင် စကားပြောဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။ ဖရဲနဲ့နှင့် ဖီးလ်တို့လည်း အပြီးသတ် ညှိနှိုင်းပြီးသွား၍ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် လူသိရှင်ကြား ကြေညာခဲ့ပါသည်။ နှစ်ဘက်သဘောတူညှိနှိုင်းချက်အရ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်သတင်းစာနှင့် စီဘီအက်စ် အသံလွှင့်ဌာနတို့က ဝပ်အား ၅၀,၀၀၀ တန် ဝေါ်ရှင်တင်အသံလွှင့်ရုံ ဒဗလျူတီအိုပီ^{၆၀}ကို ပူးတွဲပိုင်ဆိုင်ကြသည်။ ပိုင်ဆိုင်မှုအချိုးမှာ ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စ်က ၅၅ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် စီဘီအက်စ်က ၄၅ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည်။ ဖီးလ်မှာ ပြောမပြတ်တတ်အောင် ဝမ်းသာကျေနပ်သွားသည်။ ယင်းအောင်မြင်မှုသည် လုပ်ငန်းနယ်ပယ်သစ် တစ်ရပ်နှင့် အီလက်ထရွန်းနစ်ကမ္ဘာထဲသို့ ပို့စ် အနေဖြင့် လှမ်းဝင်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

အိမ်အနောက်ဘက်ဝရန်တာတွင် ဖရဲနဲ့၏ဇနီးနှင့် ကျွန်မ စကားပြောခဲ့သည့် ညနေက သမ္မတကတော် မာဂရက် ထရူးမင်း^{၆၁}အား ဂုဏ်ပြုသည့် ကော့ခ်တေးဧည့်ခံပွဲသို့ ကျွန်မတို့ သွားခဲ့ကြပါသည်။ ဧည့်ခံပွဲတွင် ထုံးစံအတိုင်း ဟိုနားသည်နား မတ်တပ်ရပ်လျက် စကားပြောနေစဉ် ကျွန်မ ဗိုက်စ၍နာလာပါသည်။ ကျွန်မ ကလေးမျက်နှာ မြင်နိုင်ကြောင်း ဖီးလ်အားပြောသောအခါ ဖီးလ်က ကျွန်မကို ဘယ်လို သိနိုင်သလဲဟု မေးသည်။ ကျွန်မ ကလေးမျက်နှာမြင်ခါနီး ဗိုက်နာသည့် အဖြစ်ကို ဖီးလ်ပထမဆုံး ကိုယ်တွေ့ကြုံရခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ယခု ကလေးမှာ သူ၏ တတိယကလေး၊ သို့သော် ကျွန်မ ဘာတွေ ဖြစ်နေသည်ကို ဖီးလ် မသိသေးပါကလား။

ညွှန်စစ် ဟော့ပဲကင်းစိဆေးရုံသို့ သွားရောက်ပြီး ဟိုရောက်ခါမှ ကျွန်မ ရက်အတွက်မှာ သည်အဖြစ်မျိုးနှင့် မကြုံချင်တော့ပေ။ သို့သော် မိုက် ပြင်းထန်စွာ နာလာသောအခါ ကျွန်မတို့ ထွက်ခဲ့ကြပါသည်။ အကယ်၍ ကလေးမျက်နှာမမြင်သေးပါက လိုရမည်ရ တည်းခိုနိုင်ရန် ဘောလ်တီမော ရှိ ဟိုတယ်တစ်ခုတွင် အခန်းတစ်ခန်း ကြိုတင်ငှားရမ်းထားလိုက်သည်။ ဘောလ်တီမောသို့ အသွား ခရီးတစ်ဝက်သို့ အရောက်တွင် ဆေးရုံနေရာ ကို ကျွန်မက ဖီးလ်အား ပြောပြသည်။ ဖီးလ်လည်း ဆေးရုံသို့ မိနစ် ၂၀ ဖြင့် ရောက်အောင် ကားကို မိုင်ကုန်ဖွင့်မောင်းတော့သည်။ ကျွန်မမှာ ထိုစဉ်က ခေတ်စားစဖြစ်သော သဘာဝနည်းအတိုင်း မွေးပေးရန် ဆရာဝန်ကို ပြော ထားနှင့်ပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် ကျွန်မကိုယ်ဝန်မှာ သဘာဝနည်းဖြင့် မွေး ဖွားရန် မသင့်ကြောင်း ပြောသော်လည်း ကျွန်မ လက်မလျှော့ပေ။

ကလေးမျက်နှာမြင်သည်ကိစ္စတွင် မွေးဖွားခြင်းနှင့် ပြောင်းရွှေ့ ခြင်းကိစ္စ၏ ဒုက္ခတို့ကို သဘာဝနှင့် အချိန်က ကြာလျှင် မေ့တတ်ရန် စီစဉ်ထားသဖြင့် တကယ်ခံစားရသည့် ဒုက္ခကို ကြားကာလ၌ မေ့တတ် ပါသည်။ မိုက်နာသည့် ဝေဒနာကို လေးနာရီကျော်ကျော် ခံစားရပြီးနောက် ကျွန်မလက်လျှော့မည်ဆဲဆဲတွင် ခင်ဗျားနောက်တစ်ကြိမ် နာလာတာကို ခံနိုင်ရင် ကလေးမျက်နှာမြင်နိုင်တယ်ဟု ဆရာဝန်က ပြောလာသဖြင့် ကျွန်မတင်းခံနေလိုက်ပါသည်။ ထိုအချိန်ကျမှပင် ဒုတိယသားယောက်ျား ကလေး ဝီလျံ ဂရေဟမ်⁶²ကို မွေးပါတော့သည်။

ခြောက်ရက်ကြာသောအခါ ကျွန်မ ကလေးနှင့်အတူ အိမ်ပြန် လာခဲ့ပါသည်။ သို့သော် သမီးကြီးလာလီ ရေကျောက်ပေါက်နေ၍ ကျွန်မ တို့ သားအမိနှစ်ယောက်မှာ တတိယထပ်တွင် သီးခြားနေကြရသည်။ အိမ်တွင် ပထမဆုံး တယ်လီဗေးရှင်းစက်တပ်ထားသည်ကို ဖီးလ်က ကျွန်မ ကို ကြိုမပြောဘဲ ယခုမှ ကျွန်မ အံ့ဩသွားအောင် ဖွင့်ပြတော့သည်။ ဝယ်နိုင်သူတွေက တီဗွီစက်များကို စတင်ဝယ်ယူနေကြသဖြင့် ဂျော့ချ်

တောင်းဒေသ ပညာတတ်အသိုင်းအဝိုင်းတွင် တိပိစ္ဆိမိတစ်လုံးရှိမှ မျက်နှာ ပွင့်သည်ကာလပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့ သားအမိ အိမ်ပြန်ရောက် သည့်ညနေက ရက်စတင်တို့လင်မယား ကျွန်မထံ သတင်းမေးလာရင်း တိပိစ္ဆိမိမှ ဘေ့စ်ဘောပွဲကို ကျွန်မတို့ မိသားစုနှင့်အတူ ထိုင်ကြည်ကြရာ ကျွန်မနှင့်သားလေး အိပ်ပျော်သွားသည်အထိပင်ဖြစ်သည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ် နှစ်လည်ပိုင်းတွင် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ မှာ သက် ဝင်လှုပ်ရှားနေသော်လည်း မချောမွေ့သေး။ ခလုတ်ကန်သင်းများ ရှိ နေသေးသည်။ ဝန်ထမ်းပေါင်း ၈၀၀ တို့ကလည်း အားကြီးမာန်တက် လှုပ်ကိုင်လျက်ရှိကြသည်။ လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးကို ဖေဖေဝယ်ယူလိုက် ချိန်မှစ၍ ၁၅ နှစ်အတွင်း၌ စောင်ရေ ၅၀,၀၀၀ မှ ၁၈၀,၀၀၀ သို့ တိုးလာခဲ့သည်။ ကြော်ငြာများကို စာကြောင်းရေလေးသန်းမှ ၂၃ သန်း အထိ ထည့်သွင်းဖော်ပြနိုင်ခဲ့သည်။ သတင်းရေးသားဖော်ပြမှုဆိုင်ရာ အဓိကဆု ငါးဆု၊ ခေါင်းကြီးပိုင်းဆု သုံးဆု၊ ကာတွန်းဆုတစ်ဆု၊ လူထု အကျိုးပြုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာဆု သုံးဆု အပါအဝင် ဆုတံဆိပ်ပေါင်းများစွာကို လည်း ရရှိခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်လောက်မှာပင် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာလုပ်ငန်း တစ်ခုလုံးကို ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့ လက်သို့ လွှဲအပ်ရန် ဖေဖေဆုံးဖြတ် လိုက်သည်။ ပို.စံ ကို ပြည်သူ့လူထုအကျိုးစီးပွားဖက်မှ အစဉ်ရပ်ရန် တည်ဆောင်ရွက်ပေးမည့် သတင်းစာအဖြစ်လိုလားကြောင်းလည်း ဖေဖေ ထပ်မံပြောကြားသည်။ ထို့နောက် ဖီးလ်နှင့်ဖေဖေတို့ တိုင်ပင်၍ ဖေဖေ က ပုဂ္ဂိုလ် ငါးဦးပါဝင်သော ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ အုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့ကို တာဝန်ပေး ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်ဥက္ကဋ္ဌ ဂျိမ်းစ် ကိုးနဲန့်ထံ^{၆၃}၊ ဘားနတ်ကောလိပ်ဌာနမှူး မီးလီးဆင့် မက်ကင်းတော့ရှ်^{၆၄}၊ ကိုလမ်းဘီးယား ဒီစတြိတ်တရားရုံး တရားသူကြီးချုပ် ဘိုလီသာ ဂျေ လောစ်^{၆၅}၊ ဗာဂျီးနီးယား တက္ကသိုလ်ဥက္ကဋ္ဌ ကိုးလ်ဂိတ် ဒါဒဲင်^{၆၆}၊ ရော့ကဖဲလားဖောင်

ဒေးရှင်းဥက္ကဋ္ဌ ချက်စတာ ဘားနာဒ်⁶⁷တို့ ပါဝင်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့သည် ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့ ကြီးကြပ်ထုတ်ဝေသည့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်၏ လွတ်လပ်မှုနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုကိစ္စအပြင် သတင်းစာမူဝါဒ၊ ထုတ်လုပ်မှုအပိုင်းအထိ တာဝန်ယူ ရန် လုံးဝ မရှိပေ။ သို့သော် ကျွန်မတို့လက်ထဲမှတစ်ဆင့် နောင် ပိုင်ဆိုင်လာနိုင်သူများကို သဘောတူ၊ မတူ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသည်။

ယင်းသို့ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် ၏ အုပ်ချုပ်မှုအာဏာနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှု အစုရှယ်ယာများကိစ္စကို မကြေညာမီ ဖီးလ်၏မွေးနေ့တွင် ဖေဖေနှင့်မေမေတို့ထံမှ မွေးနေ့လက်ဆောင်အဖြစ် ဒေါ်လာ ၇၅,၀၀၀ ဖီးလ်ထံသို့ ရောက်လာပါသည်။ မေမေက မွေးနေ့နှင့် လက်ထပ်မင်္ဂလာနှစ်ပတ်လည် အထိမ်းအမှတ်လက်ဆောင်ဟူ၍ စာတိုကလေးပါ ရေးပေးလိုက်သော်လည်း အမှန်မှာ ပို့စ်မှ ဖေဖေ၏ အစုရှယ်ယာများကို ဝယ်ယူဖို့အတွက် ရည်ရွယ်၍ ပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်နှင့်ကျွန်မ၌ ၁၉၄၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလက မေမေပေးထားသော သာမန် ကကြီးအဆင့် အစုရှယ်ယာ ၁၇၅ စု ရှိနှင့်ပြီးဖြစ်သည်။ ဖေဖေထံမှ အခြား အစုရှယ်ယာများကိုလည်း တစ်စု ၄၅ ဒေါ်လာနှုန်းဖြင့် ကျွန်မတို့ ဝယ်ယူလိုက်သည်။ ထို့ကြောင့် ဖီးလ်၌ အစုရှယ်ယာပေါင်း ၃,၃၂၅ စု၊ ကျွန်မ၌ ၁,၃၂၅ စု လွှဲပြောင်းရရှိခဲ့ပြီး မဲပေးခွင့်ရှိသော အစုရှယ်ယာပေါင်း ၅,၀၀၀ ကျွန်မတို့လက်ဝယ်၌ ရှိနေလေသည်။ ဖီးလ်က ကျွန်မထက် အစုရှယ်ယာပိုင်ဆိုင်မှု ပိုမိုများပြားနေခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ယောကျ်ားဟူသည် မိမိ၏ ဇနီးမယားအတွက် လုပ်ကိုင်ပေးနေရသည့် အခြေအနေမျိုး၌ မရှိအပ်ကြောင်း ဖေဖေက ကျွန်မကို ရှင်းပြပါသည်။ ကျွန်မ၏ ဆန္ဒသဘောထားနှင့် ကိုက်ညီသော ဖေဖေ အမြင်ကို ကျွန်မ အလေးထား ထွေးပိုက်လက်ခံထားပါသည်။

နှစ်နှစ်ကြာသောအခါ ကျွန်မတို့အား လွှဲအပ်ရေးလုပ်ငန်းများ အပြီးသတ်သွားခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ၁၉၄၄ ခုနှစ်က တည်ထောင်ခဲ့သော

ယူကျွင်းနှင့် အက်ဂ်နက်စ် မိုင်းယာဖောင်ဒေးရှင်း⁶⁷၏ အစုရှယ်ယာများကို ကျွန်ုပ်တို့အား နောက်ဆုံးပေးအပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းဖောင်ဒေးရှင်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့မိသားစုနှင့် ဆက်သွယ်မှု မရှိတော့သော်လည်း ဝေါရှင်တင်ဒေသတွင် ထိရောက်သော အင်အားတစ်ရပ် ဖြစ်နေပေသည်။

သတင်းစာလုပ်ငန်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်အမည်စာရင်းတွင် မပါဝင်ကြသော ကျွန်ုပ်တို့၏ သားသမီးများ တစ်ဦးချင်းအတွက်လည်း ဖေဖေနှင့် မေမေတို့က ထိုအချိန်လောက်မှာပင် ငွေများ ညီတူညီမျှ ပေး သွားခဲ့ကြပါသည်။ အစီအစဉ်များကို မိသားစုအတွင်း၌ ဖေဖေရှင်းပြစဉ်က တင်းမာမှုအချို့ ရှိခဲ့သော်လည်း အခြားသတင်းစာမိသားစုများ၏ အရေးကိစ္စနှင့် နှိုင်းစာပါက ကျွန်ုပ်တို့၏ ပြဿနာမှာ မပြောပလောက်ပေ။ အစ်ကိုကြီးဘီးလ်မှာ ဆေးပညာကိုသာ တစိုက်မတ်မတ် သင်ယူနေသည်။ တိုင်းမစ် ဟဲရာလ်ဒ် သတင်းစာကို ကျွန်ုပ်တို့ဝယ်စဉ်က ထိုသတင်းစာ၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားရန် ကျွန်ုပ်တို့ ဘီးလ်ကို တိုက်တွန်းခဲ့ပါသေးသည်။ ပြည်သူလူထုဘက်လိုက်သော သတင်းစာ အစုရှယ်ယာသမားများကို နောက်ထပ် မဝယ်ရန် သူ့အကြံပေးများက သတိပေးသော်လည်း ဘီးလ်က ဆက်၍ ရှယ်ယာများ ဝယ်ခဲ့သည်။ အဆုတ်ကင်ဆာရောဂါနှင့် လေသင်ဇုန်းဒဏ်ကြောင့် ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ဘီးလ်ကွယ်လွန်ချိန်၌ အလွန်ချမ်းသာသော သားသမီးများ ကျန်ခဲ့ပါသည်။

အစကတည်းက မိသားစုနှင့် စိမ်းနေခဲ့သော အစ်မကြီးဖလိုနှင့် ကလေးများအတွက်လည်း ရသင့်ရထိုက်သည်များကို မျှတစွာ ရရှိအောင် ဖေဖေကပင် ဖန်တီးပေးခဲ့သဖြင့် အဖုအထစ် အနည်းငယ်သာရှိသည်။ ညီမျှသည့် အခွင့်အရေးမရဟု စောဒကတက်ခွင့်ရှိသည့် အစ်မလေးဘစ္စနှင့် ညီမလေးရသ်တို့မှာမူ မိသားစုအပေါ် ရက်ရက်ရောရောနှင့် သစ္စာရှိကြပြီး ဆက်လက်ချစ်ခင်ကြင်နာမြဲပင်။ သူတို့နှစ်ယောက်အတွက်လည်း ဖေဖေ

တို့က စိတ်ချလောက်အောင် ပေးထားခဲ့သည်။ သို့သော် အစ်ကိုကြီး ဘီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့လောက် ပေါပေါများများ မရရှာကြပေ။ ပို.စ် ၏ အစုရှယ်ယာများ ဝယ်ယူခွင့်လည်း ဖေဖေက မပေးခဲ့။ ရှယ်ယာများမှာ ပထမပိုင်းက တန်ဖိုးအလွန်နည်းပြီး စိတ်မချရသောကြောင့်ဟု ဖေဖေက ပြောပါသည်။

ကျွန်မသည် ပို.စ် အစုရှယ်ယာများဝယ်ရန် ဖီးလ် ချေးယူခဲ့ သည့် ငွေများ ပြန်ဆပ်နိုင်ဖို့အတွက် ကျွန်မတို့အိမ်ထောင်စု စားဝတ်နေ ရေး စရိတ်အားလုံးကို ကျွန်မဝင်ငွေဖြင့် ကျခံနိုင်အောင် ကြိုးစားလာ ရတော့သည်။ ဖီးလ်ကိုယ်ပိုင်အသုံးစရိတ်မှအပ အိမ်ထောင်စု အသုံး စရိတ်အားလုံးကို ကျွန်မတို့ မွေးဖွားသည့်နေ့မှစ၍ တစ်ယောက်ချင်း အတွက် ဖေဖေသီးသန့် စုဆောင်းပေးလာခဲ့သော ကျွန်မပိုင် စုဆောင်း ငွေဖြင့် ကျွန်မ ကျခံခဲ့ပါသည်။ မိုင်းယာသားသမီးတိုင်းအတွက် ဖေဖေ ဖန်တီးပေးထားသော ယင်းအစီအစဉ်ကလေးမှာ အဆင်ချောလာခဲ့ပါသည်။ ယင်းအတွက် ကျွန်မတို့မောင်နှမတစ်တွေ မည်သူမျှ စိတ်ကသိကအောင့် မဖြစ်ခဲ့ကြရပေ။ ထို့ကြောင့်လည်း ဖေဖေ၏ ယင်းစီမံချက်အကြောင်းကို လုံးဝ မစဉ်းစားမိခဲ့။ ပြောလည်း မပြောခဲ့မိကြ။ ၁၅ နှစ်ကြာလာသည်တွင်မှ အခြေအနေများ အတော်ဆိုးဝါးလာခဲ့သောအခါ ထိုအစီအစဉ်ကလေး၏ အခြေအနေကို ကျွန်မ နောင်တနှင့်ပြန်လည် သုံးသပ်မိပါသည်။ ကျွန်မရဲ့ မတ်တော်သူ ဘီးလ် ဂရေဟမ်က ဤအစီအစဉ်သည် အစကတည်းက မကောင်းဟု ပြောခဲ့သည်ကို ပြန်သတိရမိသည်။

ပို.စ်သတင်းစာကို ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မအား ရောင်းချသည့် သတင်း ကြေညာပြီး နှစ်ရက်အကြာတွင် မောင့် ကစ္စကို၌ ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်အပါ အဝင် မိသားစုအတော်စုံလင်စွာ စုရုံးမိကြစဉ် အသက် ၆၃ နှစ်အရွယ် ဆစ်ဆီ ပက်တာဆင် နှလုံးရောဂါဖြင့် ကွယ်လွန်သည့် သတင်းကို ကြား ရပါသည်။ စကားကို ရွန်းရွန်းဝေအောင် ပြောတတ်ပြီး စိတ်ဓါတ်ခိုင်မာ

တက်ကြွသော်လည်း စိတ်မကောင်းစရာ အထီးကျန် ဘဝတွင် နေခဲ့ရသော ဆစ်ဆီလိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဆုံးပါးသွားခြင်းကို မယုံနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဆစ်ဆီ၏ ကျွန်း မာရေးအခြေအနေ ပို၍ ကျဆင်းလာသည်။ မူးယစ်ဆေးလောကထဲမှ ဆစ်ဆီနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းများနှင့် အခြားလေ့ဆိုးများက ဆစ်ဆီအသက်ကိုပါ နှုတ်ယူသွားကြတော့သည်။ သို့သော် ဝေါရှင်တင်တွင် သူ့ကို မသိသူမရှိ။ ဝေါရှင်တင်တွင် နံ့စပ်ခဲ့သော ဆစ်ဆီသည် ဝေါရှင်တင်တွင် အစဉ်ရှိနေလှုပ်ရှားနေဦးမည်အသွင်ပင်။

ပို.စ်ပိုင်ရှင်အသစ်များဖြစ်ကြသော ဖီးလ်နှင့်ကျွန်မတို့အဖို့ အရေးအကြီးဆုံးမှာ ဆစ်ဆီမရှိသည့်နောက် ဆစ်ဆီပိုင်ဆိုင်ခဲ့ပြီး ကိုယ်တိုင်တည်းဖြတ်ထုတ်ဝေခဲ့သည့် ကျွန်မတို့၏ ပြိုင်ဘက်သတင်းစုံ၊ ဖတ်အားကောင်း ဝေါရှင်တင် တိုင်းမိစ်-ဟဲရာလ်ဒ်⁶⁸ သတင်းစာအခြေအနေ မည်ကဲ့သို့ ပြောင်းလဲလာမည်လဲဟူသော အချက်ပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ခန့်မှန်းသတင်းစကားများ ချက်ချင်းပင် ပေါ်ထွက်လာကြသည်။ ဆစ်ဆီ၏သမီး လစ်ဘရယ်ဝါဒီ ဖလစ်ရှီးယားက သတင်းစာကို အမွေဆက်ခံပြီး ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းလုပ်ကိုင်မည်... စသော ကောလာဟလသတင်းများ ပြန့်ထွက်လာသည်။ သို့သော် ဆစ်ဆီက ၎င်းပိုင်သတင်းစာကို ၎င်းနှင့် ခပ်စိမ်းစိမ်း နေထိုင်ဆက်ဆံသည့် သမီးအား မပေးဘဲ တိုင်းမိစ်-ဟဲရာလ်ဒ် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များထဲမှ ပုဂ္ဂိုလ် ခုနစ်ဦးအား လွှဲအပ်သွားခဲ့သည်။ ယင်း ခုနစ်ဦး အနက် အဓိကကျသူနှစ်ဦးမှာ အထွေထွေမန်နေဂျာ ဝီလျံ ရှယ်လ်တင်⁶⁹ နှင့် အယ်ဒီတာ့ အာဘော်ကဏ္ဍအယ်ဒီတာ ဖရဲန့် ဝေါဒရော့ပ်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဖရဲန့် ဝေါဒရော့ပ်သည် ဆစ်ဆီ၏ အကျိုးတော်ဆောင်နှင့် အရင်းနှီးဆုံး လူယုံတော်ကြီးဖြစ်ပါသည်။

ဆစ်ဆီကွယ်လွန်ကြောင်း ကြားလျှင်ကြားချင်း အမွေခံ ခုနစ်ဦး၏

သဘောထားများနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့နှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးရန် မောင့် ကစွကိုမှ ဖီးလ်ထွက်ခွာသွားတော့သည်။ ထိုအချိန်တွင် သတင်းစာ တိုက်အဆောက်အဦခွန်နှင့် မြေခွန်ကိစ္စများကြောင့် သတင်းစာကို ဆက်လက်ထုတ်ဝေသွားရေး သို့မဟုတ် အပြီးအပိုင် ရောင်းချရေးကိစ္စ အား သတင်းစာလွှဲပြောင်းလက်ခံထားသူ ခုနစ်ယောက်တို့က တစ်နှစ် အတွင်း အပြီးအပိုင်ဆုံးဖြတ်ကြရန် ရှိနေသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်တွင် နေ့စဉ် ထုတ်ဝေသော သတင်းစာအရေအတွက် များပြားလွန်းနေပြီး နံနက်ပိုင်း ထုတ် သတင်းစာတစ်စောင်လောက်သာလျှင် ဆက်လက်ရှင်ကျန်ထုတ် ဝေသွားဖို့ အခြေအနေရှိနေသည်။ ယင်းအခြေအနေကို မြင်ထားသော ဖီးလ်သည် ရှယ်လ်တင်နှင့် ဝေါဒရော့ပ်တို့ကို ဦးစွာ ဆက်သွယ်၍ ၎င်းတို့ နှင့် အစပျိုးဆွေးနွေးထားရန်အတွက် ထွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ဖီးလ်နှင့် ရှယ်လ်တင်၊ ဝေါဒရော့ပ်တို့၏ ဆွေးနွေးမှုညှိနှိုင်းမှုမှာ နှစ်ချင်း ပေါက်အောင်ပင် ကြာညောင်းခဲ့သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အသက် ၃၃ နှစ်နှင့် ၃၁ နှစ်စီ ရှိနေကြ ပြီဖြစ်သော ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့သည် ယခုအခါ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာလုပ်ငန်းကြီးကို ပိုင်ဆိုင်သူများ ဖြစ်နေကြပေပြီ။ ထိုစဉ်က ပို့စ် မှာ ပေါင်းစုဖွဲ့စည်းလုပ်ကိုင်သည့် လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်၍ ဖေဖေအနေဖြင့် လုပ်ငန်းအရှုံးငွေကို ပေးရန် မလိုတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် သတင်းစာကြီး ရှင်သန်တည်တံ့နိုင်ဖို့အတွက် ဖီးလ်အပေါ် ကျရောက်နေသော တာဝန် ကြီးမှာ ပို၍ ကြီးမားလာပေသည်။ ယင်းသည် အရေးကြီးသော အချိန် ပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည့် ကျွန်မတို့၏ ဘဝခရီးဆင့်ကဲ ဖြစ်စဉ်ထဲသို့ နောက် ထပ် လှမ်းဝင်လိုက်သည့် ကြီးမားသော ခြေလှမ်းတစ်ခုပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့သည် ကြီးမားပြီး ရင်ခုန်ရသည့် တာဝန်ဖြင့် ညတွင်းချင်း လူကြီးတွေဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။

Notes

1. Al Friendly
2. Phoenix
3. Bessie
4. Ethel Beverley
5. sandwich
6. Robert Kintner
7. Walter Lippmann
8. Joe Casey
9. Connie
10. Drew Dudley
11. Stew
12. Tish
13. Marquis Childs
14. Bidy
15. Bill and Betty Fulbright
16. Arthur and Marian Schlesinger
17. Joanne
18. Ham Armstrong
19. Avis and Chip Bohlen
20. Bob Joyce
21. Jane

22. David Bruce
23. Frank and Polly Wisner
24. James (Scotty) Reston
25. Sally
26. Frank Waldrop
27. Drew Pearson
28. Felicia
29. Luvie Moore Abell
30. Quaker
31. martinis
32. R Street
33. Joey Elliston
34. Famine Emergency Committee
35. World Bank
36. Gene Elderman
37. Herbert Block
38. Charles Boysen
39. Donald Bernard
40. Wayne Coy
41. Russ Wiggins
42. Sunday editor
43. Arthur Sulzberger
44. National Citizens' Committee for Support of the
Public Schools
45. *Collier's* magazine
46. "The Magazine Rack"
47. *Louisville Courier- Journal*
48. Barry Bingham
49. National Capital Sesquicentennial Commission
50. Seven Springs Farm
51. *Syracuse Herald Journal*
52. Robert J. Barrett

53. Truman Doctrine
54. Marshall Plan
55. Ferdinand Kuhn
56. National Headliners' Club award
57. Heywood Broun awards
58. Frank Stanton
59. Sam Kauffmann
60. WTOP
61. Margaret Truman
62. William Graham
63. James Conant
64. Millicent MacIntosh
65. Judge Bolitha J. Laws
66. Colgate Darden
67. Chester Barnard
68. Eugene and Agnes Meyer Foundation
69. *Washington Times - Herald*
70. William Shelton